

CUMHURİYETİN 100. YILINDA
ERZİNCAN

17

Editör

Tahir Erdoğan Şahin

GÜVENLİK VE ASAYİŞ

3' ÜNCÜ ORDU

ERZİNCAN İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ

17. Cilt Yazarları ve Katkıda Bulunanlar

3. Ordu Komutanlığı- Erzincan İl Emniyet Müdürlüğü

Hacı Hasan İçli- Ümit Şahin

2023

ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ

YAYINI

Bu çalışma;

Erzincan Valiliği - Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi işbirliği içerisinde, ilgili kişi, kurum ve kuruluşların katkıları sağlanarak, EBYU/ Yukarı Fırat Havzası Araştırma- Uygulama Koordinatörlüğü tarafından hazırlanmıştır. Çalışma kapsamında neşredilen bilgi ve dokümanların sorumluluğu yazarlarına aittir. Kaynak gösterilmesi ve bilimsel/etik kurallara bağlı kalınması hâlinde alıntı yapılabilir.

YAYIN KURULU

Doç. Dr. Hamza Aydoğdu (*Erzincan Valisi*)

Bekir AKSUN (*Belediye Başkanı*)

Prof. Dr. Akın Levent (*EYU Rektörü*)

Prof. Dr. Ali Demirsoy- Prof. Dr. Esmâ Şimşek- Prof. Dr. Necdet Tozlu

Prof. Dr. Nizamettin Parlak - Prof. Dr. Kenan Ziya Taş- Doç. Dr. Nurettin
Bırol- Dr. Nihat Fırat- Aziz Gün- Yücel Kaplanoğlu-

Uzm. Onur Atabay - Hacı Hasan İçli

ISBN: 978-605-67884-8-2

FOTOĞRAF- BELGE/DOKÜMAN

Editörün, yazarların, EBYU/Yukarı Fırat Havzası Araştırma - Uygulama Koordinatörlüğü'nün; Erzincan Valiliği, Erzincan Belediyesi, ilgili kurum, kuruluş ve kişilerin arşivleri.

DİZGİ- TASARIM/GRAFİK- DÜZENLEME

AMC Fikir Sanat Dan. Bil. Hiz. San. ve Tic. LTD. ŞTİ.

Erzincan

17. CİLT: İÇİNDEKİLER
GÜVENLİK VE ASAYİŞ
3' ÜNCÜ ORDU
ERZİNCAN İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ

TAKDİM- <i>Korgeneral Yavuz Türkgenci</i>	9
3'ÜNCÜ ORDU VE ERZİNCAN- <i>Korgeneral Şeref Öngay</i>	11
I. IV. ORDU'DAN III. ORDU'YA ANADOLU ORDUSU – <i>Hacı Hasan İçli</i>	11
II. ORDU BELGE-BİLGİ-DOKÜMA FOGRAFLAR.....	257
III. 3. ORDU- 167 YILLIK SERÜVENİ.....	289
IV.EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ.....	307
V. JANDARMA.....	367
VI. ERZİNCAN ŞEHİTLERİ.....	412

Suret

Genl. Kur. Bşk. Marşal Fevzi Çakmak

Ordumuzun yüksek ve her vakit olduğu gibi milletin emniyetine ciddi-
lâhık kıymet ve kudretle dolu manevresinin çok istifadeli safhalar göstererek
bittigini bildiren telgrafınızı aldım.

Türk ordusunun yarattığı zaferin bu yıl dönümü günlerinde kalbim or-
duya karşı taktir ve şükran hisleriyle doludur. Sizin ve tercümanâ olduğunuz
aziz silah arkadaşlarınızın hakkımda gösterdikleri samimi ve asil duygular o
günlerdeki hatıralarımı canlandırdı. Beyacınları artırdı. Başta siz olduğunuz
halde cümlemize candan sevgi ve saygılarımı sunar şimdiye kadar olduğu gibi
bundan sonrada daima artan kutlu başarılar dilerim.

3.Ordu Mf.
Kurmayı
ayı
1934

A	9-1877
D	720 B
F	11-4441. tum. K.

Kamal Atatürk

ELÂZİĞ
30 / Ağst/1938

1 - 3.Ordu manevresinin muvaffakiyetle neticelenmesinden ötürü
büyük başbuğ, cumhur reisi Atatürkün, genel kurmay başkanlığı tarafından tebliğ
buyurulan yüksek irade ve taltif telgrafları sureti yokarıya alınmıştır.

Bütün kıtaata tebliğini reca ederim.

2 - VII., VIII., IX., Kor. larla 41. ve teyyare alay K., zirhli TB.

K. yazılmıştır.

3.Ordu Mf.
Orgeneral

YK. Orbay

K 4542 I/B
1 / E.g. / 38 m

1.) Baş buğ suv. un iffetlerine koldiren
telegrafla 3. un cu arede H. ifetle ilijim b. h. h. h. h.
tebliğleri yokarıya c. t. erile.

Bu gün ay ne n
tebliğ me tamini

KORGENERAL VELİ TARAKCI

3. Ordu Komutanı

TAKDİM

Türk milletinin bariz vasıflarından biri her ferdinin asker karakteri taşımasıdır. Tarihte pek çok devlet kuran Türk milleti bağımsızlığına düşkün bir millettir. Başka milletlerin esareti altına düşmeden yaşamının ise en önemli şartı güçlü bir orduya sahip olmaktır. Ordu eski dönemlerde de hakimiyetin en önemli sembollerinden birisi olmuştur.

Osmanlı Devleti II. Mahmut döneminde Yeniçeri Ocağı'nı kaldırarak askeri sahada yeni bir döneme adım atmıştır. 1839

Tanzimat Fermanı ile başlayan askeri düzenlemeler 1843'te yeni düzenlemeleri sonuç vermiştir. Osmanlı topraklarının coğrafi durumu göz önüne alınarak Osmanlı ülkesi beş büyük ordu bölgesine ayrılmıştır. Bu ordular; Hassa, Dersaadet, Rumeli, Anadolu ve Arabistan orduları diye adlandırılmıştır. Doğu Anadolu merkezli kurulan Anadolu Ordusu'nun sorumluluk sahası kuzeyde Samsun'dan Batum'a güneyde Adıyaman'dan Musul'a uzanan bölgeyi içine almıştır.

1863 yılında orduların coğrafi konumuna göre isimlendirilmesine son verilerek numaralandırılmaya geçilmiş ve Anadolu Ordusu'na IV. Ordu denmeye başlanmıştır. IV. Ordu iç güvenlik, dış güvenlik ve daha pek çok sahada ülkemize ve milletimize büyük hizmetler yapmıştır. II. Meşrutiyet sonrası askeriye yeniden yapılandırılarak askeri birlikler on dört kolorduya taksim edilmiş ve dört askeri müfettişlik kurulmuştur. Doğu Anadolu da III. Ordu Müfettişliği'nin sorumluluk sahası içinde bulunmuştur. Askeri müfettişlik sistemi Birinci Dünya Savaşı'na kadar devam etmiş ve savaşın çıkması sonrası III. Ordu yeniden kurularak bölgedeki askeri birlikler bu ordu çatısı altında toplanmıştır.

Cumhuriyetin ilanı sonrasında III. Ordu yeniden kurulmuş ve merkezi de 1925 yılında Erzincan'a nakledilmiştir. Bir nevi IV. Ordu'dan hizmet yarışını devralan III. Ordu o günden bugüne büyük başarılarla imza atmıştır. Gelecekte de görevini en iyi surette yerine getirecektir.

KORGENERAL YAVUZ TÜRKGENCİ

24.08.2021 - 10.08.2023

Tarihleri arası 3. Ordu Komutanı

*1939 Erzincan depreminde yıkılan 3ncü Ordu Karargahı
(Müşirlik Binası) üzerindeki "Osmanlı Devlet Arması"*

3'ÜNCÜ ORDU VE ERZİNCAN

Mesleğimin doğal bir sonucu olarak güzel Ülkemizin birçok coğrafyasında görev yaptım, bunların hepsinden etkilendim ve halkımızın Silahlı Kuvvetlerine olan teveccühüyle karşılaştım. Ancak bu yönüyle belki de beni en fazla etkileyen bölge, Erzurum ve Erzincan özelinde Doğu Anadolu Bölgesidir. Gerek Kolordu Komutanlığı yaptığım (2014-2016) Erzurum ve gerekse Ordu Komutanlığı yaptığım (2019-2021) Erzincan, bu bölgede görev yapmazsam bölgeyi ve halkını tanımazsam “eksik kalmışım” dediğim şehirlerdir.

Aslında, coğrafi yapı ve iklim olarak ve hatta insan tabiatıyla birbirine benzemeyen bu iki şehir; Birinci Dünya Savaşı sırasında Ruslarla birlikte hareket eden Osmanlı Ermenilerinin yaptığı mezaliminin bölge halkı üzerinde bıraktığı izler, depremin bıraktığı derin acılar ve TSK'lerine olan sonsuz sevgi ve muhabbetiyle aynı duygulara sahiptir.

Daha önce 1986 ve 2002 yıllarında Ordu Karargahındaki birkaç günlük görev nedeniyle bulunduğum Erzincan'a dair kitaplarda okuduğum bilgi ve değerlendirmelerle sınırlı bilgiye sahiptim. 2019 yılında Ordu Komutanı olarak göreve başlamamla birlikte iki yıl içerisinde Erzincan'ın birçok yönüyle ilgili bilgi sahibi olma ve gözlem yapma şansım oldu.

Bence Erzincan halkında iki özellik ön plana çıkıyor. Erzincan halkı son derece **sakin, anlayışlı ve hoşgörülü** bir yapıya sahip. Kendi aralarında ve devlet kurumlarıyla uyumlu bir yaşantı hakim. Bu uyum aynı zamanda çalışkanlığın doğal sonucu olarak **üretkenlik** özelliğiyle desteklenmiş ve genel anlamda mutlu insanların yaşadığı bir Anadolu şehrini meydana çıkarmış. Bu nedenle şehre atanan birçok genç subay/astsubay/uzman erbaşın buradaki görevden ve çocuklarını burada büyütüp yetiştirmekten çok memnun olduklarına şahit oldum.

Erzincan halkındaki ikinci özellik ise, 3'üncü Ordu ile bütünleşmiş olmasıdır. Geçmişte yaşanan Rus işgali ile Ermeni mezaliminden kurtarılmaları, yaşanan depremlerin etkisini hafifleten destekleri ve halkın içerisinden çıkan güçlü bir Ordunun milletin hayatındaki önemini çok iyi bilmeleri nedeniyle her zaman Ordusuna sahip çıkmıştır Erzincan. Ayrıca, her vesile ile Erzincan halkının yanında yer alan ve askeri birliklerin şehir ekonomisine katkılarını da bilen Halk 3'üncü Ordu'ya büyük bir sevgi ve muhabbet beslemesine ve bütünleşmesine neden olmuştur.

Her zaman Yüce Türk Milletinin emrinde ve hizmetinde olan TSK'lerinin bir parçası olan 3'üncü Ordu, Anadolu coğrafyasının en zorlu koşullarına sahip bölgesinde görev yapmaktadır. Doğu Anadolu, hem zor coğrafi koşulları, hem de şiddetli soğuk ve derin kar ile karakterize edilen uzun süren kış mevsimi nedeniyle büyük fedakârlıklar gerektiren bir

görev alanıdır. Sarıkamış harekâtıyla sembolleşen tarihimizin en çetin muharebeleri bu bölgede cereyan etmiştir. Bu muharebelerde 3'üncü Ordu, Yüce Milletinin kendisinden beklediği görevi başarmak için üstün görev anlayışı, disiplini ve vatan sevgisiyle, Ordu Karargâhının girişindeki rölyefte de yer aldığı gibi her daim bir "cesaret ve itaat" savaşı vermiş, tarihimize yakışır bir biçimde yeni şanlı sayfalar eklemesini bilmiştir.

Tarihimizde yer alan bölgeye ait şanlı sayfaları araladığınızda, karşınıza her zaman Ordusuna büyük destek veren bölge halkı ve bu halkın içerisinde çıkan isimsiz kahramanların olduğunu görürsünüz.

Sarıkamış harekâtında en somut halini alan vatan sevgisi, cesaret ve mutlak itaatle yoğrulan 3'üncü Ordu; Yüce Milletimizin son kalesi olan Anadolu'da var olma mücadelesinde; bir yandan bugünkü sınırlarımıza ulaşarak coğrafyasını elde tutarak, vatandaşının canını ve namusunu korumuş, diğer taraftan bölgesinden tasarruf ettiği birliklerle Batı Anadolu'da devam eden Kurtuluş Savaşı'na birlik takviyesinde bulunarak "Vatan bir bütündür, parçalanamaz" demiştir.

Atatürk'ün ifade ettiği gibi: *"Zaferleri ve mazisi insanlık tarihi ile başlayan, her zaman zaferle beraber medeniyet nurlarını taşıyan kahraman Türk Ordusu'nun önemli bir parçası olan 3'üncü Ordu, sorumluluk bölgesini -en buhranlı ve müşkül anlarda zulümden, felâket ve musibetlerden ve düşman istilasından nasıl korumuş ve kurtarmış- ise, "Cumhuriyetin bugünkü feyizli devrinde de askerlik tekniğinin bütün modern silâh ve araçları ile mücehhez olduğun halde vazifeni aynı bağlılıkla yapacağına asla şüphem yoktur."*

3'üncü Ordu'muzun tüm mensuplarına ve Erzincan halkına sevgi ve saygılarımızı sunarım.

KORGENERAL ŞEREF ÖNGAY

26.08.2019- 23.Ağustos 2021

Tarihleri arası 3. Ordu Komutanı

I

IV. ORDU'DAN III. ORDU'YA ANADOLU ORDUSU

Hacı Hasan İçli

Türk ordusunun tarihi Türk'ün tarihi ile yaşittir. Yıllar öncesinden bu yana her Türk'ün çocukluk çağlarından başlayarak büyüklerini, etrafını göre göre kısa zamanda askerlik ve ordu şuuruna eriştiği, bütün hayatı boyunca da bu şuurun içinde yaşadığı bir gerçektir. Esasen Türklerin tarih alanında görünmeleri de teşkilatlanmış ordu hüviyeti içinde olmuştur. Türklerin henüz göçebe yaşadıkları çok eski devirlerde mevcut kabile ve aşiret kuruluşları da askerlik ilkelerine uygun bir karakter taşımaktadır. Büyük göçler, sürek avları gibi çeşitli yönlerden disiplin ve düzen gerektiren durumlar karşısında uygulanan ordu disiplin ve düzeni mahiyetindeki davranışlar, askerlik yasalarının ilk temellerini teşkil etmiştir. Türkler en küçük insan topluluklarından en mükemmel cemiyet düzenine kadar daimî bir disiplin atmosferi içinde bir nevi askerlik şuuruna sahip olarak birbirlerine kenetlenmişler, bu anlayışın ileri derecesini de orduların bünyesinde gerçekleştirmeyi bilmişlerdir.¹

Türk ordusunun kuruluşunu Türklerin tarihte görüldüğü binlerce yıl öncesine götürmek mümkündür. Orhun kitabelerinde, Çin kaynaklarında ve diğer pek çok tarihi belgeden bugünkü ordumuzun temelini Japon Denizi'nden Kırım'a kadar uzanan topraklar üzerinde büyük bir imparatorluk kuran Göktürklerin atası Asya Hunlarının hanı ve orduda onlu düzeni kuran Metehan'a dayandığı anlaşılmaktadır. (M.Ö. 209)²

Türk tarihinde “otağ” ve onun çevresinde kurulan “ordugâh”, Türk topluluk, devlet ve aile disiplininin oluşma ve gelişmesinin, tek temeli ve çekirdeği gibi görünmektedir. “Ordu sözü”, eski Türklerdeki “orta” yani merkez sözü ve anlayışından kaynaklanmış, yeşermiş, çiçeklenmiş bazen yolunmuş; ancak çok denenmiş gönül ve iradelerimizde yerini almış olarak

¹ Milli Savunma Bakanlığı, *Osmanlı Ordu Teşkilatı* (Ankara, 1999), 5.

² Milli Savunma Bakanlığı, 6.

günümüze kadar gelmiştir. Ordu sözü böylece aile, devlet ve millet birliğinin, otorite ve disiplininin bir sembolü olmuştur.³

“Ordu” sözü, başlangıçtan beri idare, otorite ve disiplini temsil eden kişi ile çevresinin bulunduğu ve oturduğu yer manasında söylenmiştir. “Ordu” sözü kesin bir yazılışla, Hun topluluklarında da Osmanlılarda da bizde de aynı manada söylenmiştir ve söylenecektir.⁴ Ordu, Divan-ı Lüğati’t-Türk’te “hakanın oturduğu şehir” manası verilmiştir. Buradan iktibasla hakanların oturdukları Kaşgar şehrine “Ordukend” denilmiştir.⁵

Türklerin tarih sahnesine çıkmaları ile yaşadıkları bozkır şartları ordu-millet karakterini almalarını gerektirmiştir. Türkler son tarih ve dil araştırmalarının meydana koyduğu gibi daha 1500’lerde Batı Sibirya’daki yurtlarında tamamen askeri bir organizasyon içinde olmuşlardır. Başbuğlarının yönetiminde kadını, erkeği, yaşlısı ve genci ile her an savaşa hazır savaşçı birlikler kurmaları bozkır hayatının tabii bir sonucudur. Bu sebeple tarihte kurulan Türk devletleri sosyal ve yasal bakımdan gerekli olan her şeyi askeri yönden değerlendirmiş ve bu amaçlara göre düzenlenmiştir. Bu bakımdan birinci önemli nokta da “Türk ordusu Türk milleti kadar eskidir” deneyimi milletimizin tarihi yapısını en iyi şekilde yansıtan bir gerçeğin ifadesidir.⁶

Ordu hem İslam öncesi dönemde hem de İslamiyet’in kabulünden sonra Türk devletlerinde hakimiyetin en önemli sembollerinden birisi olmuştur. Hükümdarın olduğu yerde mutlaka ordusu da vardır. Hunlardan başlayan bu gelenek Göktürkler, Uygurlar, Karahanlılar, Gazneliler, Selçuklular ve Osmanlılarda da devam etmiştir. Osmanlı Devleti’nde asıl vurucu güç olan Kapıkulu askerleri savaşta hükümdarın yanında barışta ise İstanbul’da oturmaktadır.

II. MAHMUT DEVRİNE KADAR OSMANLI ORDUSU

Osmanlı Devleti; Fatih Sultan Mehmet, Yavuz Sultan Selim ve Kanuni Sultan Süleyman dönemlerinde altın çağını yaşamış, devlet hemen her açıdan en ihtişamlı dönemlerini yaşamıştır. Devletin sahip olduğu coğrafya genişlemiş, ülke topraklarını mükemmelen idare edecek sistemler ve uygulamalar icraata geçirilmiştir. Sahip olduğu bölgelere tam hâkim olan, gittiği yerlere huzur, emniyet ve adaleti taşıyan devletin bu hali daimî olamamıştır. Zaman içerisinde iç ve dış sebeplerle başlayan eksiklik ve aksaklıklar devleti ve halkı kötü yönde etkilemeye başlamıştır. Zamanla bu durum daha da kötüleşmiştir.

Aslında Osmanlı ordusu Avrupa ordularından bir asır evvel daimî ordu teşkiline muvaffak olmuş ve 17. yüzyılın ortalarına kadar Avrupa ordu teşkilatlarına üstün gelmiştir. Otuz Yıl Savaşları ile intibaha gelerek Viyana Kuşatması ile intibahı kuvvetlenen Avrupa ordu teşkilatları gerek silah yönünden ve gerekse silahların kullanımı cihetinden ilerlemiş ve bu açıdan yeni bir döneme girmiştir.⁷

³ Bahaeddin Ögel, *Türk Kültür Tarihine Giriş*, c. VII (Ankara, 1991), VII.

⁴ Ögel, VII:VIII.

⁵ Çev. Besim Atalay, *Divan-ı Lüğati’t-Türk Tercümesi*, c. 1 (Ankara, 1985), 124.

⁶ Milli Savunma Bakanlığı, *Osmanlı Ordu Teşkilatı*, 5.

⁷ Mahmut Şevket Paşa, *Osmanlı Teşkilat ve Kıyafet-i Askeriyesi*, c. 2 (İstanbul, R. 1325), 4.

Kanuni'den sonra gelen hükümdar ve sadrazamlardan bir kısmı imparatorluğu çökmeden kurtarmak için gayret sarf etmişler. Genç Osman (1622), IV. Murat (1631-1640) ve Köprülü ailesinden gelen vezirler yaptıkları ıslahat ile imparatorluğu eski kuvvetini vermek istemişlerdir. Genç Osman hariç diğerleri bu işte muvaffak olmuşlardır. Fakat yapılan ıslahatlarda Osmanlı İmparatorluğu'nu müesseseleri ve dünya görüşü ile geride bırakmaya başlamış olan Batı medeniyetinin tesiri yoktu. Islahat yapanların bir tek gayesi vardı: Bozulan düzeni kuvvete dayanarak tekrar kurmak. Bu bakımdan 17. yüzyılın ıslahat çalışmaları disiplin karakteri taşır. Bu çalışmalar ıslahata girişenlerin gösterdikleri şiddet derecesinden muvaffak olmuş ve onların mukadderine bağlı kalmıştır. Nitekim ıslahatçılar öldükten sonra imparatorluk tekrar ıslahata gerekli duruma düşmüştür.⁸

Karlofça Antlaşması'na sebep olan muharebeler Osmanlı ordusunu yeniden düzenlenmesini icap ettirmekteydi; Avrupa devletleri yeni taktikler, askeri birliklerin sevk ve idaresinde yeni planlar ile ordularını kuvvetlendirmekte iken Osmanlı Ordusu ve bilhassa maaşlı olan Kapıkulu Ocakları nizamsız bir kalabalıktan ibaretti. Devletin asker ihtiyacı olduğu zaman muayyen müddetle hizmet etmek şartıyla hariçten adam alıyordu; ancak eski devşirme kanununun tatbikinden ve ocak disiplininin eseri yoktu.⁹ Bundan dolayı Yeniçeriler vesaire Kapıkulu Ocakları kuruldukları zaman kendilerine uygulanan talimlere devam ve dikkat etmedikleri için gelişen Avrupa orduları karşısında mağlup oldular.¹⁰

İran muharebeleri, Rusya ve Avusturya savaşları ve buradaki muvaffakiyetsizlikler Avrupa devletleri tarzında muntazam ordular teşkilini zaruri kılmaktaydı. Halbuki Kapıkulu Ocakları talim ve nizam kabul etmedikleri için padişahlar ve sadrazamlar da bir isyan neticesinde öldürülmekten korktukları için asıl nizama muhtaç olan bu ocaklara dokunulamıyordu; yalnız ocakta yapılan tensikat ve ocak mevcudunun hazarî kadroya göre tanzim edilmesi bir nevi ıslahat sayılıyor; asıl elzem olan harp ve talim safhalarına bakılamıyordu.

Bu kapıkulu ocaklarından hariç olarak hükümet ıslahata kati olarak bir lüzum gördüğünden Türkiye'ye gelmiş olan bir Fransız kumandanı vasıtasıyla Humbaracı Ocağı'nda ıslahata teşebbüs etti. Bu gelen mütehasısın Hristiyan ismi Comte de Bonneval ve Müslüman adı da şöhreti ile beraber Humbaracı başı Ahmet Paşa idi.¹¹ Humbaracı Ahmed Paşa aslen Fransız'dır. Osmanlı topçularının tensiki, Avrupa devletlerinin Osmanlılar hakkındaki fikir ve niyetlerini dönemin padişahına takdim ettiği layihalar ile Osmanlı Devleti'ne hayli hizmette bulunmuştur.¹²

⁸ Enver Ziya Karal, *Büyük Osmanlı Tarihi*, c. I (Ankara, 2000), 55.

⁹ İ. Hakkı Uzunçarşılı, *Büyük Osmanlı Tarihi*, c. 5 (Ankara, 2000), 321.

¹⁰ Mahmut Şevket Paşa, *Osmanlı Teşkilat ve Kıyafet-i Askeriyesi*, 2:3-4.

¹¹ Uzunçarşılı, *Büyük Osmanlı Tarihi*, 5:321.

¹² Ârif, "Humbaracı Ahmed Paşa (Bonneval)", *Tarih-i Osmanî Encümeni Mecmuası*, sy 18 (R 1328):1153-57.

Ahmet Paşa yeni Humbaracı Ocağı'nı 1734 yılının Mayıs ayında Üsküdar'daki Ayazma Sarayı'nda vücuda getirdi. Tımarlı humbaracıardan ölenlerin çocukları bu maaşlı Humbaracı Ocağı'na alınacaklardı. Her odada 100 nefer olmak üzere ocak 3 odaya ayrılmıştı.¹³

Komutanlığına atandığı humbaracı erlerini yetiştirmek için düzenli talimler, harp oyunlarını yaptırarak kendi deyimine göre Alman ve Fransız alaylarının özenecekleri bir seviyeye onları vardırmıştır. Türk ordusunun Avrupalılara üstün gelmesi için onların metotlarını ve silahlarını almak gereğini ileri sürmüş ve bu hususta birçok raporlar kaleme almıştır.¹⁴

Dönemin padişahı I. Mahmut, uzağı görür bir hükümdar olup İran, Rusya ve Avusturya muharebelerindeki muvaffakiyetsizliğin sebebini anlayarak Avrupa orduları tarzında bir ordu teşkiline kati lüzum olduğunu takdir ederek iptida Humbara Ocağı teşkili ile işe başlamış ise de isyandan korktuğu için asıl ıslahı lazım gelen Kapıkulu Ocaklarına ve bilhassa Yeniçeri Ocağı'na dokunamamıştır.¹⁵

XVIII. yüzyılın ikinci yarısında tahta geçen padişahların açık düşüncelilerinden olan III. Mustafa (1757-1773) devletin içine düştüğü kötü durumu kavramış ise de bu durumun düzelebileceğini ümit etmeye cesaret edememiştir. Osmanlı Devleti'nin sürekli yenilgi ve gerilemesinin ilk sebebini, bozulmuş olan Yeniçeri Ordusu'nda bulan padişah, bu ordunun da düzene sokulabileceğine inanmadığını oğlu Selim'e söylemekten çekinmemiştir. Bu kadar kötümser bir psikolojide olmasına rağmen III. Mustafa, battal kalmamış, Batı tesirlerine orduya girdirmekte büyük bir enerji göstermiştir.¹⁶

Devletin Avrupalı tarzda askeri bir hareket göstermesini arzu eden III. Mustafa bu maksadını temin için Baron dö Tott'tan istifade eylemiş, O da Tophane'yi ıslah ile toplar döktürmüş, Haliç'te Hasköy'de yeni bir top dökümhanesi yapmasıyla orduda kullanılan kayık köprü sisteminin tadili ve top arabalarının yeni tertip üzere tanzimi gibi yenilikler yapmıştır.¹⁷

III. Mustafa Topçu sınıfını teşkilatlandırmak arzusuna uyarak Tott, bu hususta bir talimatname yapmış ve ilk partide ayrılan 600 topçu neferini Kağıthane'de Avrupa usulünde talim ettirmeye başlamıştır.¹⁸

Baron dö Tott'un semereli çalışmalarından birisi Osmanlı memleketinde Avrupalı tarzda mühendishanenin nüvesi olmak üzere riyaziye mektebi tesisine muvaffak olmasıdır.¹⁹ Ayrıca nazariyata da yer verilmesi gereğini duyan padişahın isteği üzerine Mühendishane-i Bahr-i Hümayun kurulmuş ve Tott burada öğretime başlamıştır.²⁰

¹³ Uzunçarşılı, *Büyük Osmanlı Tarihi*, 5:321,322.

¹⁴ Karal, *Büyük Osmanlı Tarihi*, I:57.

¹⁵ Uzunçarşılı, *Büyük Osmanlı Tarihi*, 5:325.

¹⁶ Karal, *Büyük Osmanlı Tarihi*, I:57-58.

¹⁷ Uzunçarşılı, *Büyük Osmanlı Tarihi*, 5:342.

¹⁸ Karal, *Büyük Osmanlı Tarihi*, I:58.

¹⁹ Uzunçarşılı, *Büyük Osmanlı Tarihi*, 5:480.

²⁰ Karal, *Büyük Osmanlı Tarihi*, I:58.

Mühendishane-i Bahr-i Hümayun, 1773 yılında²¹ Kaptan-ı Derya Cezayirli Gazi Hasan Paşa emrinde Tersane Hendesehanesi olarak açılmıştır. Ak sakallı gemi kaptanlarının da içlerinde bulunduğu yaşları ilerlemiş öğrenciler, üç ay sonra düzlem geometrisinin dört kuralını arazi üzerinde uygulayabilecek, irtifa ölçebilecek ve rota çizebilecek seviyeye gelmişlerdir. Altmış yaşındaki öğrencilere yeterli görülerek bu alandaki çalışmalara son verilmiş; III. Mustafa ile Baron de Tott, bu öğretimin uygulamalar yoluyla zaman içinde mükemmelleştirilmesini kararlaştırmışlardır.²²

Saltanatının ilk senesinde Kaynarca Muahedesini kabule mecbur olan I. Abdülhamid hayatının elli senesini sarayda kapalı olarak geçirmesine rağmen vaziyeti göz önüne alarak askeri bir ıslahatın lüzumunu şiddetle takdir etmişti. Bu hükümdar, biraderi III. Mustafa zamanında Baron de Tott vasıtasıyla başlanan garp usulü ıslahatın kendi zamanında da daha geniş bir tarzda inkişafını arzu etmekteydi; bunun için sadaret makamını işgal edenlere bu hususta tam bir salâhiyet vermiştir.²³

Sultan III. Mustafa'nın vefatından az evvel Fransa'dan istenilen topçular Obert adında bir topçu çavuşunun emri altında İstanbul'a gelerek (1774 Mayıs) işe başladılar ve bu suretle Topçu Ocağı'na bağlı olmak üzere 250 nefer sürat topçusu tertip edildi. Bu güzel teşkilat 1781'de lağvedilerek Obert ve topçular memleketlerine döndüler; fakat arası çok geçmeden Halil Hamit Paşa sadrazam olunca Fransa elçisine müracaat ederek gerek sürat Topçu ocağı ve gerek yeni kurulacak İstihkâm Mektebi için mütehasıs istedi ve eski sürat topçuları yetiştiren Obert tekrar İstanbul'a geldi. Bu defaki Sürat Topçuları Ocağı'nın mevcudu 1750 ilave ile 2 bine çıkarıldı ve her bir nefere verilen gündelik on beş akçeye çıkarıldı.²⁴

Halil Hamit Paşa'nın icraatından birisi de mütehasıslar vasıtasıyla ordunun zamanına göre teknik usullerle yetiştirilmesine zaruri görmüş olmasıdır. Mühendishane için de Fransa'ya başvurmuştur. Hatta sadarete tayininden 12 gün sonra aslen Prusyalı olup Müslüman olarak Mehmet adı verilen bir istihkâm mühendisini himaye eyleyerek kendi tahsisatından O'na maaş bağlamıştır.

Bundan başka daha 1776 senesinde tersanede bir hendese odası yapılmış ve bir hoca ile bir muavin tayin edilerek 10 talebe ile tedrisata başlanmıştır. Yeni İstihkâm Mektebi veya Mühendishane'de Gelenbevi İsmail Efendi ve Kasabzade İbrahim Efendi isimlerinde iki Türk riyaziyecisi de muallimlik etmişlerdir.²⁵

Nizam-ı Cedit

Islahat düşüncesi III. Selim için bir baba mirası idi. Babasının padişahlığı sırasında Selim henüz 10 yaşındaydı. Bu küçük yaşına rağmen imparatorluğun içinde bulunduğu kötü durumu anlamıştı. Babası III. Mustafa'nın başarmak istediği ıslahatın muvaffak olmasını canı

²¹ <http://www.arsiv.itu.edu.tr/hakkimizda/itu-tarihi> (Erişim tarihi: 20.02.2022)

²² https://dho.msu.edu.tr/sayfalar/00_Anasayfa/01_Sabitler/tarihce/tarihce.html (Erişim tarihi: 20.02.2022)

²³ Uzunçarşılı, *Büyük Osmanlı Tarihi*, 5:473.

²⁴ Uzunçarşılı, 5:481.

²⁵ Uzunçarşılı, 5:482-83.

gönülden istiyor, inceleme gezilerinde kendilerine refakat ediyor ve çok kere devlet işleri hususunda onunla tartışmaya bile girişiyordu. III. Mustafa ölünce I. Abdülhamit tahta, Selim de veliahtlığa geçti. Veliahtlığı döneminde baba vasiyeti olan ıslahat fikirlerini olgunlaştırmakla uğraştı. O Avrupa'nın ileriliğine ve üstünlüğüne inanıyordu. Şu hâlde her şeyden önce Avrupa'yı tanınması gerekiyordu. Güvendiği adamlardan İshak Bey'i Fransız elçisinin yardımıyla Fransa Kralı'na gönderdi. Fransa Kralı'ndan Avrupa devletlerinin birbirleri ile geçimleri, kara ve deniz harplerine dair yeni metotlar, ticarethaneler, atölyeler ve tersaneler gibi pek çok konuda bilgi istedi. Fransa Kralı İshak Bey'i ve Selim'in mektuplarını iyi karşıladı. Selim kraldan aldığı cevapları olgunlaştırarak tahta geçtiği zaman Nizam-ı Cedit ıslahatına girişti.²⁶

Nizam-ı Cedit Osmanlı İmparatorluğu'ndan mevcut bir idare rejiminin yerine yenisinin konulması manasına alınmaktadır. Nizam-ı Cedit geniş manada III. Selim'in yeniçerileri kaldırmak, ulemanın nüfuzunu kırmak, Osmanlı Devleti'ni Avrupa'nın ilim, sanat, ziraat, ticaret ve medeniyete yaptığı ilerlemelere ortak yapmak için giriştiği yenilik hareketlerinin bütünüdür. Dar manada III. Selim devrinde Avrupa usulünde yetiştirilmek istenilen talimli askeri anlatmaktadır.²⁷

Avusturya ve Rusya ile barış imzalandıktan sonra Koca Yusuf Paşa, Ordu-yu Hümayun ile İstanbul'a döndüğünde, beraberinde birkaç Avrupalı subay getirmiştir. Bu subaylar Levent Çiftliği'nde az sayıda ere askerlik öğretmeye memur edilmişlerdir. Böylece talimli askerin çekirdeği kurulmuştur. 28 Yeniçerilerin talime devam etmemeleri sebebiyle bu askerlere “talimli asker” denmiştir.²⁹ Önce piyade ocağından işe başlanmıştır. Levent Çiftliği talimgâh kabul edilmiştir. Talim ve terbiye gören askerin miktarı birkaç yüze ulaştıktan sonra yapılan teftişte ismine nizam-ı cedit namı verilmiştir. Levent Çiftliği Kanunnamesi ile Yeniçeri Ocağı'na bağlı olan bu asker Bostancı Ocağı'na bağlanmıştır.³⁰

Nizam-ı Cedit askeri 12.000 kişiden ibaret olacaktı. Bunun 1600'ü İstanbul'da, geri kalanı Rumeli ve Anadolu'nun tüm yerlerinde imkanlara göre 800 veya 1500 olarak yerleştirilecekti. Nizam-ı Cedit ordusunun yetiştirilmesine paralel olarak Tophane, Tersane ve Mühendishanenin de düzenlemesine girişilmiştir.³¹ Ordu ve donanmada yapılan yenilikler çok paraya mal olmuş. Bu para İrad-ı Cedit adıyla Nizam-ı Cedit'in bir bölümünü teşkil eden özel bir hazineden tedarik edilmiştir.³²

Nizam-ı Cedit programın yürütülmesi için, kuvvetli bir ıslahatçı ekibin varlığı, aydın sınıflı ıslahat düşüncesini açık gönül ile kabul etmesi imparatorlukta bir barış devrinin kurulması gerekliydi. Halbuki III. Selim devrinde bu şartların hiçbir vakit ve hiçbir suretle gerçekleşmediği görülmektedir. Nizam-ı Cedit ekibi gereği gibi kurulamamış, ıslahat taraftarı

²⁶ Karal, *Büyük Osmanlı Tarihi*, I:60-61.

²⁷ Karal, I:61.

²⁸ Mahmut Şevket Paşa, *Osmanlı Teşkilat ve Kıyafet-i Askeriyesi*, 2:4; Karal, *Büyük Osmanlı Tarihi*, I:65.

²⁹ Mahmut Şevket Paşa, *Osmanlı Teşkilat ve Kıyafet-i Askeriyesi*, 2:4.

³⁰ Salim Cevad, *Ordu ve Donanma Teşkilatı ve İstatistik* (İstanbul, 1340), 41.

³¹ Karal, *Büyük Osmanlı Tarihi*, I:65-66.

³² Karal, I:70.

olan büyük rütbeli devlet adamlarının sayısı birkaçı geçmemiştir. Sadrazamlardan ve şeyhülislamıardan padişahı yenilik yolunda tutanlar arasında işe dört elle sarılan yoktu.³³

Nizam-ı Cedit evvela İstanbul'da ve Anadolu'da kurulmuş, Mısır Seferi sırasında halkın önünde Napolyon'a karşı başarılar kazandığı görülmüştür. Mısır seferinden sonra Rumeli'de dağı eşkıya hareketlerinin genişlemesi, Sırp isyanlarının gelişmesi, Fransızların Raguz'a yerleşmeleri, Rusya ile harp ihtimallerinin belirmesi hükümetin dikkat nazarını çekmiş. Bütün bu tehlike ve ihtimallerin önlenmesi için Rumeli'ye Nizam-ı Cedit askeri geçirilmesi ve bu teşkilatın orada da kurulması tesirli bir tedbir olarak kabul edilmiştir.

Bu karar sonrasında Nizam-ı Cedit aleyhtarı olanlar ilk defa harekete geçmişlerdir. Edirne Vakası ile isyanın ilk emareleri kendini göstermiş ve Boğaz yamaklarının isyanı ile genişlemiştir. Asiler Büyükdere Çayırında toplanarak Kabakçı Mustafa'yı başkan seçmişlerdir. Ertesi gün Kabakçı Mustafa'nın etrafında toplanan asiler isteklerini padişah III. Selim'e kabul ettirerek Nizam-ı Cedit'i ortadan kaldırmışlardır. III. Selim'i tahttan indiren isyancılar daha sonra III. Selim'i katletmişlerdir.³⁴

II. MAHMUT DEVRİ OSMANLI ORDUSU'NUN YENİDEN TEŞEKKÜLÜ

II. Mahmut, amcası III. Selim'den Osmanlı İmparatorluğu'nun içinde bulunduğu kötü durumu, imparatorluğu yıkılmaktan kurtarmak için yapılması gereken ıslahatın yapısını ve karakterini öğrendi. III. Selim'in öldürülmesi, Alemdar Mustafa Paşa'nın Yeniçeri ihtilali karşısında kahramanca ölümü, iç isyanlarda, dış harplerde Osmanlı ordusunun devamlı yenilgileri II. Mahmut'ta köklü bir düzen yapma duygu ve düşüncesini gelişmesine yardım etti.³⁵

II. Mahmut düzeni ne düşünce ne de çalışmalar bakımından yeni değildir. 18. yüzyılda Lale devrinden başlayarak yenilik hareketleri yapılmıştır. Bu yüzden son yılları ile 19. yüzyılın ilk yıllarında Selim'in Nizam-ı Cedit adıyla yapmak istediğı ıslahat çok önemliydi. Şu hâlde II. Mahmut düzenine gelinceye kadar Osmanlı İmparatorluğu'nun Batı dünyasının tesirlerine kapılarını dereceli bir şekilde açmıştı. Bununla beraber Batı düşüncelerini ve Batı kurullarını benimseyenler çok azdı. Ulema sınıfı, devlet adamları, asker ocakları, Batıdan gelen yeniliklere düşmanlıklarını açıkça belirtiyorlardı. II. Mahmut büyük zorluklarla karşılaştı. Bu zorlukları yenmek için kuvvet kullandı.³⁶

II. Mahmut orduyu düzene koymak istedi. Çünkü Osmanlı İmparatorluğu'nun dış ve iç güvenliği sarsılmış bulunuyordu. 1768'den beri türlü devletlerle yapılan savaşıardan Osmanlı orduları arkası gelmeyen yenilgilere uğramış ve büyük toprak parçalarının düşman eline geçmesine engel olamamışlardır. Bundan başka iç isyanları bastırmak hususunda acizleri de görülmüştür. İstanbul'da yeniçerilerin türlü vesilelerle isyan çıkararak hükümet işlerine

³³ Karal, I:77.

³⁴ Karal, I:80-88.

³⁵ Karal, I:143.

³⁶ Karal, I:143.

karışmaları da gözünde tutulunca askerlik alanında yeni bir düzen kurmanın doğrudan doğruya imparatorluğun mukadderatı ile ilgili büyük ölçüde bir hareket olduğu anlaşılır.³⁷

Askerlik alanında yeni düzen çalışmaları II. Mahmut devrinin ilk yıllarında başladı. Sadrazam Alemdar Mustafa Paşa, III. Selim'in Nizam-ı Cedid'ine benzer bir Sekban-ı Cedit Ocağı kurdu. 38 Ocak, Levent Çiftliği ile Üsküdar Kışlalarını genç asker namzetlerinin Avrupa usulünde eğitim görmesi ile gelişmeye başladı. Bundan başka Yeniçeri Ocağı'nın düzenlenmesine girişildi. Bu düzen için temel olarak Kanuni Sultan Süleyman kanunnameleri kabul edildi. Alemdar Mustafa Paşa'nın askerlik alanındaki düzeni, yeniçerilerin ayaklanması ve Alemdar'ın öldürülmesi ile sona erdi.

Bundan sonra Yeniçeriler zorbalıklarını arttırdılar. Halk artık kendilerinden yaka silkmeye başlamıştı. Başta padişah olmak üzere devlet adamları Yunan isyanlarındaki başarısızlıklarını görerek, bundan böyle imparatorluğun geleceği için kendilerine güvenilmeyeceğini anlamış bulunuyorlardı.³⁹

Padişahın emri üzerine, devletin ileri gelenleri, uzun süren görüşmelerden sonra, Eşkinci adıyla talimli bir asker sınıfının kurulmasını kararlaştırdılar. Bu sırada Mora'da istihdam olunan usul-i cedide ile teşkil ve talim edilmiş olan Mısır valisi İbrahim Paşa'nın Avrupa usulüne göre teşkil ettiği orduların Vehhabi isyanının bastırması ve Mora muharebelerinde gösterdiği kabiliyet meşveret meclisinin bu kararı almasında etkili oldu.⁴⁰ Yeniçeri Ocağı'nın dışında kurulan Eşkinci Ocağı, Nizam-ı Cedit ve Sekban-ı Cedit gibi bağımsız bir kuruldu. Birkaç gün içinde bu kurula 500 kişi kaydoldu. Talimler 12 Haziran 1826'da başladı. Aynı gün İstanbul kahvehanelerinde talimlere karşı propaganda başladı. Nizam-ı Cedid'in tekrar kurulmakta olduğu, Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılacağı sözleri çıkarıldı.⁴¹

Yeniçerilerin ulufe alım satımının yasaklanması, bu suretle servet edinmiş olanların menfaatlerine dokunduğu için bu hal de onların muhalefetlerini celp etmiştir. Kapıkulu ocaklarından devlete sadık olan Topçu, Humbaracı, Lağımçı ve Tersane ocakları zaten yeniçerilerin zulümlerinden bezmiş ve bu ocaklar yeniçeriler aleyhine bir vaziyet göstermiştir.⁴² Takriben bir ay sonra Yeniçeriler kazanlarını Et Meydanı'na çıkardılar. (15 Haziran 1826) Saraya ve yeni düzene karşı klasik ihtilal bir defa daha başlamış oldu. Yağma ve korkutma hareketleri derhal başladı. Asilerin talepleri saray tarafından kabul edilmedi. Asiler daha ileri giderek kuvvetlerini göstermek için cinayetler işlemeye başladılar.⁴³

Padişah asilerin bu hareketlerine karşı sancağ-ı şerifi çıkararak sadrazama verdi. Bu büyük olay münadilerle İstanbul'un dört bir tarafına yayındı. İstanbul halkı sancağ-ı şerif altına davet edildi. İstanbul halkı sancağ-ı şerifin altına koştu. Topkapı'da toplanan devlete

³⁷ Karal, I:144.

³⁸ Mahmut Şevket Paşa, *Osmanlı Teşkilat ve Kıyafet-i Askeriyesi*, 2:6.

³⁹ Karal, *Büyük Osmanlı Tarihi*, I:145; Salim Cevad, *Ordu ve Donanma Teşkilatı ve İstatistik*, 42.

⁴⁰ Mahmut Şevket Paşa, *Osmanlı Teşkilat ve Kıyafet-i Askeriyesi*, 2:6; Salim Cevad, *Ordu ve Donanma Teşkilatı ve İstatistik*, 42.

⁴¹ Karal, *Büyük Osmanlı Tarihi*, I:146-47.

⁴² Mahmut Şevket Paşa, *Osmanlı Teşkilat ve Kıyafet-i Askeriyesi*, 2:6.

⁴³ Karal, *Büyük Osmanlı Tarihi*, I:146-47.

sadık asker ocaklarıyla halk ve devlet adamları tekbirler ve tehlillerle Sultanahmet Camii'ne geldiler. Burada asilere karşı yürüyüş planları düzenlendi. Daha sonra Yeniçeriler üzerine harekete geçen kuvvetler, Et Meydanı'nı ve Yeniçeri kışlalarını sardılar. Kendilerine teslim olmaları teklif edildi. Reddetteler. Bunun üzerine toplar ateş açtı. Topçular Et Meydanı'na girdiler. Kışlalar yanmaya başlamıştı. Yeniçeriler kaçışmaya başladılar. Bu kısa savaş, yeniçeri isyanına son verdi. II. Mahmut'un yayınladığı hatt-ı hümayun ile bu ocak kaldırıldı.⁴⁴

Yeniçeri ocağının kaldırılmasına vesile olan Vaka-i Hayriye'den sonra ordunun yeniden teşkilatlanmasına pek fazla önem verildi. Yeni tesis edilen düzenli askerlere Asâkir-i Mansûre-i Muhammediye adı verildi. Bu teşkilat tertip adı verilen 8 alaydan müteşekkil olacaktı. Her tertip saf namıyla 15 bölüğe ayrılacaktı. 8 tertibin tamamını bir baş binbaşı, her tertibi bir binbaşı ve her safı bir yüzbaşı kumanda edecekti. Her safı ayrıca iki mülâzım, bir sancaktar, bir çavuş, 10 onbaşı ve personeliyle 1 top bulunacaktı. Teşkilatın bazı noksanlıklarına binaen bilahare tadiline lüzum görülmüştür.⁴⁵

Teşkilattaki tertip ve saf isimleri alay ve bölük ismini almış, alaylar 3 taburdan taburlar 8 bölükten tertip edilmiştir. Her alaya bir miralay, her tabura bir binbaşı, her bölüğe bir yüzbaşı kumandan olarak verilmiştir. Bunlardan başka her alaya bir kaymakam ve alay emini, her tabura sağ sol namıyla iki kolağası, bir sancaktar, bir kâtip, bölüğe ayrıca iki mülâzım ile bir başçavuş, dört çavuş ve bir bölük emini verilmiştir. Ayrıca tabur kâtibi ve alay emini namıyla iki rütbe daha ihdas edilmiştir. Bilahare iki alaydan bir liva teşkil edilmiş ve kumandanlığı mirlivaya verilmiştir. Mevcut alaylar hassa ve mansure namıyla ikiye ayrılmış ve her biri ferik rütbesinde bir kumandanın emrine verilmiştir. Bilahare ferikler müşir olmuşlardır.⁴⁶ Böylece yeni dönemde orduya ait kısımlar ve idareciler büyük ölçüde belli olmuştur.

Asâkir-i Mansûre-i Muhammediye, Avrupa usulünde düzenlendi. Eski devirden kalma talim görmüş asker de yeni ordunun çekirdeğini teşkil ettiler. Askerin yeni usulde yetiştirilmesinde başlıca güçlük, subay noksanlığından ileri gelmekteydi. Padişah bu noksanı gidermek için önce Mısır'dan daha sonra Avrupa'dan subay istedi. Padişah Fransa'nın Osmanlı İmparatorluğu'na karşı siyaseti devletin çıkarlarına uygun görmediği için Prusya'dan piyade, süvari ve topçu subayları getirtti. Fakat getirtilen subaylar küçük rütbeli oldukları için, Osmanlı ordusunun düzenlenmesinde ümit edilen netice alınamadı.

II. Mahmut, askerlik alanındaki yeni düzeni sağlam temellere dayandırmak için yüksek bir harp okulu ile bir Tıp Okulu kurduğu gibi, Avrupa memleketlerine harp sanatını öğrenmek için öğrenciler de gönderdi.⁴⁷

Birkaç arkadaşıyla beraber Osmanlı hükümetinin hizmetine giren Prusya yüzbaşlarından olan Moltke, Nizip mağlubiyetinden sonra hükümete sunduğu layihada redif teşkilatının kurulmasını tavsiye etmiştir. O zamana kadar hiçbir devlette benzeri olmayan bu

⁴⁴ Karal, I:148-49.

⁴⁵ Salim Cevad, *Ordu ve Donanma Teşkilatı ve İstatistik*, 43.

⁴⁶ Salim Cevad, 43.

⁴⁷ Karal, *Büyük Osmanlı Tarihi*, I:150-51; Bora Kutluhan ve Mehmet Demirkol, *Türk Kara Kuvvetleri Komutanlığı* (Ankara, 2001), 11.

teşkilat derhal kabul edilmiştir. 1836'da (H. 1252) Edirne, Aydın, Hüdavendigâr, Ankara, Konya ve Erzurum valilerine “Redif Mansure Müşirliği” unvanı verilerek teşkilata başlanmıştır.⁴⁸

Her alayda bir mızıka bölüğü ihdas edilerek bu suretle Mehterhane de getirtilen muallimler ile ıslah edilmiştir. Ümera ve zabıtlere muayyenat ve maaş namıyla iki çeşit tahsisat verilmesi kararlaştırılmıştır.⁴⁹

TANZİMAT DÖNEMİ ASKERİ DÜZENLEMELER

I. Abdülmecid döneminin en önemli gelişmelerinden birisi Gülhane Hatt-ı Hümayunu'dur. Bu ferman pek çok alanda düzenleme yapması sebebiyle Tanzimat Fermanı olarak anılmaktadır. Tanzimat Fermanı'nı temas ettiği konulardan birisi de askerlik meselesidir. Fermanda asker maddesi aynen şöyle geçmektedir: “Asker maddesi dahi ber minval-i muharrer mevadd-ı mühimmeden olarak eğerçi muhafaza-i vatan için asker vermek ahalinin fariza-i zimmeti ise de şimdiye kadar cari olduğu veçhile bir memleketin aded-i nüfus-ı mevcudesine bakılmayarak kiminden rütbe-i tahammülünden ziyade ve kiminden noksan asker istenilmek hem nizamsızlığı ve hem ziraat ve ticaret mevadd-ı nâfiasının ihlâlini mucip olduğu misillü askerliğe gelenlerin ilâ nihâyeti'l-ömür istihdamları dahi füturu ve kat-ı tenâsülü müstelzim olmakta olmasıyla her memlekette lüzumu takdirinde talep olunacak neferat-ı askeriye için bazı usûl-i hasene ve dört ve yahut beş sene müddet-i istihdam zımında dahi bir tarik-i münavebe vaz ve tesis olunması icab-ı hâldendir.”⁵⁰

Fermanın bu kısmında denilen şudur: Askerlik maddesi yukarıda yazıldığı gibi önemli maddelerdendir. Vatanın muhafazası için asker vermek ahalinin boynunun borcudur. Şimdiye kadar geçerli olduğu şekli ile bir memleketin mevcut nüfus adedine bakılmaksızın kimisinin tahammülünden fazla kimisinden ise noksan asker alınmıştır. Bu durum düzensizliğe, ziraat ve ticaret gibi faydalı işlere zarar vermektedir. Askere gidenlerin ömürlerinin sonuna kadar istihdam edilmeleri, onlarda bıkkınlık ve aile kuramamalarını netice vermektedir. Bundan dolayı her memlekette lüzumu kadar talep olunacak asker için güzel bir usulün getirilerek dört veya beş sene sürecek askerliğin nöbetleşe bir usul ile konulması ve tesisi halin gereğidir.

Buradan da anlaşılacağı üzere Osmanlı Devleti askerlik hususunda eski usulü mahzurlarından dolayı terk ederek bu işe yeni bir şekil vermek üzere kolları sıvamıştır. Zaten fermanda askerlik maddesinin devamında bu esaslar uygulanmadıkça gelişmenin, asayişin, istirahatın ve kuvvetin temin edilemeyeceği beyan edilmiştir.

Tanzimat Fermanı'ndan önce Osmanlı İmparatorluğu'nda yapılan bütün düzenleme çalışmalarının ağırlık noktası askerlik maddesidir. Bu çalışmaların genel amacı, Osmanlı ordusunu Avrupa ordularıyla savaştıkça seviyeye getirmektir. I. Mahmut devrinden III. Selim'e kadar batı ordularının silahlarından bazılarıyla bu orduların yetiştirilmesinde

⁴⁸ Mahmut Şevket Paşa, *Osmanlı Teşkilat ve Kıyafet-i Askeriyesi*, 2:11; Salim Cevad, *Ordu ve Donanma Teşkilatı ve İstatistik*, 44.

⁴⁹ Salim Cevad, *Ordu ve Donanma Teşkilatı ve İstatistik*, 45.

⁵⁰ *Düstur*, c. I (İstanbul, H. 1289), 6.

başvurulan eğitim usullerinin Osmanlı ordusuna alınması için çalışılmıştır. Yeniçerilerin batılı silahlarla eğitim usullerine karşı gösterdikleri mukavemet, III. Selim'i Yeniçeri Ocağı'nın yanında Nizam-ı Cedit ordusunu kurmaya zorlamıştır. Nizam-ı Cedit ordusu batılı asker ve eğitimi kabul etmekle yeni bir ordu karakteri kazanmıştır. Fakat yapısı ve kadroları bakımından bir ocak şeklinde kurulduğu için bu cephesiyle doğulu bir karakter de muhafaza etmiştir. II. Mahmut devrinde Yeniçeri Ordusu kaldırıldıktan sonra kurulan Asâkir-i Mansure tıpkı Nizam-ı Cedit ordusu gibi yapı ve kadro bakımından doğulu, silah ve eğitim yönünden batılı bir ordu olmuştur. Gelişikten sonra Nizamiye ismi verilen bu yeni orduya asker alma usulü çok sert ve kabadır. Evli olsun bekar olsun milletin gençleri vilayetlerde yakalanıp elleri kelepçeleniyor ve en yakın kasabaya sürükleniyordu. Orada başkalarının da kendilerine katılmasını beklerken pislik içinde hapis hayatı geçiriyorlardı. Sonra deniz kıyılarındaki kasabalara götürülerek gemilere bindiriyorlar ve deniz hastası olarak ve vatan hasreti çekerek perişan bir durumda İstanbul'a çıkarılarak hayatları müddetince hizmet etmek üzere ordu alaylarına ve harp gemilerine gönderiliyorlardı. Bu şekilde askerlik hizmeti bir dereceye kadar kürek mahkumiyetine andırmaktadır. Kısaca Tanzimat'a kadar yapılan askeri düzende ocak şeklinin dışına çıkılamamıştır. Bu sebeple de askerlik bir vatan ödevi olamamıştır. Orta çağlardaki gibi bir kariyer olmaya devam etmiştir. Gülhane Hatt-ı Hümayunu ilk defa tebaa için haklar ve ödevler kabul etmiştir. Tebaanın ödevleri arasında askerlik hizmeti önemli bir yer tutmaktadır.⁵¹

Anlaşılabacağı üzere Osmanlı Devleti Tanzimat dönemi sonrasında askerlik ve ordu işine çok önem vermiştir. Asâkir-i Mansure-i Muhammediye kurulduktan sonra 1. Dünya Savaşı'na kadar askeriye geniş çapta altı defa düzenlemeye gidilmiştir. Bu düzenlemeler şunlardır:

1. 1843 Yılı Ve Sonrası Düzenlemeleri (Sultan Abdülmecid Dönemi)

1839'da belirlenen bu görüş ve düşünceler doğrultusunda Tanzimat uygulamasının ortaya çıkardığı sorunlar da göz önünde tutularak yapılacak yeni düzenleme görevi I. Abdülmecid tarafından Mabeyn-i Hümayun ve Hassa Müşiri Rıza Paşa'ya verilmiştir. Rıza Paşa konuyu ilgililerle görüşüp bazı valilerin de görüşlerini almıştır. Daha sonra Bâb-ı Askerî'de tertip olunan Meclis-i Muvakkat'da yapılan görüşmeler sonunda alınan kararlar Padişahın onayına sunulmuş, bu kararlar uygun görülerek 8 Eylül 1843 (H. 11 Şaban 1259) günü törenle açıklanmıştır.⁵²

Bu hatt-ı hümayun ile Osmanlı Devleti II. Mahmut döneminde başlayan sistem değişikliği büyük ölçüde tamamlanmıştır. 1843 yılında artık yeni bir ordu düzenine geçilmiştir. Buna göre;

a- Askerlik yapacak kişiler muvazzaf olarak beş sene istihdam edildikten sonra yeni neferler gelince memleketlerine dönecekler. Muvazzaflık süresi biten askerler yedi sene yılda

⁵¹ Karal, *Büyük Osmanlı Tarihi*, I:178.

⁵² Musa Çadircı, "Osmanlı Ordusu'nda Yeni Düzenlemeler (1792- 1869)", *Birinci Askeri Tarih Semineri Bildirler II*, 1983, 96.

bir ay nöbetleşe olmak kaydıyla liva merkezlerinde redif olarak hizmet edecekler.⁵³ Mevcut redif askeri de muvazzaf askere dönüştürülecek.

b- Muvazzaf ordu 5 orduya taksim edilecektir. Ordu merkezleri; İstanbul, Üsküdar, Manastır, Harput ve Şam'da bulunacak. Bu ordulara Hassa, Dersaadet, Rumeli, Anadolu ve Arabistan ordusu namı verilecek idi.⁵⁴

Yeni Türk sistemi “ordu” denilen kamplardan oluşur. Her ordugâhın kendi bölgelerine ait ve ordugâhın alt bölümü ile bağlantılı halkalara ayrılan atlı ve topçu tamamlayıcıları vardır.⁵⁵

Askerler beş yıl görev yaparlar. Hizmet hala bir vergidir ve sadece Müslümanların üzerine düşmektedir. İlk askere alım, yirmi ile yirmi beş yaşları arasındakilere düşer. Bunlar şimdi on sekizden sonra devamlı olarak kur'aya tabidirler. İstenen miktarda asker için kur'a kağıtlarına “Ben bir askerim” şeklinde yazılır. Kendilerini çekenler asker toplayan memurun tarafına geçerler.⁵⁶ Her yılın Mart ayı başında ordular mevcudunun beşte biri terhis edilerek yerlerine yenileri alınacaktır.⁵⁷

Her ordugâh, her bir yedeğe, iki süvariye ve bir topçuya kumanda eden bir general (müşir), iki tuğgeneral (ferik), üç piyade tuğgeneral (mirliva) tarafından idare edilir.⁵⁸

Nizamdaki beş yıllık bir görev süresinden sonra asker, yedi yıl daha hizmet ettiği redife (yedek) girer. Evde olması haricinde, tam olarak kışlada bulunduğu zamandaki gibi ordusu için hazırdır. Yılda bir defa talim ve alıştırma için olağan buluşma noktalarında toplanırlar ve bu sırada cephede olduğu gibi maaş ve pay alırlar. Bu şekilde, dış hizmete her çağrıldığında, nizam ordusunun yerini temin etmeye hazır bir redif ordusu ya da yürüyüşe hazır ikinci bir ordu vardır.⁵⁹

Anlaşılabacağı üzere Devlet-i Aliyye, Tanzimat Fermanı'ndan 4 yıl sonra Asâkir-i Mansure-i Muhammediye'yi yeniden teşkilatlandırmış, asker alma usullerini değiştirmiş ve askeri okullar da çoğaltmıştır. Lise seviyesinde askeri okullar; 1845 yılında İstanbul ve Bursa'da, 1846 yılında Edime ve Manastır'da, 1847 yılında Şam'da, 1872 yılında Erzurum'da ve 1875 yılında Bağdat'ta açılmıştır. Bunlar Harp Okulu'nun kaynağını teşkil etmiştir. Mekteb-i Fünûn-ı Harbiye-i Şahane olarak adlandırılan Harp Akademisi, 20 Temmuz 1848 yılında İstanbul'da kurulmuştur.⁶⁰

Anlaşılabacağı üzere yapılan düzenleme ile Osmanlı toprakları beş orduya taksim edilmiştir. Her ordu bir merkez ile on kısım üzere tertip edilmiş ve altı liva askerden

⁵³ *Düstur-ı Askeri* (İstanbul, 1287), 4-5.

⁵⁴ Salim Cevad, *Ordu ve Donanma Teşkilatı ve İstatistik*, 45; Çadırcı, “Osmanlı Ordusu'nda Yeni Düzenlemeler (1792- 1869)”, 97.

⁵⁵ Urquhart David, *Osmanlı'nın Askeri Gücü* (İstanbul, 2014), 138.

⁵⁶ David, 119.

⁵⁷ Çadırcı, “Osmanlı Ordusu'nda Yeni Düzenlemeler (1792- 1869)”, 97.

⁵⁸ David, *Osmanlı'nın Askeri Gücü*, 119.

⁵⁹ David, 126.

⁶⁰ Kutluhan ve Demirkol, *Türk Kara Kuvvetleri Komutanlığı*, 11.

oluşmaktadır. Bunların dışındaki askeri birlikler; Tophane-i Âmire, Bahriye ile Bağdat, Hicaz ve Trablusgarp askeri merkezleridir.⁶¹

1848 yılında ise her ordunun bir merkezi, çeşitli mevkilerde piyade, süvari ve topçu olarak altı liva askeri ile peyderpey icra olunmak üzere on redif alayı bulunmaktadır.⁶² 1849'da ordu sayısı altıya çıkarılmıştır. Yeni eklenen ordunun adı Bağdat merkezli Irak ordusudur.⁶³ Bilahare askeri alay sayısının on bire ve redif alayı sayısı da on bire çıkarılmıştır.⁶⁴

1856'den 1865'e kadar geçen kayıtlarda ordu birliklerinin durumu "Her ordunun bir merkeziyle pek çok mevkileri, piyade, süvari ve topçu olarak on bir alay muvazzaf askeri vardır. Sınıf-ı mukaddem olarak on bir alay piyade ve süvari redifi vardır. Sınıf-ı tali olmak üzere başkaca süvari ve piyade malum miktar redifi vardır." şeklinde belirtilmiştir.⁶⁵

1847 Yılında Osmanlı Orduları

ORDUNUN ADI		MERKEZİ
I. Ordu	Hassa Ordusu	Üsküdar
II. Ordu	Dersaadet Ordusu	Dersaadet
III. Ordu	Rumeli Ordusu	Manastır
IV. Ordu	Anadolu Ordusu	Harput
V. Ordu	Arabistan Ordusu	Şam-ı Şerif ⁶⁶

1843 yılındaki askeri teşkilattaki düzenleme sonrası muvazzaf ordu 150.000 kişi, her biri 800 mevcutlu 120 redif taburu toplamı 90.000 kişiden meydana gelmektedir. Zaptiye askerleri hariç diğer kıtalar dahil edilirse ordu mevcudu 400.000 kişiye ulaşmıştır.⁶⁷

Osmanlı ordusu bu dönemde her sene 30.000 kişiyi silah altına almakta ve yine o miktar kadar terhis etmektedir. Her ordunun muvazzaf alayları kadar redif daireleri vardır. Redif askeri senede bir ay talim görür. Her tabur merkezinde silah ve teçhizat saklanan 1 depo mevcuttur.⁶⁸

⁶¹ SDAO, İstanbul H. 1263, s. 59-64; 1264 s. 54-67.

⁶² SDAO, İstanbul H. 1264 s. 54; H. 1265 s. 49.

⁶³ SDAO, İstanbul H. 1265 s. 49-60.

⁶⁴ SDAO, İstanbul H. 1266 s. 52; H. 1267 s. 83; H. 1268 s. 82; H. 1269 s. 84; H. 1270 s. 91; H. 1271 s. 101.

⁶⁵ SDAO, İstanbul H. 1272, s. 58; H. 1273 s. 57; H. 1274 s. 60; H. 1275 s. 61; H. 1276 s. 61; H. 1277 s. 64; H. 1278 s. 64; H. 1279 s. 62; H. 1280 s. 60; H. 1281 s. 58; H. 1282 s. 55; H. 1283 s. 58; H. 1284 s. 68; H. 1285 s. 78.

⁶⁶ SDAO, İstanbul H. 1263, s. 59-64.

⁶⁷ Salim Cevad, *Ordu ve Donanma Teşkilatı ve İstatistik*, 47.

⁶⁸ Salim Cevad, 46.

2. 1869 Yılı Ve Sonrası Düzenlemeler (Sultan Abdülaziz Dönemi)

Sultan Abdülaziz devrinde en fazla ordu ve donanmaya önem verilmiştir. Bu dönemde yapılan düzenlemeler ile;

a- Askerlik hizmeti; 2 senesi ihtiyatlılık hizmeti olmak üzere 6 sene nizamiye (muzaffar), 6 sene redif ve 8 sene mustahfiz olmak üzere 20 seneye ulaşmıştır. Yalnız Müslümanlar askerlik yapmaktadır.

b- Mevcut ordulara ilaveten merkezi San'a olmak üzere VII. Ordu ihdas edilmiştir.

c- Her sene silah altına alınan kuvvet 45.000 kişiye çıkmıştır.

d- Rediflik müddeti her biri üçer sene olmak üzere mukaddem ve tâlî namıyla ikiye ayrılmıştır.

e- Bursa, Aydın, Ankara, Kastamonu, Konya, Adana, Trabzon, Hicaz ve Yemen vilayetlerinde birer zaptiye alayı teşkil edilmiştir.

f- Sırp ve Karadağ muharebesinden sonra mustahfiz sınıfı da redife dahil edilmiştir. Böylece redif; mukaddem, sâni ve sâlis olmak üzere üç sınıf meydana gelmiştir. Her sınıf birinci kısım ve ikinci kısım namıyla ikiye ayrılmıştır. Talim görmüşler birinci kısımda, görmeyenler ise ikinci kısımda bulunmaktadır.

Yapılan bu değişiklikler neticesinde 1293 (1877-1878) Osmanlı-Rus harbinde Osmanlı ordusunun mevcudu şu şekildedir:

	Tabur Adedi
Nizamiye	181
Mukaddem, Sani ve Sâlis Sınıflarının Birinci Kısım Taburları (redif)	499
Mukaddem, Sani ve Sâlis Sınıflarının İkinci Kısım Taburları (redif)	220
Yekûn	900

Topçu ve süvari birlikleri ile toplam askeri kuvvet 750.000 askerdir.⁶⁹

3. 1879 Yılı Ve Sonrası Düzenlemeler (Sultan II. Abdülhamid Dönemi)

Bu dönem yapılan düzenlemeler ile;

a- Askerlik hizmeti piyade sınıfında 3 sene nizamiye ve 3 sene ihtiyat şeklindedir. Diğer sınıflarda ise 4 sene nizamiye, 8 sene redif (dördü mukaddem, dördü sâni) ve 6 sene mustahfiz şeklindedir.

b- Her ordu 2 firkadan, firkalar 2 liva ile 1 nişancı taburundan, livalar 2 alaydan, alay 4 taburdan ve her tabur 4 bölükten meydana gelmektedir. Talia taburları ilga edilmiştir.

⁶⁹ Salim Cevad, 47-48.

c- Altıncı orduya kadar her ordu dairesinde 2 redif kolordusu, her kolordu 2 fırka, her fırka 2 liva, her liva 2 alay, her tabur 2 redif bölüğünden oluşacaktır.

d- Ayrıca 6 mustahfız fırkası, toplam 7 nizamiye, 12 redif, 3 mustahfız olmak üzere 22 kolordu

e- 5. Ordu'ya kadar her orduda birer süvari fırkası bir ay talim görür. Her tabur merkezinde silah ve teçhizat için bir depo mevcuttur. Her fırka 3 liva, her liva 2 alay, her alay 5 bölük, livaların biri nizamiye diğer ikisi redif kolordularına katılacaktır.

f- Her orduda 4 bölüklü 1 nakliye taburu ve 1 telgraf bölüğü teşkil edilecektir. Nizamiye ve redif kolorduları kumandası ve kumandanları birleştirilecektir. Askeri şura lağvedilecek. Her orduda erkan ve levazım daireleri tesis edilecektir.

g- Zaptiye Teşkilatı yerine Jandarma Teşkilatı kabul edilmiş ve jandarma dairesi ihdas edilerek Seraskerlik makamına bağlanmıştır.

Osmanlı ordusu 150.000 asker daimî kuvvet olmak üzere redif, mustahfız vesair sınıflardan olmak üzere 1.000.000 askerdir.⁷⁰

4. 1886 Yılı ve Sonrası Askeri Düzenlemeler

Bu dönem yapılan düzenlemeler ile;

a- Eski kur'a nizamnamesi değiştirilerek ahz-ı asker kanunnamesi ve bu meyanda farklı sınıflar için bazı kanunlar ve nizamlar kabul edilmiştir.

b- Hicaz ve Trablusgarp'ta müstakil nizamiye fırkaları teşkil edilecektir.

c- Rumeli'de merkezi Selanik ve Mitroviça olmak üzere yeniden bir fırka teşkil edilecektir.

d- Mukaddem ve tali kısımları kaldırılarak redif askerlerine bir sınıf olarak itibar edilecek. Redif taburu daireleri yeniden taksim edilecektir.

e- İlave redif taburları teşkil edilecektir.

f- Savaş vaktinde her nizamiye ve redif fırkasına bir topçu alayı katılacaktır.

g- 5. Ordu'ya kadar her orduda 3 liva üzerine 6 alaydan oluşan bir topçu fırkası teşkil edilecektir.

h- Yeniden 28 topçu bölüğü ihdas edilecektir.

ı- Hamidiye süvari alayları teşkil edilecektir.

i- 2 tabur şimendifer askeri teşkil edilecektir.⁷¹

1887 yılında ordu tekrar düzenlenmiş, topçu teşkilatı büyütülerek, topçu tümenleri meydana getirilmiş, redif ve müstahfız tümenleri kurulmuştur.⁷²

⁷⁰ Salim Cevad, 48-49.

⁷¹ Salim Cevad, 50-51.

⁷² Kutluhan ve Demirkol, *Türk Kara Kuvvetleri Komutanlığı*, 11.

5. 1909 Yılı Askeri Düzenlemesi (II. Meşrutiyet Dönemi)

Meşrutiyetin ilanını müteakip başa geçen İttihatçılar her yerde olduğu gibi hummalı bir faaliyete başladılar. Evvela ordunun ıslahına lüzum görülerek bütün zabıt ve ümeradan meşrutiyet aleyhtarı olanlar gözden geçirilmiş ve ordu yeniden düzene sokulmuştur.⁷³ 1909 yılında Erkân-ı Harbiye-i Umumiyece kabul edilen askeri teşkilat şu şekildedir:

a- Askerlik hizmeti müddeti 20 senedir. Bu hizmetin 3 senesi muvazzaf, 6 senesi ihtiyat, 9 senesi redif ve 2 senesi mustahfızlıktır.

b- Nizamiye kıtaları 4 mıntıka müfettişliğine, 14 kolordu ve 3 fırkaya ayrılmıştır. Üçüncü müfettişliğe ait kolordu ve fırkalar şu şekildedir:

1909 senesi IV. Ordu Bölgesi Askeri Taksimatı

Kolordu	Merkezi	Fırkalar
9	Erzurum	28, 29
10	Erzincan	30, 31, 32
11	Van	33, 44

Her fırka 3 liva, her alay 3 tabur ve her tabur 4 bölüktür. Alayların üçüncü taburları kadro dahilinde yalnız subaylar ve küçük subayları mevcut, her alayda 4 tüfekten oluşan bir makineli bölümü vardır.

Fırkalarda 1 nişancı taburu, her biri 4 topluğu 4 batarya sahra ve 2 batarya cebelden oluşan 1 topçu alayı - barışta alay halinde iken 1 süvari bölüğü- ve - barışta tabur halinde iken 1 istihkam bölüğü- kolorduda mevcuttur.

1909 yılında tüm piyade kuvvetleri 4 müfettişlik, 14 kolordu, 43 fırka, 129 alay ve 387 taburdan oluşmaktadır. Osmanlı Devleti Balkan Savaşı'na bu ordu teşkilatıyla girmiştir. Harpte varlıklarından hiç istifade edilememiş olan redif teşkilatı lağvedilmiştir.

Asker alma kalemlerinin birleştirilmesiyle her kolordu mıntıkasında bir ahz-ı asker heyeti, ahz-ı asker şubelerinin birleştirilmesinden her fırka mıntıkasında bir ahz-ı asker kalemi, redif taburları daireleri ise ahz-ı asker şubelerine çevrildi. Bir ahz-ı asker şubesi mıntıkasına 50.000 nüfus isabet ediyordu.⁷⁴

6. 1913 Yılı Askeri Düzenlemesi (İttihat ve Terakki Dönemi)

Balkan Savaşlarında Balkan topraklarının büyük çoğunluğunu kaybeden Osmanlı Devleti 1913 senesinde orduda yeniden düzenlemeye gitmiştir. Nizamiye kıtaları 4 mıntıka müfettişlik, 13 kolorduya ayrılmıştır. Üçüncü müfettişliğe ait kolordu ve fırkalar şu şekildedir: 1913 senesi IV. Ordu Bölgesi Askeri Taksimatı

⁷³ Mehmed Nusret, *Tarihçe-i Erzurum* (İstanbul, 1338), 71.

⁷⁴ Salim Cevad, *Ordu ve Donanma Teşkilatı ve İstatistik*, 51-54.

Kolordu	Merkezi	Fırkalar
9	Erzurum	17, 28, 29
10	Erzincan	30, 31, 32
11	Van	18, 33, 44

Ordunun tamamı 38 fırkadan oluşmaktadır. Her fırka 3 alaydan (Asir fırkası hariç) oluşmaktadır. 52 alay 2 taburlu, 61 alay 3 taburlu toplam 287 taburdur. bunlardan başka 23 alay süvari, sahra obüs boğulmak üzere 224 batarya top 14 alay yani 44 tabur muhtelif çapta ağır topçu ve yardımcı kuvvetler vardır. Asker alma dairesi; heyet riyaseti, 35 kalem ve 344 şubeden ibarettir.⁷⁵

Osmanlı Devleti Birinci Dünya Savaşı'na girdikten sonra yeniden teşkiline lüzum görülen kıtalar ile askeri birliklerin miktarı 9 ordu, 25 kolordu ve 62 fırkaya çıkarılmıştır. Tabii ki bu sayıya müstakil ve muhtelif kıtalar ile yardımcı sınıflar dahil değildir. Osmanlı Devleti bu savaşta asker sayısını 2,5 milyona çıkarmıştır. Bu Osmanlı Devleti'nin tarihindeki en yüksek asker sayısıdır⁷⁶

IV. ORDU-YU HÜMAYUN (ANADOLU ORDUSU) ASKERİ TEŞKİLATI

1839 Tanzimat Fermanı ile başlayan askeri düzenlemeler 1843'te kısmen olgunlaşmıştır. Osmanlı toprakları genişlik ve coğrafi durumu göz önünde tutularak beş büyük ordu bölgesine ayrılmıştır. Bu ordular, Hassa, Dersaadet, Rumeli, Anadolu ve Arabistan orduları diye adlandırılmıştır.⁷⁷

Yeni kararların halka duyurulmasından hemen sonra, ilk olarak üç ordu komutanlığına tayinler yapılmıştır. Bu çerçevede Müşir Rıza Paşa Hassa Ordusu, Müşir Mehmed Reşit Paşa Dersaadet Ordusu ve Reşit Paşa da Rumeli Ordusu komutanlıklarına tayin edilmiştir. Anadolu ve Arabistan Orduları komutanları ise bu orduların tertip ve tanziminden sonra tayin edilecektir.⁷⁸

Bu düzenleme ile (bugünkü) Türkiye, Hassa, Dersaadet ve Anadolu Orduları bölgeleri olmak üzere üç bölgeye ayrılmıştır. Hassa Ordu-yu Hümâyun Dairesi'ne, Bursa, Aydın, Balıkesir, Biga, İzmit, İzmir, Menteşe, Karahisar-ı Sahip, Hamid, Teke ve Alanya; Dersaadet Ordu-yu Hümâyun Dairesi olarak Ankara, Kastamonu, Edirne, Konya, Amasya, Bolu, İçel, Viranşehir, Büyük Çekmece, Küçük Çekmece, Kartal ve Gebze ayrılmıştır. Kalan yöreler ise Anadolu Ordu-yu Hümâyun Dairesi'ne dahil edilmiştir. Anadolu Ordusu'na Sivas merkez olarak seçilmiştir.⁷⁹

Bu çalışmalar devam ederken, diğer ordulardan yaklaşık üç ay sonra, 9 Aralık 1843 tarihinde Anadolu ve Arabistan Ordularına da komutan tayini yapılmıştır. Hassa Ordusu Reis-

⁷⁵ Salim Cevad, 54-55.

⁷⁶ Salim Cevad, 56.

⁷⁷ Çadircı, "Osmanlı Ordusu'nda Yeni Düzenlemeler (1792- 1869)", 97.

⁷⁸ Cengiz Çakaloğlu, "1843 Askerî Düzenlemesi Çerçevesinde Anadolu Ordusunun Kuruluşu", *Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi*, sy 5 (2001): 42.

⁷⁹ Çadircı, "Osmanlı Ordusu'nda Yeni Düzenlemeler (1792- 1869)", 97.

i Erkanı Ferik Ebubekir Rüstem Paşa müşirlik ve vezirliğe yükseltilerek Anadolu Ordusu Komutanlığına getirilmiştir.⁸⁰

Anadolu Ordusu Komutanlığına tayin edilen Rüstem Paşa, görev yerine hemen gitmeyip, Nisan ayı sonlarına kadar İstanbul'da kalmış ve çalışmalarına burada devam etmiştir. 2 Şubat 1844 Cuma günü Padişah'ın da katıldığı Rami Kışlası'ndaki törenlerde Rüstem Paşa da hazır bulunmuştur. Rüstem Paşa, Nisan ayı sonlarında İstanbul'dan ayrılarak vapurla önce Samsun'a ve oradan da kara yoluyla Tokat üzerinden ordu merkezi Sivas'a ulaşmıştır.⁸¹

Yeni yapılanmaya göre, her orduya komuta eden bir müşirin yanısıra, bir de ordu meclisi bulunacaktır. Bu meclis; başkan olan ve reis-i erkan ünvanını taşıyan bir ferihin dışında bir mirliya, üç miralay ve biri sekreterlik vazifesi görmek üzere iki sivil memurdan oluşturulmuştur. Bundan başka bir yoklama, bir jurnal ve bir tahrirat kalemi tesis edilmiş ve bu kalemlerin hepsi ordu muhasebecisinin emri altına konulmuştur. Rüstem Paşa'nın Ordu Müşirliğine tayininden sonra, Anadolu Ordusunun Reis-i Erkânlığına Ferik (Bekir) Sami Paşa ve Mirliya Muammer Paşa, Miralay Mustafa Bey, Miralay İsmail Bey, Kaymakam Mustafa Bey meclis azalığı görevine tayin edilmişlerdir. Ordu Muhasebeciliğine, sabık İzmir Muhassılı Hacı Vahap Efendi ve Sertabibliğe ise Salih Efendi getirilmiştir.⁸²

Sivas'ın ordu merkezi olarak tespit edilmesinden sonra, burada bir kışla yapılması için Padişah iradesi çıkmış ve yapılması düşünülen kışlanın yerini tespit etmek amacıyla da Ebniye-i Hassa hulefasından Salih Efendi Sivas'a gönderilmiştir. Rüstem Paşa Sivas'a vardıktan sonra Halife Salih Efendi ve diğer uzmanlarla birlikte kışla yerinin tespiti çalışmalarına katılmıştır. 1844 yılının Haziran ayı sonlarında bu çalışmalar tamamlanmış ve çalışmalar sonucunda kışla yapımı için iki uygun yer tespit edilmiştir. Aslında Rüstem Paşa bu kışlanın Sivas'ta yapımına başlanmasının doğru olmadığı kanaatindeydi. Çünkü ona göre, kışı uzun süren Sivas'ta bu mevsimde inşaata başlansa bile tamamlanması mümkün olmayacak ve bu durumda askerin barındırılması zor olacaktır. Diğer yandan, odun ve kömürün az ve pahalı olması sebebiyle aşırı masrafı gerektirecektir. Rüstem Paşa'nın Sivas'tan vazgeçmesinin bir diğer sebebi de Diyarbakir ve Harput havalisinde bazı uygunsuzluk olduğu şeklinde haberler gelmesidir. Bu durumda, Sivas'ta yeterli miktarda asker bırakılarak Anadolu Ordusu bu kışlık geçici olarak Harput'u merkez edinmelidir. Rüstem Paşa'nın görüşleri Serasker Rıza Paşa tarafından da uygun bulunmuştur. Yani, ordu merkezi geçici olarak Sivas'tan Harput'a alınacak, daha sonra, İstanbul'da gerekli müzakereler sonunda eğer uygun bulunur ise Harput daimî merkez haline getirilecektir. Bu şartlarda da şimdilik Sivas'ta kışla inşasına lüzum yoktur.⁸³

Neticede Rüstem Paşa ve Seraskerin görüşleri Dar-ı Şura-yı Askeri, Meclis-i Vala-yı Ahkam-ı Adliye ve Meclis-i Umumi'de uygun bulunduktan sonra 13 Ağustos 1844 tarihinde gerekli Padişah iradesi çıkmış. Böylece ordu merkezi, geçici olarak Sivas'tan Harput'a

⁸⁰ Çakaloğlu, "1843 Askerî Düzenlemesi Çerçevesinde Anadolu Ordusunun Kuruluşu", 43.

⁸¹ Çakaloğlu, 44.

⁸² Çakaloğlu, 44.

⁸³ Çakaloğlu, 44.

nakledilmiştir. Daha sonra ise Harput daimî merkez haline gelmiş. Rüstem Paşa, Sivas'ta bir tabur piyade ve bir bölük topçu askeri bıraktıktan sonra Sivas'ta bulunan diğer birlikleri yanına alarak Harput'a gitmiştir. ⁸⁴

Anadolu Ordusunun kurucusu ve ilk komutanı Müşir Rüstem Paşa 1846 Temmuz ayı başlarında azledilmiştir. Rüstem Paşa'nın yerine, daha önce bir süre Dar-ı Şura-yı Askeri riyaseti görevinde de bulunmuş olan ve o sırada Halep Valiliği'nde bulunan (Topal) Osman Paşa Anadolu Ordusu Komutanlığına tayin edilmiştir.

1847 yılında Anadolu Ordusu'nun merkezi Harput'tur. Bu orduya bağlı birlikler; Harput, Diyarbakir, Mardin, Erzurum, Bitlis, Kars, Sivas, Malatya, Hısn-ı Mansur (Adıyaman), Siverek (Şanlıurfa'ya bağlı) ve Pertek (Tunceli'ye bağlı) şehirlerinde bulunmaktadır. ⁸⁵ 1852 yılında ise Anadolu Ordusu 6 piyade alayı, 4 süvari alayı ve 1 topçu alayından meydana gelmektedir. ⁸⁶

1852 yılında IV. Ordu

	Birliğin Adı	Bulunduğu Yer
PIYADE	1. Alay	Sivas
	2. Alay	Tokat
	3. Alay	Harput
	4. Alay	Erzurum
	5. Alay	Kars
	6. Alay	Diyarbakir
SÜVARI	1. Alay	Tokat
	2. Alay	Van
	3. Alay	Mardin
	4. Alay	Henüz teşkil edilmemiştir
TOPÇU	Alayı	Harput

1858 tarihinde ordu merkezi Erzincan'dadır. Erzincan'da 8 piyade taburu ve 1 süvari alayı; Diyarbakir'de 3 piyade taburu ve 1 süvari alayı; Erzurum'da 3 piyade taburu; Harput'ta 2 piyade taburu ve 1 süvari alayı; Van'da 3 piyade taburu⁸⁷; Kars'ta 3 piyade taburu; Sivas'ta 1 süvari alayı; Batum'da 1 piyade taburu; Esteran'da 1 piyade bölüğü ve Kotur'da 4 piyade bölüğü vardır. ⁸⁸

⁸⁴ Çakaloğlu, 44.

⁸⁵ SDAO, İstanbul H. 1263, s. 58-63.

⁸⁶ David, *Osmanlı'nın Askeri Gücü*, 127.

⁸⁷ Van'dan 1 tabur piyade İran'ın Esteran ve 4 bölük piyade İran'ın Kotur mevkilerine yerleştirilmiştir.

⁸⁸ SDAO, İstanbul H. 1274, s. 66-67.

Kur'a Nizamnamesi'nin neşrinden sonra IV. Ordu'da 6 piyade alayı, 6 talia taburu, 4 süvari alayı ve 1 topçu alayı bulunmaktadır.⁸⁹

Karargâh ve Ordu Merkezi

Ordu merkezi önce Sivas olarak belirlenmiştir. Daha sonra ordu müşirinin merkez ile yaptığı istişareler sonucunda ordu merkezi önce geçici olarak Harput'a alınmıştır. 1847 yılında ordu merkezi Harput'tur.⁹⁰ Buradan anlaşılacağı üzere ordu merkezi daimî olarak Harput'a yani Elazığ'a nakledilmiştir. Ordu merkezi 1858'de Erzincan'dadır. 1863 yılında ordu merkezi Erzurum'dadır.⁹¹ 1864 yılında ise ordu merkezi Erzincan'dadır.⁹² 1878 yılında ordu-yu hümayun merkezi yine Erzincan'dadır.⁹³ Ordu merkezi en başta Sivas olarak belirlenmiş, bilahare Elazığ'a nakledilmiştir. Daha sonra Erzurum'a nakledilen ordu merkezi hakkında Erzincan'da karar kılınmıştır. Ordu merkezinin Erzincan'a taşınmasının sebebi Erzurum'un hududa yakın olması ve karargâhın ele geçirilmesinin kolay olmasıdır.

IV. Ordu-yu Hümayun'un Sorumluluk Sahası

İlk kurulduğu zaman Anadolu Ordusu olarak isimlendirilen IV. Ordu-yu Hümayun, Anadolu yarımadasının yarıya yakın kısmından sorumlu idi. Ordu kurulduktan ve diğer ordular da tesis edildikten sonra IV. Ordu'nun sorumlu olduğu vilayetlerin sayısı yedidir. Bu vilayetler; Sivas, Erzurum, Trabzon, Mamuratü'l-aziz, Diyarbakir, Bitlis ve Van idi. Bugünkü şartlar esas alınırca IV. Ordu-yu Hümayun'un sorumluluk sahasında otuz il bulunmaktadır. Bu iller; Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Rize, Gümüşhane, Bayburt, Amasya, Tokat, Sivas, Erzincan, Erzurum, Kars, Ardahan, Batum, Ağrı, Van, Elâzığ, Malatya, Adıyaman, Tunceli, Bingöl, Muş, Bitlis, Diyarbakır, Mardin, Siirt, Şırnak, Batman ve Hakkari'dir. Bu şehirler aynı zamanda IV. Ordu'ya bağlı redif kuvvetlerinin de bulunduğu şehirlerdir.

Bu illerden Kars, Ardahan ve Batum 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nda kaybedilmiş ve Berlin Antlaşması ile Ruslara bırakılmıştır. Haliyle bu iller IV: Ordu'nun sorumluluk sahasından çıkmış ve sınır Erzurum'a daha da yaklaşmıştır. Ayrıca Musul livası ve Maraş bölgesinin güneydeki ordular kurulmadığı dönemlerde IV. Ordu'ya dahil olduğu görülmektedir.

IV. Ordu-yu Hümayun'a ait 1883 yılında yapılan istatistik çalışması ve 1908 yılı IV. Ordu'ya bağlı birimler ve personel durumu sonuç kısmından önce verilmiştir.

Müşir

Arapça'da "işaret eden, yol gösteren, nasihat ve emirler veren" anlamındaki müşir kelimesi muhtemelen ilk defa Büyük Selçuklular tarafından kullanılmaya başlanmış ve buradan Osmanlılara vezir elkabında onun vasıflarına işaret eden bir sıfat olarak girmiştir.

⁸⁹ Salim Cevad, *Ordu ve Donanma Teşkilatı ve İstatistik*, 46.

⁹⁰ SDAO, İstanbul H. 1263, s. 62-63.

⁹¹ SDAO, İstanbul H. 1280, s. 62.

⁹² BOA A.}MKT.MHM. 302-73.

⁹³ SDAO, İstanbul H. 1295, s. 381.

Müşirin sıfat özelliğinden çıkıp askerî bir unvan haline gelişi XIX. yüzyılda gerçekleşti. 1826'da Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılmasından sonra müşir unvanı gerçek bir askerî rütbe haline geldi. Özellikle Asâkir-i Mansûre-i Muhammediyye ile bu rütbenin çıkışı arasında bir bağ vardır. Bu dönemde üst subay olarak bilinen erkânla ümerâ sınıfındaki rütbe sıralaması da yeniden belirlendi ve binbaşı, kaymakam, miralay, mirlivâ, ferik ve müşir şeklinde düzenleme yapıldı.⁹⁴

IV. Ordu'yu idare eden müşirler⁹⁵ kronolojik sıraya aşağıda sıralanmıştır:

Ebubekir Rüstem Paşa

IV. Ordu'nun kurucu müşiridir.⁹⁶ Aralık 1843'te bu vazifeye görevlendirilmiştir. Haziran 1846'ya kadar bu vazifeye devam etmiştir.⁹⁷

Topal Osman Paşa

Haziran 1846'da IV. Ordu müşiri olarak görevlendirilmiştir.⁹⁸ 1847 ve 1848 yıllarında müşirliğe devam etmiştir.⁹⁹

Mehmed Reşit Paşa

1849 ve 1852 yılları arasında IV. Ordu müşirliği yapmıştır. 100¹⁰¹

Abdi Paşa

Hakkâri ve çevresinde valilik yapan Abdi Paşa 18 Ağustos 1852 tarihinde IV. Ordu müşirliğine tayin edilmiştir.¹⁰² 1853 ve 1854 yıllarında görevine devam etmiştir. 103

Mustafa Zarifi Paşa

Mart 1854 tarihinde ordu müşiri olarak tayin edilmiştir.¹⁰⁴ 1855 yılında da bu vazifeye devam etmiştir.¹⁰⁵

⁹⁴ Zekeriya Türkmen, "Müşir", içinde *İslam Ansiklopedisi* (Ankara, 2006), 160-61.

⁹⁵ Bazı ikinci el kaynaklarda IV. Ordu müşirleri ile ilgili bilgiler ve tarihler verilmiştir. Bu çalışmada yazılı olan müşir isimleri birinci elden kaynaklardan teyit edilen kişilerdir. İkinci el kaynaktan geçen isimler ve tarihler yer yer uyuşmadığı için isimlerin tamamı dikkate alınmamıştır.

⁹⁶ Çakaloğlu, "1843 Askerî Düzenlemesi Çerçevesinde Anadolu Ordusunun Kuruluşu", 43-45.

⁹⁷ Sinan Kunalp, *Son Dönem Osmanlı Erkân ve Ricali (1839-1922)* (İstanbul, 1999), 16.

⁹⁸ Kunalp, 16.

⁹⁹ SDAO, İstanbul H. 1263, s. 62; SDAO, İstanbul H. 1264, s. 57.

¹⁰⁰ SDAO, İstanbul H. 1265, s. 52; SDAO, İstanbul H. 1266, s. 53; SDAO, İstanbul H. 1267, s. 84; SDAO, İstanbul H. 1268, s. 84.

¹⁰¹ Kunalp, *Son Dönem Osmanlı Erkân ve Ricali (1839-1922)*, 16.

¹⁰² BOA, A.}MKT.MHM 48-12.

¹⁰³ SDAO, İstanbul H. 1269, s. 85; SDAO, İstanbul H. 1270, s. 92.

¹⁰⁴ Kunalp, *Son Dönem Osmanlı Erkân ve Ricali (1839-1922)*, 16.

¹⁰⁵ SDAO, İstanbul H. 1271, s. 102.

Kurt İsmail Paşa

1856 ve 1857 yıllarında IV. Ordu müşirliği yapmıştır.^{106 107}

Çırpanlı Abdülkerim Nadir Paşa

Mart 1857 tarihinde IV. Ordu müşiri olmuştur.¹⁰⁸ 1858'den 1861 yılına kadar müşirlik yapmıştır.^{109 110} Vezaret rütbesini 9 Şubat 1848 tarihinde elde etmiştir. Daha sonra azledilerek Limni'ye sürgün edilmiştir. 1878'den 1885 yılına kadar sürgün hayatı devam etmiş¹¹¹ ve Rodos'ta vefat etmiştir. Üsküdar'da paşanın isminde bir yalı bulunmaktadır.¹¹²

Mustafa Tevfik Paşa

Temmuz 1861 tarihinde IV. Ordu müşiri olmuştur. 113 1862-1863 yıllarında görevine devam etmiştir.¹¹⁴ IV. Ordu-yu Hümayun müşirliğine Derviş Paşa'nın tayin edilmesiyle vazifeden ayrılan Mustafa Tevfik Paşa'ya 10.000 kuruş mazuliyet maaşı tahsis edilmiştir.¹¹⁵ 1864 yılında ise bu maaş 20.000 kuruşa çıkarılmıştır.¹¹⁶

Loğçalı İbrahim Derviş Paşa (1. Def'a)

IV. Ordu-yu Hümayun'un bir hayli ıslahata muhtaç bulunması ve muhafazasında bulunulan yerin hassas bir bölge olması sebebiyle daha kudretli ve bilgili bir kişinin müşirliğe tayin edilmesi uygun görülmüştür. Yanya valiliği yapan Derviş Paşa askerlik mesleğindeki liyakatini ispat etmiş müşirlerden olmakla beraber dirayet ve basiret sahibi olması sebebiyle 10 Şubat 1864¹¹⁷ tarihinde ordu müşirliğine tayin edilmiştir.¹¹⁸ Derviş Paşa, bundan sonra Yanya valisi olarak yazıştığı evrakta Dördüncü Ordu Müşiri sıfatını kullanmakla beraber;¹¹⁹ yeni valinin gelmesi ile görev yerine gideceğini ve memnuniyetini dile getirmiştir. (30 Mart 1864)¹²⁰

¹⁰⁶ SDAO, İstanbul H. 1272, s. 59; SDAO, İstanbul H. 1273, s. 58.

¹⁰⁷ Ali Kemali, *Erzincan Tarihi* (İstanbul, 1932), 292; Kuneralp, *Son Dönem Osmanlı Erkân ve Ricali (1839-1922)*, 16.

¹⁰⁸ Kuneralp, *Son Dönem Osmanlı Erkân ve Ricali (1839-1922)*, 16.

¹⁰⁹ SDAO, İstanbul H. 1274, s. 61; H. 1275, s. 62; H. 1276, s. 62; H. 1277, s. 65; H. 1278, s. 65.

¹¹⁰ Ali Kemali, *Erzincan Tarihi*, 292; Tahir Erdoğan Şahin, *Erzincan Yukarı Ülkenin Kadim Cenneti* (Ankara, 2017), 400.

¹¹¹ SDAO, İstanbul H. 1295, s. 26; H. 1296, s. 22; H. 1297, s. 60; H. 1299, s. 97; H. 1300, s. 22; H. 1301, s. 60; H. 1302, s. 79.

¹¹² <https://www.uskudar.bel.tr/tr/main/erehber/saraylar-kasirlar-koskler/47/abdulkerim-nadir-pasa-yalisi/807> (Erişim Tarihi: 9.11.2022)

¹¹³ Kuneralp, *Son Dönem Osmanlı Erkân ve Ricali (1839-1922)*, 16.

¹¹⁴ SDAO, İstanbul H. 1279, s. 63; SDAO; H. 1280, s. 62.

¹¹⁵ BOA, İ..DH.. 521-35536.

¹¹⁶ BOA, A.}MKT.MHM. 319-53.

¹¹⁷ Kuneralp, *Son Dönem Osmanlı Erkân ve Ricali (1839-1922)*, 16.

¹¹⁸ BOA, İ..DH.. 521-35536; BOA, A.}MKT.MHM. 293-1.

¹¹⁹ BOA, HR.MKT. 472-9.

¹²⁰ BOA, TŞRBNM. 16-113.

İbrahim Derviş Paşa 1864 ve 1865 yıllarında IV. Ordu müşirliği yapmıştır. 121¹²² Bilahare V. Ordu-yu Hümayun müşirliğine tayin edilmiştir. Müşirlik makamına ise Erkân-ı Harp reisi Azmi Paşa vekalet etmiştir. Fakat Azmi Paşa bu işi layıkıyla yerine getiremediği ve kendisi eski askeri komutanlardan olması hasebiyle İstanbul'a alınmasının doğru olacağı ifade edilmiştir. Erkân-ı Harp reisliğine ferik Ethem Paşa'nın tayin edilmiş ve IV. Ordunun idaresi vazifesi dahi vekaleten Ethem Paşa'ya verilerek maaşına 15.000 kuruş ilave edilmiştir.¹²³ Anlaşılabacağı üzere Derviş Paşa'dan sonra ordu müşirliği bir müddet münhal kalmış ve Ethem paşa müşirliğe vekalet etmiştir. 124

Derviş Paşa, 28 Nisan 1862 (H. 28 Şevval 1278) tarihinde vezirlik rütbesini almıştır. 1878'de 93 Harbi'nde Batum kumandanıdır. 1879'da tekrar IV. ordu müşirliğine atanmıştır. 1880 senesinde Hassa Ordusu müşirliği görevine geçmiştir.¹²⁵

Derviş Paşa, 1882'de Selanik valiliğini yürütmüştür. 1884'te Rumeli Islahat-ı Fevkalade Kumandanlığı'na tayin edilmiştir. 1896'ya kadar bu vazifede kalmıştır. 1882'den 1896'a kadar ki yıllarda padişahın yaver-i ekremlliğini de yürütmektedir. Verdiği başarılı hizmetler sebebiyle murassa iftihar, imtiyaz, Osmani ve Mecidi nişanları ile altın liyakat, altın Girit, gümüş ve altın imtiyaz madalyalarına layık görülmüştür. 126 Ekler kısmında İbrahim Derviş Paşa'nın bir fotoğrafı vardır.¹²⁷

Mehmed Selim Paşa

IV. Ordu'nun emir, kumanda ve idaresi bir müddet kaymakamlık suretiyle erkân-ı harp reisine havale edilmiştir. Daha sonra III. Ordu-yu Hümayun müşirliği kaymakamlığıyla Üsküp, Priştine, Prizren ve Niş bölgesinin askeri işlerini idare eden Selim Paşa, 30.000 kuruş maaş ile mevki açısından önemi sebebiyle IV. Ordu-yu Hümayun müşirliğine tayin edilmiştir. Hazinece tarafına 50.000 kuruş harcırah tahsis edilmiştir. (28 Haziran 1866) Selim Paşa daha önce Hassa ordusu müşirliği yapmış olup geçici olarak III. Ordu müşirliği kaymakamı olan Selim Paşa tayin edilmiştir.¹²⁸ 1866'dan 1868'e kadar orduyu kumanda etmiştir.¹²⁹ 130 Mehmet

¹²¹ SDAO, İstanbul H. 1281, s. 60; H. 1282, s. 53.

¹²² Ali Kemali, *Erzincan Tarihi*, 292; Şahin, *Erzincan Yukarı Ülkenin Kadim Cenneti*, 400.

¹²³ BOA, İ..DH.. 545-37946.

¹²⁴ SDAO, İstanbul H. 1283, s. 53.

¹²⁵ SDAO, İstanbul H. 1295, s. 29; H. 1296, s. 23; H. 1297, s. 61.

¹²⁶ SDAO, İstanbul H. 1299, s. 84,98; H. 1300, s. 34; H. 1301, s. 61,116; H. 1302, s. 80,136; H. 1303, s. 71,124,155; H. 1304, s. 73,134,167; H. 1305, s. 69, 122,152; H. 1306, s. 38,110-111,177; H. 1307, s. 44,124-125,188; H. 1308, s. 44,118-119; H. 1309, s. 54,128-129; H. 1310, s. 50,126-127; H. 1311, s. 50,126-127; H. 1312, s. 50,128-129; H. 1313, s. 50,130-131; H. 1314, s. 50,130-131.

¹²⁷ Edward Vizetelly, *From Cyprus to Zanzibar, by the Egyptian Delta* (London, 1901), 106-7.

¹²⁸ BOA İ..DH.. 551-38317; BOA A.}MKT.MHM. 359-63; BOA İ..DH.. 551 - 38302; BOA, C..AS.. 1210-54233.

¹²⁹ SDAO, İstanbul H. 1284, s. 66; SDAO, İstanbul H. 1285, s. 72.

¹³⁰ Kuneralp, *Son Dönem Osmanlı Erkân ve Ricali (1839-1922)*, 16.

Selim Paşa Dördüncü Ordu müşirliğine tayini sebebiyle sadaret makamına teşekkürlerini bildirmiştir.¹³¹ Mehmet Selim Paşa birinci rütbeden Osmanî ve Mecidi nişanlarına sahiptir.¹³²

IV. Ordu müşiri Selim Paşa III. Ordu müşir kaymakamlığı vazifesi ile bir müddetten beri Manastır'da bulunmasından dolayı IV. Ordu'ya ait erkân-ı harp reisi ferik Ethem Paşa tarafından görülmektedir. Bu durumda IV. Ordu'ya ait işler istenen şekilde yürümektedir. Bu sebepten Diyarbakır valisi Derviş Paşa'nın IV. Ordu müşirliğine memuriyeti yapılmıştır. (28 Nisan 1868)¹³³

Lofçalı İbrahim Derviş Paşa (2. Def'a)

Nisan 1868'de yeniden ordu müşiri olarak tayin edilmiştir.¹³⁴ Derviş Paşa göreve başladıktan sonra 7 Mayıs 1868 tarihinde göreve başladığını Seraskerliğe bildirmiştir.¹³⁵ Derviş Paşa 1869 yılında da ordu müşirliğini devam ettirmiştir.¹³⁶

Mustafa Sıdkı Paşa (1. Def'a)

Mustafa Sıdkı Paşa 1870 ve 1871 yıllarında ordu müşirliği yapmıştır.¹³⁷ 10 Ocak 1870 tarihinde IV. Ordu müşirliğine ilaveten Erzurum valiliği de Mustafa Paşa'nın uhdesine verilmiştir. Mustafa Sıdkı Paşa'dan hükümetin beklediği iki önemli yapılacak iş vardır: Bunlardan birincisi daha önce belirlenmiş mevkilerde yapılacak istihkâmlar ile Trabzon ve Erzurum arasında IV. Ordu nezareti altında yapılacak olan önemli yolun süratle tamamlanmasıdır.¹³⁸

IV. Ordu müşiri olarak tayin edildikten sonra 8 Haziran 1869 tarihinde kendisine vezaret menşuru da gönderilmiştir.¹³⁹ Mustafa Sıdkı Paşa bu menşuru aslında 28 Mayıs 1869 tarihinde almıştır. 1878'de Serasker kaymakamı ve Trablusgarp valisidir. 1879 yılında mazul durumda olan Mustafa Sıdkı Paşa 1880'den 1889'a kadar Erzurum valiliği yapmıştır. Murassa Osmanî ve 1. Mecidi nişanına sahiptir.¹⁴⁰

Abdi Paşa

Erzurum valisi ve IV. Ordu müşiri olan Abdi Paşa 31 Ocak 1872 tarihinde seraskerlik makamına tayin edilirken seraskerlik makamında bulunan Esad Paşa ise Erzurum valisi ve IV. Ordu müşiri olarak tayin edilmiştir.¹⁴¹

¹³¹ BOA, A.}MKT.MHM.

¹³² BOA C..AS.. 1210-54233.

¹³³ BOA, İ..DH.. 574-40016; BOA, C..AS.. 1030-45214; BOA, A.}MKT.MHM. 406-70.

¹³⁴ Kunalalp, *Son Dönem Osmanlı Erkân ve Ricali (1839-1922)*, 16.

¹³⁵ BOA, A.}MKT.MHM. 409-6.

¹³⁶ SDAO, İstanbul H. 1286, s. 84.

¹³⁷ SDAO, İstanbul H. 1287, s. 90; H. 1288, s. 106.

¹³⁸ BOA, İ..MMS. 38-1575.

¹³⁹ BOA, İ..DH.. 593-41288.

¹⁴⁰ SDAO, İstanbul H. 1295, s. 30; H. 1296, s. 24; H. 1297, s. 61; H. 1299, s. 98; H. 1300, s. 309; H. 1301, s. 62; H. 1302, s. 81; H. 1303, s. 72; H. 1304, s. 74,167; H. 1305, s. 69,152; H. 1306, s. 39.

¹⁴¹ BOA, İ..DH.. 645-44861.

Esad Paşa

31 Ocak 1872 tarihinde Erzurum valisi ve IV. Ordu müşiri olarak tayin edilen Esad Paşa¹⁴² 1 Şubat 1872 tarihinde Ankara valiliğine ve Hasan Sâmih Paşa ise IV. Ordu müşiri ve Erzurum valisi olarak tayin edilmiştir.¹⁴³ Esad Paşa'nın müşirliği bir gün sürmüştür.

Hasan Sâmih Paşa (1. Def'a)

1 Şubat 1872 tarihinde Sâmih Paşa IV. Ordu müşiri ve Erzurum valisi olarak tayin edilmiştir.¹⁴⁴ 145 1872 senesinde ordu müşirliği yapmıştır. 1. Osmanî ve 1. Mecidî nişanlarına sahiptir.¹⁴⁶ 6 Kasım 1872 tarihinde Hasan Sâmih Paşa Zaptiye müşirliğine tayin edilmiştir.¹⁴⁷

20 Kasım 1871 (H. 7 Ramazan 1288) tarihinde vezirlik rütbesini almıştır. 1878'de Girit valisi olmuştur. 1879 yılında Dar-ı Şura reisi iken tekrar ikinci kez 1880'de IV. ordu müşirliğine tayin edilmiştir. Daha sonra bu görevden azledilmiştir. 1884'ten 1886'ya kadar Diyarbakır valiliği yapmıştır. 1888 ve 1889 yıllarında selamlık resm-i âlisine memur edilmiştir. 1890 ve 1891 senelerinde Erzurum valiliği yapmıştır. Murassa Osmani, 1. Mecidi nişanı ile altın ve gümüş imtiyaz madalyasına sahiptir.¹⁴⁸

Mustafa Sıdkı Paşa (2. Def'a)

6 Kasım 1872 tarihinde IV. Ordu müşirliğine ilaveten Erzurum valiliğine Bahriye Nazırı Mustafa Paşa ikinci kez tayin edilmiştir.¹⁴⁹ 150 Mustafa Paşa'nın müşirliği 1874 yılında da devam etmiştir.¹⁵¹

Gazi Ahmet Muhtar Paşa (1. Def'a)

22 Aralık 1875 tarihinde IV. Ordu müşirliğine Ahmet Muhtar Paşa tayin edilmiştir.¹⁵² 153 Kendisi 10 Eylül 1871 (H. 24 Cemaziyelahir 1288) tarihinde vezirlik rütbesini almıştır. 1878 yılında ikinci kez IV. Ordu kumandanlığı verilmiştir. 1879'da erkân-ı harp reisliği yapmıştır. 1880 senesinde III. Ordu müşirliği ve Manastır valiliğine tayin edilmiştir.¹⁵⁴ 1881'de yaver-i ekremlerinden birisi olmuştur. 1882'den 1902 yılına kadar askeri teftiş komisyon reisliğini de yapmıştır. Altın liyakat ve gümüş imtiyaz madalyası ile murassa Osmani, murassa imtiyaz nişanı ve murassa Mecidi nişanına sahiptir. Bütün bu vazifelere ek

¹⁴² BOA, İ..DH.. 645-44861.

¹⁴³ BOA, İ..DH.. 645-44865; BOA, A.}MKT.MHM. 451-33.

¹⁴⁴ BOA, İ..DH.. 645-44865; BOA, A.}MKT.MHM. 451-33.

¹⁴⁵ Kuneralp, *Son Dönem Osmanlı Erkân ve Ricali (1839-1922)*, 16.

¹⁴⁶ SDAO, İstanbul H. 1289, s. 114; H. 1290, s. 94.

¹⁴⁷ BOA, İ..DH.. 658-45825.

¹⁴⁸ SDAO, İstanbul SDAO, İstanbul H. 1295, s. 31; H. 1296, s. 24; H. 1297, s. 62; H. 1301, s. 62; H. 1302, s. 81; H. 1303, s. 73,155; H. 1304, s. 74,167; H. 1305, s. 70,152; H. 1306, s. 39; H. 1307, s. 45,189; H. 1308, s. 44.

¹⁴⁹ BOA, İ..DH.. 658-45825.

¹⁵⁰ Kuneralp, *Son Dönem Osmanlı Erkân ve Ricali (1839-1922)*, 16.

¹⁵¹ SDAO, İstanbul H. 1291, s. 95.

¹⁵² BOA, İ..DH.. 713-49866; SDAO, İstanbul H. 1292, s. 100.

¹⁵³ Kuneralp, *Son Dönem Osmanlı Erkân ve Ricali (1839-1922)*, 16.

¹⁵⁴ SDAO, İstanbul H. 1295, s. 31; H. 1296, s. 24; H. 1297, s. 63.

olarak 1888'dan 1902'ye kadar Hıttâ-i Mısriye (Mısır ülkesi) fevkalade komiserliği görevini yürütmüştür.¹⁵⁵

Hasan Sâmih Paşa (2. Def'a)

19 Nisan 1876 tarihinde IV. Ordu müşirliğine ve Erzurum valiliğine Girit valisi Sâmih Paşa tayin edilmiştir.¹⁵⁶ 157 1876 ve 1877 yıllarında Hasan Sâmih Paşa ikinci kere IV. Ordu müşirliği yapmıştır. Aynı zamanda padişah yaverliğini yapmıştır.¹⁵⁸ 8 Şubat 1877 tarihinde Sâmih Paşa yeniden Girit valisi olarak tayin edilmiştir.¹⁵⁹

Gazi Ahmet Muhtar Paşa (2. Def'a)

8 Şubat 1877 tarihinde Girit valisi olan Ahmet Muhtar Paşa ikinci def'a IV. Ordu müşiri olarak tayin edilmiştir.¹⁶⁰ 161 Görevini 1878 senesinde devam ettirmiştir.¹⁶²

Lofçalı İbrahim Derviş Paşa (3. Def'a)

93 Harbi sırasında Batum'daki askeri kuvvetlerin başında bulunmuştur.¹⁶³ Batum'un tahliyesinden dolayı Batum kumandanı olan Derviş Paşa, Anadolu Harp Ordu-yu Hümayun kumandanlığında bulunan Erzurum valisi İsmail Hakkı Paşa tarafından idare edilen ve münhal bulunan IV. Ordu müşirliğine tayin edilmiştir.¹⁶⁴ Böylece 1879'da Derviş Paşa üçüncü kez IV. Ordu müşiri olmuştur.¹⁶⁵ Bilahare Derviş Paşa Hassa müşiriyetine tayin edilmiştir.¹⁶⁶

Hasan Sâmih Paşa (3. Def'a)

11 Eylül 1879 tarihinde Dâr-ı Şura-yı Askerî reisi Sâmih Paşa üçüncü kez IV. Ordu müşirliğine tayin edilmiştir. Paşanın uzun müddet Erzurum tarafında bulunması, oraların durumuna tamamıyla vakıf olması ve Hakkârî taraflarında meydana gelen hadiseler bu tayinde etkili olmuştur.¹⁶⁷ IV. Ordu Müşiri olan Sâmih Paşa hemen Van'a gitmiştir. Aşiretlerin

¹⁵⁵ SDAO, İstanbul H. 1298, s. 162; H. 1299, s. 99; H. 1301, s. 62; H. 1302, s. 81,136; H. 1303, s. 73,124 H. 1304, s. 74,134,167; H. 1305, s. 70,122,152,160; H. 1306, s. 39,110-111; H. 1307, s. 45,124-125,188; H. 1308, s. 45,118-119; H. 1309, s. 55,128-129; H. 1310, s. 51,126-127; H. 1311, s. 51,128-129; H. 1312, s. 51,128-131; H. 1313, s. 51,132-133; H. 1314, s. 51,130-133; H. 1315, s. 34,90,91; H. 1316, s. 54,96,97; H. 1317, s. 52,93,94; H. 1318, s. 54,95,96; H. 1319, s. 54,97,98; H. 1320, s. 54,99,100; H. 1321, s. 56,107,108; H. 1322, s. 64,115,116; H. 1323, s. 66,119,120; H. 1324, s. 66,123,125; H. 1324, s. 66,121,122; H. 1326, s. 66,123,124; SA, İstanbul R. 1324, s. 4.

¹⁵⁶ BOA, İ..DH.. 721-50300.

¹⁵⁷ Kunalalp, *Son Dönem Osmanlı Erkân ve Ricali (1839-1922)*, 16.

¹⁵⁸ SDAO, İstanbul H. 1293, s. 102; H. 1294, s. 222.

¹⁵⁹ BOA, C..AS.. 531-22222.

¹⁶⁰ BOA, C..AS.. 531-22222.

¹⁶¹ Kunalalp, *Son Dönem Osmanlı Erkân ve Ricali (1839-1922)*, 16.

¹⁶² SDAO, İstanbul H. 1295, s. 31

¹⁶³ Şahin, *Erzincan Yukarı Ülkenin Kadim Cenneti*, 400; Vizetelly, *From Cyprus to Zanzibar, by the Egyptian Delta*, 106.

¹⁶⁴ BOA, İ..DH.. 775-63077; BOA, Y..PRK.ASK. 1-19; BOA; İ..DH.. 773-62941.

¹⁶⁵ SDAO, İstanbul H. 1296, s. 23.

¹⁶⁶ BOA, Y..A...RES. 4-39.

¹⁶⁷ BOA, Y..A...RES. 4-39; BOA, İ..DH.. 790-64150 .

üzerine gidilmediğini yalnız tertip olunan askerın Hakkâri'ye gönderildiğini ve isyanın Şeyh Abdullah'ın oğlu tarafından çıkarıldığını İstanbul'a bildirmiştir.¹⁶⁸

Sâmih Paşa IV. Orduya ait işlerin önem kazandığını, Erzurum vilayetinin idaresinin de şu aralık nezaket gösterdiğinden valiliğin ordu müşirliğinden ayrılması için talepte bulunmuştur. Sadaret makamı gaili zamanlarda iki makamın tek elde bulunmasının pek çok faydasının bulunması ve bazı sıkıntıların önünün alınması sebebiyle bu ayrımı yapmamıştır. Erzurum vilayetine tecrübesine binaen Mentеше Sancağı mutasarrıflığı yapmış Raif Efendi vali yardımcılığına tayini ile mesele geçici olarak çözülmüştür.¹⁶⁹

Daha sonra sadaret makamı Sâmih Paşa'nın bu talebini haklı bularak ordu müşirliği Sâmih Paşa'nın uhdesinde kalmak üzere valilik makamına III. Ordu müşiriyeti ve Manastır vali kaymakamlığında bulunan İsmail Paşa'yı padişahlık makamına teklif etmiş ve İsmail Paşa Erzurum valisi olmuştur.¹⁷⁰ Böylece müşirlerin dokuz yıldır idare ettikleri IV. Ordu müşirliği Erzurum valiliğinden ayrılmıştır.¹⁷¹

Sâmih Paşa'nın vazifesi 1880 yılında da devam etmiştir. 172 Kasım 1880 tarihinde erkân-ı harp reisi olan Nafiz Paşa IV. Ordu müşirliğine tayin edilmiştir. Bu esnada ordu müşiri Sâmih Paşa Hakkâri muhitinde meydana gelen bazı hadiselerden dolayı Van'da bulunmaktadır. Nafiz Paşa'nın Van'a ulaşması ile Sâmih Paşa'nın vazifesi bitmiştir.¹⁷³

Nâfiz Paşa

12 Kasım 1880 (9 Zilkade 1297) tarihinde müşiriyet rütbesini almıştır.¹⁷⁴ 13 Kasım 1880 tarihinde erkân-ı harp reisi olan Nafiz Paşa IV. Ordu müşirliğine tayin edilmiştir. Bu esnada ordu müşiri Sâmih Paşa Hakkâri muhitinde meydana gelen bazı hadiselerden dolayı Van'da bulunmaktadır. Nafiz Paşa'nın vazifesi Van'a ulaşması sonrası başlayacağı için erkan-ı harp reisliğine birisinin vekil kılınarak İstanbul'a bildirilmesi ve Van'a hareket etmesi istenmiştir. Van'da Nafiz Paşa müşiriyete tayininden dolayı bilahare İstanbul'a teşekkürlerini bildirmiştir.¹⁷⁵ Böylece Nafiz Paşa 1880 senesinde IV. Ordu müşiri olmuştur.¹⁷⁶

Nafiz Paşa 1880 yılından 1887 yılına kadar IV. Ordu müşirliği yapmıştır. Akabinde 1888'de Basra valiliği yapmış ve 1889'da Basra valiliğinden ayrılmıştır. 1890'da Hicaz valisi

¹⁶⁸ BOA, HR.SYS. 2942-23.

¹⁶⁹ BOA, İ..MMS. 55-2469.

¹⁷⁰ BOA, İ..DH.. 737-60351.

¹⁷¹ BOA, Y..A...HUS. 162-120.

¹⁷² SDAO, İstanbul H. 1297, s. 63,303; H. 1298, s. 161.

¹⁷³ BOA, A.ĴMKT.MHM. 486-27; BOA, MB.İ... 66-193; BOA, İ..DH.. 817-65905; BOA, İ..DH.. 817-65908; BOA, Y..PRK.ASK. 4-86; BOA, Y..MTV. 5-2.

¹⁷⁴ BOA, İ..DH.. 817-65905; BOA, İ.. DH.. 817-65928.

¹⁷⁵ BOA, A.ĴMKT.MHM. 486-27; BOA, MB.İ... 66-193; BOA, İ..DH.. 817-65905; BOA, İ..DH.. 817-65908; BOA, Y..PRK.ASK. 4-86; BOA, Y..MTV. 5-2.

¹⁷⁶ Ali Kemali, *Erzincan Tarihi*, 292.

iken bu görevden de 1891'de ayrılmıştır. 1892-1894 yılları arası Bab-ı Seraskeri Muhakemat Dairesi reisliği yapmıştır. Murassa Osmani ve 1. Mecidi nişanına sahiptir.¹⁷⁷

Halk tarafından da sevilen bu zat Erzincan'da pek çok büyük eserlerin bina edilmesinde mühim çalışmaları vardır.¹⁷⁸ Onun döneminde Askeri Rüştüye ve Daire-i Askeriye yapılarak hizmete açılmıştır. Debbaghane, aba ve şayak fabrikası ile eski bir hamam yeniden bina edilmiştir. Vagird Dağı'ndan su getirilerek çok sayıda çeşmeler inşa edilmiş ve çok sayıda ağaç dikilmiştir. Bölgede emniyet ve asayiş temin edilmiştir. Nafiz Paşa'nın Erzincan ve havalisindeki halkın rahatını te'min yolundaki mesaisinden dolayı bölgedeki Ermeniler dahi çok memnun olmuşlar ve Ermeni Patrikliği tarafından teşekkürü bildiren bir tezkereyi Seraskerlik makamına arz etmişlerdir.¹⁷⁹

Hidayet Paşa

Hidayet Paşa, 2 Şubat 1880 (H. 20 Safer 1297) tarihinde müşiriyet rütbesi almıştır. 1882 senesinde Serfiçe askeri kumandanıdır. 1884 yılından 1887 yılına kadar VI. Ordu müşirliği yapmıştır.¹⁸⁰ 1887 senesinde IV. Ordu müşiridir. ¹⁸¹ 1888 tarihinde müşirlikten ayrılmıştır. 1. Osmani ve 1. Mecidi nişanına sahiptir. 1890 senesinden 1892 senesine kadar Basra valiliğini yürütmüştür.¹⁸²

Mehmet Zeki Paşa

Mehmet Zeki Paşa; 1877'de piyade binbaşı, 1878'de piyade miralvası iken 1879'da ferikliğe terfi etmiştir.¹⁸³ 1883'ten 1886'ya kadar Trablusgarp askeri fırka kumandanlığını ifa etmiştir.¹⁸⁴ 1887'de Yanya kumandanı¹⁸⁵, 1888'de ferik rütbeli IV. Ordu müşir muavini olmuştur. Bilahare Haziran 1888'de ordu müşiri olmuştur.¹⁸⁶ 1877'den 1888'e kadar padişahın fahri yaveranından¹⁸⁷ olup 1889'dan itibaren padişahın yaver-i ekremleri sınıfına geçmiştir.¹⁸⁸ Murassa Osmani Mecidi, Mecidi ve imtiyaz nişanı ile altın liyakat ve gümüş imtiyaz madalyasına sahiptir. 24 Haziran 1888 (H. 14 Şevval 1305) tarihinde müşiriyet rütbesini

¹⁷⁷ SDAO, İstanbul H. 1299, s. 101,176; H. 1301 s. 66,227; H. 1302 s. 85,250; H. 1303, s. 76,156,207; H. 1304, s. 168,234; H. 1305, s. 73; H. 1306, s. 42; H. 1307, s. 48,190; H. 1308, s. 48; H. 1309, s. 58; H. 1310, s. 54; H. 1311, s. 54; H. 1312, s. 54,128-129.

¹⁷⁸ Ali Kemali, *Erzincan Tarihi*, 125; Şahin, *Erzincan Yukarı Ülkenin Kadim Cenneti*, 400.

¹⁷⁹ BOA, Y..MTV. 23-60.

¹⁸⁰ SDAO, İstanbul H. 1299, s. 101,176; H. 1301 s. 65; H. 1302, s. 84; H. 1303, s. 75,155; H. 1304, s. 77.

¹⁸¹ Ali Kemali, *Erzincan Tarihi*, 292; Kunalalp, *Son Dönem Osmanlı Erkân ve Ricali (1839-1922)*, 16.

¹⁸² SDAO, İstanbul H. 1305, s. 73,152; H. 1306, s. 42; H. 1307, s. 48,189; H. 1308, s. 48; H. 1309, s. 58; H. 1310, s. 54.

¹⁸³ SDAO, İstanbul H. 1294, s. 100; H. 1295, s. 96; H. 1296, s. 39; H. 1297, s. 88; H. 1298, s. 95.

¹⁸⁴ SDAO, İstanbul H. 1299, s. 84; H. 1300, s. 35; H. 1301, s. 117; H. 1302, s. 137; H. 1303, s. 125.

¹⁸⁵ SDAO, İstanbul H. 1304, s. 135.

¹⁸⁶ Ali Kemali, *Erzincan Tarihi*, 292; Kunalalp, *Son Dönem Osmanlı Erkân ve Ricali (1839-1922)*, 16.

¹⁸⁷ SDAO, İstanbul H. 1299, s. 84; H. 1300, s. 35; H. 1301, s. 117; H. 1302, s. 137; H. 1303, s. 125.

¹⁸⁸ SDAO, İstanbul H. 1306, s. 110-111; H. 1307, s. 124-125; SA, İstanbul R. 1324, s. 4.

almıştır. 1888'dan 1908 senesine kadar IV. Ordu müşiri olarak hizmet etmiştir.¹⁸⁹ IV. Ordu müşirliğini en uzun yürüten kumandandır.

1891 yılında Zeki Paşa Hamidiye alaylarının teşkilatının kurulması noktasında Kürt aşiretlerini ziyaret etmiş ve onlara hediyeler takdim etmiştir. Bu ziyaretlerde maiyetindeki yirmi otuz kişi kendisine eşlik etmiştir. Zeki Paşa bütün bu işleri yaparken çok ciddi masraflar yapmıştır. Zeki Paşa'nın maaşı ve aldığı harcırah yapılan masraflara yetmeyince maaşına zam yapılmasını talep etmiştir.¹⁹⁰

Nisan 1893 tarihinde Zeki Paşa sağlık problemlerinden dolayı memuriyetinin değiştirilmesini istemiştir. Paşa'nın ordudan ayrılması Hamidiye teşkilatına zarar vereceği için Bab-ı Seraskeri makamı bu talebi kabul etmemiştir.¹⁹¹

Zeki Paşa, Erzincan'ın havası ve suyuyla imtizaç edemediğini, siyatik¹⁹² adı verilen şiddetli bir bel ağrısı ve romatizma ile hastalığı bulunan Zeki Paşa, zaman zaman çalıştığı yerin değiştirilmesini istemiştir. Bağdat'ta bulunan V. Ordu komutanıyla becayiş yapmak istemiştir. Fakat doktorların rutubetli havanın hastalığına iyi gelmeyeceğini ifade etmesi üzerine bu isteğinden vazgeçmiştir. Çalıştığı makamın hakkını vermesi, Padişahın ondan ziyadesiyle memnun olması ve kritik vazifeleri ifa etmesi sebebiyle bu talebi kabul edilmemiştir.¹⁹³

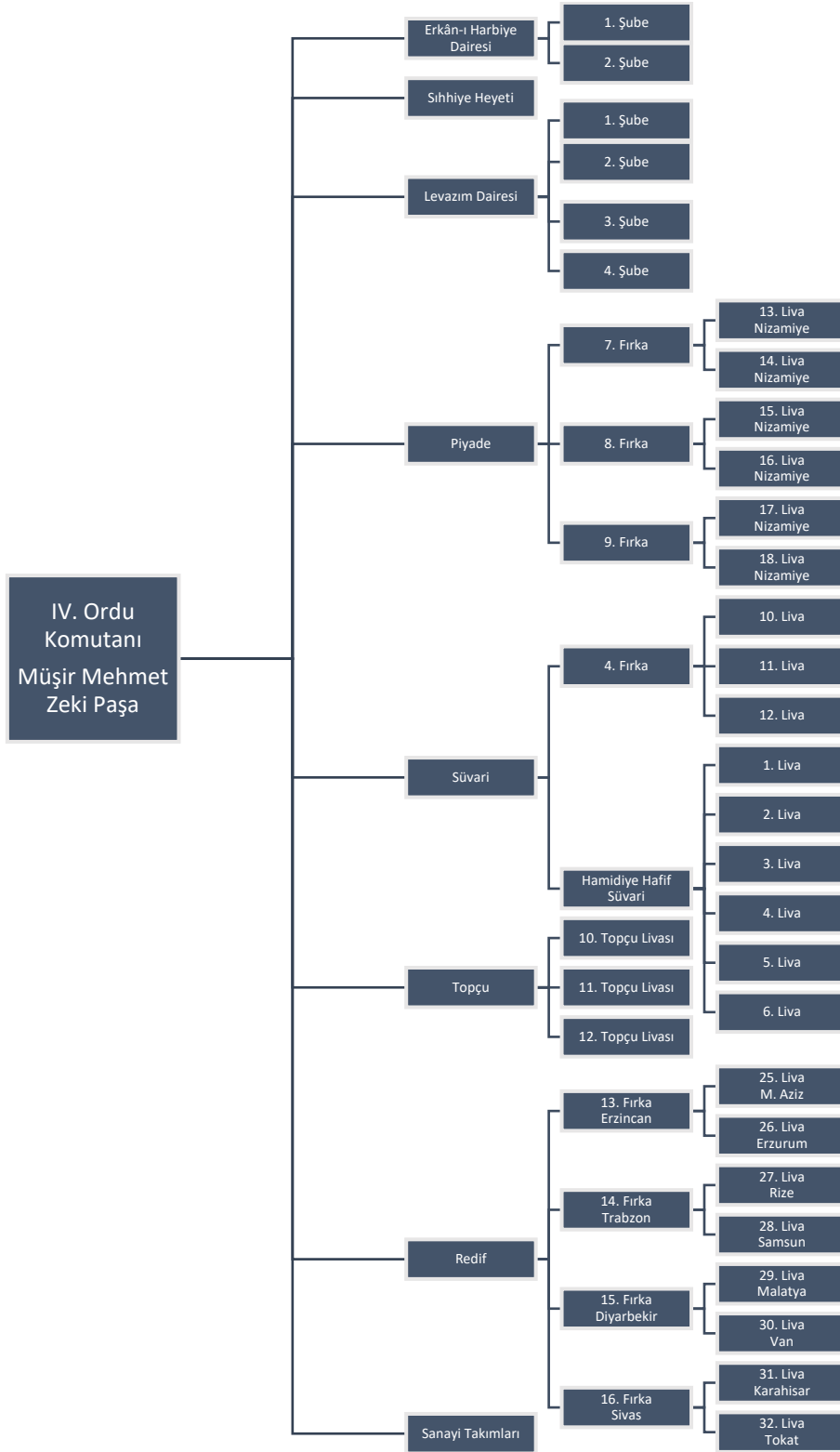
¹⁸⁹ SDAO, İstanbul H. 1306, s. 45,110-111; H. 1307, s. 51,124-125,190; H. 1308, s. 51,118-119; H. 1309, s. 61,128-129; H. 1310, s. 56,126-127; H. 1311, s. 56,126-127; H. 1312, s. 56,128-129; H. 1313, s. 55,130-131; H. 1314, s. 55,130-131; H. 1315, s. 37,90; H. 1316, s. 52,96; H. 1317, s. 53,93; H. 1318, s. 55,95; H. 1319, s. 55,97; H. 1320, s. 55,99; H. 1321, s. 57,107; H. 1322, s. 65,115; H. 1323, s. 67,119; H. 1324, s. 67,123; H. 1325, s. 67,121; H. 1326, s. 67,123.

¹⁹⁰ BOA, Y..PRK.ASK. 78-9.

¹⁹¹ BOA, Y..MTV. 77-1.

¹⁹² <https://www.medicalpark.com.tr/siyatik/hg-2248> (Erişim Tarihi: 05.10.2022) Vücuttaki en büyük sinir olan siyatik sinir, bel kemiğinin alt kısmından başlar ve bacağına kadar uzanır. Bacağın duyu ve motor fonksiyonların düzenlenmesini sağlayan siyatik, belin son omurları olan 4 ve 5. omurdan çıkar ve kalçadan geçerek diz bölgesinin arkasından ayağın altına kadar uzanır. S1 siniri olarak da bilinen bu sinirin sıkışmasına siyatik ya da siyatik ağrısı denir.

¹⁹³ BOA, Y..MTV. 78-68.

1908 Senesi IV. Ordu Şeması

1888-1908 tarihleri arasında 21 sene IV. Ordu Komutanlığı'nda bulunmuştur. Bu zaman zarfında Erzincan halkı tarafından ziyadesiyle sevilmiştir. Devrinin çok çalışan ve gayretli kişilerinden olduğu yaptırdığı önemli eserlerinden anlaşılmaktadır. Bunlardan bazıları: Sonradan Harbiye Kışlası adını alan ve orduya iki sınıf zabıt (subay) yetiştiren Harbiye Mektebi, dokuma fabrikası, elbise ve kundura imalathaneleri sayılabilir. II. Meşrutiyet'in ilanından hemen sonra bu görevden alınmıştır.¹⁹⁴

Müşir Zeki Paşa'nın Terzibaba mezarlığında bir makamı bulunmaktadır. Ekler kısmında bu makamın fotoğrafı bulunmaktadır. Zeki Paşa'nın makamında şu ifadeler yazmaktadır:

El-Baki Huvellah

Ey İnsanlar! Müddet-i ömrüm bir asra takarrüp etmiş idi. Bunun altmış altı senesini hayat-ı askeriyem teşkil eder. Rumeli Anadolu serhatlerinde çok hizmetler ettim. Dünyadan mütehasşiren gitmedim. Çünkü ömürden doymuştum. Hayattan en ziyade zevk aldığım vakitler az çok devletime hizmet ettiğim zamanlar oldu. Ben bu hâk içre pinhan oldukça o hakikati muhtır olan şu seng-i mezarım tûde-i kabrim üzerinde manzur-u çeşm ibret-nüma olmak üzere dursun.

İbrahim Paşa

Müşir Zeki Paşa'dan sonra müşirlik yapmıştır.¹⁹⁵ II. Meşrutiyet'in ilanı ile IV. Ordu müşiri olan İbrahim Paşa, müşirliği döneminde hükümete karşı bazı itaatsizlikleri görülen Türkmen aşiretlerinin meseleleriyle siyasi ve askeri metotlarla uğraşmak zorunda kalmıştır. Erzincan ve Erzurum'da patlak veren 31 Mart hadisesi İbrahim Paşa tarafından bastırılmıştır.¹⁹⁶

31 Mart Vak'ası

Erzincan'da bu hadise ittihatçıların ikinci ordudan getirdikleri nişancı favorilerim taburların "şeriat isteriz" sloganıyla başlamıştır. Çıkan olaylarda tertipçi ve liderler, çeşitli kimselerden mürekkep olup içlerinde tek bir subay bulunmamıştır. Vakayı II. Abdülhamid'in tezgahlardan şeklindeki iddialar ise zandan öteye gitmemiştir. Kaldı ki 27 Nisan'da hükümdarın tahttan indirilişi ile, ittihatçılar en büyük emellerine kavuşmuş oluyorlardı.

Hadiseler İstanbul'da olmakla beraber, yankıları Erzurum ve Erzincan'da da görülmüştür. O sırada merkezi Erzincan olan IV. Ordu'nun komutanı Müşir İbrahim Paşa idi. Durumu haber alan Müşir İbrahim Paşa ve erkân-ı harp yüzbaşlarından Kemal Bey, Erzincan Askeri Garnizonu'na gelerek askere din ve şeriata hâle gelen bir hadisenin olmadığı, hissi tavırların millete, din ve devlete büyük zarar vereceğine dair teskin edici konuşmalar yaparlar. Hadisenin sükutundan sonra asi elebaşılar tespit ettirilip askerlikten ihraç edilirler.¹⁹⁷

Erzurum'da bulunan Arapgirli Yusuf Paşa, alay ve taburlardaki askerleri zabıtlar aleyhine teşvik ile zabıtların halk üzerindeki nüfuzunu kırmak istemiş ve memlekette tek ses olmak

¹⁹⁴ Şahin, *Erzincan Yukarı Ülkenin Kadim Cenneti*, 400-401,428.

¹⁹⁵ Ali Kemali, *Erzincan Tarihi*, 292.

¹⁹⁶ Şahin, *Erzincan Yukarı Ülkenin Kadim Cenneti*, 428-29.

¹⁹⁷ Şahin, 428-29.

için zabitlerin bir kısmını Bayburt'a sürgün etmiştir. Bu hadiseden sonra üçüncü sınıf askerlerden oluşan ve Hükümet Konağı'nın önünde toplanan kalabalık "Biz padişahı, halifeyi isteriz; biz meşrutiyet, hürriyet istemeyiz; bunları yapanlar kâfirdir, melundur" diye halkın hislerini tahrik ve doğrudan doğruya meşrutiyet idaresi aleyhine teşvik etmiştir. Şehir dahilinde bu suretle asayişsizlik bir hafta devam etmiştir. Nihayet Hareket Ordusu'nun İstanbul'a girmesi ile isyan bertaraf edilmiştir. Yusuf Paşa Divan-ı Harb-i Örfi tarafından İstanbul'a getirilir ve bu vakanın bizzat tertipçisi olması hasebiyle muhakeme edilmiştir. 8 Mayıs 1909 tarihinde Galata Köprüsü'nün başında idam edilmiştir. Bu meselede suçu bulunan kişi ve zabitlerin cezalandırılması için ivedilikle Müşir İbrahim Paşa Erzincan'dan bir alay askerle Erzurum'a hareket etmiştir. Erzurum'da bulunan askeri birliklerdeki asilerin firarlarına meydan verilmeyerek tamamı derdest edilerek uzak memleketlere sürgün edilmiştir. Ahaliden suça iştirak iddiasıyla on beş adam İstanbul'a sevk olunmuşsa da Divan-ı Harpçe suçlu olmadıkları tahkik edildiğinden tahliye edilerek memleketlerine geri dönmüşlerdir. Müşir İbrahim Paşa'nın bu hadisede göstermiş olduğu dirayet ve kan dökülmeden meselenin az zamanda halledilmesi ve asayişin sağlanması cidden takdire şayan bir durum olup memlekete karşı da büyük bir vatan hizmetidir.¹⁹⁸

Abdullah Paşa

İbrahim Paşa'dan sonra IV. Ordu müşirliği yapmıştır.¹⁹⁹ 6 Mayıs 1909 tarihinde sabık IV. Ordu müşiri Abdullah Paşa ikinci ordu müşirliğine tayin edilmiştir.²⁰⁰

Tatar Osman Fevzi Paşa

Mayıs 1910 tarihinde ordu komutanı olmuştur.²⁰¹ Osman Fevzi Paşa murassa' Osmani ve murassa' Mecidi nişanları ile gümüş imtiyaz madalyasına sahiptir.²⁰² Aynı zamanda III. Ordu müfettişidir.²⁰³

Hasan İzzet Paşa

1913 senesinde ordu kumandanı ve III. Ordu müfettişliği görevini beraber yapmaktadır.²⁰⁴

Erkân-ı Harbiye Dairesi

Ordunun en önemli askeri birimi erkân-ı harp dairesidir. Erkân-ı harp ordu birliklerinin savaşa hazırlanması ve savaşta yönetilmesi gibi hususları yürütmek üzere harp akademilerinde belli bir eğitimden geçirilerek yetiştirilen subay, kurmay demektir.²⁰⁵ Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere erkân-ı harp dairesi için ordunun beyni denilebilir. Ordunun savaşa

¹⁹⁸ Mehmed Nusret, *Tarihçe-i Erzurum*, 71-73.

¹⁹⁹ Ali Kemali, *Erzincan Tarihi*, 292.

²⁰⁰ BOA, İ..AS.. 83-17; BOA, BEO 3542 - 265619.

²⁰¹ Kuneralp, *Son Dönem Osmanlı Erkân ve Ricali (1839-1922)*, 16.

²⁰² SDAO, İstanbul R. 1326, s. 217.

²⁰³ Ali Kemali, *Erzincan Tarihi*, 292.

²⁰⁴ Ali Kemali, 292.

²⁰⁵ İlhan Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük* (İstanbul, 2011), 348-49.

hazırlanması ve savaşın kumandası bu dairenin elindedir. Hatta bu dönemde savaşı yöneten heyete de erkân-ı harbiyye denmektedir.²⁰⁶

1865'ten 1867'ye kadar IV. Ordu Erkân-ı Harp reisi Mirliva Feyzi Paşa'dır. 207 Erkân-ı Harp reisliğini 1870 yılında Erkân-ı harp mirlivası Feyzullah Paşa²⁰⁸, 1872 yılında mirliva Hüseyin Fevzi Paşa²⁰⁹, 1873 yılında mirliva Necip Paşa²¹⁰ ve 1877 senesinde Ahmet Fazıl Paşa yürütmüştür.²¹¹ 15 Ocak 1877 tarihinde Ferit Fâik Paşa erkân-ı harp reisi olmuştur.²¹²

Daha sonra ordu müşiri olan IV. Ordu Erkan-ı Harbi Reisi Ferik Mehmed Nafiz Paşa İstanbul'dan Erzincan'a giderek 23 Temmuz 1878 tarihinde vazifesine başlamıştır.²¹³ Nafiz Paşa bu vazifeye 18 Ocak 1879 tarihinde asaleten atanmıştır.²¹⁴ 13 Kasım 1880 tarihinde Nafiz Paşa IV. Ordu müşirliğine tayin edilmiştir.²¹⁵

1880'de Erkân-ı Harp reisi Mehmed Hulusi Paşa'dır.²¹⁶ 1881 yılında reis Mehmed Hulusi Paşa, azalar; Kaymakam Şevket Bey ve Kolağası Şerefeddin Efendi de erkân-ı harp zabitlerindedir.²¹⁷ 1882'de reis Mehmet Muhlis Paşa, azalar; Mirliva Mehmet Rıza Paşa, Miralay Esad Bey ve Kaymakam İhsan Bey'dir.²¹⁸ 1883'te reis Mehmet Muhlis Paşa, azalar; Miralay İsmail Hakkı Bey, Miralay Esad Bey, Kaymakam İhsan Bey ve Kaymakam Mahmut Efendi'dir.²¹⁹

1884'te reis 4. Osmani ve 4. Mecidi nişanına sahip Mirliva Mehmet Hulusi Paşa, zabitler; erkan-ı harp zabitleri Miralay İsmail Hakkı Bey, Kaymakam İhsan Bey ve 4. Osmani ve 4. Mecidi nişanına sahip Binbaşı İbrahim Bey'dir.²²⁰ 1885 yılında daireye Kaymakam Mehmet Şükrü Bey, 4. Mecidi nişanına sahip Kaymakam İsmail Bey, Kolağası Mahmut Efendi ve Kolağası Yusuf Rıza Efendi dahil edilmiştir. 1886 yılında Kolağası Yusuf Rıza Efendi'nin yerine Yüzbaşı Mustafa Efendi gelmiştir.²²¹ 1887 senesinde reis 3. Osmani ve 4. Mecidi nişanına sahip Mirliva Mehmet Muhlis Paşa, zabitler; 4. Osmani 4. Mecidi Miralay İsmail Hakkı Bey, Kaymakam İsmail Bey, Kaymakam İhsan Bey, 4. Osmani 4. Mecidi nişanına sahip Kaymakam İbrahim Ethem Bey ve Binbaşı Mahmut Bey'dir.²²²

²⁰⁶ Ayverdi, 349.

²⁰⁷ SDAO, İstanbul H. 1282, s. 53; H. 1286 s. 56; H. 1287 s. 66.

²⁰⁸ SDAO, İstanbul H. 1287, s. 91.

²⁰⁹ SDAO, İstanbul H. 1289, s. 114.

²¹⁰ SDAO, İstanbul H. 1290, s. 94.

²¹¹ SDAO, İstanbul H. 1294, s. 222.

²¹² BOA, İ..DH.. 740-60532.

²¹³ BOA, TS.MA.e 253-14.

²¹⁴ BOA, İ..DH.. 780-63422.

²¹⁵ BOA, A.İMKT.MHM. 486-27; BOA, MB.İ... 66-193; BOA, İ..DH.. 817-65905; BOA, İ..DH.. 817-65908; BOA, Y..PRK.ASK. 4-86; BOA, Y..MTV. 5-2.

²¹⁶ SDAO, İstanbul H. 1297, s. 303.

²¹⁷ SDAO, İstanbul H. 1298, s. 179.

²¹⁸ SDAO, İstanbul H. 1299, s. 187.

²¹⁹ SDAO, İstanbul H. 1300, s. 96.

²²⁰ SDAO, İstanbul H. 1301 s. 228.

²²¹ SDAO, İstanbul H. 1302 s. 251; H. 1303, s. 207.

²²² SDAO, İstanbul H. 1304, s. 234.

1889 Senesi Erkân-ı Harbiye Dairesi²²³

Vazifesi	İsmi	Rütbesi	Osmani	Mecidi
Reis	Mehmet Hulusi Paşa	Mirliva		
	İsmail Hakkı Bey	Miralay	4	4
	İbrahim Şevket Bey	Miralay		
	Hüseyin Bey	Miralay	3	3
	İsmail Bey	Kaymakam		4
	İbrahim Ethem Bey	Kaymakam	4	3
	Mahmut Bey	Binbaşı		
	Salih Bey	Binbaşı		

Ordu Meclisi

Bu meclis ordu meselelerinin yerinde tartışılarak kararlaştırılması için kurulmuştur. Alınan kararların daha sonra Dar-ı Şûra-yı Askerî’de görüşülmesi uygun görülmüştür.²²⁴ 1847 yılında bu mecliste beş kişi bulunmaktadır. Bu mecliste ilk zamanlarda bir ferik, bir mirliva, iki kaymakam ve bir kâtip bulunmaktadır. 1864 senesinde bu meclise bir miralay ve ordu muhasebecisi de dahil olmuştur.²²⁵ 1868’de bir mirliva²²⁶, 1869’da ordu baştabibi de meclise ilave edilmiştir.²²⁷

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Reis	İsmail Paşa	Ferik
	Muammer Paşa	Mirliva
Aza	Mustafa Bey	Miralay
	Hüseyin Bey	Miralay
	Mustafa Bey	Kaymakam

1847 Senesi Anadolu Ordusu Meclisi²²⁸

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Reis	Sabri Paşa	Ferik

²²³ SDAO, İstanbul H. 1306, s. 314-315.

²²⁴ Çadırcı, “Osmanlı Ordusu’nda Yeni Düzenlemeler (1792- 1869)”, 97.

²²⁵ SDAO, İstanbul H. 1281 s. 60.

²²⁶ SDAO, İstanbul H. 1285 s. 72.

²²⁷ SDAO, İstanbul H. 1286 s. 84.

²²⁸ SDAO, İstanbul H. 1263, s. 58.

	Muammer Paşa	Mirliva
Aza	Mustafa Bey	Miralay
	Hüseyin Bey	Miralay
	Mustafa Bey	Kaymakam
Kâtip	Şakir Efendi	Râbia

1848 Senesi Anadolu Ordusu Meclisi ²²⁹

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Reis	Mehmet Emin Paşa	Ferik
Aza	Yusuf Cemal Paşa	Mirliva
	Mustafa Bey	Miralay
	Salih Bey	Miralay
	Mustafa Bey	Kaymakam
Kâtip	Şakir Efendi	Râbia

1849 Senesi Anadolu Ordusu Meclisi ²³⁰

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Reis	Ahmet Paşa	Ferik
Aza	Yusuf Cemal Paşa	Mirliva
	Mustafa Bey	Miralay
	Salih Bey	Miralay
	Mustafa Bey	Kaymakam
Kâtip	Şemsi Efendi	Râbia

1850 Senesi Anadolu Ordusu Meclisi ²³¹

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Reis	Ahmet Paşa	Ferik
Aza	Mustafa Paşa	Mirliva
	Salih Bey	Miralay

²²⁹ SDAO, İstanbul H. 1264, s. 53.

²³⁰ SDAO, İstanbul H. 1265, s. 48-49.

²³¹ SDAO, İstanbul H. 1266 s. 51.

	İsmail Bey	Miralay
	Mustafa Bey	Kaymakam
Kâtip	Şemsi Efendi	Râbia

1851-1854 Yılları Arası Anadolu Ordusu Meclisi²³²

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Reis	Abdülkerim Paşa	Ferik
Aza	Mustafa Paşa	Mirliva
	Salih Bey	Miralay
	İsmail Bey	Miralay
	Mustafa Bey	Kaymakam
Kâtip	Şemsi Efendi	Râbia

1855 Yılı Anadolu Ordusu Meclisi²³³

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Reis	Abdülkerim Paşa	Ferik
Aza	Mustafa Paşa	Mirliva
	Salih Bey	Miralay
	İsmail Bey	Miralay
	Ahmet Bey	Kaymakam
Kâtip	Şemsi Efendi	Râbia

1856 Yılı Anadolu Ordusu Meclisi²³⁴

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Reis	Mustafa Paşa	Mirliva
Aza	Salih Bey	Miralay
	İsmail Bey	Miralay
	Ahmet Bey	Kaymakam
Kâtip	Şemsi Efendi	Râbia

²³² SDAO, İstanbul H. 1267 s. 82; H. 1268 s. 82; H. 1269 s. 83; H. 1270 s. 89-90.

²³³ SDAO, İstanbul H. 1271 s. 100.

²³⁴ SDAO, İstanbul H. 1272 s. 57.

1857 Anadolu Ordusu Meclisi ²³⁵

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Reis	Şükrü Paşa	Ferik
Aza	Mustafa Paşa	Mirliva
	Salih Bey	Miralay
	İsmail Bey	Miralay
	Ahmet Bey	Kaymakam
Kâtip	Şemsi Efendi	Sâlise

1858 Yılı Anadolu Ordusu Meclisi ²³⁶

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Reis	Şükrü Paşa	Ferik
Aza	Mustafa Paşa	Mirliva
	Salih Bey	Miralay
	İsmail Bey	Miralay
	Salih Bey	Kaymakam
Kâtip	Şemsi Efendi	Sâlise

1859-1860 Yılları Anadolu Ordusu Meclisi ²³⁷

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Reis	Şakir Paşa	Ferik
Aza	Mustafa Paşa	Mirliva
	İsmail Bey	Miralay
	Salih Bey	Kaymakam
Kâtip	Şemsi Efendi	Sâlise

1861 Yılı Anadolu Ordusu Meclisi ²³⁸

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
----------	------	---------

²³⁵ SDAO, İstanbul H. 1273, s. 56.

²³⁶ SDAO, İstanbul H. 1274 s. 59.

²³⁷ SDAO, İstanbul H. 1275 s. 60; H. 1276 s. 60; H. 1277 s. 63.

²³⁸ SDAO, İstanbul H. 1278, s. 63.

Reis	Şakir Paşa	Ferik
	Salih Bey	Miralay
	Halil Bey	Miralay
	Ahmet Bey	Kaymakam
Kâtip	Şemsi Efendi	Sâlise

1862 Yılı Anadolu Ordusu Meclisi ²³⁹

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Reis	Hüseyin Daim Paşa	Ferik
	Abdi Paşa	Mirliva
Aza	Salih Bey	Miralay
	Halil Bey	Miralay
	Salih Bey	Kaymakam
Kâtip	Şemsi Efendi	Sâlise

1863 Yılı Anadolu Ordusu Meclisi ²⁴⁰

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Reis	Ethem Paşa	Ferik
	Abdi Paşa	Mirliva
	Muhasebeci Kirâmi Efendi	Ûlâ sınıf-ı sâni
Aza	Salih Bey	Miralay
	Zeki Bey	Miralay
	Salih Bey	Kaymakam
Baş Kâtip	Zübeyir Efendi	

1864 Anadolu Ordusu Meclisi ²⁴¹

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Reis	Azmi Paşa	Ferik
Aza	Abdi Paşa	Mirliva

²³⁹ SDAO, İstanbul H. 1279, s. 61.²⁴⁰ SDAO, İstanbul H. 1280, s. 62.²⁴¹ SDAO, İstanbul H. 1281 s. 60.

	Muhasebeci Kirami Efendi	Ûlâ sınıf-1 sâni
	Salih Bey	Miralay
	Salih Zeki Bey	Miralay
	Ordu Sertabibi Hasip Bey	Miralay
	Emin Bey	Kaymakam
Baş Kâtip	Zübeyir Efendi	

1865 Yılı Anadolu Ordusu Meclisi ²⁴²

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Reis	Ethem Paşa	Ferik
	Abdi Paşa	Mirliva
	Muhasebeci Halis Efendi	Ûlâ sınıf-1 sâni
Aza	Salih Bey	Miralay
	Salih Zeki Bey	Miralay
	Ordu Sertabibi Hasip Bey	Miralay
	Emin Bey	Kaymakam
Baş Kâtip	Zübeyir Efendi	

1866 Yılı Anadolu Ordusu Meclisi ²⁴³

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Reis	Ethem Paşa	Ferik
	Abdi Paşa	Mirliva
	Salih Bey	Miralay
Aza	Salih Zeki Bey	Miralay
	Ordu Sertabibi Hasip Bey	Miralay
	Mahmut Bey	Kaymakam
	Muhasebeci Halis Efendi	Ûlâ sınıf-1 sâni
Baş Kâtip	Zübeyir Zekâi Efendi	

1867 Yılı Anadolu Ordusu Meclisi ²⁴⁴

²⁴² SDAO, İstanbul H. 1282 s. 53.

²⁴³ SDAO, İstanbul H. 1283 s. 56.

²⁴⁴ SDAO, İstanbul H. 1284 s. 66.

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Reis	Ethem Paşa	Ferik
	Abdi Paşa	Mirliva
Aza	Rüştü Paşa	Mirliva
	Salih Bey	Miralay
	Salih Zeki Bey	Miralay
	Ordu Sertabibi Hasip Bey	Miralay
	Mahmut Bey	Kaymakam
	Muhasebeci Halis Efendi	Ûlâ sınıf-ı sâni
Baş Kâtip	Zübeyir Zekâi Efendi	
1868 Senesi Anadolu Ordusu Meclisi ²⁴⁵		
Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Reis	Ârif Paşa	Ferik
	Abdi Paşa	Mirliva
Aza	Musa Rüştü Paşa	Mirliva
	Salih Bey	Miralay
	Salih Zeki Bey	Miralay
	Ordu Sertabibi Hasip Bey	Miralay
	Muhasebeci İbrahim Efendi	Sâniye
	Mahmut Bey	Kaymakam
Baş Kâtip	Zübeyir Zekâi Efendi	Sâlise
1869 Yılı Anadolu Ordusu Meclisi ²⁴⁶		
Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Reis	Ali Saip Paşa	Ferik
	Abdi Paşa	Mirliva
Aza	Musa Rüştü Paşa	Mirliva
	Salih Bey	Miralay
	Zeki Bey	Miralay

²⁴⁵ SDAO, İstanbul H. 1285 s. 72.

²⁴⁶ SDAO, İstanbul H. 1286 s. 84.

	Ordu Sertabibi Mahmut Bey	Miralay
	Muhasebeci Ahmet Bey	Mütemayiz
	Mahmut Bey	Kaymakam
Baş Kâtip	Kâmil Efendi	

1870 Yılı Anadolu Ordusu Meclisi ²⁴⁷

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Reis	Ali Saip Paşa	Ferik
	Feyzullah Paşa	Mirliva
	Abdi Paşa	Mirliva
	Musa Rüştü Paşa	Mirliva
Aza	Salih Bey	Miralay
	Mehmet Bey	Miralay
	Muhasebeci Kirami Efendi	Ûlâ sınıf-ı sânisî
	Mahmut Bey	Kaymakam
Baş Kâtip	Kâmil Efendi	Sâlise

1871 Yılı Anadolu Ordusu Meclisi ²⁴⁸

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Reis		Ferik
	Abdi Paşa	Mirliva
	Musa Rüştü Paşa	Mirliva
	Halil Paşa	Redif Mirliva
	Hüseyin Fevzi Paşa	Mirliva
Aza	Muhasebeci Kirami Efendi	Ûlâ sınıf-ı sânisî
	Salih Bey	Miralay
	Mehmet Bey	Miralay
	Ordu Sertabibi Mahmut Bey	Miralay
	Mahmut Bey	Kaymakam
Baş Kâtip	Mustafa Efendi	

²⁴⁷ SDAO, İstanbul H. 1287 s. 90.

²⁴⁸ SDAO, İstanbul H. 1288, s. 106.

1872 Yılı Anadolu Ordusu Meclisi ²⁴⁹

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Reis-i Erkân	Abdullah Paşa	Ferik
	Abdi Paşa	Mirliva
Aza	Musa Rüştü Paşa	Mirliva
	Necip Paşa	Erkân-ı Harp Mirlivası
	Hüseyin Fevzi Paşa	Mirliva
	Halil Paşa	Redif Mirliva
	Salih Bey	Miralay
	Mahmut Bey	Miralay
	Ordu Sertabibi Yusuf Bey	Miralay
	Mahmut Bey	Kaymakam
	Muhasebeci Kirami Efendi	Ûlâ sınıf-ı sânisî
	Baş Kâtip	Ali Rıza Bey

1873 Yılı Anadolu Ordusu Meclisi ²⁵⁰

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Reis-i Erkân	Abdullah Paşa	Ferik
	Abdi Paşa	Mirliva
Aza	Musa Rüştü Paşa	Mirliva
	Mehmet Necip Paşa	Erkân-ı Harp Mirlivası
	Halil Paşa	Redif Mirlivası
	Mehmet Bey	Miralay
	Kadri Bey	Miralay
	Ordu Sertabibi Yusuf Bey	Miralay
	Hüseyin Bey	Kaymakam
	Muhasebeci Kirami Efendi	Ûlâ sınıf-ı sânisî
Baş Kâtip	Ali Rıza Bey	Sâlise

²⁴⁹ SDAO, İstanbul H. 1289, s. 114.

²⁵⁰ SDAO, İstanbul H. 1290, s. 94.

1874-1875 Yılları Anadolu Ordusu Meclisi ²⁵¹

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Reis	Nuri Paşa	Ferik
	Ahmet Fazıl Paşa	Mirliva
Aza	Musa Rüştü Paşa	Mirliva
	Mehmet Paşa	Redif Mirlivası
	Muhasebeci Kirami Efendi	Ûlâ sınıf-1 sânisî
	İsmail Bey	Miralay
	Kadri Bey	Miralay
	Ordu Sertabibi Yusuf Bey	Miralay
	Hüseyin Bey	Kaymakam

1876 Yılı Anadolu Ordusu Meclisi ²⁵²

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Reis	Fâik Paşa (2. Mecidî)	Ferik
	Ahmet Fazıl Paşa	Mirliva
Aza	Mustafa Cavit Paşa	Redif Mirlivası
	Muhasebeci Kirami Efendi	Ûlâ sınıf-1 sânisî
	İsmail Hakkı Bey	Miralay
	Mustafa Ziver Bey	Miralay
	Ordu Sertabibi Yusuf Bey	Miralay
	Mahmut Bey	Kaymakam

1877 Yılı Anadolu Ordusu Meclisi ²⁵³

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Reis	Nafız Paşa	Ferik
	Muhammed Hulusi Paşa	Mirliva
Aza	Cavit Paşa	Redif Mirlivası
	İsmail Hakkı Bey	Miralay

²⁵¹ SDAO, İstanbul H. 1291, s. 95; H. 1292, s. 102.

²⁵² SDAO, İstanbul H. 1293 s. 102.

²⁵³ SDAO, İstanbul H. 1294 s. 222.

	Serbaytar İsmail Bey	Miralay
	Mustafa Bey	Kaymakam
	Muhasebeci Said Efendi	Ûlâ
Başkâtip	Münir Bey	

1880 Yılı Anadolu Ordusu Meclisi ²⁵⁴

Ordu Komutanları (Ümera-yı Askeriye)

Ümera Osmanlı Devleti'ni son döneminde büyük rütbeli zabitler için kullanılan bir tabirdir.²⁵⁵ IV. Ordu'nun belirli bölgelerde bulunan askeri birliklerin komutanları yıllara göre şu şekildedir:

Ordu Müşiri Osman Paşa	
Askeri Birliğin Yeri	Kumandan
Harput	Ferik Hüsnü Paşa
	Süvari Mirlivası Veli Paşa
Diyarbakir	Piyade Mirlivası Emin Paşa
Mardin	
Erzurum	Ferik Ahmet Paşa
Bitlis	Piyade Mirlivası İzzet Paşa
Kars	Süvari Mirlivası Selim Paşa
Sivas	Topçu Mirlivası Mustafa Paşa
Malatya	Piyade Mirlivası Bekir Paşa
Hısn-ı Mansur	
Siverek	
Pertek	

1847 Senesi Anadolu Ordusu Askeri Birlikleri ve Kumandanları

Ordu Müşiri Reşit Paşa	
Askeri Birliğin Yeri	Kumandan
Harput	Ferik Hüsnü Paşa
	Süvari Mirlivası Veli Paşa
Diyarbakir	Piyade Mirlivası Emin Paşa

²⁵⁴ SDAO, İstanbul H. 1297, s. 303.

²⁵⁵ Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü III* (İstanbul, 1972), 559.

Mardin	
Erzurum	Ferik Ahmet Paşa
Bitlis	Piyade Mirlivası İzzet Paşa
Kars	Süvari Mirlivası Selim Paşa
Sivas	Topçu Mirlivası Mustafa Paşa
Maraş	Piyade Mirlivası Bekir Paşa
Malatya	
Van	Süvari Mirlivası Mustafa Bey
Hısn-ı Mansur	
Siverek	Süvari Miralayı Abdurrahman Bey
Pertek	
Cezire	Piyade Miralayı Ali Bey

1848 Senesi Anadolu Ordusu Askeri Birlikleri ve Kumandanları

1848 yılı sonrasında askeri birliklere Maraş, Van ve Cezire (Cizre-Şırnak'a bağlı) birlikleri eklenmiştir. ²⁵⁶

Ordu Müşiri Reşit Paşa		
Ferik Hamdi Paşa	Ferik Ali Paşa	Piyade Mirlivası Ali Paşa
Piyade Mirlivası Hüseyin Paşa	Piyade Mirlivası Şükrü Paşa	Süvari Mirlivası Veli Paşa
Süvari Mirlivası Selim Paşa	Topçu Mirlivası Mustafa Paşa	

1850 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları ²⁵⁷

Ordu Müşiri Reşit Paşa		
Ferik Ali Rıza Paşa	Ferik Selim Paşa	Piyade Mirlivası Ali Paşa
Piyade Mirlivası Hüseyin Paşa	Piyade Mirlivası Şükrü Paşa	Süvari Mirlivası Veli Paşa

²⁵⁶ SDAO, İstanbul H. 1264, s. 57-58; H. 1265, s. 52-53.

²⁵⁷ SDAO, İstanbul H. 1266, s. 53.

Süvari Mirdivası Mustafa
Paşa

Topçu Mirdivası Salih Paşa

1851 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları ²⁵⁸

Ordu Müşiri Reşit Paşa

Ferik Ali Rıza Paşa

Ferik Selim Paşa

Piyade Mirdivası Ali Paşa

Piyade Mirdivası Hüseyin
Paşa

Piyade Mirdivası Şükrü
Paşa

Süvari Mirdivası Veli Paşa

Süvari Mirdivası Mustafa
Paşa

Topçu Mirdivası Salih Paşa

Redif Mirdivası Hafız Paşa

1852 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları ²⁵⁹

Ordu Müşiri Abdi Paşa

Ferik Ali Rıza Paşa

Ferik Selim Paşa

Piyade Mirdivası Ali Paşa

Piyade Mirdivası Hüseyin
Paşa

Piyade Mirdivası Şükrü
Paşa

Süvari Mirdivası Veli Paşa

Süvari Mirdivası Mustafa
Paşa

Topçu Mirdivası Salih Paşa

Redif Mirdivası Hafız Paşa

1853-1854 Seneleri Anadolu Ordusu Komutanları ²⁶⁰

Ordu Müşiri Mustafa Zarifi Paşa

Ferik Selim Paşa

Ferik Veli Paşa

Ferik Hurşit Paşa

Piyade Mirdivası
Süleyman Paşa

Piyade Mirdivası Şükrü
Paşa

Süvari Mirdivası Mustafa
Paşa

²⁵⁸ SDAO, İstanbul H. 1267, s. 84.

²⁵⁹ SDAO, İstanbul H. 1268, s. 84

²⁶⁰ SDAO, İstanbul H. 1269, s. 85; H. 1270 s. 92.

Topçu Mirlivası Salih
Paşa

Redif Mirlivası Hafız Paşa

1855 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları ²⁶¹

Ordu Müşiri İsmail Paşa

Ferik Veli Paşa

Ferik Hurşit Paşa

Piyade Mirlivası Süleyman
Paşa

Piyade Mirlivası Şükrü
Paşa

Süvari Mirlivası Mustafa
Paşa

Topçu Mirlivası Salih Paşa

Süvari Mirlivası Mehmet
Paşa

Mirliva Osman Paşa

Mirliva Hafız Paşa

Mirliva Ali Paşa

Mirliva Seyyid Hamdi Paşa

Mirliva Hasan Paşa

1856 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları ²⁶²

Ordu Müşiri İsmail Paşa

Ferik Veli Paşa

Ferik Derviş Paşa

Piyade Mirlivası Süleyman
Paşa

Piyade Mirlivası Mustafa
Paşa

Topçu Mirlivası Salih Paşa

Süvari Mirlivası Mehmet Paşa

Mirliva Osman Paşa

Mirliva Ali Paşa

Mirliva Seyyid Hamdi Paşa

Mirliva Hasan Paşa

Piyade Mirlivası Mustafa
Paşa

1857 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları ²⁶³

Ordu Müşiri Abdülkerim Paşa

Ferik Veli Paşa

Ferik Derviş Paşa

Piyade Mirlivası Aziz Paşa

²⁶¹ SDAO, İstanbul H. 1271, s. 102.

²⁶² SDAO, İstanbul H. 1272, s. 59.

²⁶³ SDAO, İstanbul H. 1273, s. 58.

Piyade Mirdivası Mehmet
Paşa

Piyade Mirdivası Mustafa
Rüştü Paşa

Süvari Mirdivası Dağıstani
Ömer Paşa

Süvari Mirdivası Mehmet
Paşa

Topçu Mirdivası Salih Paşa

Redif Mirdivası Ali Paşa

1858 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları ²⁶⁴

Ordu Müşiri Abdülkerim Paşa

Ferik Veli Paşa

Ferik Derviş Paşa

Piyade Mirdivası
Abdurrahman Paşa

Piyade Mirdivası Mustafa
Rüştü Paşa

Piyade Mirdivası Ali Paşa

Piyade Mirdivası Osman
Paşa

Süvari Mirdivası Şükrü
Paşa

Süvari Mirdivası Mehmet Paşa

Topçu Mirdivası Salih Paşa

Redif Mirdivası Mehmet Paşa

1859 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları ²⁶⁵

Ordu Müşiri Abdülkerim Paşa

Ferik Veli Paşa

Ferik Hafız Paşa

Piyade Mirdivası
Abdurrahman Paşa

Piyade Mirdivası Mustafa
Paşa

Piyade Mirdivası Osman
Paşa

Süvari Mirdivası Şükrü
Paşa

Süvari Mirdivası Mehmet
Paşa

Topçu Mirdivası Salih Paşa

1860 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları ²⁶⁶

Ordu Müşiri Abdülkerim Paşa

Ferik Hafız Paşa

Piyade Mirdivası
Abdurrahman Paşa

Piyade Mirdivası Mustafa
Paşa

²⁶⁴ SDAO, İstanbul H. 1274, s. 61.

²⁶⁵ SDAO, İstanbul H. 1275, s. 62.

²⁶⁶ SDAO, İstanbul H. 1276, s. 62

Piyade Mirdivası Osman Paşa	Süvari Mirdivası Şükrü Paşa	Süvari Mirdivası Mehmet Paşa
Topçu Mirdivası Salih Paşa	Redif Mirdivası Mehmet Paşa	
1861 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları ²⁶⁷		
Ordu Müşiri Abdülkerim Paşa		
Ferik Hafız Paşa	Ferik Azmi Paşa	Piyade Mirdivası Abdurrahman Paşa
Piyade Mirdivası Mustafa Paşa	Piyade Mirdivası Osman Paşa	Süvari Mirdivası Şükrü Paşa
Süvari Mirdivası Mehmet Paşa	Topçu Mirdivası Salih Paşa	Redif Mirdivası Mehmet Paşa
1861 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları ²⁶⁸		
Ordu Müşiri Mustafa Tevfik Paşa		
Ferik Hüseyin Daim Paşa	Ferik Azmi Paşa	Piyade Mirdivası Abdurrahman Paşa
Piyade Mirdivası Mustafa Paşa	Piyade Mirdivası Osman Paşa	Süvari Mirdivası Mehmet Paşa
Süvari Mirdivası Veli Paşa	Topçu Mirdivası Osman Paşa	
1862 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları ²⁶⁹		
Ordu Müşiri Mustafa Tevfik Paşa		
Ferik Azmi Paşa	Ferik Şükrü Paşa	Piyade Mirdivası Mustafa Paşa

²⁶⁷ SDAO, İstanbul H. 1277, s. 65.

²⁶⁸ SDAO, İstanbul H. 1278, s. 65-66.

²⁶⁹ SDAO, İstanbul H. 1279, s. 63.

Piyade Mirdivası Osman Paşa	Piyade Mirdivası Abdurrahman Paşa	Süvari Mirdivası Mehmet Paşa
Süvari Mirdivası Veli Paşa	Topçu Mirdivası Osman Paşa	
1863 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları ²⁷⁰		
Ordu Müşiri Derviş Paşa		
Ferik Azmi Paşa	Piyade Mirdivası Abdurrahman Paşa	Piyade Mirdivası Mustafa Paşa
Piyade Mirdivası İsmail Paşa	Süvari Mirdivası Mehmet Paşa	Süvari Mirdivası Ethem Paşa
Topçu Mirdivası Hüseyin Rüştü Paşa		
1864 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları ²⁷¹		
Ordu Müşiri Derviş Paşa		
Ferik Ethem Paşa	Ferik Safvet Paşa	Piyade Mirdivası Mustafa Paşa
Piyade Mirdivası Abdurrahman Paşa	Piyade Mirdivası İsmail Paşa	Süvari Mirdivası Hasan Paşa
Süvari Mirdivası Ethem Paşa	Topçu Mirdivası Hasan Paşa	
1865 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları ²⁷²		
Ferik Azmi Paşa	Ferik Mustafa Paşa	Piyade Mirdivası Mustafa Paşa
Piyade Mirdivası Abdurrahman Paşa	Piyade Mirdivası İsmail Paşa	Süvari Mirdivası Hasan Paşa

²⁷⁰ SDAO, İstanbul H. 1280, s. 62.

²⁷¹ SDAO, İstanbul H. 1281, s. 60.

²⁷² SDAO, İstanbul H. 1282, s. 53.

Süvari Mirlivası Ethem Paşa	Topçu Mirlivası Hasan Paşa	Erkân-ı Harp Reisi Mirлива Fevzi Paşa
-----------------------------	----------------------------	---------------------------------------

1866 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları ²⁷³

Ordu Müşiri Selim Paşa

Ferik Ali Rıza Paşa	Ferik Mustafa Paşa	Piyade Mirlivası Ali Paşa
Piyade Mirlivası Abdurrahman Paşa	Piyade Mirlivası İsmail Paşa	Süvari Mirlivası Ethem Paşa
Süvari Mirlivası Hasan Paşa	Topçu Mirlivası Hasan Paşa	Erkân-ı Harp Reisi Mirлива Feyzi Paşa

1867 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları ²⁷⁴

Ordu Müşiri Selim Paşa

Ferik Ali Rıza Paşa	Ferik Mustafa Paşa	Piyade Mirlivası Ali Paşa
Piyade Mirlivası Abdurrahman Paşa	Piyade Mirlivası İsmail Paşa (Girit'te)	Süvari Mirlivası Ethem Paşa
Süvari Mirlivası Hasan Paşa	Topçu Mirlivası Hasan Paşa	

1868 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları ²⁷⁵

Ordu Müşiri İbrahim Derviş Paşa

Ferik Mustafa Paşa	Ferik Mahmut Paşa	Piyade Mirlivası Ali Paşa
Piyade Mirlivası Âdil Paşa	Piyade Mirlivası Tâhir Paşa	Süvari Mirlivası Hasan Paşa

²⁷³ SDAO, İstanbul H. 1283, s. 56.

²⁷⁴ SDAO, İstanbul H. 1284, s. 66.

²⁷⁵ SDAO, İstanbul H. 1285, s. 72.

Süvari Mirlivası	Topçu Mirlivası Hasan Paşa	Mirliva Feyzi Paşa
1869 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları ²⁷⁶		
Ordu Müşiri Mustafa Paşa		
Ferik Mahmut Paşa	Ferik Nusret Paşa	Piyade Mirlivası Ali Paşa
Piyade Mirlivası Tâhir Paşa	Piyade Mirlivası	Süvari Mirlivası Ali Rıza Paşa
Süvari Mirlivası Âsaf Paşa	Topçu Mirlivası Besim Paşa	Erkân-ı Harp Reisi Mirliva Feyzullah Paşa
Redif Mirlivası Mustafa Paşa		
1870 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları ²⁷⁷		
Ordu Müşiri Mustafa Paşa		
Ferik Mahmut Paşa	Piyade Mirlivası Ali Paşa	Piyade Mirlivası Tâhir Paşa
Süvari Mirlivası Âsaf Paşa	Süvari Mirlivası Ali Rıza Paşa	Topçu Mirlivası Besim Paşa
Redif Mirlivası Mustafa Paşa		
1871 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları ²⁷⁸		
Ordu Müşiri Sâmi Paşa		
Ferik Mahmut Paşa	Ferik Hasan Tahsin Paşa	Piyade Mirlivası Ali Paşa
Piyade Mirlivası Selim Paşa	Piyade Mirlivası Ahmet Muhlis Paşa	Süvari Mirlivası Âsaf Paşa

²⁷⁶ SDAO, İstanbul H. 1286, s. 84.

²⁷⁷ SDAO, İstanbul H. 1287, s. 91.

²⁷⁸ SDAO, İstanbul H. 1288, s. 107.

Süvari Mirdivası Ali Rıza
Paşa

Topçu Mirdivası Besim
Paşa

1872 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları ²⁷⁹

Ordu Müşiri Sâmih Paşa

Ferik Mahmut Paşa

Ferik Hasan Tahsin Paşa

Piyade Mirdivası Ali Paşa

Piyade Mirdivası Ahmet
Muhlis Paşa

Piyade Mirdivası Fuat Paşa

Süvari Mirdivası Âsaf Paşa

Süvari Mirdivası İsmail
Rıza Paşa

Topçu Mirdivası Besim
Paşa

1873 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları ²⁸⁰

Ordu Müşiri Mustafa Paşa

Ferik Hasan Tahsin Paşa
(2. Osmanî 3. Mecidî)

Piyade Mirdivası Ali Paşa

Piyade Mirdivası Ahmet
Muhlis Paşa

Piyade Mirdivası Rıfat
Paşa

Süvari Mirdivası Âsaf Paşa
(3. Mecidî)

Süvari Mirdivası İsmail
Rıza Paşa

Topçu Mirdivası Râşit Paşa

1874 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları ²⁸¹

Ordu Müşiri Ahmet Muhtar Paşa

Ferik Hasan Tahsin Paşa
(2. Osmanî 3. Mecidî)

Ferik İbrahim Paşa
(3. Osmanî 2. Mecidî)

Piyade Mirdivası Ali Paşa

Piyade Mirdivası Ahmet
Muhlis Paşa

Piyade Mirdivası Ahmet
Rıfat Paşa

Süvari Mirdivası Ali Rıza
Paşa

²⁷⁹ SDAO, İstanbul H. 1289, s. 114.

²⁸⁰ SDAO, İstanbul H. 1290, s. 96.

²⁸¹ SDAO, İstanbul H. 1291, s. 95.

Süvari Mirlivası Âsaf Paşa Topçu Mirlivası Râşit Paşa

1875 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları²⁸²

Ordu Müşiri Hasan Sâmih Paşa

Ferik Hasan Tahsin Paşa
(2. Osmanî 3. Mecidî)

Ferik Fâik Paşa
(2. Mecidî)

Piyade Mirlivası İsmail
Paşa

Piyade Mirlivası Ahmet
Muhlis Paşa

Piyade Mirlivası Ahmet
Rıfat Paşa (3. Mecidî)

Süvari Mirlivası Mustafa
Paşa (3. Mecidî)

Topçu Mirlivası Râşit Paşa
(4. Mecidî)

1876 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları²⁸³

Ordu Müşiri Hasan Sâmih Paşa

Ferik Ali Paşa

Ferik Mehmet Muhlis Paşa

Piyade Mirlivası Mehmet
Ali Paşa

Piyade Mirlivası Ahmet
Paşa

Piyade Mirlivası Ahmet
Rıfat Paşa (3. Mecidî)

Süvari Mirlivası Ali Rıza
Paşa

Süvari Mirlivası İbrahim
Paşa

Mirliva Musa Rüştü Paşa

Topçu Mirlivası Hüseyin
Paşa

1877 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları²⁸⁴

Ordu Müşiri Hasan Sâmih Paşa

Ferik Ali Paşa

Ferik Feyzi Paşa

Mirliva Ali Paşa

Mirliva Ahmet Muhlisi
Paşa

Süvari Mirlivası Mehmet
Muhlisi Paşa

Topçu Mirlivası Halit Paşa

1880 Senesi Anadolu Ordusu Komutanları²⁸⁵

²⁸² SDAO, İstanbul H. 1292, s. 101.

²⁸³ SDAO, İstanbul H. 1293, s. 103.

²⁸⁴ SDAO, İstanbul H. 1294, s. 222.

²⁸⁵ SDAO, İstanbul H. 1297, s. 303.

IV. ORDU'YA BAĞLI ASKERİ KUVVETLER

IV. Ordu-yu Hümayun 1843 yılında kurulmuştur. Ordunun esas kısmını piyade, süvari ve topçu birlikleri meydana getirmiştir. Zaman içerisinde ordu, askeri birlikler ve asker miktarı açısından farklılıklar göstermiştir. Bununla beraber ordunun ihtiyaç duyduğu daire ve birlikler merkezden gelen emirler doğrultusunda kurulmuştur.

NİZAMİYE PİYADE SINIFI

Nizamiye, lügatte askerî teşkilatta asıl silâh altında bulunan asker, ordunun muvazzaf sınıfı anlamına gelmektedir. Nizamiye aynı zamanda Tanzimat devrinde kara ordusuna verilen isimdir.²⁸⁶

Ordunun en kalabalık kısmı piyade askerlerinden meydana gelmektedir. Piyadeler orduda tüfekle teçhiz edilmiş olan ve muharip sınıfların aslî unsurudur.²⁸⁷ Piyade sınıfı 1852'de 6 piyade alayı toplam 18 piyade taburundan meydana gelmektedir. Her alayın 3 taburu vardır. Alayın başında bir miralay bulunmaktadır. Alayda bir kaymakam ve her taburun başında bir binbaşı ve alay emini bulunmaktadır. 1869'dan 1872'ye kadar 3. Alayın 2. ve 3. taburları henüz teşkil edilmemiştir. 1873 yılında bu taburlar tamam edilmiştir.²⁸⁸ 1883'te ise 2 piyade fırkası, her fırka 2 livadan, her liva 2 alaydan ve her alayda 4 tabur ile toplam 32 piyade taburu ile 2 nişancı taburundan oluşmaktadır. 1908 yılındaysa piyade sınıfı; 3 firkadan, her fırka 2 livadan, her liva 2 alaydan ve her alay 4 taburdan meydana gelmektedir. Piyade sınıfında toplam 48 tabur bulunmaktadır. 1883'te 7. ve 8. Piyade Fırka-i Hümayunu IV. Ordu'nun piyade kuvvetlerini oluştururken daha sonra 19. Piyade Fırka-i Hümayunu piyade grubuna ilave edilmiştir.

Yedinci Piyade Fırkası

1881'den 1883'e kadar 7. fırka kumandanı Ferik Fazlı Paşa'dır. 3. Mecidi nişanına sahiptir.²⁸⁹ 1886 ve 1887 yıllarında fırka kumandanlığını Ferik Ali Rıza Paşa yürütmüştür.²⁹⁰

On Üçüncü Liva

1882 yılında liva kumandanı Mirliya Mustafa Naim Paşa'dır.²⁹¹ 1883'ten 1887'ye kadar liva kumandanlığını Mirliya Salih Zeki Paşa yürütmüştür.²⁹²

25. Alay

1884'ten 1887'ye kadar alay kumandanı 3. Mecidi nişanına sahip Miralay Osman Bey'dir. Alayda 4. Mecidi nişanlı kaymakam rütbesiyle Ahmed Celal Bey vardır. Alayda dört tabur ve

²⁸⁶ Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, 937.

²⁸⁷ Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü II* (İstanbul, 1972), 779.

²⁸⁸ SDAO, İstanbul H. 1286, s. 85; H. 1287, s. 91-92; H. 1288, s. 107; H. 1289, s. 115; H. 1290 s. 94; H. 1291 s. 96-97; H. 1292 s. 101; H. 1293 s. 103; H. 1294 s. 222.

²⁸⁹ SDAO, İstanbul H. 1298, s. 162; H. 1299, s. 178; H. 1300, s. 96.

²⁹⁰ SDAO, İstanbul H. 1303, s. 208; H. 1304, s. 235.

²⁹¹ SDAO, İstanbul H. 1299, s. 178.

²⁹² SDAO, İstanbul H. 1300, s. 96; H. 1301 s. 229; H. 1302 s. 252; H. 1303 s. 208; H. 1304, s. 235.

her taburun başında bir binbaşı bulunmaktadır.1885 ve 1886 yıllarında alay emini olarak Vehbi Efendi bulunmaktadır.²⁹³

26. Alay

1884 ve 1885'te alay kumandanı Miralay Ahmed Bey'dir. Alayda kaymakam rütbesiyle 5. Mecidi nişanına sahip Ahmed Şükrü Bey vardır. Alayda dört tabur ve her taburun başında bir binbaşı bulunmaktadır.²⁹⁴ 1886 yılında terfi eden Ahmet Şükrü Bey miralaylığa terfi etmiş ve 1886 ve 1887 yıllarında alay kumandanlığı yapmıştır. Alay emini 5. Mecidi nişanına sahip Şevki Efendi'dir.²⁹⁵

On Dördüncü Liva

1882 senesinde liva kumandanlığını Mirлива Mustafa Naci Paşa²⁹⁶, 1883 senesinde Osman Hakkı Paşa²⁹⁷, 1884 ve 1885 yıllarında kumandan Mirлива Hakkı Paşa²⁹⁸, 1886 ve 1887 yıllarında Mustafa Naim Paşa ifa etmiştir.²⁹⁹

27. Alay

1884'ten 1887'ye alay kumandanı Süleyman Âsaf Bey'dir. Alayda kaymakam rütbesiyle Nâfiz Bey ve alay emini olarak Fettan Efendi vardır. Alayda dört tabur ve her taburun başında bir binbaşı bulunmaktadır. 1885'ten 1887'ye kadar alay eminliğini Hüsnü Efendi yapmıştır.³⁰⁰

28. Alay

1884 ve 1885'te alay kumandanlığını Miralay Salih Hayri Bey yapmıştır. Alayda kaymakam rütbesiyle Mehmet Bey vardır. Alayda dört tabur ve her taburun başında bir binbaşı bulunmaktadır.1885 yılında alay eminliğine Salih Efendi tayin edilmiştir.³⁰¹ 1886 ve 1887'de alay kumandanlığını Mehmet Ali Bey ifa etmiştir. Kaymakam rütbesiyle Mustafa Tevfik Bey ve alay emini görevinde Salih Efendi vardır.³⁰²

Nişancı Taburu

1884 senesinden 1887'ye kadar tabur kumandanı 4. Mecidi nişanına sahip Binbaşı Hayreddin Efendi'dir.³⁰³

Sekizinci Piyade Fırkası

²⁹³ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 229; H. 1302 s. 252; H. 1303 s. 208; H. 1304, s. 235.

²⁹⁴ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 229-230; H. 1302 s. 252-253.

²⁹⁵ SDAO, İstanbul H. 1303, s. 209; H. 1304, s. 235.

²⁹⁶ SDAO, İstanbul H. 1299, s. 179.

²⁹⁷ SDAO, İstanbul H. 1300, s. 96.

²⁹⁸ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 230; H. 1302 s. 253.

²⁹⁹ SDAO, İstanbul H. 1303, s. 209; H. 1304, s. 235.

³⁰⁰ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 230; H. 1302 s. 253; H. 1303, s. 209; H. 1304, s. 235.

³⁰¹ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 230-231; H. 1302 s. 253; H. 1303 s. 208.

³⁰² SDAO, İstanbul H. 1303, s. 209; H. 1304, s. 236.

³⁰³ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 229; H. 1302 s. 252; H. 1304, s. 236.

Fırkanın kumandanlığını 1881'den 1886'ya kadar Ferik Musa Paşa yapmıştır. Ferik Musa Paşa 2. Osmanî ve 2. Mecidi nişanına sahiptir.³⁰⁴

On Beşinci Liva

1883 senesinden 1887'ye kadar liva kumandanı 3. Mecidi nişanına sahip Münir Paşa'dır.³⁰⁵

29. Alay

1884 ile 1887 yılları arası alay kumandanı 4. Osmanî nişanına sahip Miralay Mehmet Ali Bey'dir. 1884 yılında alayda kaymakam rütbesiyle 4. Mecidi nişanına sahip Hasan Hulki Bey vardır. Alayda dört tabur ve her taburun başında bir binbaşı bulunmaktadır. 1885 yılında alay emini olarak Emin Bey tayin edilmiştir. 1886 yılında kaymakam olarak Mehmet Hulki Bey varken 1887 yılında 4. Mecidi nişanına sahip Hasan Hulki Bey bulunmaktadır. 306

30. Alay

1884'ten 1887 senesine kadar alay kumandanlığını Miralay Ethem Bey yapmıştır. Alayda kaymakam rütbesiyle 5. Mecidi nişanına sahip Mehmet Bey vardır. Alayda dört tabur ve her taburun başında bir binbaşı bulunmaktadır. 1885'te alay tabibi olarak Vasil Efendi bulunmaktadır. 1886 87 senesinde alay eminiğini Ahmed İzzeddin Efendi yaparken 1887 yılında kaymakamlık görevini Ahmet Nusret Bey ifa etmiştir.³⁰⁷

On Altıncı Liva

1882 senesi liva kumandanı Miraliva Mustafa Remzi Paşa'dır.³⁰⁸ 1883 yılından 1887 yılına kadar liva kumandanı 2. Mecidi nişanına sahip Miraliva Abdullah Paşa'dır.³⁰⁹

31. Alay

1884 yılından 1887'ye kadar alay kumandanı Miralay Mehmet Bey'dir. Alayda kaymakam rütbesiyle Hamid Bey vardır. Alayda dört tabur ve her taburun başında bir binbaşı bulunmaktadır. 1885, 1886 ve 1887 yıllarında alay emini olarak İsmail Hakkı Efendi vardır.³¹⁰

32. Alay

1884 ve 1885'te alay kumandanı olarak 3. Mecidi nişanına sahip Miralay Hacı Mehmet Bey bulunmaktadır. Alayda 4. Mecidi nişanına sahip kaymakam rütbesiyle mızıka muallimi Ali Bey vardır. Bu alayda dört tabur ve her taburun başında bir binbaşı bulunmaktadır. 1885, 1886 ve 1887 senesinde 4. Mecidi nişanına sahip Kaymakam Mehmet Bey ile 1885 ve 1886 senelerinde alay emini olarak Halil Zühdü Efendi bulunmaktadır. 1886 ve 1887 yılında alay kumandanlığına Miralay Ahmed Bey getirilmiştir.³¹¹

³⁰⁴ SDAO, İstanbul H. 1298, s. 162; H. 1299, s. 178; H. 1301, s. 231; H. 1302 s. 254; H. 1303, s. 209.

³⁰⁵ SDAO, İstanbul H. 1300, s. 96; H. 1301, s. 231; H. 1302 s. 254; H. 1303, s. 209; H. 1304, s. 236.

³⁰⁶ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 231; H. 1302 s. 254; H. 1303, s. 209.

³⁰⁷ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 231; H. 1302 s. 254; H. 1303, s. 210; H. 1304, s. 236.

³⁰⁸ SDAO, İstanbul H. 1299, s. 179.

³⁰⁹ SDAO, İstanbul H. 1300, s. 96; H. 1301, s. 231; H. 1302, s. 254; H. 1303, s. 210; H. 1304, s. 236.

³¹⁰ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 232; H. 1302 s. 255; H. 1303, s. 210; H. 1304, s. 236-237.

³¹¹ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 232; H. 1302 s. 255; H. 1303, s. 210; H. 1304, s. 237.

Nişancı Taburu

1884 1885 1886 87 Tabur kumandanı 4. Mecidi nişanına sahip Binbaşı Ali Rıza Efendi'dir.³¹²

SÜVARİ SINIFI

Ordunun ikinci önemli kısmı süvari askerlerinden meydana gelmektedir. Atlı asker anlamına gelen süvari³¹³ sınıfı 1852'de 3 süvari alayına sahiptir. IV. Ordu süvari sınıfı aslında dört alay esaslı teşkil edilmiştir. Her alayın iki taburu vardır. Alayların başında bir miralay bulunmaktadır. Alayda bir kaymakam ve her taburun başında bir binbaşı ve alay emini bulunmaktadır. 1869, 1870 ve 1871 senelerinde süvari 1. Alayı henüz teşkil edilmemiştir. 1872 yılında 1. Alay teşkil edilmiş ve 1876 yılından itibaren her alaya bir baytar binbaşı tayin edilmiştir.³¹⁴ 1883'te IV. Ordu 1 süvari fırkasına, her fırka 3 livaya, her liva 2 alaya, her alay 5 bölüğe toplam 30 süvari bölüğüne sahiptir. 1908'deki yapılanma 1883'ten farklılık arz etmemektedir.

Dördüncü Fırka

1881 yılında fırka kumandanı Mehmet Nafiz Paşa³¹⁵; 1883 ve 1884 yıllarında Ferik Hacı Münir Paşa'dır.³¹⁶ 1884 yılı süvari fırkasında baytar olarak 4. Mecidi nişanına sahip Miralay İsmail Bey bulunmaktadır.³¹⁷ 1885, 1886 ve 1887 yılları fırka kumandanı 2. Mecidi nişanına sahip Ferik Hasan Tahsin Paşa'dır.³¹⁸

Onuncu Liva

1885, 1886 ve 1887 senelerinde liva kumandanı İsmail Hükmî Paşa'dır.³¹⁹

19. Alay

1884'ten 1887'ye kadar alay kumandanı 3. Mecidi nişanına sahip Miralay Yusuf Bey'dir. 1884 ve 1885'te alayda kaymakam olarak 4. Mecidi nişanına sahip Aziz Bey bulunmaktadır. 1884 yılında bu alayda iki binbaşı ve bir alay emini bulunmaktadır. Binbaşılardan birisi tabiptir. 1885 yılında alayda bir alay emini, bir binbaşı-ı sâni ve iki binbaşı bulunmaktadır. Binbaşılardan birisi baş baytar ve biri tabiptir. 1886 senesinde ise alayda kaymakam olarak Tefik Bey ve bir binbaşı bulunmaktadır. 1887 yılı Kaymakam Hüseyin Bey ve bir binbaşı-ı evvel bulunmaktadır.³²⁰

20. Alay

³¹² SDAO, İstanbul H. 1301, s. 231; H. 1302 s. 254; H. 1303 s. 209; H. 1304, s. 237.

³¹³ Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, 1146.

³¹⁴ SDAO, İstanbul H. 1286, s. 86; H. 1287, s. 92; H. 1288, s. 108; H. 1289, s. 116; H. 1291 s. 97-98; H. 1292, s. 102; H. 1293 s. 104; H. 1294 s. 223-224.

³¹⁵ SDAO, İstanbul H. 1298, s. 163.

³¹⁶ SDAO, İstanbul H. 1300, s. 97; H. 1301 s. 232.

³¹⁷ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 232; H. 1302 s. 255.

³¹⁸ SDAO, İstanbul H. 1302, s. 255; H. 1303, s. 210; H. 1304, s. 237.

³¹⁹ SDAO, İstanbul H. 1302, s. 255; H. 1303, s. 210; H. 1304, s. 237.

³²⁰ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 233; H. 1303, s. 210; H. 1302, s. 256; H. 1304, s. 237.

1884'ten 1887'ye kadar alay kumandanı 4. Mecidi nişanına sahip Miralay Ârif Bey'dir. Alayda kaymakam olarak 4. Mecidi İsmail Bey bulunmaktadır. Alayda üç binbaşı bulunmaktadır. Binbaşılardan birisi baytardır. 1885 yılında ise bu alayda üç binbaşı bulunmaktadır. Binbaşılardan biri baytar ve ikisi binbaşı-ı sânidir. 1886'da miralay ve kaymakam harici görevli yoktur. 1887 yılında ise bir binbaşı-ı evvel ve bir binbaşı-ı sâni bulunmaktadır.³²¹

On Birinci Liva

1885, 1886 ve 1887 seneleri liva kumandanlığını 4. Mecidi nişanına sahip Mirliva Mehmet Rahmi Paşa ifa etmektedir.³²²

21. Alay

1884 ve 1885 yıllarında alay kumandanı Miralay Tahsin Bey'dir. Alayda kaymakam olarak Yusuf Hayri Bey bulunmaktadır. Alayda iki binbaşı bulunmaktadır. Binbaşılardan birisi baytardır.³²³ 1886 ve 1887 yıllarında ise alay kumandanlığını Miralay Ali Galip Bey yürütmekte ve kaymakam olarak Yusuf Sabri Bey bulunmaktadır. 1887'de bir binbaşı-ı evvel var.³²⁴

22. Alay

1884 yılında alay kumandanı 4. Osmani nişanına sahip Miralay Bahaddin Bey'dir. Alayda üç binbaşı bulunmaktadır. Binbaşılardan birisi baytardır.³²⁵ 1885, 1886 ve 1887 seneleri alay kumandanı 4. Osmani nişanına sahip Miralay Mehmet Bey'dir. Alayda Kaymakam İbrahim Bey ve iki binbaşı bulunmaktadır. Binbaşılardan birisi baytardır. 1886'da alayda bir binbaşı vardır. 1887 yılında ise bir binbaşı-ı evvel ve bir binbaşı-ı sâni vardır.³²⁶

On İkinci Liva

1885, 1886 ve 1887 senelerinde liva kumandanı 4. Osmani nişanına sahip Mirliva Bahaddin Paşa'dır.³²⁷

23. Alay

1884 yılından 1887 yılına kadar alay kumandanı 4. Osmani nişanına sahip Miralay Reşit Bey'dir. 1884'te alay kaymakamı olarak Mehmet Bey ve iki binbaşı bulunmaktadır. 1885 yılında biri serbaytar üç binbaşı bulunmaktadır. 1886 ve 1887 senelerinde alay kaymakamı olarak Hasan Bey ile bir alay emini ve bir binbaşı bulunmaktadır. 1887 yılında ise bir binbaşı-ı evvel ve bir binbaşı-ı sâni vardır.³²⁸

24. Alay

³²¹ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 233; H. 1302 s. 256; H. 1303, s. 211; H. 1304, s. 237.

³²² SDAO, İstanbul H. 1302, s. 256; H. 1303, s. 211; H. 1304, s. 237.

³²³ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 233; H. 1302, s. 256.

³²⁴ SDAO, İstanbul H. 1303, s. 211; H. 1304, s. 237.

³²⁵ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 233-234.

³²⁶ SDAO, İstanbul H. 1302, s. 257; H. 1303, s. 211; H. 1304, s. 237-238.

³²⁷ SDAO, İstanbul H. 1302, s. 256; H. 1303, s. 211.

³²⁸ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 234; H. 1302, s. 257; H. 1303, s. 211; H. 1304, s. 238.

1884 yılından 1887 yılına kadar alay kumandanı Miralay Abdülkadir Bey'dir. 1884 ve 1885'te bu alayda kaymakam olarak 5. Mecidi nişanına sahip Yusuf Bey ve iki binbaşı bulunmaktadır. Binbaşı-ı sânilerden biri baş baytardır. Binbaşı-ı evvel Ömer Efendi vefat etmiştir. 1886 ve 1887 yıllarında alay kaymakamı olarak 5. Mecidi nişanına sahip Mehmet Besim Bey ile bir binbaşı bulunmaktadır. 1887 yılında ise bir binbaşı-ı evvel ve bir binbaşı-ı sâni vardır.³²⁹

TOPÇU SINIFI

Topçu, topların kullanılması, bakımı, ikmâli ve taşınması ile uğraşan asker sınıfına verilen addır.³³⁰ IV. Ordu-yu Hümayun'da 1852'de 1 topçu alayı bulunmaktadır. 1869 senesinden 1876 senesine kadar topçu sınıfı yine bir alaydan müteşekkildir. Alayın beş taburu vardır. Alayın başında bir miralay bulunmaktadır. Alayda bir kaymakam, her taburun başında bir binbaşı, bir ihtiyat binbaşısı ve alay emini vardır. 1873 yılında Topçu Alayı'na Seyyare (Hareketli) Topçu Alayı ismi verilmiştir. Tabur sayısı 1874'te dörde düşmüştür. 1876 senesinde ihtiyat binbaşısı yerine bir cephane binbaşısı ve bir baytar kaymakam alaya ilave edilmiştir.³³¹ Ordunun 1883'te 6 seyyar topçu taburu ve 2 cebel topçusu taburu bulunmaktadır. Ayrıca topçu sınıfına bağlı bir cephane kolu mevcuttur.

1881'den 1886'ya kadar Seyyar Topçu 4. liva kumandanı 3. Mecidi nişanına sahip Miraliva Halit Paşa'dır.³³² 1885 ve 1886 yılları Seyyar Topçu Alayı'nın kumandanı 5. Mecidi nişanına sahip Miralay Hacı Mustafa Bey'dir. Bu senelerde kaymakam rütbesiyle 4. Mecidi nişanına sahip Hüseyin Bey ve alay emini olarak İshak Efendi vazife yapmaktadır. Alayın altı taburu ile cephane kolu ve nakliye taburu da vardır. Her kısmın başına bir binbaşı memur edilmiştir.³³³ 1908'de ise vaziyet 1 topçu fırkası, bu fırkaya bağlı 3 topçu livası, her livada 2 alayı şeklindedir.

IV. Ordu'ya bağlı askeri birliklerden birisi de kalelerdir. 93 Harbi öncesi Erzurum, Trabzon, Ardahan, Samsun, Sinop, Kars, Batum, Amasya ve Van kaleleri askeri nitelik taşımaktadır. 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı ile Kars, Ardahan ve Batum şehirleri elden çıkınca bu şehir kaleleri Rusların eline geçmiştir. Ordu muhitindeki Erzurum, Trabzon, Samsun ve Van kalelerinde askeri birlik ve personel bulunmaktadır.

Erzurum Kaleleri Topçu Alayı

1858, 1859 ve 1860 yılları Erzurum kalelerinden mesul Miralay Ömer Bey'dir.³³⁴ 1865, 1866 ve 1867 yılında Erzurum kalesi mesulü miralay Hüseyin Bey'dir. 1865 yılında Mülazım Mustafa Ağa kalede vazife yapmaktadır.³³⁵ 1868, 1869 ve 1870 yılı Erzurum kale mesulü

³²⁹ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 234; H. 1302, s. 257; H. 1303, s. 211; H. 1304, s. 238.

³³⁰ Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, 1262.

³³¹ SDAO, İstanbul H. 1286, s. 86; H. 1287, s. 93; H. 1288, s. 108; H. 1290 s. 96; H. 1291 s. 98; H. 1292, s. 102; H. 1293 s. 104; H. 1294 s. 224.

³³² SDAO, İstanbul H. 1298, s. 167; H. 1299, s. 179; H. 1300, s. 97; H. 1301 s. 234-235; H. 1302, s. 258; H. 1303, s. 211.

³³³ SDAO, İstanbul H. 1302, s. 258; H. 1303, s. 211.

³³⁴ SDAO, İstanbul H. 1274 s. 85; H. 1275, s. 83; H. 1276, s. 98.

³³⁵ SDAO, İstanbul H. 1282 s. 61; H. 1283, s. 64; H. 1284, s. 74.

Binbaşı Maksut Efendi'dir.³³⁶ 1871'de kalede Topçu zabiti kaymakam Mustafa Bey ve binbaşı Maksut Efendi bulunmaktadır.³³⁷ 1872 yılından 1877 yılına kadar kaleden mesul Miralay Hasan Bey'dir. Miralay Hasan Bey'e yardım eden diğer zabıt 5. Mecidi nişanına sahip Binbaşı Maksut Efendi'dir.³³⁸ 1872-73 senesinde Kaymakam Mustafa Bey ile 1877 senesinde alay emini Mikdat Efendi alayda hizmet etmektedir.³³⁹ 1884, 1885 ve 1886'da Erzurum kalesinde kumandan olarak 4. Mecidi nişanına sahip Miralay Ahmet Canip Bey vardır. Kaymakam olarak Mustafa Bey bulunmaktadır. Kalede üç tabur ve her taburun başında bir binbaşı vardır.³⁴⁰

Trabzon Kalesi

1858, 1859 ve 1860 yılında Trabzon kalesi ve ona tabi Samsun ve Sinop kalesinden mesul Miralay Mehmet Bey'dir.³⁴¹ 1861 yılında bu kalelere 3. Alay Miralvası Mustafa Paşa bakmaktadır. Trabzon Kalesi'nde ise Miralay Ömer Bey ve Kaymakam Haydar Bey³⁴² bulunmaktadır.³⁴³ 1865 ve 1866 yılında kaleden sorumlu Binbaşı Mehmet Ağa³⁴⁴ iken 1867 yılında Miralay Hüseyin Bey'dir.³⁴⁵ 1868'den 1871 yılına kadar topçu zabiti Binbaşı Veliyüddin Efendi kale kumandanlığını yapmıştır.³⁴⁶

1873 ve 1874'te Binbaşı Ahmet Ağa³⁴⁷, 1875, 1876 ve 1877'de ise Kaymakam Mustafa Bey ve Binbaşı Ahmet Efendi Trabzon Kalesi'nde vazife yapmıştır.³⁴⁸ 1884 ve 1885'te kale kumandanlığını Kaymakam Mehmet Salih Bey yürütmektedir. Zabıt olarak 5. Mecidi nişanına sahip Binbaşı Ahmed Efendi bulunmaktadır.³⁴⁹ 1886'da Kaymakam olarak Maksut Râmi Bey ve bir binbaşı vardır.³⁵⁰

Ardahan Kalesi

1875 ve 1876 senesinde kale kumandanlığına Binbaşı Abdullah Efendi³⁵¹ bakarken 1877 senesinde bu işe Binbaşı Abdi Paşa memur edilmiştir.³⁵²

Samsun Kalesi

³³⁶ SDAO, İstanbul H. 1285 s. 77; H. 1286, s. 94; H. 1287, s. 102.

³³⁷ SDAO, İstanbul H. 1288 s. 109.

³³⁸ SDAO, İstanbul H. 1289 s. 117; H. 1290 s. 97.

³³⁹ SDAO, İstanbul H. 1291 s. 98; H. 1292, s. 102; H. 1293 s. 104; H. 1294 s. 225.

³⁴⁰ SDAO, İstanbul H. 1301 s. 235; H. 1302, s. 258; H. 1303, s. 212.

³⁴¹ SDAO, İstanbul H. 1274 s. 85; H. 1275, s. 83; H. 1276, s. 98.

³⁴² 1861 yılında miralay Ömer Bey Erzurum'da ve Kaymakam Haydar Bey Musul'da vazife yapmaktadır.

³⁴³ SDAO, İstanbul H. 1277 s. 103; H. 1278, s. 103; H. 1279, s. 106.

³⁴⁴ SDAO, İstanbul H. 1282 s. 61; H. 1283, s. 64.

³⁴⁵ SDAO, İstanbul H. 1284 s. 74.

³⁴⁶ SDAO, İstanbul H. 1285 s. 77; H. 1285, s. 94; H. 1287, s. 102; H. 1288 s. 109.

³⁴⁷ SDAO, İstanbul H. 1290 s. 97; H. 1291 s. 98.

³⁴⁸ SDAO, İstanbul H. 1292 s. 102-103; H. 1293 s. 104-105; H. 1294 s. 225.

³⁴⁹ SDAO, İstanbul H. 1301 s. 235; H. 1302, s. 258.

³⁵⁰ SDAO, İstanbul H. 1303, s. 212.

³⁵¹ SDAO, İstanbul H. 1292 s. 103; H. 1293 s. 105.

³⁵² SDAO, İstanbul H. 1294 s. 225.

1858'den 1862'ye kadar kale kumandanı Binbaşı Mehmet Ağa'dır. Trabzon'a tabi kalelerden olan Samsun kalesi üçüncü alayın üçüncü taburunu bulundurmaktadır.³⁵³ 1861, 1862 ve 1863 yıllarında kale katipliğini Emin Efendi yürütmektedir.³⁵⁴

Sinop Kalesi

1858 yılından 1870 yılına değin Binbaşı Halil Ağa tarafından komuta edilmiştir. Trabzon'a tabi kalelerden Sinop kalesi üçüncü alayın dördüncü taburunu bulundurmaktadır.³⁵⁵

Kars Kalesi

1865 senesinden 1869'a kadar kale kumandanı Yüzbaşı Yusuf Ağa'dır.³⁵⁶ 1870 yılında kaleyi Kolağası Mehmet Ağa idare etmektedir.³⁵⁷ 1872 ve 1873'te kale idaresinden Topçu zabiti Binbaşı Nazif Efendi sorumludur.³⁵⁸ 1874'ten 1877'ye kadar kale idaresi Kaymakam Mustafa Bey'dedir.³⁵⁹

Batum Kalesi

1873, 1874 ve 1875'te kale kumandanı Binbaşı Mustafa Efendi'dir.³⁶⁰ Kale kumandanlığını 1876 ve 1877 yıllarında Binbaşı Cemil Bey yürütmüştür.³⁶¹

Amasya Kalesi

1863 yılı kale kumandanı Mülazım Mustafa Ağa'dır.³⁶²

Van Kalesi

1865 yılında kale kumandanlığını Kolağası Mehmet Ağa³⁶³; 1866 ve 1867 yılında Yüzbaşı Mahmut Ağa³⁶⁴; 1868, 1869 ve 1870 yıllarında tabur kâtibi Muharrem Efendi yapmıştır.³⁶⁵

TALİA TABURLARI

Keşif için önden giden asker, keşif kolu, öncü, pişdar³⁶⁶ anlamına gelen bu askeri sınıfın görevi keşif ve öncülük yapmaktır. 1869'dan 1877 senesine kadarki kayıtlarda Talia taburları

³⁵³ SDAO, İstanbul H. 1274 s. 85; H. 1275, s. 83; H. 1276, s. 99; H. 1277 s. 103; H. 1278, s. 103.

³⁵⁴ SDAO, İstanbul H. 1280 s. 89; H. 1281, s. 86.

³⁵⁵ SDAO, İstanbul H. 1274 s. 85; H. 1275, s. 83; H. 1276, s. 99; H. 1288 s. 109; H. 1277 s. 103; H. 1278, s. 103; H. 1279, s. 106; H. 1280 s. 88; H. 1281, s. 85; H. 1282, s. 61; H. 1283, s. 64; H. 1284, s. 74; H. 1285, s. 77; H. 1286, s. 94; H. 1287, s. 102.

³⁵⁶ SDAO, İstanbul H. 1282 s. 61; H. 1283, s. 64; H. 1284, s. 74; H. 1285, s. 94.

³⁵⁷ SDAO, İstanbul H. 1287 s. 102.

³⁵⁸ SDAO, İstanbul H. 1289 s. 117; H. 1290 s. 97.

³⁵⁹ SDAO, İstanbul H. 1291 s. 98; H. 1292, s. 102; H. 1293 s. 104; H. 1294 s. 225.

³⁶⁰ SDAO, İstanbul H. 1290 s. 97; H. 1291 s. 98; H. 1292 s. 103.

³⁶¹ SDAO, İstanbul H. 1293 s. 105; H. 1294 s. 225.

³⁶² SDAO, İstanbul H. 1280 s. 89; H. 1281, s. 86.

³⁶³ SDAO, İstanbul H. 1282 s. 61.

³⁶⁴ SDAO, İstanbul H. 1283 s. 64; H. 1284, s. 74.

³⁶⁵ SDAO, İstanbul H. 1285 s. 77; H. 1285, s. 94; H. 1286, s. 102.

³⁶⁶ Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, 1196.

altı taburdan meydana gelmektedir. Her taburun başında bir binbaşı bulunmaktadır.³⁶⁷ Ordunun askeri birliklerinden olan talia taburları 1879 yılında yapılan düzenlemeyle kaldırılmıştır.

REDİF MUKADDEM KUVVETLERİ

Redif alaylarından ilk olarak 1848 yılında bahsedilmiştir. Her ordunun bir merkez, çeşitli mevkilerde piyade, süvari ve topçu olarak altı liva askeri ile peyderpey icra olunmak üzere on redif alayı olduğu ifade edilmiştir. Anadolu Ordusu'na mensup altı redif alayı vardır.

Alay Adı	Miralay	Merkezi	Redif Alayına Bağlı Mahaller
Birinci	Mustafa Bey	Sivas	Gümüşhane, Şarki Karahisar Livaları, Sivas'tan Sivas, Sivaseli, Yeniel, Elbeyli ve Şarkipare Kazaları
İkinci	Mehmet Bey	Tokat	Sivas ve Amasya Livaları
Üçüncü	Şakir Bey	Harput	Harput, Arapgir, Besni, Malatya ve Divriği Livaları
Dördüncü	Zekeriya Bey	Erzurum	Erzurum Livasıyla; Harput'tan Palu, Ergani, Çarsacak ve Arapgir; Kemah, Gercanis ve Çıldır'dan Tavseker, Livane, Penek ve Mirho Kazaları
Beşinci	Ali Bey	Diyarbakır	Diyarbakır, Musul ve Mardin Livaları
Altıncı	Ömer Bey	Kars	Kars, Van ve Çıldır Livaları

1848-49 Yılı Anadolu Ordusu Redif Alayları³⁶⁸

Redif alayı adedi 1850 - 1855 yılları arası on bir olarak belirtilmiştir.³⁶⁹ 1875-1876 senesinde altı mukaddem redif alayı bulunmaktadır. Her alayın başına bir miralay memur edilmiştir. Her alayda dört tabur ve her taburun başında bir binbaşı bulunmaktadır.³⁷⁰

³⁶⁷ SDAO, İstanbul H. 1286, s. 86; H. 1287, s. 92; H. 1288, s. 108; H. 1289, s. 116; H. 1290 s. 94; H. 1291 s. 97; H. 1292, s. 102; H. 1293 s. 104; H. 1294 s. 223-224.

³⁶⁸ SDAO, İstanbul H. 1264 s. 54; H. 1265 s. 58-59.

³⁶⁹ SDAO, İstanbul H. 1266 s. 52; H. 1267 s. 83; H. 1268 s. 83; H. 1269 s. 84; H. 1270 s. 91; H. 1271 s. 102

³⁷⁰ SDAO, İstanbul H. 1292, s. 103; H. 1293 s. 105.

Yirmi Birinci Fırka

1881'den 1884 yılına kadar fırka kumandanlığını 3. Osmani ve 2. Mecidi nişanına sahip Ferik Hacı Hüseyin Hüsnü Paşa ifa etmiştir.³⁷¹ 1885, 1886 ve 1887 yılları fırka kumandanı 4. Osmani ve 2. Mecidi nişanına sahip Ferik Şevket Paşa'dır.³⁷²

41. Liva

1881 yılından 1886 yılına kadar liva kumandanlığını 5. Mecidi nişanlı Mirliiva Salih Rahmi Paşa yürütmüştür.³⁷³

81. Erzincan Alayı

Erzincan, Karahisar, Gümüşhane ve Arapgir taburlarından meydana gelmektedir. 1884, 1885 ve 1886 senelerinde bu alayı Miralay Mustafa Bey idare etmektedir. Alayda rütbeli zabıt olarak 4. Mecidi nişanına sahip Kaymakam Ahmet Şevki Bey vardır. 1887 yılında Kaymakam Mehmet Emin Bey görev yapmaktadır. Alayın dört taburu ve her taburda bir binbaşı vardır.³⁷⁴

82. Trabzon Alayı

Trabzon, Sürmene, Rize ve Arhavi taburlarından teşkil olunmuştur. 1884, 1885 ve 1886 seneleri alay kumandanı 3. Osmani ve 4. Mecidi nişanına sahip Miralay Celal Bey'dir. Alayda rütbeli olarak Kaymakam Ahmet Şevki Bey vardır. 1885, 1886 ve 1887 yıllarında rütbeli zabıt olarak İsmail İffet Efendi vazife yapmaktadır. 1887 senesi alay kumandanı Miralay Selim Bey'dir.³⁷⁵

42. Liva

1881 yılında liva kumandanı Ahmet Muhlis Paşa³⁷⁶; 1882 ve 1883 yıllarında 3. Mecidi nişanına sahip Mirliiva Mehmet Muhlis Paşa³⁷⁷; 1884'ten 1887'ye kadar 1. Osmani ve 3. Mecidi nişanına sahip Mirliiva Ahmet Muhlis Paşa'dır.³⁷⁸

83. Samsun Alayı

Samsun, Ünye, Giresun ve Tirebolu taburlarından müteşekkildir. 1884'ten 1886'ya alay kumandanlığını 3. Mecidi nişanına sahip Miralay Ahmet Muhtar Bey yürütmektedir. Alayda rütbeli zabıtlardan Kaymakam Mehmet Reşit Bey vardır. 1887 alay kumandanı Miralay İsmail Fikri Bey'dir. Alayda rütbeli zabıt olarak Kaymakam Rasim Bey bulunmaktadır. Alayın dört taburu ve her taburda bir binbaşı vardır.³⁷⁹

84. Sivas Alayı

³⁷¹ SDAO, İstanbul H. 1298, s. 162; H. 1299, s. 179; H. 1300, s. 97; H. 1301, s. 235.

³⁷² SDAO, İstanbul H. 1302, s. 259; H. 1303, s. 212; H. 1304, s. 238.

³⁷³ SDAO, İstanbul H. 1298, s. 165; H. 1299, s. 179; H. 1300, s. 97; H. 1301, s. 235; H. 1302, s. 259; H. 1303, s. 212; H. 1304, s. 238.

³⁷⁴ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 235; H. 1302, s. 259; H. 1303, s. 212; H. 1304, s. 238.

³⁷⁵ SDAO, İstanbul H. 1298, s. 165; H. 1301, s. 236; H. 1302, s. 259; H. 1303, s. 212; H. 1304, s. 238.

³⁷⁶ SDAO, İstanbul H. 1298, s. 165.

³⁷⁷ SDAO, İstanbul H. 1299, s. 179.

³⁷⁸ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 236; H. 1302, s. 260; H. 1303, s. 212; H. 1304, s. 239.

³⁷⁹ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 236; H. 1302, s. 260; H. 1303, s. 212; H. 1304, s. 239.

Sivas, Zile, Tokat ve Amasya taburlarından meydana gelmiştir. 1886 senesi alay kumandanı olarak 3. Osmani ve 4. Mecidi nişanına sahip Mehmet Celal Bey ve 4. Osmani ve 4. Mecidi nişanına sahip Kaymakam Mazhar Bey görev yapmaktadır. Alayın dört taburu ve her taburda bir binbaşı vardır.³⁸⁰

Yirmi İkinci Fırka

Fırkayı 1882 senesinden 1886'ya kadar Ferik Ali Paşa idare etmiştir.³⁸¹

43. Liva

1881 ve 1882 yılında liva kumandanı Mirлива Osman Paşa'dır.³⁸² 1884'te kumandan 1. Osmani ve 2. Mecidi nişanına sahip Mirлива Mustafa Naim Paşa'dır.³⁸³ 1887 kumandan vekili Miralay Ali Hamdi Bey'dir.³⁸⁴

85. Erzurum Alayı

Erzurum, Hınıs, Kiğı ve Bayburt taburlarından teşkil edilmiştir. 1884, 1885 ve 1886'da alay kumandanı Kaymakam Mehmet Faik Bey'dir. 1887 alay kumandanı Miralay Osman Bey ve Kaymakam olarak Mehmet Faik Bey vardır. Alayın dört taburu ve dört taburun başında bir binbaşı vardır.³⁸⁵

86. Van Alayı

Van, Muş, Siirt ve Elyak taburlarından müteşekkildir. 1884, 1885 ve 1886'da Kaymakam Hüseyin Hâki Bey'dir. Alayın dört taburu ve her taburun başında bir binbaşı vardır. 1887 alay kumandanlığına Miralay Hasan Hulki Bey getirilmiştir.³⁸⁶

44. Liva

1884, 1885 ve 1886'da kumandan vekili 3. Mecidi nişanına sahip Miralay Ali Hamdi Bey'dir.³⁸⁷

87. Harput Alayı

Harput, Malatya, Hınıs-1 Mansur ve Ergani taburlarından meydana getirilmiştir. 1884, 1885 ve 1886'da alay kumandanı 4. Mecidi nişanına sahip Kaymakam Osman Bey'dir. 1887'de alay kumandanı Kaymakam Mehmet Said Bey'dir. Alayın dört taburu ve her taburun başında bir binbaşı vardır.³⁸⁸

88. Diyarbekir Alayı

³⁸⁰ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 236; H. 1302, s. 260; H. 1303, s. 213; H. 1304, s. 239.

³⁸¹ SDAO, İstanbul H. 1299, s. 179; H. 1300, s. 97; H. 1301, s. 237; H. 1302, s. 260; H. 1303, s. 213.

³⁸² SDAO, İstanbul H. 1298, s. 165; H. 1299, s. 179.

³⁸³ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 237.

³⁸⁴ SDAO, İstanbul H. 1304, s. 239.

³⁸⁵ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 237; H. 1302, s. 260-261; H. 1303, s. 213; H. 1304, s. 239.

³⁸⁶ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 237; H. 1302, s. 261; H. 1303, s. 213; H. 1304, s. 239.

³⁸⁷ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 237; H. 1302, s. 260; H. 1303, s. 213.

³⁸⁸ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 237; H. 1302, s. 261; H. 1303, s. 213; H. 1304, s. 239.

Diyarbakir, Ilıca, Harire ve Mardin taburlarından teşkil olunmuştur. 1884 ve 1885'te alay kumandanı 5. Mecidi nişanına sahip Kaymakam Ömer Bey'dir. Alayın dört taburu ve iki taburun başında bir binbaşı vardır. 1886'da alay kumandanlığına Miralay Ali Bey bakmaktadır. 1887 üst rütbeli kimse bulunmamaktadır.³⁸⁹

REDİF TALİ KUVVETLERİ

1875 ve 1876 senesinde her redif mukaddem alayına bağlı bir tali redif taburu bulunmaktadır. Taburların başında bir binbaşı bulunmaktadır.³⁹⁰

Otuz Üçüncü Fırka

1882'den 1886'ya kadar fırka kumandanı 3. Osmani ve 3. Mecidi nişanına sahip Ferik Hüseyin Fevzi Paşa'dır.³⁹¹ 1887 senesi fırka kumandanı 3. Osmani ve 4. Mecidi nişanına sahip Ferik İsmail Hakkı Paşa'dır.³⁹²

65. Liva

1882 senesinden 1887'ye kadar 3. Osmani ve 1. Mecidi nişanına sahip liva kumandanı Miriliva Hasan Paşa'dır.³⁹³

129. Erzincan Alayı

Erzincan, Karahisar, Gümüşhane ve Arapgir taburlarından meydana gelmektedir. 1884'te alay kumandanı Kaymakam Mehmet Hakkı Bey'dir. 1885, 1886 ve 1887'de Kaymakam Tevfik Bey alayı kumanda etmektedir. Alayın dört taburu ve her taburun başında bir binbaşı vardır.³⁹⁴

130. Trabzon Alayı

Trabzon, Sürmene, Rize ve Arhavi taburlarından teşkil olunmuştur. 1884 ve 1885'te alay kumandanı Kaymakam Şükrü Bey iken 1886 ve 1887'de Kaymakam Ahmet Bey bu görevi yapmaktadır. Alayın dört taburu ve her taburun başında bir binbaşı vardır.³⁹⁵

66. Liva

1882, 1883 ve 1884 yılları liva kumandanı 3. Mecidi nişanına sahip Miriliva Ali Paşa'dır.³⁹⁶ Ali Paşa 1885'te vefat etmiştir.³⁹⁷ 1886 ve 1887'de liva kumandanı Miriliva Ahmed Lütfü Paşa'dır.³⁹⁸

131. Samsun Alayı

³⁸⁹ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 238; H. 1302, s. 261; H. 1303, s. 214; H. 1304, s. 240.

³⁹⁰ SDAO, İstanbul H. 1292, s. 103; H. 1293, s. 105.

³⁹¹ SDAO, İstanbul H. 1299, s. 179; H. 1300, s. 97; H. 1301, s. 238; H. 1302, s. 261; H. 1303, s. 214.

³⁹² SDAO, İstanbul H. 1304, s. 240.

³⁹³ SDAO, İstanbul H. 1299, s. 179; H. 1300, s. 97; H. 1301, s. 238; H. 1302, s. 261; H. 1303, s. 214.

³⁹⁴ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 238; H. 1302, s. 262; H. 1303, s. 214; H. 1304, s. 240.

³⁹⁵ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 238; H. 1302, s. 262; H. 1303, s. 214; H. 1304, s. 240.

³⁹⁶ SDAO, İstanbul H. 1299, s. 179; H. 1300, s. 97; H. 1301, s. 239.

³⁹⁷ SDAO, İstanbul H. 1302, s. 262; H. 1304, s. 240.

³⁹⁸ SDAO, İstanbul H. 1303, s. 214; H. 1304, s. 240.

Samsun, Ünye, Giresun ve Tirebolu taburlarından müteşekkildir. 1884 senesi alay kumandanı Kaymakam Ali Azmi Bey'dir. 1885, 1886 ve 1887 senelerinde Kaymakam Mustafa Hilmi Bey vazife yapmaktadır. Alayın dört taburu ve her taburun başında bir binbaşı vardır.³⁹⁹

132. Sivas Alayı

Sivas, Zile, Tokat ve Amasya taburlarından meydana gelmiştir. 1884'ten 1887'ye alay kumandanlığını 3. Osmani ve 3. Mecidi nişanına sahip Kaymakam Mustafa Bey yapmıştır. Alayın dört taburu ve her taburun başında bir binbaşı vardır.⁴⁰⁰

Otuz Dördüncü Fırka

1882, 1883 ve 1884 yıllarında fırka kumandanı 4. Osmani ve 2. Mecidi nişanına sahip Ferik Şevket Paşa'dır.⁴⁰¹ 1885, 1886 ve 1887 yıllarında kumandan 3. Osmani 2. Mecidi nişanına sahip Ferik Hüseyin Hüsnü Paşa'dır.⁴⁰²

67. Liva

133. Erzurum Alayı

Erzurum, Hınıs, Kiğı ve Bayburt taburlarından teşkil edilmiştir. 1884'ten 1886'ya alay kumandanı 4. Osmani ve 1. Mecidi nişanına sahip Kaymakam Seyfullah Bey'dir. Alayın dört taburu ve her taburun başında bir binbaşı vardır.⁴⁰³

134. Van Alayı

Van, Muş, Siirt ve Elyak taburlarından müteşekkildir. 1884'ten 1887'ye alay kumandanlığını Kaymakam Mustafa Âkif Bey ifa etmiştir. Alayın dört taburu ve her taburun başında bir binbaşı vardır.⁴⁰⁴

68. Liva

1884, 1885 ve 1886 liva kumandan vekili 5. Mecidi nişanına sahip Miralay Ali Şefik Paşa'dır.⁴⁰⁵

135. Harput Alayı

Harput, Malatya, Hisn-ı Mansur ve Ergani taburlarından meydana getirilmiştir. 1884'te alay kumandanı Kaymakam Mustafa Hilmi Bey'dir. 1885, 1886 ve 1887 yıllarında alay kumandanı Kaymakam Ali Azmi Bey'dir. Alayın dört taburu ve her taburun başında bir binbaşı vardır.⁴⁰⁶

136. Diyarbakir Alayı

³⁹⁹ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 239; H. 1302, s. 262-263; H. 1303, s. 214; H. 1304, s. 240.

⁴⁰⁰ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 239; H. 1302, s. 262-263; H. 1303, s. 215; H. 1304, s. 240.

⁴⁰¹ SDAO, İstanbul H. 1299, s. 179; H. 1300, s. 97; H. 1301, s. 239.

⁴⁰² SDAO, İstanbul H. 1302, s. 263; H. 1303, s. 215; H. 1304, s. 240.

⁴⁰³ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 239; H. 1302, s. 263; H. 1303, s. 215.

⁴⁰⁴ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 240; H. 1302, s. 263; H. 1303, s. 215; H. 1304, s. 241.

⁴⁰⁵ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 239; H. 1302, s. 263; H. 1303, s. 215.

⁴⁰⁶ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 240; H. 1302, s. 264; H. 1303, s. 215; H. 1304, s. 241.

Diyarbakir, Ilıca, Harire ve Mardin taburlarından teşkil olunmuştur. 1884'ten 1887'ye alay kumandanlığını Kaymakam Abdülatif Bey yapmıştır. Alayın dört taburu ve her taburun başında bir binbaşı vardır.⁴⁰⁷

SULTANSUYU REMONT BÖLÜĞÜ

Ordunun hayvan ihtiyacını karşılanmak üzere bir remont bölüğü teşkil edilmiştir. Remont ifadesi İngilizce “remount” kelimesinden gelmektedir. Bu kelimenin yeni at, yedek at, yeniden binmek, sakatlanan atın yerine alınan binek atı, yedek at sağlamak ve askeri terim olarak binek ikmal yapmak anlamları vardır. Ordunun remont kısmı ise bakılıp tavlanmak, yetiştirilmek ve gerekli yerlere dağıtılmak üzere orduya at ve katır hazırlayan askeri birliklerdir.⁴⁰⁸ Osmanlı ordusunun bir remont alayı ve bir remont bölüğü mevcuttur. Remont alayı şimdi Eskişehir'e bağlı Çifteler ilçesinde, remont bölüğü ise Malatya'ya bağlı Akçadağ ilçesinde bulunmaktaydı.

1889-1890 yılında tesis olunan Sultansuyu harası, Malatya şehrine 6 saat uzaklıkta olup, IV. Ordu'nun topçu ve süvari hayvanlarının yetiştirilmesiyle yükümlüydü. Haranın kapladığı alan 880.000 bin dönümden ibaret olup, biri Tohma diğeri Sultansuyu adıyla bilinen iki büyük çay da haranın içerisinde geçmekteydi. Ayrıca hara içerisinde Hamidiye ve Aziziye adıyla 2 kışla mevcut olup, 400 cins atı barındıracak sayıda ahırları mevcuttu.⁴⁰⁹

1908 yılında Sultansuyu Remont bölüğü bir baytar binbaşının idaresi altında bulunmaktadır. Bölükteki diğer personeller; bir kolağası, bir katib-i sâni, bir imam, bir tabip yüzbaşı, bir eczacı, bir baytar mirliva, dört baytar yüzbaşı, bir yüzbaşı, iki yüzbaşı vekili, üç mülazım-ı evvel ve dört mülazım-ı sanidir.⁴¹⁰ Sultansuyu Çiftlik-i Hümayunu'nun Gürün Osmandede köyünde bir şubesi de bulunmaktadır. Sultansuyu Çiftlik-i Hümayunu halen hara yani at çiftliği olarak hizmet vermektedir.

İSTİHKÂM TABURU

İstihkâm lügatte savaş için gerekli köprü, yol ve siperleri yaparak, tahrip, engelleme gibi hizmetler görerek savaşan birliklerin hareket ve savunma gücünü arttıran askerî sınıf anlamına gelmektedir.⁴¹¹ 1869'dan 1877 yılına kadar IV. Ordu'nun istihkâm taburları henüz bölük seviyesindedir. Bölüğün başında Binbaşı Mustafa Efendi bulunmaktadır. 1876 yılında bölüğe Kaymakam İbrahim Bey de tayin edilmiştir. İbrahim Bey daha sonra Livane (Artvin) yoluna memur edilmiştir.⁴¹²

Erzurum İstihkâm ve İnşaat Taburu

⁴⁰⁷ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 240; H. 1302, s. 264; H. 1303, s. 215; H. 1304, s. 241.

⁴⁰⁸ [https://www.seslisozluk.net/remount-nedir-ne-demek/\(09.12.2022\)](https://www.seslisozluk.net/remount-nedir-ne-demek/(09.12.2022))

⁴⁰⁹ Sevim Erdem, “Osmanlı Devletinden Cumhuriyete Kalan Miras: Sultansuyu Harası”, *Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, sy 61 (2017): 148.

⁴¹⁰ *Salname-i Askeri R. 1324, s. 576-578.*

⁴¹¹ Ayverdi, *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*, 578.

⁴¹² SDAO, İstanbul H. 1294 s. 225.

1869 yılında Ferik Mustafa Paşa Erzurum istihkâmına memur idi.⁴¹³ 1870 senesinde Ferik Nusret Paşa bu işe memur kılınmıştır.⁴¹⁴

ORDU MUHASEBECİ

IV. Ordu'nun ordu muhasebeciliğini 1848'den 1851'e kadar saniye rütbeli Ali Efendi yapmıştır.⁴¹⁵ 1852-1855 yılları arası mütemayizden Rusuhi Efendi⁴¹⁶; 1856-1857 yıllarında mütemayizden Mehmet Efendi⁴¹⁷; 1858 senesinde ûlâ sınıf-1 sanisinden Rüştü Efendi⁴¹⁸; 1859-1861 yılları arası ûlâ sınıf-1 sanisinden Mehmet Sakıp Efendi⁴¹⁹; 1862-1864 yılları arası ûlâ sınıf-1 sanisinden Kirâmi Efendi⁴²⁰; 1865-1868 yılları arası ûlâ sınıf-1 sanisinden Hâlis Efendi⁴²¹; 1869 senesinde saniye nişanına sahip İbrahim Efendi⁴²²; 1870 yılında mütemayizden Ahmet Efendi⁴²³; 1871-1877 yılları arası ûlâ sınıf-1 sanisinden 4. Mecidi nişanı sahip Kirâmi Efendi⁴²⁴; 1879-1886 yılları arası ûlâ rütbesine ve 4. Mecidî nişanına sahip Muhasebeci Said Efendi ordu muhasebeciliği yapmıştır. Said Efendi bu ûlâ sınıf-1 evveli rütbesini 24 Şubat 1876 (H. 28 Muharrem 1293) tarihinde almıştır.⁴²⁵

Yeni ordular ilk kurulduktan sonra ordu muhasebecisinin emri altında bir yoklama, bir jurnal ve bir tahrirat kalemi tesis edilmiştir.⁴²⁶ 1865 yılında tahrirat başkatibi salise nişanına sahip İbrahim Efendi; jurnal başkatibi salise nişanına sahip Ethem Efendi ve ordu yoklamacısı salise nişanına sahip Hacı Fahreddin Efendi'dir. 427/1864 senesinde ordu muhasebecisi ordu meclisine dahil edilmiştir.⁴²⁸

SAĞLIK HİZMETLERİ

Ordu Sertabibi

IV. Ordu'nun bütün sağlık işlerinin sorumluluğu sertabibe aittir. IV. Ordu başhekimliğini 1865 Miralay Salih Bey yürütmektedir.⁴²⁹ 1866-1869 yılları arası Miralay Hasip Bey⁴³⁰; 1870-

⁴¹³ SDAO, İstanbul H. 1286 s. 84.

⁴¹⁴ SDAO, İstanbul H. 1287 s. 91.

⁴¹⁵ SDAO, İstanbul H. 1263, s. 62; H. 1264 s. 54; H. 1265 s. 49; H. 1266 s. 51; H. 1267 s. 82.

⁴¹⁶ SDAO, İstanbul H. 1268, s. 82; H. 1269 s. 83; H. 1270 s. 90; H. 1271 s. 100.

⁴¹⁷ SDAO, İstanbul H. 1272, s. 57; H. 1273 s. 56.

⁴¹⁸ SDAO, İstanbul H. 1274, s. 59.

⁴¹⁹ SDAO, İstanbul H. 1275, s. 60; H. 1276 s. 60; H. 1277 s. 63; H. 1278 s. 63.

⁴²⁰ SDAO, İstanbul H. 1279, s. 61; H. 1280 s. 62; H. 1281 s. 60.

⁴²¹ SDAO, İstanbul H. 1282, s. 53; H. 1283 s. 56; H. 1284 s. 66; H. 1285 s. 72

⁴²² SDAO, İstanbul H. 1274, s. 59.

⁴²³ SDAO, İstanbul H. 1287, s. 90.

⁴²⁴ SDAO, İstanbul H. 1288, s. 106; H. 1289; H. 1290, s. 94 s. 114; H. 1291, s. 95; H. 1292, s. 102; H. 1293 s. 102; H. 1294 s. 222.

⁴²⁵ SDAO, İstanbul H. 1296, s. 32; H. 1297, s. 75,303; H. 1299, s. 107; H. 1300, s. 23; H. 1301, s. 72; H. 1302, s. 91; H. 1303, s. 82.

⁴²⁶ Çakaloğlu, "1843 Askerî Düzenlemesi Çerçevesinde Anadolu Ordusunun Kuruluşu", 44.

⁴²⁷ SDAO, İstanbul H. 1282, s. 53.

⁴²⁸ SDAO, İstanbul H. 1281 s. 60.

⁴²⁹ SDAO, İstanbul H. 1282, s. 54.

⁴³⁰ SDAO, İstanbul H. 1283, s. 56; H. 1284 s. 66; H. 1285 s. 72; H. 1286 s. 84.

1872 yılları arası Miralay Mahmut Bey⁴³¹; 1873 miralay rütbeli Yusuf Bey⁴³²; 1884-1887 yılları arası 4. Mecidi nişanına sahip Miralay Ahmet Ali Bey⁴³³ ordu başhekimliğini ifa etmişlerdir. 1869'da ordu baştabibi ordu meclisine dahil edilmiştir. ⁴³⁴

Ordu Sereczacısı

IV. Ordu'nun bütün ilaç işleri sereczacının sorumluluğundadır. 1884 - 1887 yılları arası ordu baş eczacısı 4. Mecidi nişanına sahip Kaymakam Hacı Ahmed Bey'dir. ⁴³⁵

Erzincan Merkez Hastanesi

IV. Ordu'nun en büyük hastahanesi Erzincan'da yapılan Merkez Hastahanesi'dir. 1884 yılı merkez hastanesi başhekimisi Miralay Enstaş Bey, ikinci tabibi 4. Osmani nişanına sahip Kaymakam Mehmet Emin Bey ve baş eczacısı Binbaşı Mehmet Ali Bey'dir. ⁴³⁶

1885 senesi merkez hastanesi birinci tabibi Aleksander Bey, ikinci tabibi 4. Osmani nişanına sahip Kaymakam Mehmet Emin Bey ve baş eczacısı Binbaşı Mehmet Ali Bey'dir. Tabip olarak Binbaşı Ahmed Efendi vardır. ⁴³⁷ 1886 yılında merkez hastanesi birinci tabibi Aleksander Bey, tabip Binbaşı Ahmed Efendi ve baş eczacısı Binbaşı Mehmet Ali Bey vardır. ⁴³⁸ 1887 yılında merkez hastanesi tabibi Binbaşı Hasan Tevfik Efendi ve eczacı Binbaşı Mehmet Ali Efendi'dir. ⁴³⁹

1908 senesinde IV. Ordu'nun sağlık işlerinden sorumlu bir sıhhiye heyeti bulunmaktadır. Bu heyette bir sertabip, bir sereczacı ve bir serbaytar mevcuttur. Ordu mıntıkasında üç hastahane bulunmaktadır. Bu hastahaneler Erzincan, Erzurum ve Van şehirlerindedir. En büyük hastane ordu merkezi olması hasebiyle Erzincan Merkez Hastahanesi'dir. 1908 yılında bu hastanede 1 tabib-i evvel, 16 tabip, 19 eczacı ve 12 cerrah bulunmaktadır. Erzurum Hastahanesi'nde tabib-i evvel, 1 cerrah; Van Hastahanesi'nde 1 tabib-i evvel, 1 tabib-i sâni, 1 tabip, 1 eczacı ve 3 cerrah bulunmaktadır. Ordunun askeri kısımlarında gayrı müslimaskerlere tesadüf edilmezken tabip, eczacı, cerrah ve baytarlar arasında pek çok Rum ve Ermeni ismine rastlanmıştır. Ordunun pek çok askeri biriminde sağlık hizmetleri veren ve askeri birimin kendi personeli olan tabip, cerrah, eczacı ve baytar bulunmaktadır.

LEVAZIM DAİRESİ

Levazım kısmı orduya yiyecek, giyecek sağlamak, donatım için gerekli maddeleri tedârik etmek, depolamak, dağıtmak vb. işleri yürütmekle görevli asker sınıfıdır. ⁴⁴⁰ Bu daire 1879 yılında yapılan düzenleme ile her orduda kurulmuştur. 1884 - 1889 yılları arası daire reisi 3.

⁴³¹ SDAO, İstanbul H. 1287, s. 90; H. 1289 s. 114.

⁴³² SDAO, İstanbul H. 1290, s. 94

⁴³³ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 240; H. 1302, s. 264; H. 1303, s. 216; H. 1304, s. 241.

⁴³⁴ SDAO, İstanbul H. 1286 s. 84.

⁴³⁵ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 241; H. 1302, s. 264; H. 1303, s. 216; H. 1304, s. 241.

⁴³⁶ SDAO, İstanbul H. 1301, s. 241.

⁴³⁷ SDAO, İstanbul H. 1302, s. 264.

⁴³⁸ SDAO, İstanbul H. 1303, s. 216.

⁴³⁹ SDAO, İstanbul H. 1304, s. 241.

⁴⁴⁰ Ayverdi, 741.

Osmani ve 4. Mecidi nişanına sahip Mirliya Ahmet Muhtar Paşa'dır.⁴⁴¹ 1908 yılında dört şubeden meydana gelen bir levazım dairesi bulunmaktadır. Levazım dairesinin başında bir mirliva ve ona bağlı iki katip vardır.

Birinci Şubesi

1884-1893 yılları arası şube müdürü ûlâ sınıf-ı evveli rütbeli 3. Osmani ve 3. Mecidi nişanına sahip Mehmed Said Efendi'dir. Ūlâ sınıf-ı evveli rütbesine sahiptir. 1897'de bu vazifeden ayrılmıştır.⁴⁴² Müdür muavinleri saniye rütbeli 5. Mecidi nişanına sahip Osman Fâik ve râbia rütbeli 5. Mecidi nişanına sahip Yusuf Kenan Efendi'dir.⁴⁴³

İkinci Şubesi

1884-1887 şube müdürü saniye rütbeli 5. Mecidi nişanına sahip Mehmet Arif Efendi'dir. Müdür muavinleri râbia rütbeli 5. Mecidi nişanına sahip Mehmet Derviş Rifat ve sâlise rütbeli Mehmet Asım Efendi'dir.⁴⁴⁴

Üçüncü Şubesi

1884-1886 yılları arası şube müdürü saniye rütbeli ve 5. Mecidi nişanına sahip Şâkir Bey'dir. 1884 - 1887 yılları arası müdür muavinleri sâlise rütbeli Ali Rıza ve sâlise rütbeli Halil Hulki Efendi'dir. 1887 yılında alay emini olarak Mahmut Vehbi Efendi bulunmaktadır.⁴⁴⁵

Dördüncü Şubesi

1884-1887 yılları arası müdür muavini olarak sâlise rütbeli Esad Muhlis Efendi bulunmaktadır. 1885 ve 1886 yılları müdür olarak alay kâtibi rütbeli Şevki Efendi vazifeye getirilmiştir. 1887 yılında ise müdür alay emini rütbeli Halil Zühdü Efendi'dir.⁴⁴⁶

DİĞER YARDIMCI KUVVETLER

Orduya ait bir nakliye taburu, bir telgraf bölüğü ve bir inşaat komisyonu yardımcı unsur olarak hizmet vermektedir. 1879 yılında yapılan düzenlemeyle her orduya bir nakliye taburu ve bir telgraf bölüğü kurulmuştur.

IV. Ordu'ya bağlı beş sınıftan mürekkep sanayi takımları bulunmaktadır. Sanayi takımlarında çulha, terzi, saraç, kunduracı ve debbağ sınıfları mevcuttur. Erzincan'da bulunan bu askeri esnaf grupları ordunun ihtiyaç duyduğu bu sahalarda üretim yapmaktadır.

III. ORDU MÜFETTİŞLİĞİ

1908 yılında II. Meşrutiyet'in ilanını müteakip her alanda olduğu gibi, silahlı kuvvetlerde de yenileştirme ve yeniden düzenleme çalışmaları yapılmıştır. 1910 yılında yayımlanan

⁴⁴¹ SDAO, İstanbul H. 1301 s. 228; H. 1302 s. 251; H. 1303, s. 207; H. 1304, s. 234; H. 1306, s. 314-315.

⁴⁴² SDAO, İstanbul H. 1314 s. 64; H. 1315 s. 45; H. 1316 s. 63; H. 1317 s. 61; H. 1318 s. 63; H. 1319 s. 64; H. 1320 s. 64; H. 1321 s. 68; H. 1322 s. 77; H. 1323 s. 79; H. 1324 s. 79; H. 1325 s. 79; H. 1326 s. 79.

⁴⁴³ SDAO, İstanbul H. 1301 s. 228; H. 1302 s. 251; H. 1303, s. 207; H. 1304, s. 84,234; H. 1305, s. 80; H. 1306, s. 50, 314-315; H. 1307, s. 57; H. 1308, s. 57; H. 1309, s. 66; H. 1310, s. 63; H. 1311, s. 64.

⁴⁴⁴ SDAO, İstanbul H. 1301 s. 228; H. 1302 s. 251; H. 1303, s. 208; H. 1304, s. 234.

⁴⁴⁵ SDAO, İstanbul H. 1301 s. 229; H. 1302 s. 251-252; H. 1303, s. 208; H. 1304, s. 235.

⁴⁴⁶ SDAO, İstanbul H. 1301 s. 229; H. 1302 s. 252; H. 1303, s. 208; H. 1304, s. 235.

"Askeri Nizamname" ile Osmanlı ordusu yeniden teşkilatlandırılmıştır.⁴⁴⁷ Buna göre; orduda on dört kolordu ve iki müstakil fırka vardır. 1. Kolordu İstanbul, 2. Kolordu Tekirdağ, 3. Kolordu Kırklareli, 4. Kolordu Edirne, 5. Kolordu Selanik, 6. Kolordu Manastır, 7. Kolordu Üsküp, 8. Kolordu Şam, 9. Kolordu Erzurum, 10. Kolordu Erzincan, 11. Kolordu Van, 12. Kolordu Musul, 13. Kolordu Bağdat, 14. Kolordu Yemen, 42. müstakil fırka Trablusgarp ve 43. müstakil fırka Hicaz merkezli olarak kurulmuştur.⁴⁴⁸

Daha önce 7 ordudan oluşan Kara Kuvvetleri 4 ordu halinde tensik edilmiş, 3. Ordu'ya; Doğu Anadolu'nun savunma sorumluluğu verilerek karargahının Erzincan'a nakli öngörülmüştür.⁴⁴⁹ İlk kurulduğu 1843 yılından beri Doğu Anadolu'nun savunma sorumluluğunu üstlenmiş olan IV. Ordu'ya ise; Irak ve Suriye'nin savunma sorumluluğu verilmiş ve karargahının Erzincan'dan Bağdat' a nakli sağlanmıştır.⁴⁵⁰

Bu çalışmalara uygun olarak 3. Ordu Karargâhı; 1911 yılında Selanik'ten Erzincan'a intikal ettirilmiş ve o tarihe kadar IV. Ordu Karargâhı olarak kullanılan demiryolu güneyinde eski Erzincan'da Müşirlik Dairesi olarak bilinen binaya yerleştirilmiştir. Bu bina 1914 yılında Birinci Dünya Harbi çıkıncaya kadar III. Ordu karargâhı olarak kullanılmıştır.⁴⁵¹

10 Aralık 1913 tarihinde Osmanlı Ordusu'nun tamamını düzenlemek için Teşkilat-ı Umumiye-i Askeriye Nizamnamesi çıkarılmıştır. Bu nizamnameye göre daimî ordu nizamiye kolorduları ile müstakil nizamiye fırkalarından meydana gelmektedir. İki ve daha kolordu ile gereğine göre müstakil fırkalardan bir ordu müfettişliği teşkil olunmuştur. Yemen'deki 7. Ordu hariç bütün kolordu ve fırkalar müfettişliklere bağlıdır. Toplam dört ordu müfettişliği bulunmaktadır. III. Ordu Müfettişliği'ne 9, 10 ve 11. nizamiye kolorduları bağlıdır. 9. ve 11. Kolordu mıntikasında bulunan aşiret fırka ve livaları adı geçen kolordulara bağlıdır. 452 III. Ordu Müfettişliği'ne bağlı kolordular şu şekilde düzenlenmiştir:

Erzurum merkezli 9. Kolordu; 3 piyade fırkası, 3 topçu alayı, 1 süvari livası, 1 süvari topçu taburu, dört bölüklü 1 istihkâm taburu, 1 telgraf bölüğü, dört bölüklü 1 nakliye taburu, 1 küçük zabıt numune taburu ve sanayi takımlarından meydana gelmektedir.

Erzincan merkezli 10. Kolordu; 3 piyade fırkası, 3 topçu alayı, 1 süvari alayı, dört bölüklü 1 istihkâm taburu, 1 telgraf bölüğü, dört bölüklü 1 nakliye taburu, 1 küçük zabıt numune taburu ve sanayi takımlarından meydana gelmektedir.

Mamuratü'l-aziz merkezli 11. Kolordu; 3 piyade fırkası, 3 topçu alayı, 1 süvari livası, 1 süvari topçu taburu, dört bölüklü 1 istihkâm taburu, 1 telgraf bölüğü, dört bölüklü 1 nakliye taburu, 1 küçük zabıt numune taburu ve sanayi takımlarından meydana gelmektedir.⁴⁵³

⁴⁴⁷ Mehmet Özel, *Türk Ordusu* (Ankara: Kültür Bakanlığı, 1999), 123.

⁴⁴⁸ SDAO, İstanbul H. 1327, s. 263-267.

⁴⁴⁹ *Rumeli'den Anadolu'ya 3. Ordu Komutanlığı*, 10.

⁴⁵⁰ Özel, *Türk Ordusu*, 123-24.

⁴⁵¹ Özel, 124.

⁴⁵² *329 Teşkilat-ı Umumiye-i Askeriye Nizamnamesi* (İstanbul, 1329).

⁴⁵³ *329 Senesi Teşkilat-ı Umumiye-i Askeriye Nizam-ı Harpleri* (İstanbul, 1329), 9-11.

III. Ordu Müfettişliği Birinci Dünya Harbi ilanıyla 3 Ağustos 1914'te yeniden 3. Ordu Komutanlığı'na dönüştürülmüş, ordu karargâhı da Erzurum'da teşkil edilmiştir.⁴⁵⁴

1914 yılında 1. Dünya Harbi başlamadan önce III. Ordu'nun sorumluluk sahası kuzeyde Samsun'un batısındaki Bafra Burnu'ndan itibaren Çoruh Nehri'nin Karadeniz'e döküldüğü yer; doğuda 1914 Osmanlı-Rus ve Osmanlı-İran sınırı; güneyde kabaca bugünkü siyasi sınırimız (Viranşehir güneyi-Antep kuzeyi); batıda Kayseri'nin doğusu ile Bafra Burnu arasında kalan bölgeydi.⁴⁵⁵

Birinci Dünya Harbi'nde III. Ordu, hudut ile Erzurum arasındaki bölgede muharebelere katılmıştır. Sarıkamış Harekatı'ndaki başarısızlık sebebiyle ordu 1916 yılında Erzincan'ın batısına çekilmiş ve ordu karargâhı da Suşehri'ne taşınmıştır.⁴⁵⁶

Rus kuvvetleri; Ekim 1917' de ülkelerinde meydana gelen Bolşevik İhtilali'nin sebep olduğu karışıklıklar ve çatışmalar nedeniyle Doğu Anadolu'yu boşaltmaya başlamış ve bölgelerini Ermeni kuvvetlerine teslim etmiştir.

1918 yılı başında III. Ordu; Doğu Anadolu' da kaybedilen toprakların kurtarılması için 1. ve 2. Kafkas kolorduları ile ileri harekate geçmiştir. Miralay Kazım Karabekir komutasındaki 1. Kafkas Kolordusu 13 Şubat 1918' de Erzincan'ı, 12 Mart 1918'de Erzurum'u geri almıştır. 1878 yılında belirlenen sınır geçilerek 25 Nisan 1918'de Kars ve havalisi kurtarılmıştır.⁴⁵⁷

9 Haziran 1918'de 3. ve 9. Ordulardan oluşan Doğu Ordular Grubu teşkil edilmiş, bu birlikler doğu istikametinde ileri harekate devam ederek Batum, Gümrü ve Tebriz'i ele geçirmiştir. Eylül 1918'de Batum'da bulunan 3. Ordu Karargâhı; Başkomutanlık emri ile Çatalca'daki kuvvetlerin komutasını üstlenmek üzere deniz yolu ile İstanbul'a nakledilmiştir. 21 Ekim 1918 tarihinde, Doğu Ordular Grubu lağvedilmiş ve 9. Ordu bütün Doğu Cephesi'nin sorumluluğunu üstlenmiştir.⁴⁵⁸

30 Ekim 1918 tarihinde imzalanan Mondros Mütarekesi gereği Türk Kara Kuvvetleri'nde ordu teşkilatı kaldırılmış ve birlikler genel karargâha bağlı 9 Kolordu ile 22 Tümen'den oluşan yeni bir yapıya dönüştürülmüştür. Bu yeni yapı içinde, 3. Ordu karargâhı 14 Kasım 1918'de İstanbul'da; 9. Ordu karargâhı 3 Nisan 1919'da Erzurum'da lağvedilmiştir. 9. Ordu Karargâhı'nın lağvından sonra, daha önce bu orduya bağlı Doğu Anadolu' da bulunan birliklerin 3., 9. ve 11. Kafkas tümenleri ile 12. Tümen; 13 Ocak 1919 tarihinde, Adana'dan Erzurum'a intikal ettirilmiş olan 15. Kolordu'ya bağlanmıştır.⁴⁵⁹

Mondros Mütarekesi hükümleri gereği ve İngilizlerin baskısı sonucu, 1918 yılı içinde doğuda; Batum, Bakü ve Tebriz' e kadar ilerleyen 3. ve 9. Ordulardan oluşan Doğu Ordular Grubu birlikleri; Şubat 1919 başlarında Birinci Dünya Harbi öncesi sınırları (ki bu sınır; 1878

⁴⁵⁴ Rumeli'den Anadolu'ya 3. Ordu Komutanlığı, 11.

⁴⁵⁵ 3. Ordu Komutanlığı, Birinci Dünya Harbinde 3. Ordu (Erzincan, 1991), 10.

⁴⁵⁶ Özel, Türk Ordusu, 124; Rumeli'den Anadolu'ya 3. Ordu Komutanlığı, 11.

⁴⁵⁷ Özel, Türk Ordusu, 124; Rumeli'den Anadolu'ya 3. Ordu Komutanlığı, 11.

⁴⁵⁸ Özel, Türk Ordusu, 124.

⁴⁵⁹ Özel, 125.

yılında tespit edilmiştir) gerisine çekilmiş ve böylece Kars, Ardahan ve Batum tekrar ülke toprakları dışında kalmıştır.⁴⁶⁰

30 Nisan 1919'da alınan bir kararla, mevcut kara birlikleri; 1., 2. ve 9. Ordu Müfettişliklerine bağlanmıştır. Bu yeni teşkilatlanmada Erzurum'da konuşlu 15. Kolordu ile Sivas'ta konuşlu 3. Kolordu 9. Ordu Müfettişliği'ne bağlanmıştır.

9. Ordu Müfettişliği; 15 Haziran 1919'da 3. Ordu Müfettişliği'ne dönüştürülmüştür. Böylece; Miriliva (Tümgeneral) Mustafa Kemal Paşa; 2 Mayıs 1919'da 9. Ordu Müfettişliği'ne atanmış olarak 19 Mayıs 1919'da Samsun' a ayak basışı ile başlattığı Millî Mücadele'yi; askerlikten istifa ettiği 8 Temmuz 1919'a kadar (15 Haziran 1919'da 3. Ordu Müfettişliğine dönüştürülmüştür) 3. Ordu Müfettişi olarak devam ettirmiştir.⁴⁶¹

Mustafa Kemal Paşa'nın; 8 Temmuz 1919'da 3. Ordu Müfettişliği'nden istifasından sonra, bu göreve; bir atama yapılmamıştır. Sivas'taki 3. Kolordu da doğrudan genel karargâha bağlanmıştır.

Bununla beraber; 15. Kolordu Komutanı Miriliva (Tümgeneral) Kazım Karabekir Paşa (Kars' ı geri alışımdan sonra Mirilivalığa terfi ettirilmiştir.) 16 Ağustos 1919 tarihine kadar, fiilen sadece 15. Kolordu birliklerinden oluşan 3. Ordu Müfettişliği (Komutanlığı) görevini de yapmış, bu tarihte, müfettişliklerin lağvedilmesi üzerine tekrar sadece 15. Kolordu komutanı sıfatını kullanmaya başlamıştır. 462

15 Haziran 1920 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi hükümetince cephe komutanlıkları kurulmuş, bu meyanda, Doğu Cephesi Komutanlığı oluşturulmuştur. Bu tarihte; Erzurum'da 15. Kolordu Komutanı olan Tümgeneral Kazım Karabekir; Ordu Komutanı yetkisiyle Doğu Cephesi Komutanlığı'na atanmıştır. Bu tarihte Doğu Cephesi'nin tek ve asli kuvveti; 15. Kolordu' dur. Kazım Karabekir Paşa; bu görevi, barışın tesisine kadar (21 Ekim 1923'e kadar) başarı ile yürütmüştür.⁴⁶³

Millî Mücadele'nin başarı ile sonuçlanmasını müteakip, yapılan yeni barış teşkilatlanması ile; Erzurum'daki 15. Kolordu, 9. Kolordu adını almış ve Diyarbakır'da III. Ordu Müfettişliği Karargâhı teşkil edilmiştir.⁴⁶⁴

1925 yılında III. Ordu Müfettişliği Karargâhı; Diyarbakır'dan Erzincan'a intikal ettirilmiş ve eski Erzincan'daki Müşirlik Dairesi binasına konuşlandırılmıştır. Aralık 1939' da vuku bulan Erzincan büyük depreminde; şehirdeki bütün binalar, bu arada, Ordu Karargâhı'nın konuşlandığı Müşirlik Dairesi de tamamen yıkıldığı için III. Ordu Karargâhı 1940 yılında Erzincan' dan Erzurum' a intikal ettirilmiştir.⁴⁶⁵

⁴⁶⁰ Özel, 125; *Rumeli'den Anadolu'ya 3. Ordu Komutanlığı*, 12.

⁴⁶¹ Özel, *Türk Ordusu*, 125; *Rumeli'den Anadolu'ya 3. Ordu Komutanlığı*, 12.

⁴⁶² Özel, *Türk Ordusu*, 125.

⁴⁶³ Özel, 125.

⁴⁶⁴ Özel, 125-26.

⁴⁶⁵ Özel, 125-26; *Rumeli'den Anadolu'ya 3. Ordu Komutanlığı*, 13.

Ekim 1967'de ise III. Ordu Karargâhı; Erzurum' dan tekrar Erzincan'a geri getirilmiş ve 1955-1967 yılları arasında, Erzincan Askeri Lisesi olarak hizmet veren ve Hamidiye Kışlası olarak bilinen bugünkü binasına nakledilmiştir.⁴⁶⁶

1883 SENESİ IV. ORDU-YU HÜMAYUN

Umum Erkan-ı Harbiye Jurnal dairesi tarafından bazı tarihlerde bütün ordularda bulunan askeri sınıfları, mevcut asker sayılarını, buldukları mevkileri ve saire hususlarda miktarı gösteren istatistik çalışmalar yapılmıştır. Aşağıdaki istatistik çalışması 16 Ekim 1883 tarihine aittir.⁴⁶⁷

IV. ORDU-YU HÜMAYUN'A MENSUP NİZAMİYE 7. PİYADE FIRKASI

7. FIRKA

Merkezi	Erzincan
13. LİVA	
Kumandanı	Salih Zeki Paşa

25. ALAY

İsmi	Rütbesi
Osman Bey	Miralay
Ahmet Celal Bey	Kaymakam
Hıfzı Efendi	Alay Emni

Sınıfı	Tabur Numarası	Binbaşlıkların İsimleri	Mevcut		Gayr-1 Mevcut		Ümera ve Zabitan İle Yekûn	Silah Altında Bulunan İhtiyat	İhtiyat İle Yekûn	Hayvan Adedi	Taburların Bulunduğu Mevki
			Ümera ve Zabitan	Silah-endaz	Ümera ve Zabitan	Silah-endaz					
Nişancı	7	Hayreddin Efendi	22	184	4	99	309	5	314	3	Erzincan
Nizamiye	1	Ahmet Efendi	22	280	3	36	341	23	364	17	Mazgirt

⁴⁶⁶ Özel, *Türk Ordusu*, 126; *Rumeli'den Anadolu'ya 3. Ordu Komutanlığı*, 13.

⁴⁶⁷ "Kuvve-i Umumiye-i Askeriye Journallari" (İstanbul, R 1299).

Nizamiye	2	Hüseyin Ağa	24	255	1	42	322	1	323	41	Hozat
Nizamiye	3	Şevki Efendi	24	294		27	345	89	434	4	Hopa
Nizamiye	4	Mehmet Ali Efendi	21	221	2	51	295	7	302	19	Harput
Mızıka			3	36		3	42		42		Erzincan

26. ALAY

İsmi	Rütbesi
Lütfü Bey	Miralay
Şükrü Bey	Kaymakam
	Alay Emni

Sınıfı	Tabur Numarası	Binbaşlıların İsimleri	Mevcut		Gayr-ı Mevcut		Ümera ve Zabitan İle Yekûn	Silah Altında Bulunan İhtiyat	İhtiyat İle Yekûn	Hayvan Adedi	Taburların Bulunduğu Mevki
			Ümera ve Zabitan	Silah-endaz	Ümera ve Zabitan	Silah-endaz					
Nizamiye	1	Yusuf Kâmil Efendi	19	308		64	291		291	6	Erzincan
Nizamiye	2	Eyüp Sabri Efendi	26	188	1	82	297	11	308	18	Kızıl Kilise
Nizamiye	3	Hacı Mehmet Ağa	21	207	4	67	299	18	317	42	Kızıl Kilise
Nizamiye	4	Hacı İsmail Ağa	21	198	3	30	252	58	310	22	Pah
Mızıka			1	38	1		40		40		Harput

14. LİVA

Kumandanı	Osman Hakkı Paşa
-----------	------------------

27. ALAY

İsmi	Rütbesi
Asaf Bey	Miralay
Nafiz Bey	Kaymakam
Fettan Efendi	Alay Emni

Sınıfı	Tabur Numarası	Binbaşlıların İsimleri	Mevcut		Gayr-1 Mevcut		Ümera ve Zabitan İle Yekûn	Silah Altında Bulunan İhtiyat	İhtiyat İle Yekûn	Hayvan Adedi	Taburların Bulunduğu Mevki
			Ümera ve Zabitan	Silah-endaz	Ümera ve Zabitan	Silah-endaz					
Nizamiye	1	Mehmet Hamdi Efendi	25	309	2	19	355	25	380	35	Şırnak
Nizamiye	2	Halil Efendi	20	239	4	54	317	8	325	10	Hısn-1 Mansur
Nizamiye	3	Ethem Efendi	22	254	1	52	329	45	374	19	Harput
Nizamiye	4	Abdüllatif Efendi	21	228	1		250	8	258	32	Diyarbakir
Mızıka			1	35	1		37		37		Diyarbakir

28. ALAY

İsmi	Rütbesi
Salih Bey	Miralay
Şükrü Bey	Kaymakam
	Alay Emni

Sınıfı	Tabur Numarası	Binbaşlıların İsimleri	Mevcut		Gayr-1 Mevcut		Ümera ve Zabitan İle Yekûn	Silah Altında Bulunan İhtiyat	İhtiyat İle Yekûn	Hayvan Adedi	Taburların Bulunduğu Mevki
			Ümera ve Zabitan	Silah-endaz	Ümera ve Zabitan	Silah-endaz					
Nizamiye	1	Şevket Efendi	18	219	2	110	349	3	352	8	Şırnak
Nizamiye	2	Mehmet Hilmi Efendi	20	251	3	36	310	5	315	4	Mardin
Nizamiye	3	Hakkı Efendi	21	297	4	41	363		363	21	Şırnak
Nizamiye	4	Hikmet Efendi	15	242	4	40	301	1	302	13	Hozat

8. FIRKA

Kumandanı	Ferik Musa Paşa
Merkezi	Erzurum

15. LİVA

Kumandanı	Münir Paşa
-----------	------------

29. ALAY

İsmi	Rütbesi
Mehmet Ali Bey	Miralay
Hasan Hulki Bey	Kaymakam
	Alay Emni

Sınıfı	Tabur Numarası	Binbaşlıların İsimleri	Mevcut		Gayr-1 Mevcut		Ümera ve Zabitan İle Yekûn	Silah Altında Bulunan İhtiyat	İhtiyat İle Yekûn	Hayvan Adedi	Taburların Bulunduğu Mevki
			Ümera ve Zabitan	Silah-endaz	Ümera ve Zabitan	Silah-endaz					
Nişancı	8	Ali Rıza Efendi	14	211	4	30	259	1	260	2	Erzurum
Nizamiye	1	Hasan Tahsin Efendi	22	213		49	284	4	288	14	Van
Nizamiye	2	Mehmet Efendi	16	321		64	401	10	411	8	Trabzon
Nizamiye	3	Pertev Efendi	23	240	2	18	283		283	7	Bayezid
Nizamiye	4	Salim Efendi	16	228	2	36	282	20	302	10	Erzurum
Mızıka			2	32			34	1	35		Erzurum

30. ALAY

İsmi	Rütbesi
Ethem Bey	Miralay
Mehmet Ali Bey	Kaymakam
İbrahim Efendi	Alay Emni

Sınıfı	Tabur Numarası	Binbaşlıların İsimleri	Mevcut		Gayr-1 Mevcut		Ümera ve Zabitan İle Yekûn	Silah Altında Bulunan İhtiyat	İhtiyat İle Yekûn	Hayvan Adedi	Taburların Bulunduğu Mevki
			Ümera ve Zabitan	Silah-endaz	Ümera ve Zabitan	Silah-endaz					
Nizamiye	1	Mehmet Efendi	17	227	5	55	304	7	311	14	Saray

Nizamiye	2	Ahmet Şükrü Efendi	18	222	4	40	284	7	291	5	Palu
Nizamiye	3	Zühdü Efendi	30	269	4	22	325	81	406	4	Erzurum
Nizamiye	4	Akif Efendi	18	193	2	34	247	13	260	9	Van
Mızıka			2	9		3	14	20	34		Erzincan

16. LİVA

Kumandanı	Abdullah Paşa
-----------	---------------

31. ALAY

İsmi	Rütbesi
Mehmet Bey	Miralay
Hamit Bey	Kaymakam
	Alay Emni

Sınıfı	Tabur Numarası	Binbaşlıkların İsimleri	Mevcut		Gayr-1 Mevcut		Ümera ve Zabitan İle Yekûn	Silah Altında Bulunan İhtiyat	İhtiyat İle Yekûn	Hayvan Adedi	Taburların Bulunduğu Mevki
			Ümera ve Zabitan	Silah-endaz	Ümera ve Zabitan	Silah-endaz					
Nizamiye	1	Ali Bey	19	223	5	12	259	9	268	6	Siirt
Nizamiye	2	Abdullah Bey	21	266	1	13	301	5	306	11	Siirt
Nizamiye	3		20	266	1	6	193	1	294	4	Bitlis
Nizamiye	4	Halil Efendi	19	215	2	15	251	4	255	5	Muş
Mızıka			2	38			40		40		Van

32. ALAY

İsmi	Rütbesi
Hacı Mehmet Bey	Miralay

Kaymakam

Alay Emni

Sınıfı	Tabur Numarası	Binbaşlıların İsimleri	Mevcut		Gayr-ı Mevcut		Ümera ve Zabitan İle Yekûn	Silah Altında Bulunan İhtiyat	İhtiyat İle Yekûn	Hayvan Adedi	Taburların Bulunduğu Mevki
			Ümera ve Zabitan	Silah-endaz	Ümera ve Zabitan	Silah-endaz					
Nizamiye	1	Akif Efendi	14	265	4	34	317	1	318	4	Çölemerik
Nizamiye	2	Pertev Efendi	17	231	3	56	307		307	16	Gevar
Nizamiye	3	Fettah Efendi	15	214	4	56	289		289	2	Muş
Nizamiye	4	Esad Efendi	17	283	3	43	346	5	351	5	Şemdinan

IV. ORDU-YU HÜMAYUN'A MENSUP 4. SÜVARİ FIRKASI

Kumandanı

Ferik Hacı Münir Paşa

Merkezi

Erzincan

10. LİVA

19. ALAY

İsmi

Rütbesi

Yusuf Bey

Miralay

Aziz Bey

Kaymakam

Fenni Efendi

Alay Emni

Sınıfı	Bölük Numarası	Mevcut		Gayr-1 Mevcut		Ümera ve Zabitan İle Yekûn	Silah Altında Bulunan İhtiyat	İhtiyat İle Yekûn	Hayvan Adedi	Taburların Bulunduğu Mevki	Binbaşlıların İsimleri
		Ümera ve Zabitan	Silah-endaz	Ümera ve Zabitan	Silah-endaz						
Süvari	1	4	78		2	84	4	88	77	Erzurum	Fevzi Efendi
Süvari	2	4	72		4	80	3	83	64	Bayburt	
Süvari	3	3	74		3	80	4	84	53	Erzurum	
Süvari	4	3	79			82	1	83	82	Hınıs	
Süvari	5	4	76		1	81	3	84	68	Tercan	

20. ALAY

İsmi	Rütbesi
Arif Bey	Miralay
İsmail Bey	Kaymakam
	Alay Emni

Sınıfı	Bölük Numarası	Mevcut		Gayr-1 Mevcut		Ümera ve Zabitan İle Yekûn	Silah Altında Bulunan İhtiyat	İhtiyat İle Yekûn	Hayvan Adedi	Taburların Bulunduğu Mevki	Binbaşlıların İsimleri
		Ümera ve Zabitan	Silah-endaz	Ümera ve Zabitan	Silah-endaz						
Süvari	1	3	51	1	8	63	3	66	59	Erzincan	Tevfik Efendi Hüseyin Efendi
Süvari	2	3	48		12	63	3	66	50	Erzincan	
Süvari	3	3	64		10	77	1	78	54	Erzincan	
Süvari	4	2	69	1	18	90	3	93	53	Erzincan	
Süvari	5	2	58	1	7	68	3	71	55	Erzincan	

11. LİVA

21. ALAY

İsmi	Rütbesi
Tahsin Bey	Miralay
Celal Bey	Kaymakam
	Alay Emni

Sınıfı	Bölük Numarası	Mevcut		Gayr-1 Mevcut		Ümera ve Zabitan İle Yekûn	Silah Altında Bulunan İhtiyat	İhtiyat İle Yekûn	Hayvan Adedi	Taburların Bulunduğu Mevki	Binbaşlıların İsimleri
		Ümera ve Zabitan	Silah-endaz	Ümera ve Zabitan	Silah-endaz						
Süvari	1	3	47	2	3	55	8	63	37	Muş	Tevfik Efendi
Süvari	2	6	48	1	3	58	1	59	62	Bulanık	
Süvari	3	5	52	1	2	60	1	61	59	Mazgirt	
Süvari	4	4	73			77	2	79	58	Muş	
Süvari	5	5	53		1	59	2	61	54	Van	

22. ALAY

İsmi	Rütbesi
Bahaddin Bey	Miralay
	Kaymakam
	Alay Emni

Sınıfı	Bölük Numarası	Mevcut		Gayr-1 Mevcut		Ümera ve Zabitan İle Yekûn	Silah Altında Bulunan İhtiyat	İhtiyat İle Yekûn	Hayvan Adedi	Taburların Bulunduğu Mevki	Binbaşlıların İsimleri
		Ümera ve Zabitan	Silah-endaz	Ümera ve Zabitan	Silah-endaz						
Süvari	1	6	79	3	4	92	6	98	84	Kordon	Hasan Ağa İbrahim Efendi
Süvari	2	5	83	1	1	90	2	92	78	Kordon	
Süvari	3	4	91			95	1	96	74	Kordon	
Süvari	4	2	86		1	89	1	90	83	Kordon	
Süvari	5	4	82			86	3	89	67	Eleşkirt	

12. LİVA

23. ALAY

İsmi	Rütbesi
Reşit Bey	Miralay
Mehmet Bey	Kaymakam
	Alay Emni

Sınıfı	Bölük Numarası	Mevcut		Gayr-1 Mevcut		Ümera ve Zabitan İle Yekûn	Silah Altında Bulunan İhtiyat	İhtiyat İle Yekûn	Hayvan Adedi	Taburların Bulunduğu Mevki	Binbaşlıların İsimleri
		Ümera ve Zabitan	Silah-endaz	Ümera ve Zabitan	Silah-endaz						
Süvari	1	5	74		6	85	3	88	89	Pah	Abdullah Ağa Hasan
Süvari	2	5	59		13	77		77	91	Pah	

Süvari	3	5	70		9	84	1	85	90	Malatya
Süvari	4	5	69		4	78		78	91	Siverek
Süvari	5	5	66		8	79	2	81	90	Siverek

24. ALAY

İsmi	Rütbesi
Abdülkadir Bey	Miralay
Yusuf Bey	Kaymakam

Sınıfı	Bölük Numarası	Mevcut		Gayr-1 Mevcut		Ümera ve Zabitan İle Yekûn	Silah Altında Bulunan İhtiyat	İhtiyat İle Yekûn	Hayvan Adedi	Taburların Bulunduğu Mevki	Binbaşlıların İsimleri
		Ümera ve Zabitan	Silah-endaz	Ümera ve Zabitan	Silah-endaz						
Süvari	1	4	71	1	25	101	3	104	57	Erzincan	Ömer Efendi İsa Efendi
Süvari	2	3	85	2	13	103		103	71	Erzincan	
Süvari	3	4	104			108	1	109	76	Sivas	
Süvari	4	5	104		1	110	2	112	89	Sivas	
Süvari	5	4	88		11	103		103	68	Erzincan	

IV. ORDU-YU HÜMAYUN'A MENSUP 4. SEYYAR TOPÇU ALAYI

Kumandanı	Mirliva Halid Paşa
İsmi	Rütbesi
Hacı Mustafa Bey	Miralay
Hüseyin Bey	Kaymakam
İshak Efendi	Alay Emni

Sınıf	Tabur Numarası	Bölük Numarası	Mevcut		Gayr-i Mevcut		Ümera ve Zabitan İle Yekûn	Silah Altında Bulunan İhtiyat	İhtiyat İle Yekûn	Hayvan Adedi	Muhtelif Çapta Top	Taburların Bulunduğu Mevki	Binbaşlıların İsimleri
			Ümera ve Zabitan	Silah-endaz	Ümera ve Zabitan	Silah-endaz							
SEYYAR TOPÇU	1	1	15	103		17	135	3	138	58	6	Erzurum	Mustafa Hayri Efendi
		2	4	112		23	139	3	142	104	6		
		3	4	117		17	138		138	107	6		
	2	1	12	72		7	91		91	58	6	Erzurum	Şerif Efendi
		2	3	62	1	8	74		74	47	6		
		3	2	66		11	79	1	80	53	6		
	3	1	6	72	2	7	87		87	56	6	Erzurum	Osman Efendi
		2	3	73		5	81		81	50	6		
		3	4	66		10	80		80	51	6		
	4	1	10	33		8	91		91	62	6	Erzurum	Ragıp Efendi
		2	5	63		14	82		82	49	6		
		3	2	69		7	78		78	49	6		
	5	1	7	63		12	82		82	54	6	Erzurum	Bekir Şükrü Efendi
		2	5	64			69		69	68	6	Muş	
		3	3	67	1	9	80		80	49	6	Erzurum	

	6	1	12	102	2	36	152		152	51	6	Erzincan	Yusuf Ziya Efendi
		2	3	105	1	22	131		131	54	6	Erzincan	
		3	4	94		22	120		120	63	6	Muş	
CEBEL TOPÇUSU		1	6	92		4	102		102	48	6	Kızıl Kiliş	
		2	4	80		4	88		88	23	6	Kızıl Kiliş	
		3	3	44		1	48		48	44	6	Van ve Dersim	
	1	5	75		8	88		88	58	6	Van ve Bitlis		
	2	4	66		6	76		76	62	6	Van ve Hakâri		
	3	3	51		3	57		57	30	6	Van		
Cephane Kolu		21	109	1	11	142		142		12	Erzincan	Mehmet Ali Efendi	
Seyyar Topçu Alay Yekünü		150	1920	8	272	2390	7	2397	1174	156			

IV. ORDU-YU HÜMAYUN'A MENSUP DİĞER ASKERİ SINIFLAR

Sınıfı	Tabu	Bölük	Mevcut	Gayr-1 Mevcut	Ümer	Silah	İhtiy	Hayv	Tabu	rların	Bulu	Binba	şları
--------	------	-------	--------	---------------	------	-------	-------	------	------	--------	------	-------	-------

			Ümera ve Zabitan	Silah-endaz	Ümera ve Zabitan	Silah-endaz						
Kale			56	448	3	61	568		568			
İstihkam			9	115			124		124		Erzurum	
Piyade Nakliye Sınıfı	1	1	10	106		23	139		139	13	Erzincan	Ahmed Hamdi Ağa
		2	3	73		23	99		99	15		
		3	2	61		28	91		91	25		
Sıhhiye			23				23		23			

IV. ORDU-YU HÜMAYUNU NİZAMİYE SINIFI ASKERLERİ

Sınıfı	Tabur Adedi	Bölük Adedi	Mevcut		Gayr-ı Mevcut		Ümera ve Zabitan İle Yekûn	Silah Altında Bulunan İhtiyat	İhtiyat İle Yekûn	Hayvan Adedi	Muhtelif Çapta Top
			Ümera ve Zabitan	Silah-endaz	Ümera ve Zabitan	Silah-endaz					
Piyade	34		723	9077	87	1439	11286	496	44782	440	
Süvari		30	175	2212	14	170	2571	67	2638	2079	
Seyyar Topçu		18	104	1443	7	235	1789	7	1796	909	120
Cebel Topçusu		6	46	517	1	77	601		601	265	36
Kale Sınıfı			56	448	3	61	568		568	8	478
İstihkam		1	9	115			124		124		
Piyade Nakliyesi	1		15	240		74	329		329	53	
Sıhhiye Kolu			23				23		23		

Ordu Yekünü	35	55	1151	14012	112	2016	17291	570	17861	3354	634
-------------	----	----	------	-------	-----	------	-------	-----	-------	------	-----

IV. ORDU-YU HÜMAYUNA MENSUP REDİF MUKADDEM 11. KOLORDU

21. FIRKA

Kumandanı	Ferik Hüseyin Hüsnü Paşa
-----------	--------------------------

41. LİVA

Kumandanı	Salih Rahmi Paşa
-----------	------------------

81. ERZİNCAN ALAYI

İsmi	Rütbesi
Mustafa Bey	Miralay
Ahmet Şevki Bey	Kaymakam

Tabur Numarası	Binbaşlıkların İsimleri	Tabur Merkezi
1	Mehmet Kâmil Efendi	Erzincan
2	Yusuf Efendi	Karahisar
3	Salih Efendi	Gümüşhane
4	Osman Efendi	Arapgir

82. TRABZON ALAYI

İsmi	Rütbesi
Celal Bey	Miralay
İsmail İffet Bey	Kaymakam

Tabur Numarası	Binbaşlıkların İsimleri	Tabur Merkezi
1	Mazhar Efendi	Trabzon
2	Sait Efendi	Sürmene
3	Nazmi Efendi	Of
4	Ali Rıza Efendi	Rize

42. LİVA

Kumandanı	Ahmet Muhlis Paşa
-----------	-------------------

83. SAMSUN ALAYI

İsmi	Rütbesi
Ahmet Muhtar Bey	Miralay
Mehmet Reşit Bey	Kaymakam

Tabur Numarası	Binbaşlıların İsimleri	Tabur Merkezi
1	Osman Ağa	Samsun
2	Tahir Efendi	Ünye
3	Salih Efendi	Giresun
4	Emin Efendi	Tirebolu

84. SİVAS ALAYI

İsmi	Rütbesi
	Miralay
	Kaymakam

Tabur Numarası	Binbaşlıların İsimleri	Tabur Merkezi
1	Hüseyin Ağa	Sivas
2	Halil Efendi	Zile
3	Mazhar Bey	Tokat
4	Tahir Bey	Amasya

22. FIRKA

Kumandanı	Ferik Ali Paşa
-----------	----------------

43. LİVA

Kumandanı	Mustafa Naim Paşa
-----------	-------------------

85. ERZURUM ALAYI

İsmi	Rütbesi
	Miralay
Mehmet Faik Bey	Kaymakam

Tabur Numarası	Binbaşlıların İsimleri	Tabur Merkezi
1	İbrahim Ağa	Erzurum
2	Ömer Efendi	Hınıs
3	Hüseyin Efendi	Kığı
4		Bayburt

86. VAN ALAYI

İsmi	Rütbesi
	Miralay
Hüseyin Hâkî Bey	Kaymakam

Tabur Numarası	Binbaşlıların İsimleri	Tabur Merkezi
1	Mustafa Ağa	Van
2	Lütfi Efendi	Muş
3	Osman Efendi	Siirt
4	Recai Efendi	Elyak

44. LİVA

Kumandanı	Vekili Miralay Ali Bey
-----------	------------------------

87. HARPOT ALAYI

İsmi	Rütbesi
	Miralay
Osman Bey	Kaymakam

Tabur Numarası	Binbaşlıların İsimleri	Tabur Merkezi
----------------	------------------------	---------------

1	Ahmet Efendi	Harput
2	Ahmet Ağa	Malatya
3	Nazmi Efendi	Besni
4	Hüseyin Ağa	Ergani Madeni

88. DİYARBEKİR ALAYI

İsmi	Rütbesi
	Miralay
Ömer Bey	Kaymakam

Tabur Numarası	Binbaşlıların İsimleri	Tabur Merkezi
1	Şerif Efendi	Diyarbakir
2	Tahsin Efendi	Lice
3		Cizre
4	Mehmet Efendi	Mardin

IV. ORDU-YU HÜMAYUNA MENSUP REDİF TÂLÎ 17. KOLORDU

33. FIRKA

Kumandanı	Ferik Hüseyin Fevzi Paşa
-----------	--------------------------

65. LİVA

Kumandanı	Paşa
-----------	------

129. ERZİNCAN ALAYI

İsmi	Rütbesi
	Miralay
Hacı Mehmet Hakkı Bey	Kaymakam

Tabur Numarası	Binbaşlıların İsimleri	Tabur Merkezi
1	Şefik Efendi	Erzincan

2	Ömer Nusret Efendi	Karahisar
3	Süleyman Ağa	Gümüşhane
4	Mustafa Efendi	Arapgir

130. TRABZON ALAYI

İsmi	Rütbesi
	Miralay
Mehmet Şükrü bey	Kaymakam

Tabur Numarası	Binbaşlıkların İsimleri	Tabur Merkezi
1	Ahmet Efendi	Trabzon
2	Bahattin Efendi	Sürmene
3	Şevki Efendi	Of
4	Hüseyin Hüsnü Efendi	Rize

66. LİVA

Kumandanı	Ali Paşa
-----------	----------

131. SAMSUN ALAYI

İsmi	Rütbesi
	Miralay
Azmi Bey	Kaymakam

Tabur Numarası	Binbaşlıkların İsimleri	Tabur Merkezi
1	Emin Efendi	Samsun
2	Hacı İsmail Efendi	Ünye
3	Hüsnü Efendi	Giresun
4	Kadri Efendi	Tirebolu

132. SİVAS ALAYI

İsmi	Rütbesi
	Miralay
Mustafa Bey	Kaymakam

Tabur Numarası	Binbaşlıların İsimleri	Tabur Merkezi
1	İsmail Efendi	Sivas
2	Halil Efendi	Zile
3	Hasan Tahsin Efendi	Tokat
4	Hulusi Efendi	Amasya

34. FIRKA

Kumandanı	Ferik Şevket Paşa
-----------	-------------------

67. LİVA

133. ERZURUM ALAYI

İsmi	Rütbesi
	Miralay
Seyfullah Bey	Kaymakam

Tabur Numarası	Binbaşlıların İsimleri	Tabur Merkezi
1	Murat Efendi	Erzurum
2	Salih Efendi	Hınıs
3	Mahmut Efendi	Kığı
4	Hulusi Efendi	Bayburt

134. VAN ALAYI

İsmi	Rütbesi
	Miralay
Mehmet Akif Bey	Kaymakam

Tabur Numarası	Binbaşlıların İsimleri	Tabur Merkezi
1	Mustafa Efendi	Van
2	Abdülhalim Efendi	Muş
3	Emin Efendi	Siirt

4

Elyak

68. LİVA

Kumandanı

Vekili miralay ali bey

135. HARPUR ALAYI

İsmi

Rütbesi

Miralay

Mustafa Hilmi Bey

Kaymakam

Tabur Numarası	Binbaşlıların İsimleri	Tabur Merkezi
1	Mehmet Ağa	Harpur
2	Reşat Efendi	Malatya
3	İsmail Ağa	Besni
4	Salih Efendi	Ergani Madeni

136. DİYARBEKİR ALAYI

İsmi

Rütbesi

Miralay

Abdüllatif Bey

Kaymakam

Tabur Numarası	Binbaşlıların İsimleri	Tabur Merkezi
1	Ahmet Ağa	Diyarbakir
2		Lice
3	Rıza Efendi	Cizre
4	Osman Efendi	Mardin

1908 SENESİ DÖRDÜNCÜ ORDU-YU HÜMAYUN⁴⁶⁸

BİRİNCİ KISIM

Kumandan

Müşir Mehmet Zeki Paşa

ERKÂN-I HARBİYE DAİRESİ

	İsmi	Rütbesi
Reis	Hüseyin Paşa	Mirliva
Başkatip	Yusuf Efendi	

ERKÂN-I HARB BİRİNCİ ŞUBESİ

Makamı	İsmi	Rütbesi
Müdür	Osman Macit Bey	Miralay
Azalar	Ali Rıza Efendi	Kolağası
	Asım Efendi	Kolağası
	Fuat Bey	Binbaşı
	Ali Efendi	Kolağası
	Reşit Efendi	Yüzbaşı

ERKÂN-I HARB İKİNCİ ŞUBESİ

Makamı	İsmi	Rütbesi
Müdür	Abdülmennan Bey	Kaymakam
Azalar	Fahrettin Efendi	Kolağası
	Şevki Efendi	Kolağası
	Hamdi Efendi	Kolağası
	Ali Efendi	Kolağası
	Mahmud Efendi	Mülazım-ı Sani
	İsmet Efendi	Kısm-ı Salis Mümeyyizi
	Cemal Bey	Kısm-ı Salis Mümeyyizi
	Tevfik Efendi	Kısm-ı Salis Mümeyyizi

⁴⁶⁸ Salnâme-i Askerî, R. 1324 İstanbul.

YAVERLER

İsmi	Rütbesi
Rıfat Efendi	Binbaşı
Mahmut Nedim Efendi	Yüzbaşı
Şevket Efendi	Yüzbaşı

ORDU-YU HÜMAYUN SIHHİYE HEYETİ

Makamı	İsmi	Rütbesi
Sertabip	Nuri Bey	Miralay
Sereczacı	Mehmed Salim Efendi	Binbaşı
Serbaytar	Mehmed Emin Bey	Miralay

ORDU-YU HÜMAYUN MIZIKA MUALLİMLERİ

İsmi	Rütbesi
Ali Bey	Kaymakam
Ragıp Efendi	Binbaşı

İKİNCİ KISIM

LEVAZİM DAİRESİ

Makamı	İsmi	Rütbesi
Reis	Ethem Paşa	Mirliva
Alay Kâtibi	Hafız Abdullah Efendi	
Tabur Kâtibi	Mehmet Ali Efendi	

BİRİNCİ ŞUBESİ

Makamı	İsmi
Müdür	Ahmet Şükrü Efendi
Muavin	Rıfat Efendi
Muavin	Abdurrahman Efendi
Kısm-1 Salis Mümeyyizi	Mehmet Rüştü Efendi
Kısm-1 Salis Mümeyyizi	Musa Efendi

Vezne Müdürü	Ahmet Şevket Efendi
Kolağası	Hamdi Efendi
Yüzbaşı	Mehmet Efendi
Mülazım-1 Evvel	Hâlid Efendi

İKİNCİ ŞUBESİ

Makamı	İsmi
Müdür	Mustafa Efendi
Müdür Muavini	Ali Hürrem Efendi
Müdür Muavini	Abdullah Kadri Efendi
Kolağası	Tevfik Efendi

ÜÇÜNCÜ ŞUBESİ

Makamı	İsmi
Müdür	Yusuf Ziya Efendi
Yüzbaşı	Salih Efendi
Mülazım-1 Sani	Mehmet Cemil Bey

DÖRDÜNCÜ ŞUBESİ

Makamı	İsmi
Müdür	Mehmet Asım Efendi
Yüzbaşı	Ahmet Efendi
Mülazım-1 Evvel	Süleyman Efendi

ÜÇÜNCÜ KISIM

NİZAMİYE PİYADE FIRKA-İ HÜMAYUNLARI

7. FIRKA-İ HÜMAYUN

Kumandan	Ferik Ahmet Hamdi Paşa
Erkan Harbiye Reisi	Yüzbaşı Münir Efendi

7. NİŞANCI TABURU

Makamı	İsmi	Rütbesi
	Kazım Efendi	Binbaşı
	Behçet Efendi	Kolağası
Kâtip	İsmail Hakkı Efendi	
İmam	İbrahim Efendi	

SIHHİYE MEMURLARI

Tabip	Eczacı	Cerrah	Tüfenkçi
Neşet Efendi	Bekir Efendi	Kenan Efendi	Ali Ağa

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Hasan Ağa	Mehmet Muhlis Efendi	Ziya Efendi	
Muhittin Ağa	Veli Efendi		
		Nesihî Efendi	Vasıf Efendi
Abdülğani Efendi	Şevki Efendi	Ziya Efendi	Halis Efendi

13. NİZAMİYE LİVASI

Makamı	İsmi	Rütbesi
Kumandan	Salih Paşa	Mirliva
Mülhak	Şevket Efendi	Yüzbaşı

25. NİZAMİYE ALAYI

Makamı	İsmi	Rütbesi
	Mehmet Bahattin Bey	Miralay
	Kasım Bey	Kaymakam
Mızıka Muallimi	Osman Ağa	Yüzbaşı
Sancaktar	Hanefî Efendi	Mülazım-1 Sani
Muavin	Mustafa Efendi	Mülazım-1 Sani

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Muavinler
------------	-----------	----------	-----------

Tevfik Efendi	Mehmet Efendi	Cemal Efendi	Nuri Efendi
Muharrem Ağa	Rıza Efendi	Refik Efendi	Ali Efendi
Akif Efendi	Abdülkadir Ağa	Yusuf Efendi	Murat Efendi
Ömer Bey	Ahmet Efendi	Yahya Efendi	Salih Efendi

Askeri İmamlar

Nebi Efendi	Hüseyin Efendi	Fettah Efendi
-------------	----------------	---------------

SIHHİYE MEMURLARI

Tabipler	Eczacılar	Cerrahlar	Tüfenkçiler
Yüzbaşı Kasti Efendi	Rahmi Efendi		Halil Usta
Yüzbaşı Şevket Efendi	Ethem Efendi		Sabri Usta
Yüzbaşı Şinasi Efendi	Mülazım-1 Evvel Haşim Efendi		Osman Ağa
	Dimitri Efendi	Kazım Efendi	Mahmut Usta

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Remzi Efendi	Zülfikar Efendi	Mesut Efendi	Ahmet Efendi
Süleyman Efendi	Cemal Efendi	Fevzi Efendi	İsmail Efendi
	Rıfat Efendi	Kazım Efendi	
	Salih Efendi	Nuri Efendi	Şükrü Efendi

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Salih Efendi	İbrahim Efendi	Mehmet Efendi	Kemal Efendi
Süleyman Efendi	Osman Efendi	Rasim Efendi	
Naim Efendi	Osman Ağa	Faik Efendi	Celal Efendi
	Reşit Ağa	Abdülkerim Efendi	

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Ömer Efendi	Ramazan Ağa	Tevfik Efendi	
Refik Efendi	Cevat Efendi	Salih Efendi	İdris Efendi
Faik Efendi	Mustafa Ağa	Müştak Efendi	Refik Efendi
Refik Efendi	Osman Ağa	Ahmet Efendi	

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Mustafa Ağa	Hakkı Efendi	Rıza Efendi	
Mehmet Ağa	Nazif Efendi	Sabri Efendi	
Süleyman Ağa	Hakkı Efendi	Derviş Efendi	
Abdurrahman Efendi	Süleyman Ağa	Cavit Efendi	Yakup Efendi

26. NİZAMİYE ALAYI

Makamı	İsmi	Rütbesi
	Fahri Bey	Miralay
	Kâmil Bey	Kaymakam
Alay Emini	Mustafa Efendi	
Sancaktar	Ali Efendi	Mülazım-1 Sani
Mızıka Muallimi	Rıza Ağa	Yüzbaşı
Muavin	Cafer efendi	Mülazım-1 Evvel

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Muavinler
Ali Efendi	Şafii Efendi	Alay Kâtibi Nuri Efendi	
		Arslan Efendi	Mehmet Efendi
Abdurrahman Efendi	Ali Efendi	İbrahim Efendi	Abdullah Efendi
Abdünnafi Efendi	Mehmet Efendi	Mehmet Efendi	Mahmut Efendi

Askeri İmamlar

Feyzullah Efendi	Recep Efendi	Yakup Efendi
------------------	--------------	--------------

SIHHİYE MEMURLARI

Tabipler	Eczacılar	Cerrahlar	Tüfenkçiler
Dimitri Efendi	Sava Efendi	Bahattin Efendi	Ahmet Ağa
Filipos Efendi	Dimitri Efendi	Eşref Efendi	Mehmet Ali Usta
Hâkî Efendi	Nicola Efendi	İbrahim Efendi	Mustafa Ağa
Adil Efendi	Dimo Efendi	Ali Rıza Efendi	Ahmet Usta

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
		Nuri Efendi	
İbrahim Ağa	İbrahim Ağa	Esat Ağa	Lütfi Efendi
Behçet Efendi	Ahmet Ağa	Bilal Efendi	İsmail Efendi
Zekeriya Ağa	Aziz Efendi	Mehmet Efendi	Süleyman Efendi

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Musa Ağa	Mehmet Ağa	Ali Efendi	Ahmet Efendi
İsmail Ağa	İbrahim Efendi	Ali Efendi	Nafiz Efendi
Rıfat Efendi	Mehmet Ağa	Naciye Efendi	Mehmet Efendi
Reşat Efendi		Hakkı Efendi	Salih Efendi

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Sabri Efendi	Fuat Efendi	Nazım Efendi	Hasan Ağa
Kâzım Efendi	Mirza Efendi	Nedim Efendi	İsmail Efendi
Niyazi Efendi	Ahmet Ağa	Akif Efendi	Zeynel Abidin Efendi
Osman Efendi	Sabri Efendi	Ahmet Efendi	Rıfat Efendi

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveler	Mülazım-1 Saniler	
Tayfur Efendi		Münir Efendi	Bekir Efendi
Yusuf Ağa		Emin Efendi	
Kahraman Efendi	Rıza Efendi	Kazım Efendi	Mehmet Efendi
İbrahim Efendi	Şerif Efendi	Mehmet Efendi	Osman Efendi

14. NİZAMİYE LİVASI

Makamı	İsmi	Rütbesi
Kumandan	Sait Paşa	Mirliva
Mülhak	Şefik Efendi	Yüzbaşı

27. NİZAMİYE ALAYI

Makamı	İsmi	Rütbesi
	Fuat Bey	Miralay
	Sıtkı Bey	Kaymakam
Sancaktar	Nuri Efendi	Mülazım-1 Sani
Mızıka Muallimi	Ahmet Efendi	Mülazım-1 Sani

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Muavinler
İzzet Efendi	Hüsnü Efendi		Rıza Efendi
Nuri Efendi	Ramiz Efendi	Mehmet Efendi	Sabri Efendi
Hasan Efendi	Sait Ağa	Tahir Efendi	Ahmet Efendi
Mevlüt Efendi		Salih Efendi	Vehbi Efendi

Askeri İmamlar

Hasan Efendi	Mehmet Efendi	Mehmet Efendi
--------------	---------------	---------------

SIHHİYE MEMURLARI

Tabipler	Eczacılar	Cerrahlar	Tüfenkçiler
----------	-----------	-----------	-------------

Hikmet Efendi	Tanaş Efendi	Osman Efendi	Ebubekir Ağa
	Petro Efendi		Kâmil Ağa
Ziya Efendi	Cemil Efendi	Salih Efendi	Abdurrahman Ağa
	Hüsnü Efendi		Reşit Ağa

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Tevfik Efendi	Hasan Ağa	Süleyman Efendi	Şevket Efendi
Halil Ağa		Halit Efendi	Hüseyin Efendi
Akif Efendi	Mustafa Ağa	Mehmet Efendi	Hasan Efendi
Hüseyin Ağa	Mehmet Ağa	Ahmet Efendi	Mehmet Efendi

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Ahmet Efendi	Mustafa Efendi	Hasan Efendi	Yusuf Efendi
Mustafa Ağa	İbrahim Ağa	Nail Efendi	Hıza Efendi
Bekir Ağa	Ali Ağa	Emirhan Efendi	Hasan Efendi
	Hüseyin Ağa	Sadettin Efendi	

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Zakir Efendi	Müslim Ağa	Yusuf Efendi	Ahmet Efendi
Mehmet Efendi		Ali Efendi	İsmail Efendi
Hasan Ağa		Hamdi Efendi	Mehmet Efendi
İbrahim Efendi	Abuzer Ağa	Hilmi Efendi	Ahmet Efendi

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Tevfik Efendi	İbrahim Efendi	Süleyman Efendi	Musa Efendi
Osman Ağa	Bekir Ağa	Mehmet Efendi	
Hüseyin Efendi	Mehmet Ağa	Rıdvan Efendi	Kemal Efendi

Mehmet Efendi

İbrahim Ağa

Salih Efendi

28. NİZAMİYE ALAYI

Makamı	İsmi	Rütbesi
	Mehmet Bey	Miralay
	Mehmet Bey	Kaymakam
Mızıka Muallimi	Mehmet Bey	Yüzbaşı
Sancaktar	Osman Efendi	Mülazım-1 Sani
Muallim Muavini	Âkil Efendi	Mülazım-1 Sani

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Muavinler
Hafız Ahmet Efendi	Hüseyin Efendi	Ragıp Efendi Alay Kâtibi	Ahmet Efendi
Hamit Bey	Mustafa Efendi	Fehim Efendi	Ahmet Efendi
Hasan Efendi	Bekir Efendi	İsmail Efendi	Abdulkadir Efendi
Mustafa Efendi	Süleyman Efendi	İbrahim Efendi	Dursun Efendi

Askeri İmamlar

Recep Efendi	Musa Efendi	Mehmet Efendi
--------------	-------------	---------------

SIHHİYE MEMURLARI

Tabipler	Eczacılar	Cerrahlar	Tüfenkçiler
Mahmut Efendi	Pavlo Nikola Efendi	Osman Efendi	Ömer Ağa
	Iraklı Efendi	Mehmet Efendi	Abdülhalim Usta
			Hüseyin Usta
Süleyman Hamdi Efendi	Abdullah Hüseyin Efendi	Cavit Efendi	İsmail Usta

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
İbrahim Ağa	Hüseyin Ağa	Hayrullah Efendi	Fevzi Efendi

Ahmet Ağa	Mehmet Efendi	Hasan Efendi	
Hamdullah Efendi	Hüseyin Ağa	Mehmet Efendi	İbrahim Efendi
Osman Efendi	Kâmil Ağa	Hafız Mehmet Efendi	İbrahim Efendi

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
	Hüseyin Ağa	Sait Efendi	Seyyid Efendi
Asım Efendi		Kemal Efendi	
Mehmet Efendi	İbrahim Efendi	Ali Efendi	
İsmail Efendi	Şükrü Efendi	Mehmet Efendi	

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Tevfik Efendi	İsmail Efendi	Nazım Efendi	Mehmet Efendi
Fehmi Efendi	Mustafa Ağa	Şükrü Efendi	Hafız Abbas Efendi
Ahmet Efendi		Ali Efendi	Ahmet Efendi
Mehmet Efendi		Mustafa Efendi	İbrahim Efendi

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Mehmet Efendi	Ahmet Efendi	Ahmet Efendi	Bekir Efendi
Ahmet Ağa	Ali Efendi	Abdurrahman Efendi	Mustafa Efendi
Ahmet Efendi	Osman Ağa	Hamdi Efendi	
Mustafa Ağa	Ahmet Ağa	Rasim Efendi	

8. FIRKA-İ HÜMAYUN

Kumandan

Ferik Mahmut Paşa

Makamı	İsmi	Rütbesi
Erkan Harbiye Reisi	Şevket Efendi	Kolağası
Mülhak	Yusuf Ziya Efendi	Yüzbaşı

Emrullah Efendi

Kolağası

8. NİŞANCI TABURU

Makamı	İsmi	Rütbesi
	Ahmet Efendi	Binbaşı
	Süleyman Ağa	Kolağası
Kâtip	Mehmet Efendi	
Kâtip Muavini	Zarif Efendi	
İmam	Halit Efendi	

SIHHİYE MEMURLARI

Tabip	Eczacı	Cerrah	Tüfenkçi
Yüzbaşı Selahattin Efendi	Osman Efendi	Mehmet Efendi	Abdülhalim Ağa

Yüzbaşılar	Mülazım-ı Evveller	Mülazım-ı Saniler	
Mehmet Efendi	Hüsam Efendi	Halis Efendi	Mustafa Efendi
Hasan Ağa	İsmail Efendi	Süreyya Efendi	Sıtkı Efendi
Ali Efendi	Şerif Ağa	Seyfettin Efendi	Nuri Efendi
Ziya Efendi	Abdurrahman Ağa	Hamit Efendi	Mehmet Efendi

15. NİZAMİYE LİVASI

Makamı	İsmi	Rütbesi
Kumandan	Ahmet Süreyya Paşa	Mirliva
	Yusuf Ziya Efendi	Mülazım-ı Evvel

29. NİZAMİYE ALAYI

Makamı	İsmi	Rütbesi
	Mehmet Yaver Bey	Miralay
	Hasan Şemi	Kaymakam
Alay Emini	İsmail Efendi	
Mızıka Muallimi	Sadık Ağa	Sol Kol Ağası

Sancaktar	Abdullah Efendi	Mülazım-1 Sani
Muallim Muavini	Ahmet Ağa	Mülazım-1 Sani

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Muavinler
Servet Bey	Cemal Efendi	Mehmet Efendi	
Ata Efendi	Hüseyin Efendi	Süleyman Efendi	Mehmet Efendi
Musa Kazım Efendi	Şaban Efendi	İbrahim Efendi	Hakkı Efendi
Vehbi Efendi	Hasan Ağa	Cemal Efendi	Abdülkadir Efendi

Askeri İmamlar

Bekir Efendi	Mehmet Efendi	Musa Efendi	Ahmet Efendi
--------------	---------------	-------------	--------------

SIHHİYE MEMURLARI

Tabipler	Eczacılar	Cerrahlar	Tüfenkçiler
Yüzbaşı Halin Hilmi Efendi	Mehmet Efendi	Şevki Efendi	Veli Usta
Yüzbaşı Mehmet Raşit Efendi	Anastaş Efendi	Şit Halil Efendi	Dursun Usta
Yüzbaşı Fuat Necdet Efendi	Süleyman Efendi	Hacı Seyyid Abdurrahman Efendi	Abdülkadir Ağa
		Hüseyin Efendi	Hüseyin Ağa

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
	Mehmet Ağa	Ahmet Efendi	Osman Efendi
Derviş Efendi	Osman Ağa	Bekir Ağa	Mehmet Efendi
Mehmet Efendi	Mehmet Efendi	Mehmet Efendi	Zühdü Efendi
Tahir Efendi	Mehmet Ağa	Esad Efendi	Ahmet Efendi

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
------------	--------------------	-------------------

Yusuf Efendi	Murtaza Ağa	Mehmet Efendi	Mehmet Efendi
Abdülğani Efendi	Hüseyin Efendi	Hasan Efendi	İdris Efendi
Mustafa Efendi	Nizami Ağa	Ali Efendi	Emin Efendi
Ali Ağa	Bekir Ağa	İbrahim Efendi	İzzet Efendi

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
İbrahim Efendi	Mehmet Efendi	Mehmet Efendi	
Süleyman Ağa	Sadık Ağa	İbrahim Efendi	Abdullah Efendi
İsmail Efendi		Recep Efendi	Mustafa Efendi
Hamit Efendi	Faik Ağa	Mehmet Efendi	Behlül Efendi

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Hasan Efendi	İhsan Efendi	Ahmet Efendi	Şevket Efendi
Musa Ağa	Ahmet Ağa	Hasan Efendi	Mehmet Efendi
Lemin Efendi	Ömer Ağa	Hüseyin Efendi	Mustafa Efendi
Osman Efendi	Abdulvahap Ağa	Hüseyin Efendi	Mehmet Efendi

30. NİZAMİYE ALAYI

Makamı	İsmi	Rütbesi
	Mehmet Kadri Bey	Miralay
	Mustafa Bey	Kaymakam
Alay Emni	Rıdvan Efendi	
Mızıka Muallimi	Şükrü Ağa	Yüzbaşı
Sancaktar	İbrahim Efendi	Mülâzım-1 Sani

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Muavinler
Bekir Efendi	Mehmet Ağa		Şaban Efendi
Tahir Efendi	Mehmet Ağa	Lütfullah Efendi	Abdullah Efendi

Ömer Efendi	İbrahim Ağa	Abdurrahman Efendi	Nazım Efendi
Ahmet Efendi	İsmail Ağa	Safer Efendi	Mehmet Efendi

Askeri İmamlar

Recep Efendi	Ebubekir Efendi	Abdullah Efendi
--------------	-----------------	-----------------

SIHHİYE MEMURLARI

Tabipler	Eczacılar	Cerrahlar	Tüfençiler
Yüzbaşı Bekir Sıtkı Efendi	Mülazım Evvel Zülfikar Efendi		Fehim Usta
Yüzbaşı Rasim Efendi	Hakkı Efendi		Mustafa Usta
Sol Kolağası Kazım Efendi	Dimetraki Efendi	Fahri Kâmil Efendi	Ömer Ağa
Yüzbaşı Hakkı Efendi	Teodos Efendi	Muhlis Efendi	Şaban Ağa

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
	Ahmet Ağa	Feyzullah Efendi	Fehmi Efendi
Mehmet Efendi	Hasan Efendi	Mehmet Efendi	Hasan Efendi
	Şaban Ağa	Yusuf Efendi	Mehmet Efendi
	Behçet Efendi	Sami Efendi	Mehmet Efendi

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Şahin Ağa	Ahmet Efendi	Ahmet Efendi	Mehmet Efendi
Ahmet Ağa	Hasan Efendi	Mehmet Efendi	Hamdi Efendi
Mahmut Ağa	Ahmet Efendi	Ahmet Efendi	Hamit Efendi
	Mustafa Efendi	Yusuf Efendi	Mehmet Efendi

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Dursun Efendi	Arif Ağa	Raif Efendi	Süleyman Efendi
Mustafa Ağa		Şükrü Efendi	Mustafa Efendi
Osman Efendi	Hayri Efendi	Mehmet Efendi	Recep Efendi
Nuri Efendi	Ali Efendi	Mustafa Efendi	İsmail Efendi

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Şükrü Efendi	İsmail Efendi	Kâmil Efendi	İbrahim Efendi
Ahmet Efendi	Ömer Ağa	Mehmet Efendi	Abdullah Efendi
Hakkı Efendi	Abdurrahman Efendi	İshak Efendi	Ahmet Efendi
Faik Efendi	Muhlis Efendi	Mehmet Efendi	

16. NİZAMİYE LİVASI

Makamı	İsmi	Rütbesi
Kumandan	Salih Paşa	Ferik
	Hüseyin Hüsnü Efendi	Mülazım-1 Evvel

31. NİZAMİYE ALAYI

Makamı	İsmi	Rütbesi
	Mehmet Tevfik Bey	Miralay
	Şükrü Bey	Kaymakam
Alay Emini	Şemsi Efendi	
Mızıka Muallim Muavini	Abuzer Efendi	Mülazım-1 Evvel
Sancaktar	Kâmil Ağa	Mülazım-1 Sani

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Muavinler
İsmail Efendi			Mehmet Efendi
Mahmut Efendi		Mehmet Efendi	Lütfullah Efendi

	Mehmet Efendi	Halit Efendi	Eflatun Efendi
Ahmet Efendi	Mehmet Ağa	Mehmet Efendi	Ahmet Efendi

Askeri İmamlar

Halil efendi	Ahmet Efendi	Şaban Efendi
--------------	--------------	--------------

SIHHİYE MEMURLARI

Tabipler	Eczacılar	Cerrahlar	Tüfenkçiler
Sol Kolağası Asaf Efendi	Mülazım-1 Evvel Mehmet Emin Efendi	İsmail Efendi	Muhittin Usta
Yüzbaşı Mehmet İzzet Efendi	Mülazım-1 Evvel Şükrü Efendi	Ahmet Mehmet Efendi	Rahmo Usta
Yüzbaşı Halil Efendi	İbrahim Nazif Efendi		Mustafa Usta
Yüzbaşı Rahmi Efendi	Arestidi Efendi	Osman Nuri Efendi	Mehmet Usta

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Kasım Ağa	Behçet Ağa	İzzet Efendi	Mehmet Efendi
Hüseyin Ağa	Ali Ağa	Mehmet Efendi	Mehmet Efendi
Yusuf Efendi	Osman Ağa	Ahmet Efendi	İbrahim Efendi
İbrahim Efendi	Ali Ağa	Mehmet Efendi	Ethem Efendi

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Hasan Efendi	Osman Efendi	Ömer Efendi	Cemil Efendi
Ramazan Efendi	Mehmet Ağa	Ahmet Efendi	
Abdullah Efendi	Ömer Ağa	Tevfik Efendi	Mehmet Efendi
Mahmut Ağa	Mehmet Efendi	Ömer Efendi	Süleyman Efendi

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
İsmail Efendi		Mehmet Efendi	Ali Efendi
Hasan Ağa	Ali Ağa	Süleyman Efendi	Mehmet Efendi
Mehmet Efendi	Ahmet Efendi	Rıfat Efendi	Ahmet Efendi
Ahmet Ağa	Abdullah Ağa	Nuhi Efendi	Mehmet Efendi

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Mehmet Ağa	Mustafa Efendi	Halit Efendi	Yunus Efendi
Mehmet Ağa	Mustafa Efendi	Nazım Efendi	
Ali Ağa	Abdullah Efendi	Fuat Bey	Salih Efendi
İbrahim Efendi	Mustafa Efendi	Ali Efendi	Mehmet Efendi

32. NİZAMİYE ALAYI

Makamı	İsmi	Rütbesi
	Akif Bey	Miralay
	Zühdü Bey	Kaymakam
Mızıka Muallimi	Mehmet Efendi	Sol Kolağası
Sancaktar	Mehmet Efendi	Mülazım-1 Sani
Muallim Muavini	Ahmet Efendi	Mülazım-1 Sani

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Muavinler
Abdullah Efendi		İbrahim Efendi	Dursun Efendi
Mehmet Ağa	Mehmet Ağa	Ahmet Efendi	
Emin Ağa	Hamza Efendi	Hüseyin Efendi	İbrahim Efendi
Tahsin Efendi	Mehmet Efendi	Ahmet Efendi	Hamdi Efendi
Askeri İmamlar			
Mehmet Efendi	Ali Efendi	Yusuf Efendi	Mahmut Efendi

SIHHİYE MEMURLARI

Tabipler	Eczacılar	Cerrahlar	Tüfenkçiler
Yüzbaşı Ömer Azmi Efendi	Mehmet Efendi		Haşım Ağa
Yüzbaşı Ali Rıza Efendi	Perikli Efendi	Mehmet Recep Efendi	Akif Ağa
Sol Kol Ağası Mehmet Refet Efendi	Hokron Efendi		Hasan Usta
Yüzbaşı Mustafa Fehmi Efendi	Nikoli Efendi	Mehmet Efendi	Ahmet Usta

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Beşir Ağa	Şevki Efendi	Salih Ağa	Yusuf Ağa
Ahmet Ağa	Hüsnü Efendi	Ömer Efendi	Hilmi Efendi
Mehmet Ağa	Sabri Efendi	Nazım Efendi	Ahmet Ağa
Ahmet Efendi	İbrahim Ağa	Ziya Efendi	

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Ahmet Ağa	Yusuf Efendi	Ahmet Efendi	Şükrü Efendi
	Davut Ağa	Tahsin Efendi	Mehmet Efendi
Tahsin Efendi	Arif Ağa	Ali Efendi	
Hasan Ağa	İbrahim Efendi	Mehmet Efendi	Bahri Efendi

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
	Hüseyin Ağa	Ahmet Efendi	
Osman Ağa	Kazım Bey	Mehmet Efendi	Hüseyin Efendi
Salih Ağa	Hakkı Efendi	Şükrü Efendi	
	İsmail Ağa		

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
	Yusuf Efendi	Veli Efendi	Şükrü Efendi
Bekir Ağa	Mehmet Efendi	Hüseyin Efendi	Süleyman Efendi
	Ömer Ağa	Süleyman Efendi	Yusuf Efendi
Tahsin Efendi	Mustafa Efendi	Şevket Efendi	Emin Efendi

3- ON DOKUZUNCU FIRKA-İ HÜMAYUN

Kumandan	Ferik Emin Paşa
Erkan Harbiye Reisi	Mülazım-1 Evvel Ahmet Cemil Efendi

17. NİZAMİYE LİVASI

Makamı	İsmi	Rütbesi
Kumandan	Mustafa Naim Paşa	Mirliva
	Ahmet Ferit Efendi	Mülazım-1 Evvel

33. NİZAMİYE ALAYI

Makamı	İsmi	Rütbesi
	Hilmi Bey	Miralay
	Ahmet Bey	Kaymakam
	Emin Efendi	Alay Emni
Mızıka Muallimi	Mustafa Efendi	Yüzbaşı
Muallim Muavini	Ali Ağa	Mülazım-1 Sani

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Askeri İmamlar
Yusuf Efendi	Mehmet Efendi	Lütfi Efendi	Ahmet Efendi

		Alay Kâtibi	Alay İmamı
Mustafa Efendi	Mahmut Ağa	Kadir Efendi	Hacı Efendi
Mustafa Efendi	Taha Ağa		Reşit Efendi
Şerif Efendi	Haydar Ağa	Rıza Efendi	Mustafa Efendi

SIHHİYE MEMURLARI

Tabipler	Eczacılar	Cerrahlar	Tüfenkçiler
Yüzbaşı Celal Efendi	Serkiz Efendi	Mehmet Faik Efendi	Ömer Ağa
Yüzbaşı Gani Efendi	Mehmet Efendi	Mehmet Efendi	
Kolağası Ali Rıza Efendi	Agop Efendi	Ethem Efendi	Mustafa Ağa

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Abdurrahman Ağa	Mehmet Ağa	Dursun Efendi
Ahmet Efendi	Mahmut Efendi	Mazlum Efendi
Mahmut Efendi	İbrahim Ağa	

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
	Selim Efendi	Şerif Efendi	Sadık Efendi
Hayri Efendi	Mustafa Efendi	Mustafa Efendi	Mehmet Efendi
Abdi Efendi	Mahmut Ağa	Sabri Efendi	Mustafa Efendi
Hamdi Efendi	Süleyman Ağa	Said Efendi	

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Ahmet Ağa	Kemal Efendi	Hüseyin Efendi	Abdurrahman Efendi
Süleyman Ağa	Mehmet Ağa	Mehmet Efendi	Fuat Efendi
Mehmet Efendi	Feyzullah Ağa	Sıtkı Efendi	Suphi Efendi
Mustafa Ağa	Tevfik Ağa	Seyyid Efendi	Şükrü Efendi

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Mehmet Efendi	İbrahim Efendi	Mehmet Efendi	Cemal Efendi
Veli Ağa	Bedri Ağa	Hasan Ağa	Osman Efendi
Hüseyin Ağa	Hasan Ağa		
Ahmet Ağa	Hilal Ağa	Nesip Efendi	Ali Efendi

34. NİZAMİYE ALAYI

Makamı	İsmi	Rütbesi
	Osman Bey	Miralay
	Alim Efendi	Alay Emni
Mızıka Muallimi	Ahmet Efendi	Yüzbaşı
Sancaktar	Emin Efendi	Mülazım-1 Sani
Muallim Muavini	Arif Efendi	Mülazım-1 Sani

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Askeri İmamlar
Fehmi Efendi		Zühdü Efendi	Hüseyin Efendi
		Alay Kâtibi	Alay İmamı
Hasan Efendi	Nedim Efendi	Faik Efendi	Abdullah Efendi
	Şükrü Efendi	Baki Efendi	Mahmut Efendi
Mesrur Ağa	Mehmet Efendi	Şükrü Efendi	Ahmet Efendi

SIHHİYE MEMURLARI

Tabipler	Eczacılar	Cerrahlar	Tüfenkçiler
Yüzbaşı Hayım Efendi	Ali Efendi	Ahmet Efendi	
Yüzbaşı Avram Efendi	İbrahim Efendi	Ali Efendi	İbrahim Usta
	Hıfzı Efendi	İsmail Efendi	İsmail Ağa
	Ethem Efendi	Süleyman Efendi	

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Himmet Efendi	Naim Efendi	Rasim Efendi	Rahmi Efendi
Tahsin Efendi	Ahmet Ağa	Mustafa Efendi	Ziya Efendi
Ali Efendi	İlyas Efendi	Ali Efendi	Arif Efendi
Mustafa Efendi		Necati Efendi	Tevfik Efendi

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Rüştü Efendi	Nail Efendi	Yusuf Efendi	Hakkı Efendi
Ahmet Efendi	Edip Efendi	Mehmet Efendi	Hüseyin Efendi
Basri Efendi	Reşit Efendi	Yusuf Efendi	Hakkı Efendi
İbrahim Ağa		Sait Efendi	Emin Efendi

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Hakkı Efendi	Mahmut Efendi	Zeki Efendi	Hulusi Efendi
Şevket Efendi	Ragıp Efendi	Refik Efendi	Hasan Efendi
Mehmet Efendi	Şükrü Efendi	Halil Efendi	Zeynel Efendi
Aşır Efendi	Ahmet Efendi	Hüseyin Efendi	Muzaffer Efendi

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Şevki Efendi	Osman Efendi	Osman Efendi	
Hızır Efendi	Zeki Efendi	İrfan Efendi	Veli Efendi
Mehmet Efendi	Talat Efendi	Ahmet Efendi	Necmi Efendi
Hızır Efendi	Sait Ağa	Muhittin Efendi	

18. NİZAMİYE LİVASI

Makamı	İsmi	Rütbesi
Kumandan	Atıf Paşa	Mirliva

Hayrullah Efendi

Mülazım-1 Evvel

35. NİZAMİYE ALAYI

Makamı	İsmi	Rütbesi
	Hamdi Bey	Miralay
Alay Emni	Baki Efendi	
Sancaktar	Hüseyin Efendi	Mülazım-1 Sani
Mızıka Muallimi Muavini	Lütfü Efendi	

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Askeri İmamlar
Galip Efendi	Rıfat Efendi	Hilmi Efendi Alay Kâtibi	Salih Efendi Alay İmamı
	Kadir Efendi	Hulusi Efendi	Mehmet Efendi
Ali Efendi	Saim Efendi	Hidayet Efendi	Sıtkı Efendi
Mustafa Efendi	İbrahim Ağa	Esat Efendi	Arif Efendi

SIHHİYE MEMURLARI

Tabipler	Eczacılar	Cerrahlar	Tüfenkçiler
Yüzbaşı Hüseyin Hüsnü Efendi	Mehmet Şakir Efendi	Mehmet Sadık Efendi	Mehmet Vasfi Usta
Binbaşı Ali Rıza Efendi	Ali Vasfi Efendi	Mustafa İzzet Efendi	Süleyman Ağa
Binbaşı Ali Efendi	Mahmut Efendi	Yusuf Efendi	Rıza Ağa
Kolağası Mehmet Sükuti Efendi	Vasil Efendi	Osman Efendi	

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveler	Mülazım-1 Saniler	
Osman Efendi	Fethi Efendi	İbrahim Efendi	
Ahmet Ağa	İsmail Efendi	Mehmet Efendi	Zeki Efendi
Tahsin Efendi	Behzat Efendi	Nuri Efendi	Asaf Efendi
Yusuf Efendi	Hüsnü Efendi	Süleyman Efendi	Sıtkı Efendi

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Adil Efendi	Şevki Efendi	Zeki Efendi	Ali Efendi
Mehmet Ağa	Kadir Efendi	Cevdet Efendi	Musa Efendi
Kemal Efendi	Hayrullah Efendi	Kâmil Efendi	İbrahim Efendi
Kadri Efendi	Sabit Efendi	Saip Efendi	

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Ömer Efendi	Hamdi Efendi	Faik Efendi	
Şemsi Efendi	Yakup Efendi	Nuri Efendi	İsmail Efendi
Zekeriya Efendi	Neşet Efendi	Asım Efendi	
Ahmet Efendi	İrfan Efendi	Ali Efendi	Kazım Efendi

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Ziver Efendi	Adil Efendi	Tevfik Efendi	Nazif Efendi
Arif Efendi	Ahmet Ağa	Kazım Efendi	Hamdi Efendi
Kâmil Efendi	Yusuf Efendi	Hasan Efendi	Kâmil Efendi
Abdullah Efendi	Mehmet Ağa	Ahmet Efendi	

36. NİZAMİYE ALAYI

Makamı	İsmi	Rütbesi
	Fettah Bey	Miralay
Alay Emni	Mustafa Efendi	
Mızıka Muallimi	Kadir Efendi	Yüzbaşı
Sancaktar	Süleyman Efendi	Mülazım-1 Sani
Muallim Muavini	Ali Ağa	Mülazım-1 Sani

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Askeri İmamlar
Edip Efendi	Mustafa Efendi	Halil Efendi Alay Kâtibi	Ahmet Efendi Alay İmamı
Şevket Efendi	Vahap Efendi	Tahir Efendi	Osman Efendi
Naki Efendi	Recep Efendi	Muhittin Efendi	Hıfzı Efendi
Emin Efendi	Veysi Efendi	Rıfat Efendi	Talat Efendi

SIHHİYE MEMURLARI

Tabipler	Eczacılar	Cerrahlar	Tüfenkçiler
Yüzbaşı Abdurrahman Efendi	Mülazım-1 Evvel Fazıl Efendi		Mehmet Hasan Usta
Binbaşı Osman Efendi	Perikli Efendi	Mehmet Nuri Efendi	Mehmet Ağa
Binbaşı Espero Efendi	Abdullah Efendi	Mehmet Reşit Efendi	Mehmet Ağa
	Ahmet Münip Efendi	Mustafa Sami Efendi	Rıza Efendi

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Hilmi Efendi	Süleyman Efendi	Kazım Efendi	Mehmet Efendi
Kazım Efendi	Mustafa Efendi	Namık Efendi	Şükrü Efendi
Âdem Efendi	Süleyman Efendi	Latif Efendi	Sait Efendi
Halil Ağa	Nuri Efendi	Sabri Efendi	Enis Efendi

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Mustafa Efendi	Kadri Efendi	Hikmet Efendi	Mahmut Efendi
Ahmet Efendi	Ahmet Ağa	Ahmet Efendi	
Mustafa Ağa	Rıfat Efendi	Yahya Efendi	İlyas Efendi
Ahmet Efendi	Servet Efendi	Yusuf Efendi	

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Şerif Efendi	Tevfik Efendi	Fahri Efendi	Nusret Efendi
Hulusi Efendi	Ahmet Ağa	Azmi Efendi	Ahmet Efendi
Hanefi Ağa	İhsan Efendi	Sedat Efendi	Mustafa Efendi
İzzettin Efendi	Kerim Efendi	Sait Efendi	Rıza Efendi

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Mehmet Ağa	Necmettin Efendi	Bahir Efendi	
Şemsi Efendi	Ahmet Efendi	Saffet Efendi	
	Kemal Efendi	Süleyman Efendi	Ahmet Efendi
Ali Efendi	Lütfi Efendi	Nusret Efendi	Emin Efendi

DÖRDÜNCÜ KISIM

DÖRDÜNCÜ SÜVARİ FIRKA-İ HÜMAYUNU

Makamı	İsmi
Kumandan	Ferik Ahmet Sıtkı Paşa (Umum Hamidiye ve Hafif Süvari Alayları Kumandanı)
Mülhak	Yüzbaşı Vekili Mahmut Hakkı Efendi
Mülhak	Mülazım-1 Evvel Mithat Efendi
Mülhak	Mülazım-1 Sani Vasıf Efendi

Askeri Birliğin Adı	Kumandanı
10. Süvari Livası	Mirliva Süleyman Paşa
11. Süvari Livası	
12. Süvari Livası	

10. SÜVARİ LİVASI

19. SÜVARİ ALAYI

İsmi	Rütbesi-Vazifesi	İsmi	Rütbesi-Vazifesi
Zekeriya Bey	Miralay	Ali Bey	Kaymakam
Osman Efendi	Binbaşı	Mevlüt Efendi	Alay Emni
Sabri Efendi	Alay Kâtibi	Mustafa Efendi	Kâtib-i Sani
İbrahim Efendi	İmam	Rıza Efendi	İmam
Yüzbaşı Fehmi Efendi	Esvap Emni	Mülazım-ı Sani Lütfi Efendi	Sancaktar

SIHHİYE MEMURLARI

Tabipler	Eczacılar	Cerrahlar	Baytarlar
Paver Efendi	Ali Rıza Efendi	İsmail Hakkı Efendi	Yüzbaşı Mehmet Raif Efendi
	Ahmet Fevzi Efendi		Yüzbaşı Rıza Efendi

Askeri Esnaf

Osman Ağa	Tüfenkçi Ustası
-----------	-----------------

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülazım-ı Evveller	
Fahrettin Efendi		Necmi Efendi	Vuslat Efendi
Nazmi Efendi	Kenan Bey	İhsan Efendi	Ethem Efendi
Hüsametdin Efendi	Vasıf Bey	Galip Efendi	
Faik Efendi	Fevzi Efendi	Tevfik Efendi	Şükrü Efendi
Rauf Efendi		Vasfi Efendi	

Mülazım-ı Sâniler

Rıza Efendi	
Hayri Efendi	Tevfik Efendi
Muzaffer Efendi	Necati Efendi
Zihni Efendi	Fehim Efendi
Mevlüt Efendi	Fehmi Efendi

20. SÜVARİ ALAYI

İsmi	Rütbesi-Vazifesi	İsmi	Rütbesi-Vazifesi
Seyit Bey	Miralay	Mustafa Bey	Kaymakam
Ömer Lütfi Efendi	Binbaşı	Şeref Bey	Binbaşı
Şükrü Efendi	Alay Emini	İsmail Efendi	Kol Ağası
Mustafa Efendi	Alay Kâtibi	Hasan Efendi	Kâtib-i Sani
Galip Efendi	İmam	Burhan Efendi	İmam
Yüzbaşı Raşit Efendi	Esvap Emini	Mülazım-1 Sani Kazım Efendi	Sancaktar

SIHHİYE MEMURLARI

Tabipler	Eczacılar	Cerrahlar	Baytarlar
Kolağası Mazlum Efendi	Gremani Efendi	İsmail Hakkı Efendi	Kolağası Ali Fuat Efendi
Yüzbaşı Salim Efendi	Emin Efendi	Nuri Efendi	Yüzbaşı Rıza Efendi

Askeri Esnaf

Nuri Ağa	Tüfenkçi Ustası
----------	-----------------

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülazım-1 Evveller
Mehmet Efendi	Mahmut Efendi	Hasan Efendi Ahmet Efendi
Sait Efendi	Mehmet Ağa	Hakkı Efendi Tayyar Efendi
Sıtkı Efendi	Halil Efendi	Muzaffer Efendi Şemsi Efendi
Süleyman Efendi	Abdurrahman Efendi	İbrahim Efendi Osman Efendi
Ahmet Hamdi Efendi	Muhsin Efendi	Hakkı Efendi Vefik Efendi

Mülazım-1 Sâniler

Galip Efendi	Fikri Efendi
Ahmet Hamdi Efendi	Nazmi Efendi

Rıza Efendi	Sadettin Efendi
Fehmi Efendi	Ali Efendi
Kazım Efendi	Nuri Efendi

11. SÜVARİ LİVASI

21. SÜVARİ ALAYI

İsmi	Rütbesi-Vazifesi	İsmi	Rütbesi-Vazifesi
Hüseyin Bey	Kaymakam	Fuat Bey	Binbaşı
Mehmet Mirza Efendi	Binbaşı	Rıza Efendi	Kolağası
Hilmi Efendi	Alay Kâtibi	Hüsnü Efendi	Kâtib-i Sani
Akif Efendi	İmam	Mehmet Efendi	İmam
Yüzbaşı Hüsnü Efendi	Esvap Emni	Mülazım-1 Sani Bekir Efendi	Sancaktar

SIHHİYE MEMURLARI

Tabipler	Eczacılar	Cerrahlar	Baytarlar
Yüzbaşı Hasan Tahsin Efendi	Yanko Kostantin Efendi	Hamdi Hasan Efendi	Yüzbaşı Mehmet Ziya Efendi
Yüzbaşı Zeynelabidin Efendi		Refik Efendi	Yüzbaşı Mahmut Celal Efendi

Askeri Esnaf

Recep Ağa

Yüzbaşlar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülazım-1 Evveller
Hüseyin Efendi	Mustafa Efendi	Abdurrahman Efendi Cemal Efendi
Mahmut Efendi	Ahmet Efendi	Nedim Efendi
Niyazi Efendi	Ahmet Efendi	Nazım Efendi Sami Efendi
Mehmet Ağa	İbrahim Efendi	Lütfü Efendi Rıza Efendi
İsmail Efendi	Mustafa Efendi İ	Hıfzı Efendi Hilmi Efendi

Mülazım-1 Sâniler

Nuri Efendi	Osman Nuri Efendi
İsmail Efendi	Rüştü Efendi
Şefik Efendi	Sami Efendi
Nuri Efendi	İsmail Hakkı Efendi
Necmettin Efendi	Şevket Efendi

22. SÜVARİ ALAYI

İsmi	Rütbesi-Vazifesi	İsmi	Rütbesi-Vazifesi
Hamdi Bey	Miralay	Nuri Bey	Binbaşı
Muhtar Efendi	Binbaşı	Sadullah Efendi	Alay Emini
Nâsîh Efendi	Kolağası	Hulusi Efendi	Alay Kâtibi
Cemal Efendi	Kâtib-i Sani	Aziz Efendi	İmam
Mustafa Efendi	İmam		
Mülazım-ı Sani Yusuf Efendi	Sancaktar	Yüzbaşı Hasan Efendi	Esvap Emini

SIHHİYE MEMURLARI

Tabipler	Eczacılar	Cerrahlar	Baytarlar
Yüzbaşı Vasîf Efendi	Necmettin Efendi	Halil Efendi	Yüzbaşı Hüseyin Efendi
	Osman Efendi	Şakir Efendi	Yüzbaşı Halil Efendi

Askeri Esnaf

Abdurrahim Usta

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülazım-ı Evveller	
Ziya Efendi	Bekir Ağa	Cudi Efendi	Ahmet Efendi
İshak Efendi	Abdurrahman Efendi	Ziya Efendi	Faik Efendi
İsmail Efendi	Hamdi Efendi	Mahir Efendi	Hüseyin Ağa
Hayri Efendi	Rıza Efendi	Sabri Efendi	Hakkı Efendi
İsmail Efendi		Ziya Efendi	Şükrü Efendi

Mülazım-1 Sâniler

Mürsel Efendi	Lütfü Efendi
Salih Efendi	Sabri Efendi
Bekir Ağa	Ali Bey
Hasan Tahsin Efendi	İsmail Hakkı Efendi
Behçet Efendi	Hamdi Efendi

12. SÜVARİ LİVASI

23. SÜVARİ ALAYI

İsmi	Rütbesi-Vazifesi	İsmi	Rütbesi-Vazifesi
Tayyar Bey	Miralay	Yusuf Bey	Kaymakam
Şükrü Efendi	Binbaşı	Cemal Efendi	Binbaşı
Hasan Efendi	Alay Emini	Halil Efendi	Kolağası
Sıtkı Efendi	Alay Kâtibi	Şerif Efendi	Kâtib-i Sani
Yusuf Efendi	İmam	Tevfik Efendi	İmam
Yüzbaşı Sabri Efendi	Esvap Emini	Mülazım-1 Sani Zeki Efendi	Sancaktar

SIHHİYE MEMURLARI

Tabipler	Eczacılar	Cerrahlar	Baytarlar
Binbaşı Saffet Efendi	Pol Efendi	Hüsnü Efendi	Binbaşı Lütfi Efendi
Yüzbaşı Hüseyin Efendi	Anagnosti Efendi		Yüzbaşı Saadettin Efendi

Askeri Esnaf

Ali Usta

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülazım-1 Evveller	
İsmail Hakkı Efendi	Çaker Efendi	Şükrü Efendi	Nuri Efendi
Yusuf Ağa	İsmail Efendi	Bekir Efendi	Ziya Efendi

	Sıtkı Efendi	Faik Efendi	Mehmet Efendi
Akif Efendi	İbrahim Efendi	İhsan Efendi	Kâmil Efendi
Ali Efendi	Mustafa Efendi	İbrahim Efendi	Abdullah Efendi

Mülazım-1 Sâniler

Mahmut Efendi	
Sabri Efendi	Bilal Efendi
Nazım Efendi	Mazhar Efendi
Mehmet Efendi	Galip Efendi
Ömer Efendi	Vefik Efendi

24. SÜVARİ ALAYI

İsmi	Rütbesi-Vazifesi	İsmi	Rütbesi-Vazifesi
Ahmet Cemal Bey	Miralay	Kâmil Efendi	Binbaşı
Yusuf Efendi	Binbaşı	Raşit Efendi	Alay Emni
Agah Efendi	Kolağası	Mustafa Efendi	Alay Kâtibi
Mehmet Nuri Efendi	İmam	Mehmet Galip Efendi	İmam
Mülazım-1 Sani Osman Nuri Efendi	Sancaktar		

SIHHİYE MEMURLARI

Tabipler	Eczacılar	Cerrahlar	Baytarlar
Yüzbaşı Fethi Efendi	Toma Efendi	Rıza Efendi	Kaymakam İsmail Bey
Yüzbaşı Cemil Efendi	Şahap Efendi		Kolağası Şahap Efendi

Askeri Esnaf

Mustafa Usta

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülazım-1 Evveller
Rıfat Efendi	Mehmet Efendi	Remzi Efendi
Ziya Efendi		Şemsi Efendi

Hatem Efendi	Hasan Ağa	İbrahim Efendi	Hayri Efendi
Recep Efendi	Ali Efendi	Nazif Efendi	Abdurrahim Efendi
Nuri Efendi		Servet Efendi	

Mülazım-ı Sâniler

Rıfat Efendi	Hüseyin Efendi
İrfan Efendi	Kazım Efendi
Cemil Efendi	İbrahim Efendi
Nazım Efendi	Abdülkadir Efendi
Abdürrezzak Efendi	

SULTAN SUYU ÇİFLİK-İ HÜMAYUNU SÜVARİ REMONT BÖLÜKLERİ

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Müdür	Osman Hilmi Efendi	Baytar Binbaşı
	Şevki Efendi	Kolağası
	Nuri Efendi	Kâtib-i Sâni
İmam	Mehmet Efendi	

SIHHİYE MEMURLARI

Tabipler	Eczacılar	Cerrahlar	Baytarlar
Yüzbaşı Yusuf Efendi	Mülâzım-ı Evvel Salih Efendi		Hurşit Efendi

Baytarlar

Mirliva Haydar Sâlim Paşa	Yüzbaşı Mehmet Ferit Efendi
Yüzbaşı Ahmet Efendi	Yüzbaşı Halil Abdullah Efendi
Yüzbaşı Zihni Efendi	

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
İshak Efendi	Osman Nuri Efendi	Fahri Efendi	
	Mehmet Nuri Efendi	Fehmi Efendi	Halis Efendi

Mülazım-1 Saniler

Faik Fikri Efendi	Tevfik Efendi
Rüştü Efendi	Refet Efendi

HAMİDİYE HAFİF SÜVARİ LİVALARI

Askeri Birliğin Adı	Kumandanı	Mülhak
1. Livası		
2. Livası		
3. Livası		
4. Livası		Mülazım-1 Sani Zekeriya Efendi
5. Livası		Mülazım-1 Evvel Abdülkadir Efendi
6. Livası	Mirliva İshak Paşa	Mülazım-1 Sani Ali Efendi
7. Livası	Mirliva Mehmet Ali Paşa	

HAMİDİYE HAFİF SÜVARİ ALAYLARI

1. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Halil Bey	Kumandan	Mehmet Bey	Binbaşı
Hacı Efendi	Binbaşı	Hurşit Efendi	Kâtib-i Sani

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülazım-1 Evveller	
Nuri Efendi	Halit Efendi	Feyzullah Efendi	Mustafa Ağa
	Rıfat Efendi	Abdürrezzak Efendi	
	Rıfat Efendi	Yusuf Ağa	Ali Bey
	Fehmi Ağa	Mirat Ağa	Yusuf Ağa
	Ömer Ağa	Derviş Ağa	
	Hüseyin Efendi		

Mülâzım-1 Sâniler

Osman Bey	Derviş Efendi
-----------	---------------

Yakup Ağa	Ali Ağa
Şükrü Ağa	Kâmil Ağa
Beşa Bey	Derviş Ağa
Maksut Ağa	Yusuf Efendi

2. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Mustafa İrfan Bey	Kumandan	Yusuf Bey	Kaymakam
Ahmet Bey	Binbaşı	Mehmet Bey	Binbaşı
Maksut Bey	Kolağası	Mustafa Efendi	Kâtib-i Sani
İbrahim Efendi	İmam	Mülâzım-1 Sâni Timur Ağa	Sancaktar

Yüzbaşı Vekilleri

Yüzbaşı Vekilleri		Mülâzım-1 Evveller	
Maksut Bey	Kâmil Efendi	Mahmut Efendi	Yusuf Ağa
Halit Bey	Cemal Efendi	Mehmet Efendi	Osman Ağa
Mirza Ağa		Bedi Efendi	Şükrü Bey

Mülâzım-1 Sâniler

Mehmet Bey	Halit Ağa
Abdülkerim Ağa	İbrahim Efendi
Mahmut Bey	

3. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Faris Bey	Kumandan	Süleyman Bey	Kaymakam
Cafer Ağa	Binbaşı	Ahmet Ağa	Binbaşı
Hamit Efendi	Kolağası	Vasıf Efendi	Kâtib-i Sani
Mülâzım-1 Sani Maksut Efendi	Sancaktar		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülazım-1 Evveller	
Ahmet Fazıl Efendi	Osman Ağa	Mehmet Ağa	Mustafa Efendi
	Mirat Ağa	Ali Efendi	İbrahim Ağa
Sabri Efendi	İsmail Efendi	Bedir Ağa	Mehmet Ağa
	Mustafa Bey		

Mülâzım-1 Sâniler

Ahmet Ağa	Derviş Ağa
Hüseyin Ağa	İbrahim Ağa
Hasan Ağa	Musa Ağa
Ömer Ağa	

4. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Rahmi Bey	Kumandan	Selim Bey	Kaymakam
Ali Bey	Binbaşı	Medet Bey	Binbaşı
Hasan Bey	Kolağası	Süleyman Efendi	Kâtib-i Sani
Ömer Efendi	İmam	Mülâzım-1 Sani Süleyman Efendi	Sancaktar

Yüzbaşı Vekilleri

Mülazım-1 Evveller

Hüseyin Ağa	Ali Ağa	Eyüp Ağa	Reşit Ağa
Aziz Efendi	Hüseyin Ağa	Mehmet Ağa	Nebi Ağa
Hasan Ağa	Hamit Bey		

Mülâzım-1 Sâniler

Musa Ağa	Hüseyin Ağa
Recep Ağa	Hasan Ağa
İsmail Ağa	Arslan Bey
Rezko Ağa	Serhenk Ağa

5. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Osman Bey	Kumandan	Hasan Bey	Kaymakam
Resul Bey	Binbaşı	Halit Bey	Binbaşı
Reşit Ağa	Kolağası	Ahmet Efendi	Kâtib-i Sâni
Mülâzım-ı Sâni Ali Ağa	Sancaktar		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
	Rıdvan Bey	Ali Ağa	Hasan Efendi
Abdülkadir Ağa	Reşit Bey	Yusuf Ağa	Yusuf Ağa
	Cemşit Bey	Şeyh Seyyid Ağa	
Besim Efendi	Abdi Ağa	İsmail Ağa	Mahmut Ağa

Mülâzım-ı Sâniler

Süleyman Bey	Sait Bey
Ahmet Ağa	Sadık Bey
Mehmet Ağa	Ömer Ağa
Kasım Ağa	

6. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Han Baba Bey	Kaymakam	Abdullah Bey	Binbaşı
Veli Efendi	Kolağası	Yunus Efendi	Kâtib-i Sâni
Turan Efendi	İmam		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
------------	-------------------	--------------------	--

Enis Efendi	İskender Bey	Aydın Ağa	Emir Bey
İsmail Efendi	Hüseyin Bey	Abdüssamed Ağa	
		Hasan Efendi	Hasan Ali Bey
Selim Zeki Efendi		Kahraman Ağa	Safer Ağa

Mülâzım-ı Sâniler

Şahbaz Ağa	Mustafa Efendi
Mümtaz Ağa	
Ali Mehmet Ağa	Musa Ağa
Mehmet Emin Ağa	Nebi Efendi

7. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Abdülkadir Bey	Kaymakam	Kahraman Lütfi Bey	Binbaşı
Hüseyin Efendi	Kolağası	Ali Efendi	İmam
Mülâzım-ı Sâni Abbas Bey	Sancaktar		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
	Hamdi Efendi	Kâmil Bey	Yakup Efendi
	Ahmet Efendi	Ali Asker Ağa	Bulad Efendi
	Ahmet Rüştü Efendi	Derviş Efendi	Abdülkerim Ağa
Mehmet Arif Efendi	Süleyman Ağa	Ahmet Ağa	Ferec Ağa
	Ahmet Bey		
	Rıza Bey		

Mülâzım-ı Sâniler

Musa Efendi	
Ahmet Ağa	Bahtiyar Efendi

Osman Ağa	Şükrü Bey
Ali Kerim Ağa	

8. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Miralay Safer Bey	Kumandan	Yusuf Ağa	Binbaşı
Hüseyin Ağa	Binbaşı	Bedi Bey	Kolağası
Zühdü Bey	Kâtib-i Sâni	Abdulkuddüs Efendi	İmam

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
Ali Ağa	Kahraman Ağa	Hüseyin Ağa	
Behçet Efendi	Halil Ağa	Kasım Ağa	
Yaver Efendi	Yusuf Ağa	Şebap Ağa	Mehmet Ağa
Mustafa Ağa	Kurdo Ağa		

Mülâzım-ı Sâniler

Hamdi Efendi	
Hüseyin Ağa	Cemal Efendi
Hüseyin Ağa	
Kuro Ağa	Abdullah Efendi

9. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Şaban Bey	Kumandan	Mehmet Bey	Kaymakam
Ali Ağa	Binbaşı	Mustafa Ağa	Binbaşı
Fahri Efendi	Alay Kâtibi	Abdullah Efendi	Kâtib-i Sâni
Sadullah Efendi	İmam		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller
------------	-------------------	--------------------

Nuri Efendi	Hamza Bey	Eyüp Ağa	Süleyman Ağa
		Ahmet Ağa	Kasım Bey
Lütfen Efendi	Sait Ağa	Hamza Ağa	Mehmet Ağa
Mustafa Efendi		Nebi Ağa	Yusuf Ağa

Mülâzım-ı Sâniler

İsmail Ağa	Said Efendi
Evliya Ağa	Mehmet Ağa
Ali Ağa	Mustafa Ağa
Mehmet Ağa	Hasan Efendi

10. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Mehmet Ali Bey	Kumandan	Mustafa Bey	Kaymakam
Hüseyin Ağa	Binbaşı	İlyas Efendi	Alay Kâtibi
Abdürrezzak Efendi	Kâtib-i Sâni	Kasım Efendi	İmam

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
	Mahmut Ağa		
Mehmet Efendi	Bekir Ağa	Mustafa Ağa	Resul Ağa
	Hüseyin Ağa	Mehmet Ağa	Ömer Ağa
	Ali Efendi	Kasım Efendi	Hamit Efendi

Mülâzım-ı Sâniler

Hamit Ağa	
Musa Ağa	Ali Efendi
Hasan Ağa	Mehmet Ağa
Kasım Ağa	Maruf Efendi

11. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Mehmet Bey	Kumandan	Hüseyin Bey	Kaymakam
Yusuf Ağa	Binbaşı	İbrahim Efendi	Binbaşı
Sertip Ağa	Kolağası	Aziz Efendi	Alay Kâtibi
İsmail Efendi	Kâtib-i Sâni		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
	Süleyman Efendi	Tahir Ağa	
Kâmil Efendi	Timur Ağa	Hüseyin Ağa	Şemsettin Ağa
Ahmet Ağa	Bekir Ağa	Ali Ağa	Abdullah Ağa
Hasan Efendi	Keşfo İbn Abdullah	Abdullah Ağa	Hacı Ali Ağa

Mülâzım-ı Sâniler

Kasım Ağa	Ömer Ağa
Ömer Ağa	
Hüseyin Ağa	Ahmet Ağa
Kali Ağa	Süleyman Ağa

12. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Mustafa Bey	Kumandan	Mehmet Bey	Kaymakam
Nadir Bey	Binbaşı	Mehmet Ağa	Binbaşı
Zeynel Ağa	Kolağası	Mehmet Raşit Efendi	Alay Kâtibi
İzzet Efendi	Kâtib-i Sâni	Musa Efendi	İmam

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
Sait Efendi		Esat Ağa	Beşir Ağa
Mehmet Efendi		Mehmet Ağa	
		Mehmet Ağa	Mahmut Ağa
	Ömer Ağa	Hamza Ağa	Sadık Bey

Mülâzım-ı Sâniler

Salih Ağa	Hüseyin Ağa
Süleyman Ağa	Cemal Efendi
Ahmet Efendi	
Acem Ağa	Aziz Efendi

13. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Mehmet Sıddık Bey	Kaymakam	Ahmet Bey	Binbaşı
Abdullah Ağa	Binbaşı	Ali Ağa	Kolağası
Molla Timur Efendi	İmam	Abdulgafur Efendi	Kâtib-i Sâni
Mülâzım-ı Sâni Yaşar Ağa	Sancaktar		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
	Hüseyin Ağa		
Hasan Ağa	Mehmet Ağa	Mustafa Ağa	Ahmet Ağa
	Derviş Ağa	Mustafa Ağa	
	Yusuf Ağa	Tahir Bey	Süleyman Ağa

Mülâzım-ı Sâniler

Hasan Ağa	
Acem Ağa	Mustafa Efendi
Fettah Ağa	
Memo Ağa	Abdal Ağa

14. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Fuat Bey	Kumandan	Mustafa Bey	Kaymakam
Osman Ağa	Binbaşı	Mahmut Efendi	Kâtib-i Sâni

Mehmet Efendi	İmam
---------------	------

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
	Halil Efendi	Hüseyin Ağa	Zerko Ağa
	Tahir Ağa	Siyabuş Ağa	
	Hamza Ağa	Gülşen Ağa	Mehmet Ağa
	İbrahim Ağa	Timur Bey	

Mülâzım-ı Sâniler

Zerko Ağa	Abdullah Ağa
Bekir Ağa	
Mahmut Ağa	Sado Ağa
Kasım Ağa	

15. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Azmi Bey	Kumandan	Kâmil Bey	Kaymakam
Zerko Ağa	Binbaşı	İsmail Efendi	Kolağası
İbrahim Ethem Efendi	Alay Kâtibi	Mustafa Efendi	Katip Sahne

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
	Haşim Efendi	Kasım Ağa	Şebap Ağa
	Mirat Ağa	Hurşit Ağa	
Hüsnü Efendi	Mahmut Ağa	İsmail Ağa	
Salih Ağa	Halit Ağa	Sadık Ağa	Mahmut Ağa
	Esat Ağa		

Mülâzım-ı Sâniler

Mirza Ağa	
Halit Ağa	Kuluhan Ağa

Kâmil Efendi	
Mehmet Şerif Ağa	Akid Ağa

16. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Ferit Bey	Kumandan	Ali Bey	Kaymakam
Derviş Ağa	Binbaşı	Mehmet Ağa	Binbaşı
Halit Efendi	Alay Kâtibi	Mustafa Efendi	Kâtib-i Sâni
Muhittin Efendi	İmam	Mülâzım-ı Sâni Mustafa Ağa	Sancaktar

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller
İbrahim Efendi	Reşit Ağa	Osman Ağa Terlan Ağa
Feridun Efendi	Abdurrahman Ağa	Yusuf Ağa Mehmet Ağa
Yaşar Efendi	Mustafa Ağa	Faris Ağa
Naim Efendi	Kuluhan Ağa	Ahmet Ağa

Mülâzım-ı Sâniler

Mustafa Ağa	Mirza Efendi
Agı Ağa	Yusuf Ağa
Saltan Ağa	Osman Efendi
Mehmet Ağa	

17. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Miralay Mehmet Rıfat Bey	Kumandan	Necip Efendi	Binbaşı
Azizhan Ağa	Binbaşı	Musa Efendi	İmam

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller
Hasan Ağa		

Yaşar Efendi	Yusuf Ağa	Ali Ağa
Ömer Lütü Efendi	Mehmet Ağa	
Fer'i Efendi		

Mülâzım-ı Sâniler

Canko Ağa	İsmail Ağa
-----------	------------

18. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Zahit Bey	Kumandan	Mehmet Bey	Kaymakam
Osman Bey	Binbaşı	Hasan Efendi	Kolağası
Mustafa Efendi	Alay Kâtibi	Mehmet Efendi	Kâtib-i Sâni
Mülâzım-ı Sâni Zerko Ağa	Sancaktar		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
Mustafa Efendi	Ahmet Ağa	Alihan Ağa	İbrahim Ağa
Esat Efendi	Mehmet Ağa	Timur Ağa	Acem Ağa
Ahmet Nuri Efendi	Ömer Ağa	Ağa Bey	Abdulcelil Ağa
	Hamid Efendi	Kuluhan Efendi	Sadi Ağa
	Süleyman Ağa		

Mülâzım-ı Sâniler

Mehmet Ağa	İbrahim Ağa
Derviş Ağa	Reşo Ağa
Şeyho Ağa	
Ali Ağa	Abdullah Ağa

19. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
------	----------------	------	----------------

Kaymakam Mahmut Bey	Kumandan	Hasan Ağa	Binbaşı
Yusuf Efendi	Alay Kâtibi	Fahri Efendi	Kâtib-i Sâni
Yusuf Efendi	İmam		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
Osman Efendi		Emin Ağa	
Hüseyin Ağa	Derviş Ağa	Mirza Ağa	
Ziya Efendi		Miza Ağa	
İsmail Efendi	Cihangir Ağa	Abdi Ağa	
İzzet Efendi		Halit Ağa	Mustafa Ağa

Mülâzım-ı Sâniler

Saltan Ağa	Ali Ağa
Derviş Ağa	Ömer Ağa
İbrahim Ağa	
Mehmet Ağa	Hasan Ağa

20. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Miralay Emin Bey	Kumandan	Şeref Bey	Miralay
Hacı Ağa	Binbaşı	Cihangir Ağa	Binbaşı
Mevlüt Efendi	Alay Kâtibi	Osman Efendi	Kolağası

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
	Ahmet Ağa	Emin Ağa	Halit Efendi
Mehmet Efendi	Ali Ağa	Abdi Ağa	Ali Ağa
	Hasan Ağa	Şükrü Ağa	İsa Ağa
	İbrahim Ağa	Mehmet Ağa	Hamit Ağa

Alay-1 Mezkurdaki Diğer Personel

Timur Ağa	Mülâzım-1 Evvel
Hacı Ağa	Mülâzım-1 Evvel
Hacı Ağa	Mülâzım-1 Evvel

21. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Arif Bey	Kumandan	Selim Bey	Kaymakam
Abdi Ağa	Binbaşı	Mustafa Ağa	Binbaşı
Abdi Ağa	Kolağası	Ahmet Efendi	Alay Kâtibi
İbrahim Efendi	Katip Sahne	Musa Efendi	İmam
Mülâzım-1 Sâni Abdulgafur Ağa	Sancaktar		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-1 Evveler	
İbrahim Ethem Efendi		Ahmet Ağa	Kasım Ağa
Hasan Hilmi Efendi	Kasım Ağa	Timur Ağa	Derviş Ağa
Hüsnü Efendi	Hasan Ağa	Şeyho Ağa	Ömer Ağa
	Haso Ağa	Yaso Ağa	Mustafa Ağa

Mülâzım-1 Sâniler

Süleyman Ağa
Hüseyin Ağa
Reşo Ağa
İskender Ağa

22. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Naci Bey	Kumandan	Timur Paşa	Kaymakam

Musa Efendi	Binbaşı	Tosun Efendi	Binbaşı
İbrahim Ağa	Kolağası	Mahmut Efendi	Alay Kâtibi
Macit Efendi	Kâtib-i Sâni	Salih Efendi	İmam
Mülâzım-ı Sâni Salih Ağa	Sancaktar		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
	Osman Ağa	Süleyman Ağa	
Hüseyin Efendi	Hamza Ağa	Ahmet Ağa	Süleyman Ağa
İsa Efendi		Hacı Abdullah Ağa	İbrahim Ağa
Müslim Efendi	Ali Ağa	Ahmi Ağa	Ahmet Ağa

Mülâzım-ı Sâniler

Mahi Ağa	Mehmet Ağa
Süleyman Ağa	Halil Ağa
Mahmut Ağa	Tahir Ağa

23. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Ali Ağa	Kolağası	Derviş Efendi	Alay Kâtibi
Hanife Ali Efendi	İmam	Mülâzım-ı Sâni Timur Efendi	Sancaktar

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
Süleyman Efendi	Mehmet Efendi	Kasım Ağa	
	Mehmet Efendi	Abdullah Efendi	
	Salih Ağa	Salih Ağa	Kuluhan Ağa
	Abdullah Ağa	Şebap Ağa	Zeki Ağa

Mülâzım-ı Sâniler

Musa Ağa	İbrahim Ağa
Mustafa Ağa	İsmail Ağa
Yusuf Ağa	Mahmut Ağa
Mustafa Efendi	Abdullah Ağa
Salih Ağa	

24. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam İsmail Bey	Kumandan	Mehmet Ali Bey	Kaymakam
Hasan Ağa	Binbaşı	Abdullah Ağa	Binbaşı
Ahmet Bey	Kolağası	İbrahim Efendi	Alay Kâtibi
Mehmet Efendi	Kâtib-i Sâni	Mahmut Efendi	İmam
Mülâzım-ı Sâni Ali Bey	Sancaktar		

Yüzbaşılar

Yüzbaşı Vekilleri

Mülâzım-ı Evveller

Ahmet Efendi	Kasım Ağa	Mahmut Ağa	
Ahmet Efendi		Mustafa Ağa	Haso Ağa
	Resul Ağa	Mehmet Ağa	Yusuf Ağa
	Süleyman Ağa	Musa Ağa	Hamit Ağa

Mülâzım-ı Sâniler

Musa Ağa	
Mehmet Ağa	Osman Ağa
Ahmet Ağa	Muhyi Efendi
Hasan Ağa	Ali Ağa

25. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
------	----------------	------	----------------

Hüseyin Paşa	Mirliva	Yusuf Ağa	Binbaşı
Mehmet Ağa	Binbaşı	Mehmet Ağa	Kolağası
Ahmet Nazım Efendi	Alay Kâtibi	Nuri Efendi	Kâtib-i Sâni
Maruf Ağa	Sancaktar		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
	Hasan Ağa	Mustafa Ağa	Akil Ağa
	Musa Ağa	Hasan Ağa	Yusuf Ağa
Abdullah Ağa	Abdi Ağa	Halit Ağa	
Abdullah Ağa	Ömer Ağa	Süleyman Ağa	Salih Ağa

Mülâzım-ı Sâniler

Mehmet Ağa	
Afo Ağa	Ahmet Ağa
Timur Ağa	Musa Ağa

26. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Mustafa Bey	Kumandan	Halit Bey	Kaymakam
Halil Ağa	Binbaşı	İsa Ağa	Kolağası
Mustafa Efendi	Alay Kâtibi	Ahmet Efendi	Kâtib-i Sâni
Mustafa Efendi	İmam	Mülâzım-ı Sâni Mehmet Ağa	Sancaktar

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
	Şerafettin Efendi	Osman Ağa	Yusuf Ağa
İsmail Ağa	İskender Ağa	Derviş Ağa	
Abdülkadir Efendi	Yusuf Ağa	Yusuf Ağa	
	Hamza Efendi	Mustafa Ağa	
	Alay-ı Mezkurda Müstahdem Mirat Ağa		

Mülâzım-1 Sâniler

Halit Ağa	Esat Ağa
Eyüp Ağa	Süleyman Ağa
Zübeyir Ağa	

27. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Miralay Şuayip Bey	Kumandan	Fethullah Bey	Kaymakam
Rıza Ağa	Binbaşı	Süleyman Ağa	Binbaşı
Ali Ağa	Kolağası	Mevlû Efendi	Kâtib-i Sâni
Hasan Efendi	İmam	Mülâzım-1 Sâni Hüseyin Ağa	Sancaktar

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-1 Evveller
Hüseyin Efendi		Ömer Ağa Hacı Ağa
	Beşir Ağa	Kasım Ağa Sıddık Bey
Osman Efendi		Mehmet Ağa Kuluhan Bey
Yahya Efendi		Abdullah Bey

Mülâzım-1 Sâniler

Ali Ağa	Gülşen Ağa
Ömer Ağa	Mahmut Ağa
Halil Ağa	Süleyman Ağa
İsmail Efendi	Ahmet Sabri Ağa

28. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Mehmet Emin Bey	Kaymakam	Hüseyin Ağa	Binbaşı
Seyfi Ağa	Binbaşı	Halef Ağa	Kolağası
Mustafa Efendi	Kâtib-i Sâni	Mehmet Efendi	İmam

Mülâzım-ı Sâni Hano
Ağa

Sancaktar

Yüzbaşılar

Yüzbaşı Vekilleri

Mülâzım-ı Evveller

Ahmet Ağa

Reşit Bey

Acem Ağa

Mirza Ağa

İsa Efendi

Sait Ağa

Halil Ağa

Ömer Ağa

Sertip Bey

Hanzo Bey

Han Mahmut Ağa

Ali Ağa

Ateş Ağa

Şeyho Ağa

Mülâzım-ı Sâniler

Diyap Ağa

Mehmet Ağa

Sadullah Ağa

Mustafa Bey

Muhyi Ağa

Abdullah Efendi

Abdullah Ağa

29. ALAY

İsmi

Makamı-Rütbesi

İsmi

Makamı-Rütbesi

Kaymakam Tayyip
Bey

Kumandan

Tacettin Bey

Kaymakam

Mustafa Ağa

Binbaşı

Reşit Efendi

Binbaşı

Ali Ağa

Kolağası

Mustafa Efendi

Kâtib-i Sâni

Ömer Efendi

İmam

Mülâzım-ı Sâni Ali Ağa

Sancaktar

Yüzbaşılar

Yüzbaşı Vekilleri

Mülâzım-ı Evveller

İsmail Efendi

Derviş Ağa

Mehmet Ağa

Mehmet Efendi

Ali Efendi

Arif Ağa

Baba Ağa

Sadullah Ağa

Mülâzım-ı Sâniler

Hüseyin Ağa

Ali Ağa

Levent Ağa

Halo Ağa	
Maksut Ağa	Tınaz Ağa

30. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Nazmi Bey	Kumandan	Yusuf Bey	Kaymakam
Deri' Ağa	Binbaşı	Hüseyin Efendi	Kâtib-i Sâni

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
Mehmet Efendi	Yusuf Ağa		
Arif Efendi	Bahri Efendi	Macit Ağa	Tello Ağa
	Fethullah Ağa		
Mustafa Efendi	Şeviş Ağa		

Mülâzım-ı Sâniler

Derbaz Ağa	Halil Ağa
------------	-----------

31. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Ali Bey	Kumandan	İbrahim Bey	Kaymakam
Ahmet Ağa	Binbaşı	Derviş Ağa	Binbaşı
Hüseyin Ağa	Kolağası	Edip Efendi	Alay Kâtibi
Ömer Efendi	Kâtib-i Sâni	Mustafa Efendi	İmam
Mülâzım-ı Sâni Mahmut Ağa	Sancaktar		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
İsmail Efendi	Ali Ağa	Yusuf Ağa	
Muhsin Efendi	Mehmet Ağa	Ali Ağa	Ahmet Efendi
Kasım Efendi	Ali Ağa	Hasan Ağa	Şahin Ağa

Mülâzım-ı Sâniler

Süleyman Ağa	Süleyman Ağa
Fendi Ağa	
Mehmet Ağa	

32. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam İbrahim Bey	Kumandan	Selim Bey	Kaymakam
Sait Ağa	Binbaşı	İsmail Ağa	Kolağası
Osman Efendi	Alay Kâtibi	Talat Efendi	Kâtib-i Sâni
Ali Efendi	İmam	Mülâzım-ı Sâni Ali Ağa	Sancaktar

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
	Mehmet Şükrü Efendi	Haydar Ağa	Ali Ağa
Şükrü Efendi	Hüseyin Ağa	Sadi Ağa	
Talip Ağa	Halil Ağa	Şašo Ağa	Ali Ağa
Himmat Ağa	Cümdi Ağa	Ahmet Ağa	Sofi Ağa
	Halit Ağa		

Mülâzım-ı Sâniler

Tacettin Ağa	
Mustafa Ağa	Küço Ağa
Mehmet Ağa	Said Ağa

33. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam İsa Bey	Kumandan	Halit Efendi	Kaymakam
Mahmut Ağa	Binbaşı	Ahmet Ağa	Binbaşı
İsmail Bey	Kolağası	Salih Efendi	Alay Kâtibi

Kâmil Efendi	Kâtib-i Sâni	İsmail Efendi	İmam
Mülâzım-1 Sâni İsmail Ağa	Sancaktar		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-1 Evveller	
Mehmet Ali Efendi	Hasan Efendi	Zeynelabidin Ağa	Mehmet Ağa
Tevfik Efendi		Reşit Efendi	Ali Ağa
Mehmet Kerim Ağa	Mehmet Ağa	Ahmet Ağa	
Mehmet Efendi	Yusuf Ağa		

Mülâzım-1 Sâniler

Osman Efendi	Mehmet Ağa
Derviş Ağa	
Şeyho Ağa	
Derviş Ağa	Ömer Ağa

34. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Şemun Bey	Kumandan	Selim Bey	Kaymakam
Hasan Ağa	Binbaşı	Musa Ağa	Binbaşı
İbrahim Efendi	Alay Kâtibi	Mehmet Nusret Bey	Kâtib-i Sâni
Hanife Efendi	İmam		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-1 Evveller	
Ahmet Efendi	Hüseyin Efendi	Muhittin Ağa	Ahmet Efendi
Arif Efendi	Nebi Ağa	Yusuf Ağa	Hasan Ağa
Mustafa Efendi	Halil Ağa	Ali Ağa	Ali Ağa
Ahmet Efendi	Mahmut Ağa	Şehzat Ağa	Abdullah Ağa

Mülâzım-1 Sâniler

Beşir Ağa	Mehmet Ağa
Abdullah Ağa	

35. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Halil Bey	Kumandan	Kuluhan Bey	Kaymakam
Ahmet Ağa	Binbaşı	Mirat Ağa	Binbaşı
Ahmet Ağa	Kolağası	Avni Efendi	Kolağası
Tayfur Efendi	Alay Kâtibi	Said Efendi	İmam
Mülâzım-1 Sâni Mehmet Ağa	Sancaktar		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-1 Evveller	
Aziz Efendi	Ahmet Ağa	İbiş Ağa	Şerif Ağa
Ömer Kadri Efendi	Yusuf Ağa	Abdal Ağa	
Zühdü Efendi	Mahmut Ağa	Hanife Ağa	Miktat Ağa
	Ahmet Ağa	Ömer Ağa	Ali Bey
	Hakkı Efendi	Akid Efendi	Mehmet Ağa
	Yusuf Ağa	Hüseyin Ağa	Zerko Ağa
	Sait Ağa		
	Ali Ağa		

Mülâzım-1 Sâniler

Hüseyin Ağa	Kasım Ağa
Süleyman Ağa	Hasan Ağa
İbrahim Ağa	Ateş Ağa
Mehmet Ağa	Ali Ağa
Fettah Ağa	Ateş Ağa

Ahmet Ağa

Mehmet Ağa

36. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Hasan Bey	Kumandan	Halit Bey	Kaymakam
Maceş Ağa	Binbaşı	Besim Efendi	Alay Kâtibi
Mülâzım-1 Sâni Yusuf Ağa	Sancaktar		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-1 Evveller	
	Mahmut Efendi	Musa Ağa	
Ahmet Efendi	Hasan Ağa	Hüsnü Ağa	
Hasan Efendi		Sadık Ağa	Şano Ağa
Talat Efendi	Yusuf Ağa	Ahmet Ağa	Derviş Ağa

Mülâzım-1 Sâniler

Hüseyin Ağa	
Şeviş Ağa	Mustafa Ağa
Hasan Ağa	
Hüseyin Ağa	Halil Ağa

37. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Sadık Bey	Kumandan	Salih Efendi	Kaymakam
Hasan Ağa	Binbaşı	Nebi Ağa	Binbaşı
İbrahim Efendi	Kolağası	Raşit Efendi	Alay Kâtibi
Aziz Efendi	Kâtip Sani	Mülâzım-1 Sâni İbrahim Ağa	Sancaktar

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-1 Evveller	
Nazmi Efendi	Hato Ağa	İsmail Ağa	Kahraman Ağa
	Memduh Efendi	Mirzo Ağa	İsmail Ağa
Abdullah Efendi	Resul Ağa	Hasan Ağa	Derviş Ağa
Mehmet Ağa		Hasan Ağa	
	Mirza Ağa	Hasan Ağa	Maruf Efendi

Mülâzım-1 Sâniler

Hüseyin Ağa	Osman Efendi
Şino Ağa	Ali Ağa
Oruç Ağa	Mustafa AĞA
İbrahim Ağa	
Ferhat Ağa	Fethi Ağa

38. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
İbrahim Ağa	Kaymakam	Ahmet Ağa	Binbaşı
Hacı Efendi	Kolağası	Şevket Efendi	Kâtib-i Sâni
Mülâzım-1 Sâni Yusuf Ağa	Sancaktar		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-1 Evveller	
Mustafa Ağa		Evliya Ağa	Nebi Ağa
Şevki Efendi	Hasan Ağa	Ömer Ağa	
Şükrü Efendi	Hacı Ağa	Yusuf Ağa	
Raşit Efendi	Hariri Ağa	Mehmet Ağa	Osman Ağa

Mülâzım-1 Sâniler

Ömer Ağa	
Kaso Ağa	Kuco Ağa
Hacı Ağa	

Musto Ağa

Mahmut Ağa

39. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Vehbi Bey	Kumandan	Hüseyin Bey	Kaymakam
Saltan Ağa	Binbaşı	Cümdi Ağa	Kolağası
Mehmet Ali Efendi	Alay Kâtibi	Osman Efendi	Kâtib-i Sâni
Derviş Efendi	İmam		
Mülâzım-ı Sâni Reşam Ağa	Sancaktar		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
Nevzat Efendi	Macit Efendi	Kalender Ağa	Nefto Ağa
İsmail Efendi	Mehmet Ağa	Mirza Ağa	
	Ramazan Efendi	Akid Ağa	Mustafa Ağa
	Mirat Ağa		

Mülâzım-ı Sâniler

Hami Ağa	Abdurrahman Ağa
Derviş Ağa	Mustafa Ağa
Mehmet Ağa	Hakkı Efendi

40. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Hüseyin Ağa	Binbaşı	Zekeriya Efendi	Binbaşı
İsmail Hakkı Efendi	Alay Emni	Kâmil Efendi	Alay Kâtibi
Arslan Efendi	İmam	Mülâzım-ı Sâni Veli Bey	Sancaktar

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
Osman Efendi	Ahmet Ağa	Casim Efendi	Çirkin Ağa
Kazım Efendi	Mustafa Ağa	Kahraman Ağa	Kâmil Ağa
Salim Efendi	Halit Efendi	Mahmut Efendi	Hacı Efendi
Bekir Ağa	Mehmet Rüştü Bey	Şamil Efendi	Ahmet Ağa
Hüseyin Ağa	Rakip Bey	İskender Efendi	Osman Efendi

Mülâzım-ı Sâniler

Nebi Ağa	Aziz Ağa
Yakup Ağa	Tanrıverdi Ağa
Laçın Efendi	Müştak Efendi
Alayı Mezkurda Müstahdem	Kolağası Abdullah Efendi

41. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Mehmet Esat Bey	Kumandan	İbrahim Paşa	Mirliva
Mehmet Ağa	Binbaşı	Hüseyin Efendi	Alay Kâtibi
Bekir Efendi	Kâtib-i Sâni	Mehmet Efendi	İmam

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
Abdullah Ağa	Halef Ağa	Ali Ağa	
Sıddık Efendi	Sahir Ağa	Sino Ağa	
Ali Efendi	Ömer Ağa	Şeyh Ali Ağa	
Hasan Ağa	Sadık Ağa	Osman Ağa	

Mülâzım-ı Sâniler

Osman Ağa	Abdi Ağa
Seydo Ağa	Sincar Ağa

İsa Ağa

Alayı Mezkurda Müstahdem

Kaymakam Halil Bey

Binbaşı Mustafa Efendi

Binbaşı Müslim Efendi

Yüzbaşı Vekili Salim Ağa

42. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Sait Bey	Kumandan	Hamit Bey	Miralay
Yaşar Ağa	Binbaşı	İsmail Bey	Binbaşı
Eyüp Ağa	Kolağası	Mehmet Rasim Efendi	Alay Kâtibi
İbrahim Efendi	Kâtip Sani		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
İsmail Hakkı Efendi	Fahri Efendi	Buro Ağa	İsa Ağa
Mustafa Efendi	İsmail Ağa	Osman Ağa	
İsa Ağa	Sinan Ağa	Zülfü Ağa	Alişan Ağa
Recep Efendi	Halil Ağa	Eyüp Ağa	Hüseyin Ağa

Mülâzım-ı Sâniler

Uso Ağa	Sadun Ağa
Büro Ağa	Mamo Ağa
Ahmet Ağa	Mehmet Ağa
Hüseyin Ağa	Mustafa Ağa
İsa Ağa	Hasan Ağa

43. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Mehmet Emin Bey	Kumandan	Mahmut Bey	Kaymakam
Ömer Ağa	Binbaşı	Sinan Ağa	Binbaşı
Mehmet Ağa	Kolağası	Zülfikar Efendi	Alay Kâtibi
Mustafa Efendi	Kâtib-i Sâni	Mülâzım-ı Sâni Zülfü Ağa	Sancaktar

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
	Hasan Efendi	Mehmet Ağa	Mahmut Ağa
Mehmet Ağa	Hasan Ağa	Hano Ağa	
	İbrahim Efendi	Seydo Ağa	
	Kemal Efendi	Osman Ağa	
	İbrahim Ağa	Mehmet Ağa	

Mülâzım-ı Sâniler

Sinan Ağa	Eyüp Ağa
Sinan Ağa	Bozan Ağa

44. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Nazmi Bey	Kumandan	Halil Bey	Kaymakam
Şeyh Mehmet Ağa	Binbaşı	İbrahim Ağa	Binbaşı
Mehmet Veysi Bey	Kolağası	Rıza Efendi	Alay Kâtibi
İbrahim Efendi	Kâtib-i Sâni	Mülâzım-ı Sâni Yoko Ağa	Sancaktar

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
Mustafa Efendi		Derviş Ağa	

Mehmet Efendi		Mamo Ağa	
	Şehir Eyüp Ağa	Kaco Ağa	Ali Ağa
Ali Ağa	Şeyh Musa Ağa	Mehmet Ağa	Feyyaz Ağa

Mülâzım-ı Sâniler

Hüseyin Ağa	Süleyman Ağa
Ali Ağa	Mehmet Ağa
Eyüp Ağa	

45. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Ali Bey	Kumandan	Osman Ağa	Binbaşı
İbrahim Ağa	Kolağası	Mehmet Tayyip Efendi	Alay Kâtibi
Rüştü Efendi	Kâtib-i Sâni	Musa Namık Efendi	İmam
Mülâzım-ı Sâni Musa Ağa	Sancaktar		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
	Abdülkadir Efendi	İbrahim Ağa	Mehmet Ağa
	Şevket Efendi	Abdi Ağa	
Mehmet Efendi	Osman Ağa	Halef Ağa	
Fevzi Efendi	Abdi Ağa	Abdurrahman Ağa	Hasan Ağa
Ahmet Efendi	İsa Ağa	Beğendi Ağa	
	Taif Ağa		

Mülâzım-ı Sâniler

Derviş Ağa	Uso Ağa
Ömer Ağa	Ahmet Ağa
İbrahim Ağa	Şeyh Musa Ağa
Osman Ağa	Ahmet Ağa
Mahmut Ağa	Seydi Ağa

46. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Cemal Bey	Kumandan	Yusuf Ağa	Binbaşı
Halim Efendi	Alay Kâtibi	Bekir Efendi	Kâtib-i Sâni

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-1 Evveller	
Salih Ağa	İsa Ağa	Şeyh Ağa	Ali Ağa
Tevfik Efendi	Mehmet Ali Efendi	Hasan Ağa	Abdülkerim Ağa
Tahsin Efendi	Mehmet Emin Ağa		
Sait Ağa	Abo Ağa	Yusuf Ağa	Yunus Ağa
Muhittin Efendi	Yunus Ağa	Yusuf Ağa	Yusuf Ağa

Mülâzım-1 Sâniler

İsa Ağa	İbrahim Ağa
Mehmet Ağa	Haso Ağa
Osman Ağa	Mehmet Ağa
Mehmet Ağa	Mehmet Ağa

47. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam İsmail Bey	Kumandan	Salih Efendi	Alay Kâtibi
İbrahim Efendi	Kâtib-i Sâni	Mülâzım-1 Sâni Hüseyin Ağa	Sancaktar

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-1 Evveller	
Ali Efendi	Ahmet Ağa	Mehmet Ağa	
	Hüseyin Efendi	Abdullah Ağa	Menva Ağa
Ahmet Efendi		Yusuf Ağa	
	Şükrü Efendi	Fhayle Ağa	

Mülâzım-1 Sâniler

Ahmet Ağa	Abbas Ağa
Abbas Ağa	Hamiye Ağa
Süleyman Ağa	

48. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Şakir Bey	Kumandan	İbrahim Ağa	Binbaşı
Behram Ağa	Binbaşı	Veli Ağa	Kolağası
Reşit Efendi	İmam	Mülâzım-1 Sâni Hacı Ağa	Sancaktar

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-1 Evveller	
	İbrahim Ağa	Tacettin Ağa	Gülşen Ağa
Ali Efendi		Kasım Ağa	Hürrem Ağa
Hakkı Efendi	Haso Ağa	Hasan Ağa	
Nasır Efendi	Derviş Efendi		

Mülâzım-1 Sâniler

Kasım Ağa	Ömer Ağa
Hacı Ağa	Arap Ağa
Abdi Ağa	Belli Ağa

49. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Mehmet Bey	Kumandan	Abdülkerim Bey	Kaymakam
Mahmut Efendi	Binbaşı	Yusuf Ağa	Kolağası
Cevdet Efendi	Alay Kâtibi	İsmail Efendi	Kâtib-i Sâni
Mülâzım-1 Sâni Hançer Ağa	Sancaktar		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-1 Evveller	
Mustafa Efendi	Mustafa Ağa	Şeyhi Ağa	Ahmet Ağa
Mehmet Efendi	Abdi Ağa	Ömer Ağa	Ali Ağa
	Gürkan Ağa	Kasım Ağa	
	Takiyüddin Efendi	Hacı Ağa	Asaf Ağa

Mülâzım-1 Sâniler

Abdullah Ağa	Bahadır Ağa
Haso Ağa	Musto Ağa
Suro Ağa	Abdurrahman Bey

50. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Hacı Bey	Kaymakam	Mehmet Bey	Binbaşı
Mehmet Bey	Binbaşı	Cevdet Efendi	Alay Kâtibi
Ali Efendi	Kâtib-i Sâni	Hacı Efendi	İmam
Mülâzım-1 Sâni Durmaz Ağa	Sancaktar		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-1 Evveller	
	Tebnan Ağa	Ömer Bey	Şeyho Ağa
Ahmet Efendi	Tahir Ağa	Şahin Ağa	
	Zuraf Ağa	Mehmet Ağa	Arap Ağa
	Osman Nuri Efendi	Hasan Ağa	Abdullah Ağa

Mülâzım-1 Sâniler

Abdi Bey	Süleyman Bey
Serhan Ağa	Şahin Ağa

51. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
------	----------------	------	----------------

Kaymakam Şükrü Bey	Kumandan	Şeyh Mehmet Bey	Kaymakam
Şeyh Ali Efendi	Binbaşı	Şehit İbrahim Efendi	Binbaşı
Şeyh İbrahim Efendi	Kolağası	İsmail Efendi	Alay Kâtibi
Faik Efendi	Kâtib-i Sâni	Molla Halef Efendi	İmam
Mülâzım-ı Sâni Halef Ağa	Sancaktar		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
	Abdulvahid Efendi	Ubeyd Ağa	İbrahim Ağa
Nail Efendi	İsa Ağa	Batran Ağa	Hüseyin Ağa
Aziz Efendi	Bercis Ağa	Naci Ağa	
	Vamık Efendi	Avsan Ağa	Abdullah Ağa
	Bekir Efendi	Ali Ağa	Hüseyin Ağa
	Mehmet Ağa		
	Hüseyin Ağa		
	Yebho Ağa		

Mülâzım-ı Sâniler

İsa Ağa	
Kerem Ağa	Mustafa Ağa
Mehmet Ağa	Ali Ağa
Kazban Ağa	İsa Ağa
Abdullah Ağa	İbrahim Ağa

52. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Rifat Bey	Kumandan	Hüseyin Bey	Kaymakam
Halef Ağa	Binbaşı	Abdurrahman Efendi	Alay Kâtibi
Mehmet Efendi	Kâtib-i Sâni	Mülâzım-ı Sâni Mehmet Ağa	Sancaktar

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-1 Evveller	
Mustafa Efendi	Ali Ağa	Süheyl Ağa	Hüseyin Ağa
Nazmi Bey	Ahmet Ağa	Ali Ağa	Hüseyin Ağa
Emin Efendi	Macud Ağa	Vahit Ağa	Mehmet Ağa
Ali Ağa	Salih Ağa	Ubeyd Ağa	

Mülâzım-1 Sâniler

Mehmet Ağa	Şeyh Bera Ağa
Abdi Ağa	Şeyho Ağa
Mehmet Ağa	Hüseyin Efendi
Casim Ağa	

53. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Mustafa Bey	Kumandan	Hami Bey	Kaymakam
İmam Ağa	Binbaşı	Abdülkadir Efendi	Kolağası
Vasfi Efendi	Alay Kâtibi	Muhittin Efendi	Kâtib-i Sâni
Bekir Efendi	İmam	Mülâzım-1 Sâni İmam Ağa	Sancaktar

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-1 Evveller	
Mustafa Efendi	Osman Ağa	Mustafa Ağa	Halil Ağa
Hüseyin Efendi	Eyüp Ağa	Haydar Ağa	İsa Ağa
İsmail Efendi	Müslim Ağa	Lusan Ağa	Aziz Ağa
Hüseyin Efendi	Hamo Ağa	İsmail Ağa	Şaban Ağa

Mülâzım-1 Sâniler

Ahmet Ağa	Müslim Efendi
Hamdo Ağa	İbrahim Ağa

Hamva Ağa	Safi Ağa
Sençbar Ağa	

54. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Miralay Tahsin Bey	Kumandan	Hasan Efendi	Binbaşı
Bozan Ağa	Binbaşı	Şeyh Hasan Ağa	Kolağası
Rıfat Efendi	Alay Kâtibi	Şeyh Nebi Efendi	Kâtib-i Sâni
Emin Efendi	İmam	Mülâzım-ı Sâni Derviş Ağa	Sancaktar

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
	Talat Efendi	Şehri Nebi Ağa	Mustafa Efendi
Mehmet Ağa	Müslim Ağa	Abud Ağa	Müslüm Ağa
Hasan Efendi	Ali Ağa	Bozo Ağa	Necip Efendi
	Muhittin Efendi	Bozan Ağa	
	Şeyh Müslim Ağa		
	Şeyh Hüseyin Ağa		

Mülâzım-ı Sâniler

Halil Ağa	Mehmet Efendi
İbrahim Ağa	Mustafa Ağa
Şeyh Ali Ağa	
Mehmet Ağa	Hasan Ağa

55. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Tevfik Bey	Kumandan	Süleyman Ağa	Binbaşı
Halil Ağa	Kolağası	Abdurrahman Efendi	Alay Kâtibi
Ali Efendi	Kâtib-i Sâni	Mülâzım-ı Sâni Sait Ağa	Sancaktar

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
Halil Efendi	Salih Efendi	Mehmet Ağa	Hüseyin Ağa
Abdullah Ağa	Bali Ağa	Müslim Ağa	
Osman Ağa	Hallaç Ağa	Mehmet Ağa	Kadir Ağa
Hasan Efendi	Mahmut Ağa	İbrahim Ağa	Halil Ağa

Mülâzım-ı Sâniler

Mehmet Ağa	Mustafa Ağa
Bozan Ağa	
Mahmut Ağa	Nemo Ağa
Kasım Ağa	Seyfo Ağa

56. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Hasan Bey	Kaymakam	Anter Ağa	Binbaşı
Tahir Ağa	Binbaşı	İzzet Efendi	Alay Kâtibi
Abdülbaki Efendi	Kâtib-i Sâni	İsa Efendi	İmam
Mülâzım-ı Sâni Hicr Ağa	Sancaktar		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
	Yusuf Ağa	Mehmet Ağa	
	Emin Efendi	Abdi Ağa	
	Hasan Ağa	Sado Efendi	Ömer Ağa
	Mir Şam Ağa	Süleyman Ağa	Ömer Ağa
	Mehmet Efendi	Halit Ağa	

Mülâzım-ı Sâniler

Ali Ağa	Şahin Ağa
İsmail Ağa	Sado Ağa
İbrahim Ağa	Haris Ağa

Ömer Ağa	Miro Efendi
Şeyho Ağa	Ahmet Ağa

57. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Abdurrahman Bey	Kumandan	Hasan Han Bey	Kaymakam
Hudayda Ağa	Binbaşı	Ali Efendi	Binbaşı
Şeviş Ağa	Kolağası	Said Efendi	Alay Kâtibi
Tahsin Efendi	Kâtib-i Sâni	Mehmet Efendi	İmam
Mülâzım-1 Sâni Mehmet Efendi	Sancaktar		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-1 Evveller	
	Hasan Efendi	Kalender Ağa	
	Nuri Efendi	Ömer Efendi	Tayyar Ağa
	Yakup Ağa	Ethem Ağa	Selim Ağa
Ahmet Efendi	Mustafa Ağa	Mehmet Ağa	Muhittin Efendi
	Battan Ağa		

Mülâzım-1 Sâniler

Süleyman Ağa	Cafer Ağa
Ali Ağa	
Mustafa Ağa	Ahmet Efendi
Halil Efendi	Mahmut Efendi

58. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Ragıp Bey	Kumandan	Kutluhan Bey	Kaymakam
Hamza Ağa	Binbaşı	Mirza Ağa	Binbaşı

Mustafa Ağa	Kolağası	Hamdi Efendi	Alay Kâtibi
Hasan Efendi	Kâtib-i Sâni	Abdülkerim Efendi	İmam
Mülâzım-1 Sâni Hasan Ağa	Sancaktar		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-1 Evveller	
Mehmet Ağa	Yusuf Ağa	Hasan Ağa	Osman Ağa
Ali Efendi	Mehmet Efendi	Ahmet Ağa	
	Hamdi Efendi	Mustafa Ağa	Timur Ağa
Sayın Efendi	Mahmut Ağa	Halil Ağa	Şeviş Ağa
	Tahir Ağa		

Mülâzım-1 Sâniler

Şeviş Ağa	Cihangir Ağa
Kuluhan Ağa	İsmail Ağa
Garem Ağa	
Abdullah	Mahmut Ağa

59. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Hurşit Bey	Kaymakam	Kemal Bey	Binbaşı
Abdullah Efendi	Alay Kâtibi	Abdurrahman Efendi	Kâtib-i Sâni
Mülâzım-1 Sâni Esat Ağa	Sancaktar		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-1 Evveller	
Halim Efendi	Necip Bey	Mustafa Ağa	Beyre Ağa
	Ömer Ağa	Ali Ağa	Mehmet Ağa
	Ali Rıza Efendi	Hüseyin Ağa	
	Tevfik Efendi	Mahmut Ağa	Halil Ağa
	Şahbaz Ağa		

Mustafa Bey

Mülâzım-ı Sâniler

Şevket Efendi	Hasan Ağa
Nakin Ağa	Gülele Ağa
Ali Ağa	
Aziz Ağa	İhsan Efendi

60. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Kaymakam Halit Bey	Kumandan	Ömer Bey	Kaymakam
Abdullah Ağa	Binbaşı	Havil Ağa	Binbaşı
Rasim Efendi	Alay Kâtibi	Abdülkadir Efendi	İmam
Mülâzım-ı Sâni Musa Bey	Sancaktar		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
Hasan Efendi	Ali Ağa	Hamit Ağa	Sait Ağa
	Osman Efendi	Akid Ağa	Reşit Ağa
	Timur Ağa	Abdurrahman Ağa	Abdullah Ağa
	Eyüp Ağa	İbrahim Ağa	Mustafa Ağa
Halil Efendi	Abdurrahman Ağa	Mustafa Efendi	Mustafa Efendi
	Havil Ağa		

Mülâzım-ı Sâniler

Muhyi Ağa	
Mesiha Ağa	Abdurrahman Ağa
Ali Ağa	
Şah Kulu Ağa	
Sebesin Ağa	Maho Ağa

61. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Miralay Muharrem Bey	Kumandan	Reşit Bey	Miralay
Osman Ağa	Binbaşı	Mustafa Efendi	Kolağası
Sabri Efendi	Alay Kâtibi	Ali Efendi	Kâtib-i Sâni
Süleyman Efendi	İmam	Mülâzım-ı Sâni Muhyi Kamış Ağa	Sancaktar

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
Emin Efendi	Yusuf Bey	Reşit Ağa	
Şevket Efendi	Mehmet Ağa	Süleyman Bey	Ahmet Bey
Ahmet Efendi	Hüseyin Efendi	Şükrü Efendi	Ahmet Ağa
Mustafa Efendi	Sadık Bey	Hamit Ağa	

Mülâzım-ı Sâniler

Neşet Efendi	Mahmut Ağa
Kasım Ağa	Yusuf Ağa
İsmail Efendi	Musa Bey
Battal Efendi	Mustafa Ağa

62. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Asım Bey	Kumanda	Ağa Bey	Kaymakam
Arif Ağa	Binbaşı	Sefer Ağa	Binbaşı
Ali Ağa	Kolağası	Tevfik Efendi	Alay Kâtibi
Abdullah Efendi	Kâtib-i Sâni	Esat Efendi	İmam
Mülâzım-ı Sâni Bekir Ağa	Sancaktar		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-ı Evveller	
------------	-------------------	--------------------	--

Behçet Efendi	Yusuf Efendi	Hüseyin Ağa	Yusuf Ağa
Sabri Efendi	Ali Ağa	Süleyman Ağa	Ali Ağa
Tahsin Efendi	Kıymaz Ağa	Macit Ağa	Tayfur Efendi
Tevfik Efendi	Süleyman Ağa	Hasan Ağa	

Mülâzım-ı Sâniler

Haso Ağa	Çerkes Ağa
Yusuf Ağa	Osman Ağa
Bekir Ağa	Osman Ağa
Hasan Ağa	Esat Ağa

63. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Halil Bey	Kaymakam	Bedir Ağa	Binbaşı
Abdurrahman Bey	Binbaşı	Mustafa Ağa	Kolağası
Ali Efendi	Kâtib-i Sâni	Yusuf Efendi	İmam
Mülâzım-ı Sâni Sinan Ağa	Sancaktar		

Yüzbaşı Vekilleri

Mülâzım-ı Evveller

Emin Ağa	Cemil Efendi	Zülfü Ağa	Zülfikar Ağa
Abbas Ağa	Seyithan Ağa	Kadir Ağa	Mehmet Ağa
Halil Ağa	Ahmet Ağa	Zülfikar Ağa	İbrahim Ağa
Zülfikar Ağa		Eyüp Ağa	Eyüp Ağa
		Mahmut Ağa	Şerif Ağa
		Eyüp Ağa	Osman Ağa

Mülâzım-ı Sâniler

Zülfikar Ağa	Abbas Ağa
Sinan Ağa	Mehmet Ağa
Süleyman Ağa	Müslüm Ağa

Ferhan Ağa	Cuma Ağa
Ahmet Ağa	Zülfikar Ağa
İbiş Ağa	Tullab Ağa

64. ALAY

İsmi	Makamı-Rütbesi	İsmi	Makamı-Rütbesi
Timur Bey	Kaymakam	Hüseyin Efendi	Binbaşı
Mahmut Bey	Binbaşı	Mustafa Ağa	Halas
Fazıl Efendi	Kâtib-i Sâni	Behlül Efendi	İmam
Mülâzım-1 Sâni Celil Ağa	Sancaktar		

Yüzbaşılar	Yüzbaşı Vekilleri	Mülâzım-1 Evveller	
	Şeyho Ağa	Tayyip Ağa	Mehmet Ağa
	Mehmet Ağa	Seydo Ağa	Ömer Ağa
	Bedirhan Ağa	İbrahim Ağa	Halil Ağa
	Çeçen Ağa	Mehmet Ağa	Hasan Ağa
	Mehmet Rezi Ağa	Eyüp Ağa	Bekir Ağa
	Sadun Ağa	Bozo Ağa	Eyüp Ağa

Mülâzım-1 Sâniler

Şeyho Ağa	Hami Ağa
İbrahim Ağa	Seydo Ağa
Ali Ağa	Mehmet Ağa
Ahmet Ağa	Eyüp Ağa
Yaşar Ağa	Zeki Ağa
Tello Ağa	Hamza Ağa

65- HAFİF SÜVARİ ALAYI BÖLÜKLERİ

Mülâzım-1 Evvel Davaz Ağa	
Mülâzım-1 Evvel Ömer Ağa	Mülâzım-1 Sâni Hallaç Ağa

Mülâzım-1 Evvel Çerkeş Ağa

Mülâzım-1 Sâni Terran Ağa

Mülâzım-1 Evvel Yakup Ağa

Mülâzım-1 Sâni Yusuf Ağa

DÖRDÜNCÜ TOPÇU FIRKA-İ HÜMAYUNU

10. TOPÇU LİVASI

19. SEYYAR TOPÇU ALAYI

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Kumandan	Şükrü Bey	Miralay
Alay Emni	Abdülkadir Efendi	
Yaver	Halis Efendi	Mülâzım-1 Evvel

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Askeri İmamlar
Yakup Efendi	Hulki Efendi	Niyazi Efendi Alay Kâtibi	Abdülkadir Efendi Alay İmamı
Osman Efendi	Ali Efendi	Ali Efendi	Şaban Efendi

SIHHİYE MEMURLARI

Tabipler	Eczacılar	Cerrahlar
Yüzbaşı Tayyar Efendi	Neoglis Efendi	Ahmet Hilmi Efendi
	İsak Efendi	Yüzbaşı Hayri Efendi Musa Efendi

Yüzbaşılar	Mülâzım-1 Evveller	Mülâzım-1 Saniler
Rıfat İsa Ağa	Laçin Efendi	Abdülhalim Efendi İsmail Efendi
İsmail Efendi	Mehmet Efendi	İsmail Ağa Cemal Efendi
Hayri Efendi	Şükrü Efendi	Arif Efendi Süleyman Efendi
Bilal Efendi	Hamdi Efendi	Mehmet Efendi İbrahim Ağa
İbrahim Efendi	İsmail Efendi	Yakup Ağa Ömer Efendi
Ali Ağa	Süleyman Ağa	Ahmet Efendi Hasan Efendi

20. SEYYAR TOPÇU ALAYI

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Kumandan	Ömer Razı Bey	Kaymakam
Sancaktar Ve Esvap Emini	Salih Ağa	Mülazım-1 Evvel

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Askeri İmamlar
Adil Efendi	Rüstem Efendi	Naci Efendi Alay Kâtibi	İslam Efendi
Hurşit Efendi	Rıza Efendi	Tahir Efendi	Ahmet Efendi

SIHHİYE MEMURLARI

Tabipler	Eczacılar	Cerrahlar	Baytarlar
Yüzbaşı İbrahim Efendi	Celal Efendi	Abdullah Efendi	Hulusi Efendi
Yüzbaşı Süreyya Efendi	Ömer Efendi	Yorgi Efendi	

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Kemal Efendi	Mehmet İlhas Efendi	Abdurrahman Ağa	Ali Efendi
Ahmet Ağa	Nusret Efendi	Mehmet Ağa	Süleyman Efendi
Hüseyin Ağa	Münir Efendi	Ömer Efendi	
Ali Rıza Efendi	Kemal Efendi	Mehmet Efendi	Derviş Efendi
	Abdülgani Efendi	Ali Efendi	Hüseyin Ağa
Vahap Efendi	Celal Efendi	Süleyman Efendi	Mehmet Efendi

11. TOPÇU LİVASI

21. SEYYAR TOPÇU ALAYI

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Kumandan	İsmail Hakkı Bey	Miralay
Alay Emini	Ahmet Efendi	

Yaver	Hamdi Efendi	Mülazım-1 Evvel
Sancaktar Ve Esvap Emini	Celil Efendi	Mülazım-1 Evvel

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Askeri İmamlar
Mehmet Efendi	Hayri Efendi	Tevfik Efendi Alay Kâtibi	Mehmet Efendi
Nimet Efendi	Halit Hakkı Efendi	Şevket Efendi	Yakub Efendi

SIHHİYE MEMURLARI

Tabipler	Eczacılar	Cerrahlar	Baytarlar
Süleyman Efendi	Mehmet Efendi	İbrahim Efendi	
Sağ Kol Ağası Fevzi Efendi	Şevki Efendi	Osman Efendi	Binbaşı Kâşif Efendi

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Recep Efendi	Behçet Efendi	Selim Efendi	Abidin Ağa
Mustafa Efendi		İbrahim Efendi	Ali Efendi
Abdullah Efendi	Mehmet Emin Efendi	Rıfkı Efendi	Şefik Efendi
Şerif Efendi	Ali Efendi	Mehmet Ağa	Hasan Efendi
Mecit Efendi	Ali Efendi	Ahmet Efendi	Mahmut Efendi
Rüştü Efendi	İsmail Ağa	Ahmet Efendi	Ahmet Efendi

22. SEYYAR TOPÇU ALAYI

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Kumandan	Osman Hami Bey	Kaymakam

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Askeri İmamlar
Şevki Efendi	Mehmet Efendi	Talat Efendi Alay Kâtibi	Abdullah Efendi
Osman Efendi	İbrahim Efendi	Mustafa Efendi	Halil Efendi

SIHHİYE MEMURLARI

Tabipler	Eczacılar	Cerrahlar	Baytarlar
Yüzbaşı Hüseyin Efendi	Yüzbaşı Saffet Efendi	Ahmet Efendi	Nikolaki Efendim
Yüzbaşı Ali Rıza Efendi	Sağ Kol Ağası Şükrü Efendi	Abdullah Efendi	Ömer Efendi

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Şakir Efendi	İsmail Efendi	Süleyman Efendi	Mustafa Efendi
Ahmet Efendi		Nuri Efendi	Mehmet Efendi
Mustafa Efendi	Ahmet Ağa	Mehmet Efendi	Sabri Efendi
Derviş Efendi	Mehmet Ağa	Mahmut Efendi	Mehmet Efendi
Osman Ağa	İslam Ağa	Salih Efendi	Burhan Efendi
Mustafa Efendi	İsmail Ağa	Ahmet Efendi	Mehmet Efendi

12. TOPÇU LİVASI

23. SEYYAR TOPÇU ALAYI

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Kumandan	Dursun Bey	Miralay
Alay Emni	Resmi Efendi	
Yaver	Halil Efendi	Mülazım-1 Evvel
Sancaktar Ve Esvap Emni	Ragıp Efendi	Mülazım-1 Evvel

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Askeri İmamlar
	Mehmet Efendi	Selim Efendi Alay Kâtibi	Mustafa Efendi
	Hüseyin Efendi	Mehmet Efendi	Mustafa Efendi

SIHHİYE MEMURLARI

Tabipler	Eczacılar	Cerrahlar	Baytarlar
Yüzbaşı Mehmet Efendi		Mehmet Efendi	
Yüzbaşı Abdurrahman Efendi	Yorgi Efendi	Hasan Efendi	Kaymakam Mustafa Efendi
Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Mustafa Efendi	Adil Efendi	Hasan Ağa	Mehmet Efendi
Bekir Ağa	Ahmet Efendi	Ömer Efendi	Ahmet Efendi
Rüştü Efendi	Hüsnu Efendi	İsmail Efendi	Dursun Ağa
Azmi Efendi	Basri Efendi	İbrahim Efendi	Ali Efendi
Recep Efendi	Ali Efendi	Hüseyin Ağa	Hüseyin Efendi
Halil Efendi	Fehmi Efendi	Aziz Efendi	Bekir Efendi

24. SEYYAR TOPÇU ALAYI

Vazifesi	İsmi	Rütbesi
Kumandan	Süleyman Bey	Kaymakam
Alay Emni	Mehmet Efendi	Mülazım-1 Evvel

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Askeri İmamlar
Halil Efendi	Kâmil Efendi	Mehmet Efendi Alay Kâtibi	Mehmet Efendi
Sakıp Efendi		Tevfik Efendi	Mehmet Efendi

SIHHİYE MEMURLARI

Tabipler	Eczacılar	Cerrahlar	Baytarlar
Yüzbaşı Mehmet Efendi		Mehmet Efendi	
Yüzbaşı Abdurrahman Efendi	Yorgi Efendi	Hasan Efendi	Kaymakam Mustafa Bey
Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	

Hüseyin Ağa		Mustafa Ağa	Necip Efendi
Ziver Ağa	Cemalettin Efendi	Hasan Ağa	Hamdi Efendi
Zülfikar Ağa		Halil Ağa	Mevlüt Efendi
Ali Efendi	Abdurrahman Efendi	Şükrü Efendi	Mehmet Ağa
Mustafa Efendi	Celalettin Efendi	Şükrü Efendi	Remzi Efendi
Şevket Efendi	Ziyaeddin Efendi	Rıza Efendi	Mustafa Ağa

BEŞİNCİ KISIM

DÖRDÜNCÜ ORDU-YU HÜMAYUN'DA MEVCUT ÜMERA VE ZABİTLER

İsmi	Rütbesi	İsmi	Rütbesi
Münir Paşa	Ferik	Osman Ferit Paşa	Ferik
Fahri Paşa	Ferik	Süleyman Paşa	Mirliva
Ali Paşa	Mirliva	Faik Paşa	Topçu Mirliva
Salih Paşa	Mirliva, Erkan-ı Harp	Hayri Bey	Miralay
Ömer Bey	Miralay	Zühdü Bey	Topçu Miralay
Cabbar Bey	Süvari Miralay	Server Bey	Kaymakam
Sait Bey	Topçu Kaymakam	Fahrettin Bey	Kaymakam, Erkân Harp, Hudud-ı Hakani Serkomiseri
Cemal Bey	Kaymakam Erkân-ı Harp		
Mehmed Efendi	Binbaşı	Asım Efendi	Binbaşı
Mehmet Efendi	Binbaşı	Vehbi Efendi	Binbaşı
Faruk Bey	Süvari Binbaşı	Emin Efendi	Alay Kâtibi
Rıza Efendi	Alay Emni	Ethem Efendi	Süvari Kolağası
Hüsnü Efendi	Alay Kâtibi, Van Tahsil Memuru	Ali Efendi	Topçu Kolağası
Halil Ağa	Topçu Kolağası	Mehmet Efendi	Topçu Kolağası
Cemal Efendi	Topçu Kolağası	Hurşit Efendi	Topçu Kolağası
Ali Efendi	Topçu Kolağası	Hakkı Efendi	Tabur Kâtibi
Mahir Efendi	Süvari Kolağası	Akif Efendi	Topçu Kolağası
Hamdi Efendi	Tabur Kâtibi	Abdülkadir Efendi	Tabur Kâtibi

YÜZBAŞILAR

İsmi	Sınıfı	İsmi	Sınıfı
Kâmil Efendi	Topçu	Şükrü Efendi	Süvari
Cevat Efendi	Topçu	Sadi Efendi	Süvari
Necati Efendi	Topçu	Haydar Efendi	Süvari
Faik Efendi	Topçu	Hilmi Efendi	Süvari
Azmi Efendi		Muhyiddin Efendi	Süvari
Mehmet Efendi		Mustafa Zeki Efendi	Süvari
İbrahim Ağa	Topçu	Behçet Efendi	Süvari
Hüseyin Efendi		Beşir Efendi	Süvari
Muhyiddin Efendi	Topçu	Mithat Efendi	Süvari
Asım Efendi	İstihkâm	Ziya Efendi	Süvari
Halil Efendi		Mahmut Efendi	Vekil
Hüseyin Ağa		Salih Efendi	Vekil
Nuri Efendi		Haydar Efendi	Süvari
Bahri Efendi	Süvari	Vahyi Bey	Süvari

MÜLAZIM-I EVVELLER

İsmi	Sınıfı	İsmi	Sınıfı
Mehmet Rifat Efendi	Topçu	Mehmet Nafiz Efendi	
Behçet Efendi	Topçu	Hakkı Efendi	
Rıza Efendi	İstihkâm, Trabzon Fırkası inşaatına memur	Arif Efendi	
Mahmut Efendi	Süvari	Latif Efendi	
Reşit Efendi	Süvari	Resul Efendi	
Hamdi Bey	Süvari	Yusuf Efendi	
Mustafa Efendi	Süvari	Mümtaz Efendi	
Zekeriya Efendi	Süvari	Ziya Efendi	
Mehmet Tahir Efendi		Mehmet Reşit Efendi	Süvari
Rıza Efendi		Niyazi Efendi	Süvari

MÜLAZIM-I SANİLER

İsmi	Sınıfı	İsmi	Sınıfı
Mehmet Hızır Efendi		Ahmet Fikri Efendi	Süvari
Hüseyin Hüsnü Efendi		Bahri Efendi	Süvari
Ali Rıza Efendi		Şükrü Efendi	Süvari
Müslim Efendi		Sabri Efendi	Süvari
Mehmet Sıddık Efendi		Nafiz Efendi	Süvari
Mahmut Cemal Efendi	Süvari	Atıf Efendi	Süvari
İsmail Hakkı Efendi		Hamdi Efendi	Süvari
Mehmet Şükrü Efendi	Süvari	Mahmut Efendi	Süvari
Ali Rıza Efendi		Abdulahab Efendi	Süvari
Ali Rıza Efendi	Süvari	Hakkı Efendi	Süvari
Veli Efendi	Süvari	Sakıp Efendi	Süvari
Mir Ali Efendi	Süvari	Mahmut Efendi	Süvari
İbrahim Hakkı Efendi	Süvari	Şükrü Efendi	Süvari
Mehmet Şükrü Efendi	Süvari	Şevket Efendi	Süvari
Yusuf Ziya Efendi	Süvari	Ahmet Hamdi Efendi	Süvari
Osman Efendi	Süvari	Zühdü Efendi	Süvari
Rasim Efendi	Süvari	Fevzi Efendi	Süvari
Abdulahid Efendi	Süvari	Ali Rıza Efendi	Süvari
Mehmet Şükrü Efendi	Süvari	Şükrü Efendi	Süvari
Mustafa Naci Efendi	Süvari	Mirat Efendi	Süvari
Mehmet Kâmil Efendi	Süvari	Asıf Efendi	Süvari
Şükrü Efendi	Süvari	Hakkı Efendi	Süvari
Süleyman Zihni Efendi	Süvari		

IV. ORDU-YU HÜMAYUN İNŞAAT KOMİSYONU

Reis

Ferik Rıza Paşa

ERZURUM İSTİHKAMATI İNŞAAT KOMİSYONU

İsmi	Rütbesi
Reis Ahmet Canip Bey	Miralay
Ömer Efendi	Binbaşı
Ahmet Hamdi Efendi	Yüzbaşı
Nafiz Efendi	Yüzbaşı
Mustafa Efendi	Yüzbaşı
Cemil Efendi	Yüzbaşı
Hüseyin Ağa	Yüzbaşı
Samsun İnşaat Komisyon Reisi	Miralay Hacı Behçet Bey

IV. ORDU-YU HÜMAYUN TELGRAF BÖLÜĞÜ

İsmi	Rütbesi
Mehmet Nuri Efendi	Yüzbaşı
Mehmet Cemal Efendi	Tabur Kâtibi
Mehmet Şükrü Efendi	Mülazım-1 Evvel
İsmail Hakkı Efendi	Mülazım-1 Evvel
Mehmet Efendi	Mülazım-1 Sani
Mustafa Efendi	Cerrah

IV. ORDU-YU HÜMAYUN NAKLİYE TABURU

İsmi	Rütbesi-Vazifesi
İsmail Hakkı Efendi	Binbaşı
Osman Ağa	Kolağası
Nuri Efendi	Tabur Kâtibi
Mehmet Efendi	Tabur İmamı
Yüzbaşı İshak Efendi	Esvap Emni
Mülazım-1 Sani Rıza Efendi	Yaver

Tabip

Eczacı

Cerrah

Baytar

Sağ Kolağası Esat Efendi

Karyano Efendi

Feyzullah Efendi

Faik Efendi

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
İhsan Efendi	Şerif Efendi	Şerif Efendi	Salih Ağa
Şevki Efendi	Emin Efendi	Salih Ağa	Şaban Efendi
Nuri Efendi	Sabit Efendi	Ahmet Ağa	Mustafa Efendi

IV. ORDU-YU HÜMAYUN'A MENSUP KILA-I HAKANİ

ERZURUM KALESİ TOPÇU ALAYI

İsmi	Rütbesi-Vazifesi
Cavit Bey	Miralay
Sıtkı Bey	Kaymakam
Ömer Efendi	Alay Emni
İbrahim Hakkı Efendi	Alay Kâtibi

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Askeri İmamlar
Reşat Efendi	Kemal Efendi	Mustafa Efendi	Haşim Efendi
		Ahmet Efendi	Sait Efendi
Nuri Efendi	Zihni Efendi	Eyüp Efendi	Halime Efendi
Salih Efendi	Esat Efendi	Akif Efendi	Osman Efendi
Hakkı Efendi	Yakub Efendi	Ahmet Efendi	Osman Efendi
Tabip	Eczacı	Cerrah	Baytar
			Ali Efendi

1. TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
İzzet Efendi		Sabri Efendi	Tahir Efendi
Sabri Efendi		Mustafa Ağa	Minşar Ağa
İbrahim Efendi			Hüseyin Efendi
Mehmet Ağa	Mehmet Ağa	Hakkı Efendi	Ahmet Efendi

2. TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Tevfik Efendi		Mehmet Efendi	Mustafa Efendi
Mehmet Ağa			Hasan Ağa
Edip Efendi		Mehmet Efendi	Galip Efendi
Fevzi Efendi	Reşit Efendi		Tevfik Efendi

3. TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
	Şevki Efendi	Cemal Efendi	Nedim Efendi
Lütfü Efendi		Mehmet Efendi	Ali Ağa
Ali Efendi	Müştak Efendi	Arslan Efendi	Sabri Efendi
Şerif Ağa	Tahir Efendi	Hüseyin Efendi	Mikdat Efendi

4. TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
Edip Efendi	Necati Efendi	İbrahim Efendi	Raif Efendi
Agah Efendi		Şamil Efendi	
Faruk Efendi		Rıfat Efendi	
Lütfi Efendi	Yusuf Ağa	Mehmet Efendi	Tayyar Efendi

5. TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler	
İbrahim Ağa	Mehmet Ağa	Hüsnü Efendi	Mevlüt Efendi
Halit Efendi	Hamdi Efendi	Abdurrahman Efendi	Vehbi Efendi
	Rahmi Efendi	Ahmet Efendi	Müştak Efendi
Ziya Efendi		İsmail Ağa	Hüseyin Efendi

TRABZON KALESİ

İsmi	Rütbesi-Vazifesi
Arif Bey	Kaymakam
Mustafa Efendi	Binbaşı
Yusuf Efendi	İmam
Muhittin Efendi	Yüzbaşı
İsmail Efendi	Mülazım-1 Evvel
Hüseyin Ağa	Mülazım-1 Sani

Tabip	Eczacı	Cerrah	Baytar
Miralay Hasan Bey			
Yüzbaşı Vasil Efendi		Hamdi Efendi	

SAMSUN KALESİ

İsmi	Rütbesi-Vazifesi
Hüseyin Efendi	Kolağası
Hakkı Efendi	Yüzbaşı
Şükrü Efendi	Mülazım-1 Sani
Mustafa Efendi	Mülazım-1 Sani

Tabip	Eczacı	Cerrah	Baytar
Kolağası Şevket Efendi		Veli Efendi	
Yüzbaşı Asım Efendi			

VAN KALESİ

İsmi	Rütbesi-Vazifesi
Hilmi Efendi	Kolağası
Musa Ağa	Mülazım-1 Evvel
Hüseyin Efendi	Mülazım-1 Sani

Salih Efendi

Mülazım-1 Sani

IV. ORDU-YU HÜMAYUN ASKERİ HASTAHANELERİ

ERZİNCAN MERKEZ HASTAHANESİ

Tabib-i Evvel

Miralay Epaminondos Bey

Tabipler

Sağ Kol Ağası Rüştü Efendi	Yüzbaşı İsmail Hakkı Efendi	Yüzbaşı Ahmet Şükrü Efendi
Yüzbaşı Mehmet Tevfik Efendi	Binbaşı Hüseyin Efendi	Yüzbaşı Hasan Tahsin Efendi
Yüzbaşı Dimitri Pavli Efendi	Yüzbaşı Talat Efendi	Yüzbaşı Mehmet Tevfik Efendi
Yüzbaşı Mehmet Behçet Efendi	Yüzbaşı Tevfik Efendi	Yüzbaşı Mehmet Emin Efendi
Yüzbaşı Mehmet Sami Efendi	Yüzbaşı Osman Adil Efendi	Yüzbaşı Hüseyin Hilmi Efendi
Yüzbaşı Fuat Efendi		

Eczacılar

Binbaşı Ahmet Faik Efendi	Sol Kolağası Hüsnü Efendi	Miralay Kadri Bey
Binbaşı Nikolaki Efendi	Mehmet Nusret Efendi	Bekir Sıtkı Efendi
Mülazım Evvel Ahmet Hamdi Efendi	Eyüp Efendi	Mustafa Efendi
Osman Efendi	Nurettin Efendi	Hüseyin Efendi
Panayot Efendi	Mehmet Hulusi Efendi	Anesti Hristo Efendi
Ömer Efendi	Petro Efendi	Mustafa İzzet Efendi
Eftim Efendi		

Cerrahlar

Hasan Bedri Efendi	Mustafa Efendi	Mehmet Recep Efendi
Ali Efendi	Ali Efendi	Ahmet Lütfi Efendi
Hüseyin Sabri Efendi	Fuat Efendi	Cemal Efendi

Mehmet Efendi

Hasan Efendi

İsmail Efendi

VAN HASTAHANESİ

İsmi	Rütbesi-Vazifesi
Binbaşı Mustafa Efendi	Tabib-i Evvel
Yüzbaşı Ahmet İhsan Efendi	Tabib-i Sani
Yüzbaşı Abdullah Efendi	Müdür

Tabip

Eczacı

Cerrah

Yüzbaşı Mehmet Tahsin
Efendi

Eczacı-1 Evvel
Mehmet Celalettin Efendi

Mehmet Emin Efendi

Hüseyin Efendi

Mehmet Emin Efendi

ERZURUM HASTAHANESİ

İsmi	Rütbesi-Vazifesi
Binbaşı Mustafa Efendi	Tabib-i Evvel
Mirliva Mehmet Emin Paşa	Cerrah

IV. ORDU-YU HÜMAYUN SANAYİ TAKIMLARI

İsmi	Rütbesi-Vazifesi
Mustafa Sabri Efendi	Binbaşı
Mehmet Nuri Ağa	Kolağası
Hafız Hamdi Efendi	İmam
Yüzbaşı Durmuş Ağa	Debbağ Muallimi

BİRİNCİ ÇULHA SINIFI

İsmi	Rütbesi
Mehmet Efendi	Yüzbaşı
Hasan Efendi	Mülazım-1 Evvel

Osman Efendi

Mülazım-1 Sani

İKİNCİ TERZİ SINIFI

İsmi	Rütbesi
Ahmet Efendi	Yüzbaşı
Selim Efendi	Mülazım-1 Evvel
Ömer Efendi	Mülazım-1 Sani

ÜÇÜNCÜ SARAÇ SINIFI

İsmi	Rütbesi
Yusuf Ağa	Mülazım-1 Evvel
Osman Efendi	Mülazım-1 Sani

DÖRDÜNCÜ KUNDURACI SINIFI

İsmi	Rütbesi
Ahmet Efendi	Mülazım-1 Evvel
Mustafa Nafiz Efendi	Namzet

BEŞİNCİ DEBBAĞ SINIFI

İsmi	Rütbesi
Abdülkerim Efendi	Yüzbaşı
Mehmet Ağa	Mülazım-1 Evvel
Salih Efendi	Mülazım-1 Sani

IV. ORDU-YU HÜMAYUN'A MENSUP REDİF FIRKALARI

1- ONÜÇÜNCÜ ERZİNCAN FIRKA-İ HÜMAYUNU

Makamı	İsmi	Rütbesi
Kumandan	Yusuf Ziya Paşa	Ferik
Erkan-1 Harp	İsmail Hakkı Bey	Binbaşı
Mülhak	Kemal Efendi	Yüzbaşı

Mülhak	Hasan Tahsin Efendi	Yüzbaşı
--------	---------------------	---------

25. MAMURATÜ'L-AZİZ LİVASI

Makamı	İsmi	Rütbesi
Kumandan	Neşet Paşa	Mirliva
Mülhak	Bahaddin Efendi	Yüzbaşı
Alay Kâtibi		

49. REDİF ERZİNCAN ALAYI

Miralay Zekeriya bey

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Depo Memurları
Şükrü Efendi	Muhtar Efendi	Hakkı Efendi	Nurettin Efendi
Haşim Efendi	Dursun Efendi	Hasan Efendi	
Şevket Efendi	Şevki Efendi	Mustafa Efendi	Ahmet Efendi
Sabri Efendi	Hüsnü Efendi	Hakkı Efendi	Ahmet Efendi

Tüfenkçi Mehmet Ağa

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Mehmet Efendi	Vehbi Efendi	Ahmet Celal Efendi
Hüsnü Efendi	Ahmet Hamdi Efendi	Abdullah Behçet Efendi
Nail Efendi	Mehmet Rıfat Efendi	Mehmet Necati Efendi
Ali Efendi	Rıza Efendi	Mustafa Efendi

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Mehmet Hayri Efendi	Mehmet Abidin Efendi	Ahmet Şükrü Efendi
Ahmet Faik Efendi	Hamit Hamdi Efendi	Ömer Lütfü Efendi

Tahir Efendi	Mikdat Efendi	
Fahri Efendi	Osman Fehmi Efendi	İskender Ağa

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Fahri Efendi	Ömer Efendi	Süleyman Kazım Efendi
Ahmet Tevfik Efendi		Mehmet Sırrı Efendi
Mehmet Efendi	Hüseyin Efendi	Ahmet Salih Efendi
Bekir Efendi	Muhittin Efendi	Yakup Efendi

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Ali Efendi	Şakir Efendi	Ahmet Feyzi Efendi
Bekir Efendi	Kasım Efendi	Halit Efendi
Mustafa Efendi		Hulusi Efendi
Abdullah Efendi		Ahmet Hilmi Efendi

50. REDİF MAMÜRATÜ'L-AZİZ ALAYI

Kaymakam Ali Galip Bey

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Depo Memurları
Şükrü Efendi	Mustafa Efendi	Kâmil Efendi	Ethem Efendi
Nuri Efendi	Muhittin Efendi	Mustafa Efendi	Ahmet Efendi
Salih Efendi	Hüsnü Efendi	Rıza Efendi	
Bekir Ağa	Ferit Efendi	Tayyar Efendi	Yusuf Efendi

Tüfenkçiler	Ahmet Ağa	Derviş Ağa
-------------	-----------	------------

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Ahmet Şevki Efendi	Zühdü Efendi	Mehmet Sait Efendi
Salih Efendi	Mehmet Tevfik Efendi	Hakkı Efendi
Mehmet Mevlüt Efendi	Mehmet Efendi	
Şükrü Efendi	Mustafa Efendi	Ahmet Mithat Efendi

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Hasan Efendi	Abdürrezzak Efendi	Ahmet Nuri Efendi
Ali Rıza Efendi	İbrahim Efendi	Mustafa Vasfi Efendi
İbrahim Efendi	Mustafa Efendi	Mehmet Efendi
Hüsamettin Efendi	Hüseyin Efendi	Hüseyin Efendi

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Rıza Efendi	İzzettin Efendi	Süleyman Asaf Efendi
Hüseyin Efendi	Mehmet Efendi	İbrahim Efendi
Mehmet Efendi	Mustafa Efendi	Mehmet Sabri Efendi
Ahmet Efendi	Hasan Hami Efendi	Osman Efendi

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Ali Rıza Efendi	Said Efendi	Mesut Efendi
Hacı Mustafa Faik Efendi	Halil Efendi	İbrahim Efendi
Ahmet Asım Efendi	İbrahim Efendi	Zekeriya Efendi
Mustafa Vasfi Efendi	Hasan Fehmi Efendi	

26. ERZURUM LİVASI

Makamı	İsmi	Rütbesi
Kumandan	Celal Paşa	Mirliva

Mülhak	Mehmet Nuri Efendi	Yüzbaşı
Alay Kâtibi	Resul Efendi	

51. REDİF ERZURUM ALAYI

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Depo Memurları
		İsmail Hakkı Efendi	Mahmut Efendi
Mahmut Efendi	Ahmet Efendi	Bekir Efendi	Mehmet Efendi
Mehmet Akif Efendi	Ali Efendi	Şükrü Efendi	Sabri Efendi
Hüseyin Efendi		Talat Efendi	İsmail Efendi

Tüfenkçiler	Mehmet Usta	Sami Usta
-------------	-------------	-----------

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Abbas Ahmed Efendi	Ali Rıza Efendi	Mustafa Efendi
Mustafa Efendi	Mehmet Hulusi Efendi	
Yusuf Efendi	Mehmet Şükrü Efendi	Ahmet Turhan Efendi
Hasan Efendi	Ahmet Cevdet Efendi	Mehmet Efendi

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Cemil Efendi		Bekir Efendi
İsmail Hakkı Efendi	Mehmet Fazıl Efendi	
İsmail Efendi	Tevfik Efendi	Mustafa Şevki Efendi
Hasan Tahsin Efendi		Abdolvahid Efendi

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
İbrahim Efendi	Mustafa Efendi	
Sabri Efendi	Ebubekir Efendi	

Mehmet Rıza Efendi	Mehmet Cemalettin Efendi	Sıddık Efendi
Ali Efendi	Mustafa Naim Efendi	İbrahim Efendi

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Ali Rıza Efendi	Mehmet Şakır Efendi	
İsmail Efendi	Nusret Efendi	Bayram Efendi
	Hüseyin Hüsnü Efendi	Mehmet Kemal Efendi
Şükrü Efendi	Ahmet Şükrü Efendi	

52. REDİF BAYBURT ALAYI

Kaymakam Muhittin Bey

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Depo Memurları
Hilmi Efendi	Hacı Niyazi Efendi	Mustafa Efendi	Ali Efendi
Hilmi Efendi	Halil Efendi	Ahmet Efendi	Timur Efendi
Şerif Efendi	İbrahim Efendi	Mehmet Efendi	Rıfat Efendi
Ahmet Efendi	Süleyman Efendi	Abdullah Efendi	Feyzi Efendi

Tüfenkçiler	Halit Ağa	Mehmet Usta
-------------	-----------	-------------

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Nurettin Temel Efendi	İbrahim Efendi	Nuri Efendi
Fuat Efendi	Recep Efendi	Hasan Tahsin Efendi
Osman Efendi	İsmail Efendi	Mehmet Sadık Efendi
Mustafa Efendi	Süleyman Nuri Efendi	Mehmet Tevfik Efendi

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
------------	--------------------	-------------------

Abdurrahman Efendi	Eyüp Efendi	Ali Efendi
	Şakir Efendi	İshak Efendi
Hüseyin Hüsnü Efendi	Ali Vasfi Efendi	Memduh Efendi
Hüseyin Efendi	Ahmet Efendi	Ahmet Efendi

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Aziz İrfan Efendi		Hafız Abdurrahman Efendi
Celal Efendi	Mehmet Efendi	Mehmet Şerif Efendi
Mehmet Salih Efendi	İbrahim Efendi	
Mehmet Efendi	Ahmet Fahri Efendi	Ahmet Cemal Efendi

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-I Evveller	Mülazım-I Saniler
Ahmet Sabri Efendi		Salih Efendi
Mehmet Dursun Efendi	Ahmet Turan Efendi	Rahmi Efendi
Zülfikar Efendi	Mehmet Zekeriya Efendi	Osman Zeki Efendi
Fevzi Efendi	Mehmet Hulusi Efendi	Mehmet Tevfik Efendi

2- ONDÖRDÜNCÜ TRABZON FIRKA-İ HÜMAYUNU

Makamı	İsmi	Rütbesi
Kumandan	Süleyman Şevki Paşa	Birinci Ferik
Erkan-ı Harp	Tevfik Bey	Binbaşı
Mülhak	Ahmet Tevfik Efendi	Yüzbaşı
Mülhak	Mehmet Murat Efendi	Yüzbaşı

27. RİZE LİVASI

Makamı	İsmi	Rütbesi
--------	------	---------

Kumandan	Agâh Paşa	Mirliva
Mülhak	Osman Nuri Efendi	Yüzbaşı
Alay Kâtibi	İsmet Efendi	

53. TRABZON REDİF ALAYI

Miralay Mehmet Rıza Bey

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Depo Memurları
Müştak Efendi	Vefik Efendi	İzzet Efendi	
Mustafa Efendi	Ali Efendi	Şükrü Efendi	Hüseyin Efendi
Hamdi Efendi	Cemal Efendi	Hasan Efendi	Hüseyin Efendi
Saffet Efendi	İsmail Efendi	Kâmil Efendi	Rıza Efendi

Tüfenkçiler	Mustafa Ferhat Ağa	Mustafa Ağa
-------------	--------------------	-------------

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Dursun Efendi	Rasim Efendi	Nafiz Efendi
Ahmet Hamdi Efendi		Hafız Salih Efendi
Mustafa Efendi	Mehmet Salih Efendi	Vehbi Efendi

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Hüseyin Cemil Efendi	Halit Efendi	Mehmet Ziya Efendi
	Hasan Efendi	İsmail Efendi
Hasan Arslan Efendi	Abdülhamit Efendi	Azmi Efendi
Abdülğani Efendi	Mustafa Hayrettin Efendi	İsmail Hakkı Efendi

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Hüseyin Hüsnü Efendi		Ali Efendi
İbrahim Sabri Efendi	Mehmet Efendi	
Mehmet Efendi	Ethem Efendi	Fahri Efendi
Ahmet Efendi	Musa Efendi	Ahmet Tevfik Efendi

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Ziya Efendi	Mehmet Efendi	
Ali Efendi	İsmail Hakkı Efendi	Hüseyin Hüsnü Efendi
Ethem Efendi	Mustafa Efendi	Ali Efendi
Hakkı Efendi	Hüseyin Hüsnü Efendi	Ahmet Şevki Efendi

54. REDİF RİZE ALAYI

Kaymakam Hüseyin Bey

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Depo Memurları
İbrahim Efendi	Hacı Süleyman Efendi	İbrahim Ethem Efendi	Mehmet Tevfik Efendi
Talat Efendi	Mustafa Efendi	Ethem Efendi	Osman Zeki Efendi
Necati Efendi	Tahir Efendi	Hayri Efendi	Mehmet Neşet Efendi
Osman Efendi	Ali Efendi	Hüseyin Hüsnü Efendi	Mustafa Efendi

Tüfenkçiler	Osman Usta	Mehmet Usta
-------------	------------	-------------

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Galip Efendi	Ahmet Efendi	Ali Şefik Efendi

Arif Efendi	Ahmet Efendi	Mehmet Cemal Efendi
Abdülkerim Vehbi Efendi	Arif Efendi	Hasan Efendi
Yusuf Efendi	Halis Efendi	Yusuf Tayyar Efendi

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Münir Efendi	Ethem Efendi	Mithat Efendi
Ahmet Efendi	Salih Sabri Efendi	Halim Efendi
Galip Efendi	Asım Efendi	
Sabri Efendi	Dursun Faik Efendi	Hızır Efendi

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Tahir Efendi	Ahmet Efendi	
	Ahmet Nuri Efendi	İsmail Zühdü Efendi
Nail Efendi	Tahsin Efendi	Sıtkı Efendi
Osman Nuri Efendi	Hasan Efendi	Abdullah Efendi

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Hüseyin Hüsnü Efendi	Şükrü Efendi	Halil Kâmil Efendi
Şükrü Efendi	Mehmet Rıza Efendi	Mehmet İhsan Efendi
Osman Efendi	Ahmet Efendi	Mustafa Kazım Efendi
Halil Hilmi Efendi	İsmail Hakkı Efendi	Ahmet Efendi

28. SAMSUN LİVASI

Makamı	İsmi	Rütbesi
Kumandan	Ahmet Fehim Paşa	Mirliva
Mülhak	Zühdü Efendi	Yüzbaşı
Alay Kâtibi		

55. REDİF SAMSUN ALAYI

Miralay Mustafa Bey

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Depo Memurları
Hakkı Efendi	Hacı Rıza Efendi	Osman Nuri Efendi	Rıfat Efendi
Rahmi Efendi	Hacı İsmail Efendi	Ali Efendi	Ramiz Remzi Efendi
Ahmet Behçet Efendi	Abdülkadir Efendi	Mehmet Reşit Efendi	Abdurrahim Efendi
Mehmet Hamit Efendi	Hamdi Efendi	Hüseyin Efendi	Ahmet Hamdi Efendi

Tüfenkçiler	Mustafa Hayri Usta	Ahmet Ağa
-------------	--------------------	-----------

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Osman Efendi	Hüseyin Avni Efendi	Mehmet Nafiz Efendi
Şerif Efendi	Ali Efendi	Osman Efendi
Cemalettin Efendi	Mehmet Şükrü Efendi	Mehmet Resul Efendi
Bekir Efendi		

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Ali Rıza Efendi	İbrahim Efendi	İsmail Efendi
Mehmet Tevfik Efendi	Hacı Mustafa Efendi	Halil Efendi
Osman Muhittin Efendi	İzzet Efendi	İsmail Efendi
Mehmet Efendi		Osman Faik Efendi

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Mehmet Nihat Efendi	Hasan Tahsin Efendi	
Mehmet Efendi	Ali Rıza Efendi	Mehmet Şükrü Efendi

Remzi Efendi	Mehmet Efendi	Abdi Efendi
Ali Efendi		Veysi Efendi

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
	Mehmet Raif Efendi	Bekir Şefik Efendi
Mehmet Şefik Efendi		Mustafa Efendi
Fazıl Efendi	Mehmet Ali Efendi	Osman Nuri Efendi
Abdullah Efendi	Hüseyin Celal Efendi	Abdullah Efendi

56. REDİF GİRESUN ALAYI

Kaymakam Hafız Yusuf Bey

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Depo Memurları
Mehmet Şemi Efendi	Mehmet Efendi	Fehmi Efendi	Ahmet Efendi
Mehmet Galip Bey	Hüseyin Efendi	Feyzullah Efendi	
Mehmet Efendi	İsmail Efendi	Mustafa Efendi	
Mehmet Salih Efendi	Mehmet Efendi	Arif Efendi	

Tüfenkçi

Rıza Usta

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
İbrahim Fehmi Efendi	İbrahim Halil Efendi	Mehmet Efendi
Ömer Efendi	Merve Efendi	
Neşet Efendi	Ali Efendi	Mehmet Efendi
Mehmet Efendi	Mustafa Efendi	Hamit Ağa

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Nazmi Efendi	Cemal Efendi	Hasan Fehmi Efendi

Mehmet Temel Efendi	Şevki Efendi	İzzet Efendi
Ahmet Efendi	Mustafa Cavit Efendi	Mehmet Şükrü Efendi

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Ali Bey	Safer Efendi	Mehmet Tayyar Efendi
Şevket Efendi	Reşit Efendi	Abdullah Efendi
Osman Efendi	Salih Efendi	Fikri Efendi
Ahmet Cevdet Efendi	Ahmet Kâmil Efendi	Ali Efendi

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Şakir Efendi	Hüseyin Efendi	Ali Haydar Efendi
Tufan Efendi	İbrahim Efendi	Şerif Efendi
Safer Efendi		Mehmet Ali Efendi
Süleyman Efendi	Hüsnü Efendi	Mustafa Sabri Efendi

3- ONBEŞİNCİ DİYARBEKİR FIRKA-İ HÜMAYUNU

Makamı	İsmi	Rütbesi
Kumandan	Tevfik Paşa	Ferik
Mülhak	Ahmet Efendi	Yüzbaşı

29. MALATYA LİVASI

Makamı	İsmi	Rütbesi
Kumandan	Mehmet Nuri Paşa	Mirliva
Mülhak	Ahmet İzzet Efendi	Mülazım-1 Sani
Alay Kâtibi		

57. REDİF DİYARBEKİR ALAYI

Miralay İsmail Bey

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Depo Memurları
	Ali Neşet Efendi	Mehmet Şakir Efendi	İzzet Efendi
Şerafettin Efendi	Ahmet Refet Efendi	Mehmet Efendi	Mehmet Efendi
	Yusuf Efendi	Nuh Efendi	Ali Asım Efendi
Hüseyin Efendi	Hüseyin Rifat Efendi	Mustafa Efendi	Mustafa Efendi

Tüfenkçiler	Mehmet Hanefi Usta	Ali Usta	İbrahim Ağa
-------------	--------------------	----------	-------------

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Şahabettin Bey	Mehmet Şahin Efendi	İsmail Hakkı Efendi
İshak Efendi	Hasan Efendi	Firuz Efendi
İbrahim Efendi	Mehmet Tevfik Efendi	Abdullah Efendi
	Hafız Halil Efendi	İbrahim Efendi

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
İbrahim Hakkı Efendi	Mehmet Besim Efendi	Rüştü Efendi
Mustafa Ağa	Mehmet Emin Efendi	Yakup Efendi
Bekir Efendi	Mustafa Efendi	Hasan Zihni Efendi
Derviş Âlî Efendi		

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Mustafa Nail Efendi	Hasan Tahsin Efendi	Mehmet Efendi
Sadık Efendi	Mehmet Tevfik Efendi	Halife Efendi
Abdülhamit Efendi	Yusuf Ziya Efendi	
Mehmet Arif Efendi	Osman Vehbi Efendi	Abdülmecid Efendi

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Mehmet Rıfat Efendi	Mustafa Efendi	
	Mehmet Eşref Efendi	Mehmet Şükrü Efendi
Mehmet Efendi	Hasan Efendi	
Mehmet Efendi	Mahmut Efendi	Yunus Efendi

58. REDİF MALATYA ALAYI

Kaymakam Abdulhalim Bey

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Depo Memurları
Ahmet Kâmil Efendi	Abdullah Efendi	Mustafa Efendi	Mehmet Behçet Efendi
Ömer Lütfi Efendi	Mustafa Efendi	Tevfik Efendi	Ömer Faruk Efendi
Mehmet Rıza Efendi		Abdülgani Efendi	Refet Efendi
İzzet Efendi	Ali Lütfullah Efendi	İbrahim Efendi	Veli Efendi

Tüfenkçiler	Ali Ağa	İsmail Hakkı Ağa
-------------	---------	------------------

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Mustafa Vefa Efendi	Mustafa Efendi	Sabri Efendi
Nail Efendi	Osman Rauf Efendi	Seyit Ahmet Niyazi Efendi
İsmail Efendi	Hüseyin Efendi	Yakup Necati Efendi
Mehmet Efendi	Mehmet Efendi	Osman Faik Efendi

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Mustafa Efendi	Ahmet Efendi	Mehmet Efendi
İsmail Efendi	Abdullah Hilmi Efendi	Ömer Sabri Efendi

Ahmet Efendi	Zülfikar Efendi	Arif Efendi
--------------	-----------------	-------------

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Abdullah Efendi	Galip Efendi	Mehmet Sabri Efendi
Ferit Efendi	Hasan Efendi	Bilal Efendi
İsmail Hakkı Efendi	Emin Efendi	Şevket Kâmil Efendi

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Reşit Efendi		Hüseyin Vasıf Efendi
İbrahim Efendi	Mehmed Şevket Efendi	Hakkı Efendi
Ahmet Efendi	Ahmet Lütfi Efendi	İbrahim Efendi
Derviş Efendi		

30. VAN LİVASI

Makamı	İsmi	Rütbesi
Kumandan	Mustafa Tevfik Paşa	Mirliva
Mülhak		
Alay Kâtibi	Hüseyin Efendi	

59. REDİF VAN ALAYI

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Depo Memurları
	Mehmet Sait Efendi	Feyzullah Efendi	Mehmet Rıza Efendi
Abid Efendi	Hasan Efendi	Arif Efendi	Mehmet Tahsin Efendi
Ali Efendi	Ahmet Tevfik Efendi	Hurşit Efendi	Behçet Efendi
İbrahim Efendi	Mehmet Tevfik Efendi	Abdurrahman Efendi	Hafız Tevfik Efendi

Tüfenkçiler Hamdi Usta Ahmed Ağa Mehmet Ağa

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Akif Efendi	Ömer Efendi	Nezir Efendi
	İzzet Efendi	Hakkı Efendi
Abdurrahman Efendi	Halil Efendi	
Mehmet Mustafa Efendi	Kâmil Efendi	Abdullah Efendi

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Rıza Efendi	Hamdi Efendi	Mehmet İhsan Efendi
Mustafa Efendi	Kazım Efendi	Hulusi Efendi
Ahmet Hamdi Efendi	Yakup Efendi	
Hasan Lütfi Efendi	Hacı Hasan Efendi	Mustafa Efendi

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Hasan Tahsin Efendi	Mehmet Şevki Efendi	Veli Efendi
Şakir Efendi	Hüseyin Vehbi Efendi	Selim Vasfi Efendi
Ahmet Rıfat Efendi	Mustafa Efendi	Abdullah Efendi
Abdullah Efendi	Abdülkerim Efendi	Ahmet Fazıl Efendi

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Rüştü Efendi	Mustafa Naşit Efendi	Hafız Kâmil Efendi
	Yusuf Ziya Efendi	Ziya Efendi
Mustafa Efendi	İsmail Efendi	İbrahim Efendi
Reşat Efendi	Tevfik Efendi	Hasan Efendi

60. REDİF BİTLİS ALAYI

Kaymakam Mehmet Sait Bey

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Depo Memurları
	Hüseyin Efendi	Ömer Lütfi Efendi	Mehmet Efendi
Mehmet Sükuti Efendi	Vehbi Efendi	Hüseyin Efendi	Mehmet Ali Efendi
Akif Efendi	Mahir Efendi	Ömer Efendi	Osman Efendi
Fehim Efendi	İsmail Efendi		

Tüfenkçiler	Ahmet Usta	Rıza Usta
-------------	------------	-----------

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
İhsan Efendi	Ahmet Efendi	Ahmet Efendi
Abdi Efendi	Ali Remzi Efendi	Hüseyin Efendi
	İbrahim Ethem Efendi	Ahmet Rıfat Efendi
Ahmet Nazır Efendi		Ali Ulvi Efendi

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Mustafa Efendi	Ali Efendi	Mehmet Muhsin Efendi
Mustafa Efendi	Nuri Efendi	Yakup Fehmi Efendi
Numan Efendi	Hüseyin Efendi	Mehmet Salih Efendi

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Mesrur Efendi	Mehmet Necati Efendi	
Mustafa Efendi	Mustafa Efendi	Yusuf Efendi
Şevket Efendi	Yusuf Kemal Efendi	

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Hamdi Efendi	Mehmet Rıfat Efendi	
	Ahmet Efendi	Niyazi Efendi
Eyüp Efendi	Nazım Efendi	Musa Efendi

3- ONALTINCI SİVAS FIRKA-İ HÜMAYUNU

Makamı	İsmi	Rütbesi
Kumandan	Mehmet Hulusi Paşa	Ferik
Mülhak	Hasbi Efendi	Kolağası
Mülhak	Abdullah Efendi	Mülazım-1 Sani

31. KARAHİSAR LİVASI

Makamı	İsmi	Rütbesi
Kumandan	Hayrettin Paşa	Mirliva
Mülhak		
Alay Kâtibi	Salih Efendi	

61. REDİF SİVAS ALAYI

Miralay Salih Hüsnü Bey

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Depo Memurları
Ragıp Efendi	Ethem Efendi	Mehmet Efendi	İdris Efendi
Cemal Efendi	Fevzi Efendi	Mustafa Efendi	İsmail Efendi
İbrahim Efendi	Hüsnü Efendi		Mustafa Efendi
Zeynelabidin Efendi	Refet Efendi	Nuri Efendi	Bekir Sami Efendi

Tüfenkçi

Osman Ağa

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
------------	--------------------	-------------------

	Mehmet Efendi	Kazım Efendi
Halil Hilmi Efendi	Nazmi Efendi	Mehmet İlhami Efendi
Mehmet Efendi	İsmail Hakkı Efendi	Osman Efendi
Ömer Efendi	Kâmil Efendi	Celal Efendi

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Ahmet Efendi	Bekir Efendi	Mehmet Efendi
İshak Efendi	Ahmet Celal Efendi	İsmail Efendi
Mustafa Kabuli Efendi	Behçet Efendi	Ahmet Efendi
Adil Efendi	Hasan Efendi	

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
	Mehmed Efendi	Süleyman Necati Efendi
Ali Efendi	Osman Efendi	Ali Efendi
Hasan Kâmil Efendi	Aziz Efendi	Hürrem Efendi
Ahmet Efendi	Ali Rıza Efendi	Ali Raşit Efendi

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Akif Efendi	Ali Rıza Efendi	Mehmet Sait Efendi
Mehmet Necip Efendi	Hafız Mehmet Tevfik Efendi	Ömer Efendi
Ahmet Efendi	Mehmet Efendi	Ali Talat Efendi
Mehmet Efendi	İbrahim Efendi	İsmail Efendi

62. KARAHİSAR REDİF ALAYI

Kaymakam Mehmed Ziver Bey

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Depo Memurları
Dursun Efendi	Haydar Efendi	Halil Efendi	Mehmet Efendi
Ömer Efendi	Osman Rüstem Efendi	Mehmet Halit Efendi	
Salih Keşfi Efendi	Hüsnü Efendi	Kahraman Efendi	Rasim Efendi
Mehmet Efendi	Abdurrahman Efendi	Mehmet Efendi	

Tüfenkçi	Mustafa Ağa
----------	-------------

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Ziya Efendi	Abdullah Avni Efendi	
Osman Nuri Efendi	Hüseyin Efendi	Emin Efendi
Mehmet Bilal Efendi	Mehmet Efendi	Muhittin Efendi
Bahattin Efendi	Rasim Efendi	Hasan Hayri Efendi

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Ömer Lütfi Efendi		
Hasan Efendi	Hikmet Efendi	Kâmil Efendi
Hüseyin Efendi	Esat Efendi	
Hamdi Efendi		Hasan Fehmi Efendi

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Faik Efendi	Galip Efendi	Ali Efendi
Fazıl Efendi	Mehmet Efendi	Ali Rıza Efendi
Dursun Efendi		Faruk Efendi
	Mehmet Tahir Efendi	Mehmet Tevfik Efendi

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
------------	--------------------	-------------------

Hüseyin Efendi	Süleyman Efendi	
Ahmet Efendi	Hafız Mehmet Efendi	Mehmet Faik Efendi
İsmail Efendi	Fethullah Efendi	Eşref Efendi
Osman Efendi	Abdülbaki Efendi	Mustafa Efendi

32. TOKAT LİVASI

Makamı	İsmi	Rütbesi
Kumandan	Rasim Paşa	Mirliva
Mülhak	Abdurrahman Efendi	Yüzbaşı
Alay Kâtibi	Ali Efendi	

63. REDİF TOKAT ALAYI

Miralay Ahmet Feyzi Bey

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Depo Memurları
Nuri Efendi	Mustafa Efendi	Şefik Efendi	Mustafa Efendi
Saffet Efendi	Abdulkadir Efendi	İsmail Efendi	Ahmet Efendi
Raif Efendi	Mehmet Ali Efendi		Abdurrahman Efendi
Şevki Efendi	Hakkı Efendi	Saffet Efendi	Arif Efendi

Tüfenkçiler	İsmail Usta	İbrahim Ağa
-------------	-------------	-------------

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Nazım Efendi	Hüseyin Efendi	Sabri Efendi
Osmanlı Ali Efendi		İsmail Kâmil Efendi
Osman Efendi		Salih Efendi
Rıfat Efendi	İbrahim Efendi	Ömer Efendi

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
------------	--------------------	-------------------

Hüseyin Efendi	Mustafa Efendi	Mehmed Şevket Efendi
Hasan Efendi		Hüseyin Efendi
Ali Rıza Efendi	Mehmet Efendi	Musa Efendi
		Mehmet Kazım Efendi

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Ahmet Fuat Efendi	Yasin Efendi	Mahmut Efendi
Reşit Efendi	Ahmet Efendi	Mehmet Şükrü Efendi
Mustafa Efendi	Muharrem Efendi	Bekir Efendi

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
İsmail Efendi	Ahmet Kâmil Efendi	Ömer Efendi
	Hasan Fevzi Efendi	
Ali Rıza Efendi	Hüseyin Sabri Efendi	Mustafa Efendi
Ferit Efendi	Yakup Efendi	

64. REDİF AMASYA ALAYI

Kaymakam Ahmet Şükrü Bey

Binbaşılar	Kolağalar	Katipler	Depo Memurları
Tevfik Efendi	Şükrü Efendi	Kâmil Efendi	Emin Efendi
Cevdet Efendi	Mehmet Efendi	Lütfi Efendi	İbrahim Efendi
Remzi Efendi	Kazım Efendi	Şükrü Efendi	
	Kemal Efendi	Faik Efendi	Şerif Efendi

Tüfenkçiler	Ahmet Usta	Niyazi Usta
-------------	------------	-------------

BİRİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Şükrü Efendi	İsmail Efendi	Ahmet Turan Efendi
Veysel Efendi	Ferhat Efendi	Mehmet Efendi
Halil Efendi		Bekir Sıtkı Efendi
Abdurrahman Efendi	Mustafa Efendi	Ali Rıza Efendi

İKİNCİ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
İsa Efendi	Mehmet Bahattin Efendi	Bekir Sıtkı Efendi
Ali Efendi	Şevket Efendi	Halil Efendi
Hasan Sadri Efendi	Bekir Efendi	Ömer Efendi
Yusuf Efendi	Yusuf Efendi	Abdullah Vehbi Efendi

ÜÇÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Ahmet Hamdi Efendi	Lütfullah Efendi	Hacı Ömer Efendi
Osman Hakkı Efendi	Sabri Efendi	Mustafa Esat Efendi
Ali Rıza Efendi		
Ali Cemalettin Efendi	İsmail Efendi	Ahmet Turan Efendi

DÖRDÜNCÜ TABUR

Yüzbaşılar	Mülazım-1 Evveller	Mülazım-1 Saniler
Hüseyin Hüsnü Efendi	Osman Faik Efendi	Salih Efendi
Ali Efendi	Ethem Efendi	Ahmet Efendi
Ahmet Efendi	Mustafa Halit Efendi	Yusuf Efendi
Sabih Efendi	İsmail Efendi	Hafız Mehmet Efendi

REDİF FIRKA VE LİVALARINDA MEVCUT ÜMERA VE ZABİTLER

İsmi	Rütbesi	İsmi	Rütbesi
Hüsnu Paşa	Mirliva	Mehmet Sami Paşa	Mirliva
Ahmet Daniş Bey	Miralay	Osman Nuri Bey	Kaymakam
Ali Şerif Bey	Kaymakam	İrfan Bey	Kaymakam
Ömer Efendi	Alay Kâtibi	Şefik Efendi	Kolağası
Faiz Efendi	Tabur Kâtibi	İsmail Ağa	Kolağası
Hüseyin Efendi	Yüzbaşı	Yusuf Efendi	Tabur Kâtibi
Naşit Efendi	Mülazım-1 Evvel	Emin Efendi	Yüzbaşı
Kazım Efendi	Mülazım-1 Sani	Mustafa Efendi	Yüzbaşı
Bekir Efendi	Mülazım-1 Sani	Hasan Efendi	Mülazım-1 Sani

SONUÇ

Osmanlı Devleti II. Mahmut döneminde Yeniçeri Ocağı'nı kaldırarak askeri sahada artık yeni bir döneme girmiştir. Bilahare Asâkir-i Mansure-i Muhammediye ordusu kurulsa da istenen netice elde edilememiştir. Tanzimat Fermanı'nda askerlik meselesine temas edilerek bu hususta bir değişiklik yapılacağı hissettirilmiştir. Netice olarak askerlik ve ordu meselesi 1843'te karara bağlanmıştır. Buna göre Osmanlı ülkesi beş kısma ayrılarak beş ordu kurulması kararlaştırılmıştır. Bu ordulardan birisi Sivas merkezli kurulması düşünülen Anadolu ordusudur. Ordunun sorumlu olduğu mıntika batıda Samsun'dan Adıyaman'a uzanan hat ile doğuda Batum'dan Hakkari'ye uzanan sınır hattı arasında kalan bölgeden meydana gelmektedir. Zaman zaman ordu mıntikası biraz genişlese de yukarıda belirtilen bölge daimî olarak sorumluluk sahası olmuştur. Ordu merkezi ilk başta Harput'a daha sonra Erzurum'a nakledilmiştir. En son Erzincan'ın karargâh merkezi olmasında karar kılınmıştır.

1862'den sonra ordunun ismi IV. Ordu-yu Hümayun olarak değiştirilmiştir. Ordunun ana gücünü piyade, süvari ve topçu birlikleri teşkil etmektedir. Zaman içerisinde ordunun ihtiyaç duyduğu askeri ve sivil birimler peyderpey ilave edilmiştir. 1908 yılında IV. Ordu'da; 3 piyade fırkası toplam 48 piyade taburu, 1 süvari fırkası toplam 30 süvari bölüğü, 1 topçu fırkası toplam 6 topçu alayı, 64 Hamidiye hafif süvari alayı, 1 inşaat komisyonu, 1 telgraf bölüğü, 1 nakliye taburu, 3 hastahane, 5 sanayi takımı, 1 remont bölüğü, 4 levazım dairesi ve 4 redif fırkası toplam 64 redif alayı bulunmaktadır.

II. Meşrutiyetin ilanı ve akabinde meydana gelen 31 Mart Vakası sonrası II. Abdülhamit tahttan indirilmiştir. Bilahare pek çok devlet kurumunda olduğu gibi askeri kurumlarda da bir tasfiye süreci başlamıştır. Ordular yeniden bir düzene konarak padişah taraftarı asker ve subaylar tasfiye edilmiştir. Bu yeni sistemde IV. Ordu üç kolorduya taksim edilmiş ve yeni kurulan III. Ordu müfettişliğine bağlanmıştır. 1913'te yeniden bir düzenleme yapılsa da pek fazla bir değişiklik yaşanmamıştır. Osmanlı Devleti bu vaziyet üzere cihan harbine girmiş ve

doğuda büyük bir hezimet yaşamıştır. Verilen büyük mücadeleler ve Bolşevik İhtilali neticesinde Osmanlı-Rus sınırı 1877 öncesi sınırlara geri dönmüştür. Cumhuriyetin kurulması sonrasında Diyarbakır merkez alınarak III. Ordu kurulmuş, kısa bir süre içerisinde ordu merkezi Erzincan'a taşınmıştır. Anadolu Ordusu adıyla kurulan daha sonra ismi IV. Ordu olarak değiştirilen ve bugünkü adı III. Ordu olan silahlı kuvvetlerimiz o günden bugüne ülke savunmasında üzerine düşen vazifeyi yapmıştır. Bundan sonra vazifesini layıkıyla yerine getirecektir.

KAYNAKLAR

Devlet Arşivleri Başkanlığı

BOA	: Başkanlık Osmanlı Arşivi
A.}MKT.MHM	: Sadaret Mektubi Mühimme Kalemli Evrakı
BEO	: Babıali Evrak Odası Evrakı
C.AS	: Cevdet Askeriye
HR.MKT	: Hariciye Nezareti Mektubi Kalemli Evrakı
HR.SYS	: Hariciye Nezareti Siyasi
İ.AS	: İrade Askeri
İ.DH	: İrade Dahiliye
İ.MMS	: İrade Meclis-i Mahsus
MB.İ	: Mabeyn-i Hümayun Evrakı İradeleri
TS.MA.e	: Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi Evrakı
TŞRBNM	: Taşra Bosna Müfettişliği Evrakı
Y.A.HUS	: Yıldız Hususi Maruzat
Y.A.RES	: Yıldız Sadaret Resmi Maruzat Evrakı
Y.MTV	: Yıldız Mütenevvi Maruzat Evrakı
Y.PRK.ASK	: Yıldız Perakende Evrakı Askeri Maruzat

Kütüphaneler

İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi Türkçe Yazma Eserler
İstanbul Üniversitesi II. Abdülhamid Koleksiyonu

Salnameler

Salname-i Devlet-i Aliyye-i Osmaniye H. 1263 (1847); H. 1264 (1848); H. 1265 (1849); H. 1266 (1850); H. 1267 (1851); H. 1268 (1852); H. 1269 (1853); H. 1270 (1854); H. 1271 (1855); H. 1272 (1856); H. 1273 (1857); H. 1274 (1858); H. 1275 (1859); H. 1276 (1860); H. 1277 (1861); H. 1278 (1861); H. 1279 (1862); H. 1280 (1863); H. 1281 (1864); H. 1282 (1865); H.

1283 (1866); H. 1284 (1867); H. 1285 (1868); H. 1286 (1869); H. 1287 (1870); H. 1288 (1871); H. 1289 (1872); H. 1290 (1873); H. 1291 (1874); H. 1292 (1875); H. 1293 (1876); H. 1294 (1877); H. 1295 (1878); H. 1296 (1879); H. 1297(1880); H. 1298 (1881); H. 1299 (1882); H. 1300 (1883); H. 1301 (1884); H. 1302 (1885); H. 1303 (1886); H. 1304 (1887); H. 1305 (1888); H. 1306 (1889); H. 1307 (1890); H. 1308 (1891); H. 1309 (1892); H. 1310 (1892); H. 1311 (1893); H. 1312 (1894); H. 1313 (1895); H. 1314 (1896); H. 1315 (1897); H. 1316 (1898); H. 1317 (1899); H. 1318 (1900); H. 1319 (1901); H. 1320 (1902); H. 1321 (1903); H. 1322 (1904); H. 1323 (1905); H. 1324 (1906); H. 1325 (1907); H. 1326 (1908); R. 1326 (1910); H. 1327 (1911).

Salname-i Askeri R. 1324 (1908)

Kitaplar ve Makaleler

3. Ordu Komutanlığı. *Birinci Dünya Harbinde 3. Ordu*. Erzincan, 1991.

329 Senesi Teşkilat-ı Umumiye-i Askeriye Nizam-ı Harpleri. İstanbul, 1329.

329 Teşkilat-ı Umumiye-i Askeriye Nizamnamesi. İstanbul, 1329.

Ali Kemali. *Erzincan Tarihi*. İstanbul, 1932.

Ârif. "Humbaracı Ahmed Paşa (Bonneval)". *Tarih-i Osmanî Encümeni Mecmuası*, sy 18 (R 1328).

Atalay, Çev. Besim. *Divan-ı Lügati't-Türk Tercümesi*. C. 1. Ankara, 1985.

Ayverdi, İlhan. *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*. İstanbul, 2011.

Çadırcı, Musa. "Osmanlı Ordusu'nda Yeni Düzenlemeler (1792- 1869)". *Birinci Askeri Tarih Semineri Bildirler II*, 1983.

Çakaloğlu, Cengiz. "1843 Askerî Düzenlemesi Çerçevesinde Anadolu Ordusunun Kuruluşu". *Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi*, sy 5 (2001).

David, Urquhart. *Osmanlı'nın Askeri Gücü*. İstanbul, 2014.

Düstur. C. I. İstanbul, 1289.

Düstur-ı Askeri. İstanbul, 1287.

Erdem, Sevim. "Osmanlı Devletinden Cumhuriyete Kalan Miras: Sultansuyu Harası". *Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, sy 61 (2017).

Karal, Enver Ziya. *Büyük Osmanlı Tarihi*. C. I. Ankara, 2000.

Kuneralp, Sinan. *Son Dönem Osmanlı Erkân ve Ricali (1839-1922)*. İstanbul, 1999.

Kutluhan, Bora, ve Mehmet Demirkol. *Türk Kara Kuvvetleri Komutanlığı*. Ankara, 2001.

"Kuvve-i Umumiye-i Askeriye Journallari". İstanbul, R 1299.

Mahmut Şevket Paşa. *Osmanlı Teşkilat ve Kıyafet-i Askeriyesi*. C. 2. 2 c. İstanbul, 1325.

Mehmed Nusret. *Tarihçe-i Erzurum*. İstanbul, 1338.

Milli Savunma Bakanlığı. *Osmanlı Ordu Teşkilatı*. Ankara, 1999.

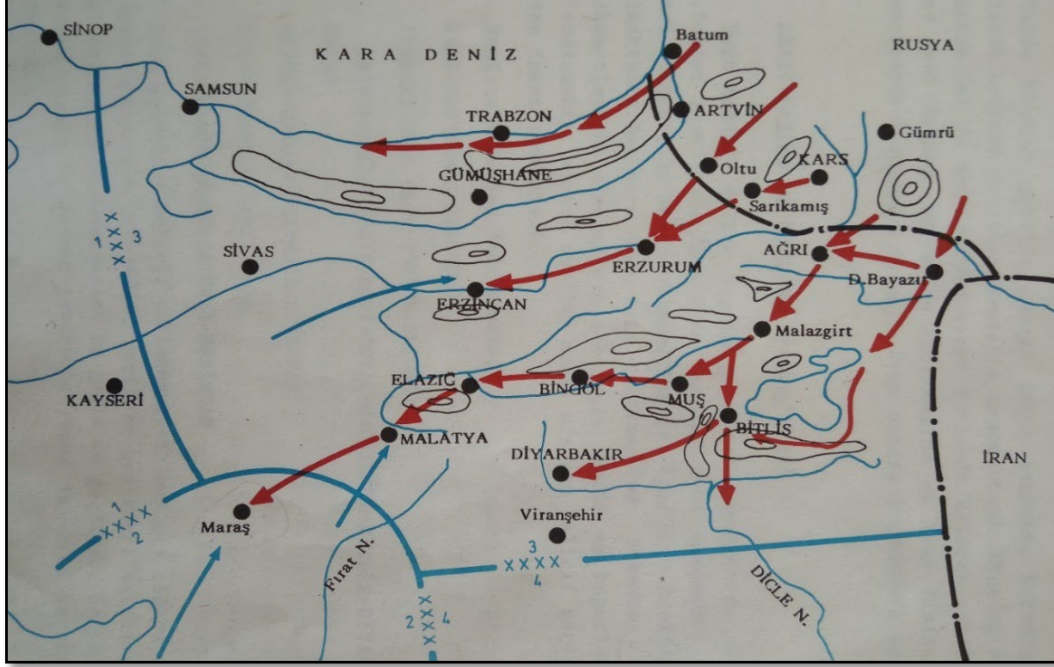
- Ögel, Bahaeddin. *Türk Kültür Tarihine Giriş*. C. VII. Ankara, 1991.
- Özel, Mehmet. *Türk Ordusu*. Ankara: Kültür Bakanlığı, 1999.
- Pakalın, Mehmet Zeki. *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü II*. İstanbul, 1972.
- . *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü III*. İstanbul, 1972.
- Rumeli'den Anadolu'ya 3. Ordu Komutanlığı*. Ankara, 2008.
- Salim Cevad. *Ordu ve Donanma Teşkilatı ve İstatistik*. İstanbul, 1340.
- Şahin, Tahir Erdoğan. *Erzincan Tarihi*. C. 3. Ankara, 2019.
- . *Erzincan Yukarı Ülkenin Kadim Cenneti*. Ankara, 2017.
- Türkmen, Zekeriya. “Müşir”. İçinde *İslam Ansiklopedisi*. C. 32. Ankara, 2006.
- Uzunçarşılı, İ. Hakkı. *Büyük Osmanlı Tarihi*. C. 5. Ankara, 2000.
- Vizetelly, Edward. *From Cyprus to Zanzibar, by the Egyptian Delta*. London, 1901.

İnternet Kaynakları

- <http://www.arsiv.itu.edu.tr/hakkimizda/itu-tarihi> (Erişim tarihi: 20.02.2022)
- https://dho.msu.edu.tr/sayfalar/00_Anasayfa/01_Sabitler/tarihce/tarihce.html (Erişim tarihi: 20.02.2022)
- <https://www.medicalpark.com.tr/siyatik/hg-2248> (Erişim Tarihi: 05.10.2022)
- [https://www.seslisozluk.net/remount-nedir-ne-demek/\(09.12.2022\)](https://www.seslisozluk.net/remount-nedir-ne-demek/(09.12.2022))
- [https://www.ttk.gov.tr/tarih-cevirme-kilavuzu/\(05.12.2022\)](https://www.ttk.gov.tr/tarih-cevirme-kilavuzu/(05.12.2022))
- <https://www.uskudar.bel.tr/tr/main/erehber/saraylar-kasirlar-koskler/47/abdulkerim-nadir-pasa-yalisi/807> (Erişim Tarihi: 9.11.2022)

EKLER

Anadolu Ordusu'nun Sorumluluk Sahası

Lofçalı İbrahim Derviş Paşa

Erzincan Topçu Kışlası

Erzincan Askeri Hastanesi

27. Alayın 2. Taburunun Talimi

Daire-i Askeriye (IV. Ordu Komutanlığı)

Erzincan'da Topçu Askerinin Resmi Geçidi

IV. Ordu Redif Kumandanlığı

1893'te Yaptırılan Malatya Redif Asker Alma Dairesi

IV. Ordu Müşiri Zeki Paşa 13. Kolordu Subayları İle Birlikte

Erzincan Terzibaba Mezarlığı'nda
Bulunan Müşir Zeki Paşa'nın Makamı

Gazi Ahmet Muhtar Paşa

Erzurum Süvari Kışlası

Erzurum Topçu Kışlası

Erzurum Mergü Kışlası

Hamidiye Süvari Alaylarının Kaydı İçin Atlıların Ağrı'ya Gelmeleri

Sivas'ta 48. Karapapak Hamidiye Süvari Alayı'nın Hünelerinin Sergilemesi

Hamidiye Süvari Alayları

Van Kışlası

Erzincan Aziziye Kışlası

Rize Nizamiye Kışlası

Malatya Sultan Suyu Çiftliği Hamidiye Kışlası

IV. Ordu Askerlerinin Derdest Ettiği Eşkiya

Erzurum'da Bulunan Askeri Debbaghane (Tabakhane)

Nizamiye Askerlerinin Selâm Dur Vaziyeti

Trabzon İskelesi Rıhtımında İnşa Olunan Askeri Sevkiyat Ambarı

Süvari Efrâdı Kullarının Hayvanları Yatırarak Talim Etmeleri

Erzincan IV. Ordu Komutanlığı (Bab-1 Müşiri) Önünde Resmî Geçit

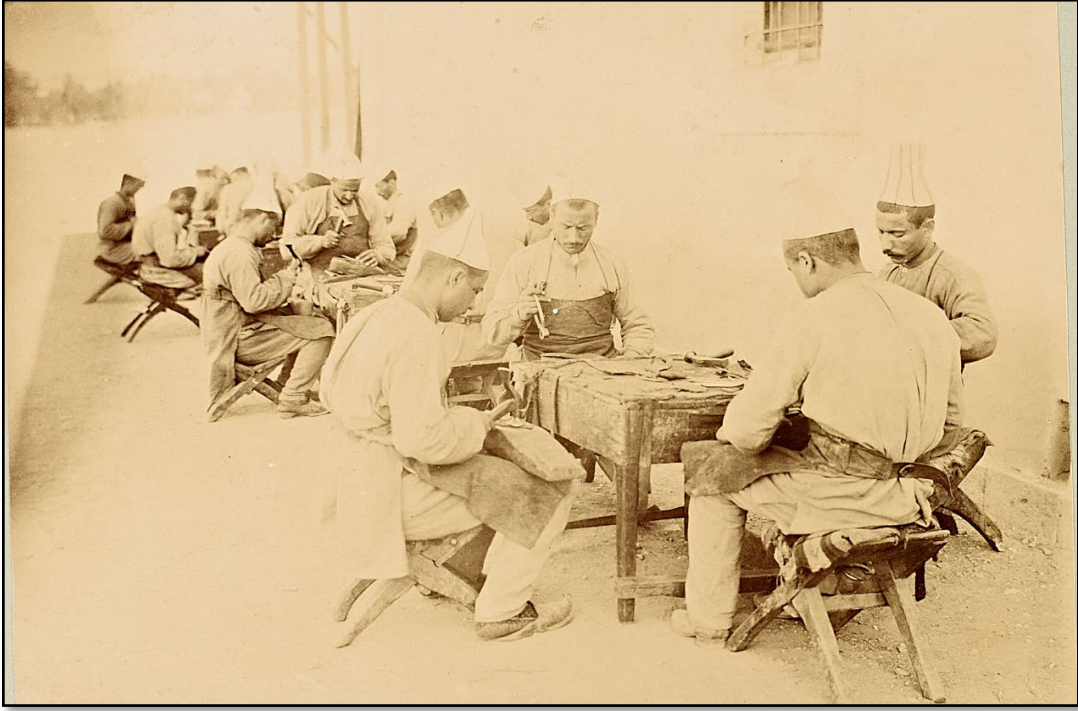
IV.Ordu Merkez Ordusu Askeri Bando (Erzincan)

Topçu Efrâdı Kullarının İcra Eyledikleri Endaht Talimi

IV. Ordu Sanayii Takımlarından Saraç (At Takımları Yapan) Ustaları

IV. Ordu Sanayii Takımlarından Kunduracı Ustaları

IV. Ordu Nakliye Taburu

IV. Ordu Piyade Askerlerinin Atış Talimi (Erzincan)

Ordu Fotoğrafhanesi (Erzincan)

Erzincan'ın Vaskirt Köyü'nde Bulunan IV. Ordu Aba (Şayak) Fabrikası

Trabzon Kumandanı Ferik Hamdi Paşa

Trabzon'da inşa olunan Cephanelik ve Karakol

Samsun Kadı Köyü'nde Redif Deposu

Cephanelik Olarak Kullanılan Deniz Sahilinde Bulunan Samsun'un Eski Kalesi

Rize Tophane'de Bulunan Askeri ve Mülki Hastane

Erzurum Kazamat Kışlası

Sivas'ta Askerlerin İkamet
Ettiği Taşhan

Sivas Askeri Kumandanlık Dairesi

Şebın Karahisar Redif Mirlivası
Ahmet Nüzhet Paşa'nın Mezar Taşı

IV. Ordu-yu Hümayun Merkez
Hastahanesi Tabibi Yanyalı Binbaşı
Hayrullah Efendi'nin Mezar Taşı

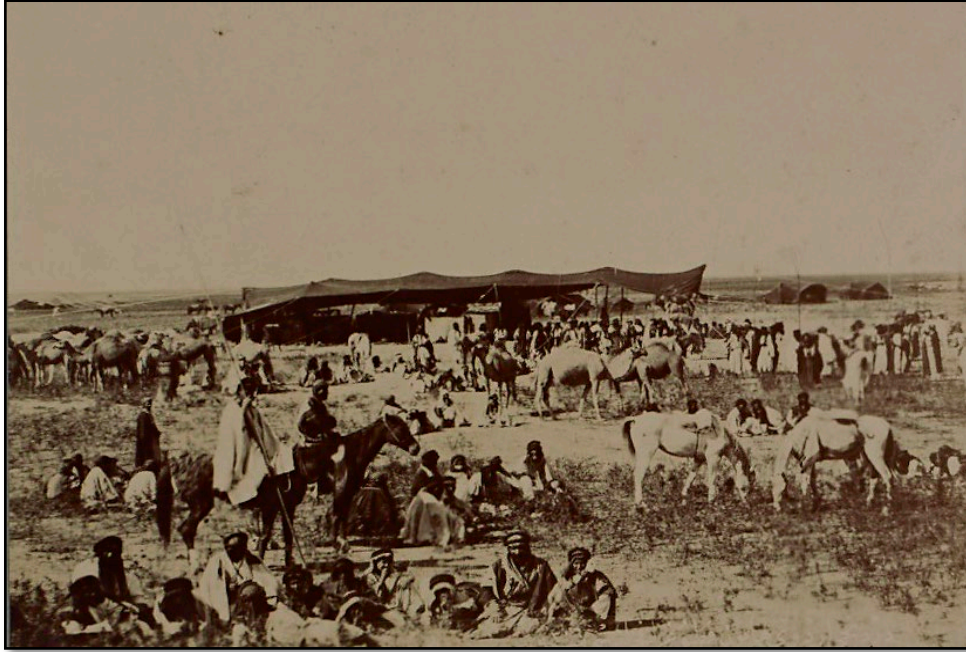
Malatya Redif Alay Sancağının Ön Yüzü

Malatya Redif Alay Sancağının Arka Yüzü

Hamidiye Süvari Alayları - Kays Aşiretinin Reisleri

Hamidiye Süvari Alayları-Kays Aşireti'nden İki Alayı Teşkil Eden Şeyh Ömer'in Çadırı

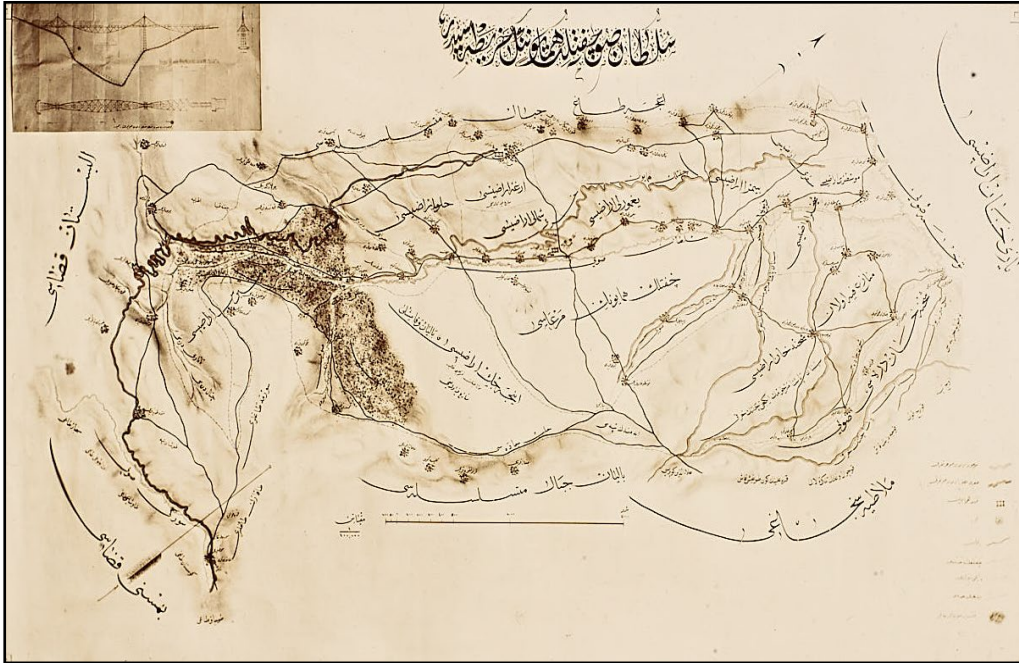
Antep Kazası'nda Culus-ı Hümayun Tebrükü

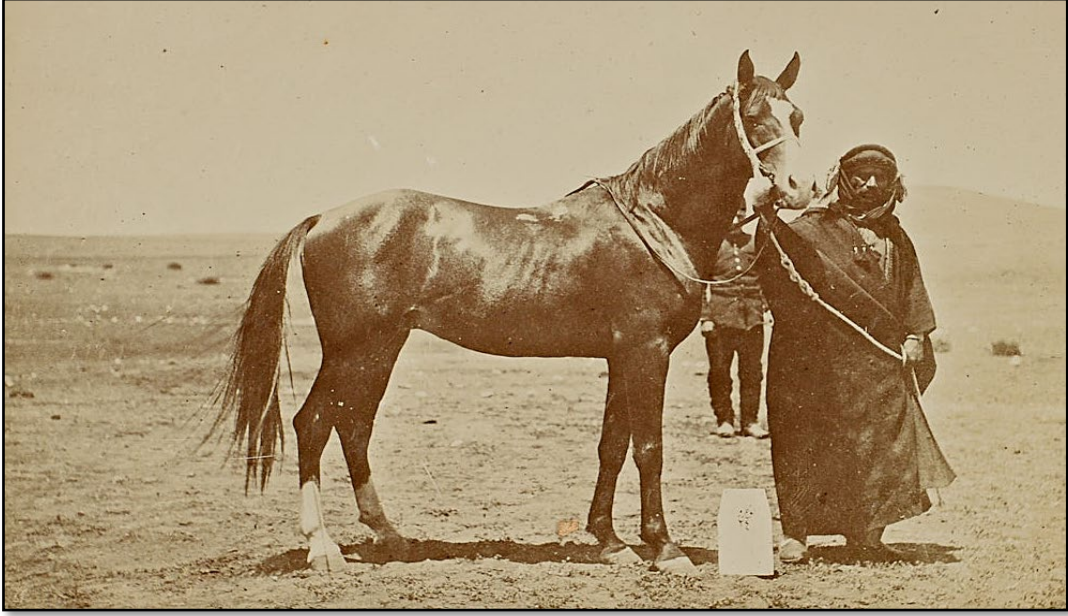
Antep Kazası'nda Devletlü Zeki Paşa Hazretleri Timur Paşa'nın Mirimiran Fermanını Verişi

IV. Ordu Müşiri Mehmet Zeki Paşa Ve Beraberindekilerin Cizre'de Belde Ahalisi Tarafından Karşlanması

Sultansuyu Çiftlik-i Hümayunu'nun Haritası

Sultansuyu Çiftlik-i Hümayunu'nda Yetiştirilen Aygırlardan

Sultansuyu Çiftlik-i Hümayunu'nda Askere Alma Hakkında Padişah Fermanının Okunuşu

Tokat Redif Deposu

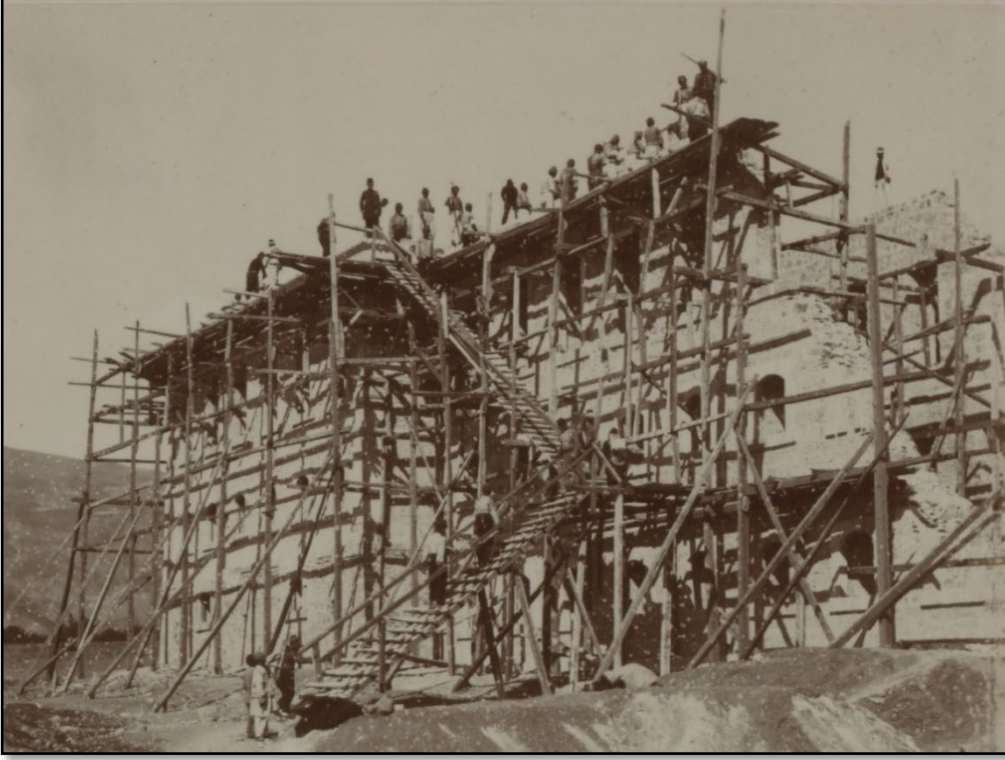
Solda Evrak Mahzeni ile Saat Kulesi ve Sağda IV. Ordu Komutanlığı (Erzincan)

IV. Ordu'da Piyade Askerlerin Talim Sonrası Mahalli Oyunları (Erzincan)

8. Nişancı Taburu Cephaneliğın Yanında Talimden Dönerken (Erzincan)

Erzincan Merkez Askeri Hastahanesi İnşa Edilirken

Beşyüz Yataklı İnşa Edilen Erzincan Merkez Askeri Hastahanesi.

II

3. ORDU

BELGE-BİLGİ-DOKÜMAN-

FOGRAFLAR¹

ASKERİ LİSE KOMUTANLIK BİNASI VE SAAT KULESİ

ERZİNCAN ASKERİ LİSESİ NİZAMİYESİ

ASKERİ LİSE KOMUTANLIK BİNASI ARKADAN GÖRÜNÜM

OZALIT ÜZERİNE ÇİZİLEN ERZİNCAN HARİTASI (TÜRKÇE)

OZALIT ÜZERİNE ÇİZİLEN ERZİNCAN HARİTASI (OSMANLICA)

ASKERİ LİSE İÇ BAHÇESİ

Gazi Mustafa Kemal Tarafından
3'üncü Ordulara Verilmiştir

¹ “Cumhuriyetin 100. Yılında Erzincan” projemiz için; bize belge, bilgi ve doküman konusunda yardımlarını esirgemeyen Genel Kurmay Başkanlığına ve dönemin 3. Ordu komutanı Sayın Korgeneral Şeref Öngay’a teşekkür ederiz.

CUMHURİYETİN 100. YILINDA ERZİNCAN

CUMHURİYETİN 100. YILINDA ERZİNCAN

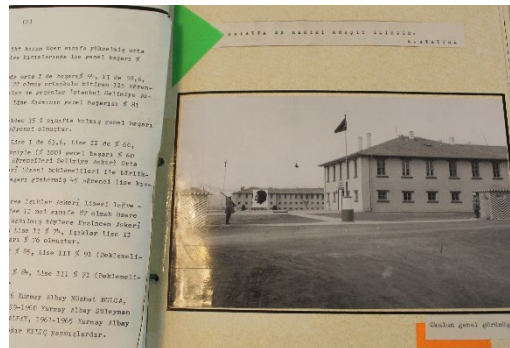
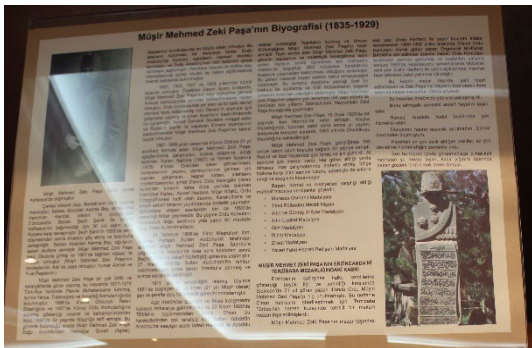

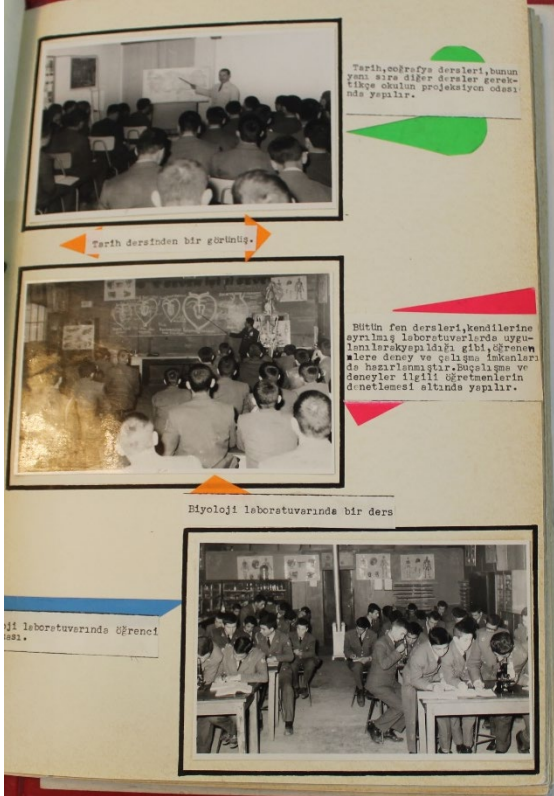
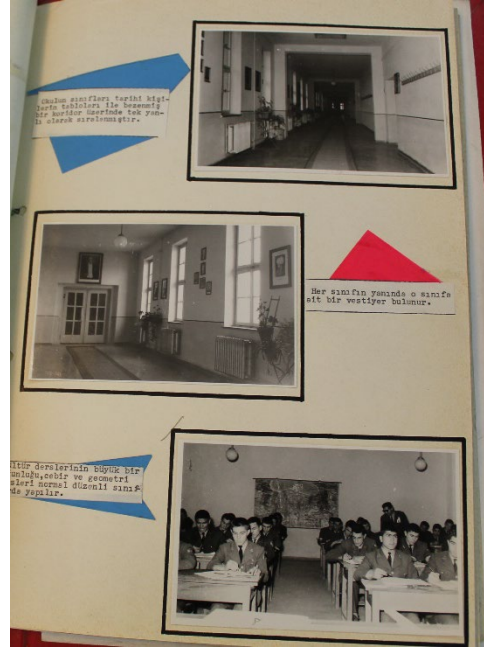

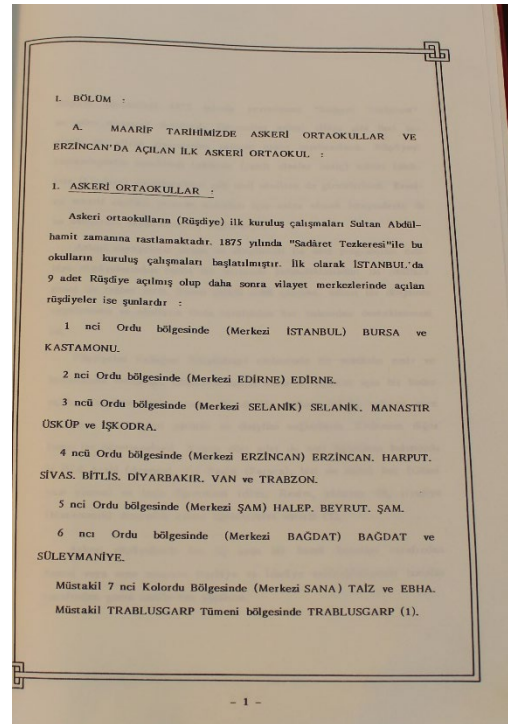
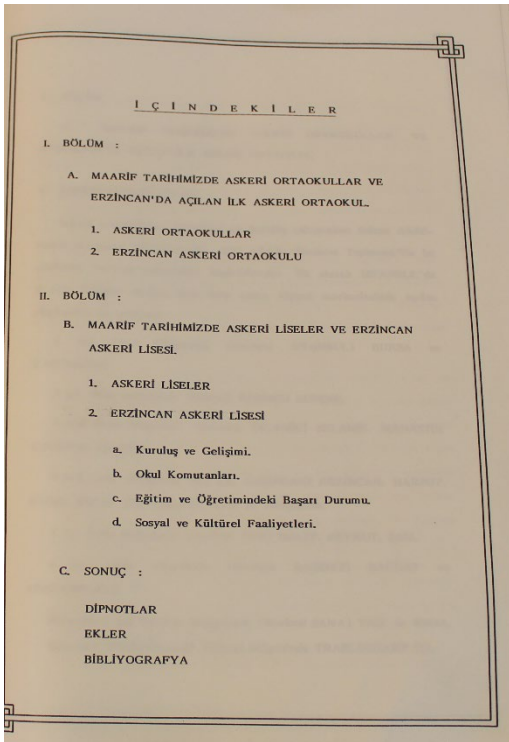
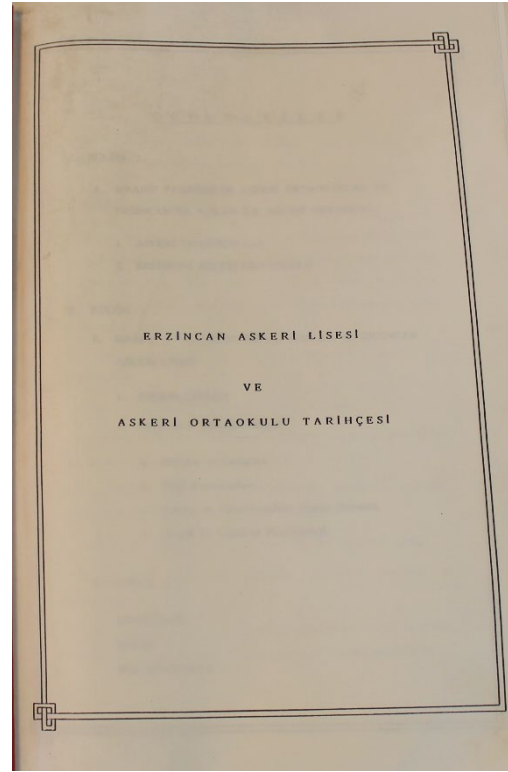
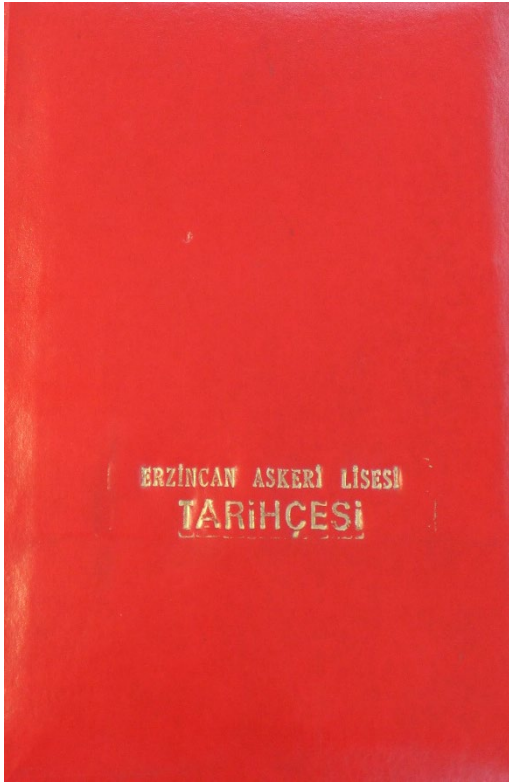

CUMHURİYETİN 100. YILINDA ERZİNCAN

Rüşdiye öğrencileri 1875 yılında yayımlanan "Sadaret Tezkeresi" ne göre muvazzaf değillerdi. Öğrenciler askeri elbise gibi özel biçimde bir elbise giymelerine rağmen asker sayılmazlardı. Rüşdiyeyi tamamlayanlar istedikleri takdirde (yatılı olanlar hariç) askeri idadilere (Liselere) girebilecekleri gibi sivil okullara da girebilirlerdi. Evvelce maarif okulları yetersiz oldukları için asker olmak isteyenlerin de bu okullardan faydalanmaları sağlanmıştı.

Askeri rüşdiyelerin nizam ve disiplinleri ile ders programları mülkiye rüşdiyelerinden üstün bir derecede bulduklarından bu okullara genel bir rağbet vardı. Bunun sebebi ciddi çalışma, askeri bir disiplinin uygulanması ve okulların Ordu tarafından her bakımdan desteklenmesi idi.

Rüşdiyeler Kolağası (Önyüzbaşı) rütbesinde bir müdürün emir ve komutasına verilmişti. Okullarda askeri idare ve öğretim için bir kadro vardı. "Dahiliye Zabiti" namı altında bir yüzbaşı ile üç teğmen veya üstteğmen idari işleri yürütür ve disiplini sağlarlardı. Kadronun diğer kısmı ise öğretmenlerdi. Ayrıca dört adet de sivil öğretmen bulunurdu ki ikisi Arabî (Arapça), biri Farsî (Farsça), biri de hüsnü hat (Güzel yazı yazma) ve imla öğretmeni idiler. Resim, yabancı dil, riyaziye (Matematik) derslerini askeri öğretmenler verirdi (2).

Askeri rüşdiyelerde her üç ayda bir kendi hocaları tarafından hususi veya sene sonunda Harbiye ve İdadîye mekteplerindeki hocalar tarafından genel imtihanlar yapılırdı.

Tahsil müddeti ilk açıldığı zaman üç sene olan bu okulların eğitim süresi daha sonra dört seneye çıkarılmıştı.

1908 yılında Meşrutiyetin ilanından sonra dörder sınıflı olan bu okullar üçer sınıfa indirilmiş ve her yıl öğrenci sayısı arttırılmak suretiyle askeri idadilere daha çok öğrenci verilmesi sağlanmıştı. Bu durum Balkan Harbî ve Birinci Dünya Harbinin sonuna kadar devam ettirilmiş. Rumeli'nin elden çıkması ile birlikte Birinci Dünya Harbî sonunda tüm askeri okullar, İtilaf Devletleri Orduları Başkomutanı tarafından kapatılmıştı. Ancak BURSA ve Kuleli Askeri Rüşdiye ve idadilerinin dağıtılan öğrencilerinden bir kısmının Anadolu'ya kaçmaları ile KONYA'da bir askeri okul açılmıştı.

2. ERZİNCAN ASKERİ ORTAOKULU :

ERZİNCAN şehrinde ilk askeri okul Sultan Abdülhamit döneminde 1884 yılında hükümet konağı ile Müşirlik Binası arasında yeni inşa edilmiş olan bir binada beş sınıflı olarak "Askeri Rüşdiye" adı altında açılmıştır.

Askeri Rüşdiye Birinci Cihan Harbine kadar eğitim ve öğretimine devam etmiş 11 TEMMUZ 1916 tarihinde ERZİNCAN'ın Ruslar tarafından işgali üzerine okul lağv edilmiştir.

İstiklal Savaş yıllarında 15 nci Kolordu Komutanı Kazım Karabekir Paşa tarafından çeşitli güçlüklerle SARIKAMIŞ'ta açılan Askeri Ortaokul 1923 yılında ERZİNCAN'a nakledilerek daha önce "Askeri Sanayi

Mektebe" olarak kullanılan binada Askeri Lise ile birleştirilerek "ERZİNCAN ASKERİ LİSESİ" adı altında yeniden eğitim ve öğretime açılmıştır.

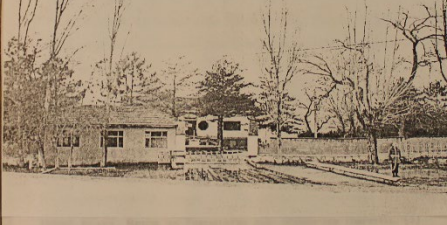
1884 yılında açılan Askeri Rüşdiye (Solbağdaki Hükümet Konağı, sağ başdaki ise Müşirlik binasıdır.)

ERZİNCAN ASKERİ ORTAOKULU'na özellikle Kazım Karabekir Paşanın emirleri ile öncelikle Birinci Dünya Savaşı ve İstiklal Savaşında babaları şehit olmuş ve fakir olan aile çocukları alınmıştır. (3)

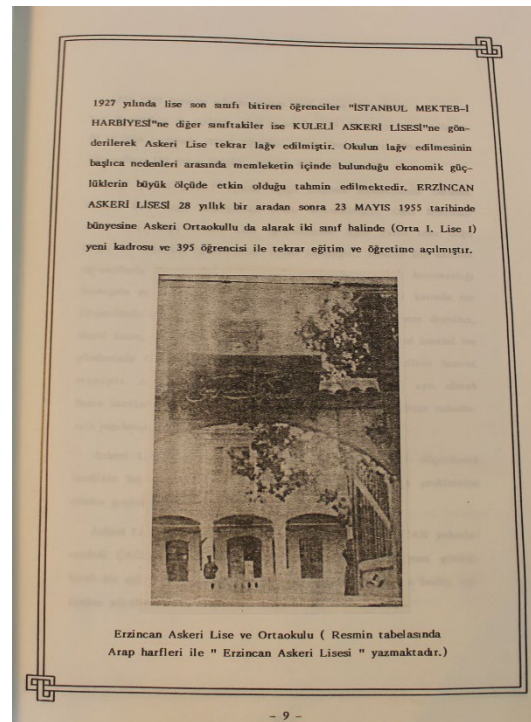
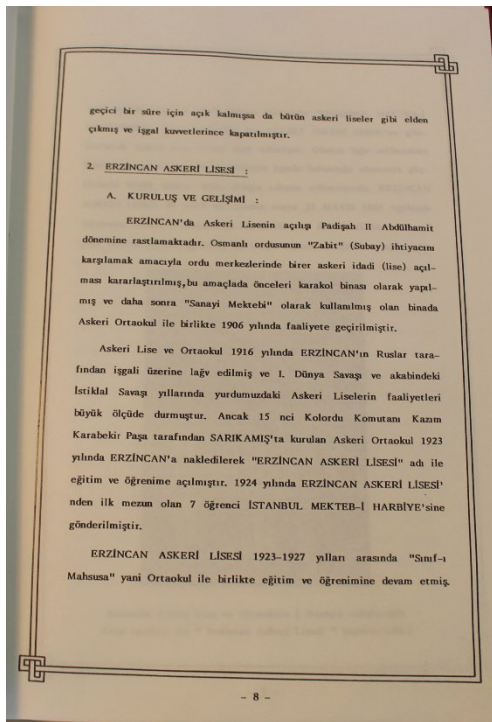
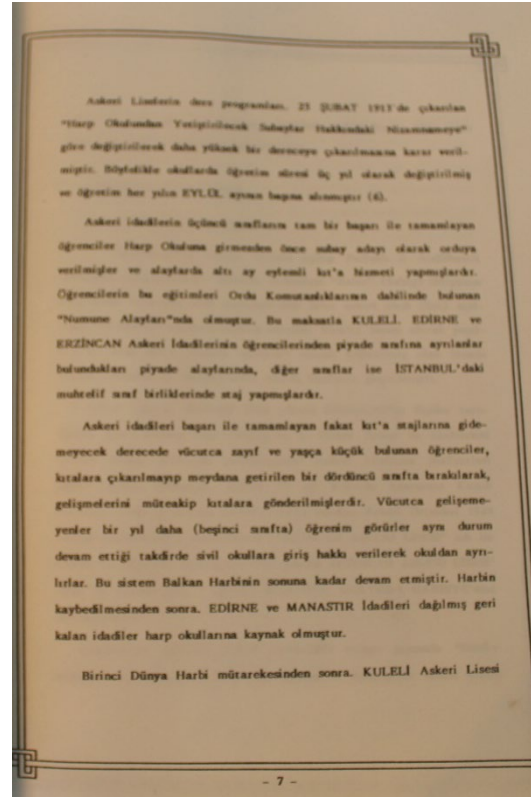
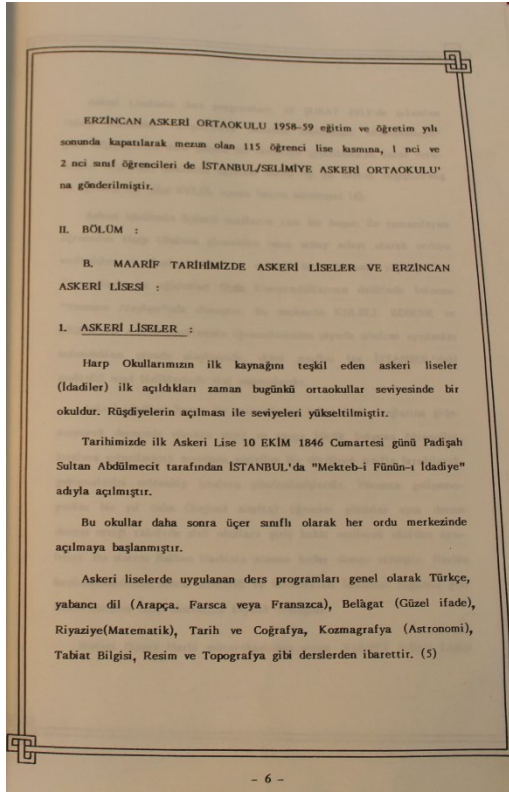

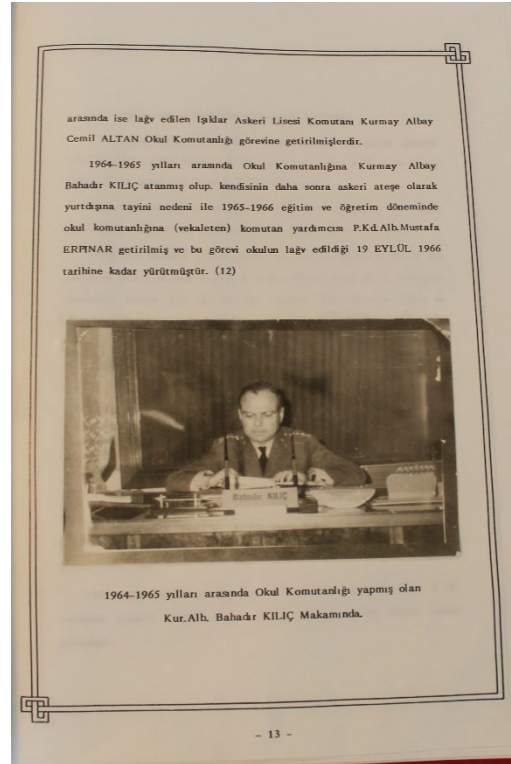
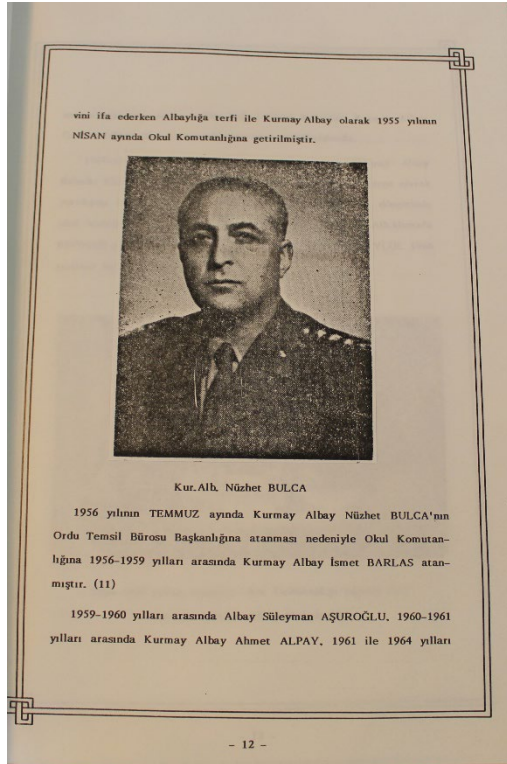
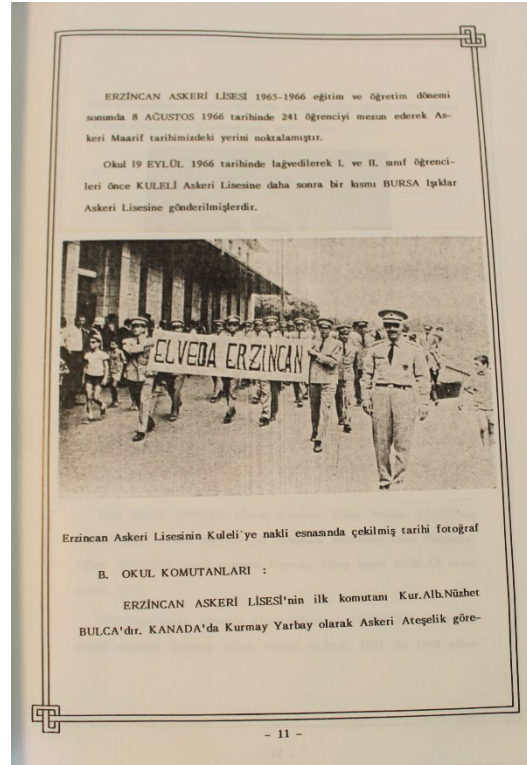
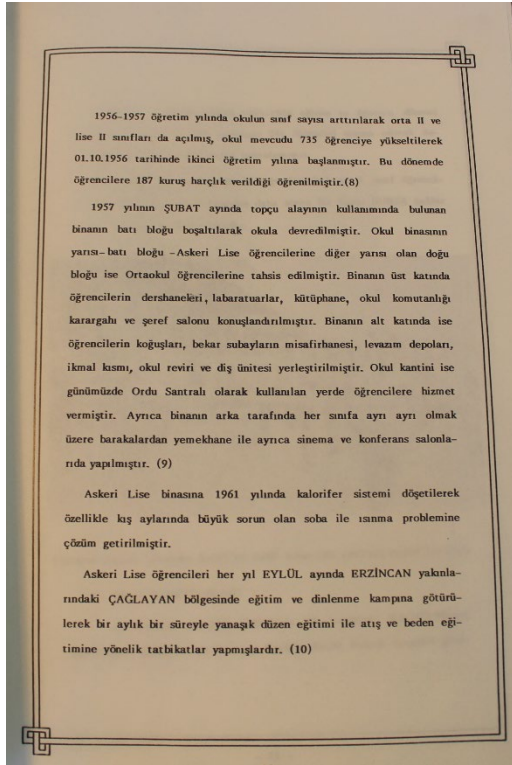
1939 depreminde ayakta kalan Askeri Ortaokul binaları

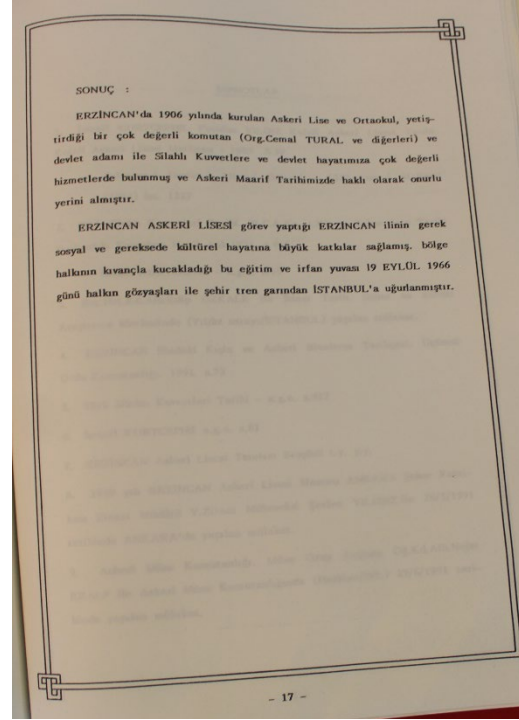
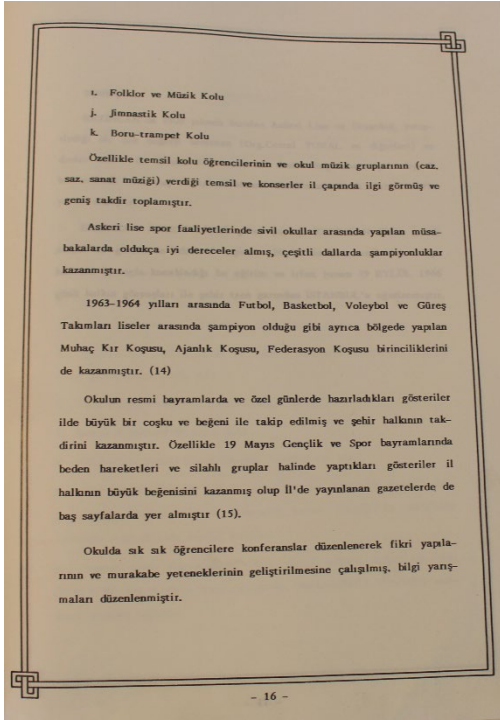
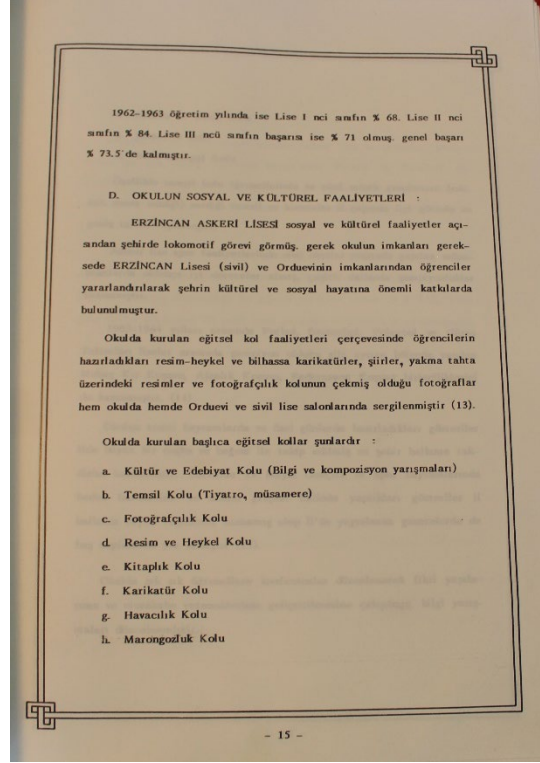
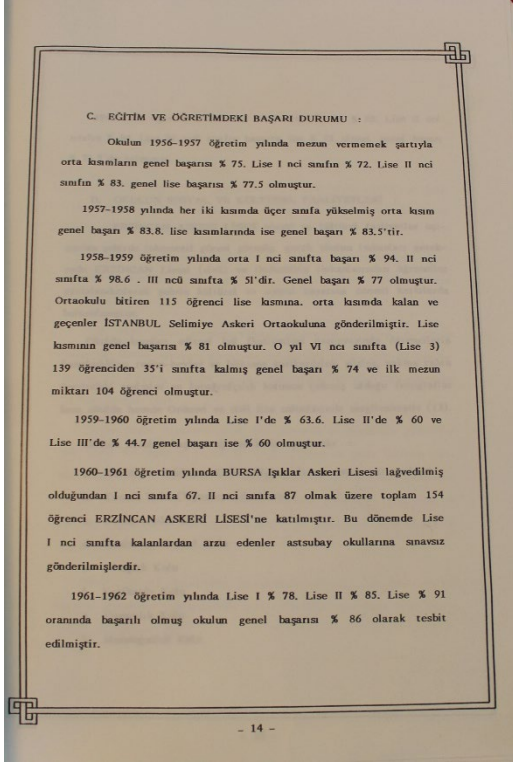
26-27 ARALIK 1939 gecesi vukubulan deprem sırasında Okul binam büyük ölçüde hasar görmüş. 1 nci ve 2 nci sınıflardan 60-70 kadar öğrenci enkaz altında kalarak vefat etmiştir. Sağ kalan öğrenciler bilahare KONYA'da açılan Askeri Ortaokula nakledilmiş ve oradan da İSTANBUL Maltepe Askeri Lisesine gönderilmişlerdir.(4)

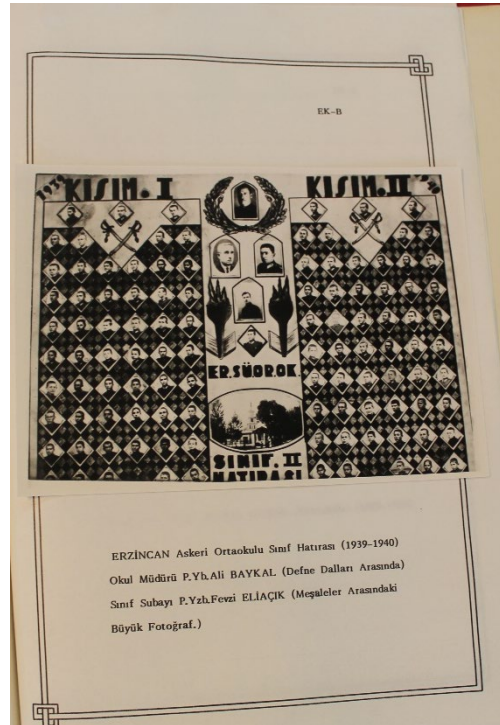
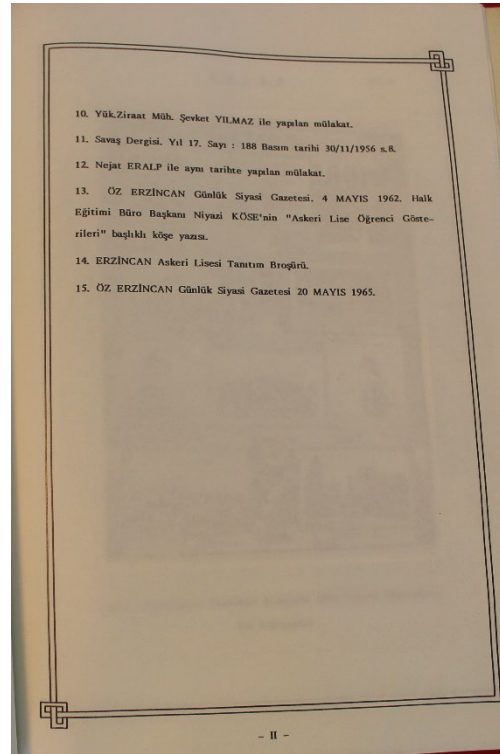
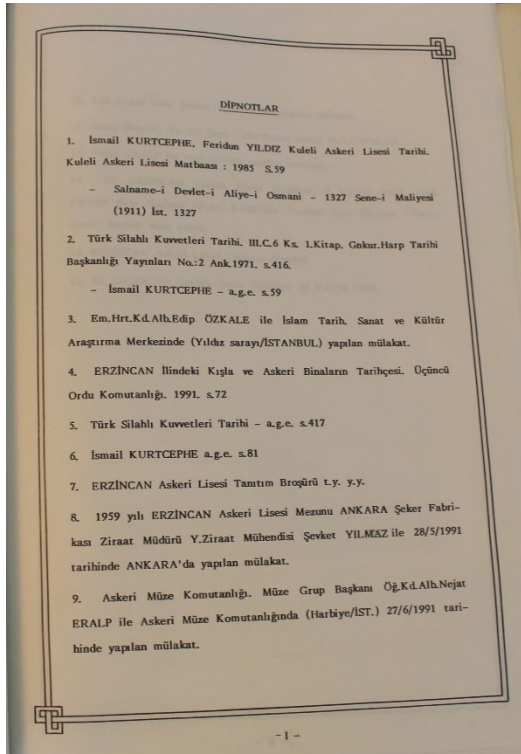

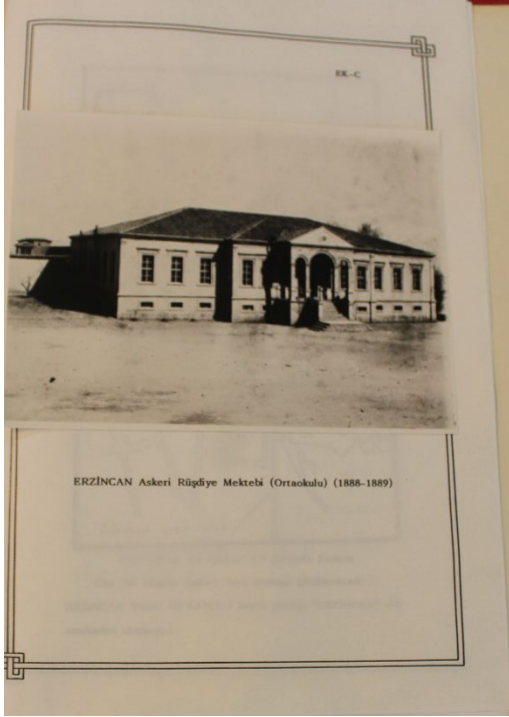
Askeri Ortaokuldan günümüze kalan nizamiye ve Karargah binası

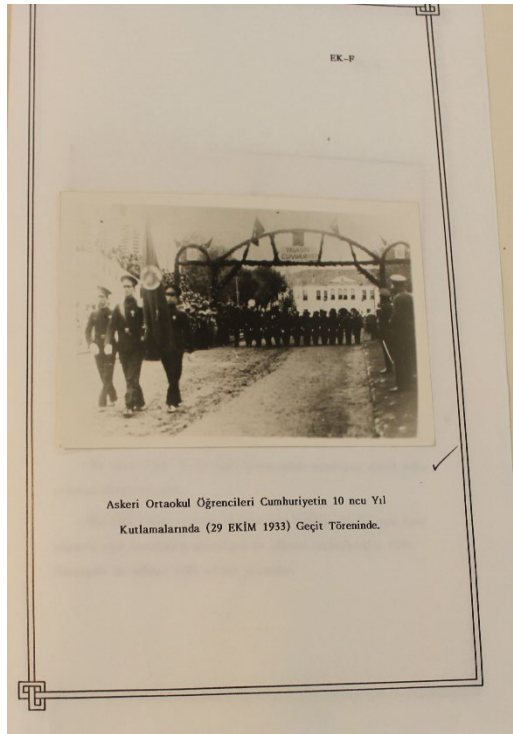

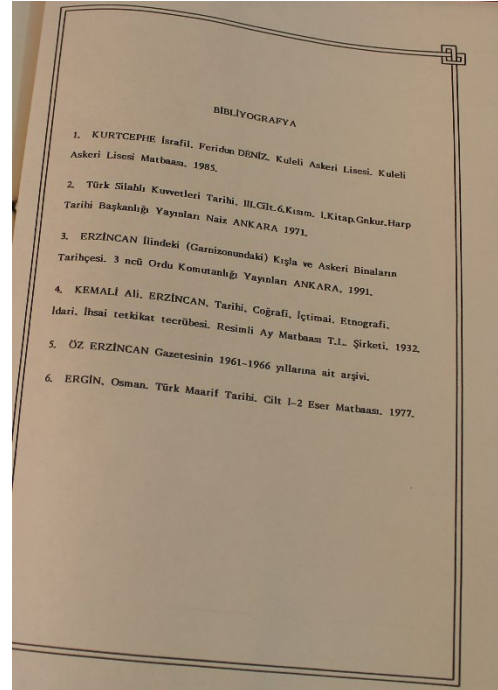
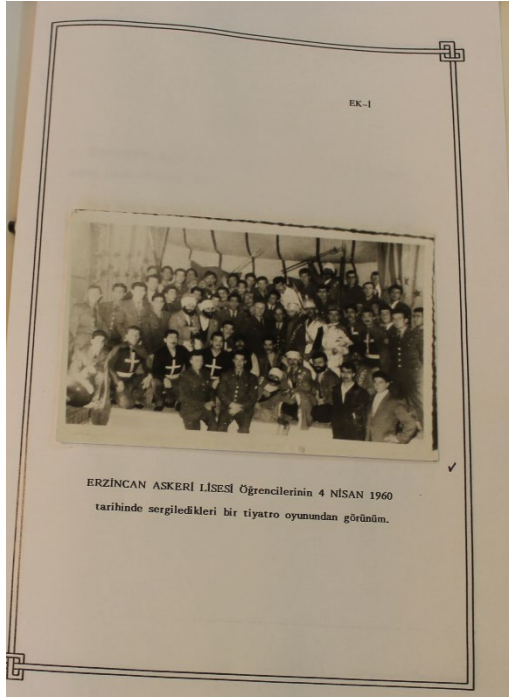
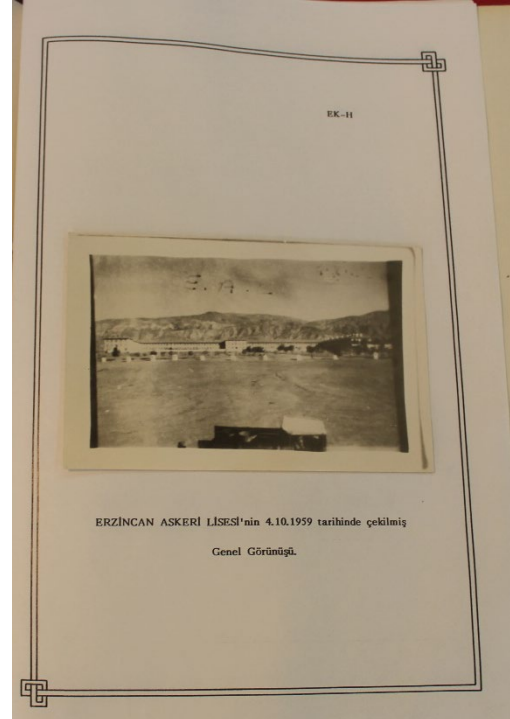
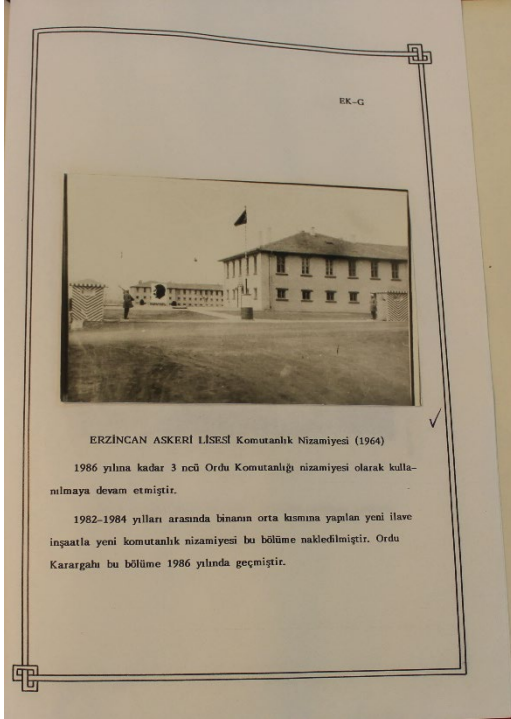
ERZİNCAN Askeri Orta Mektep

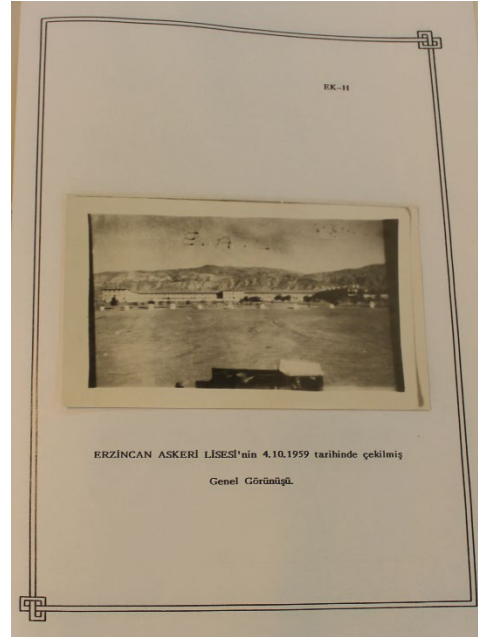
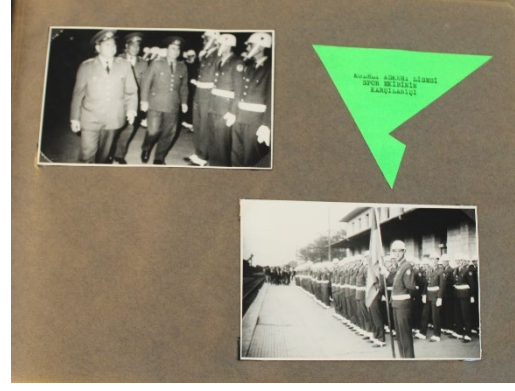
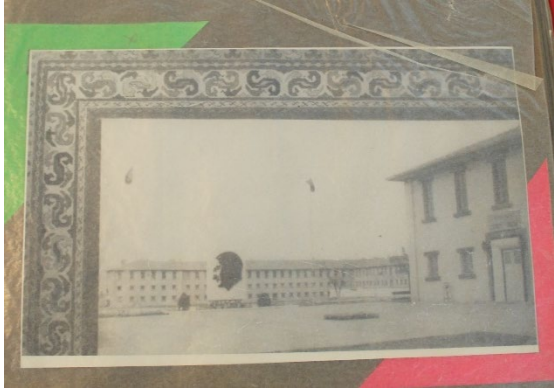
Sıra No	Sınıflar mevcudu										Öğretmen ve yardımcı öğretmenler mevcudu		Müfettişler mevcudu			
	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf	9. Sınıf	10. Sınıf	Öğretmen	Yardımcı Öğretmen	Müfettiş	Yardımcı Müfettiş		
339-340	74	43	20	20	9	7	17	33	134	173	7	20	2	22		
340-341	93	52	42	26	14	9	23	36	169	236	9	20	2	22		
341-926	52	96	68	45	25	12	27	39	187	278	11	20	2	22		
926-927	41	72	62	47	30	11	26	38	153	263	11	20	2	22		
926-927	143	75	61	62	37	22	40	75	325	400	14	21	2	22		
927-928	135	245	79	159	55	404	459	61	10	22	
928-929	160	134	156	450	72	378	450	135	13	114	
929-930	143	195	106	44	63	381	444	82	13	114	
930-931	46	150	106	302	57	245	302	103	8	1	9

1923-1931 yılları arasında ERZİNCAN Askeri Ortaokulunun sınıf ve öğretmen mevcudatı ile öğrencilerin geldikleri yerlere göre dağılımı.

ERZİNCAN Valisi Ali KEMALİ beyin yazdığı "ERZİNCAN" adı eserinden alınmıştır.

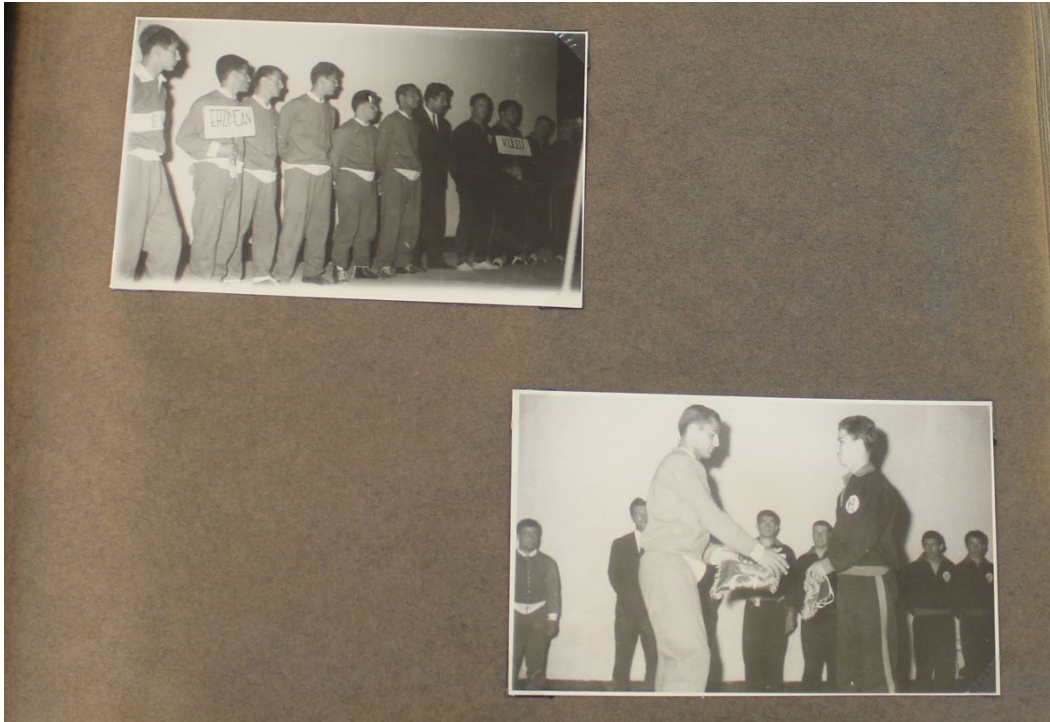
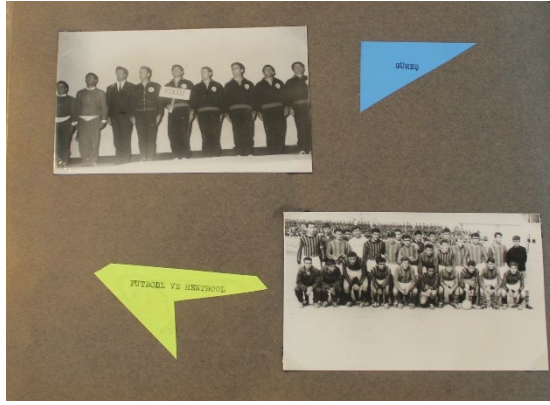
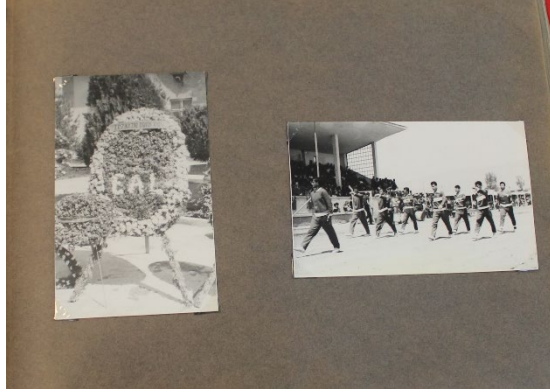

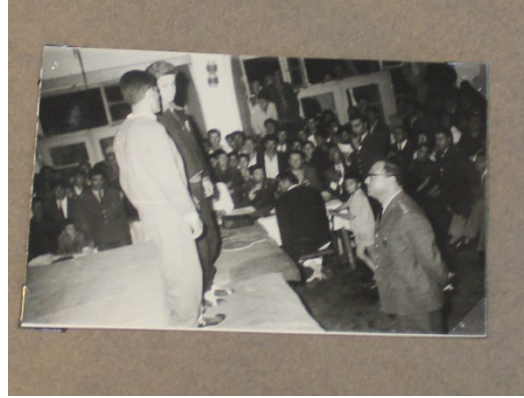
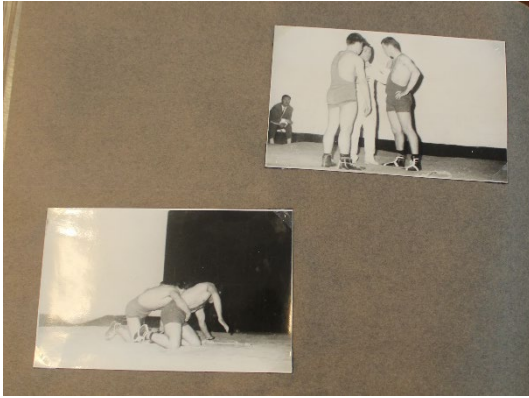

CUMHURİYETİN 100. YILINDA ERZİNCAN

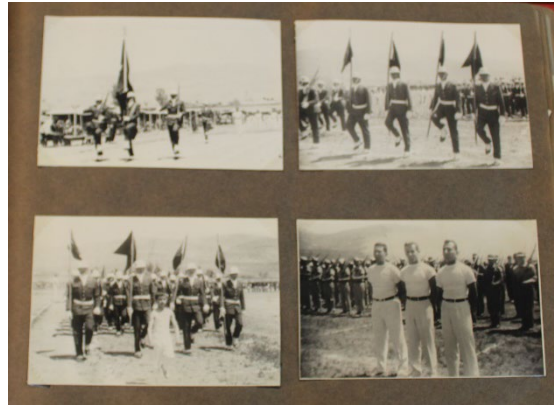
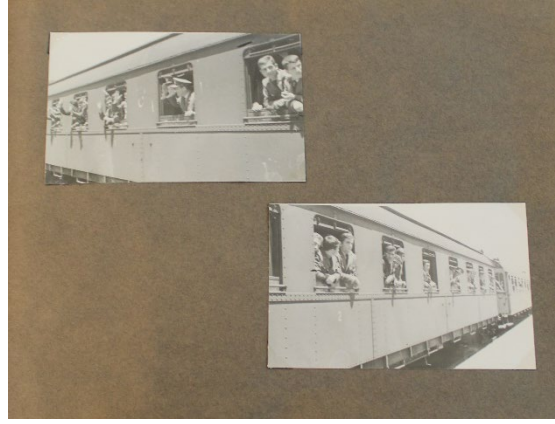
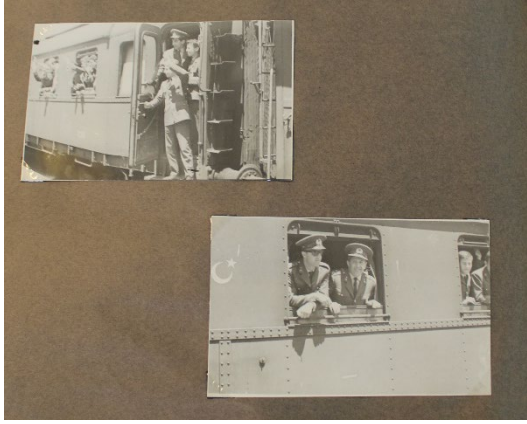

MİSAPİRLERİMİZİN OKUL PERSONELİ
VE TALEBELERİMİZ İLE UÇURLANIŞI

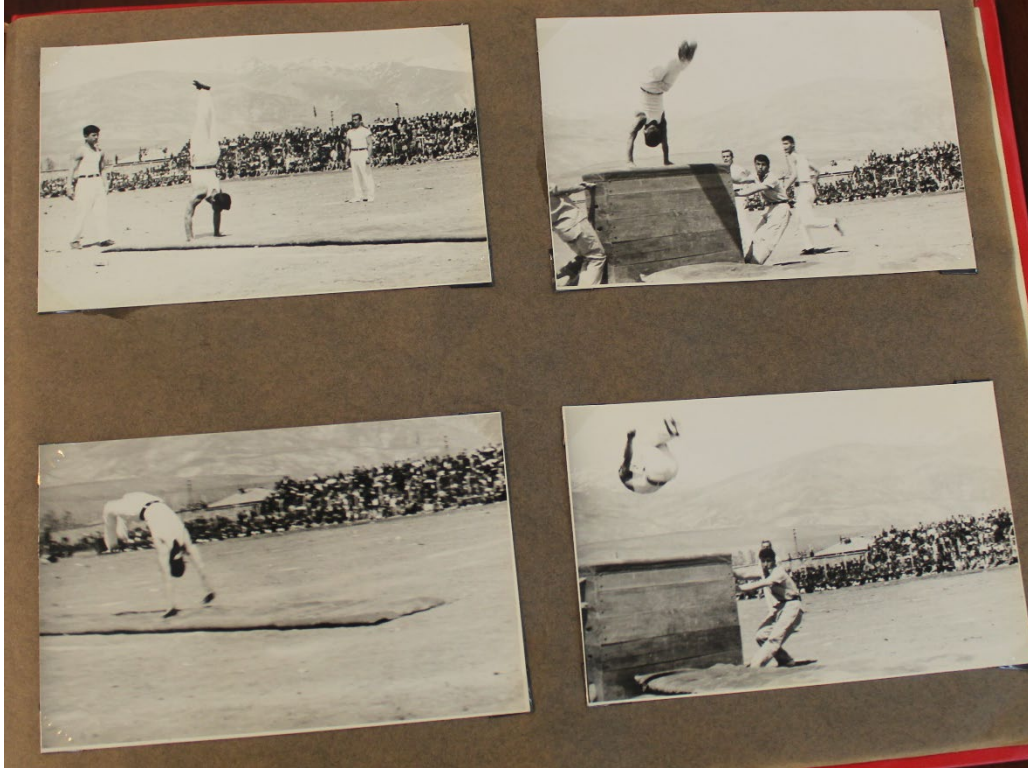

CUMHURİYETİN 100. YILINDA ERZİNCAN

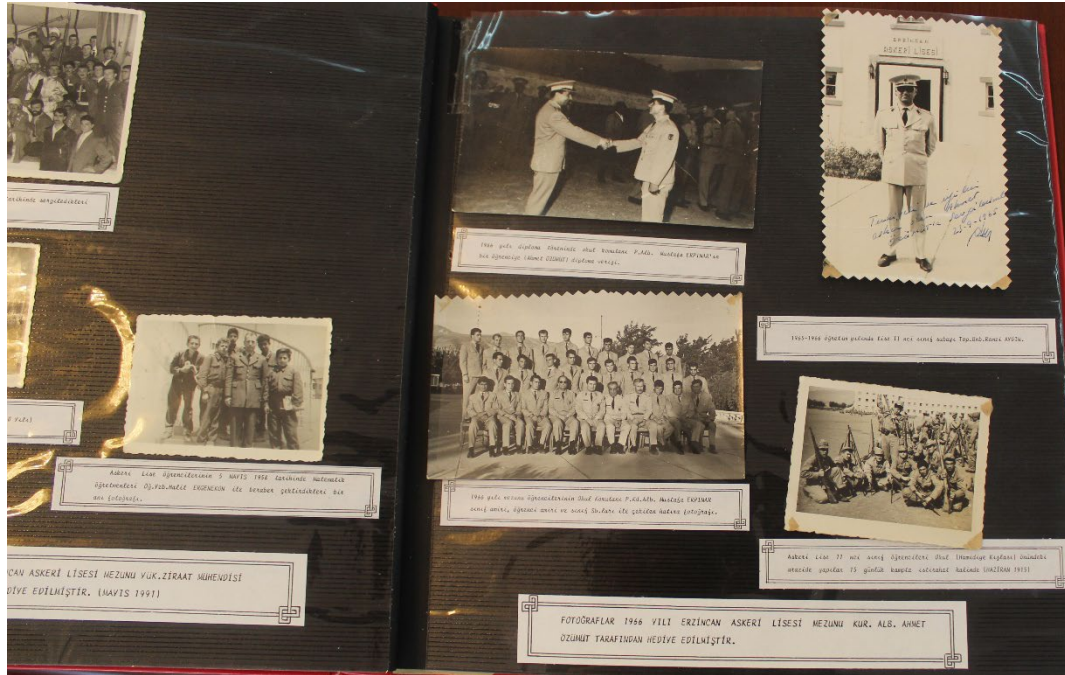

CUMHURİYETİN 100. YILINDA ERZİNCAN

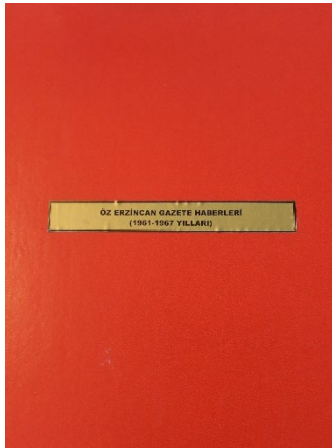

CUMHURİYETİN 100. YILINDA ERZİNCAN

CUMHURİYETİN 100. YILINDA ERZİNCAN

III

3. ORDU

167 YILLIK SERÜVENİ

Kuruluşundan bu yana yurt savunması ve Türk milletinin bekası amacıyla katıldığı tüm muharebe alanlarında kahramanca savaşan Züncü Ordu Komutanlığı, kazandığı başarılarla Türk tarihine şan ve şeref dolu sayfalar katmış, Türk milletinin gönlünde de mümtaz bir yere sahip olmuştur,

İlk dönemler

1839 Tanzimat Fermanı ile başlatılan yenileştirme hareketi kapsamında Rumeli Ordusu adıyla 6 Eylül 1843'de Manastır'da kurulan Züncü Ordu Komutanlığı sırasıyla; 1853-1856 yılları arasında cereyan eden Kırım Harbi'nde Ömer Lütfi Paşa komutasındaki kuvvetlerle Tuna boyunda Silistre, Kırım Yarımadası ve Doğu Karadeniz'de Batum bölgelerinde yapılan muharebelere, 1876 Osmanlı Sırp ve Karadağ Savaşına katılmış, 93 Harbi olarak da bilinen 1877-1878 Osmanlı Rus savaşında Rumeli topraklarının savunmasında görev alarak Gazi Osman Paşa komutasında Türk tarihinin en görkemli sayfalarından birini, Plevne Müdafasını gerçekleştirmiştir. 1880 yılında Tümgeneral Fazlı Paşa cmir ve komutasında, Manastır'dan Selanik'e intikal ettirilen Züncü Ordu, 1897 yılında Osmanlı-Yunan Harbine girmiş ve Yunan ordusunu mağlup ederek, aldığı tüm vazifelerde büyük başarılar kazanmıştır.

Üçüncü Ordu 1909 yılında 31 Mart gerici ayaklanmasının bastırılmasıyla oluşturulan Hareket Ordusu'na kuvvet olarak çok sayıda birlikle katkıda bulunmuştur. Kurmay başkanlığını Mustafa Kemal Atatürk'ün yaptığı Hareket Ordusu'na Züncü Ordu komutanı olan Mahmut Şevket Paşa komuta etmiştir. İkinci Meşrutiyet sonrasında 1910 yılında yayınlanan Askeri Nizamname ile 4 ordu halinde oluşturulan Kara Kuvvetleri içinde yer alan Züncü Ordu, Doğu Anadolu'nun savunma sorumluluğunu da kapsayacak şekilde eğitim ve seferberlik sorumluluğu olan Züncü Ordu Müfettişliği'ne dönüştürülmüş ve 1911 yılında Selanik'ten Erzincan'a intikal etmiştir.

Büyük Harp başlıyor

1911-1923 yılları arasında Erzincan'da konuşlandığı sürede Balkan Harbi için 1. Ordu'nun oluşturduğu Şark Ordusunu takvive eden ve bu muharebeler esnasında Şarköy çikarmasıyla Kırklareli havalisinin geri alınmasında önemli başarılar kazanan Züncü ordu

Vüfettişliği Birinci Dünya Harbi ilanıyla 3 Ağustos 1914'te yeniden Züncü Ordu Komutanlığı'na dönüştürülmüş, ordu karargahı da Erzurum'da teşkil edilmiştir.

Üçüncü Ordu 1914-1918 yılları arasında Şark Ordusu grubu olarak 9. ve Züncü Ordu komutanlıklarının birleştirilmesiyle oluşturulan Türk kuvvetleri içinde yer alarak Doğu cephesinde görevlendirilmiş ve sırasıyla Şark Ordusu içinde hudut ile Erzurum arasındaki bölgelerde cereyan eden muharebelere katılmış; 1914-1915 tarihleri arasındaki Sarıkamış Muharebelerinde 90 bin şehit ve 40 binden fazla esir vermiştir. Bu muharebeler sonucunda Rus kuvvetlerinin Erzincan'a kadar olan Anadolu topraklarını işgal etmesi sonucu, 3 üncü Ordu 1916 yılında Sivas/ Suşehri'ne taşınmıştır.

13 Şubat 1918'de Erzincan, 12 Mart 1918'de Erzurum, 25 Nisan 1918'de Kars ve havalisi Züncü Ordu birlikleri tarafından kurtarılmış, müteakiben ileri hareket devam ettirilerek Batum, Gümrü ve Tebriz ele geçirilmiş, ordu karargahı Haziran 1918'de Batum'a taşınmıştır. Eylül 1918'de Batum'da bulunan 3üncü Ordu karargahı Başkomutanlık emriyle Çatalca'daki kuvvetlerin komutasını üstlenmek üzere deniz yolu ile İstanbul'a nakledilmiş, Batum'da ise 9. Ordu karargahı teşkil edilmiştir.

30 Ekim 1918 tarihli Mondros Mütarekesi'ne göre, Kara Kuvvetlerinden ordu teşkilatı kaldırılmış ve yerine 1,2, ve 9. Ordu Müfettişlikleri oluşturulmuştur. Bu kapsamda İstanbul'da bulunan 3üncü Ordu karargahı 14 Kasım 1918'de lağvedilmiş, 9. Ordu Müfettişliği karargahı da 13 Ocak 1919'da Batum'dan Erzurum'a taşınmıştır. Ancak İngilizlerin Osmanlı Hükümetine baskısı sonucu 9. Ordu Karargahı 3 Nisan 1919'da lağvedilmiş

10 Aralık 1918'de 2. Ordu lağvedilmiş, 2. Onduna bağlı Adana'da konuşlu ve komutanlığını da Tımgeneral Kazım Karabekir'in yaptığı 15. Kolordu karargahı 13 Ocak 1919'da Erzurum'a intikal ettirilmiştir. İşgal Devletlerinin de baskısıyla Osmanlı Genelkurmay'ını zorunlu olarak 30 Nisan 1919'da aldığı “yeniden teşkilatlanma” kararı gereği; 1. Ordu Müfettişliği'nin İstanbul'da, 2. Ordu Müfettişliği'nin Konya'da ve 9. Ordu Müfettişliği'nin de Erzurum'da oluşturulması planlanmıştır. Fakat İstanbul'un resmen işgali ve Ankara Hükümeti'nin yeni kurulması nedeniyle yeniden teşkilatlanma planı kısmen uygulanabilmiş ve bu kapsamda da Doğu Anadolu'nun savunma sorumluluğu 15. Kolordu Komutanlığı'na verilmiştir.

Atalarımızın 1071 Malazgirt Zaferi ile ilan ettikleri “Atayurdu Anadolu Toprakları”, emperyalist devletler tarafından Sevr Antlaşması ile parçalanarak, emellerine ulaşma yolunda işgale başlanmıştır. Ancak “Türkiye tarih sahnesinden siliniyor diye üzülecek değiliz” diyen emperyalist devletler karşılarında, “Milletin istiklalini yine milletin azim ve kararlılığı kurtaracaktır!” diyen Mustafa Kemal Atatürk liderliğindeki Türk ulusunu bulmuştur.

5 Mayıs 1919'da 9. Ordu Müfettişliği'ne atanması ile ilgili karar kendisine resmen bildirilen Tımgeneral Mustafa Kemal Paşa, 19 Mayıs 1919'da 9. Ordu Müfettişi olarak ayak bastığı Samsun'da milli mücadeleyi, başlatmıştır. 9. Ordu Müfettişi Mustafa Kemal Paşa emrinde biri karargahı Sivas'ta bulunan 3üncü Ordu, diğeri ise karargahı Erzurum'da bulunan 15. Kolordu Komutanlığı vardı. Mustafa Kemal Paşa 9. Ordu müfettişliği görevine 15 Haziran 1919 tarihine kadar devam etmiştir. 15 Haziran 1919 tarihinde 9. Ordu Müfettişliği, Züncü

Ordu Müfettişliğine dönüştürülerek, Doğu cephesi sorumluluğu verilmiştir. Mustafa Kemal Paşa 15 Haziran 1919 tarihinden askerlikten istifa ettiğini açıkladığı 8 Temmuz 1919 tarihine kadar Züncü Ordu Müfettişliği görevinde bulunmuş, bu tarihten sonra da; mukaddes milli gaye için her türlü fedakarlıkla çalışmak üzere milletin sinesinde bir fert olarak her türlü göreve hazır bulunduğunu ilan etmiştir.

Mustafa Kemal Paşa'nın askerlikten istifasından sonra Doğu cephesi komutanlığına 8 temmuz 1919'da Erzurum'daki 15. Kolordu Komutanı Tümgeneral Kazım Karabekir ordu komutanı yetkisiyle atanmıştır.

2 Aralık 1920 tarihinde imzalanan Gümrü Antlaşması'nı mütakiben, 16 Mart 1921 tarihinde imzalanan Moskova antlaşması ile Kars, Ardahan ve Artvin'in anavatana katılması Ruslara da kabul ettirilmiş ve böylelikle Doğu Anadolu Bölgesi için hedeflenen milli sunulara ulaşılmıştır.

Cumhuriyet döneminde yeniden yapılanma

Cumhuriyet'in ilanı ile Türk ordusu yeniden yapılanmış ve 6, 7, 8, ve 9. Kolordular ile 1. Süvari Tümeninden teşkil edilen Züncü Ordu Müfettişliği, 29 Ekim 1923'de Diyarbakır'da oluşturulmuştur. Züncü Ordu Müfettişlik karargahı Şeyh Sait İsyanı'nın çıkmasıyla, 20 Haziran 1925 tarihinde Erzincan'a nakledilmiştir. Züncü Ordu Şeyh Sait İsyanı'na ilave olarak Anadolu'da 1923-1939 yılları arasında çıkan diğer isyanlardan Nasturi ve Dersim İsyanlarının bastırılmasında da görev almıştır. Aralık 1931 Erzincan depreminde şehir tamamen yerle bir olmuş, Züncü Ordu Karargahı da 1940 yılı Ocak ayında Erzincan'dan Erzurum'a intikal ettirilmiştir.

1959 yılında 3üncü-Ordu Komutanı Orgeneral Ragıp Gümüşpala döneminde Züncü Ordu Müfettişliği unvanı Ordu Komutanlığına dönüştürülmüştür. 12 Ekim 1967'de Orgeneral Refet Ürgenalp komutasında Erzurum'dan tekrar Erzincan'a geri getirilen Züncü Ordu Karargahı halkın büyük sevinç gösterileri ile karşılanmış, 1891 yılında 4. Ordu Komutanı Müşir Zeki Paşa tarafından Hamidiye Kışlası olarak inşa edilen bugünkü binasında konuşlandırılmıştır.

Hamidiye Kışlası sırasıyla; 1891-1905 yıllarında 4. Ordu Karargahı, 1905-1908 yıllarında Erzincan Harp Okulu olarak hizmet vermiş, harp okullarının lağvını müteakip; 1908-1914 yıllarında 4. Orduya mensup bazı birliklere tahsis edilmiştir. 1914-1916 yıllarında boş kalmış, 1916-1918 yıllarında işgalci kuvvetler tarafından depo olarak kullanılmış. 13 Şubat 1918 Erzincan'ın kurtuluşundan hemen sonra erlere tahsis edilen bina, kaza sonucu yanarak, 1939 depremine kadar boş kalmış, 1939 depreminde de tamamen yıkılmış ve 1944-1955 yılları arasında eski temelleri üzerinde yeniden inşa edilmiştir. 1955-1967 yılları arasında Erzincan Askeri Lisesi olarak hizmet vermiştir. Bina 1967'den bugüne kadar halen Ordu Karargah Binası olarak General Kazım İnanç Kışlası adıyla hizmet vermeye devam etmektedir.

Üçüncü Ordu Komutanlığı 1974 Kıbrıs Barış Harekatında kuruluşunda bulunan Züncü:Ordu Hava Alayı bünyesindeki tüm helikopterleri ve 5 bin kişilik bir kuvveti 2. Ordu komutanlığının emrine vermiştir.

1990-1991 yıllarındaki Körfez Harbi sırasında da 2. Ordu Komutanlığını takviye etmiş, kendisine verilen tüm görevleri başarıyla yerine getirmiştir.

1939 depreminden sonra, 1992'de ikinci kez meydana gelen büyük depremde Erzincan şehri oldukça zarar görmüş, neredeyse yerle bir olmuştur. Ancak bütün bu olumsuzluklara rağmen, depremin acısını yaşayan Erzincan halkının yardımına Züncü Ordu tüm imkanlarıyla, tereddütsüz koşmuş, Mehmetçik yöre halkının yaralarını sarma gayretlerine gece gündüz demeden büyük fedakarlıklarla katılmıştır.

Bu gayretler toplumsal gelişime destek faaliyeti ve bilgilendirme, bilinçlendirme faaliyetleri halinde Züncü Ordu Komutanlığı tarafından bugün de devam ettirilmektedir.

Anadolu toprakları üzerinde Türk devletinin varlığını kabul edemeyen şer güçlerin Sevr Antlaşmasıyla kabaran iştahları Kurtuluş Savaşı ile sona erdirilince bu güçler emperyalist amaçlarını gerçekleştirmek için bu sefer de “Böl ve yönet!” oyununu sahneye koymuştur.

Son yıllar ve iç güvenlik sorumluluğu

Türk Silahlı Kuvvetleri ve onun bir parçası olan Züncü Ordu Komutanlığı bu kutsal mücadelede 1987-1992 yılları arasında olağanüstü hal bölgesinde Jandarma Asayiş Komutanlığını takviye etmiş, 1992 yılından itibaren de kendi sorumluluk sahası içinde iç güvenlik hareketine fiilen iştirak etmiştir. 2002 yılına kadar hem olağanüstü hal hem de mücavir alan kapsamında, 2002 yılından itibaren ise Tunceli ve Erzurum Jandarma Bölge Komutanlıklarını destekleyecek şekilde, iç güvenlik hareketi alan Süncü Oriu komutanlığı, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin terörle olan mücadelesi kapsamında kendi sorumluluk baigesi içindeki çayzerlerini büyük kararlılıkla sürdürmektedir.

Zor coğrafia ve iklim koşullarına rağmen, yaz ve kış tertiplenmeleriyle terör örgütleri üzerindeki baskısını yılmadan devam patien jüncü Ordu Komutanlığı, erkin alan hakimiyeti yoluyla da görev bölgesinde huzur ve güvenin bir daha bozulmamacasına resis etmek amaç ve gayretindedir.

Bölgesindeki iç güvenlik hareketini halen başarıyla devam ettiren Züncü Ordu Komutanlığı, geçmişte yaptığı gibi bugün de üzerine düşecek olan tüm görevleri, tereddütsüz ve başarıyla yerine getirme azim ve kararlılığındadır. Bu inançla çüncü Ordu Komutanlığı hem canı pahasına düşmanlara hakkettiği dersi verecek, hem de sahip olduğu güç ve kararlılığı ile dosta güven, düşmana korku salmaya devam edecektir. Züncü Ordu Komutanlığı bu gücü, muharebe edercesine eğitim alarak, eğitim alanlarında çok ter dökerek kazanmıştır. Kuruluşundan bugüne kadar gelişen teknolojiyi, birlikte sahip olduğu bütün imkanlarını muharebe alanlarındaki kazanımlarıyla birleştirerek gücüne güç katan Züncü Ordu Komutanlığı, eğitim ve tatbikatlarını şariti mazesine veni sayfalar açmak adına gelecekte de sürdürecektir.

Sorumluluk bölgesinin zor coğrafyası, mevcut ve olabilecek risk ve tehditlere rağmen Züncü Ordu Komutanlığı, her türlü iç ve dış düşmanlara karşı vatan topraklarını ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünü sonsuza kadar koruma azim ve kararlılığındadır.

3'NCÜ ORDU KOMUTANLIĞI KARARGAH BİNASI

Bu bina 1891 yılında hizmete girmiş ve zamanki yiygin olan büyük askeri binaları isimlendirme geleneğine uygun biçimde ve zananı padişahinin ismine alfen "HAMİDİYE Kışlası" olarak aulandırılmıştır.

Binaya ilk yerleşen birliğin zamanlar Erzincan'da konuşlu bulunan 14 ncü P. Tugayı olduğu değerlendirilmektedir. O dönemlerde Hamidiye Başlası hasselen, Halihazırda Ordu Karargahı'nın bulunduğu bina anlamına geldiği için, llamidiye Kışlası'nda konuşlandırılan birliklerin tümü çekite bu binayı kullanmışlardır.

Istanbul'da imparatorluk bulunması nedeniyle meydana gelen izdiham! öncijalımı kolaylalaman maciylal, istanbul'a ilaveten, tarihlerde askeri Ordu merkezinde data (EDİRNE, MANASTIR, ERZİNCAN, SAM, BAĞDAD) Harp Okulu açılmasına karar verilmesi erine, bina Temmuz 1905'de "Erzincan Harbiyesi'ne tahsis edilmiştir.

Erzincan Harbiyesinde öğrenciler eğitim sırasında istirahatte (1906) önde: Okul Komutanı Kur.Yb.Tahsin Arkada: Öğretmenler; Suphi KULA, Yakup Şevki (Subaşı) Yusuf IZZET.

Erzincan Harbiyesi ilk mezunlarını 1908 yılında vermiştir. Aynı yıl 1. Meşrutiyetin ilini ve Padişah II. Abdülhamil'in azlinon sonra diğer taşra hartokulları ile birlikle [rzincan Harbokulu da llinat ve Terakki" idaresince kapatılmıştır. Dina Erzincan Harbiyesi'nilen sonra 1908 yılı sonlarında 06'ncı Piyade Alayı'na talsis guilmiştir.

86 ncı P.Alayı I oci Dünya Savaşı'nın başladığı 1914 yılında hareket görevi nedeniyle binayı boşaltmış, 25 Temmuz 1916'da Erzincan Rus işgaline maruz kalıncaya kadar kışla boş bırakılmıştır.

25 Temmuz 1916 - 13 Şubat 1918 arasındaki işgal dönemin de Ruslar binayı kışla ve depo olarak kullanmışlardır.

13 Şubat 1918'de Erzincan'ın kurtarılışını takip eden günlerde, kışlayı muhafaza edecek erlerin ihmali yüzünden binada yangın çıkmış ve bina tamamen yanmıştır. 1938 yılına kadar sadece duvarları ile ayakta kalan bina, bu tarihte, duvarlar üzerinde restore edilmeye başlanmıştır.

Ancak 27 Aralık 1939 tarihinde vukubulan büyük Erzincan Hep tamirali henüz reminde, binanın restorasyon tamamlanamadan büyük ölçüve vikalineş ve husara uğramıştır. 1943 yılına tarihte tamamen gelinceye kadar yakik halde kalan bina, yakılarak aynı temeller üzerinde ve kısmen eski şekline sadik kalınarak yeniden inşa edilmeğe başlanmıştır. 0 dönemin ikinci Dünya Harbi yıllarına rastlamasından ileri gelen ekonomik yetersizlikler nedeniyle inşaat, blok blok sürdürülmüş ve süre devam etmiştir. Binanın biten kısımlarını

sırada karargahı Erzincan'da olan 8 nci Kolorduyu baijlı birlikler peyderpey iskân edilmişlerdir. İnşajtın ilk önce bitirilen batı blokuna 1950 yılında Kolordu Topçu Alayı ile

Ölçme Taburu yerleştirilmiştir. En 1955 yılında binanın doğu blokunun inşaatı bitirilmiş ve bu blokta 23 Mayıs 1955 tarihinde "Erzincan Askeri Lisesi Ortaokulu" açılmıştır. 1956 yılında 8 nci Kor. Topçu Alayı ve Taburu binadan tahliye edilmiş ve binanın tamamıyla Askeri Lise ve Ortaokul'a tahsis edilmişti. 1958 yılında Erzincan Askeri Lisenin Ortaokul bölümü kapatılarak buradaki öğrenciler İstanbul/Selimiye Askeri Ortaokuluna nakledilmişler binada 1966 yılına kadar Askeri Lise olarak kullanılmıştır.

Son ve ölçme ve 1966 yılında Erzincan Askeri Lisesinin lağvedilmesini müteakip binada bir yıl süre ile tadilat çalışmaları yapılmış

Ordu karargahı olarak kullanılabilir duruma getirilmiştir. 1939 Erzincan büyük tepremini takiben Erzurum'a intikal eden 3 ncü Ordu karargahı 28 yıl aradan sonra tekrar 1967 yılında Erzincan'a taşınmıştır. Zamanın 3 ncü Ordu Komutanı Orgeneral Rafet ÜLGENALP 11 Ekim 1967 günü Erzurum dan törenle uğurlanmış aynı gün Erzincan'da da törenle karşılanarak Hamidiye kışla binası bu tarihte resmen 3 ncü Ordu Komutanlığı Karargahı olarak hizmete girmiştir.

17 Mart 1982 tarihinde 3 ocü Ordu Komutana Orgeneral Selanattin DEMİRCİOĞLU tarafından Komutanlık Bloku, nun Lemeli atılmış ve 10 Mart 1986'da burası da hizmete girmiştir.

Komutanlık 8 loku ilave edildikten sonra binanın görünüşü açık tarafı Güneye bakan "E" veya "3" şeklini almış, böylece Erzincan şehrinin baş harfi olan "E" ile Ordunun rası olan "3" sembolize edilmiştir.

Komutanlık Blokunun önündeki bahçe tanzim edilirken giriş kapısına ulaşan yolun iki tarafına birer eski model tarihi top konulmuş, bu topların konulduğu kaideler hem geçmişteki Ordu'yu, heinde Ordunun halihazır gücünü sembolize edecek şekilde kabartma rölyeflerle süslenmiştir. Yine bançenin bu bölümüne, üçü yolun sağında, üçü de salunda olmak

Tahsil maddefi ilk açıldığı zaman üç sene olan bu okulların eğitim süresi daha sonra dört seneye çıkarılmıştı.

1908 yılında Meşrutiyetin ilanından dörder sınıflı olan bu okullar üçer sınıfa indirilmiş ve her yıl öğrenci sayısı arttırılmak sure tiyle askeri idadilere daha çok öğrenci verilmesi sağlanmıştı. Bu durum Balkan Harbi ve Birinci Dünya Harbinin sonuna kadar devam ettirilmiş.

Rumeli'nin elden çıkması ile birlikte Birinci Dünya Harbi sonunda tüm askeri okullar, İtilaf Devletleri Orduları Başkomutanı tarafından kapa tılmıştı. Ancak BURSA ve Kuleli

Askeri Rüşdiye ve idadilerinin dağılan öğrencilerinden bir kısmının Anadolu'ya kaçmaları ile KONYA'da bir askeri okul açılabilmişti.

2. ERZİNCAN ASKERİ ORTAOKULU

ERZİNCAN şehrinde ilk askeri okul Sultan Abdülhamit döneminde 1884 yılında hükümet konağı ile Müşirlik Binası arasında yeni inşa edilmiş olan bir binada beş sınıflı olarak "Askeri Rüşdiye" adı altında açılmıştır.

Askeri Rüşdiye Birinci Cihan Harbine kadar eğitim ve öğretimine devam etmiş 11 TEMMUZ 1916 tarihinde ERZİNCAN'ın Ruslar tarafın dan işgali üzerine okul lağv edilmiştir.

İstiklal Savaşı yıllarında 15 nci Kolordu Komutanı Kazım Karabekir Paşa tarafından çeşitli güçlüklerle SARIKAMIŞ'ta açılan Askeri Ortaokul 1923 yılında ERZİNCAN'a nakledilerek daha önce "Askeri Sanayi Lise ile Mektebi" birleştirilerek ERZİNCAN ASKERİ LİSESİ" adı altında yeniden eğitim ve öğretime açılmıştır.

ERZİNCAN ASKERİ ORTAOKULU'na özellikle Kazım Karabekir Paşanın emirleri ile öncelikle Birinci Dünya Savaşı ve İstiklal Savaşında babaları şehit olmuş ve fakir olan aile çocukları alınmıştı.

26-27 ARALIK 1939 gecesi vukubulan deprem sırasında Okul binası büyük ölçüde hasar görmüş. 1 nci ve 2 nci sınıflardan 60-70 kadar öğrenci enkaz altında kalarak vefat etmiştir. Sağ kalan öğrenciler bilahare KONYA'da açılan Askeri Ortaokula nakledilmiş ve oradan da İSTANBUL Maltepe Askeri Lisesine gönderilmişlerdir.(4)

ERZİNCAN ASKERİ ORTAOKULU 1958-59 eğitim ve öğretim yılı ve sonunda kapatılarak mezun olan 115 öğrenci lise kısmına, 1 nci 2 nci sınıf öğrencileri de İSTANBUL/SELİMİYE ASKERİ ORTAOKULU' na gönderilmiştir.

II. BÖLÜM

MAARİF TARİHİMİZDE ASKERİ LİSELER VE ERZİNCAN ASKERİ LİSESİ

1. ASKERİ LİSELER

Harp Okullarımızın ilk kaynağını teşkil eden askeri liseler(idadiler) ilk açıldı kları zaman bugünkü ortaokullar, seviyesinde bir okuldur. Rüşdiyelerin açılması ile seviyeleri yükseltilmiştir.

Tarihimizde ilk Askeri Lise 10 EKİM 1846 Cumartesi günü Padişah

Sultan Abdülmecit tarafından İSTANBUL'da "Mekteb-i Fünun-ı İdadi ye" adıyla açılmıştı Bu okullar daha sonra üçer sınıflı olarak her ordu merkezinde açılmaya başlanmıştı.

Askeri liselerde uygulanan ders programları genel olarak Türkçe, yabancı dil (Arapça, Farsca veya Fransızca), Belâgat (Güzel ifade), Riyaziye(Matematik), ve Coğrafya, Kozmagrafya (Astronomi), Tabiat Bilgisi, Resim ve Topografya gibi derslerden ibarettir. (5)

Tarih geçici bir süre için açık kalmışsa da bütün askeri liseler gibi elden çıkmış ve işgal kuvvetlerince kapatılmıştır.

2. ERZİNCAN ASKERİ LİSESİ

A. KURULUŞ VE GELİŞİMİ

ERZİNCAN'da Askeri Lisenin açılışı Padişah II Abdülhamit dönemine rastlamaktadır. Osmanlı ordusunun "Zabit" (Subay) ihtiyacını karşılamak amacıyla ordu merkezlerinde birer askeri idadi (lise) açılması kararlaştırılmış, bu amaçla önceleri karakol binası olarak yapılmış ve daha sonra "Sanayi Mektebi" olarak kullanılmış olan binada Askeri Ortaokul ile birlikte 1906 yılında faaliyete geçirilmiştir.

Askeri Lise ve Ortaokul 1916 yılında ERZİNCAN'ın Ruslar tarafından işgali üzerine lağv edilmiş ve I. Dünya Savaşı ve akabindeki İstiklal Savaşı yıllarında yurdumuzdaki Askeri Liselerin faaliyetleri büyük ölçüde durmuştur. Ancak 15 nci Kolordu Komutanı Kazım Karabekir Paşa tarafından SARIKAMIŞ'ta kurulan Askeri Ortaokul 1923 yılında ERZİNCAN'a nakledilerek "ERZİNCAN ASKERİ LİSESİ" adı ile eğitim ve öğrenime açılmıştır. 1924 yılında ERZİNCAN ASKERİ LİSESİ'nden ilk mezun olan 7 öğrenci İSTANBUL MEKTEB-I HARBİYE'sine gönderilmiştir.

ERZİNCAN ASKERİ LİSESİ 1923-1927 yılları arasında "Sınıf-1 Mahsusa" yani Ortaokul ile birlikte eğitim ve öğrenimine devam etmiş. 1927 yılında lise son sınıf buren öğrenciler "İSTANBUL MEKTEB-1 HARBİYESİ"ne diğer sınıftakiler ise KULELİ ASKERİ LİSESİ'ne gönderilerek Askeri Lise tekrar lağv edilmiştir. Okulun lağv edilmesinin başlıca nedenleri arasında memleketin içinde bulunduğu ekonomik güçlüklerin büyük ölçüde etkin olduğu tahmin edilmektedir. ERZİNCAN ASKERİ LİSESİ 28 yıllık bir aradan sonra 23 MAYIS 1955 tarihinde bünyesine Askeri Ortaokulu da alarak iki sınıf halinde (Orta I, Lise 1) yeni kadrosu ve 395 öğrencisi ile tekrar eğitim ve öğretime açılmıştır. Erzincan Askeri Lise ve Ortaokulu (Resmin tabelasında Arap harfleri ile " Erzincan Askeri Lisesi" yazmaktadır.)

2. 1956-1957 öğretim yılında okulun sınıf sayısı artırılarak orta II ve lise II sınıfları da açılmış, okul mevcudu 735 öğrenciye yükseltilerek 01.10.1956 tarihinde ikinci öğretim yılına başlanmıştır. Bu dönemde öğrencilere 187 kuruş harçlık verildiği öğrenilmiştir.(8)

1957 yılının ŞUBAT ayında topçu alayının kullanımında bulunan binanın batı bloğu boşaltılarak okula devredilmiştir. Okul binasının yarısı - batı bloğu - Askeri Lise öğrencilerine diğer yarısı olan doğu bloğu ise Ortaokul öğrencilerine tahsis edilmiştir. Binanın üst katında öğrencilerin dershaneleri, laboratuvarlar, kütüphane, okul komutanlığı karargahı ve şeref salonu konuşlandırılmıştır. Binanın alt katında ise öğrencilerin koğuşları, bekar subayların misafirhanesi, levazım depoları, ikmal kısmı, okul reviri ve dış ünitesi yerleştirilmiştir. Okul kantini ise günümüzde Ordu Santrali olarak kullanılan yerde öğrencilere hizmet vermiştir. Ayrıca binanın arka tarafında her sınıfa ayrı ayrı olmak üzere barakalardan yemekhane ile ayrıca sinema ve konferans salonları yapılmıştır. (9)

Askeri Lise binasına 1961 yılında kalorifer sistemi döşenilerek özellikle kış aylarında büyük sorun olan soba ile ısınma problemine çözüm getirilmiştir.

Askeri Lise öğrencileri her yıl EYLÜL ayında ERZİNCAN yakınlarındaki ÇACLAYAN bölgesinde eğitim ve dinlenme kampına götürülerek bir aylık bir süreyle yavaşık düzen eğitimi ile atış ve beden eğitimine yönelik tatbikatlar yapmışlardır. (10)

1 ERZİNCAN ASKERİ LİSESİ 1965–1966 eğitim ve öğretim dönemi sonunda 8 AĞUSTOS 1966 tarihinde 241 öğrenciyi mezun ederek Askeri Maarif tarihimizdeki yerini noktalamıştır

Okul 19 EYLÜL 1966 tarihinde lağvedilerek I ve II. sınıf öğrencileri önce KULELİ Askeri Lisesine daha sonra bir kısmı BURSA Işıklar Askeri Lisesine gönderilmişlerdir.

EK: 3'ÜNCÜ ORDU KOMUTANLIĞININ TARİHİ KRONOLOJİSİ

Osmanlı Devleti'nde özellikle III. Selim ve II. Mahmud dönemlerinde askerî alanda çok köklü değişiklikler yapılmıştır. 1839'da belirlenen yenilikçi görüş ve düşünceler doğrultusunda askerlik alanında yapılacak yenilikleri belirlemek için çalışmalara başlanmıştır.

Bâb-1 Askerî'de tertip olunan Meclis-i Muvakkat'da yapılan görüşmeler sonucunda alınan kararlar Padişah'ın onayına sunulmuş, 06 Eylül 1843 (11 Şaban 1259) Çarşamba günü yapılan resmî bir törenle kamuoyuna açıklanmıştır.

Yapılan bu yeni düzenleme ile Osmanlı toprakları beş ordu bölgesine ayrılmıştır. Bu ordular ve merkezleri:

1. Hassa Ordusu: İstanbul
2. Dersaadet Ordusu: Üsküdar

3. Rumeli Ordusu: Manastır

4. Anadolu Ordusu: Sivas (Sivas Vilayetinde kurulmuş gibi olsa da Ordu Karargâhı hiç Sivas'a gitmedi. Harput'ta konuşlanmıştır.)

5. Arabistan Ordusu: Şam

3'üncü Ordu, 06 Eylül 1843'te diğer ordularla birlikte karargâhı bugünkü Manastır/Kuzey Makedonya kentinde, "Rumeli Ordusu" adı ile teşkil edilmiş ve karargâhı ile Erzincan'a nakledildiği 1911 yılına kadar 68 yıl süre ile 2'nci Ordu ile birlikte Rumeli'deki yurt topraklarının savunma sorumluluğunu üstlenmiştir.

1843 Yılında kurulan Anadolu Ordusu ise 1848'de Elazığ'dan (Harput) Erzincan'a taşınmıştır.

1869 yılında yapılan askeri düzenlemeler ile Osmanlı kara kuvvetleri merkezi İstanbul'da Hassa, merkezi Şumnu'da Tuna, merkezi Manastır'da Rumeli, merkezi Erzurum'da Anadolu, merkezi Şam'da Suriye, merkezi Bağdat'ta Arabistan ve merkezi San'a'da Yemen orduları olmak üzere yedi orduya ayrılmıştır.

3'üncü Ordu, 1853-1856 yılları arasında cereyan eden Kırım Harbi'nde Müşir Ömer Lütfi Paşa komutasında Rumeli, Kırım Yarımadası ve Batum bölgesinde yapılan muharebelere katılmıştır.

3'üncü Ordu, 1877-1878 Osmanlı-Rus Harbi'nde (93 Harbi); 1'inci ve 2'nci ordularla birlikte Rumeli topraklarının savunmasında görev almıştır. Bu savaşta "Plevne müdafaası" Gazi Osman Paşa komutasındaki 3'üncü Ordu birlikleriyle gerçekleştirilmiştir. Savaşın sonunda Anadolu Ordusu tekrar Erzincan'a taşınmış, 1880 yılında da 3'ncü Ordu Karargâhı Manastır'dan Selanik'e intikal ettirilmiştir.

3'üncü Ordu, 1897 Osmanlı-Yunan Harbi'nde; 1'inci, 2'nci ve 3'üncü Ordulardan tahsis edilen birliklerle teşkil edilen "Alasonya Ordusu" ve "Yanya Kolordusu"nun büyük

kısmını oluşturmuş, Yunan kuvvetlerini Teselya ve Epir bölgelerinde kesin yenilgiye uğratmıştır.

1908 yılında II. Meşrutiyet'in ilanında önemli rol oynamış olan 3'üncü Ordu, 1909 yılında ise; "31 Mart Vak'ası" olarak bilinen ayaklanmanın bastırılması amacıyla oluşturulan "Hareket Ordusuna" çok sayıda birlikle katılmıştır.

1908 yılında İkinci Meşrutiyet'in ilanını müteakip, yapılan yenileştirme ve yeniden düzenleme çalışmaları sonunda, 1910 yılında yayımlanan "Askerî Nizamnâme" ile o tarihe kadar yedi ordudan oluşan Kara kuvvetleri 4 ordu halinde tensik edilmiş, 3'üncü Orduya Doğu Anadolu'nun savunma sorumluluğu verilmiş ve karargâhının Erzincan'a nakli öngörülmüştür. İlk kurulduğu 1843 yılından beri Doğu Anadolu'nun savunma sorumluluğunu üstlenmiş olan 4'üncü Orduya ise Irak, Suriye ve Arabistan'ın savunma sorumluluğu verilmiş ve karargâhının Erzincan'dan Bağdat'a nakli kararlaştırılmıştır.

1911 yılında ordu isimleri kaldırılarak müfettişlik ismini almıştır. Aynı yıl, 3'üncü Ordu Karargâhı, Selanik'ten Erzincan'a intikal ettirilmiştir. 3'üncü Orduya bağlı bir kısım birlikler Ekim 1912-Ağustos 1913 tarihleri arasında cereyan eden Balkan Harbi'ne katılmıştır.

Birinci Dünya Harbi'nin (1914-1918) başlamasıyla 03 Ağustos 1914'de genel seferberlik ilan edilmiş ve ordu müfettişlikleri yeniden orduya dönüştürülmüştür.

1914 yılında dört ordudan (1-4'üncü Ordular), ibaret olan Türk Ordusu 24 Mart 1915'te 5'nci ve Aralık 1915'te 6'ncı Ordu'yu teşkil etmiştir. 1917 yılında 7'nci, 8'inci ve 9'uncu ordular kurulmuştur.

3'üncü Ordu Birinci Dünya Harbi'nde aynı zamanda dönemin Harbiye Nazırı olan Enver Paşa'nın komutasında Sarıkamış Harekâtı'nı (Aralık 1914-Ocak 1915) icra etmiş, alınan ağır yenilgi sonucunda 1916 yılında Erzincan batısı ve uzanımı hattına kadar çekilmiş, Ordu Karargâhı da Sivas Suşehri'nde konuşlanmıştır.

5 Kasım 1916'da 3'üncü Orduda bazı tümenler lağvedilerek 1'inci ve 2'nci Kafkas Kolorduları kurulmuştur. 8 Mart 1917'de Doğu Cephesi'nde 2'nci ve 3'üncü Ordular birleştirilerek Kafkas Orduları Grubu kurulmuştur. Grup, 18 Aralık 1917'de Ruslarla Erzincan Mütarekesi'nin imzalanmasıyla 29 Aralık 1917'de lağvedilmiştir. Bu esnada Kars'ta 9'uncu Ordu kurulmuştur. 9 Haziran 1918'de ise 3'üncü Ordu ve 9'uncu Ordudan Şark Orduları Grubu teşkil edilmiş ve Grup, doğu istikametinde ileri harekâta devam ederek Batum, Gümrü, Bakü ve Tebriz'i ele geçirmiştir. Bu harekâttan sonra Grup, 21 Ekim 1918'de lağvedilmiş ve Doğu Cephesi'nin sorumluluğu 9'uncu Ordu'ya bırakılmıştır. Eylül 1918'de Batum'da bulunan 3'üncü Ordu Karargâhı; Başkomutanlık emri ile Çatalca'daki kuvvetlerin komutasını üstlenmek üzere, deniz yolu ile İstanbul'a nakledilmiştir.

30 Ekim 1918 tarihinde imzalanan Mondros Mütarekesi gereği; Türk Kara Kuvvetleri'nde ordu teşkilatı kaldırılmıştır. Bu yeni yapı içinde, 3'üncü Ordu Karargâhı, 14 Kasım 1918'de İstanbul'da, 9'uncu Ordu Karargâhı da 3 Nisan 1919'da Erzurum'da lağvedilmiştir.

30 Nisan 1919'da mevcut kara birlikleri, 1'inci, 2'nci ve 9'uncu Ordu Müfettişliklerine bağlanmıştır. 19 Mayıs 1919'da Mustafa Kemal Atatürk, Samsun'a 9'uncu Ordu Kıtaatı Müfettişi olarak çıkmıştır. 15 Haziran 1919'da ise 9'uncu Ordu Müfettişliği 3'üncü Ordu Müfettişliğine dönüştürülmüştür.

2 Eylül 1922'de Diyarbakır'da 3'üncü Ordu Müfettişliği Karargâhı teşkil edilmiştir. 3'üncü Ordu Cumhuriyetin ilanından sonra Doğu ve Güneydoğu'da meydana gelen ayaklanmaların bastırılmasında da görevlendirilmiştir.

1925 yılında 3'üncü Ordu Müfettişliği Karargâhı Diyarbakır'dan Erzincan'a intikal ettirilmiş ve Erzincan'daki eski Müşirlik Dairesi binasına konuşlandırılmıştır.

Aralık 1939'daki Erzincan depreminde şehirdeki binaların çoğunun, bu arada müşirlik binasının da tamamen yıkılması nedeniyle 3'üncü Ordu Karargâhı, 1940 yılında Erzincan'dan Erzurum'a intikal ettirilmiştir. 12 Ekim 1967'de 3'üncü Ordu Karargâhı Erzurum'dan tekrar Erzincan'a getirilmiş ve 1955-1967 yılları arasında Erzincan Askeri Lisesi olarak hizmet veren ve Hamidiye Kışlası olarak bilinen binada konuşlandırılmıştır.

Kaynaklar :

Topkapı Sarayı Arşivleri

Başbakanlık Arşivleri

Türk Silahlı Kuvvetleri Tarihi 3'üncü Cilt 5'inci Kısım (1793-1908), Gnkur. Basımevi, Ankara 1978.

Türk Silahlı Kuvvetleri Tarihi 3'üncü Cilt 6'ıncı Kısım (1908-1920), Gnkur. Basımevi, Ankara 1996.

2000'li Yıllara Girerken Türk Ordusu, Haz. Mehmet Özel, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1999.

Ahmet KÖSEM, Osmanlı Devleti 3'üncü Ordu Faaliyet Ve Komutanlığı Tarihçesi (1843-2000), Yüksek Lisans Tezi, (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı), Erzincan 2019.

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE 3. ORDU KOMUTANLARI

S.NO	3. ORDU KOMUTANI İKEN RÜTBESİ	ADI SOYADI	3. OROU KOMUTANLIĞINDA HİZMET SÜRESİ
1		BİLİNMIYOR	1843-1848
2	MÜŞİR (MAREŞAL)	ÖMER LÜTFİ	1848-1856
3		BİLİNMIYOR	1856-1862
4	MÜŞİR (MAREŞAL)	ÖMER LÜTFİ	1862-1865
5	MÜŞİR (MAREŞAL)	DERVİŞ	1865-1866
6	FERİK (KORGENERAL)	ÖMER FEVZİ	1867-1869
7	FERİK (KORGENERAL)	İZZET	1869-1870
8	FERİK (KORGENERAL)	HASAN TAHSİN	1870-1871
9	MÜŞİR (MAREŞAL)	ABDİ	1871-1873
10	FERİK (KORGENERAL)	ALİ SAİP	1873-1876
11	FERİK (KORGENERAL)	HASAN EDİP	TEMMUZ 1876-19.03.1877
12	FERİK (KORGENERAL)	ALİ SAİP	17.03.1877-31.01.1879
13	MÜŞİR (MAREŞAL)	GAZİ AHMET MUHTAR (KATIRCIOĞLU)	27.02.1879-27.08.1880
14	MÜŞİR (MAREŞAL)	AHMET FAZLI	27.08.1880-1881
15	FERİK (KORGENERAL)	TAHİR (ARAT)	1881-1892
16	MÜŞİR (MAREŞAL)	AHMET FAZLI	1892-1893

17	MÜŞİR (MAREŞAL)	AHMET EYÜP	1893-1895
18	MÜŞİR (MAREŞAL)	HÜSEYİN FEVZİ	1895-1897
19	1. FERİK (ORGENERAL)	KAZIM	1897-1901
20	MÜŞİR (MAREŞAL)	HASAN HAYRİ	1901-1907
21	FERİK (KORGENERAL)	MEHMET ESAT BÜLKAT	27.06.1907-24.05.1908
22	MÜŞİR (MAREŞAL)	İBRAHİM ETHEM	24.05.1908-27.06.1908
23	MÜŞİR (MAREŞAL)	MAHMUT ŞEVKET	27.06.1908-1909
24	FERİK (KORGENERAL)	ABDÜL HADİ	1909-1911
25	MÜŞİR (MAREŞAL)	OSMAN FEVZİ	1911-1913
26	MİRLİVA (TÜMGENERAL)	HASAN İZZET AROLAT	1914-18.08.1914
27	MİRLİVA (TÜMGENERAL)	ENVER	19.12.1914-08.01.1915
28	MİRLİVA (TÜMGENERAL)	HAFIZ HAKKI	08.01.1915-12.02.1915
29	MİRLİVA (TÜMGENERAL)	MAHMUT KAMİL	02.03.1915-23.02.1916
30	MİRLİVA (TÜMGENERAL)	ABDULKERİM (VEKİL)	05.01.1916-29.01.1916
31	MİRLİVA (TÜMGENERAL)	VEHİP KAÇIN	23.02.1916-08.06.1917
32	MİRLİVA (TÜMGENERAL)	MUSTAFA FEVZİ ÇAKMAK (VEKİL)	18.03.1917-05.07.1917
33	1. FERİK (ORGENERAL)	MEHMET ESAT BÜLKAT	08.06.1918-15.11.1918

34	MİRLİVA (TÜMGENERAL)	MUSTAFA KEMAL ATATÜRK	30.04.1919-08.07.1919
35	MİRLİVA (TÜMGENERAL)	MUSA KAZIM KARABEKİR	08.07.1919-21.10.1923
36	FERİK (KORGENERAL)	CEVAT ŞAKİR ÇOBANLI	21.10.1923-31.10.1924
37	FERİK (KORGENERAL)	KAZIM İNANÇ	31.10.1924-20.06.1925
38	ORGENERAL	İZZETTİN ÇALIŞLAR	20.06.1925-22.11.1933
39	ORGENERAL	ALİ SAİT AKBAYTUNGAN	22.11.1933-24.08.1935
40	ORGENERAL	KAZIM ORBAY	24.08.1935-15.02.1943
41	ORGENERAL	MUSTAFA MUĞLALI	15.02.1943-29.08.1945
42	ORGENERAL	SABİT NOYAN	30.08.1945-31.01.1946
43	ORGENERAL	KURTCEBE NOYAN	06.02.1946-30.08.1948
44	ORGENERAL	İZZET AKSALUR	24.08.1948-15.08.1949
45	ORGENERAL	MAHMUT BERKÖZ	30.08.1949-10.06.1950
46	ORGENERAL	HASAN FEHMİ ATAKAN	31.07.1950-14.03.1951
47	ORGENERAL	NURETTİN BARANSEL	17.04.1951-03.11.1952
48	ORGENERAL	FEVZİ MENGÜÇ	06.11.1952-09.08.1954
49	KORGENERAL	NURETTİN AKNOZ	20.08.1954-09.08.1955
50	ORGENERAL	NAZMİ ATAÇ	25.09.1955-16.09.1956
51	ORGENERAL	NECATİ TACAN	16.09.1956-13.12.1957
52	ORGENERAL	CEMAL GÜRSEL	13.12.1957-24.08.1958

53	ORGENERAL	RAGIP GÜMÜŞPALA	28.09.1958-06.06.1960
54	KORGENERAL	DANYAL YURDATAPAN	03.06.1960-03.08.1960
55	KORGENERAL	CELAL ALKOÇ	04.08.1960-23.01.1961
56	KORGENERAL	REFİK YILMAZ	22.01.1961-01.10.1962
57	ORGENERAL	REFİK TULGA	21.09.1962-30.08.1964
58	ORGENERAL	MEMDUH TAĞMAÇ	30.08.1964-14.07.1966
59	ORGENERAL	FİKRET ESEN	14.07.1966-29.08.1967
60	ORGENERAL	RAFET ÜLGENALP	29.08.1967-28.08.1969
61	ORGENERAL	FAİK TÜRÜN	30.08.1969-03.09.1970
62	ORGENERAL	EŞREF AKINCI	03.09.1970-30.08.1972
63	ORGENERAL	HAMZA GÜRGÜÇ	30.08.1972-30.08.1974
64	ORGENERAL	NAMIK KEMAL ERSUN	30.08.1974-23.08.1975
65	ORGENERAL	ALİ FETHİ ESENLER	23.08.1975-28.08.1977
66	ORGENERAL	MAHMUT ÜLKER	14.09.1977-16.08.1979
67	ORGENERAL	SELAHATTİN DEMİRCİOĞLU	19.08.1979-22.08.1982
68	ORGENERAL	CELAL BULUTLAR	22.08.1982-19.08.1983.
69	ORGENERAL	FİKRET OKTAY	19.08.1983-19.08.1985
70	ORGENERAL	HÜSNÜ ÇELENKLER	19.08.1985-20.08.1986
71	ORGENERAL	SABRİ YİRMİBEŞOĞLU	20.08.1986-22.08.1988
72	ORGENERAL	NEZİHİ ÇAKAR	18.08.1988-09.08.1990

73	ORGENERAL	MEHMET HİKMET BAYAR	09.08.1990-19.08.1992
74	ORGENERAL	A.DOĞAN BAYAZIT	19.08.1992-21.08.1993
75	ORGENERAL	TEOMAN KOMAN	21.08.1993-17.08.1995
76	ORGENERAL	NECATİ ÖZGEN	17.08.1995-21.08.1996
77	ORGENERAL	ATILLA ATEŞ	21.08.1996-25.08.1997
78	ORGENERAL	NAHİT ŞENOĞUL	25.08.1997-17.08.1999
79	ORGENERAL	TUNCER KILIÇ	17.08.1999-15.08.2001
80	ORGENERAL	TAMER AKBAŞ	15.08.2001-19.08.2003
81	ORGENERAL	OKTAY ATAMAN	19.08.2003-18.08.2004
82	ORGENERAL	ORHAN YÖNEY	18.08.2004-15.08.2006
83	ORGENERAL	İSMAİL KOÇMAN	15.08.2006-15.08.2007
84	ORGENERAL	SALDIRAY BERK	15.08.2007-13.08.2010
85	ORGENERAL	YALÇIN ATAMAN	13.08.2010-08.08.2011
86	ORGENERAL	AHMET TURMUŞ	08.08.2011-13.08.2013
87	ORGENERAL	ÜMİT DİNDAR	13.08.2013-08.08.2015
88	ORGENERAL	İSMAİL SERDAR SAVAŞ	08.08.2015-26.08.2019
89	KORGENERAL	ŞEREF ÖNGAY	26.08.2019- 23.Ağustos 2021
90	KORGENERAL	YAVUZ TÜRKGENCİ	24 Ağustos 2021- devam..

KORGENRAL ŞEREF ÖNGAY

KORGENERAL YAVUZ TÜRKGENCİ

IV ERZİNCAN İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ

Kenan Kurt - İl Emniyet Müdürü - 1. Sınıf Emniyet Müdürü

Teşkilatımız; toplumun huzur ve güvenliğini sağlama görevini; çağımızın tüm bilgi ve teknolojik kaynaklarından yararlanarak, mevcut ekonomik imkânlar çerçevesinde, en kısa sürede, en iyi ve en verimli şekilde yerine getirme bilinciyle aralıksız sürdürmektedir.

Erzincan Emniyet Müdürlüğü olarak; ülkemizin değişen/gelişen güvenlik stratejileri ve politikaları doğrultusunda, insan haklarına saygıyı, demokrasi ve hukuk devleti ilkelerini esas alan, temel hak ve özgürlükleri koruyan, kaynaklarını, teknolojiyi ve bilgiyi etkili ve verimli kullanan, vatandaş odaklı projeler üreten ve suçla mücadelede halkın desteğini sağlayan bir perspektifle çalışmalarımız sürdürülmektedir.

Bülent Şensoy- (2016-2021 tarihleri arasında Erz. İl Emniyet Müdürü.-

MİSYON VE VİZYON

Misyonumuz;

Atatürk ilke ve inkılabları doğrultusunda, demokratik, lâik ve sosyal hukuk devleti ilkeleri çerçevesinde, hukukun üstünlüğü, insan haklarına saygı ve tarafsızlık ilkelerine bağlı kalarak, yasalar ve evrensel değerlerin ışığı altında, bireylerin temel hak ve özgürlüklerinin korunmasına, toplumun düzen, barış, huzur ve güvenlik içerisinde yaşamını sürdürmesine imkân sağlayan bir ortamın oluşturulmasına ve korunmasına katkı sağlamaktır.

Toplumun huzur ve güvenliğini sağlama görevini; çağımızın tüm bilgi ve teknolojik kaynaklarından yararlanarak, mevcut ekonomik imkânlar çerçevesinde, en kısa sürede, en iyi ve en verimli şekilde yerine getirme bilinciyle aralıksız sürdürmektir.

Vizyonumuz;

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında belirtilen temel ilkeler, hukukun üstünlüğü, insan hak ve hürriyetlerine saygı ve tarafsızlık ilkeleri ile kamu kaynaklarının etkin, ekonomik ve verimli kullanımı prensibine bağlı görev anlayışıyla misyonumuzu yerine getirmektir.

Erzincan Emniyet Müdürlüğü olarak; insan hak ve özgürlüklerini korumak, huzur ve güvenliği sağlamak amacıyla suçların önlenmesi ve suç işleyenlerin yakalanması başta olmak üzere, üstlendiği tüm hizmetleri hukuk devleti ilkelerine bağlı, insan haklarına saygılı, özgürlük ve güven arasında hassas dengeyi gözetken, birey memnuniyeti odaklı ve toplum destekli hizmet anlayışı içerisinde teknolojinin tüm imkan ve olanaklarını kullanarak yerine getirmektedir.

Kolluk Etik İlkeleri

GİRİŞ

Kolluk, bir toplumda hak ve özgürlüklerin korunmasında ve kamu güvenliğinin sağlanmasında toplum hayatı için vazgeçilmez bir unsurdur. Kolluk görevi Anayasa, uluslararası sözleşmeler, kanunlar ve diğer ilgili mevzuata göre yürütülür.

Kolluk Etik İlkeleri, kolluk personelinin görevini yürütürken uyması gereken ilkeleri belirlemek, görevin yerine getirilmesinde adalet, tarafsızlık, dürüstlük, liyakat, saydamlık

ve hesap verebilirlik ilkelerine bağlı kalarak halkın güvenini tesis etmek amacıyla hazırlanmıştır.

Kolluk birimlerinin temel görevi, sorumluluk alanlarında bireylerin hak ve özgürlüklerini koruyarak, güvenliği, asayiş ve kamu düzenini sağlamaktır. Bu onurlu ve saygın görev kolluk personeli tarafından yerine getirilmektedir. Görevin yerine getirilmesinde kolluk personelinin uymak zorunda olduğu davranış kuralları bütünü olan Kolluk Etik İlkeleri her rütbedeki personelin görevini ehliyet ve liyakatle yürütebilmesi için yol gösterici bir rehberdir.

Anayasamız, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa Konseyi Kolluk Etik İlkeleri Rehberi referans alınarak hazırlanan bu ilkeler, kolluk görevlilerinin kanunların koyduğu kuralları benimseyip uygulamasını sağlayacağı gibi, kolluk personelinin beklenen davranış kurallarının toplum tarafından bilinmesini de sağlayacaktır.

KAPSAM

Bütün kolluk birimlerinin katkılarıyla hazırlanan Kolluk Etik İlkeleri, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğünü ve bu teşkilatlarda görev yapan kolluk görevlilerini kapsar.

A- KOLLUĞUN GÖREVLERİ

1. Kolluğun temel görevleri şunlardır:

- Bireyin temel hak ve özgürlüklerini korumak,
- Emniyet ve asayiş sağlamak,
- Kamu düzenini korumak,
- Suç işlenmesini önleyici tedbirler almak ve suçla mücadele etmek,
- Suçları aydınlatmak ve şüphelileri adli makamlara teslim etmek,
- Yardım isteyenler ve yardıma muhtaç olanlar ile tehlike içerisinde bulunanlara yardım etmektir.

B- HİZMET ANLAYIŞI

2. Kolluk birimleri, görev ve hizmetin yerine getirilmesinde hukukun üstünlüğü, kamu yararını gözetme, tarafsızlık, katılımcılık, şeffaflık, hesap verebilirlik, hizmetin sonucuna odaklılık ve sürekli gelişim ilkelerini esas alır.

3. Kolluk birimleri, görev ve sorumluluk alanında toplumun talep ve ihtiyaçlarına odaklanarak halkın memnuniyetini arttırmayı, bu suretle toplumun saygı ve güvenini kazanmayı hedefler.

4. Güvenlik hizmeti her zaman ve herkes tarafından ulaşılabilir olmalıdır.

5. Görevin gerektirdiği istisnalar dışında kolluk kolaylıkla tanınabilir şekilde görev yapar.

6. Devletin yasal icra gücü olan kolluk personeli, bu gücü zaaf içerisinde gösterecek tutum ve davranışlardan kaçınır.

C- KOLLUK PERSONELİNİN NİTELİKLERİ

7. Kolluk personeli, Atatürk ilke ve inkılaplarına, toplumun ve Cumhuriyetimizin temel değerlerine bağlıdır.

8. Kolluk personeli arasındaki ilişki, hiyerarşik yapıya uygun olarak koordinasyon, işbirliği, yardımlaşma, güven, sevgi ve saygı temeline dayanır.

9. Kolluk mesleğine giriş, görevin gerektirdiği nitelikleri tespit etmeyi amaçlayan ve mevzuatla belirlenen objektif ölçütlere göre yapılır.

10. Kolluk personeli, mantıklı karar verir, etkin iletişim kurar, adil davranır ve gerektiğinde inisiyatif kullanır.

11. Kolluk personeli, toplumun yapısını ve hassasiyetlerini bilir; gerekli duyarlılığı gösterir.

12. Kolluk personeli, mesleğinin ve üniformasının gerektirdiği saygınlık ve güvene layık olduğunu davranışlarıyla gösterir.

13. Kolluk personeli görevi dışında meslek onuruna halel getirecek herhangi bir iş yapmaz ve özel yaşamında mesleki hizmetlerinin tarafsızlığını zedeleyecek davranışlardan kaçınır.

14. Kolluk personeli, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle insanlar arasında ayırım gözetmeksizin tarafsızlık içerisinde hizmet sunar.

Ç- EĞİTİM

15. Eğitim, kolluk personelinin meslek hayatı boyunca devam etmesi gereken kesintisiz bir süreçtir. Bu süreç içerisinde temel eğitim, hizmet içi eğitim ve uzmanlık eğitimleri, toplumdaki değişim ve gelişime paralel olarak ihtiyaçlara cevap verebilecek şekilde teorik ve uygulamalı olarak verilir.

16. Eğitim, mesleğe hazırlamanın yanında kolluk personelinin kültürel ve sosyal açıdan gelişimini de sağlar.

17. Kolluk personelinin eğitimi, görev ve sorumlulukları esas alınarak, hizmetin amaçlarına odaklanacak şekilde yerine getirilir.

18. Kolluk personeline, demokrasinin temel değerleri ve ilkeleri, hukukun üstünlüğü, insan haklarına saygı ve bireyin temel hak ve özgürlüklerinin korunması ve kolluk etik ilkeleri konularında eğitim verilir.

D- KOLLUK PERSONELİNİN HAKLARI

19. Kolluk personeli, mevzuatla verilen görevler dışındaki hizmetlerde görevlendirilemez. Yetki ve sorumlulukları açık bir şekilde belirlenen kolluk personeli, amirlerinin mevzuata uygun emirlerini yerine getirir. Konusu suç teşkil eden emir hiçbir şekilde yerine getirilmez.

20. Kolluk personeline, savunma hakkı tanınmadıkça disiplin cezası verilemez. Disiplin kararları, kanunda belirtilen istisnalar hariç, yargı denetimi dışında bırakılamaz. Görevine ilişkin suç işlediği iddia edilen kolluk görevlisi avukat tarafından temsil edilme, savunma ve adil yargılanma hakkına sahiptir.

E- HESAP VEREBİLİRLİK VE DENETİM

21. Kolluk personeli, eylemlerinden, ihmallerinden ve verdiği emirlerden şahsen sorumlu ve hizmet ettiği topluma karşı daima hesap verebilir olmalıdır.

22. Kolluk faaliyetleri, mevzuat dâhilinde yasama, yürütme ve yargı organlarının denetimine açıktır.

23. Kolluk personeli aleyhine, usulüne uygun yapılan tüm şikâyetler derhal ve tarafsız bir şekilde soruşturulur. Soruşturma, etkin ve tarafsız yürütüldüğü konusunda şüphe duyulmayacak şekilde sonuçlandırılır ve soruşturma sonucu şikâyetçiye bildirilir.

24. Kolluk görevine ilişkin ihbarlar da titizlikle araştırılır.

F- KOLLUK UYGULAMA VE MÜDAHALELERİ

25. Kolluk personeli, görevini yerine getirirken, herkesin yaşam hakkına ve Anayasa'da belirtilen diğer temel hak ve özgürlüklere saygı gösterir.

26. Kolluk personeli, kimseyi işkence, eziyet, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur kırıcı muamele veya cezaya tabi tutamaz. Hiçbir sebep, işkencenin haklılığına gerekçe gösterilemez.

27. Kolluk personeli, kanunla öngörülen nedenlere ve yönetime uygun olmadıkça kimsenin özgürlüğünü sınırlayamaz.

28. Kolluk personeli, zorunlu durumlarda ve sadece meşru bir amacı elde etmek için orantılı güç kullanır.

29. Kolluk personeli, görevinin gerektirdiği saygınlık ve dürüstlük içerisinde hareket eder. Görevini yerine getirirken tarafsız davranır ve insanlar arasında ayırım yapmaz.

30. Kolluk personeli, kanunların öngördüğü haller dışında bireyin özel hayatına müdahale edemez.

31. Kolluk personeli, mevzuatta aksi belirtilmediği sürece, edindiği her türlü bilgiyi ve mesleki sırrı korur.

32. Kolluk personeli, kişilerin özel hayatlarıyla ilgili olan ya da kişi haklarına zarar verebilecek nitelikteki bilgilerin korunmasına büyük özen gösterir; yasal zorunluluk haricinde bu bilgileri açıklayamaz ve kendisi veya üçüncü kişiler lehine kullanamaz.

33. Kolluk personeli, kolluk uygulamalarında, yaşlı, engelli ve çocuk gibi hassas kişilerin durumlarını ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurur.

34. Kolluk personeli, görevini icra ederken veya bir olaya müdahale ederken, öncelikle mesleki kimliğini açıklar ve normal şartlarda kimlik gösterir.

35. Mesleki onur ve saygınlıkla hareket eden kolluk personeli, kurum içerisindeki her türlü yozlaşmaya karşı tavır alır. Yolsuzluk ve usulsüzlükle karşılaşması halinde yetkisi dâhilinde olanlara müdahale eder; yetkisini aşan durumları üstlerine bildirir.

36. Kolluk personeli, görev, unvan ve yetkisini kullanarak kendisi, yakınları veya üçüncü kişiler lehine menfaat sağlamaz; aracılıkta bulunmaz ve kayırmacılık yapmaz.

37. Kolluk personeli görevi sebebiyle hediye alamaz ve çıkar sağlayamaz. Kolluk personelinin tarafsızlığını, performansını, kararını veya görevini yapmasını etkileyen veya etkileme ihtimali bulunan, ekonomik değeri olan ya da olmayan, doğrudan ya da dolaylı olarak kabul edilen her türlü eşya ve menfaat hediye kapsamındadır.

38. Kolluk personeli kamu bina ve taşıtları ile diğer kamu malları ve kaynaklarını kamusal amaçlar ve hizmet gerekleri dışında kullanamaz ve kullandıramaz; bunları korur ve her an hizmete hazır halde bulundurmak için gerekli tedbirleri alır.

39. Kolluk personeli, görevli bulunduğu mülki sınırlar içinde, hizmet branşı, yeri ve zamanına bakmaksızın, bir suçla karşılaştığında suça el koyar; suçun devamını önler; şüpheli ve suç delillerinin tespit ve muhafazasını sağlayarak yetkili kolluğa teslim eder.

G- KOLLUK VE YARGI İLİŞKİLERİ

40. Kolluk görevlileri, yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığına saygılı davranır; adli makamların kararlarına itiraz etmez.

41. Kolluğun gerçekleştirdiği her türlü eylem ve işleme karşı yargı yolu açıktır.

42. Kolluk personeli, soruşturmanın her safhasında adli makamlar ile etkin işbirliği içerisinde çalışır.

43. Kolluk personeli, müdafinin üstlendiği role saygı duyar; gözaltına alınanların “müdafinin hukuki yardımından yararlanma hakkını” etkili biçimde kullanmasını sağlar.

H- ADLİ SORUŞTURMALAR

44. Adli soruşturma, işlenmiş veya işlenmesi muhtemel bir suç ile ilgili makul bir şüphenin varlığı halinde, yetkili makamın emir veya kararlarına uygun olarak, mevzuatla öngörülen yönteme göre yürütülür.

45. Kolluk personeli, suçu mahkeme kararıyla sabit oluncaya kadar, bir suçla itham edilen herkesin suçsuz kabul edilmesi ilkesine göre hareket eder.

46. Kolluk personeli suç ayırımı gözetmeksizin yakalanan kişilere, yakalanma nedeni ve hakkındaki iddiaları öğrenme, susma, istediği bir kişiye yakalandığını bildirme, müdafiden yararlanma ve yakalanmaya itiraz etme haklarının bulunduğu ve bu hakları nasıl kullanacağı hususunda gecikmeksizin bilgi verir ve bu hakların kullanımında yardımcı olur.

47. Kolluk personeli, mağdur ve tanıklara kanun tarafından tanınan hakları hatırlatır ve tehdit altında oldukları durumlarda can güvenliklerini sağlar.

48. Kolluk personeli, soruşturmayı objektif ve adil olarak yürütür; kadınların, çocukların, yaşlıların ve engellilerin özel durumlarına ve ihtiyaçlarına saygı gösterir.

49. Kolluk personeli, gerektiğinde, taraflara soruşturma süresince yapılan işlemleri anladığı bir dille anlatır, ihtiyaç halinde tercümandan yararlanmasını sağlar.

50. Kolluk personeli, gözaltına alınan veya muhafaza altında bulundurulananların kayıtlarını eksiksiz tutar.

51. Kolluk personeli, gözaltına alınan veya muhafaza altında bulundurulanan kişilerin güvenlik, sağlık, temizlik ve uygun beslenme ihtiyaçlarını temin eder.

52. Suç işlemiş olma şüphesi dışında bir sebepten özgürlüğü kısıtlanmış olan kişiler, şüphelilerden ayrı bir yerde tutulur. Gözaltında bulundurulanan ya da özgürlüğünden alıkonulan kadınlar erkeklerden; çocuklar yetişkinlerden ayrı yerlerde tutulur.

TARİHTE POLİS

ESKİ TÜRKLERDE POLİS: İnsanların toplum içinde yaşamak ihtiyacı, özgürlük ihtiyacından daha eski ve öndedir. Toplumlar binlerce yıl özgürlüksüz yaşayabilmişler, fakat düzensiz ve güvensiz yaşayamamışlardır. Devlet olarak örgütlenmiş toplumlarda, toplum düzeninin ve güveninin sağlanması Devletin en başta gelen ödevidir. Devletin bu ödevi, ulusal savunma ihtiyacı ile birlikte devlet kadar eskidir. Polis tarihi Türk tarihi ile başlamıştır. Tarih boyunca çeşitli devlet kurmuş olan Türkler kamu düzeni ve güvenliğini ulusal savunma ile birlikte yürütmüşlerdir.

Eski Türkler'de kamu düzen ve güvenliği işleri Subaşı'lar tarafından yürütülmüştür. Kabile halinde yaşadıkları dönemde Türkler, orduyu sevk ve yönetenlere "Subaşı" adını vermişlerdir. Su, asker, komutan, ordu ve subaşı, başkomutan anlamında kullanılmıştır. Kabileler birleşip toplum büyüyünce Kağan ortaya çıkmış, Subaşılar savaşta belli birliklere komuta etmeye başlamış, barışta da buldukları bölgenin güvenliğini sağlamışlardır. Böylece subaşılardan rolleri küçülmüş ve belli görevlerin yöneticileri olmuşlardır. Bilinen en eski subaşı, VIII. Asra ait Tonyukuk Kitabesi'nde ismi yazılı olan İnalkağan'dır. Büyük Selçuklu İmparatorluğunun kurucusu Selçuk Bey de bir Subaşıdır. Keza Anadolu Selçuklularında da il merkezlerinde askeri ve mülki işlere bakan komutanlara subaşı denilmiştir. Bunlar buldukları yerlerin kamu düzen ve güvenliğini sağlamışlar, savaş zamanında ise çevrelerindeki ilçe ve köylerin tımarlı sipahilerine komuta etmişlerdir. Anadolu Selçuklu Devletinin yıkılışından sonra, Anadolu'da kurulmuş olan beyliklerde askeri komutana "Subaşı" denilmiştir. Örneğin Aydınoğlu Mehmet Bey de aynı ordunun subaşılığını yapmıştır. Keza XVI. Asrın ortalarında, Karamanoğullarının da Nizamüddin Bekler adında bir subaşısı bulunduğu anlaşılmıştır.

Özetle belirtilecek olursa, Eski Türklerde kamu düzeni ve güvenliği belli yasalara uygun olarak yürütülmüştür. Oğuz Han'ın Oğuz Türesi, Cengiz Han'ın Uluğ Yasası, Timur'un Tüzükkatı o devirlerin belli başlı hukuk kuralları örnek olarak gösterilebilir. Bu yasalarda, suçların önlenmesi kadar işlenen suçlarda suçluların yakalanmasına da önem verilmiştir. Eski Türklerde Polis Teşkilatı bu açıklamalardan da anlaşılacağı üzere askeri teşkilat içinde yer almış ve Askeri özellikler göstermiştir.

Bilindiği üzere Türkler,Orta Asya'dan Anadolu'ya gelerek Söğüt ve Domaniç bölgelerine yerleşmiş ve bir beylik kurmuşlardır. Kuruluş döneminde toprakları çok az olan Osmanlı Beyliği'nin yönetim teşkilatı da ona göre kurulmuştur. Devletin başında bulunan bey, hem askeri hem mülki gücü şahsında toplamış, tayin etmiş olduğu komutanlar ve kadılarla ülkesini yönetmiştir.

OSMANLILARDA POLİS

1299-1453 Dönemi: Bilindiği üzere Türkler,Orta Asya'dan Anadolu'ya gelerek Söğüt ve Domaniç bölgelerine yerleşmiş ve bir beylik kurmuşlardır. Kuruluş döneminde toprakları

çok az olan Osmanlı Beyliği'nin yönetim teşkilatı da ona göre kurulmuştur. Devletin başında bulunan bey, hem askeri hem mülki gücü şahsında toplamış, tayin etmiş olduğu komutanlar ve kadırlarla ülkesini yönetmiştir.

Osman Bey Karahisarı ele geçirdiği zaman, kentin yönetimini oğlu Orhan Bey'e vermiş ve onun yanına arkadaşı olan Gündüz Alp'i de Subaşı olarak tayin etmiştir. Bu kişi bugünkü anlamda ilk Polis Amiridir. Subaşılar barış döneminde savaş için gerekli olan askerleri disipline etmek ve eğitmekle birlikte, kentin dirlik ve düzenini de sağlamışlardır. Savaş zamanında ise yetiştirdikleri kıtalara komuta etmişlerdir.

Anlaşılabacağı üzere eski Türklerde olduğu gibi Osmanlı Türklerinde de Polis Teşkilatı, Askeri Teşkilat kadrosu içinde yer almış, askeri amirler aynı zamanda Polis Amiri olarak da görev yapmışlardır. Devlet ve ordu teşkilatı zamanla büyümüş devletin başında mutlak bir kudrete sahip ve en büyük adli, askeri ve mülki amir olan padişahlar yer almışlardır. Padişahlar bütün yönetsel, askeri ve bunlarla birlikte ülkede kamu düzen ve güvenliğinin sağlanması işlerini, devlet ricali ve halk karşısında kendilerini temsil eden sadrazamlar vasıtasıyla yürütmüşlerdir. Bu nedenle sadrazamlar, bütün Polis Teşkilatının görevlerini başarmak için özel memurlar, tebdil çuhadarları kullanmışlardır.

Sadrazamın yanında yer alan subaşılar, yasakçı adı verilen askerlerle başkent in dirlik ve düzenini sağlamışlar, XIV. asrın ortalarına doğru yasakçıların yanında, gece bekçiliği yapan ASESBAŞI'lar oluşturulmuştur.

Fatih Sultan Mehmet'in 1453'te İstanbul'u almasına kadar, Osmanlı Devlet Teşkilatında en büyük komutan veya askeri komutan anlamına gelen subaşıl arın yönetimindeki askeri birlikler, dış güvenlik yanında ve aynı zamanda iç güvenli ğ in sağlanmasıyla da görevlendirilmişlerdir. İstanbul'un fethinden sonra, yeniçeri teşkilatı gelişmiş, askeri komutanlık başka adlarla ifade edilmeye başlanılmış ve subaşılık yavaş yavaş sadece şehir ve kasabaların dirlik ve düzenine ve hatta belediye imar işlerine bakan kimselerin ünvanı olmuştur. Bu dönemde başkent dışındaki illeri yöneten Beylerbeyi ve sancakları yöneten Sancak Beyleri emirleri altındaki askerlerle buldukları bölgelerin kamu düzeni ve güvenliğini sağlamışlardır.

1453-1826 Dönemi: Yeniçeri teşkilatının gelişerek genişlemesi üzerine İstanbul'un düzen ve güvenliğinin sağlanması işleri başta Yeniçeri olmak üzere Bostancı, Cebeci, Topçu gibi askeri ocaklar ile Kaptan-ı Derya askerlerine intikal etmiş ve İstanbul, Yeniçeri Ağası, Bostancıbaşı, Cebeci başı, Topçubaşı ve Kaptanpaşa arasında bölgelere ayrılmıştır.

Emniyet makamları; Sadrazam, Yeniçeri ağası, Falakacı, Cebeci başı ve Cebeciler, Kaptanpaşa, Topçubaşı ve Topçular, Bostancıbaşılar, Kadı ve Böcekci başından oluşmuştur. En büyük sorumlu olan Yeniçeri Ağası, suç işleyenleri Falakacılara dövdürmüş ve

hapsettirmiştir. Falakacılar, Yeniçeri Ağasının emri altında, falaka taşıyan acemi oğlanlardan oluşmuştur.

Cebecibaşı ve Cebeciler; Ayasofya, Kocapaşa ve Ahırkapı taraflarının, Kaptanpaşa; Kasımpaşa ve Galata semtinin, Topçubaşı ve Topçular; Tophane semti ile Beyoğlu'nun, Bostancıbaşı ve Bostancılar; Üsküdü, Eyüp, Kağıthane, Boğaziçi, Kadıköy, Adalar ve Kağıthane, Boğaziçi, Kadıköy, Adalar ve Ayastebanos'un, kamu düzen ve güvenliğini sağlamışlardır. Böcekçibaşılar ise, suçluları izleme ve yakalama işleriyle uğraşmışlardır. Ayrıca Başkent'de sadrazamın, illerde de valilerin emrinde "Baştebdil" adı verilen İstihbarat Şefi çalışmıştır. Bu dönemde "Kadı"lar da polis görevi yapmaya devam etmiş, Sadrazam ve Yeniçeri Ağası'ndan sonra, Adli, İdari ve Yerel Yönetim işleri yanında, İstanbul, Galata, Üsküdar ve Eyüp Kadıkları, polisiye işleri, özellikle ahlak zabıtasına ait işlerin yürütülmesinde polis amiri olarak görev yapmışlardır.

Taşrada ise, Kapıkulu ve Eyalet Askerleri iç düzen ve güvenliğin sağlanmasından sorumlu tutulmuş, şehir ve kasabalarda Kollukçular, Yasakçılar, Bekçiler, Edirne Şehri ve çevresinde Bostancı Ocağı, Halep ve çevresinde Çöl Beyleri polis hizmeti görmüşlerdir.

Osmanlı İmparatorluğunun gerilemeye ve yönetiminin çözülmeye başlamasıyla birlikte kamu güvenliğini sağlamakta görevli Yeniçeriler, meyhanelerde sarhoş olup, halka saldırmaya, kadın hamamlarını basmaya başlamış, emniyet ve asayişten sorumlu olanların kendileri emniyet ve asayiş bozmuşlardır.

Keza, iç güvenliğin bozulmasında bu işlerle görevli memurlar büyük rol oynamışlardır. İmparatorluğun diğer kurumları gibi, gerileme dönemlerinin koşulları altında, son derece bozulmuş olması ve devletin başına bela kesilmesi yüzünden Yeniçeri Ocağı 18 Haziran 1826 tarihinde padişah II. Mahmut tarafından ortadan kaldırılmıştır.

1826-1845 Dönemi: Yeniçeri Ocağının 1826 yılında kaldırılmasından sonra, İstanbul'da Asakiri Muntazama-i Hassa (Asakir-i Mansure-i Muhammediye) isimli ve polisiye hizmetleri de yapmak üzere yeni bir Askeri teşkilat kurulmuş, Serasker denilen bu teşkilatın komutanı, iç güvenliğin sağlanmasına ait Yeniçeri Ağası'nın yetkilerine sahip olmuştur. Böylece Yeniçeriler ve Yeniçeri Ağası yerine Asakir-i Mansure-i Muhammediye ve Serasker geçmiştir.

1826 yılında çıkarılan İhtisap Ağalığı Nizamnamesi ile, bir İhtisap Nezareti kurulmuş ve bu nezarete çalışanlar, kolgezmez ve güvenlik hizmetlerini yürütmekle görevlendirilmişlerdir. 1834 yılında, Anadolu ve Rumeli'nin bazı eyaletlerinde Asakir-i Redife adıyla bir askeri teşkilat kurulmuş ve bu teşkilatın Serasker denilen komutanı keza Yeniçeri Ağasının İç Güvenlik konusundaki yetkilerine sahip olmuştur.

Bu dönemde, gerek başkent İstanbul'da ve kısımlarında, gerekse taşrada, polis hizmetleri birbirinden farklı örgütler, örneğin İstanbul'da İhtisap Nezareti ve eyaletlerde

Sipahiler tarafından yürütülmüş, kuvvetlerin emir ve komutasında birlik ve bütünlük sağlanamamıştır. Bu karışıklık 1845 yılına kadar sürmüş, yurdun her tarafı için aynı yapıda ve fonksiyonel bir polis teşkilatı kurulamamıştır.

POLİS TEŞKİLATININ KURULUŞU

1845 - 1879 Dönemi: Yeniçeri Ocağının kaldırılmasından sonra gerek Osmanlı başkentinde ve gerekse illerde iç güvenlik hizmetlerinin eskisiyle kıyaslanmayacak ölçüde gelişmesine rağmen güvenlik hizmetlerinin birçok makam ve kişilere bağlı olarak yürütülmesi uygulaması sürmüştür. Örgütlenme açısından ve uygulamadaki bu karışıklığı ortadan kaldırmak amacıyla 10 Nisan 1845'de (12 REBİ - ÜL EVVEL 1261) İstanbul'da "POLİS" adıyla bir teşkilat kurulmuş, yeni kurulan polis teşkilatının görevleri yine aynı tarihte yayınlanan Polis Nizamnamesinde belirtilmiş ve bu durum yabancı elçiliklere de bir yazıyla duyurulmuştur.

Bugüne değin kaynağının ne olduğu bilinmeyen 1845 tarihli Polis Nizamnamesinin kaynağının 12 Messidor an VII (1 Temmuz 1800) tarihli "PARİS EMNİYET MÜDÜRÜNÜN GÖREVLERİNİ DÜZENLEYEN KARARNAME" adlı metin temel alınarak hazırlandığı belirtilmiştir.

Yapılan araştırma ve incelemeleri gerçekten de 1845 tarihli Polis Nizamnamesi'nin kendisinden yarım yüzyıl kadar önce çıkarılan "Paris Emniyet Müdürü'nün Görevlerini Düzenleyen Kararname" ile madde madde karşılaştırılması sonucunda kaynağının bu metin olduğunu ortaya koymaktadır.

"Polis" adıyla ilk kez kurulan teşkilata ve yabancı elçiliklere de duyurulan 17 maddelik Polis Nizamnamesi ile getirilen yeniliklere rağmen karışıklıklar tümüyle ortadan kaldırılamamış, Başkentte polis hizmeti Yeniçeri Ağası yerine geçen Serasker, İhtisap Ağası ve Polis adını taşıyan bir teşkilat tarafından yürütülmeye başlanmıştır. Taşrada polis hizmeti ise, sipahiler ve İstanbul'da olduğu gibi memleketin birçok illerinde kurulan Asakir-i Mansure Alaylarına verilmiştir.

1846 yılında yayımlanan bir genelge ile polis hizmetlerinin serasker tarafından yönetilmesinin askerlerin asıl görevlerini aksattığı belirtilerek yalnızca polis hizmetlerini yürütmek üzere ve seraskerlikten bağımsız olarak "Zaptiye Müdürlüğü, Zaptiye Müdür Yardımcılığı" ve polisle ilgili yasaları hazırlamak için, "Zaptiye Meclisi" kurulmuştur. Kısa bir süre sonra da bu meclis kaldırılmış ve yerine "Divan-ı Zaptiye" ve "Meclis-i Tahkik" kurulmuştur. Böylece hem İstanbul hem de illerin güvenlik işleri Zaptiye Müşiriyetince yürütülmüş ve bu makam, teftiş memurlarıyla ikinci defa olarak 1867 de kurulmaya girişilen polis teşkilatının bağlı olduğu tek yer olmuştur. Bu Tevhidi Zabıta Dönemi 1879 yılına kadar devam etmiştir. Bu yılda Zaptiye Müşiriyeti kaldırılmış ve yerine görevi sadece polis işlerini

kapsayan Zaptiye Nezareti kurulmuş, Polis ve Jandarma bir daha birleşmemek üzere ayrılmışlardır.

1879 - 1908 Dönemi: 1876 yılında Tanzimat ve Islahat hareketleri çerçevesinde Avrupa'daki örneklere göre bir polis teşkilatı kurulmasına birinci meşrutiyetin ilanından sonra oluşan hükümet programında yer verilmiş ve 1879 da Zaptiye Nezareti kurulmuştur.

Başlangıçta İstanbul ve çevresinde teşkilatlanarak güvenlik işlerini yürüten zaptiye nezareti daha sonra ülke çapında kuruluşları bu nezaret tarafından tek merkezden yönetilmiştir. Bugünkü Emniyet Genel Müdürlüğünün görev ve yetkilerini yürütmüş olan Zaptiye Nezareti 1909 da kaldırılmıştır.

1845 yılında kurulan polis teşkilatı 1867 ve 1879 dan sonra da 1881 - 1886 - 1898 ve 1907 yıllarında yapılan düzenlemelerle sürekli gelişmiş ve genişlemiştir. Bu dönemde; 1881'de İstanbul'da düzen ve güvenliği sağlayan Asakir-I Zaptiye teşkilatı kaldırılmış ve yerine Polis Teşkilatı kurulmuştur. Bu merkez kuruluşu İstanbul, Üsküdar, Beyoğlu Polis Müdürlükleri ve Beşiktaş Polis Memurluğu olarak, dört polis dairesi de merkezlere bölünmüştür. Her polis dairesi bir polis müdürü ile bir başkan ve iki üyeden oluşan bir polis meclisi ve her merkez bir serkomiser tarafından yönetilmiştir. Zamanla, polis meclisinin üye ve her daireye bağlı serkomiserlerinin sayısı çoğalmıştır. 1886 yılından sonra, İstanbul polis müdürlüğü dışındaki diğer müdürlüklere mutasarrıflık adı verilmiş ve polis müdürüne de mutasarrıf denilmiştir. Aynı yılda ve ayrıca, zaptiye nezaretine bağlı bir baştabibin başkanlığında da bir sağlık dairesi, 1898 yılında da İstanbul'da bir sivil polis teşkilatı kurulmuştur.

Taşra teşkilatı, başlangıçta 15 ilde kurulmuş ve her il polis dairesinin başına bir serkomiser verilmiştir. Zaptiye nezaretinin sonu olan 1909 yılına doğru illerin çoğunda polis teşkilatı kurulmuş, bazılarını polis müdürü bazılarını da serkomiserler yönetmişlerdir. 1881 yılında fiilen kurulmuş olan Polis Teşkilatı'nın görev ve yetkilerini belirleyen ilk hukuksal metin 6 Aralık 1896 da yayınlanmıştır.

Bundan sonra 19 Nisan 1907 tarihinde ilk Polis Nizamnamesi yayınlanmıştır. Polis örgütünün ihtiyaçlarını her bakımdan yeterli bir biçimde karşılayan ve 167 maddeden oluşan bu nizamnamenin en belirgin özelliği, içerdiği hükümlerin yabancı etkiler altında kalınmadan hazırlanmasıdır. Daha önce, gerek tanzimat ve gerekse Abdülhamit döneminde yayınlanmış olan metinlerin çoğu, yabancıları tatmin etmek için, yabancı devletlerin yasalarından aktarılmış hükümleri kapsamaktaydı. Bu nizamnamenin ikinci belirgin özelliği uzun süre başarı ile uygulanmış olmasıdır.

Söz konusu nizamname, polisin idari, adli, siyasi görevlerini, merkez ve taşra kuruluşlarını hiyerarşi, polisin Asakir-i Nizamiye ve jandarma ile ilişkileri, polisin yetkileri, izinde iken polisin görev ve yetkileri, polis müfettişlerinin görevleri, polis meclisinin

görevleri, polisin seçim ve tayin usulü, polisin cezalandırılması, yargılanması, polisin ödenekleri ve benzeri hususları kapsamaktaydı.

Aynı nizamnameye göre polisler, serkomiser, ikinci komiser, üçüncü komiser, komiser muavini ve polis memuru olmak üzere 5 sınıfa ayrılmaktaydı.

1908 - 1918 Dönemi: 1908 yılında II nci Meşrutiyetin ilanı üzerine Fransız ve Alman Polis Teşkilatları esas alınarak Polis Teşkilatının yeniden organize edilmesi kararlaştırılmış ve 22 Temmuz 1909 yılında çıkarılan "İstanbul Vilayeti ve Emniyeti Umumiye Müdüriyeti Teşkilatına Dair Kanun" ile 31 Mart ayından sonra artık yaşaması imkansız olan Zaptiye Nezareti kaldırılarak, yerine Dahiliye Nezaretine bağlı ve memlekete şamil polis işlerinin yürütülmesiyle görevli "Emniyet Umumiye Müdürlüğü" ve İstanbul Vilayetine bağlı bir polis müdüriyeti kurulmuştur.

Emniyeti Umumiye Müdüriyeti, 1913 yılına kadar polis işlerini 1907 de çıkarılan polis nizamnamesi hükümlerine göre yürütmüş ve hükümleri İstanbul dahil tüm ülke sathında uygulanmıştır.

9 Aralık 1913 tarihinde, Dahiliye Nezareti Teşkilat Nizamnamesi çıkarılmış ve bu Nizamnamede Emniyeti Umumiye Müdüriyetinin görevi "Memleketin Emniyet ve İnzibatına taalluk eden her türlü umum ve muamelatı takip ve o baktaki muhaberatı idare ve polis teşilat ve polis mekteplerini idare etmek" olarak belirlenmiştir. Görevleri bu nizamname ile bilerlenen Emniyeti Umumiye Müdürlüğü, Ankara'da milli hükümet Emniyeti Umumiyesi kurulana kadar Dahiliye Nezaretine bağlı olarak hizmet görmüştür.

1913 tarihli Nizamname ile Dahiliye Nezaretine bağlanan Emniyeti Umumiye Müdürlüğü, başlangıçta emniyet, memurin ve levazım, muhasebe ve tahribat şubelerinden oluşmuştur. Daha sonraki tarihlerde bunlara, Heyet-i İstihbariye, polis müfettişliği, siyasi ve idari kısımlara bakan iki umum müdür muavini eklenmiştir. Bu kısımlardan siyasi kısım bir müdür yönetiminde 6 şube ile umumî ve hususî kaleminden, her şubenin kadrosu ise bir müdür, iki yardımcı ve gerektiği kadar memurdan oluşmuştur.

İdari kısım, muhasebe, memurin ve polis mecmua müdürlükleri, ile evrak ve levazım memurlukları, memurin ve mustahdemini müteferrikadan meydana gelmiştir. 1915 yılı başlangıcında bu teşkilat yeniden genişletilerek seyrüsefer, Ecanip, Takibat-ı Adliye Müdürlükleri kurulmuştur. Ayrıca aynı yıl içinde doğrudan Dahiliye Nezaretine bağlı Emniyet Müdürlükleri kurulmuş ve bunlar hudut kapılarıyla demiryolu durak yerlerinde görev yapmışlardır. Yolcu trenlerinde görevli olan gezici polis ve komiserler, Emniyet Müfettişlerine bağlı olarak çalışmışlardır.

Mondros Mütarekesi sonucunda Emniyeti Umumiye Müdürlüğü Teşkilatı, Emniyeti Umumiye Müdürü, Emniyeti Umumiye Müdür Muavini, Asayiş Seyrüsefer, Ecanip Şubeleriyle, Kalem-i Umumi, Kalem-i Hususî Müdüriyetleri, muhasebe, memurin, levazım,

polis mecmuası, evrak müdüriyetleri, memurin ve müstahdemini müteferrikadan oluşmuş bulunmaktaydı. 1911 yılında çıkarılan bir kanunla 1909 yılında yürürlüğe konulan İstanbul Vilayeti ve Emniyeti Umumiye Müdüriyeti Teşkilatına dair kanunun dört ve beşinci maddeleri değiştirilmiş, Emniyeti Umumiye Müdüriyeti ile İstanbul Valiliği arasında çıkan sürtüşmeler sebebiyle, başkentin polis hizmetlerine ilişkin işleri Emniyeti Umumiye Müdürlüğünden alınmış ve doğrudan Dahiliye Nezaretine bağlı olarak oluşturulan İstanbul Polis Umum Müdürlüğüne verilmiştir. Vilayetin Polis Teşkilatları ve Polis Müdürlükleri ise, eskisi gibi valilerin ve bağımsız mutasarrıfların yönetimleri altında Emniyeti Umumiye Müdüriyetine bağlı bırakılmıştır. Böylece kurulmuş olan İstanbul Polis Müdüriyeti Umumiyesi, kentin polis hizmetlerini, 24 Şubat 1923 de kaldırıp yerine İstanbul Polis Müdürlüğü kuruluncaya kadar yürütmüştür.

İstanbul Polis Müdüriyeti Umumiyesinin mütareke dönemindeki teşkilatı; Bir Umum Müdür ve Umum Müdür Muavini, Teftis Heyeti Reisi, Tahrirat Müdürlüğü, Birinci, İkinci, Üçüncü, Dördüncü Şube Müdürlükleri, Muhasebe Memurluğu, Heyet-i Sıhhiye, Polis Hastanesi'nden oluşmuştur. Böylece Milli Hükümetin kurulmasına kadar, ülkenin iç güvenliğine ilişkin işler, Umum Jandarma Komutanlığı, Emniyeti Umumiye Müdüriyeti ve İstanbul Polis Müdüriyeti Umumiyesi olmak üzere üç teşkilat tarafından yürütülmüştür.

21 Mayıs 1913 tarihli Polis Nizamnamesi, II nci Meşrutiyet devrinin koşullarına ve zamanın ihtiyaçlarına göre hazırlanmış ve bu Nizamname ile polisin örgütlenmesi, görev ve yetkileri, personelin dereceleri, sınıfları, mesleğe giriş, yükselme ve diğer tüm özlük işleri, soruşturma, yargılama, istifa, tayin, izin cezalandırma işleri, levazım işleri, polis karakolları ve görevleri, polisin kıyafeti ve davranış biçimleri yeniden düzenlenmiştir. Bu Nizamnamede polis, piyade, süvari ve sivil olmak üzere üç sınıfa ayrılmış, meslek dereceleri, sıralaması, polis adaylığı, polis memurluğu, komiser muavinliği, komiserlik, merkez memurluğu, polis müdürlüğü kısmı, adli ve idari riyaset ve müdüriyetleri emniyet müdürlüğü, Emniyet Umumiye Müdürlüğü, İstanbul Polis Müdüriyeti Umumiyesi Müdürlüğü, İstanbul Polis Müdüriyeti Umumiyesi olarak düzenlenmiştir. Başkent Polis Teşkilatı diğer illerden ayrı düşünülmüş, illerde polis müdürlüğü kurulacağı Liva ve Kazalarda birer amirin yönetiminde yeteri kadar polis bulunduracağı belirtilmiş, polis mesleğine alınma ve yükselme şartları aydınlatılarak polisin değişik hizmet yerlerinde görev ve yetkileri tam olarak belirtilmiştir.

KURTULUŞ SAVAŞINDA POLİS (30 Ekim 1918-29 Ekim 1923)

Mondros Mütarekesinin yapıldığı 1918 tarihinden, Mili Polis Teşkilatının kurulduğu 24 Haziran 1920 tarihine kadar, bütün yurttan Osmanlı Devletinin Polisi olarak hizmet etmiştir. Bu durum, İstanbul Polis Müdüriyeti Umumiyesi'nin kaldırıldığı 24 Şubat 1923 tarihine kadar sürmüştür.

Mondros Mütarekesi ile Osmanlı Devletine bırakılan topraklar üzerinde, 15 vilayet 35 bağlı Liva ve 17 bağımsız Liva kalmıştır. Merkezi Yönetim; Vilayet Liva, Vilayetlere bağlı Livalar ve doğrudan Dahiliye Nezaretine bağlı bağımsız Livalar, Kaza, Nahiye ve köylerden oluşmuştur.

Bu yıllardaki vilayetler ve bağımsız livaların nüfusunu kesin olarak saptamak mümkün olmamıştır. Ancak Devlet İstatistik Enstitüsünce 14 Nisan 1919 tarihli Hükümet tahminleri ve diğer veriler değerlendirilerek nüfuslar belirlenmiştir.

İşgal altında bulunan bölgelerde ihtilaf devletleri kendi askeri polis teşkilatını görevlendirmişler, mevcut Osmanlı Polis Teşkilatında azınlıkları, ermeni ve rumları egemen kılmışlardır. Maddi ve manevi baskı ve her türlü çıkar vaatlerine karşın yabancıların emellerine hizmet etmeyecek yapıda olan bir kısım Türk Polislerini derhal azletmişler, memleket dahilinde kalmaları tehlikeli görülen polisleri de MALTA'ya sürgüne göndermişler, bunların yerine kendi amaçları doğrultusunda hizmet edecek kimselere görev vermişlerdir. Ancak her gidenin yerine yeterince eleman bulamadıkları için bir kısım polisler görevlerinde kalmış, bunlar ulusal Kurtuluş Savaşının kazanılması için, işgalin her türlü bilgi ve yardımları Ankara'ya ulaştırma yolunda fedakarca çalışmışlardır. Anadolu'dan verilen direktifler çerçevesinde istenilen işleri başarmak amacıyla milli ve gizli grupları oluşturmuşlar, bazı kişilerin ve mütarekeyi takiben esaretten dönen Türk subaylarının Anadolu'ya kaçırılmasını, işgal altındaki depo ve ambarlardan silah ve cephanelerin gizlice Anadolu'ya gönderilmesini sağlamışlardır. Keza bu dönemde düşman devletler casus örgütlerini Kurtuluş Savaşını sabote etmek için ülkemize göndermişler. Türk Polisi bunların gizli amaçlarını hareketlerinden önce öğrenmiş, haklarında her türlü bilgiyi fotoğraflarıyla birlikte Anadolu'ya ulaştırmış ve böylece Milli Mücadeleyi kundaklamaya gidenlerin emellerini gerçekleştirilmeden yakalanmalarını sağlamışlardır.

Türk Polisi, işgal altında bulunan bölgelerde emniyet ve asayişin korunması ve suç faillerinin meydana çıkarılmasında da başarılı çalışmalar yapmışlardır.

Mustafa Kemal'in Samsun'a ayak bastığı günlerde Samsun'da bir İngiliz yüzbaşının emrinde işgal kuvvetleri bulunuyor, kentin sokakların da dışından tırnağına dek silahlı Pontus'cu Rum çeteleri dolaşıyor ve bunlara hiç kimse birşey yapamıyordu.

Sivas Kongresinde işgal edilmiş bölgelerde milli direnişin örgütlenmesi ve bölgelerin işgalden kurtulması için önlemler alınmıştır. Kongre Fransız ve İngilizlerin Diyarbakır, Halep ve Suriye'deki ermenilerin bölgeye göçlerini sağlayarak müslüman halkı göçe zorlayarak, ermeni çoğunluğu gerçekleştirmek ve bir ermeni devleti kurmak planı izlediklerini saptamış, Güneydoğu Anadolu'nun kurtarılması için özellikle Maraş ve Antep bölgesine şu direktifi vermiştir. "Göç yasaktır."

Arazi ve emlak ancak Türk'lere satılacaktır, yabancılarla hristiyanların arazi sahibi olmasına meydan verilmeyecektir. Milli amaçlar uğruna, herkes mal ve beden açısından

görevli tutulacaktır. Jandarma ve poliste Türklerin kullanılması sağlanacaktır. Görüldüğü üzere, işgal altındaki bölgelerde dahi polis teşkilatının Türklerden oluşturulmasına önem verilmiş ve özen gösterilmiş, düşman işgalinden kurtarılmış olan bölgelerde ise sivil yönetimle birlikte polis teşkilatı da yeniden düzenlenmiştir.

Bazı illerde polisler, Damat Ferit Paşa hükümetini tanımadıklarını ve Kuvayi Milliye emrine girdiklerini açıkça ilan etmişlerdir. Büyük Millet Meclisinin 2.6.1920 tarih ve ikinci celsesinde okunan Kastamonu Valisi Cemal Bey'in Zonguldak Polislerinin Kuvayi Milliye emrine girerek Ferit Paşa hükümetini tanımadıklarına dair telgrafı bunun en güzel kanıtıdır.

"Dahiliye Vekaletine, Zonguldak'a talimat-ı mahsusa ile gönderilen Şevket Turgut Bey'den şimdi alınan telgrafnameye nazaran Zonguldak'ta İstanbul'dan gelen bilimüm polisler ve memurini saire, Kuvayi Milliye emrine giderek, Ferit Paşa hükümetini tanımadıklarını, Mutasarrıf vekili Kadri Bey'e tebliğ ettikleri gibi Kuvayi Milliye aleyhtarlarından Mal Müdürü Mevlüt Lütfü ve İstanbul'dan gelen Inzibat Zabiti Jandarma Bölük Kumandanı Yüzbaşı Cemil Efendi'ler tevkif edilerek Mahfuzan Devrek'e izan kılınmış ve mutasarrıf ve refakatında bulunan Mülkiye Müfettişleri, kısa bir müzakereden sonra istifa eylemiş tarafımızdan mukaddeme mutasarrıf vekaletine tayin kılınan Cevdet Bey mutasarraflık umuruna vaziyet eylemiştir."

23 Nisan 1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisi kurulmuş ve bu meclisin 2 Mayıs tarihli oturumunda hükümet teşkili ile ilgili "Büyük Millet Meclisi İcra Vekillerinin Suret-i İntihabına Dair" 3 nolu Kanun'u kabul etmiştir. Bu kanunun birinci maddesine göre "şerifiye ve evkaf, suhiye Muaveneti içtimaiye, iktisat (ticaret,sanayi,ziraat,orman,maden) maarif, adliye, mezahip, maliye ve rüsumat, defteri hakani, nafia, dahiliye, (emniyeti umumiye posta ve telgraf) müdafaai milliye, hariciye, erkani harbiye-i umumiye işlerini görmek üzere 11 zattan mürekkep icra vekilleri heyeti" kurulmuştur. Milli Hükümetin 9 mayısta açıkladığı programında iç güvenlikle ilgili olarak aşağıdaki ifade yer almıştır.

"iç siyasetimizde bütün çalışmalarımızın hedefi, milletin birlik ve dayanışmasının korunması ile genel güvenliğin kurularak asayişin her yerde teminidir..."

24 Haziran 1920 de Milli Hükümetin Emniyeti Umumiye Müdürlüğü kurulmuş, 1 genel müdür, 1 genel müdür yardımcısı ile emniyet, seyrisefer, memurin şubelerinden ve 6 kişilik Teftiş Kurulundan oluşan küçük bir kadro ile çalışmaya başlamıştır.

Milli mücadele sırasında polis kadrosu oldukça düşmüş ve bu nedenle 1922 tarih ve 1379 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile, kadroda mürettep üyelerin noksanlığından dolayı polis divanının kurulması mümkün olmayan vilayet ve müstakil livalardan, divan kurulmasına lüzum hasıl oluncaya kadar polislerle ilgili soruşturma ve cezaların polis teşkilatının amiri tarafından ifa ve o yerin en büyük mülkiye memuru tarafından tasdik olunması, en büyük polis amirinin cezalandırmayı gerektiren bir hali görüldüğü takdirde,

soruşturmanın en büyük mülkiye memuru tarafından yaptırılması ve onun vereceği kararın Emniyet Umumiye Müdürlüğüne onaylanmasından sonra uygulanması kabul olunmuştur.

Kurtuluş Savaşı başarıldıktan sonra İstanbul'u da yönetimi altına alan milli hükümet Osmanlı Devletinin Emniyeti Umumiye Müdüriyetini, İstanbul Polis Müdürlüğü haline dönüştürmüştür. Böylece Mondros Mütarekesi ve Kurtuluş Savaşı koşullarının Anadolu'da ortaya çıkardığı ikili polis sistemi, (bir yanda İstanbul'da Osmanlı Hükümetine bağlı, diğer yanda Milli Hükümetin oluşturduğu yeni Polis teşkilatı) teke indirgenmiş ve bütünlük sağlanmıştır. Ankara'da Milli Hükümetin Emniye-i Umumiyesi Erzurum Milletvekili Durak Bey tarafından 1920 de teşkilatlandırılmaya başlanmış, aynı yıl içinde A.Naci Bey'ler, 1923 yılında Halit Bey Emniyet Genel Müdürlüğü yapmışlardır.

29 Ekim 1923 te Cumhuriyet ilan edilirken yeni Türkiye Cumhuriyeti zayıf bir polis teşkilatı devralmıştır. Cumhuriyet yönetimi, İl polis teşkilatlarını da merkez teşkilatı gibi pek zayıf durumda bulmuştur. İstanbul, İzmir, Edirne, Bursa, Balıkesir ve Manisa gibi büyük iller 1922 yılına kadar işgal altında kalmış ve bu nedenle kadroları yetersiz durumda bırakılmıştır. 1923 yılında Ankara, Antalya, Adana, Samsun, Trabzon, Konya, Kastamonu, Sivas, Erzurum, Kars, Eskişehir, Elazığ, Zonguldak ve İzmit illerinin polis teşkilatları başında 25-30 lira maaşlı birer polis müdürü; Diyarbakır, Bitlis, Amasya, Tokat, Bolu, Afyonkarahisar, Malatya, Yozgat, Sinop, Menteşe, Urfa, Kayseri, Gaziantep, Ertuğrul illeri polis teşkilatlarının başında birer serkomser; Rize, Kütahya, Ordu, Gümüşhane, Niğde, Aydın, Isparta, Silifke, Mardin, Kırşehir, Çorum, Denizli, Çankırı, Ardahan ve Artvin polis teşkilatlarının başında birer ikinci komiser; Aksaray, Burdur, Beyazıt, Sarat, Genç, Muş ve Van polis teşkilatlarının başında ise bir komiser muavini yönetici olarak görev yapmıştır.

Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyet, Ulu Önderimiz Atatürk, silah arkadaşları ve ona inanan, bu uğurda mücadele eden tüm vatandaşların eseridir. Kuşkusuz zafere inananlarda, inanmayanlarda olmuştur.

ERZİNCAN İL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ

2014 FAALİYET VE PROJELER

1-İLK ADIMDA DOST ELİ STAND PROJESİ (TEM)

Gençlerin üniversite ortamında karşılaşabilecekleri zararlı fikir akımlarına, terör örgütlerinin ideolojik propaganda ve kışkırtmalarına karşı duyarlı olmalarını, önceden bilgilendirilmelerini sağlamak amacıyla stant açılması, bilgilendirme broşürleri dağıtılması, öğrenci ve velilerine meyve suyu ve kek ikramı yapılması, iş ve işlemlerinde yol gösterilerek yardımcı olunması amacıyla İLK ADIMDA DOST ELİ projesi kapsamında; 2013-2014 eğitim

öğretim döneminde Erzincan Üniversitesine kayıt yaptıran 4113 öğrenciye toplamda 7963 öğrenci ve veliye ulaşılarak bilgilendirme broşürleri ile meyve suyu kek ikramı yapıldı.

(Proje 2014-2015 eğitim ve öğretim yılında da tekrarlanacaktır.)

MİSYON VE VİZYON

Misyonumuz;

Atatürk ilke ve inkılâpları doğrultusunda, demokratik, lâik ve sosyal hukuk devleti ilkeleri çerçevesinde, hukukun üstünlüğü, insan haklarına saygı ve tarafsızlık ilkelerine bağlı kalarak, yasalar ve evrensel değerlerin ışığı altında, bireylerin temel hak ve özgürlüklerinin korunmasına, toplumun düzen, barış, huzur ve güvenlik içerisinde yaşamını sürdürmesine imkân sağlayan bir ortamın oluşturulmasına ve korunmasına katkı sağlamaktır.

Toplumun huzur ve güvenliğini sağlama görevini; çağımızın tüm bilgi ve teknolojik kaynaklarından yararlanarak, mevcut ekonomik imkânlar çerçevesinde, en kısa sürede, en iyi ve en verimli şekilde yerine getirme bilinciyle aralıksız sürdürmektir.

Vizyonumuz;

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında belirtilen temel ilkeler, hukukun üstünlüğü, insan hak ve hürriyetlerine saygı ve tarafsızlık ilkeleri ile kamu kaynaklarının etkin, ekonomik ve verimli kullanımı prensibine bağlı görev anlayışıyla misyonumuzu yerine getirmektedir.

Erzincan Emniyet Müdürlüğü olarak; insan hak ve özgürlüklerini korumak, huzur ve güvenliği sağlamak amacıyla suçların önlenmesi ve suç işleyenlerin yakalanması başta olmak üzere, üstlendiği tüm hizmetleri hukuk devleti ilkelerine bağlı, insan haklarına saygılı, özgürlük ve güven arasında hassas dengeyi gözeten, birey memnuniyeti odaklı ve toplum destekli hizmet anlayışı içerisinde teknolojinin tüm imkan ve olanaklarını kullanarak yerine getirmektedir.

MİSYON VE VİZYON

Misyonumuz;

Atatürk ilke ve inkılâpları doğrultusunda, demokratik, lâik ve sosyal hukuk devleti ilkeleri çerçevesinde, hukukun üstünlüğü, insan haklarına saygı ve tarafsızlık ilkelerine bağlı kalarak, yasalar ve evrensel değerlerin ışığı altında, bireylerin temel hak ve özgürlüklerinin korunmasına, toplumun düzen, barış, huzur ve güvenlik içerisinde yaşamını sürdürmesine imkân sağlayan bir ortamın oluşturulmasına ve korunmasına katkı sağlamaktır.

Toplumun huzur ve güvenliğini sağlama görevini; çağımızın tüm bilgi ve teknolojik kaynaklarından yararlanarak, mevcut ekonomik imkânlar çerçevesinde, en kısa sürede, en iyi ve en verimli şekilde yerine getirme bilinciyle aralıksız sürdürmektir.

Vizyonumuz;

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında belirtilen temel ilkeler, hukukun üstünlüğü, insan hak ve hürriyetlerine saygı ve tarafsızlık ilkeleri ile kamu kaynaklarının etkin, ekonomik ve verimli kullanımı prensibine bağlı görev anlayışıyla misyonumuzu yerine getirmektedir.

Erzincan Emniyet Müdürlüğü olarak; insan hak ve özgürlüklerini korumak, huzur ve güvenliği sağlamak amacıyla suçların önlenmesi ve suç işleyenlerin yakalanması başta olmak üzere, üstlendiği tüm hizmetleri hukuk devleti ilkelerine bağlı, insan haklarına saygılı, özgürlük ve güven arasında hassas dengeyi gözetken, birey memnuniyeti odaklı ve toplum destekli hizmet anlayışı içerisinde teknolojinin tüm imkan ve olanaklarını kullanarak yerine getirmektedir.

2- ÖĞRENCİ YURTLARINA ZİYARET VE BİLGİ PAYLAŞIM PROJESİ (TEM)

İlimizde faaliyet gösteren KYK ve Özel şahıslar tarafından işletilen tüm öğrenci yurtları ziyaret edilerek, yeni eğitim ve öğretim yılının hayırlı olması yönünde temennilerimiz ile birlikte kurumların idareci personellerine TEM Daire Başkanlığımız tarafından hazırlanan kitaplar hediye edilmiş ve olası riskler ile öğrencilerin sorunları konusunda bilgi paylaşımında bulunulmuştur.

3-GENÇLİK VE GÜVENLİ GELECEK PROJESİ (ÜNİVERSİTE KONFERANSLARI-TEM)

Erzincan Üniversitesi ile koordineli olarak Erzincan ili merkez ve ilçelerde bulunan fakülte ve meslek yüksek okulu öğrencilerinin Terör örgütleri tarafından kandırılmalarını önlemek amacıyla "Terör-Terörizm, Terör Örgütlerinin Hedefi Neden Gençlik, Terör Örgütlerinin Gençleri Kandırma Metotları" konularında yaklaşık 4500 öğrenciye konferanslar verilmiştir.

4- GENÇLİK VE GÜVENLİ GELECEK PROJESİ (LİSE KONFERANSLARI-TEM)

Lise ve dengi okullarda okuyan özellikle lise son sınıf öğrencilerine yönelik Terör, Terör Örgütlerinin Hedefi Neden Gençlik ve Neden Türkiye konuları başlıklı Erzincan merkez ve ilçelerinde 23 liseye toplamda 3000 öğrenciye bilgilendirme konferansları verilmiştir. Konferanslar sonrasında bilgilendirme broşürleri ve üzerinde gençlik ve güvenli gelecek yazılı tükenmez kalem hediye edilmiştir.

5- GELECEĞE UMUTLA BAKALIM PROJESİ

Genellikle örgün eğitimlerini tamamlayamamış, 15 – 25 yaş grubu, İl Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesindeki Mesleki Eğitim Merkezi kurslarına devam eden gençlerimize terör örgütlerinin kendilerini örgütlerine kazandırmaya yönelik faaliyetleri hakkında bilgilendirmek amacıyla 2 gün bilgilendirme konferansları düzenlenmiştir. Toplam 40 öğrenci bu konferanslara katılmıştır. Konferans sonrası öğrencilere meyve suyu, kek ikramı ile birlikte ve not defteri, bilgilendirme broşürü ve kalem hediye edilmiştir

6- BİLİNÇLİ NESİLLERLE GÜVENLİ YARINLARA PROJESİ

İlimiz merkez Geçit Beldesindeki, Geçit TOKİ ilköğretim ve Dr. Cahit Ziya ULUKÖK ilköğretim 2. Kademe sınıflarda eğitimlerini sürdüren toplam 174 öğrenciye yönelik, teşkilatımıza ve bütün kamu kurumlarına yönelik olumsuz önyargılar oluşmasına fırsat vermemek ve olumlu bir kanaatin oluşmasını sağlamak, daha huzurlu ve güvenilir bir toplumun oluşabilmesi için, bireysel sorumluluklarımız konularında öğrencilerimizi bilgilendirmek amacıyla görsel sunu destekli bilgilendirme konferansları verilmiştir. Konferanslar sonrası yerel imkanlarla katılımcılara kalem, bloknot ve çikolata dağıtılmıştır

7-GENÇLİK VE GÜVENLİ GELECEK PROJESİ (GEZİ VE SİNEMA)

İlimiz çevresindeki beldelerde ikamet eden üç farklı beldeden 80 lise son sınıf öğrencisinin güzel bir gün geçirebilmeleri ve terör örgütlerinin zararlı faaliyetleri hakkında bilgilendirilmeleri amacıyla gezi ve sinema organizasyonu ile teşkilatımızın çeşitli birimlerine ziyaretler yaptırılmış ve öğrencilere gezi sonunda üzerinde emniyet ve gençlik ve güvenli gelecek logolu bardak kupa hediye edilmiştir.

8- MADDİ DURUMU İYİ OLMAYAN

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNE DESTEK PROJESİ

28 öğrenciye 200 TL nakdi para,

32 öğrenciye 150 TL nakdi para,

15 yemek fişi yardımı

125 öğrencinin barındığı evlere 60 ton kömür yardımı yapılmıştır.

9-ÇOCUKLAR OKUYARAK ÖĞRENSİN PROJESİ

Geleceğimizin teminatı çocuklarımızın okuma alışkanlığı kazanması ve kötü alışkanlıklardan uzak durması için ilimiz merkezde bulunan bir İlköğretim okuluna gelişim düzeylerine uygun kitap hediye edilmiştir.

10-SPORCU CANLAR KARDEŞ OKULLAR 4. GELENEKSEL VALİLİK KUPASI PROJESİ

Sporcu Canlar Kardeş Okullar liseler arası halı saha futbol turnuvası projesi kapsamında, turnuva sonunda katılım sağlayan okullardan 23 öğrenci 5 öğretmen ve BÖF personeli olarak Trabzon iline Trabzonspor – İ.B.B. maçına gidilip Trabzon'da sümela manastırı, sahil gezisi ve şehir turu sonrasında müsabaka izlenip geri dönülmüştür. Öğrencilerle güzel diyaloglar geliştirilmiş, teşkilatımıza ve devlete güvenleri pekiştirilmiştir.

11- TOPLUMSAL DİYALOG PROJESİ

11- TOPLUMSAL DİYALOG PROJESİ(Tem)

Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen operasyonlar neticesinde yakalanarak gözaltına alınan, daha sonra savcılık/mahkeme tarafından serbest bırakılan, örgütün hedef alanında ve halen tutuklu bulunan gençler ve gençlerin ailelerine yönelik tespit edilen 52 gencin ailesine Bilgilendirme ve Önleme Faaliyetleri kapsamında gençlerin riskli faaliyetleri hakkında bilgilendirme yapılmış, ve ilimizde riskli görülen öğrencilerin aileleri bizzat evlerinde ziyaret edilerek bilgi verilmiştir. Ailelerin çocuklarına ziyaretlerde çeşitli hediyeler ve oyuncaklar verilmiştir.

12-GELENEKSEL VALİLİK KUPASI TRABZON GEZİSİ PROJESİ (TRABZONSPOR-İBB MAÇI

Sporcu Canlar Kardeş Okullar liseler arası halı saha futbol turnuvası projesi kapsamında, turnuva sonunda katılım sağlayan okullardan 23 öğrenci 5 öğretmen ve BÖF personeli olarak Trabzon iline Trabzonspor – İ.B.B. maçına gidilip Trabzon'da Sümela Manastırı, sahil gezisi ve şehir turu sonrasında müsabaka izlenip geri dönmüştür. Öğrencilerle güzel diyaloglar geliştirilmiş, teşkilatımıza ve devlete güvenleri pekiştirilmiştir.

13-ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİ KAYNAŞTIRMA AMAÇLI SOSYAL ETKİNLİK PROJESİ

Erzincan Üniversitesi sosyal tesislerinde, personelimizin, üniversite öğretim üyelerinin ve 350 üniversite öğrencisinin katıldığı müzik, skeç ve yarışmaların yer aldığı etkinlikler düzenlenmiştir.

14-ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİ KAYNAŞTIRMA AMAÇLI KÜLTÜREL ETKİNLİK PROJESİ

Farklı illerden gelen üniversite öğrencilerinin birbirleri ile kaynaşması, zararlı alışkanlıklardan uzak tutulması ve polis öğrenci ilişkilerini geliştirilmesi amacıyla;

- 50 öğrenci, 4 öğretim görevlisi ve 5 personelimizin katılımı ile Erzurum ve Kars illerine,
- 40 öğrenci, 2 öğretim görevlisi ve 3 personelimizin katılımı ile Trabzon iline,

Gezi programı düzenlenmiş, geziler süresince bilgilendirme sunumları yapılmıştır.

15-GAZİANTEP, ŞANLIURFA ve MARDİN GEZİ PROJESİ

Bilgilendirme ve önleme faaliyetleri kapsamında bölgesel ön yargıları kırmak ve birlik beraberlik konularını güçlendirmek amaçlı olarak, 03-06 Mayıs 2013 tarihleri arasında (2) Emniyet Personeli, (1) Öğretim Elemanı ve (44) üniversite öğrencisi ile Gaziantep, Şanlıurfa ve Mardin illerine (4) günlük gezi gerçekleştirilmiştir.

16-İSTANBUL VE ÇANAKKALE İLLERİNE GEZİ PROJESİ

Bilgilendirme ve önleme faaliyetleri kapsamında bölgesel ön yargıları kırmak ve birlik beraberlik konularını güçlendirmek amaçlı olarak, 12-15 Nisan 2013 tarihleri arasında (4)

Emniyet Personeli, (2) Öğretim Elemanı ve (44) üniversite öğrencisi ile İstanbul ve Çanakkale illerine (4) günlük gezi gerçekleştirilmiştir.

17-TRABZON İLINE GEZİ PROJESİ

Proje kapsamında 24-25 Mart 2012 tarihinde (40) üniversite öğrencisi, (2) Üniversite Öğretim Görevlisi ve (3) emniyet mensubu ile Trabzon iline gidilerek (2) günlük gezi yapılmıştır.

18-KAMU VE SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI TEMSİLCİLERİ İLE DİYALOG PROJESİ

Kamu ve sivil toplum kuruluşları ile kaynaşmak ve diyalogu geliştirme kapsamında; 20 kuruluş ziyaret edilmiş, kuruluşların oluşturduğu takımlarla personelimizden oluşan takımlar

arasında kapalı halı sahada futbol müsabakaları oynanarak katılımcılara çeşitli ikramlar yapılmakta ve görüş alışverişinde bulunmaktadır.

19-YEŞEREN DÜŞLER TİYATRO OYUNU PROJESİ

Bilgilendirme ve önleme faaliyetleri kapsamında senaryo edilen, üniversite öğrencilerini birlik beraberlik ve sigaranın zararları gibi konularda uyarma ve bilgilendirme amaçlı iki perdelik tiyatro oyunu Erzurum Üniversitesinden (20) öğrenci ile birlikte hazırlanarak 30-31 Mart ve 01 Nisan 2013 tarihlerinde (5) oturum halinde Kültür Merkezi salonunda yaklaşık 1500 üniversite öğrencisine sergilenmiştir.

20-PARTİ YÖNETİCİLERİ VE SİVİL TOPLUM KURULUŞU TEMSİLCİLERİ İLE İLETİŞİM PROJESİ

Ön Yargıları kırmak ve birlik beraberlik konularını güçlendirmek amaçlı hazırlanan “Parti Yöneticileri ve Sivil Toplum Kuruluşu Temsilcileri ile iletişim” Proje çalışması Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından kabul edilmiş olup projeye ilgili çalışmalar devam etmektedir.

21-ÇOCUKLARIMIZI SİBER SUÇLARDAN KORUYALIM PROJESİ (ÇOGEP-SSM)

Proje kapsamında, Erzincan merkez ve bağlı 8 ilçesindeki 56 okulda 2000 ortaokul, 3000 lise, 1000 üniversite öğrencisi olmak üzere toplam 6.000 (altı bin) öğrenciye ulaşılmıştır. İnternet üzerindeki siber suçlar (dolandırıcılık, kumar, oyun siteleri, şantaj, tehdit, kişisel bilgilere ele geçirilmesi vb.) ve cezai müeyyideleri ile ilgili bilgilendirici seminerler verilmiştir. Okullarda öğrencileri bilinçlendirici afişler asılmış ve broşürler dağıtılmış, Anket araştırması yapılmış, İnternet ve sosyal ağların faydaları, zararları ve bu ortamdaki muhtemel tehlikeler hakkında bilgilendirilmiştir.

22- HIRSIZLIK İLE ETKİN MÜCADELE PROJESİ(ASAYİŞ)

İlimizde bakırcılar, kıraathaneler, çay ocakları, lokantalar, bakkallar, büfeler ve kuyumculara yönelik meydana gelen hırsızlık olaylarına karşı işyerlerinde alınması gereken tedbirlerle ilgili bilgilendirme toplantıları düzenlenmiştir. 2014 Yılında devam edecektir.

23-KONTÖR DOLANDIRICILIĞI İLE ETKİN MÜCADELE PROJESİ (ASAYİŞ)

Kontör-Para Dolandırıcılığı ile ilgili olarak kamuoyunu bilgilendirmek ve bilinçlendirmek amacıyla broşürler hazırlanarak vatandaşlarımıza dağıtılmaktadır. Periyodik aralıklarla her mahallede, düzenlenen huzur toplantılarında ikametten hırsızlık ve dolandırıcılık olaylarına karşı mahalle halkı bilgilendirilmektedir.

24-HUZURLU YAŞAM İÇİN TOPLUMSAL DUYARLILIK PROJESİ (SODES-ÇOCUK)

Toplumsal yaşama uyum sağlayamamış, suça sürüklenen veya sürüklenme ihtimali bulunan 79 çocuk belirlenerek, ailelerini de kapsayacak şekilde rehabilite olmalarına ve toplumsal yaşama uyum sağlamalarına yönelik uzman personelle birlikte, bilgilendirme / bilinçlendirme ziyaretleri yapılmış, afiş, broşür ve el ilanları bastırılarak dağıtımı sağlanmıştır.

25-ÇOCUKLAR ÖĞRENSİN GELECEK ŞEKİLLENSİN PROJESİ (SODES-ÇOCUK)

Suçta sürüklenmiş çocukların suçlardan uzak tutulması ve tarih bilinci oluşturulması amacıyla 35 çocuğa Ankara ve Çanakkale illerimizin tarihi ve kültürel mekanları gezdirilmiş, polis-çocuk ve aile birlikteliği oluşturulmuştur.

26- SUÇA SÜRÜKLENEN ÇOCUKLARIN YAŞAM KOŞULLARININ İYİLEŞTİRİLMESİ PROJESİ (ÇOCUK)

27- ÇOCUKLARIN MUTLU GELECEĞİ İÇİN UMUT YILDIZI PROJESİ (MESLEK EDİNDİRME-ÇOCUK)

İçişleri Bakanlığının Çocukların Mutlu Geleceği İçin Umut Yıldızı Projesi doğrultusunda suça sürüklenen ve risk altındaki çocukların suçlardan arındırılması, zararlı alışkanlıklardan korunması amacıyla hazırlanan proje kapsamında suça karışan veya risk altında bulunan çocuklardan 65 kişi seçilerek Garsonluk, Kaynakçılık ve Mobilyacılık eğitimleri verilmiştir.

28- ÇOCUKLARIN MUTLU GELECEĞİ İÇİN UMUT YILDIZI EĞİTİM PROJESİ-1-2-3 (ÇOCUK)

Çocuk Şube Müdürlüğünce derslerinde başarılı olan ancak maddi imkansızlıklardan dolayı dershaneye gidemeyecek durumda bulunan ve yaşadığı çevre itibarıyla risk altında olduğu tespit edilen (77) öğrenci ücretsiz olarak dershanelere gönderilmiştir.

29- MUTLU ÇOCUKLAR AYDINLIK YARINLAR PROJESİ (ÇOGEP - ÇOCUK)

Proje kapsamında hedef kitle (36) çocuk ve ailesine yönelik; kültür (bilgisayar, İngilizce) ve mesleki (kaynakçılık) kursları, ev ziyaretleri, il dışı gezi(Çanakkale), sinema-lunapark-toplu kahvaltı-piknik şeklinde sosyal amaçlı organizasyonlar, hediye-ödüllendirme faaliyetleri planlanmıştır.

12-15 yaş arası 12 çocuk İngilizce Dil Eğitimi-12 çocuk Bilgisayar, 15-18 yaş arası 12 çocuk 29.06.2013 tarihi itibarıyla Kaynakçılık kursuna gönderilmiştir.

30- DUYARLI TOPLUM MUTLU ÇOCUKLAR PROJESİ (SODES-ÇOCUK)

Proje kapsamında sokakta çalışan/çalıştırılan çocuklarla ilgili aile içi iletişimin sağlanması ve kentlilik/birlikte yaşama bilincinin güçlendirilmesi çalışmalarının yanı sıra, Erzincan halkını "sokakta çalışan çocuklardan alış veriş yaparak" çocukları sokağa bağlayan "duygusal istismara"

ortak olmamalarını sağlamaya yönelik hazırlanan broşür ve el ilanları vatandaşlara dağıtılmış hedef kitle olarak ele alınan (36) çocuk ve ailesi; evlerinde ziyaret edilerek, proje amacı doğrultusunda aile içi iletişimin sağlanması, kentlilik/yurttaşlık ve birlikte yaşama bilincinin güçlendirilmesi konularında bilgilendirme yapılmıştır.

31- PROJE DÖNGÜSÜ YÖNETİMİ EĞİTİMİ KURSU PROJESİ (KUDAKA-TDP)

KUDAKA proje uzmanları tarafından, İl Emniyet Müdürlüğümüzün değişik birimlerinde proje çalışmalarında görev alacak 55 personele, projelerin bilimsel yöntemler ve modern standartlar çerçevesinde yürütülmesi amacıyla Proje Döngüsü Yönetimi Eğitim Kursu verilmiştir.

32-KULLANMADIĞIMIZ EŞYALARI İHTİYAÇ SAHİPLERİNE VERELİM PROJESİ 1-2-3 (TDP)

2011-2013 yılları arasında uygulanan projede ihtiyaç sahiplerine verilmek üzere 5580 parça giyim, ev eşyası ve oyuncak toplanarak mahalle muhtarları tarafından tespit edilen 441 aile ve 16 öğrenciye ve 1 Kur'an kursuna teslim edilmiştir. Bu projeler kapsamında irtibat

kurulan dezavantajlı ailelerin Polisle olan ilişkilerinde olumlu gelişmeler kaydedildiği tespit edilmiş ve projeler tamamlanmıştır.

33-İZ BIRAKAN DÜŞLER PROJESİ (ÇOGEP-TDP)

Çocuklarımızın polise olan sevgisini arttırmak amacıyla, Polis konulu şiir, resim ve kompozisyon yarışmaları düzenlenmiş, Birlikte yaşama kültürü ve tarih bilincini geliştirmek amacıyla Çanakkale'ye gezi düzenlenmiş, İlimize göçle gelmiş dezavantajlı durumdaki 1000 çocuk ve ailelerinin de aralarında bulunduğu yaklaşık 3000 kişi ile uçurtma şenliği düzenlenmiş, Bu projenin Polis-Halk ilişkilerine olumlu katkılar sağladığı tespit edilmiştir.

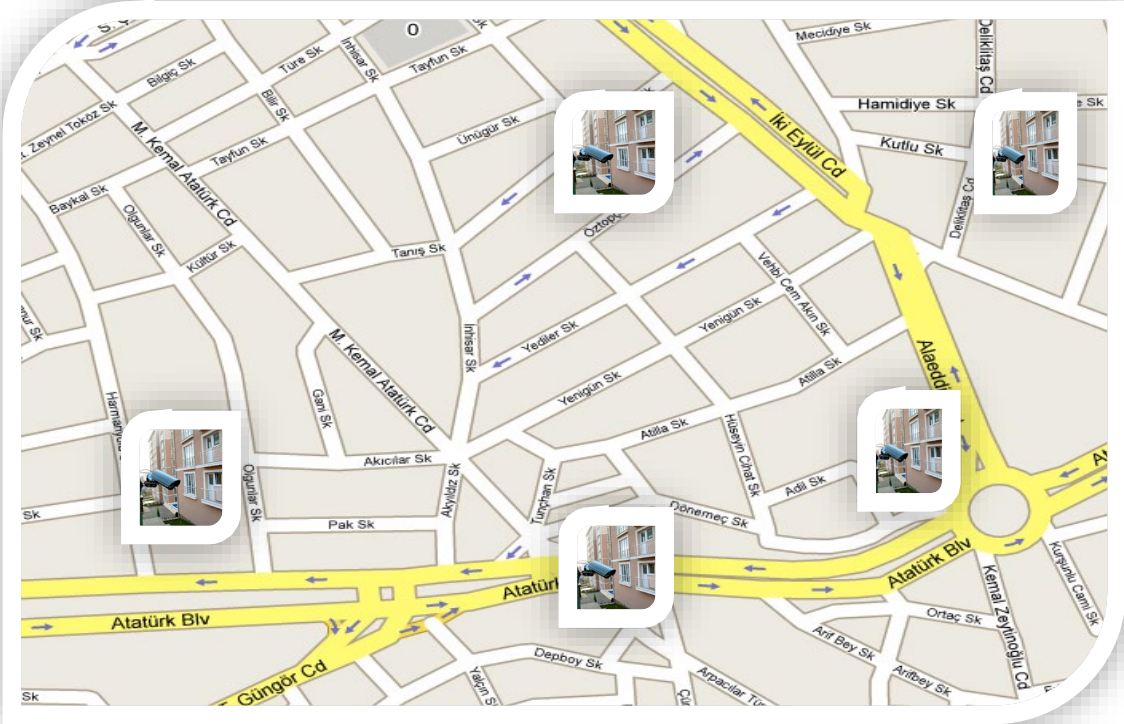
34-POLİS TİYATRO ŞENLİĞİ (ÇOGEP-TDP)

İlkokul ve Ortaokul öğrencilerinin Tiyatro ile buluşturularak çocuk-polis dostluğuna katkı sağlanması hedeflenen projemiz kapsamında ilimiz merkezi ve merkeze bağlı polis sorumluluk bölgesinde bulunan belde ve köylerdeki toplam 55 okuldan 6.000 öğrenciye 04-08 Kasım 2013 tarihleri arasında Müftülük Konferans Salonunda, profesyonel tiyatro ekibinin sergilediği toplam 10 seanstan oluşan “Kahraman Kanka Zalim Krala Karşı” isimli tiyatro oyunu ve balon katlama gösterileri düzenlemiştir.

35- TOPLUMLA EL ELE SUÇLA ETKİN MÜCADELE PROJESİ (TDP)

Kamu kurum ve kuruluşları ile özel işyerleri, apartman ve sitelerde bulunan 188 noktada 469 dış kamera ile bunlara bağlı 912 iç kameranın tespitleri yapılarak görüş açıları belirlenmiş ve ilimiz dijital haritasına entegre edilmiştir.

ERZİNCAN EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ'NDEN

100 KİŞİYE

1 Adet KASK HEDİYE

ÜCRETSİZ SÜRÜŞ EĞİTİMİ

BU KEZ BELGELERİNİZİ DEĞİL BİLGİLERİNİZİ KONTROL EDİYORUZ

28 AGUSTOS 30 EYLÜL

YER: Erzincan Emniyet Müdürlüğü korpsisi

SÜRÜŞ EĞİTİMİNE KATILMAK İSTEYENLERİN ERZİNCAN TRAFİK TESCİL VE DENETLEME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜNE MÜRAACAATI GEREKMEKTEDİR...

Sıra eğitimi sonunda, Erzincan Emniyet Müdürlüğü'nden katılım belgesi verilecektir. Katılımcıların A2 belge sahibi olmaları gerekmektedir.

MOTORAN (KATILIMCIYA)

08/07/2012

36- İLERİ VE GÜVENLİ MOTOSİKLET SÜRÜŞ TEKNİKLERİ EĞİTİMİ PROJESİ (TRAFİK)

İlimizde 2012 yılı içinde öncelikle motosikletle trafik kazasına karışmış vatandaşlar ile bir işte motosiklet kullanarak çalışanlara, motosiklet kullanmayı yaşam tarzı haline getirenlere ve iş yerlerine motosiklet ile gelip giden A2 sürücü belgesi toplam 100 kişiye yönelik 2'şer gün 18'er saat süreli "İleri ve Güvenli Motosiklet Sürüş Teknikleri Eğitimi" verilerek birer adet kask hediye edilmiştir.

37-GÜVENLİ MOTOSİKLET SÜRÜŞ TEKNİKLERİ EĞİTİMİ II (28 Mayıs – 07 Temmuz 2013) (Trafik)

2012 yılında yapılan projenin yaz dönemi motosiklet kazalarında %56'lık bir düşüş sağlaması nedeniyle proje 20/05/2013 tarihli Valilik oluru ile daha fazla katılımcıyı kapsayacak şekilde 200 kişi için düzenlenmiştir. 28 Mayıs 2013'te ilk eğitimlerine başlanan proje 07 Temmuz 2013 tarihine kadar devam etmiştir. Proje sonunda katılımcılara kurs sonunda katılım belgesi ve kask verilmiş, aynı zamanda eğitimlerde kullanılan 2 adet motosiklet çekiliş ile hediye edilmiştir.

ERZİNCAN EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ
200 KİŞİYE ÜCRETSİZ SÜRÜŞ EĞİTİMİ
KASKINIZ HAYATINIZDIR
Sürüş eğitimine katılmak isteyenlerin Erzincan Trafik Tescil ve Denetleme Şube Müdürlüğüne müracaatı gerekmektedir.
Tel : 0 446 226 59 41
YER : ESKİ OTOBÜS TERMİNALI - TARİH : 27 MAYIS - 7 TEMMUZ 2013

MOTOSİKLET KULLANICILARININ DİKKAT ETMESİ GEREKEN NOKTALAR
MOTOSİKLET KULLANIRKEN AŞAĞIDAKİ TEMEL KURALLARA UYMAK SİZİ SEVDİKLERİNİZE BAĞLAR
Motosiklet denetimlerinde: araç tescil belgesi, araç trafik belgesi, sigorta poliçesi ve A2 sürücü belgesinin ibraz edilmesi, trafik belgesi üzerindeki son muayene geçerlilik süresinin aşılmamış olması zorunludur.
Kask takmak motosiklet sürücüleri ve yolcular için yasal bir zorunluluktur.
İkiden fazla motosikletin taşıt yolunda **yan yana** sürülmesi yasaktır.
Sürücü arkasında oturma yeri olan motosikletlerde **1 kişiden fazla** yolcu alınması gerekmektedir.
Motosiklet üzerinde akrobatik hareketler yapmak, diğer aracı takip ve geçme kurallarına uymayarak **trafik güvenliğini tehlikeye sokmak** suçtur.
Motosiklet sürücüleri araçlarını kullanırken gidonu **iki elleri** ile tutmak zorundadır.
Motosiklet kullanırken **elde paket, bagaj** gibi yükler taşınmaz.
YAŞAMDAN HIZLA UZAKLAŞMAMAK İÇİN TRAFİK KURALLARINA UYUNUZ

ERZİNCAN EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ
GÜVENLİ MOTOSİKLET SÜRÜŞ TEKNİKLERİ EĞİTİMİ 3
100 KASK HEDİYE
Kaskınız Hayatınızdır
Sürüş eğitimine katılmak isteyenlerin Erzincan Trafik Tescil ve Denetleme Şube Müdürlüğüne müracaatı gerekmektedir.
Tel : 0 446 226 59 41 www.erzincan.pol.tr
TARİH : 17 AĞUSTOS - 19 EYLÜL 2013

MOTOSİKLET KULLANICILARININ DİKKAT ETMESİ GEREKEN NOKTALAR
MOTOSİKLET KULLANIRKEN AŞAĞIDAKİ TEMEL KURALLARA UYMAK SİZİ SEVDİKLERİNİZE BAĞLAR
Motosiklet denetimlerinde: araç tescil belgesi, araç trafik belgesi, sigorta poliçesi ve A2 sürücü belgesinin ibraz edilmesi, trafik belgesi üzerindeki son muayene geçerlilik süresinin aşılmamış olması zorunludur.
Kask takmak motosiklet sürücüleri ve yolcular için yasal bir zorunluluktur.
İkiden fazla motosikletin taşıt yolunda **yan yana** sürülmesi yasaktır.
Sürücü arkasında oturma yeri olan motosikletlerde **1 kişiden fazla** yolcu alınması gerekmektedir.
Motosiklet üzerinde akrobatik hareketler yapmak, diğer aracı takip ve geçme kurallarına uymayarak **trafik güvenliğini tehlikeye sokmak** suçtur.
Motosiklet sürücüleri araçlarını kullanırken gidonu **iki elleri** ile tutmak zorundadır.
Motosiklet kullanırken **elde paket, bagaj** gibi yükler taşınmaz.
YAŞAMDAN HIZLA UZAKLAŞMAMAK İÇİN TRAFİK KURALLARINA UYUNUZ

38-GÜVENLİ MOTOSİKLET SÜRÜŞ TEKNİKLERİ EĞİTİMİ III (17 Ağustos– 18 Eylül 2013) (Trafik)

2012 yılında yapılan projenin yaz dönemi motosiklet kazalarında %56'lık bir düşüş sağlaması nedeniyle proje 3'üncü kez 02/08/2013 tarihli Valilik oluru ile 100 kişi için düzenlenmiştir. 17 Ağustos 2013'te ilk eğitimlerine başlanan proje 18 Eylül 2013 tarihine

kadar devam etmiş, katılımcılara kurs sonunda katılım belgesi ve kask verilmiştir. Projeler kapsamında toplam 400 vatandaşımıza İleri ve Güvenli Motosiklet Sürüş Teknikleri hakkında bilinçlendirme eğitimi verilmiştir.

39- TRAFİK BİLGİ YARIŞMASI PROJESİ (ŞOFÖRLER YARIŞIYOR)- (08 Aralık 2012-04 Mayıs 2013) (TRAFİK)

Geçimini şoförlük yaparak kazanan 72 kişinin katılımıyla gerçekleştirilen bilgi yarışması yerel televizyon kanalında 22 hafta süresince yayınlanmış olup, yarışmanın finali Karayolu Trafik Güvenliği Haftasında yapılmıştır.

40- TRAFİK BİLGİ YARIŞMASI PROJESİ (OKULLAR YARIŞIYOR-1) 06 Ocak 2013-05 Mayıs 2013 (Trafik)

24 liseden 72 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilen bilgi yarışması yerel televizyon kanalında 22 hafta süresince yayınlanmış olup, yarışmanın finali Karayolu Trafik Güvenliği Haftası ile Gençlik Haftasında yapılmıştır.

41-YAŞAM İÇİN BİR DAKİKA MOLA PROJESİ (TRAFİK)

Karayolu üzerinde oluşturulan stantta projeksiyon cihazı ile emniyet kemerinin önemi, alkollü araç kullanmanın zararları, cep telefonu ile konuşmanın olumsuz etkileri, aşırı hız ve hatalı şerit değiştirmeden kaynaklanan kazaları içeren birer dakikalık videolar gösterilerek, sürücü ve yolcular bilgilendirilerek trafik kazaları ve bu kazalarda meydana gelen ölümlerin ve yaralanmaların önüne geçilmesine çalışılmaktadır.

42-POLİSCAN TRAFİKTE PROJESİ (ÇOGEP-ONAY AŞAMASINDA-TRAFİK)

ÇOGEP kapsamında hazırlıkları yapılan ilköğretim çağındaki 05-12 yaş arası öğrencilere yönelik hazırlanan proje ile genel olarak çocukların sosyal kültürel yönden gelişmeleri ve topluma gelecekte faydalı bireyler olmasının sağlanması hedeflenmektedir.

43- SAĞLIKLI HAYAT İÇİN İLK ADIM PROJESİ (PERSONEL-REHBERLİK)

Emniyet Müdürlüğü personeline yönelik sigaranın iş, aile ve sosyal hayatta olumsuz etkilerini azaltmak, günlük görev stresinden uzaklaştırmak, yaşamlarını sağlıklı olarak sürdürmek, kaynaşmalarını ve birlikteliklerini sağlamak amacıyla;

- 16 takımdan oluşan birimler arası halı saha futbol/voleybol turnuvası organize edilmiştir.
- Erzincan Üniversitesi Tıp fakültesi öğretim üyeleri ve Devlet Hastanesi doktorları tarafından seminerler verilmiştir.
- Personele sigarayı bıraktırmayı özendirmek amacıyla kapalı yüzme havuzundan istifade etmeleri sağlanmıştır.
- Proje kapsamında sigarayı bırakan 71 personele 31 Mayıs 2013'te düzenlenen törenle çeşitli hediyeler verilmiştir.

44-ÖZEL GÜVENLİK BİLGİLENDİRME SEMİNERİ

İlimizde görev yapan 613 Özel Güvenlik Görevlisinden 200 özel güvenlik görevlisine Asist Hizmet Binasında görev alanlarında meydana gelebilecek Terör,

Güvenlik ve Asayiş olaylarına karşı ortak hareket tarzı geliştirmek ve bilgilendirmek amaçlı eğitim semineri düzenlenmiştir

45-KAPALI DEVRE KAMERA SİSTEMİ (CCTV) VE PLAKA TANIMA SİSTEMİ (PTS) PROJESİ (MUHABERE)

Proje kapsamında; Valilik ve Emniyet Müdürlüğü ek hizmet binasının (Asayiş-KOM-Olay Yeri Şube Müdürlükleri) bulunduğu kampüslere çevre güvenliği için kapalı devre güvenlik kamera sisteminin kurulması, Erzincan-Sivas yolu mevcut plaka tanıma sisteminin taşınması, Erzincan-Gümüşhane yoluna yeni plaka tanıma sisteminin kurulması ve mevcut plaka tanıma sistemi kameralarının gelişmiş yeni kameralar ile değiştirilmiş olup faaliyete geçirilmiştir.

46-ERZİNCAN İLİ 8 İLÇESİNE KENT GÜVENLİK YÖNETİM SİSTEMİ YAPILMASI PROJESİ (MUHABERE)

Erzincan ili 8 ilçesine (Refahiye, Kemah, İliç, Tercan, Kemaliye, Üzümlü, Çayırılı, Otlukbeli) 43 noktada 42 si hareketli 20 si sabit 62 kamera ve Kemah, Kemaliye, Tercan, Refahiye ilçelerine 1 adet olmak üzere toplamda 4 adet PTS sisteminin kurulumu tamamlanmış ve faaliyete geçirilmiştir.

2015 Faaliyet ve Projeler

1- Telefon Dolandırıcılarına Karşı Bilinçli Vatandaş Projesi ile, bilgilendirme amaçlı 3.500 adet broşürün dağıtımını gerçekleştirilmiş, halkın yoğun olarak bulunduğu yerlere afişler asılmış, mahalle toplantılarında vatandaşlarımız ile ilgili kurumların personelinin bilgilendirilmesi türü çalışmalar yapılmıştır. 31.05.2015 tarihi itibari ile proje sona ermiştir.

2-Gençlerimizi Siber Suçlardan Koruyalım Projesi kapsamında, merkezde üniversiteye bağlı bölümlerde, ilçelerimizde ise ortaöğretim kurumlarında, Nisan-Mayıs aylarında 26 okulda yaklaşık 4.000 gencimizin, sanal ortam ve internet kullanımı hakkında bilgilendirilmesi amacıyla uzman personelce seminerler verilmiş, konu ile ilgili broşürlerin dağıtımını gerçekleştirilmiştir. 31.05.2015 tarihi itibari ile proje sona ermiştir.

3- Umutlu Yarınlar Projesi

2014 yılı içerisinde 38 öğrenci ile hayata geçirilen ve başarılı sonuçlar elde edilen Onlar Bizim Geleceğimiz Projesi, 2015 yılında Umutlu Yarınlar Projesi adı altında, genişletilmiş etkinliklerle (*bowling, kayak, il dışı gezi, etüt programları*) desteklenerek sürdürülmüştür.

4- Erzincan'ın Yıldızları Projesi

Şehir merkezinde bulunan 20 ortaokuldan suça karışma riski bulunan 200 öğrenci tespit edilerek, ortaokullar arası *Erzincan Yıldızlarını Buluyor Halı Saha Futbol Turnuvası* düzenlenmiştir. Futbol turnuvasının finalinde dereceye giren takımlarımız ve gol kralı Valimiz ve Sayın Süleyman KAHRAMAN tarafından kupa ve madalya ile ödüllendirilmiştir.

5- Anlat Bana Polis Amca Projesi

İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile yapılan ortak çalışmayla, polis sorumluluk bölgesinde bulunan 33 ilkokulda yaklaşık 4.000 öğrenci ve ailelerine çeşitli konularda seminerler düzenlenmiştir. Seminere

katılan çocuklara çeşitli hediyeler (kalemlik, kurşun kalem, not defteri) verilmiştir.

2016 Faaliyet ve Projeler

1-) Gönül Köprüsü Projesi kapsamında

Risk altında olduğu değerlendirilen farklı liselerde eğitim gören 15-18 yaş gurubu 50 çocuğumuz tespit edilerek bir dizi kurs (yağlı boya, tekvando, hüsnü hat vb.) ve eğitim verilmesi sağlanacaktır. 9 ay süresince gençlerimiz ile iletişim kurulacak, dersleri takip edilecek, mayıs-haziran ayında il dışı Trabzon- Rize gezisi düzenlenecek, polis hatıra ormanına fidan dikilecek, huzurevi ziyaret edilecektir.

2-) Minik Kalpler Projesi kapsamında;

İl Merkezi polis sorumluluk bölgesinde bulunan kenar mahallerdeki okulların anasınıfı öğrencilerine yönelik Kanka polis ziyareti, 155 anlatımı ve oyuncak silahını getir yeni oyuncağını götür etkinlikleri düzenlenmesi planlanmaktadır.

ÇOGEP (Çocuk ve Gençler Sosyal Koruma ve Destek Programı) kapsamında hazırlanan Minik Kalpler Projesi ile Gönül Köprüsü Projesi birleştirilerek, Gönül Köprüsü ismi ile uygulanacaktır.

3-) Siber Güvenlik Bilinçli Gençlik Projesi kapsamında

Lise eğitimine yeni başlamış ve 9. sınıf da öğrenim gören gençlerimize yönelik sanal ortamda bilgisayarın sağlıklı kullanımı ve karşılaşılabileceği suçlar hakkında bilgilendirme eğitimleri verilmesi planlanmaktadır. Yaklaşık 4.500 gencimize yönelik Facebook, Twitter, Instagram kullanımı, ve bilgilendirme çalışmaları yapılması planlanmaktadır.

ÇOGEP kapsamında hazırlanan proje, EMG tarafından onaylanmış, bu bağlamda, mal ve hizmet alım işlemlerin için araştırmalar devam etmektedir.

4-) Anlat Bana Polis Amca Projesi-2 kapsamında

24 ortaokulda yaklaşık 4.000 öğrenci ve ailelerine çeşitli konularda seminer verilmesi planlanmaktadır. Bu kapsamda okullara gidilerek 6. ve 7. sınıf öğrencilerine Çocuk Şube Müdürlüğü personeli tarafından çocuk polisi tanıtılacak, sık karşılaşılan çocuk suçları hakkında bilgilendirme yapılacak, tavsiyelerde bulunulacak, okul ev arası güvenli koridorun oluşturulması konularında çocuklar bilgilendirilecektir.

5-) Polis Amcam Benim Dünyam Projesi

Tercan İlçe Emniyet Müdürlüğünce hazırlanan proje kapsamında; çocukların bedensel ve zihinsel gelişiminin destekleyen, eğitim ve bilgiye dayalı, faaliyetler düzenlenecek, çocuk oyun parkı kurulacak, sosyal uyum alanları, eğitici ve bilgilendirici, materyaller (panolar),bilboard levhaları ile güncel eğitimlerde bulunulacak ve sosyal birliktelik sağlanacaktır.

6-) Amansız, Nedensiz, Mutluluk Kaynağı Çocuklarımız Projesi

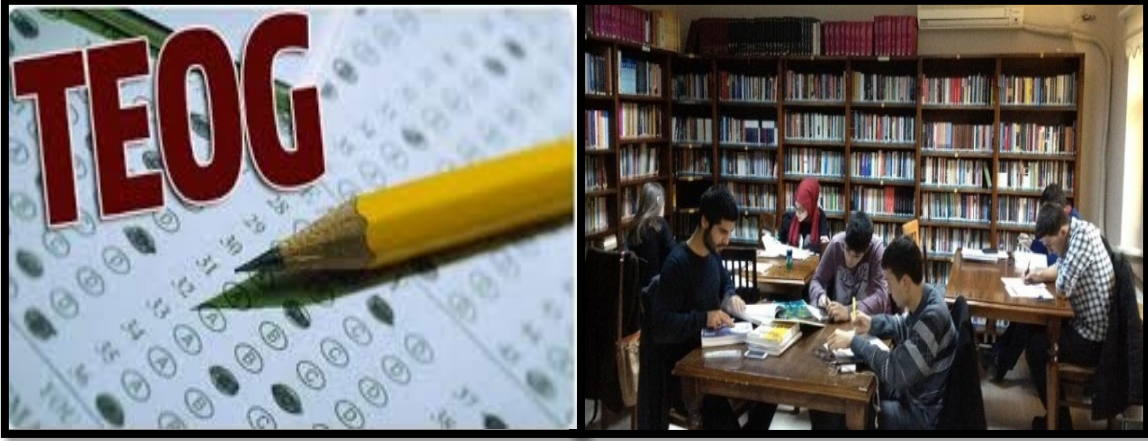
Refahiye İlçe Emniyet Müdürlüğünce hazırlanan proje kapsamında; polis sorumluluk bölgesinde bulunan anasınıfı öğrencilerine yönelik Kanka polis ziyareti, 155 anlatımı ve oyuncak silahını getir yeni oyuncaklarını götür etkinlikleri düzenlenecektir.

7-) Can Kardeşim Projesi kapsamında

2016 yılı içerisinde 26-27 Nisanda yapılan TEOG sınavlarına kadar 18 çocuğumuz ile ilgili Emniyet Müdürlüğü kütüphanesinde 12 hafta süresince hafta sonları etüt programı düzenlenmiş, programlarda tüm dersler ile ilgili yaprak testler takdim edilerek Eğitim fakültesi mezunu Polis Memuru arkadaşlarımızca konu anlatımları yapılmış, servis imkânı sağlanarak, kek, meyve suyu ve su ikram edilmiştir.

2017 Faaliyet ve Projeler

Birbirinden farklı alanlarda (Toplum Destekli Polislik, Asayiş, Kaçakçılık/Organize Suçlar ve Terörle Mücadele, Trafik gibi) sürdürülen projeli çalışmalarla;

İnsanları suça sürükleyen etmenlerin ortadan kaldırılması,

Proaktif bir anlayışla ve profesyonel bir şekilde suçla kaynağında mücadele edilmesi,

Güvenlik güçlerimize duyulan güvenin perçinlenmesi hedeflenmektedir.

1-) Polis Memuru Salih ZENGİN Zenginleştirilmiş Kütüphane Projesi

İliç ilçemizde öğrenim gören çocuk ve gençlerin sosyal ve kültürel gelişimine katkı sağlamak, eğitim başarılarını artırmak, mümkün olduğunca çok sayıda çocuk ve gence okuma bilinci ve alışkanlığını kazandırmak amacıyla 23 Nisan ilkokuluna Z Kütüphane açılmıştır.

2-) Gençlerle Tarihe Yolculuk Projesi

Milli, manevi, kültürel ve ahlaki değerlerine bağlı tarihini ve kültürünü bilen gençlerin yetiştirilmesine katkı sağlamak amacıyla maddi olanakları yetersiz olan 15-18 yaş grubundan 100 öğrencimizle İstanbul ve Çanakkale illerine gezi programı düzenlenecektir.

2018 Faaliyet ve Projeler

1-) Biz Anadoluyuz Projesi

Farklı sebeplerle kendi benliği ve kültüründen uzaklaşmaya başlayan çocuk ve gençlerimizin milli ve manevi duygularını güçlendirmek amacıyla Çanakkale ve İstanbul illerimizin tarihi ve kültürel bölgelerine gezi etkinliği düzenlenmiştir.

2019 Faaliyet ve Projeler

1-Engel Sadece Bir Kelimedir Projesi

İlimiz dahilinde ikamet eden ve il merkezimizde okullarda öğrenim gören Özel eğitime ihtiyaç duyan 187 engelli çocuk ve gence yönelik kültürel ve sportif kursların verilmesi planlanmaktadır. Bu doğrultuda çocuk ve gençlerimiz sosyal hayata uyum sağlayarak öz güvenlerinin gelişmesine katkı bağlanacağı düşünülmektedir.

YÜRÜTÜLEN HİZMET VE FAALİYETLER

ETKİNLİK TÜRÜ	2018		2019	
	Faaliyet Sayısı	Katılımcı Sayısı	Faaliyet Sayısı	Katılımcı Sayısı
Mahalle Toplantıları	53	1.920	24	767
Esnaf Ziyaretleri	4.336	7.826	3.561	8.008
Kurum Ziyaretleri	1.269	4.320	1.921	6.161
Okul Etkinlikleri	737	2.317	800	5.036
TOPLAM	6.395	16.383	6.306	19.972

ETKİNLİK TÜRÜ	2020		2021	
	Faaliyet Sayısı	Katılımcı Sayısı	Faaliyet Sayısı	Katılımcı Sayısı
Mahalle Toplantıları	9	207	10	428
Esnaf Ziyaretleri	3254	6019	2378	5621
Kurum Ziyaretleri	1665	4065	1143	2655
Okul Etkinlikleri	420	1120	328	2258
TOPLAM	5348	11411	3859	10962

ETKİNLİK TÜRÜ	2020		2021	
	Faaliyet Sayısı	Katılımcı Sayısı	Faaliyet Sayısı	Katılımcı Sayısı
Mahalle Toplantıları	9	207	10	428
Esnaf Ziyaretleri	3254	6019	2378	5621
Kurum Ziyaretleri	1665	4065	1143	2655
Okul Etkinlikleri	420	1120	328	2258
TOPLAM	5348	11411	3859	10962

ETKİNLİK TÜRÜ	2021		2022	
	Faaliyet Sayısı	Katılımcı Sayısı	Faaliyet Sayısı	Katılımcı Sayısı
Mahalle Toplantıları	10	428	18	492
Esnaf Ziyaretleri	2378	5621	1963	9509
Kurum Ziyaretleri	1143	2655	1140	3216
Okul Etkinlikleri	328	2258	266	7274
TOPLAM	3859	10962	3387	20491

2022 Faaliyet ve Projeler

Güvenlik hizmetlerine toplumun katılımının sağlanması için güvenlik hizmetlerine ilişkin sorumluluk alanı huzur toplantıları yapılmaktadır.

Yapılan toplantı sayısı	Katılan vatandaş sayısı	İletilen sorun sayısı
3	58	-

Öğrencilere okul güvenliği ve günlük yaşamlarında karşılaşılabilecekleri sorunlar ve çözüm yollarına yönelik bilgilendirmeler ile polislik mesleği hakkında tanıtıcı bilgiler verilmektedir.

Öğrenci toplantısı	Öğrenci sayısı	Öğretmen sayısı
14	1286	-

Polis-Halk ilişkilerinin güçlendirilmesi, güvenlik konularında bilgi paylaşımı yaparak 112 Acil Çağrı telefonunun kullanımının aktif hale getirilmesi, suçların oluşmadan önlenmesi amacıyla ziyaretler yapılmaktadır.

Suçta maruz kalmış mağduriyet yaşamış vatandaşlar ziyaret edilerek geçmiş olsun dileklerimiz yanında güvenlik açıkları yerinde tespit edilerek bir daha aynı olayın yaşanmaması için alınabilecek tedbirler hakkında bilgiler verilmekte, Polis-Halk ilişkilerinin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Yapılan ziyaretler	Ziyaret sayısı	Görüşülen kişi sayısı
Muhtar	21	31
Okul	26	79
Dini Kurum	7	36
Kamu Kurumu	36	173
Özel Kurum	17	48
İşyeri - Esnaf	237	696
Umuma açık yer- Yüz yüze görüşülen	42	264
TOPLAM	386	1327

Yapılan ziyaretler	Ziyaret sayısı	Görüşülen kişi sayısı
Hane ziyareti	2	10
Suç mağduru ziyareti	1	1
Hasta ziyareti	10	16
Taziye ziyareti	5	40
Huzurevi- Rehabilitasyon ziyaretleri	0	0
TOPLAM	17	47

03 Aralık Engelliler Günü Münasebetiyle Sumer Özel Eğitim okulu ve Uzmanlar Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezine ziyaret yapılarak özel öğrencilerimizle vakit geçirilmiştir.

03 Aralık Engelliler Günü Münasebetiyle Erzincan Engelsiz Yaşam Bakım ve Rehabilitasyon Müdürlüğünde özel öğrencilerimizce düzenlenmiş olan programa katılım sağlanmıştır.

Yılbaşı Tedbirleri kapsamında 31 Aralık günü Şube Müdürlüğümüzce vatandaşların yoğun olduğu yerler, kıraathaneler, çayevlerinde evden hırsızlık, dolandırıcılık ve polisin yılbaşı tedbirleri konusunda bilgilendirme yapılmıştır.

ÇOGEP Bir Yürek Bir Umut Projesi kapsamında 12.12.2022 tarihinde Vali Metin İlyas Aksoy Ortaokulunda öğrenim gören 20 öğrencimizle İl Emniyet Müdürümüz Sayın Kenan KURT,14.12.2022 tarihinde Şehit Ahmet AYTEKİN Ortaokulu 20 öğrencimiz ile Sayın Valimiz Mehmet MAKAS, 15.12.2022 tarihinde Şehit Astsubay Tamer Meriç Ortaokulunda öğrenim gören 5 öğrencimiz ile Kıdemli Binbaşı Jandarma Komutanı Ergin YILMAZ makamında bir araya gelerek, 55 öğrencimiz Toplum Destekli Polislik Şube Amirlerimizce okullarında ziyaret edilerek etkinlik rol-model etkinliği gerçekleştirilmiştir.

ÇOGEP Bir Yürek Bir Umut Projesi kapsamında ilimiz merkez okullarında eğitim gören Anaokulu, İlkokul,Ortaokul, Lise öğrencilerine Trafik Güvenliği, Güvenli İnternet Kullanımı,112 Acil Çağrı Hattı Tanıtımı ve genel güvenlik konularında bilgilendirme seminerleri yapılmış öğrencilere çeşitli hediyeler dağıtılmıştır.

ÇOGEP Bir Yürek Bir Umut Projesi kapsamında 07 Kasımda ilimiz Fatih Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde bulunan 15 öğrenci ile bağlama kursu eğitimine başlanmış öğrencilerimize bağlamaları hediye edilmiştir.

S.N	PROJE İSİMLERİ	2012 YILI	2013 YILI	2014 YILI	2015 YILI	2016 YILI	2017 YILI	2018 YILI	2019 YILI	2022 YILI
1	Toplum Liderlerini Teşkilatlandırma	X								
2	Toplumla El Ele Suçla Etkin Mücadele	X								
3	Kullanmadığımız Eşyaları İhtiyaç Sahiplerine Verelim	X								
4	Polis Tiyatro Şenliği		X							
5	İz Bırakan Düşler		X							
6	Kankan Seni Bekliyor			X						
7	Can Kardeşler			X						
8	Yalnız Değilsiniz			X						
9	Sokakta İlk Adımlar			X						
10	Sessiz Çığlık			X						
11	Onlar Bizim Geleceğimiz			X						
12	Umutlu Yarınlar				X					
13	Erzincanın Yıldızları				X					
14	Polis Amca				X					
15	Polis Amca 2					X				
16	Gönül Köprüsü					X				
17	Siber Güvenlik Bilinçli Gençlik					X				
18	Can Kardeşim					X				
19	İliç Z Kütüphane						X			
20	Biz Anadoluyuz							X		
21	Engel Sadece Bir Kelimedir								X	
22	Bir Yürek Bir Umut									X

Tablo 1 TOPLUM DESTEKLİ POLİSLİK ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜMÜZCE YILLARA GÖRE UYGULANAN PROJE TABLOSU

CUMHURİYETİN 100. YILINDA ERZİNCAN

V JANDARMA TEŞKİLATI VE ERZİNCAN İL JANDARMA KOMUTANLIĞI

JANDARMA KOMUTANLIĞI HAKKINDA GENEL BİLGİ

Tanımı

Türkiye Cumhuriyeti Jandarması, emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlayan ve diğer kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin verdiği görevleri yerine getiren, silahlı genel kolluk kuvvetidir.

Bağlılık Durumu

1983 tarih ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilatı Görev ve Yetkileri Kanunu ile 1934 tarih ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Sâlahiyet Kanunu'nda ve diğer yasalarda kendisine verilen görevleri yerine getiren Jandarma Teşkilatı, İçişleri Bakanlığına bağlı olarak çalışır. Jandarma birlikleri; seferberlik ve savaş hallerinde, Cumhurbaşkanı kararıyla belirlenecek bölümleriyle Kuvvet Komutanlıkları emrine girer, kalan bölümüyle normal görevlerine devam eder

Jandarmanın Görevleri

Jandarmanın sorumluluk alanlarında genel olarak görevleri şunlardır.

a) **Mülki görevleri;** emniyet ve asayiş ile kamu düzenini sağlamak, korumak ve kollamak, kaçakçılığı men, takip ve tahkik etmek, suç işlenmesini önlemek için gerekli tedbirleri almak ve uygulamak, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinin dış korunmalarını yapmak, Adli ve askeri görevler dışında kalan ve diğer kanun ve nizam hükümlerinin icrası ile bunlara dayalı emir ve kararlarla Jandarmaya verilen görevleri yapmak.

b) **Adli görevleri;** işlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin adli hizmetleri yerine getirmek.

c) **Askeri görevleri;** Kanunlarla ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen askeri hizmetleri yerine getirmek.

Kurumsal Kimlik

Jandarma Genel Komutanlığı logosunda yer alan "dört adet yıldız" Jandarma Genel Komutanlığı'nın seviyesini, "meşe yaprağı" sürekliliğini, "meşale" eğitimi ve öğretimi, "Türkiye haritası" mülki görevlerini, "terazi" adli görevlerini, "süngü" askeri görevlerini, "1839" ise kuruluş yıldönümünü simgelemektedir.

Tarihçe

Dünya milletleri ile karşılaştırıldığında, düzenli ve uzun ömürlü devletler kurma yeteneğini ve gücünü göstermiş olan Türkler, tarih sahnesinde gördükleri günden bu yana düzenli devlet anlayışlarının yanı sıra, ülkelerinde emniyet ve asayişin sağlanması yolunda koydukları yasalar ve töreler ile de dikkat çeken bir millet olmuştur. Eski Türklerde Başbuğ, Kağan, Hakan diye anılan hükümdarlar aynı zamanda emniyet ve asayiş hizmetleriyle bizzat uğraşmışlardır. Orhun Kitabeleri'nde Yargan olarak geçen ve Hakanların emrinde, emniyet ve asayiş sağlayan bir zabitanın bulunduğu bilinmektedir.

Selçuklularda Surta, Osmanlılarda Subaşılar, daha sonraları Zaptiyeler ve yakın tarihte Jandarma, emniyet ve asayiş hizmetlerini yürüten askeri kolluk teşkilatları olarak görülmektedirler.

Osmanlı Dönemi

Osmanlı Devleti'nde; kazalarda Kadılar emrindeki Subaşılarla, sancaklarda Mirliya veya Sancak Beyleri, eyaletlerde ise Mir-i Miran veya Beylerbeyi askeri ve mülki birer otorite olarak emrindeki askerlerle emniyet ve asayiş hizmetlerini yürütmüşlerdir. Devletin başkenti İstanbul'da ise emniyet ve asayiş hizmetleri farklı bir teşkilat tarafından yürütülmüştür. Bu amaçla İstanbul'un içinde ve dışında asayiş karakolları açılmış ve bu karakollarda Karakullukçu denen Yeniçeriler görev almıştır.

Yeniçeri Ağası, Cebecibaşı, Cebeciler, Kaptan Paşa, Topçubaşı ve Topçular, Bostancıbaşı ve Bostancılar, devletin emniyet ve asayişinin sağlanmasında görevli ve sorumlu isimler olarak tarihe geçmişlerdir. 18 Haziran 1826'da Yeniçeriliğin ortadan kaldırılmasından sonra emniyet ve asayiş hizmetleri; 'Asakir-i Muntazama-i Mansuri', 'Asakir-i Muntazama-i Hassa' ve 1834 tarihinde Anadolu ve Rumeli'nin bazı eyaletlerinde 'Asakir-i Redife' adı altında kurulan askeri teşkilatlar tarafından yürütülmüştür. Bu birlikler Jandarma'nın temelini oluşturmakla beraber, Jandarma terimi ilk defa 1839'da Tanzimat Fermanı'nın ilanını takip eden yıllarda yayımlanan tatbik kararnamelerinde görülür.

Tanzimat Fermanının ilan edildiği 1839 yılı ile Asakir-İ Zaptiye Nizamnamesi (Askeri Kolluk Tüzüğü)'nin yürürlüğe girdiği 14 Haziran günü birleştirilerek, *14 Haziran 1839 tarihi, Jandarma'nın kuruluş tarihi olarak kabul edilmiştir. 1879 yılında ise, Türk Jandarması günümüzde kullanılan şekli ile Jandarma adını almıştır.*

1908'de modernleşmesine devam eden teşkilat, 1909'da Harbiye Nezaretine bağlanmış ve Umum Jandarma Kumandanlığı adını almıştır. 1. Dünya Savaşı esnasında, iç güvenliği sağlamaya devam eden Jandarma, aynı zamanda ülke savunması için de cepheelerde savaşmış, özellikle Çanakkale Savaşları'nda büyük başarılar göstermiştir.

Cumhuriyet Dönemi

29 Ekim 1923'te Cumhuriyetin ilanından sonra, Jandarma teşkilatında yenileştirme çalışmaları başlatılmıştır. Bu kapsamda; Jandarma Bölge Müfettişlikleri ve İl Jandarma Alay Komutanı 10 Haziran 1930 tarihinde 1706 sayılı Kanun çıkarılmış ve Jandarma Teşkilatı bu günkü hukuki statüsünü kazanmıştır.

1935 yılında Jandarma Subaylarının Harp Okulu'nda yetiştirilmesi esas kabul edilmiştir. 1937 yılında, dönemin jandarma teşkilatının yasal dayanağını oluşturan "Jandarma Teşkilat ve Vazife Nizamnamesi" yürürlüğe girmiş ve bu kanunla emniyet ve asayiş görevlerine ilave olarak, cezaevlerinin korunması görevi de Jandarmaya verilmiştir.

1939 yılında jandarma teşkilatı; Sabit Jandarma Birlikleri, Seyyar Jandarma Birlikleri, Jandarma Eğitim Birlikleri ve Okullar olmak üzere dört grup halinde yeniden düzenlenmiştir.

Yakın Dönem

1956 yılında yürürlüğe giren bir kanunla, Gümrük Umum Kumandanlığı tarafından yürütülen sınır, kıyı ve karasularımızın, emniyet ve korunması ile gümrük bölgelerinde kaçakçılığı men, takip ve tahkik görev ve sorumluluğu, Jandarma Genel Komutanlığı'na verilmiştir. Bu görev 21 Mart 2013 tarihinden itibaren Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na devredilmiştir.

1957 yılında Jandarma Sınır Birlikleri tugaylar haline dönüştürülmüş, ayrıca Jandarma Eğitim Tugayları kurulmuştur.

1961 yılında Jandarma Bölge Komutanlıkları kurulmuştur.

1963 yılında Foça'da Jandarma Komando Okulu açılarak, komando eğitimine başlanmış, buna bağlı olarak jandarma komando birlikleri teşkil edilmiştir.

1961 yılında İlk Jandarma Bölge Komutanlığı Ankara'da kurulmuştur.

1968 yılında Diyarbakır'da Hafif Helikopter Bölük Komutanlığı adı altında ilk Jandarma Havacılık Birliği kurulmuştur.

1974 yılında Jandarma Komando Birlikleri ile Jandarma Havacılık Birlikleri Kıbrıs Barış Harekatı'na katılmış ve Kıbrıs Türkü'nün bağımsızlık mücadelesinde de ön saflarda yerini almıştır.

1982 yılında 2692 sayılı Kanun ile kıyı ve karasularımızın korunması görevi Sahil Güvenlik Komutanlığı'na devredilmiştir.

1983 yılında 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu yürürlüğe girmiştir.

1988 yılında 3497 sayılı Kanun ile kara sınırlarımızın korunması ve güvenliğinin sağlanması görevi Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na verilmiş, ancak İran ve Suriye Sınırının bir kısmı ile Irak Sınırının tamamının sorumluluğu halen Jandarmada bulunmaktadır.

Sorumluluk sahasında meydana gelen olaylarla ilgili olarak, suç ve suç delillerinin bilimsel yollarla araştırılması ve yargıya götürülmesi amacıyla 23 Mart 1989 tarihinde

başlatılan bir çalışma ile 1993 yılında Ankara'da Jandarma Kriminâl Daire Başkanlığı (JKDB), 1994 yılında Van, 1998 yılında Bursa, 2005 yılında ise Aydın Jandarma Bölge Kriminâl Lâboratuvar Amirlikleri kurulmuştur. Lâboratuvarların kuruluş faaliyetlerine paralel yürütülen çalışmalar kapsamında:

(81) İl Jandarma Komutanlığı bünyesinde Olay Yeri İnceleme Timleri(OYİT),

(34) İl Jandarma Komutanlığı bünyesinde (41) adet Patlayıcı Madde İmha Unsuru,

(14) İl Jandarma Komutanlığında Parmak ve Avuç İzi Kısım Amirlikleri,

(388) İlçe Jandarma Komutanlığı bünyesinde Olay Yeri İnceleme Birimleri (OYİB) teşkil edilmiştir.

Jandarma, 1984 yılından günümüze kadar geçen süre içerisinde, ülkemizin bölünmez bütünlüğüne kasteden başta PKK/ KONGRA-GEL olmak üzere tüm terör örgütlerine karşı, özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri ve Karadeniz Bölgesi ile bütün ülke saatinde terörle mücadelenin en önemli unsuru olmuştur.

Bu uğurda binlerce şehit ve yaralı veren Jandarma, bundan sonra da her ne pahasına olursa olsun ülkemizin birlik ve beraberliğini korumaya devam edecektir. PKK/KCK terör örgütüyle mücadele içerisinde olan Jandarma Genel Komutanlığı, büyük başarılar göstermiştir.

1998'de FIEP'e üye olan Jandarma, 2010'da Avrupa Jandarma Kuvveti (AJK)'ne gözlemci üye olmuştur.2016 yılında 668 sayılı kanun hükmünde kararname ile 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu 4'üncü maddesinde yapılan değişiklik ile Jandarma Genel Komutanlığı İçişleri Bakanlığına bağlanmıştır.2018 yılında ise Suriye'nin kuzeyine düzenlenen "Zeytin Dalı Harekâtı"nda büyük

başarılar göstermiştir.

Jandarma Genel Komutanlığı halen, ülkemiz genelinde 3.056 İç Güvenlik Birliği, 218 Komando Birliği, 162 Cezaevi Birliği, 160 Koruma Birliği ve 4 Havacılık Birliği olmak üzere toplam 3.600 birimiyle, vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğini sağlamak amacıyla 24 saat esasına göre çalışmaktadır.

İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER

1 - Fiziksel Yapı

Jandarma Genel Komutanlığı kendisine tahsis edilen çeşitli kışla ve hizmet binalarında, teşkilat ve malzeme kadrolarında belirtilen silah, araç, gereç ve personel ile faaliyetlerini sürdürmektedir. İdare bünyesinde toplam 18.124 adet hizmet binası ve 19.111 adet lojman (daire) bulunmaktadır.

Teşkilat Yapısı

Jandarma Genel Komutanlığının teşkilat yapısı;

Teknoloji ve Bilişim Altyapısı

Teknolojinin çok hızlı geliştiği, bireysel hakların ön plana çıktığı bu dönemde; hukuk sistemindeki gözaltı süresinin kısılması, sorgulama ve araştırmalarda insan haklarının

Binanın Cinsi	Miktarı
Jandarma Komando Tugay Komutanlığı Hizmet Binası	3
Jandarma Bölge Komutanlığı Hizmet Binası	6
İl Jandarma Komutanlığı Hizmet Binası	81
İlçe Jandarma Komutanlığı Hizmet Binası	934
Jandarma Karakol Komutanlığı Hizmet Binası	2.094
Yatakhane, Yemekhane, Garaj, Depo, Sosyal Tesis vb. Hizmet Binaları	15.006
Lojman (Daire)	19.111
Hizmet Binaları ve Lojman Toplamı	37.235

Bina Durumu

korunması, mahkemelere tanık ifadelerinin yanında maddi delillerin de sıhhatli bir şekilde sunulması, teknolojiye azami derecede yararlanmayı zorunlu hale getirmiştir.

Jandarma Entegre Muhabere ve Bilgi Sistemi (JEMUS)

Suç ve suçlu sorgulama, bilgi toplama, saklama ve bilgiye ulaşım ile karar verme faaliyetlerinin

otomasyona geçirilmiş sistemler üzerinden yapılarak, ses ve verinin devriye seviyesine kadar ulaştırılıp alınabilmesine imkân sağlayacak olan JEMUS Projesinin telsiz bölümü kullanılmaktadır. Bütçe imkânları doğrultusunda ülke genelinde tamamlanması hedeflenen proje ile jandarma birliklerine; modüler, diğer sistemlerle bütünleşebilir ve teknolojik gelişmelere açık yapıda, diğer kamu kurumlarının da sisteme entegre olabilmesine imkân verebilecek nitelikte sayısal, sabit ve mobil sistemlerden oluşan bir haberleşme ağına kavuşturulmakta, ulusal savunma sanayi sektörüne uluslararası standartta bir kamu telsiz haberleşmesi teknolojisi kazandırılmaktadır.

a-Araç Takip Sistemi Uygulamaları

Telsiz bölümünün devreye alınmasıyla birlikte, il jandarma komutanlıkları harekât merkezlerinde 24 saat esasına göre görev yapan operatörlere teknolojik destek sağlanmakta motorlu ve yaya devriyelerin konumları anlık olarak takip edilerek en kısa zamanda istenen bölgeye yönlendirilmektedir.

b-Plaka Tanıma Sistemi Uygulamaları (PTS)

Geçmiş ve anlık geçiş yapan araçların plaka bilgileri sayesinde veri analizi yapılarak suç ve suçlularla mücadelede etkinliği artıran, önleyici kolluk ve olay aydınlatmada aktif olarak kullanılan ve önem arz eden sistemler bütünüdür. Sistemle aranan (terör ve önem arz eden);

plakası kayıp, hacizli, trafikten men, çalıntı ve sahte plakalı araçlar için sesli ve görsel uyarı vermesi sağlanmaktadır.

c-Mobil Plaka Tanıma Sistemi Uygulamaları (MPTS)

MPTS ülkemize kazandırılmış bir teknoloji olup Jandarma Genel Komutanlığına dahil edilen Mobil Plaka Tanıma Sistemi, okuma ve buna bağlı sakınca bilgisi sorgulayıp alarm oluşturan sistemler bütünüdür.

MPTS, yolu gören iki şeridi kapsayacak biçimde tasarlanmış olup geçiş yapan araçlara ait sakıncalı bilgilerin (çalıntı kaydı yok, plaka çalıntı, araç çalıntı, araç aranıyor, haciz yakalamalı araç, araç trafikten men vb.) anlık olarak sisteme düşmesini sağlamaktadır.

d-Kırsal Güvenlik Yönetim Sistemi (KGYS)

Emniyet, asayiş ve terörle mücadele hizmetlerinde; zaman, maliyet ve personel tasarrufu sağlayarak etkinliğini artıran, suç ve suçlulukla mücadelesini güçlendiren ve meydana gelen olaylarda elde edilen somut delillerle olayların kısa sürede aydınlatılmasına katkı sağlayan güvenlik sistemidir.

KGYS ile Jandarma Genel Komutanlığı sorumluluk bölgesindeki yerleşim yerleri ile turizm bölgelerinin kritik kavşak ve noktalarında kurulacak sistemler ile emniyet ve asayiş hizmetlerinin nitelik ve kalitesi artırılarak kolluk hizmetlerinin daha çağdaş görev anlayışı ile sunulması hedeflenmektedir.

e-İHA Görüntülerini Mobil Cihazlara Aktarma Sistemi (KUZGUN)

Teröristle mücadele harekâtı, asayiş olayları ve doğal afetlerle mücadelede İHA görüntülerinin tablet ve bilgisayar üzerinden izlenmesini sağlayan sistemdir.

Komando tabur komutanlıklarının komuta kontrol etkinliği artırılarak sorumluluk sahasına giren İHA'ların aktardığı görüntüler anlık olarak izlenebilmektedir.

f-Sorgulama Uygulamaları

Motorlu ve yaya devriyeleri; mesajlaşma, suçlu ve suç sorgulama, silah ve silah ruhsatı sorgulama, araç ve araç ruhsatı sorgulama, ehliyet ve ceza puanı ile kayıp malzeme sorgulaması; yaya devriyeleri ise SMS mesajlaşma, suçlu ve suç sorgulama, araç sorgulaması yapabilmektedir.

g-JEMUS Projesi İle;

- Sayısal muhabere emniyetli ses ve veri haberleşmesi,
- Telli-telsiz tamamlama ile telsiz ve telefon abonelerinin birbiri ile görüşmesi,
- Mesaj alış verişi,
- Fotoğraf aktarımı,
- Motorlu devriye seviyesinde kimlik, silah, araç, ehliyet ve kayıp malzeme sorgulaması,
- Yaya devriye seviyesinde el telsizi ile suçlu ve araç sorgulaması,

□ El telsizi ile telsiz sistemi üzerinden iller arası haberleşebilme,

□ Güncel uydu görüntüleri kullanılarak ülke genelinde araç takibi ve devriyelerin merkezden takip edilmesi ve görevlendirilmesi yeteneği kazanılmaktadır.

□ Adalet Bakanlığının Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) kapsamında, adli makamlarla yazışmak ve suçlu sorgulaması yapmak amacıyla ilçe jandarma komutanlığı seviyesinde merkezi internet bağlantısı yapılmıştır.

Bilgi Sistemleri Teçhizatı Projesi

Karargâh, kurum ve birliklerde; idari, mali işlemler ile emniyet ve asayiş hizmetlerinin daha etkin, süratli ve kesintisiz yürütülmesi amacıyla ihtiyaç duyulan bilgi sistem malzemeleri, ihtiyaçların karşılanmasına yönelik olarak yürütülmektedir.

Emniyet ve asayiş hizmetlerinin uygulama yazılımlarından azami istifade edilerek otomasyon ortamında yürütülebilmesini sağlamak üzere gerçekleştirilen Bilgi Sistemleri Teçhizatı Projesi kapsamında, bilgisayar ve çevre birimlerine yönelik olarak; ihtiyaç analizi, planlama, tedarik ve işletim faaliyetlerine devam edilmektedir.

WEB Tabanlı Bilgi Sistem Yazılımları

Tüm jandarma birliklerince ihtiyaç duyulan kurumsal yazılımlar WEB tabanlı yapıda merkezi olarak hizmete geçirilmiştir. Bu sayede Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde personel, asayiş, istihbarat, maliye ve lojistik konularında bilgiye ulaşım ile karar verme faaliyetlerinin otomasyona geçirilerek daha sağlıklı, süratli ve güvenilir bir şekilde yapılabilmesi sağlanmaktadır.

Jandarma Genel Komutanlığı karargâhı ve bağlı birlik harekât merkezlerinde bulunan “Acil Çağrı Konum Belirleme” ile 112 Acil Çağrı Merkezleri hattını arayarak jandarma birimlerinden yardım isteyen vatandaşlara en kısa sürede ulaşılabilmekte, arayan vatandaşların konum bilgileri anında operatörlerden alınarak, aranılan noktanın yeri bir alan olarak harita üzerinde gösterilmektedir.

Video Konferans Sistemi (VKS)

Jandarma Genel Komutanlığı ve bağlı birlikleri arasında, komuta kontrol ve koordinasyon faaliyetlerinin daha etkin ve verimli şekilde yerine getirilmesi amacıyla uzaktan görüntülü haberleşme imkânı sağlayan sistem kullanılmaktadır.

Kriminal Laboratuvarlarda Yapılan İnceleme ve Analizler

Jandarma Genel Komutanlığının suç ve suçlu ile mücadelede kriminal etkinliğini artırmak amacıyla konusunda uzman personelden oluşan bir “kriminal sistem” oluşturulmuştur. Bu sistem içerisinde, kriminal laboratuvarların yanı sıra; olay yeri inceleme timleri, patlayıcı madde imha timleri, parmak izi inceleme timleri, kriminal adli bilişim timleri ile mayın ve el yapımı patlayıcı tespit ve imha kısımları yer almaktadır.

Kriminal laboratuvarlarında yapılan inceleme ve analizler:

Parmak İzi İnceleme Laboratuvarında; bulgu ve deliller üzerinde ışıksal, fiziksel ve kimyasal yöntemler kullanılarak parmak ve avuç izleri görünür hale getirildikten sonra, öncelikle mağdur ve şüpheli şahısların parmak ve avuç izleri ile mukayese edilmekte, ayrıca Otomatik Parmak İzi Teşhis Sistemi yardımı ile veri tabanından sorgulama ve karşılaştırmaları yapılmaktadır.

Kimyasal İnceleme Laboratuvarında; toprak, metal, boya, kumaş, lif, cam ve plastik gibi delillerin karşılaştırma analizleri, giysiler üzerinde atış artığı ve atış mesafesi analizleri, uyuşturucu madde ile toksik madde analizleri ile kan örneklerinde alkol analizleri yapılmaktadır.

Balistik İnceleme Laboratuvarında; olayların aydınlatılmasında yardımcı olabilecek ateşli silah, fişek, kartuş, kovan, mermi çekirdekleri, ateşsiz silah ve antika silahları incelenmekte, mermi ilk hızı ve ateşli silahların tetik çekim kuvvetinin ölçümü yapılmaktadır. Ayrıca, atıldığı silah tespit edilemeyen suç konusu kovanlar ile laboratuvara incelenmek üzere gönderilen silahların arşiv araştırmaları Balistik Görüntüleme ve Analiz Sistemi yardımı ile veri tabanından yapılmaktadır.

El Yazısı ve Doküman İnceleme Laboratuvarında; bulgu ve deliller üzerinde el yazısı ve imza, belge (nüfus cüzdanı, pasaport ve sürücü belgesi vb.), tahrifat (pul, çek, senet, bono vb.), kalem baskı (fulaj) izi, aldatma kabiliyeti, daktilo yazısı, bilgisayar yazıcısı ve fotokopi makinesi çıktısı, banknot, mürekkep ve toner, damga, mühür ve kaşe izi incelemesi yapılmaktadır. Biyometrik imza incelemeleriyle ilgili AR-GE çalışmaları devam etmektedir.

İz İnceleme Laboratuvarında; olayların aydınlatılmasına yardımcı olabilmek maksadıyla olay yerinde tespit edilen ayakkabı izi, araç lastik izi, alet izi, ateşli ve ateşsiz silahlar ile araçlara ait motor ve şasi numaralarındaki tahrifatlar, olay yerinde bulunan ve bir bütünün parçası olduğu değerlendirilen bulgu ve deliller (kablo, far, tampon, ağaç dalı, cam gibi kırılmış, kesilmiş ya da kopmuş her türlü parça) üzerinde fiziki incelemeler yapılmaktadır.

Jandarma İz Kayıt ve Arşiv Sistemi (JİKAS) veri tabanında, şüphelilere ait ayakkabı ve araç lastikleri ile olay yerinde tespit edilen ayakkabı ve araç lastik izlerinin arşiv kayıtları tutulmaktadır. JİKAS'ta yapılan sorgulamalar neticesinde, faili tespit edilemeyen olayların çözümüne katkı sağlanmaktadır. Ayrıca araçlar üzerinde yapılan motor-şasi numarası incelemeleri kapsamında, mobil araç inceleme faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

Yanıcı ve Patlayıcı Madde İnceleme Laboratuvarında; yangın olaylarına ait bulgu ve deliller üzerinde petrol türevi yangın başlatıcı ve hızlandırıcı maddelerin mukayese analizleri, patlayıcı madde olaylarına ait patlama öncesi veya sonrası olay yerinden elde edilen bulgu ve deliller üzerinde patlayıcı madde kimyasal analizleri, zararsız hale getirilen veya imha edilen mühimmat ve el yapımı patlayıcı düzenekleri üzerinde fiziki incelemeler yapılmaktadır.

Biyolojik İnceleme Laboratuvarında; bulgular üzerinde insanlara ait biyolojik örneklerin tespiti ve niteliklerinin belirlenmesi için inceleme ve değerlendirme yapılmakta, elde edilen biyolojik örneklerin adli amaçlı DNA analizleri icra edilmektedir. Bunun yanında DNA

analizleri vasıtasıyla adli olaylarda babalık, annelik, soy bağı tespiti yapılmakta ve kimliği belirsiz cesetler kimliklendirilmektedir.

Ses İnceleme Laboratuvarında; ses kayıtlarındaki konuşmaların şüpheli şahıs tarafından yapıp yapılmadığına yönelik olarak konuşmacı tanıma incelemesi, anlaşılması güç konuşmaların anlaşılır hale getirilmesi amacıyla ses iyileştirme incelemesi, ses kayıtları üzerinde kurgu ve manipülasyon incelemesi ile hasarlı analog medyaların onarımı yapılmaktadır.

Görüntü İnceleme Laboratuvarında; görüntü/fotoğraf medyaları üzerinde iyileştirme, yüz karşılaştırma incelemesi, görüntü/fotoğraf karşılaştırma incelemesi, görüntü/fotoğraf kayıtları üzerinde kurgu ve manipülasyon tespiti, analog medya onarımı ile görüntü/fotoğraf içeriğinde yer alan obje veya şahısların boyutlarının hesaplanması ile ilgili analizler yapılmaktadır.

Veri İnceleme Laboratuvarında; sabit disk, USB bellek, CD/DVD, kamera, fotoğraf makinesi, cep telefonu, SIM kart, telsiz, GPS, faks, modem, yazıcı gibi veri depolama özelliğine sahip elektronik medyalar içerisinde bulunan silinmiş olanlar dâhil tüm veriler tespit edilebilmekte ve şifreli verilerin çözümü yapılabilmektedir. Ayrıca hasar görmüş elektronik medyalar onarılarak içerisindeki veriler kurtarılmakta, medyanın özelliğine göre internet geçmişi, sohbet ve elektronik posta kayıtları tespit edilebilmekte, manyetik kartların kopyalanmasında kullanılan düzenekler incelenebilmektedir.

Narkotik Madde Analiz Laboratuvarında; ülkemiz adına, önemli narkotik ve psikotrop madde kaçakçılığı olaylarında yakalanan uyuşturucu maddelerin menşeinin tespit edilmesi amacıyla bilimsel araştırma ve analizleri yapılmaktadır. Laboratuvarlarca narkotik ve psikotrop maddelerle ilgili kriminal laboratuvarlarında düzenlenen raporlar arasında farklılık bulunduğu, talep edilmesi halinde görüş bildirilmektedir.

Ulusal veri tabanından faydalanılarak laboratuvara gelen 2020 yılına ait 276, 2021 yılına ait 501 numunenin birbirleriyle irtibatı sağlanmıştır. Bu çalışmalarını yapabilen tek laboratuvar olarak “uyuşturucu ile mücadele” konusunda ülkemize büyük katkılar sağlanmaktadır.

Havacılık Birlikleri

Sürekli değişen ve gelişen havacılık ve savunma teknolojileri takip edilmekte, bunlara paralel olarak bütçe imkânları dâhilinde hava aracı ve sistemlerinin revizyonları ile modernizasyonları yaptırılmaktadır. Bu kapsamda;

□ Helikopterlerin güdümlü füzelere karşı korunmasını sağlamak amacıyla başlatılan ve Genelkurmay Başkanlığı koordinesinde Savunma Sanayii Başkanlığınca yürütülen

Helikopter Elektronik Harp Sistemleri Projesi, Helikopterlerin daha hassas ve güvenli seyrişer ile emniyetli uçuş yapabilmeleri, diğer kuvvetlerle müşterekliğin sağlanması ve kriptolu muhabere yapılabilmesi amacıyla yürütülen Jandarma Helikopter Modernizasyon Projesi, Emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin sağlanması, doğal afet ve halka yardım görevlerinde, jandarma havacılığının etkin olarak kullanılması amacıyla Genel Maksat ve

Taarruz Helikopteri Alımı ile Yakın Hava Ateş Destek Uçağı Alım Projesi çalışmaları devam etmektedir.

Ayrıca;

□ Pilot ve seyrüsefer subayı kurslarında kokpit içi uygulama eğitimlerinin daha etkin, verimli ve düşük maliyetli yapılması amacıyla birlik imkânları kullanılarak MI-17 Helikopteri Eğitim Simülatörü tamamlanarak 2018 yılında kullanılmaya başlanmış olup 2021 yılı sonu itibariyle 4.200 saat eğitim uçuşu gerçekleştirilmiştir.

□ Jandarma Helikopter Modernizasyonu Projesi kapsamında modernize edilen S-70 (Sikorsky) intibaklı pilotların eğitimine yönelik; yaklaşık maliyeti 20 milyon ABD Doları olan uçuş simülatörü birlik personeli tarafından, birlik imkânları kullanılarak 250 bin TL maliyetle imal edilmiştir. S-70 Helikopteri Eğitim Simülatörü 2020 yılında kullanılmaya başlanılmış olup 2021 yılı sonu itibariyle 800 saat eğitim uçuşu gerçekleştirilmiştir.

□ İmal edilen simülatörlerle uçuş eğitimlerinin yanı sıra uçuş esnasında yapılamayan acil durum eğitimlerinin, kaza kırım riski bulunmaksızın her türlü meteorolojik şartlarda yapılması sağlanarak uçuş emniyeti artırılmıştır.

Jandarma Silah Bilgi Sistemi (JASBİS)

Silah ruhsat işlemlerinde başvuru sürecinin elektronik ortamda takip edilmesini sağlamak ve vatandaşların memnuniyetini artırmak amacıyla Jandarma Silah Bilgi Sistemi Projesi 01 Temmuz 2019 tarihinde tamamlanarak e-Devlet üzerinden hizmete sunulmuştur.

Vatandaşlar tarafından e-Devlet üzerinden yapılan ve silah ruhsat birimlerince gerekli inceleme ve onay işlemlerine müteakip, Jandarma Silah Bilgi Sistemi üzerinden gönderilen silah ruhsat kart bilgilerinin; silah ruhsat kartlarına basılması ve başvuru sahibinin adresine gönderilmesi işlemi 05 Ekim 2020 tarihinden itibaren Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır. Fabrika ve imalathanelerde üretimi yapılan yivsiz av tüfeği, ses ve gaz fişegi atabilen silahların, av bayilerinde bulunan silah ve mermilerin, silah tamir yerlerinde tamir amacıyla bulunan silahların, atış poligonlarında bulunan silah ve mermilerin takip ve kontrolünü yapmak amacıyla Jandarma Silah Bilgi Sistemi Projesi'nin "Silah Üretim, Satış ve Stok İşlemleri Modülü" 01 Temmuz 2020 tarihinde vatandaşlar ve jandarma birimlerinin kullanımına açılmıştır.

Jandarma Bilgi Sistemi (JABS)

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığı arasında Veri paylaşımına İlişkin İşbirliği Protokolü 15 Nisan 2020 tarihinde imzalanmış olup JABS ortamındaki "Aile İçi ve Kadına Şiddet Olayları Modülü"nün yazılımı tamamlanarak 08 Haziran 2020 tarihi itibariyle Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile anlık veri paylaşımına başlanılmıştır.

Kurumsal Sosyal Medya

Kamuoyunu etkin, hızlı ve doğru bilgilendirmek, jandarmaya olan ilgiyi artırmak, Türkiye ve dünya kamuoyunda görünürlüğüne, imajına ve halkla ilişkiler politikasına katkı

sağlamak amacıyla günümüzde yaygın olarak kullanılan ve internet ortamında faaliyet gösteren kurumsal sosyal medya hesaplarından olan Facebook, Twitter, Instagram ve Youtube alanında resmi sosyal medya hesapları kullanılmaktadır.

İnsan Kaynakları

Yurt genelinde 192.978 personel ile hizmet veren Jandarma Genel Komutanlığının insan kaynakları sistemi; en etkili insan gücü yapısı ve ihtiyacının belirlenmesi, bu yapı için gerekli olan nicelik ve nitelikteki personelin temini, yetiştirilmesi ve istihdamını kapsamaktadır. Faaliyetler, önceden tayin edilen teşkilat yapısına göre şekillenmektedir. Kadro ihtiyacına uygun personelin, zamanında ve optimum maliyet/ etkinlik ile hazır edilmesi esasına dayanan temin ve yetiştirme planlamaları; enerjik ve dinamik bir insan gücü yapısına ulaşmayı hedeflemektedir. Subay, astsubay, uzman erbaş ve devlet memuru adayları; öğrenim seviyelerine uygun olarak temin edilmekte ve çeşitli mesleki eğitimlere tabi tutulmaktadır. Uzman erbaş, uzman jandarma ve astsubayların bir üst statüye geçirilmesi de önemli bir iç kaynaktan temin ve yetiştirme unsurudur.

Personel Dağılımı

Jandarma teşkilatı iş gücü olarak teknik bilgi ve uzmanlık gerektiren işlerde profesyonel personel istihdamını öngörmektedir. Profesyonel personel; subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş, memur ve işçilerdir. Yükümlü personel ise yedek subay ile erbaş ve erlerden oluşmaktadır. 2021 yılında Jandarma Genel Komutanlığı profesyonelleşme oranı yüzde 82'den yüzde 83'e yükseltilmiştir.

Eğitim Kurumları

□ Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi (Bursa Işıklar Jandarma Astsubay Meslek Yüksek Okulu dâhil)

□ Jandarma Teknik ve Yardımcı Branşlar Eğitim Merkez Komutanlığı

□ Jandarma Havacılık Okul Komutanlığı

□ Jandarma İstihbarat Okul Komutanlığı

□ Bilecik Jandarma Eğitim Komutanlığı

□ Foça Jandarma Komando Eğitim Komutanlığı

□ Jandarma At ve Köpek Eğitim Merkezi Komutanlığı

□ Trafik Okul Komutanlığı

□ Seferihisar Jandarma Muhabere Eğitim Merkezi Komutanlığı

Eğitim Sistemi

Jandarma Genel Komutanlığı eğitim sistemi; teşkilata yasalarla verilmiş görevlerini icra etmesi için subay, astsubay ve uzman erbaşlara gerekli yeteneklerin kazandırılması amacıyla kurulmuştur. Eğitim, Millî Eğitim Bakanlığı ve yükseköğretim sistemi doğrultusunda yürütülmektedir.

Subay Eğitimi: Jandarma Genel Komutanlığının muvazzaf subay kaynağı Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisidir. Akademide beş yıllık lisans düzeyinde taktik, teknik ve idari faaliyetlerini yeterli düzeyde uygulayacak, disiplin, genel kültür, bilim ve beden yeterliliklerine sahip ve müteakip safhalarda ihtisas eğitimi ve öğretimini takip edebilecek nitelikte muvazzaf subay yetiştirilmektedir. Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisine ilave olarak, ihtiyaç duyulan alanlarda üniversite mezunlarından alınan sözleşmeli subay ile astsubaylardan, subaylığa geçmeye hak kazananlar da subay kaynağını oluşturmaktadır.

Astsubay Eğitimi: Astsubayların eğitimi Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi bünyesinde Astsubay Meslek Yüksek Okulu ile Astsubay Eğitim Merkezinde yapılmaktadır. Astsubaylara muharip, teknik ve idari branş eğitimi verilmektedir. Astsubay Meslek Yüksekokulunda; sivil liselerden mezun olan öğrenciler arasından üniversite giriş sınavında aldıkları puana göre seçilen astsubay adayları, iki yıl süreyle eğitim ve öğretim görmektedir. Astsubay Eğitim Merkezinde ise; yüksekokul veya fakülte mezunlarından sınavla alınan öğrenciler ve kıt'a kaynağından sınavla alınan astsubay adayı uzman jandarmalar ve uzman erbaşlar eğitimlerini başarıyla tamamladıktan sonra astsubay çavuş olarak göreve başlamaktadırlar.

Asayiş Hizmetleri

Jandarma Genel Komutanlığı; asayiş suçları ile mücadeleyi etkin, verimli ve hızlı bir şekilde yerine getirmek, çağın gelişen imkân ve teknolojilerinden faydalanarak vatandaş memnuniyetini ve toplum desteğini sağlamak suretiyle suçla mücadeleyi başarılı kılmayı hedeflemektedir.

Aile İçi Şiddet ve Çocuk Suçlarıyla Mücadele

Jandarma Genel Komutanlığı, aile içi şiddet ve çocuk suçlarıyla mücadeleyi etkin, verimli ve hızlı bir şekilde yerine getirerek, çağın gelişen imkân ve teknolojilerinden faydalanıp, vatandaş memnuniyetini ve toplum desteğini sağlayarak, suçla mücadeleyi başarılı kılmayı hedeflemektedir.

İl/ilçe jandarma ve jandarma karakol komutanlıklarında, korunma ihtiyacı olan ve suçta sürüklenen çocuklar ile aile içi ve kadına yönelik şiddet olaylarıyla ilgili işlemlerin yürütülmesi maksadıyla 81 il jandarma komutanlığı bünyesinde teşkil edilen aile içi şiddetle mücadele ve çocuk şube müdürlükleri/ kısım amirlikleri etkin bir şekilde görevlerini yürütmektedir.

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında verilen "Teknik Yöntemlerle Takip Kararı"nın uygulanması amacıyla Güvenlik ve Acil Durumlar Koordinasyon Merkezi (GAMER) yerleşkesinde, 02 Şubat 2021 tarihinde Elektronik İzleme Merkezi faaliyete geçirilmiştir.

Çevre, Doğa ve Hayvanları Koruma

Ekolojik denge ve doğal hayatın korunması, hayvanların korunması, çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevre bilincinin geliştirilmesi konularında çalışılmaktadır. İl jandarma

komutanlıkları bünyesinde modern malzeme alınmıştır. 81 ilde 81 Çevre, Doğa ve Hayvanları Koruma Timi kadrolu olarak faaliyetlerine devam etmektedir.

Çevre Suçları

Çevre suçları ve kabahatlerinin türlerine göre dağılımı incelendiğinde; imar kirliliği (kaçak yapılaşma), 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa muhalefet, Çevre Kirliliğine Dair kabahatler, gürültüye neden olma, 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu, 6831 sayılı Orman Kanunu, 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu ve 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanundaki kabahatler yer almaktadır.

Arama Kurtarma

Jandarma Komando Özel Asayiş Kurtarma Tugay Komutanlığı ve illerde bulunan jandarma arama kurtarma timleri afet olaylarına müdahale etmektedir.

Asayiş Hizmetlerine İlişkin Diğer Faaliyetler

□ Atlı jandarma unsurlarınca; kaybolma, 5682 sayılı Pasaport Kanununa muhalefet, trafik kazası, darp ve boğulma olaylarına müdahale edilmiş, turistik ve mesire yerlerde emniyet ve asayiş hizmeti, turiste yol tarifi, şahıs ve araç plaka sorgulaması faaliyetlerinde bulunulmuştur. Jandarma asayiş bot komutanlıklarınca; Su Ürünleri Kanunu, Kıyı Kanunu, Millî Parklar Kanunu, Çevre Kanunu ve İç Sularda Çalışan Gemi ve İç Su Araçları Yönetmeliğine muhalefet nedeniyle meydana gelen olaylar ile suda boğulmalara müdahale edilerek emniyet tedbiri, arama ve kurtarma faaliyetleri icra edilmiştir.

Jandarma motosikletli asayiş timlerince; hırsızlık, oto hırsızlığı, trafik kazası, darp, sarkıntılık, çevre suçu olaylarına müdahale edilmiş, yapılan trafik kontrolleri esnasında aranan şahıs ve sürücü belgesi bulunmayan sürücüler yakalanarak adli makamlara sevk edilmiştir. Jandarma motosikletli asayiş timlerinde kaza riskinin en aza indirgenmesi amacıyla uluslararası standartlarda ileri güvenli sürüş eğitimi verilmeye başlanmıştır.

□ Emniyet ve asayiş görevleri ile devriye hizmetlerinde erken ikaz sağlayarak jandarmanın etkinliğinin artırılması amacıyla:

Uyuşturucu Madde Arama Köpek Unsurları; uyuşturucu madde kullanan veya taşıyanlar ile bu maddelerin ticaretini ve kaçakçılığını yapan kişilerin eşyaları, araçları, arazileri ev ve müstemilâtlarında deliller ile cezaevleri, motorlu kara, hava, deniz taşıtı, bavul, çanta vb. eşyalar ile uyuşturucu bulunması muhtemel umuma açık yerlerin aranmasını sağlamak,

İz Takip Köpek Unsurları; suçluyu tespit etmek, suça iştirak edenlerin iz takibini yapmak ve kaybolan şahısları aramak, çalınan veya kaybolan hayvanları aramak, mağara ve sığınakları aramak, yasa dışı göç, insan kaçakçılığı, cezaevinden firar ve asayiş olaylarında koku izini takip ederek suçluları yakalamak,

Mayın Arama Köpek Unsuru; arazide anti personel ve anti tank mayınlar başta olmak üzere her türlü patlayıcı madde ve mühimmat malzemeleri bulmak, Bomba Arama Köpek

Unsuru; bina, motorlu kara, hava ve deniz taşıtı, bavul ve valiz içerisindeki patlayıcı maddeleri tespit etmek,

Asayiş Köpek Unsuru; toplumsal olaylarda topluluğu dağıtmak, nöbet ve devriye hizmetlerinin ifası sırasında maruz kalınabilecek saldırıları bertaraf etmek, ayrıca cezaevlerinde olabilecek firar ve firara teşebbüs olaylarını önlemek, meydana gelebilecek isyan ve kargaşaya müdahalede caydırıcı güç olarak veya cezaevlerine dışarıdan gelebilecek saldırı ve sabotajı önlemede emniyet tedbirlerini takviye etmek,

Yangın Tespit Köpek Unsurları; kundaklama şüphesi bulunan yangın olaylarında, yangın başlangıç noktası ile çıkış sebebini tespit etmek,

Özel Operasyon Köpek Unsurları; özel birliklerin rehineli ve rehinesiz, bina, araç, uçak gibi yerlerde icra edeceği operasyonel faaliyetlerde birliklerin işini kolaylaştırmak, müdahale edecek birliğe zaman kazandırmak ve gerektiğinde şüphelileri etkisiz hale getirebilmek,

Erzak Tespit Köpek Unsurları; terör örgütleri mensuplarına ait, araziye gizlenmiş sığınak ve barınakları ortaya çıkarmak, Kadavra Arama Köpek Unsuru; adli olaylarda kaybolan, ölümü şüpheli olan şahısların cesetleri ve enkaz, göçük, sel, toprak kayması vb. olaylarda kaybolan şahısların cesetlerini bulmak,

Arama ve Kurtarma Köpek Unsuru; doğal ve doğal olmayan afetlerde, yasa dışı insan kaçakçılığı ile kış turizminin yoğun olduğu bölgelerde arama ve kurtarma yapmak,

Çay ve Tütün Tespit Köpek Unsurları; ülkeye yasal olmayan yollardan giriş yaptırılan, üretilen, depolanan, sevk edilen; çay, tütün ve tütün mamullerinin yerini tespit etmek gibi görevleri yerine getirmektedir.

Teknik Sistemler Yönetimi

Jandarma Asayiş Bilgi Sistemi (JABS) portalı içerisindeki yetki verilen (KEP, KAFES hariç) uygulamalar ile Plaka Tanıma Sistemi (PTS), UYAP ve Jandarma Kolluk İşlemleri Projesi (JKİP) ile ilgili olarak ihtiyaç duyulan yazılımları belirlemek, mevcut uygulamaların güncellenmesi ve geliştirilmesi için prensipler ortaya koymak ve bu konuda projeler geliştirilmesi amacıyla çalışmalara devam edilmektedir.

Suç Analiz ve Değerlendirme Faaliyetleri

Jandarma Suç Araştırma Timlerine (JASAT) ve Suç Araştırma Kısımlarına (SAK) örnek teşkil etmesi, gelecek dönemde yapılacak analiz faaliyetlerine ışık tutması, Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde suçlu profilleri ve suç grupları kapsamında bilgi havuzunun oluşturulması, geçmiş dönemde meydana gelmiş faili meçhul hırsızlık olaylarının aydınlatılabilmesi ve gelecekte meydana gelebilecek hırsızlıkların önlenmesi amacıyla; hırsızlık olayı ile ilgili suçlu profili ve suç grupları analizleri,

11 hırsızlık olayı ile ilgili suçlu profili ve suç grupları analizleri,
Dönemsel olarak mükerrer suçluluk (pandemi nedeniyle cezaevlerinden tahliye edilen şahısların karıştığı olaylar),

Cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlar,

2017-2021 yılları arasında meydana gelen asayiş olayları,

Dolandırıcılık konularında analiz çalışmaları il jandarma komutanlıklarına gönderilmiştir.

Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Faaliyetleri

Kaçakçılık suçları; terör örgütlerine finans kaynağı olması ve yarattığı vergi kayıpları nedeniyle, toplumda yol açtığı maddi ve sosyal zararların yanı sıra insan sağlığını da önemli ölçüde tehdit etmektedir. Kaçakçılık suçlarını işleyen kişi ve organize yapılarla mücadele kararlılıkla devam etmektedir.

Terörle Mücadele Faaliyetleri

Jandarma Genel Komutanlığı, terörle mücadeleyi etkin, verimli ve hızlı bir şekilde yerine getirmek, çağın gelişen imkân ve teknolojilerinden faydalanarak, vatandaş memnuniyetini ve toplum desteğini sağlamak suretiyle terörle mücadeleyi başarılı kılmayı hedeflemektedir.

Trafik Hizmetleri

Her yıl birçok vatandaşımız trafik kazalarında hayatını kaybetmekte, yaralanmakta veya sakat kalmaktadır. Trafikteki bu olumsuz etkileri en aza indirmek için teşkilatımız, trafik kazaları ile mücadeleyi etkin ve hızlı bir şekilde yerine getirerek, çağın gelişen imkân ve teknolojilerinden faydalanmakta, vatandaş memnuniyetini ve toplum desteğini sağlamak suretiyle görevini sürdürmektedir.

Koruma Faaliyetleri

Cezaevi Hizmetleri

Cezaevi jandarma birlik komutanlıkları, kapalı ceza infaz kurumlarının fiziki olarak korunması ile birlikte, tutuklu ve hükümlülerin güvenli bir şekilde adliye, hastane ve diğer ceza infaz kurumlarına sevk ve nakillerini yapmakta, firarları ve ceza infaz kurumlarına yasak maddelerin sokulmasını önlemekte ve cezaevinde meydana gelebilecek olası isyan, direniş gibi olaylara gerektiğinde müdahale ederek tutuklu ve hükümlülerin güvenliğini sağlamaktadır.

Yol Emniyet Tedbirleri

Jandarma birlikleri tarafından, çeşitli kurum ve kuruluşlardan gelen talepler doğrultusunda, kriptu/sınav evrakı, birlik, askerî malzeme intikal ve nakilleri esnasında yol emniyet tedbirleri alınmakta, terör tehditi bulunan bölgelerdeki kritik yollar ile yol yapım çalışması devam eden bölgelerde güvenlik sağlanmaktadır.

Ayrıca tamamına yakını jandarma sorumluluk alanından geçen yüksek hızlı demiryolu ve konvansiyonel demiryolu hatlarının güvenliği ile özellikle doğu ve güneydoğu bölgelerindeki terör tehdidi altında bulunan 1.919 km'lik üç konvansiyonel demiryolu hattı korunmaktadır. Ülke genelinde çeşitli kurumlarca (ÖSYM, AÖF, MEB, Atatürk, Ankara, İstanbul ve Gazi Üniversiteleri ile İçişleri Bakanlığı arasında yapılan protokoller çerçevesinde) yapılan sınavlarla ilgili jandarma sorumluluk bölgesinde sınav merkezlerinde emniyet

tedbirleri alınmaktadır.

Tanık Koruma Hizmetleri

Ceza muhakemesinde tanıklık görevi sebebiyle, kendilerinin veya yakınlarının hayatı, beden bütünlüğü veya mal varlığı ağır ve ciddi tehlike içinde bulunan ve korunmaları zorunlu olan kişiler hakkında 5726 sayılı Tanık Koruma Kanunu gereğince tedbir alınmaktadır. Cumhuriyet savcısı, mahkeme veya tanık koruma kurulu tarafından verilen koruma tedbirleri ile ilgili işlemler; sorumluluk esasına göre tanık koruma birimleri tarafından yerine getirilmektedir.

Şahıs Koruma Hizmetleri

Jandarma Genel Komutanlığı koruma birimleri tarafından, Koruma Hizmetleri Yönetmeliği kapsamında komisyonlarca haklarında koruma kararı verilen 539 şahıs ile 594 kamu görevlisinin koruma hizmetleri yürütülmektedir.

Tesis Koruma ve Boru Hatlarının Korunmasına Yönelik Hizmetler

Ulusal ekonomiye önemli ölçüde katkısı bulunan ve kritik olduğu değerlendirilen; 14 havalimanı, dört TRT verici istasyonu, sekiz baraj ve hidroelektrik enerji santrali, Mersin/Akkuyu Nükleer Güç Santrali inşaat alanı, İstanbul Topkapı Sarayı, Şırnak/Silopi Termik Santrali, Malatya/Battalgazi Fırat Demiryolu Köprüsü ile petrol ve doğal gaz boru hatlarından Türkiye-İrak (Kerkük-Yumurtalık) ve Bakü-Tiflis-Ceyhan ham petrol boru hatları, Türkiye-İran (Ağrı-Sivas arası) ve Trans Anadolu (TANAP) (Ardahan-Sivas arası) doğal gaz boru hatlarının güvenliği jandarma birlikleri tarafından özel koruma tedbirleri kapsamında sağlanmaktadır.

Özel koruma tedbirleri kapsamında korunan tesislerin güvenlik hizmetleri, ilgili kurum/kuruluşlarla imzalanan işbirliği protokolleri çerçevesinde yerine getirilmektedir. Özel koruma tedbirleri kapsamında korunmayan diğer tesisler ile petrol ve doğal gaz boru hatlarının güvenlik hizmetleri ise genel kolluk tedbirleri kapsamında yerine getirilmektedir.

Özel Güvenlikle İlgili Faaliyetler

Özel güvenlik hizmetleri 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun ile Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik hükümleri doğrultusunda jandarma/polis sorumluluk bölgesi esasına göre yerine getirilmektedir.

Jandarma Genel Komutanlığı tarafından; özel güvenlik şirketi, özel güvenlik eğitim kurumu, il özel idareleri ve belediyelerin faaliyet izin belgesi düzenlenmekte, özel güvenlik şirketleri bünyesinde görev yapan özel güvenlik görevlilerinin kıyafet katalogları onaylanmaktadır. İl valilikleri adına il jandarma komutanlıkları tarafından; özel güvenlik izin belgesi, geçici ve acil durumlarda özel güvenlik izni, özel güvenlik görevlisi çalışma kimlik kartı, alarm izleme merkezi kurma ve işletme yeterlilik belgesi, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumundan silah satın alma yetki belgesi, özel güvenlik silah taşıma/bulundurma belgesi tanzim edilmektedir. Jandarma sorumluluk bölgesinde 12.373 kurum, kuruluş ve tesisin güvenliği, 53.039 özel güvenlik görevlisi tarafından sağlanmaktadır. Özel güvenlik görevlilerinden 26.065'i silahlı olarak görev yapmaktadır.

Silah Ruhsat İşlemleri

İl jandarma komutanlıkları il valilikleri adına vatandaşlar tarafından yapılan, silah ruhsat başvurularını (Yivli silahlar, yivsiz tüfekler, ses ve gaz fişeği atabilen tabancalar) Jandarma Silah Bilgi Sistemi (JASBİS) üzerinden alarak (yeni başvuru, kart talebi, yenileme, nakil, devir, hibe, mermi talebi) sonuçlandırmakta ve ilgili belgeleri tanzim etmektedir.

Vatandaşların silah ruhsat başvurularını e-Devlet vasıtasıyla yaparak, başvuru sürecinin elektronik ortamda takip edilmesini sağlamak ve vatandaş memnuniyetini artırmak amacıyla Jandarma Silah Bilgi Sistemi 01 Temmuz 2019 tarihinden itibaren vatandaşların ve jandarma birimlerinin kullanımına açılmıştır.

Jandarma Gücü Spor Faaliyetleri

Jandarma Gücü Komutanlığı spor takımları; 2021 yılında 7 branşta (atletizm, kayak, atış, oryantiring, kick boks, triatlon, binicilik) faaliyet göstermiş ve takım halinde 14 birincilik, 2 ikincilik, 4 dördüncülük ferdi olarak ise 34 birincilik, 36 ikincilik ve 28 üçüncülük elde etmiştir.

İştirak edilen Dünya ve Avrupa şampiyonaları, Türkiye şampiyonaları, Türkiye kulüplerarası ligleri ve özel şampiyonalarda:

Atletizm Takımı; Alanya'da Atmalar Yarışına, İstanbul 6. TAF Türkiye Kupası ve Selahattin Yıldız Büyükler Türkiye Şampiyonası Müsabakalarına iştirak etmiş, müsabakalar sonucunda ferdi olarak 5 ikincilik, 3 üçüncülük, Binicilik Takımı; Kırklareli ve İstanbul'da düzenlenen TBF Binicilik Yarışmalarına iştirak etmiş, müsabakalar sonucunda, ferdi olarak 3 ikincilik, takım halinde ise 1 birincilik, Atış Takımı; Mersin, Hırvatistan ve Polonya'da düzenlenen havalı, ateşli müsabakalara iştirak etmiş, müsabakalar sonucunda; ferdi olarak 8 birincilik, 6 ikincilik, 9 üçüncülük, takım halinde ise 8 birincilik, 2 ikincilik, 1 üçüncülük,

Oryantiring Takımı; Manisa, Ilgaz, Aksaray, Antalya, Sırbistan ve Hırvatistan'da düzenlenen Oryantiring şampiyonalarına iştirak etmiş, müsabakalar sonucunda; ferdi olarak 15 birincilik, 13 ikincilik, 8 üçüncülük, takım halinde ise 3 birincilik,

Kick Boks Takımı; Antalya'da Türkiye Açık Kick Boks Turnuvası ve Şırnak'ta ferdi Kick Boks şampiyonası müsabakalarına iştirak etmiş, müsabakalar sonucunda ferdi olarak 7 birincilik, 8 ikincilik, 5 üçüncülük,

Triatlon Takımı; Mersin Olimpik Türkiye Kupası, Didim Sprint OralB Türkiye Kupası, Ordu Olimpik Oral-B Türkiye Kupası, Balıkesir Sprint Oral-B Türkiye Kupası, Eğirdir Olimpik Oral-B Türkiye Kupası Finali Müsabakalarına iştirak etmiş, müsabakalar sonucunda; ferdi olarak 2 ikincilik, 4 üçüncülük elde edilmiştir.

Jandarma Havacılık Birlikleri Faaliyetleri

Jandarma havacılık birlikleri tarafından emniyet, asayiş ve kamu düzeninin sağlanmasına yönelik 14.759 saat, insanlı keşif uçaklarıyla gerçekleştirilen 3.140 saat görev uçuşu ile; □ Birliklerin havadan intikali, □ Birlik ikmal malzemelerinin sevki, Terörle mücadele harekâtı kapsamında gündüz ve gece aktif hava desteğinin sağlanması, □ Narkotik ve psikotrop madde

kaçakçılığının takibi ve önlenmesinde hava desteğinin sağlanması, Halka yardım faaliyetleri kapsamında; hasta ve yaralıların sağlık kuruluşlarına havadan nakli, doğal afetlerde halka yardım ve kazazedelerin arama-kurtarma faaliyetleri etkin bir şekilde gerçekleştirilmiştir.

Bilimsel Karar Destek Faaliyetleri

Günümüzde sürekli gelişen teknoloji, değişen ekonomik koşullar, bütçe kısıtları ile emniyet ve asayiş görevlerinin daha dinamik ve karmaşık hale gelmesiyle değişen görev özellikleri, ihtiyaçların tespit ve tedariki ile her türlü karar verme sürecinde, bilimsel karar destek uygulamalarından azami faydalanılmasını ön plana çıkarmıştır.

İnsan Hakları Alanında Yürütülen Faaliyetler

Eğitim Faaliyetleri

İnsan hakları ile ilgili personelin bilgi seviyesini artırmak maksadıyla eğitim faaliyetleri icra edilmektedir. Bu kapsamda, ziyaret edilen illerde; insan hakları konusunda personele konferans verilmekte, il jandarma komutanlıklarındaki nezarethaneler yerinde incelenmekte, nezarethanelere alınanların kaydına ait defter incelenmekte, insan hakları ihlali kapsamındaki şikâyetlere il jandarma komutanlıklarınca yapılması gereken işlemler izah edilerek uygulamalar yerinde görülmektedir.

İnsan hakları konusunda 2021 yılında altı ilde icra edilen “yerinde eğitim ve denetim faaliyeti” kapsamında 352 personele eğitim verilmiş ve 89 nezarethane teftiş edilmiştir.

Jandarma Genel Komutanlığındaki Nezarethanelerin Standart Hale Getirilmesi ve Kamera Durumları Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesinin Tavsiyeleri ile Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği kapsamında yürütülen çalışmalar sonucunda, Jandarma Genel Komutanlığındaki mevcut nezarethaneler yüksek oranda standartlara uygun hale getirilmiştir.

Dış İlişkiler Kapsamında Yürütülen Faaliyetler

Uluslararası Jandarmalar ve Askerî Statülü Kolluk Kuvvetleri Birliği (FIEP)

FIEP; Fransa, İtalya, İspanya ve Portekiz'in baş harflerinin simgelendiği ve başlangıçta bu ülkelerin jandarmaları arasındaki işbirliğini güçlendirmek amacıyla oluşturulan uluslararası bir organizasyondur. Hâlen FIEP'in 19 aslî (Fransa, İtalya, İspanya, Portekiz, Türkiye, Hollanda, Fas, Romanya, Ürdün, Tunus, Filistin, Ukrayna, Brezilya, Katar, Arjantin, Şili, Cibuti, Kuveyt ve Senegal) üyesi bulunmaktadır. Henüz bir merkezi olmayan FIEP'in dönem başkanlığı ve sekretarya görevi, üye teşkilatlar arasında dönüşümlü olarak birer yıl süreyle yürütülmektedir.

Jandarma Genel Komutanlığı bu görevi son olarak 2017-2018 yıllarında olmak üzere üç defa icra etmiştir.

Avrupa Jandarma Kuvveti'ne (AJK) Gözlemci Üyeliği

Avrupa Jandarma Kuvveti, kriz bölgelerinde Barışı Destekleme ve Koruma Harekâtı sonrasında genel asayiş ve kamu düzenini sağlamak maksadıyla jandarma teşkilatı olan Avrupa Birliği üyesi beş ülke (Fransa, Hollanda, İspanya, İtalya, Portekiz) tarafından 2004

yılında kurulmuştur. AJK'ye; Fransa, Hollanda, İspanya, İtalya, Portekiz, Romanya, Polonya tam üye; Litvanya ortak üye, Türkiye gözlemci üyedir.

AJK karargâhı, 23 Ocak 2006 tarihinde İtalya'nın Vicenza şehrinde faaliyete geçmiştir. AJK 2019 Yılı Dönem Başkanlığı Hollanda, 2020 Dönem Başkanlığı da Fransa tarafından yürütülmüştür. 2021 yılı Dönem Başkanlığı 09 Aralık 2020 tarihinde Polonya'ya devredilmiştir. Vicenza/İtalya'da konuşlu AJK Daimi Karargâhında "İrtibat Subayı" olarak beş personel görev yapmaktadır.

NATO Kolluk İstikrar Harekâtı Mükemmeliyet Merkezi (NKİHMM) Kuruluşu

İstikrarsız bölgelerde (Barışı Destekleme Harekâtı uygulanan alanlarda) asayiş ve güvenliğin eski haline getirilmesi ve/veya desteklenmesi, hukukun üstünlüğü ve insan haklarının korunmasına katkıda bulunan kolluk (jandarma/polis) ile ilgili bir dizi faaliyet olarak tanımlanan, kolluk istikrar harekâtı alanında, uluslararası düzeyde tanınan bir eğitim ve uzmanlık merkezi olmak ve bu alanda NATO Stratejik Konsepti'ne katkıda bulunmak amacıyla İtalya Karabinieri Genel Komutanlığı öncülüğünde kurulmuş ve İtalya/Vicenza'da konuşlu bir organizasyondur.

NKİHMM'nin dokuz üyesi (İtalya, Türkiye, Fransa, İspanya, Hollanda, Polonya, Çekya, Romanya ve Yunanistan) bulunmaktadır. Merkezin kurucu üyesi olan Jandarma Genel Komutanlığına tahsis edilen kadrolarında yer almak üzere geçici görev statüsünde beş personel bulunmaktadır.

2021 yılında İtalya'da NKİHMM'de uygulamalı olarak icra edilen "NATO Operasyonlarında Olay Yerinin Korunması Kursu"na eğitici olarak bir personel ile katılım sağlanmıştır.

NATO Askerî Kolluk Paneli (NMPP)

Ülkemiz, NATO Askerî Kolluk Panelinde 2014 Eylül ayından itibaren Jandarma Genel Komutanlığı tarafından temsil edilmeye başlanılmıştır. Her yıl üçü çalışma toplantısı, biri yıllık değerlendirme toplantısı olmak üzere toplam dört toplantı yapılmaktadır. Toplantılara NATO karargâhları, mükemmeliyet merkezleri ve yaklaşık 25 ülke temsilcileri katılım sağlamaktadır.

Panel çalışmaları ile NATO harekâtları çerçevesinde; askerî koluğu ilgilendiren doktrin ve konsept yazılması ve mevcutların güncellenmesi, geleceğe yönelik yeteneklerin tespiti, stratejik eğitim planı oluşturulması, doküman yazılması başta olmak üzere tüm faaliyetler yazım grupları aracılığı ile takip edilmektedir. Covid-19 pandemisi nedeniyle 2021 yılında icra edilen video telekonferans faaliyetlerine katılım sağlanmıştır.

Dost ve Müttefik Ülkeler ile Yürütülen Eğitim İşbirliği

Jandarma Genel Komutanlığı, toplam 63 ülke jandarma teşkilatının 44'ü ile işbirliği içerisinde. Ayrıca, jandarma ve benzeri kolluk kuvvetleri bulunmayan ülkeler ile ilişkilerimiz, gerektiğinde komutanlığımızın görev alanına giren konularda, diğer kamu kurumları ile işbirliği yapılarak yürütülmektedir.

2021 yılı içerisinde, karşılıklı karargâh görüşmesi kapsamında; Togo, Karadağ, Katar, Ürdün, Somali, Endonezya, Moldova, Burkina Faso, Arnavutluk, Özbekistan, Moritanya İslam Cumhuriyeti, Cezayir Millî Jandarma Komutanlığı yetkilileri Jandarma Genel Komutanlığına ziyarette bulunmuşlardır. Ayrıca, Türkiye’de toplam 245 (43 Arnavutluk, 51 Azerbaycan, 38 Bangladeş, 15 Endonezya, , 3 Gambiya, 8 Karadağ, 43 Katar, 5 Kazakistan, 2 Kırgızistan, 4 Moritanya, 28 Özbekistan, 5 Ürdün) misafir askerî personele eğitim verilmiş, devam eden kurslar kapsamında da; toplam 122 (1 Arnavutluk, 61 Azerbaycan, 4 Cibuti, 10 Katar, 34 Kazakistan, 12 Moritanya) misafir askerî personele eğitim verilmektedir.

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT)

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı 1973 yılında soğuk savaş koşullarındaki Avrupa’nın bölünmüşlüğüne son verilmesi, güvenlik ve istikrarın sağlanması amacıyla kurulmuş olup, 57 üye ülkeden oluşmaktadır.

Türkiye AGİT’in kurucu üyeleri arasında yer almaktadır. AGİT Sınır Yönetimi Personel Koleji (BMSC) tarafından 15 Kasım-10 Aralık 2021 tarihleri arasında, Tacikistan’da, “30’uncu Personel Kursu” icra edilmiştir. Sınır Güvenliği ve Yönetiminden Sorumlu kurumlardan orta ve üst düzey 25 yetkiliye, verilen kursa Jandarma Genel Komutanlığınca katılım sağlanmıştır.

Yurt Dışı Geçici ve Sürekli Görevlendirmeler

Jandarma Genel Komutanlığı, barışı destekleme ve koruma harekâtlarına, karargâh personeli ve birlik göndermek suretiyle aktif katılım sağlamaktadır. Afganistan’da icra edilen Uluslararası Yardım Kuvveti Harekâtı, NATO tarafından alınan karar doğrultusunda 28 Ağustos 2021 tarihinde sonlandırılmış olup halen 63 farklı ülkede 1.964 Jandarma personeli görev yapmaktadır.

Bu personel dağılımı incelendiğinde; Somali Türk Görev Kuvveti Komutanlığında 43, danışmanlık ve eğitim faaliyetleri kapsamında Azerbaycan’da 26, BM (Birleşmiş Milletler) kapsamında Demokratik Kongo Misyonunda 1, Libya’da 6, İtalya’da 6, Kuveyt’te 1 olmak üzere yurt dışında geçici görev statüsünde 83, ülkemizin terör örgütleriyle mücadele ve güvenlik alanındaki faaliyetler kapsamında 1.706, yurt dışında sürekli görevler kapsamında ise İçişleri Müşaviri olarak 53, dış misyon koruma kadrolarında 121 jandarma personeli görev yapmaktadır.

Lojistik Alanında Yürütülen Faaliyetler

Birliklerin harekât, görev ve kadro ihtiyaçlarının karşılanması maksadıyla; bütçe imkânları doğrultusunda araçların tedarik planlamaları yapılarak tedariki gerçekleştirilen araçlar ve malzemeler harekât önceliklerine göre ihtiyacı olan birliklere tertip edilmektedir. Jandarma sorumluluk bölgesinde emniyet, asayiş ve kamu düzeninin korunması, sorumluluk sahasında artan toplumsal olaylara karşı müdahale ihtiyacı ile teröristle mücadele harekâtı görevlerinde kullanılmak üzere araç ve gereçler tertip edilmiştir.

Alınan araç ve gereçlerden önem arz edenler tabloda belirtilmiştir.

Araç ve Gereç Adı
Özel Maksatlı Taktik Tekerlekli Zırhlı Araç Pars (ÖMTTZA) / Taktik Tekerlekli Araç (TTZA)
Zırhlı Akaryakıt Tankeri/Personel Nakil Aracı
Balistik Korumalı Devriye Müdahale Aracı/Toma/Devriye Müdahale/ Trafik Tim Aracı
Arazi Tipi Hizmet Aracı/Asayiş Güvenlik Aracı/Patlayıcı Madde Aracı/Olay Yeri İnceleme Aracı
Çevre,Doğa ve Hayvanları Koruma Aracı/Köpek Taşıma Aracı
Emniyet Asayiş Botu/Lastik Şişme Bot
Kanal Kazma Makinesi (Ekskavatör)/Yükleyici / Kazıcı Yükleyici Traktör/Traktör(Römorklu)/İstif Makinesi
Binek Otomobil/Minübüs/Pick-Up Yol Tipi/Panel İdari Hizmet Aracı/Otobüs
Termal Kamera/Termal El Dürbünü/Termal Silah Dürbünü/Gece Görüş Silah - Gündüz Görüş Silah Dürbünü
Keskin Nişancı Silah Dürbünü/Füzyon Görüş Sistemi Panoramik Gece Görüş Gözlüğü
Lazer Mesafe Ölçer Cihazı/ Lazer Mesafe Ölçüm Aracı
Çok Maksatlı Termal Lazerli Mesafe Cihazı/ Çok Maksatlı Lazer İşaretleyici
Çabuk Nişan Alma Sistemi (Çanas)/ Uzak Mesafe Dürbünü
Balistik Koruyucu Yelek, Gömlek Altı Yelek, Başlık, Siperlik Takımı
Vizörlü Kask/Vücut Koruyucu Teçhizat/Şeffaf Kalkan/ Göz Yaşartıcı Gaz El Tüpü
Metal Keleçe / Poliüretan, Teleskopik Cop
5.56 mm Özel Operasyon Tüfeği, 7.62 mm Keskin Nişancı Tüfeği / 9 mm Makineli Tabanca/9 mm Tabanca
40 mm Tüfek Altı, Otomatik, Yanı Otomatik Bombaatar
Platform 12.7 Makineli Tüfek, 7.62 Makineli Tüfek
Mobil Harekat Merkezi Dorsesi/ Mutfak Dorsesi
İnsansız Can Kurtaran Aracı

Tedarik Edilen Araç ve Gereçler

İnşaat faaliyetlerinde; Deprem Yönetmeliğine uyumsuz ve ekonomik ömrünü tamamlayan binalara, yeni teşkil edilen birliklerin iskân ihtiyaçlarına ve profesyonelleşme kapsamında vardiya yatakhane yapımına öncelik verilmektedir. Bu maksatla birlik bina ve tesislerinin temin ve inşasında: □ Bina ve tesis ihtiyaçlarının karşılanması kapsamında 91 adet inşaatın yapım faaliyetine ve etüt proje programında bulunan 270 inşaatın ihale hazırlık çalışmaları ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığı 2 bin kişi kapasiteli fakülte ve dekanlık binası inşaatının yapımına devam edilmektedir.

□ İskân ihtiyaçlarını karşılamak maksadıyla yıl içerisinde 75 adet inşaat ile içme ve kullanma suyu ihtiyaçları (su deposu yapımı, su hattı yenileme vb.) kapsamında sekiz birliğin su deposu isale hattı yapım işleri tamamlanmıştır. Nezarethanelerin standart hale getirilmesi kapsamında 22 birliğin 92 adet nezarethanesi standart hale getirilmiştir. □ Hizmet binaları ve lojmanları ısı yalıtımlarının yapılması kapsamında 53 birliğin hizmet binası ile dört birliğin lojmanının ısı yalıtımı yapılmıştır.

İNSAN KAYNAKLARI ALANINDA YÜRÜTÜLEN FAALİYETLER

Mesleki Gelişim Faaliyetleri

Yurt İçi Kurslar:

2021 yılında yurt içinde düzenlenen 335 kursa, 16.719 personel katılmıştır. Uzaktan eğitim faaliyeti kapsamında, 2021 yılında 66.913 (2020 yılında 26.689) personele eğitim verilmiştir.

Yurt Dışı Kurslar:

2021 yılında yurt dışında düzenlenen 21 (2020 yılında 7) kurs ve eğitim faaliyetine 31 (2020 yılında 19) personel katılmıştır. Bir önceki yıla göre kurs sayısında yüzde 200, personel sayısında yüzde 63 artış meydana gelmiştir.

Toplumsal Gelişime Destek Faaliyetleri

Gazi ve Şehit Yakınlarına Yönelik Faaliyetler:

Şehitlikler ile şehitlik dışında bulunan şehit mezarları, şehit aileleri ve kahraman gazilerimiz dinî ve millî bayramlar ile özel günlerde ziyaret edilmektedir.

Bunun dışında; şehit aileleri ve gazilerimizin Jandarma Genel Komutanlığı ve diğer kurumlarca sağlanan maddi ve manevi hakları tam ve zamanında almaları konusunda gerekli hassasiyet gösterilmiştir.

Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi ile Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim Araştırma Hastanesinde tedavi gören malul gazi ve iç güvenlik yaralı personel, düzenli olarak ziyaret edilmekte ve başta moral desteği olmak üzere her türlü konuda kendilerine destek olunmaktadır.

TEMEL POLİTİKA VE ÖNCELİKLER

Jandarma Genel Komutanlığının temel politikası; sorumluluk alanında, emniyet ve asayiş ile kamu düzenini eksiksiz sağlamak ve korumaktır.

Bu temel politika ve verilen görevler çerçevesinde öncelikleri:

□ Görev ihtiyaçlarına cevap verecek nicelik ve nitelikte insan kaynağına ulaşmayı hedefleyen etkin, modern ve insan merkezli bir personel yönetim sistemi geliştirmek.

□ Suçla mücadelede önleyici kolluk tedbirlerini artırmak.

□ Koruyucu ve önleyici güvenlik hizmetleri etkinliğini artırmak.

□ Güvenlik hizmetlerinin sunumunda kalite ve etkinliği artırmak, birimlerin kapasitesini güçlendirmek.

□ Güvenlik birimleri arasındaki işbirliği ve ortak bilgi sistemleri altyapısını geliştirmek.

□ Ulusal ve uluslararası kurumlar arasındaki işbirliği ve koordinasyonu artırmak.

□ Başta kırılgan gruplar olmak üzere toplumun bütün kesimlerini kapsayacak şekilde güvenlik hizmetlerine erişimi kolaylaştırmak.

□ Asayiş suçlarıyla mücadelede etkinliği artırarak ülke genelinde huzur ve güvenlik ortamına katkı sağlamak.

□ Suçların soruşturulması ve aydınlatılması kapsamında bilgi teknolojilerini daha etkin kullanarak, analiz yöntemleri geliştirmek.

□ Siber suçlarla mücadele birimlerinin etkinliğini artırmak.

□ Terörle etkin bir şekilde mücadeleye çok boyutlu ve bütüncül bir bakış açısıyla devam etmek.

□ Vatandaşla kolluk güçleri arasındaki ilişkinin güven esasına dayandırılması amacıyla toplum destekli kolluk yaklaşımını güçlendirmek.

□ Görev ihtiyaçları doğrultusunda her türlü risk ve tehdide karşı kesintisiz mücadele edebilecek, hareket kabiliyeti yüksek, profesyonel bir kuvvet yapısı oluşturmak.

□ Jandarma personelinin insan hakları bilincini en üst düzeye çıkarmaktır.

ERZİNCAN İL JANDARMA KOMUTANLIĞI

Erzincan İl Jandarma Komutanlığı 1923 yılında teşkil edilmiş olup, İl Merkez Jandarma Komutanlığı, Kemah ve Tercan İlçe Jandarma Komutanlıkları 1923 yılında, Kemaliye ve İliç İlçe Jandarma Komutanlıkları 1939 yılında, Çayırılı İlçe Jandarma Komutanlığı 1954 yılında, Refahiye İlçe Jandarma Komutanlığı 1981 yılında, Üzümlü İlçe Jandarma Komutanlığı 1988 yılında, Otlukbeli İlçe Jandarma Komutanlığı ise 1991 yılında kurulmuştur.

İlçe Jandarma Komutanlıkları ilçe merkezlerindeki hizmet binalarında faaliyetlerine devam etmektedir.

İl Jandarma Komutanlığı ve İl Merkez Jandarma Komutanlığı ise 15 Eylül 2001 tarihinden itibaren ERZİNCAN-ERZURUM karayolunun 5' inci Km.sinde hizmetlerini yürütmektedir.

1992 yılında J.Gn.K.lığınının 20.02.1992 gün ve HRK:0610-2-92/Pl.Hrk.Ş.(170) sayılı emri ve TUNCELİ Jandarma Bölge K.lığınının 25.02.1992 gün ve HRK:0610-5-92/698 sayılı emri ile ERZİNCAN İl Jandarma Komutanlığı ve bağlıları Erzurum Jandarma Bölge Komutanlığına bağlanmıştır.

GÖREVLER

İl Jandarma Komutanlığının Görevleri

Jandarmanın sorumluluk alanlarında genel olarak görevleri şunlardır;

- Mülki görevleri; emniyet ve asayiş ile kamu düzenini sağlamak, korumak ve kollamak, kaçakçılığı men, takip ve tahkik etmek, suç işlenmesini önlemek için gerekli tedbirleri almak ve uygulamak, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinin dış korunmalarını yapmak, Adli ve askeri görevler dışında kalan ve diğer kanun ve nizam hükümlerinin icrası ile bunlara dayalı emir ve kararlarla Jandarmaya verilen görevleri yapmak.
- Adli görevleri; işlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin adli hizmetleri yerine getirmek.
- Askeri görevleri; Kanunlarla ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen askeri hizmetleri yerine getirmek.

Jandarmanın genel olarak görev ve sorumluluk alanı; Polis görev sahası dışı olup, bu alanlar il ve ilçe belediye hudutları haricinde kalan veya polis teşkilatı bulunmayan yerlerdir. Ancak, belediye sınırları içinde olmakla birlikte hizmet gerekleri bakımından uygun görülen yerler, Jandarmanın görev ve sorumluluk alanı olarak tespit edilebilir.

Milli ekonomiye veya devletin savaş gücüne önemli ölçüde katkısı bulunan, kısmen veya tamamen yıkılmaları, hasara uğratılmaları veya geçici bir zaman için dâhi olsa çalışmadan alıkonulmaları halinde ülke güvenliği, ülke ekonomisi veya toplum hayatı bakımından olumsuz neticeler yaratacak kamuya ait bazı kritik tesislerin güvenliği Jandarma birlikleri tarafından özel koruma ve kollama tedbiri alınmak suretiyle sağlanmaktadır.

Sorumluluk sahaları açısından; Türkiye yüzölçümünün % 93'ü, nüfusunun % 21'i emniyet ve asayiş hizmetlerinin sağlanması açısından, Jandarma Genel Komutanlığının sorumluluğunda bulunmaktadır.

Rütbeler

General Rütbeleri

Orgeneral

Korgeneral

Tümgeneral

Tuğgeneral

Üstsubay Rütbeleri

Albay

Yarbay

Binbaşı

Subay Rütbeleri

Yüzbaşı

Üsteğmen

Teğmen

Asteğmen

Astsubay Rütbeleri

Astsubay Kıdemli Başçavuş

Astsubay Başçavuş

Astsubay Kıdemli Üstçavuş

Astsubay Üstçavuş

Astsubay Kıdemli Çavuş

Astsubay Çavuş

Uzman Jandarma Rütbeleri

Uzman Jandarma VIII.
Kademeli Çavuş

Uzman Jandarma VII.
Kademeli Çavuş

Uzman Jandarma VI.
Kademeli Çavuş

Uzman Jandarma V.
Kademeli Çavuş

Uzman Jandarma IV.
Kademeli Çavuş

Uzman Jandarma III.
Kademeli Çavuş

Uzman Jandarma II.
Kademeli Çavuş

Uzman Jandarma I.
Kademeli Çavuş

Uzman Jandarma Çavuş

Jandarma Uzman Erbaş Rütbeleri

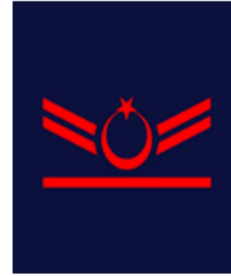
Uzman Çavuş

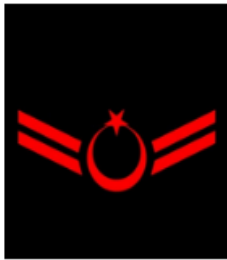
Uzman Çavuş

Uzman Çavuş

Uzman Çavuş

Uzman Çavuş

Uzman Onbaşı

ERZİNCAN İL JANDARMA KOMUTANLARI

*Jandarma Albay Hakan Dedebağı
İl Jandarma Komutanı*

Jandarma Albay Hüsamettin Erol

Jandarma Albay Refik Yılmaz

Jandarma Albay Seyit Ali Aslan

Jandarma Albay Halil Altıntaş Erzincan Belediye Başkanı Bekir Aksun'u ziyaretinde.

ERZİNCAN İL JANDARMA KOMUTANLIĞI- BAZI FAALİYETLERİ VE BAŞARILARI

1. değerlendirilen kitap ele geçirildi. Erzincan'da jandarma ekiplerince 8 adet tarihi eser niteliği olduğu değerlendirilen kitap ele geçirildi. İl Jandarma Komutanlığı ekiplerince, kaçakçılıkla mücadele kapsamında yapılan çalışmalar neticesinde merkez ilçe mülki sınırları içerisinde yapılan operasyonda; 8 adet tarihi eser niteliği olduğu değerlendirilen kitap ele geçirildi. Şüpheli şahıs hakkında 2863 Sayılı Kanuna Muhalefetten yasal işlem başlatıldı.

2 . Erzincan Valiliğinden yapılan açıklamaya göre, İl Jandarma Komutanlığı Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü (KOM) ekiplerince yapılan istihbari çalışma sonrası, tarihi eser satış pazarlığının yapıldığı anda operasyon düzenlendi. Aramalarda 3 altın sikke, 14 gümüş ve bronz sikke ile 99 tarihi eser olduğu değerlendirilen obje olmak üzere 116 tarihi eser ele geçirildi.

3. Erzincan İl Jandarma Komutanlığı ekiplerince 2023 yılının ocak ayı içerisinde yapılan faaliyetlerini paylaştı. Çeşitli suç aleti ve uyuşturucu madde ele geçirilen operasyonlarda 39 kaçak göçmen yakalandı. 11 faili meçhul olayın ise 8'i aydınlatıldı.

02 Şubat 2023 Perşembe 09:36 Erzincan Erzincan İl Jandarma Komutanlığı ekiplerince 2023 yılının ocak ayı içerisinde yapılan faaliyetlerini paylaştı. Çeşitli suç aleti ve uyuşturucu madde ele geçirilen operasyonlarda 39 kaçak göçmen yakalandı. 11 faili meçhul olayın ise 8'i aydınlatıldı. Erzincan - İl Jandarma Komutanlığınca, 2023 Ocak ayı içerisinde, sorumluluk bölgesinde yapılan aramalar ve yol kontrolleri neticesinde; 2 bin 833 paket kaçak sigara, 2 adet sikke, 3 adet tarihi obje, 13 litre kaçak alkol, 1 gram metamfetamin, 54 gram bonzai, 5 gram esrar, 1 adet uyuşturucu kullanma aparatı, 2 adet av tüfeği, 4 adet Osmanlı dönemine ait el yazması kitap, 1 adet dedektör, 2 adet tabanca ele geçirilerek, 30 şüpheli şahıs yakalandı.

4. Erzincan İl Jandarma Komutanlığı unsurlarınca kaçakçılık suçlarının önlenmesi kapsamında; 03 Ekim 2022 tarihinde Tercan İlçesi D-100 karayolu üzerinde bulunan Mercan Yol Kontrol ve Arama noktasında icra edilen faaliyette durdurulan İran İslam Cumhuriyeti plakalı bir yolcu otobüsünde yapılan arama sonucunda; İran İslam Cumhuriyeti uyruklu (2) şüpheli şahıs (860) paket kaçak sigara ile birlikte yakalanarak adli işlem başlatılmıştır. İlde kaçakçılık suçlarını önlemeye yönelik çalışmalar azim ve kararlılıkla sürdürülmektedir.

Şehit ve Gazi Ailesi Ziyaretlerinden..

183'üncü Kuruluş Yılı Dönümü Kapsamında Tören ve Etkinliklerinden..

Denetleme Faaliyetlerinden..

Erzincan İl Jandarma Komutanlığına 3. Ordu Komutanının ziyareti.

2023 YILI OCAK AYI FAALİYETLERİNDEN..

Erzincan İl Jandarma Komutanlığınca, adli makamlardan alınan arama kararlarına istinaden, Ocak 2023 Ayı içerisinde, sorumluluk bölgesinde yapılan aramalar ve yol kontrolleri neticesinde;

(2.833) paket kaçak sigara, (2) adet sikke, (3) adet tarihi obje, (13)litre kaçak alkol, (1) gram metamfetamin, (54) gram bonzai, (5) gram esrar, (1) adet uyuşturucu kullanma aparatı, (2) adet av tüfeği, (4) adet Osmanlı dönemine ait el yazması kitap, (1) adet dedektör, (2) adet tabanca ele geçirilmiş olup, (30) şüpheli şahıs yakalanmıştır.

Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti İle Mücadele Şube Müdürlüğünce; (2) Yasadışı Bulunma, (1) Göçmen Kaçakçılığı (TCK-79) olayına müdahale edilmiş olup, bu olaylarda toplam (39) düzensiz göçmen ve (2) organizatör yakalanmıştır. Organizatörler ifadelerinin alınmasını müteakip serbest bırakılmış olup, yakalanan düzensiz göçmenlerden (3)'ü serbest bırakılırken (36)'sı sınır dışı edilmiştir.

Suç Araştırma Tim Komutanlığınca (JASAT); (11) Faili Meçhul olaya müdahale edilmiş olup, (8) olay aydınlatılmıştır.

Ayrıca, diğler suç ve kabahatlerden dolayı (223) şüpheli şahıs hakkında adli ve idari işlem yapılarak ele geçirilen malzemelere el konulmuş ve Erzincan ilinde (219) şahıs yakalanmıştır.

Ayrıca, diğler suç ve kabahatlerden dolayı (223) şüpheli şahıs hakkında adli ve idari işlem yapılarak ele geçirilen malzemelere el konulmuş ve Erzincan ilinde (219) şahıs yakalanmıştır.

VI ERZİNCAN ŞEHİTLERİ

Erzincan Şehitleri / Balkan¹

Prof. Dr. Nizamettin PARLAK² – Ahsen ERTUÇ

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
Balkan	-	-	Mahmut	Aziz	05.01.1913	Kadıköyü Muharebesi
Balkan	-	-	Recep	Faik	05.09.1912	İleri Tabya
Balkan	-	-	Dursun	Haydar	-	-
Balkan	-	-	Kadiri	Mehmet Ali	06.01.1913	-
Balkan	-	-	Abdullah	Mehmet Feyzi	20.12.1912	Meydan-ı Harp
Balkan	-	-	Mustafa	Ömer Tevfik Efendi	16.09.1912	Çatalca Hattı Müdafaası
Balkan	-	-	Emin	Mehmet	20.08.12	Çonkara Muharebesi
Balkan	-	Boşnak Oğulları	Recep	Ali	-	Balkan Muharebesi

¹ T. C. Milli Savunma Bakanlığı, *Şehitlerimiz*, I-V, Ankara 1998, c. II, s. 470-481.

² Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi

Erzincan Şehitleri / Görev Şehitleri³

Prof. Dr. Nizamettin PARLAK⁴ – Ahsen ERTUÇ

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
Görev Şehitleri	-	Sarı Oğulları	Halil	Mustafa	18.09.1890	Ertuğrul Fırkateyni
Görev Şehitleri	-	Köse Oğulları	Mehmet	Hasan	18.09.1890	Ertuğrul Fırkateyni

³ T. C. Milli Savunma Bakanlığı, *Şehitlerimiz*, I-V, Ankara 1998, c. II, s. 470-481.

⁴ Erzincan Binalı Yıldırım Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi

Erzincan Şehitleri / I. Dünya Savaşı Çanakkale Cephesi⁵

Prof. Dr. Nizamettin PARLAK⁶ – Ahsen ERTUÇ

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mustafa	Abdulaziz	23.02.1915	Seddülbahir Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Dursun	Abdullah	19.02.1915	3.Fırka 3.Seyyar Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Selim Oğullarından	Ali	Ahmet	06.03.1915	Maltepe Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Deliyusuf Oğullarından	Aşır	Ahmet	20.06.1915	Arıburnu Muhaberesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Kaya	Ahmet	18.02.1915	Arıburnu Muhaberesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hasan	Ali	06.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hüseyin	Ali	19.02.1915	Kanlıtepe Muhaberesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Yusuf	Ali	18.02.1915	Arıburnu Muhaberesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mehmet	Arif	30.05.1915	Anafartalar Muhaberesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ali	Arslan	06.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hüseyin	Arslan	14.06.1915	Şimal Grubu Ağır Mecruhın Seyyar Hast.
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Cafer	Bayram	18.02.1915	Kanlıtepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Kurt Denk Oğulları	Osman	Bekir	06.03.1915	Arıburnu Muhaberesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mümin	Diler	23.02.1915	Akbaş Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Karahasankomandan Oğulları	Ali	Dursun	06.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Süleyman	Dursun	21.02.1915	Haydarpaşa Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Sait	Dursun Efendi	18.02.1915	Çanakkale Şimal Grubu
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Emin	Emrullah	22.04.1915	Kırte Harbi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Süleyman	Eşref	10.05.1915	Şehir Emaneti Çapa Hastanesi

⁵ T. C. Milli Savunma Bakanlığı, *Şehitlerimiz*, I-V, Ankara 1998, c. II, s. 470-481.

⁶ Erzincan Binalı Yıldırım Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hamza	Halil	19.02.1915	Arıburnu Kanlıtepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mustafa	Halil	03.05.1915	Seddülbahir
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mustafa	Halit Efendi	27.10.1915	Seddülbahir
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ali	Hasan	27.06.1915	Şimal Grubu Ağır Mecruhın Seyyar Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Fahri	Hasan	06.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hasan	Hasan	21.09.1915	Gülhane Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mahmut	Hasan	28.02.1915	Haydarpaşa Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mehmet	Hasan	19.02.1915	Arıburnu Kanlıtepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mehmet	Hasan Halefi	18.02.1915	Kabatepe Muhaberesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ömer	Hasan Hulki	24.02.1915	Arıburnu Muhaberesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mehmet	Hazım	20.04.1915	Haydarpaşa Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ahmet	Hüseyin	18.06.1915	Anafartalar Muhaberesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ali	Hüseyin	22.03.1915	Siğindere
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Mollamusa Oğulları	Hasan	Hüseyin	23.04.1915	6.Fırka Seyyar Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	İsa	Hüseyin	22.04.1915	Siğindere
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	İsmail	Hüseyin	05.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	İsmail	Hüseyin	17.04.1915	Yüksek Sırtlarındaki Taarruzda
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Salih	Hüseyin	05.03.1915	Maltepe Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Seyit Haman	Hüseyin	06.03.1915	Merkeztepe

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ahmet	İbrahim	20.04.1915	9.Fırka Seyyar Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hüseyin	İbrahim	23.06.1915	Arıburnu Muhaberesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ahmet	İbrahim Hakkı	08.04.1915	Kerevizdere
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hüseyin	İsmail	12.06.1915	Gülhane Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	İbrahim	İsmail	19.02.1915	Arıburnu Kanlıtepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mehmet	İzzet	19.02.1915	Kanlıtepe Muhaberesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Halil	Mahmut	26.05.1915	Arıburnu Muhaberesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hüseyin	Mahmut	30.09.1915	Anafartalar Muhaberesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Seyithan	Mahmut	02.04.1915	Bomba Tepesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Abbas Oğullarından	Ahmet	Mehmet	05.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ahmet	Mehmet	19.02.1915	Arıburnu Muhaberesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ali	Mehmet	05.08.1915	Yeşilsirt Muhaberesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	İsmail	Mehmet	09.12.1915	Hilal-i Ahmer Beyoğlu Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Yusuf	Mehmet	06.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hakkı	Mehmet Ali	02.07.1915	Mebteb-i Harbiye Mecruhın Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mustafa	Mehmet Efendi	25.03.1915	-
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ali	Mehmet Fikri Efendi	12.02.1915	-
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Süleyman	Mithat	17.03.1915	11.Fırka Seyyar Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mehmet	Muharrem	03.09.1915	Anafartalar Muhaberesi

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Alim	Mustafa	19.02.1915	Arıburnu
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Halil	Mustafa	03.07.1915	Maltepe Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hüseyin	Mustafa	18.02.1915	Arıburnu Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mehmet	Mustafa	26.05.1915	Arıburnu Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mustafa	Mustafa	22.04.1915	Kirte Harbi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ömer	Mustafa	29.11.1915	Taşkılla Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Veli	Mustafa	22.05.1915	Maltepe Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Feyzullah	Ömer	06.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Kara Ali	Rıza	18.02.1915	Kanlıtepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	İsmail	Salih	18.02.1915	Arıburnu Kanlıtepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Seyid Ali	Seyid Ali	05.07.1915	-
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hasan	Süleyman	18.03.1915	Umumu Kabul Kışla Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	İsmail	Süleyman	06.05.1915	5.Orduya Mensub Erdek Menzil Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Tüfekçi Oğullarından	Halil	Süleyman	06.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Kahraman	Şerif	17.04.1915	Kerevizdere
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	İncemahmut	Hüseyin	Şükrü	30.10.1915	-
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Naçar Oğullarından	Abdullah	Vahit	21.03.1915	Şimal Grubu Ağır Mecruhin Seyyar Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	İsmail	Yusuf	05.04.1915	Gümüşsuyu Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	İsmail	Yusuf	06.06.1915	Kanlısirt

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mehmet	Musa Kazım Efendi	25.05.1915	Seddülbahir Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Davut	Aziz	15.09.1915	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ali	Dursun	26.04.1915	9.Fırka Seyyar Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Yusuf	Haydar	14.08.1915	Kayacık Ağılı
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mustafa	Mehmet	22.04.1915	Sığındere
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	İsmail	Süleyman	17.04.1915	Kerevizdere
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Murtaza	Veli	19.02.1915	Arıburnu Kanlıtepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Emirhüseyin Oğullarından	Ali	Ahmet	5.10.1915	Anafartalar Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Gelan Oğulları	Mehmet	Ali	17.04.1915	Seddülbahir Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Arap Abdullah Oğulları	İsmail	Eyüp	15.05.1915	Çanakkale
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Arif	Halil	22.04.1915	Triyandafil Çiftliği
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Bekirağa Oğulları	Bekir	Halil	22.04.1915	Teryandafil Çiftliği
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Kocabey Oğulları	Hüseyin	Halil	28.03.1915	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hasan	Hamdi	18.10.1915	Feriköy Mecruh Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Körömer Oğulları	Ahmet	Hasan	22.04.1915	Teryandafil Çiftliği
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Aygır Oğulları	Hasan	Hasan	06.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Ayıklar Oğulları	Hasan	Hasan	29.12.1915	Çanakkale
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	İsmail	Hasan	10.03.1915	Gülhane Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Küçük Mehmet Oğulları	Rıdvan	Hasan	22.04.1915	Triyandafil Çiftliği

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Gökoğlu Oğulları	Seyit	Hüseyin	18.02.1915	Kanlıtepe Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	-	İbrahim	20.04.1915	Hilal-i Ahmer Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Baran Oğulları	Mehmet Şerif	İzzet	25.09.1915	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Yaylaşeyh Oğulları	Mehmet	Mahmut	29.05.1915	Kireçtepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Koyun Oğulları	Mehmet	Mahmut	18.02.1915	Arıburnu Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Yusuf	Mahmut	05.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Uzunmustafa Oğulları	Hasan	Mehmet	-.1915	Çanakkale
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mustafa	Mehmet	20.03.1915	2 Numaralı Hastane
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Küçükmehtem Oğulları	Süleyman	Mehmet	03.05.1915	Haydarpaşa Yel değirmeni Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Veysel	Mehmet Ali	22.04.1915	Sığındere
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Bekir	Mevlüt	27.02.1915	Arıburnu Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Feyzullah Oğulları	Hasan	Mevlüt	19.04.1915	Seddülbahir Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Veli Oğullarından	Halil	Mustafa	09.08.1915	Kirte
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hüseyin	Osman	06.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Hacı İbrahim Oğulları	Hüseyin	Osman	23.07.1915	Merkez Tepe Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Hızır Oğulları	Mehmet	Osman	03.07.1915	Çanakkale
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mahmut	Rıza	05.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hasan	Zeytun	07.05.1915	Şehir Emaneti Çapa Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hasan	Abdulkadir	04.06.1915	Kireçtepe

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ahmet	Abdullah	28.02.1915	Seddülbahir Kereviz Deresi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mahmut	Ahmet	20.08.1915	Seddülbahir Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mehmet	Ahmet	22.04.1915	Sığındere
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Süleyman	Ahmet	18.02.1915	Kanlıtepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Süleyman	Ahmet	18.02.1915	Kabatepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Süleyman	Ahmet	22.04.1915	Triyandafil Çiftliği
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Ahmet Oğulları	İzzet	Ali	-.-.1915	Çanakkale
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Musa	Ali	03.05.1915	Kerevizdere
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hüseyin	Ali Rıza	25.04.1915	9.Fırka Seyyar Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Boz	Ali	Aziz	06.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Deli Oğullarından	Osman	Bedrettin	28.03.1915	Bahriye Merkez Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Ömer Oğulları	Osman	Bekir	-.-.1915	Çanakkale Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Şaban Oğulları	Halil	Bekir	22.04.1915	Triyandafil Çiftliği
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Ekşi Oğulları	Aziz	Bilal	-.-.1915	Çanakkale
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Sağırsüleyman Oğulları	Musa	Cemal	-.-.1915	Çanakkale
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Saki Oğullarından	Musa	Cemal	05.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Cuhadar Oğulları	Ahmet	Dursun	05.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ali	Ekrem	05.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Osman	Emin	05.04.1915	Arıburnu Muharebesi

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mahmut	Fahri	08.05.1915	Haydarpaşa Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Recep	Feyzullah	01.02.1915	Arıburnu Kanlıtepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Dalhasan Oğulları	Ali	Halil	-.-.1915	Çanakkale
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Onik Oğulları	Hasan	Halil	-.-.1915	Çanakkale
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Uzunhasan Oğulları	Saffet	Halil	-.-.1915	Çanakkale
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hüseyin	Halil	22.04.1915	Triyandafil Çiftliği
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ahmet	Halil	06.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Hacıbekir Oğullarından	Safvet	Halil	05.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Yakup	Halil	08.05.1915	Arıburnu Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mehmet	Hamit	05.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Buhur Oğulları	Hüseyin	Hasan	-.-.1915	Çanakkale
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Gülali Oğullarından	Mehmet	Hasan	05.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Bekir	Hüseyin	18.03.1915	Arıburnu Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hasan	Hüseyin	22.04.1915	Triyandafil Çiftliği
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	İbrahim	Hüseyin	18.02.1915	Kanlıtepe Şark Sırtları
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mehmet	Hüseyin	18.02.1915	Kanlıtepe Şark Sırtları
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mevlüt	Hüseyin	27.04.1915	Gelibolu Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mustafa	Hüseyin	28.05.1915	Arıburnu Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mustafa	Hüseyin	03.03.1915	Arıburnu Muharebesi

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Süleyman	Hüseyin	06.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	İsmail	İbrahim	22.04.1915	Triyandafil Çiftliği
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ali	İbrahim	18.02.1915	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Halil	İbrahim	27.02.1915	Arıburnu Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hasan	İbrahim	05.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Yemiş Oğulları	Abdullah	İsmail	-.-.1915	Çanakkale
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ali	İsmail	20.08.1915	Anafartalar Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hüseyin	İsmail	18.02.1915	Arıburnu Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Bozali Oğulları	Aziz	İzzet	-.-.1915	Çanakkale
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Bastu	Mehmet	09.04.1915	Şehir Emaneti Çapa Mecruhın Askeri Hastane
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Buhur Oğulları	Hasan	Mevlüt	-.-.1915	Çanakkale Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	İbrahim	Mevlüt	22.04.1915	Siğindere
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	İbişlibekir Oğulları	Ali	Mustafa	-.-.1915	Çanakkale
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Karaveli Oğullarından	Ali	Mustafa	05.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Ekşi Oğullarından	İsmail	Mustafa	21.04.1915	Hilal-i Ahmer Cemiyeti Taksim Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	İsmail	Mustafa	18.02.1915	Arıburnu Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Yusuf	Osman	31.05.1915	Akbaş Nakliyat Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mustafa	Osman Efendi	01.05.1915	Kerevizdere
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mustafa	Osman Nuri Efendi	01.05.1915	Kerevizdere

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ali	Ömer	18.02.1915	Arıburnu Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Halil	Ömer	28.05.1915	Cenup Grubu Sevk Mecruhın Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Abdullah	Sıtkı	17.04.1915	Seddülbahir Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Çukadar Oğullarından	Salih	Süleyman	03.05.1915	Kereviztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Aziz	Talip	13.02.1915	Kirte Harbi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ali	Veli	06.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mehmet	Yusuf	29.02.1915	Arıburnu Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ahmet	Abdullah	26.02.1915	Seddülbahir Kereviz Deresi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Salih	Abdullah	17.04.1915	Seddülbahir Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Türkmen Oğulları	Hüseyin Hüsnü	Ahmet	15.09.1915	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Hacı Çavuş Oğulları	Ahmet	Ali	04.09.1915	Çanakkale Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Delibaş Oğullarından	İbrahim	Ali Yavar	05.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Süleyman	Alişan	28.07.1915	Düztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Hacı İbrahim Oğulları	Bekir	Arif	-	Çanakkale Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ahmet	Bekir	05.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Emir Oğulları	Mehmet	Bekir	13.04.1915	Çanakkale Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Müftüzade	Abdi	Bekir Sıtkı	06.02.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hacı Hüseyin	Davut	05.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Hacı Oğulları	Hüseyin	Davut	05.03.1915	Çanakkale Muharebesi

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Topçu Oğulları	Mehmet Sait	Halil İbrahim	15.09.1915	Cenup Gurubu Sevk Mecruhın Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mehmet	Hamza	05.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Garzan Oğulları	İbrahim	Hasan	10.08.1915	Arıburnu Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Halil Oğullarından	Mahmut	Hüseyin	05.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mustafa	Hüseyin	05.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Tütüncü Oğulları	Halil	İbrahim	11.09.1915	Çanakkale Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mehmet	İbrahim	05.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Kırtov Oğulları	Şaban	İsmail	06.04.1915	Kirte Harbi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Osman Oğullarından	Ali Rıza	Mehmet	06.10.1915	Kirte 5.Mıntıka
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Yiğit Ali Oğullarından	Ali	Mehmet	24.08.1915	Süngü Bayırı Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Hacıbrahim Oğullarından	Hüseyin	Mehmet	11.03.1915	Arıburnu Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mustafa	Mehmet	05.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Zeynel Oğullarından	İbrahim	Mehmet Emin	05.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Mürtefi Oğulları	Arif	Mehmet Halil	23.04.1915	Çanakkale Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Cezar Oğulları	Ali	Mehmet Şehr	14.06.1915	Çanakkale Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hüsnü	Musa	05.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Alipazar Oğulları	Mehmet Nuri	Mustafa	05.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Soraklı Oğulları	Hüseyin Hasan	Mustafa Zihni	05.08.1915	Çanakkale Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Surgeli Oğullarından	Hüseyin Hüsnü	Mustafa Zuhdi	06.03.1915	Merkeztepe

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Keleş Oğulları	Abdullah	Numan	15.06.1915	Siğindere Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Bektaş Oğullarından	İsmail	Nuri	05.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Kantarıcı Oğulları	Bekir Recep	Osman Nuri	28.02.1915	Çanakkale Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Çoban Oğulları	Hasan	Osman Nuri	-	Çanakkale
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Bekir Oğulları	Recep	Ömer	03.08.1915	Çanakkale Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Yiğit Oğulları	Halil	Ömer Tevfik	22.04.1915	Çanakkale Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Ali Kaya Oğulları	Mihrişar	Ömer Turan	22.09.1915	Çanakkale Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Hayrullah Oğullar	Mehmet	Şahin	06.03.1915	Merkeztepe Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ali	Ahmet	22.04.1915	Triyandafil Çiftliği
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Süleyman	Alişir	18.02.1915	Kanlıtepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ali	Baki	10.03.1915	Seddülbahir Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Veys	Cafer	16.03.1915	Arıburnu Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hüseyin	Dursun	20.06.1915	Hasanbeyli Menzil Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hüseyin	Hasan	18.02.1915	Arıburnu Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Adil	İbrahim	27.03.1915	Gülhane Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Asım	İsmail	05.04.1915	Arıburnu Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	İsmail	Muhittin	18.02.1915	Arıburnu Kanlıtepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hüseyin	Mustafa	18.02.1915	Arıburnu Kanlıtepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	İbrahim	Mustafa	14.04.1915	Arıburnu Muharebesi

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Dursun	Ömer	19.02.1915	Kanlıtepe Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hasan	Süleyman	28.04.1915	Beyoğlu Hilal-i Ahmer Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	İbrahim	Yusuf	23.04.1915	Kirte Harbi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	İsmail	Yusuf	03.06.1915	Kanlıtepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Yakup	Yusuf	17.04.1915	Kerevizdere
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Halil	Adil	16.03.1915	Arıburnu Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hüseyin	Ali	06.03.1915	Merkeztepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mehmet	Bekir	27.02.1915	Seddülbahir Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ahmet	Dursun	01.05.1915	2 Numaralı Biga Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Sadullah Oğulları	İkbal	Eyüp	28.08.1915	Bahriye Merkez Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Derebey	Hakkı	29.02.1915	Haydarpaşa Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Kalul Oğullarından	Hüseyin	Hasan	29.05.1915	Kanlıtepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Halil	Hayri	18.02.1915	Kanlıtepe Şark Sırtlarında
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Terek Oğulları	İsmail	Hüseyin	01.03.1915	Gülhane Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Yusuf	İbrahim	29.04.1915	Meydan Harbi

I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Eyüp	İsmail	12.02.1915	Kanlıtepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Süleyman	İzzet	17.03.1915	Haydarpaşa Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hüseyin	Lütfi	19.02.1915	Arıburnu Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ali	Mehmet	25.08.1915	Anafartalar Muharebesi

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Osman	Mehmet	11.06.1915	Mürefte Menzil Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Karaali Oğulları	Yusuf	Mehmet	01.03.1915	Merkeztepe Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Şah Mehmet	Hüseyin	Mehmet Çavuş	01.11.1915	Hilal-i Ahmer Tıp Fakültesi Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Salih	Muharrem	01.06.1915	Şehit Muhtar Bey Namına Alman Salib Ahmer
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mustafa	Musa	23.06.1915	-
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mehmet	Mustafa	21.09.1915	Anafartalar Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Osman	Mustafa	19.02.1915	Kanlısirt
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ali	Müslim	21.04.1915	Seddülbahir Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Bekir	Osman	06.03.1915	Merkeztepe

I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Yusuf	Rıfat	20.04.1915	Kerevizdere
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hasan	Süleyman	28.04.1915	Galatasaray Harp Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mustafa	Şaban	22.04.1915	Triyandafil Çiftliği
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Arif	Şerif	22.04.1915	Kirte Harbi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	İzzet	Şevket	26.02.1915	Hilal-i Ahmer Kadırga Hastanesi
1.Dünya Savaşı	Çanakkale	Kelali Oğullarından	Ahmet	Şükrü	06.03.1915	Merkeztepe
1.Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hüseyin	Şükrü	06.03.1915	Merkeztepe
1.Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ayvaz	Yemin	19.02.1915	Arıburnu Muharebesi
1.Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Osman	Yusuf	05.03.1915	Merkeztepe
1.Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hüseyin	Ali	30.04.1915	Seddülbahir Muharebesi

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	İbrahim	Fehmi	16.06.1915	Bomba Tepesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mevlüt	Hacı	12.11.1915	-
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Sait	Haris	27.06.1915	Tahir Hoca Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Aziz	İsmail	22.03.1915	Sığındere
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Karaali Oğullarından	Hasan	İsmail	23.04.1915	Harbiye Merkez Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hüseyin	İsmail	21.02.1915	Süngü Harbi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Mahmut	İsmail	11.06.1915	Rami Gaziler Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Yusuf	İsmail	20.05.1915	11.Fırka Seyyar Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hüseyin	Kamil	16.06.1915	Gülhane Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Merdem Bey Oğullarından	Ahmet	Müslim	27.05.1915	Conk Tepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hüseyin	Rıza	02.09.1915	Kirte
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	Laf Oğullarından	Selim	Sabit	-.-.1915	-
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Hamza	Süleyman	05.04.1915	Arıburnu Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ali	Arslan	19.02.1915	Arıburnu Kanlıtepe
I. Dünya Savaşı	Çanakkale	-	Ahmet	Hasan	28.11.1915	Şişli Etfal Hastanesi

Erzincan Şehitleri / I. Dünya Savaşı Diğer Cepheler⁷

Prof. Dr. Nizamettin PARLAK⁸ – Ahsen ERTUÇ

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Handan Oğulları	Ahmet	Abdullah	16.05.1916	Çardaklı Mevkii
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Ömerefendi Oğulları	İbrahim	Ahmet	30.10.1915	Yassı Tepedeki Muhabere
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	İsmail	Ahmet	02.12.1915	-
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Abdullah	Ahmet Celal	03.10.1914	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Suphi	Ahmet Veyis	23.05.1916	Bitlis Taşlıtepe Muhaberesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Keyfo	Ali	09.12.1916	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Körkız Oğulları	Süleyman	Ali	07.02.1918	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	İsmail	Ali Behçet Efendi	03.11.1915	Karabıyık Sırtları
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Ahmet	Ali Efendi	05.09.1914	Alakilise Şark Sırtları
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Hüseyin	Ali Efendi	05.09.1914	Alakilise Muhaberesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Hocazade Oğulları	Şerif	Ali Rıza Efendi	13.05.1915	Malazgirt Muhaberesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Şerif	Arif	03.11.1915	Cebeliköyü Karabıyık Muhaberesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	İsmail Hakkı	Behçet	03.11.1915	11.Kolordu 34.Fırka 6.Seyyar Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Abdi Oğulları	Halil	Behlül	11.02.1918	Kayadibi Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Ruşen Oğulları	Ali	Bekir	30.10.1915	Yassı Tepedeki Muhabere
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	İbrahim	Burhan	- .03.1915	2800 Rakımlı Tepe
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Abdullah	Celal Efendi	30.11.1915	Dolangır
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Mehmet Nuri	Cemal Efendi	31.10.1915	Meşkinin Şimali Sırtları
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Tercanlı Oğulları	Beyzade	Dursun	28.12.1915	Balıkli Muharebesi

⁷ T. C. Milli Savunma Bakanlığı, *Şehitlerimiz*, I-V, Ankara 1998, c. II, s. 470-481.

⁸ Erzincan Binalı Yıldırım Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Hacı	Dursun	05.04.1916	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Mahmut	Dursun Efendi	09.11.1915	Endek Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Mustafa	Emin Efendi	15.10.1914	Sarıkamış Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Mustafa	Emin Efendi	15.10.1914	Sarıkamış Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Ali	Fikri Efendi	22.02.1915	Oruçuk Köyü Şımalı Kılıçgediği
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Palanga Oğulları	Mustafa	Güzel	14.01.1917	Çağıl Köyü
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Ahmet	Hakkı	15.12.1914	Balıklı Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Değirmenci Oğulları	Emin	Halil	26.04.1916	2350 Rakımlı Tepe
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Süleyman	Hasan	11.05.1916	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Mamo Oğulları	Mehmet	Haşim	31.11.1915	Dolankız Tabyası
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Celal Oğulları	İbrahim	Hüseyin	03.07.1916	Ceydada
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Kalu Oğulları	Mehmet	Hüseyin	10.02.1916	Diyarbakır Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Musa	Hüseyin	09.04.1916	Bahçecik
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Osman	Hüseyin	11.05.1916	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Şamlızade	Mahmut	Hüsnü	29.03.1915	-
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Şerif	İbrahim Efendi	29.02.1916	Bahtlıdağı Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Topalsalih Oğulları	Salih	İshak	01.05.1916	Ördekhacı Sırtları
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Yedo	İsmail	01.11.1915	Andek Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Dursun	İsmail Efendi	18.10.1914	Sarıkamış Muharebesi

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Ahmet Cemil	İsmail Hakkı	08.05.1916	Erzincan Kesemkür Köyü
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Halil	Kamil	26.04.1916	2350 Rakımlı Tepe
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Hasan	Kazım	26.04.1916	2350 Rakımlı Tepe
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Tevhit	Mehmet	29.01.1915	Yeniköy Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Tevhit	Mehmet	28.02.1915	Konhar Tepe
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Süleyman	Mehmet	14.03.1915	Erzincan Harp Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Salih	Mehmet	12.09.1914	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Hasan	Mehmet	15.04.1915	Karadağ
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Emin	Mehmet Ali	05.09.1914	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Salih	Mehmet Efendi	09.09.1914	-
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Mahmut	Mehmet Efendi	20.02.1918	Çoluksu Taarruzu
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Hasan	Mehmet Halil Efendi	12.09.1914	Molla Melik Köyü
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Hacı Süleyman	Mehmet Nurettin	03.11.1914	Sarıkamış Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Halil	Mehmet Rüştü Efendi	06.12.1914	-
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Dayı Oğullarından	İbrahim	Mehmet Şerif	03.11.1914	Çifteköprü Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Emin	Mehmet Tevfik Efendi	05.11.1914	-
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Mustafa	Muhittin	19.10.1914	Sarıkamış Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Ali	Mustafa Efendi	25.10.1914	-
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Hamdi	Mustafa Efendi	12.09.1914	Meydan-ı Harp

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Ömer	Mustafa Efendi	22.05.1917	Çardaklı Mevki
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Ahmet	Nurettin Efendi	15.10.1914	Sarıkamış Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Hüseyin	Osman	06.06.1916	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	İsmail	Osman Efendi	29.08.1914	Hafra Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	İsmail	Osman Fevzi Efendi	01.11.1914	Kerk Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Yaya Oğullarından	Dursun	Ömer	30.10.1914	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	İbrahim	Ömer Hulusi Efendi	14.10.1914	Sarıkamış Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Ahmet	Rıza	22.02.1916	Çakırköy Tepesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	-	Sabit Efendi	22.10.1914	Sarıkamış Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Mustafa	Salih	30.11.1915	Danagöl Dağı
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	İbrahim	Şükrü Efendi	21.07.1918	-
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Hacı Mikdat	Şükrü Efendi	14.05.1918	Kara Çoban Seyyar Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Hilmi	Veysi Efendi	23.05.1918	Bitlis Taşlıtepe Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Şerif	Yakup Efendi	04.09.1914	Molla Melik Şark Sırtları
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Tahirbey Oğullarından	Salih	Yusuf	06.12.1914	Kostanvat Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Mehmet	Zeynel	29.10.1915	Azap Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	-	Zülfikar Efendi	-.10.1914	Sarıkamış Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Yusuf	Derviş	19.06.1916	Yeniköy Garp Sırtları
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Ali	Hüseyin	29.02.1916	Ziyaret 9 Numaralı Hastanesi

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Körömer Oğulları	Şaban	Hüseyin	01.11.1916	Hasankale
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Mustafa	İbrahim	15.02.1916	Karan Tepe Sırtları
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Veli	İsmail	21.10.1915	Zayıt Cetvelinden
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Şehit Muhtar	Kamil	15.05.1916	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Mehmet	Mevlüt	-09.1914	Zayıt Cetvelinden
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Ali	Mustafa	23.05.1916	Serban Tepe
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Odabaş Oğulları	Mustafa	Osman	25.04.1916	Hıdır Nebi Dere
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Cafer Oğulları	Hüseyin	Selim	22.11.1916	İmam Mehmed
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Hüseyin	Şükrü	10.04.1916	Kozop Tepesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Dolanık Oğulları	Hasan	Abdullah	-	Sarıkamış Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Hacı Mehmet	Ahmet	16.10.1914	Ardahan Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Çalı Oğullarından	Abdullah	Halil	04.03.1915	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Mahmut	Hasan	19.04.1916	Bilankaya Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Yağcı Oğullarından	Halil	İbrahim	23.11.1917	Yanık Dere
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Tiryaki Oğullarından	Abdulkadir	İdris	04.09.1914	Hasankale
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Alagöz Oğullarından	Mustafa	İzzet	20.06.1916	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Ahalı Oğullarından	Ali	Mehmet	03.11.1915	Cebeliköyü Karabiyik Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Emin Oğullarından	Ali	Mehmet	18.06.1916	Yeniköy Şarkı
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Bekir	Mehmet	26.10.1917	1.Kafkas Kolordu 20.Seyyar Hastanesi

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Murat Bey Oğullarından	Mehmet	Mehmet	12.11.1915	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Yusuf	Mehmet	10.04.1916	Taşlitepe Hücumu
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Kötüömer Oğulları	Abdullah	Ömer	18.09.1914	Çermiksu Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Cafer	Rıfat	18.06.1916	Yeniköy Garp Sırları
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Çemşitbey Oğulları	Ahmet	Süleyman	-	Sarıkamış Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Ahmet	Süleyman	30.10.1915	Yassitepe
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Hüseyin	Süleyman	15.10.1914	Ardos
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Şahveli Oğulları	Şükrü	Vahit	-	Sarıkamış Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Muratpaşa Oğulları	Mehmet	Yemin	08.11.1915	Kalaca Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Abdullah	Ethem Efendi	29.08.1914	Köprüköy Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Süleyman	Kazım Efendi	30.10.1915	-
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Hacı Ali Galip	Sıddık Efendi	25.05.1915	Beldeçörün Şimali Şarkı Sırları
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Mahmut	Şükrü Efendi	01.02.1916	Karadere Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	İsmail	Ahmet	29.04.1916	1.Kolordu Kafkas Sıhhiye Bölüğü Reviri
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Mollaemin Oğulları	İsmail	İbrahim	27.02.1916	Altıntaş
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Halil	Mehmet	01.06.1915	Koman Emrah Sırları
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Güniz Oğullarından	Aziz	Yusuf	23.12.1914	Balıkli Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Halil	Ali	26.02.1916	Çakırgöl Cıvarı

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Cemal Oğullarından	Hüseyin	Ali	22.08.1915	3.Ordu Ağır Mecruhın Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Bektaş Oğulları	Mahmut	Aziz	20.05.1918	-
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Çoban Oğullarından	Ali	Cemal	03.11.1915	Cebeliköyü Karabıyık Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Koç Oğullarından	Kız	Dursun	26.10.1914	Badicivan
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Murtaza Oğullarından	Mehmet	Dursun	18.06.1914	Yeniköy Garp Sırtları
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Mapek Oğullarından	Mustafa	Dursun	11.10.1914	Zevin Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Şebit	Dursun	16.10.1914	Komasor Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	İbrahim	Halil	15.10.1914	Ardos
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Vahit	Hamdi	18.06.1916	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Ahmet	Hasan	26.04.1916	Kolanlı Köyü
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Süleyman	Hasan	13.05.1915	Malazgirt Civarı
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Bekir Oğullarından	Emrullah	Hayri	26.04.1916	Gökderenin Şimal Sırtları
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Salih	Hüseyin	18.06.1916	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Habip Oğullarından	Hasan	İskender	22.10.1914	Altınbulak Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Talip Oğulları	Bekir	İsmail	27.11.1915	Hilal-i Ahmer Erzurum Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Abuş Oğullarından	Ahmet	Mehmet	26.04.1916	2350 Numaralı Tepe
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Hacicemal Oğullarından	Hüseyin	Mehmet	19.06.1916	Yeniköy Şark Sırtlarında
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Cebrail Oğullarından	Mahmut	Mehmet	14.04.1916	Karahisar Şarki Kalesi

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Mustafa	Mehmet	29.02.1915	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Mehmet	Ömer	10.1914	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Sakaklı Oğullarından	Mustafa	Ömer	07.11.1915	Karabıyık Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Mustafa Oğullarından	Mehmet	Paşa	21.03.1916	2350 Rakımlı Tepe
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Veli Oğullarından	Aziz	Rıza	20.06.1916	10.Kolordu 2.Seyyar Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Veli	Şaban	12.02.1916	Bitlis Civarı Baraniye Sırtları
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Türkmen Oğullarından	Hasan	Şakir	10.05.1916	Göller Karyesinin Garp Sırtları
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Mehmet	Şükrü	25.04.1916	Mustafa Kolu Şark Sırtları
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Ali Oğullarından	Timur	Şükrü	20.04.1915	Karadağ Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Karaca Oğullarından	Hasan	Yusuf	18.07.1916	Çukurlar Köyü Tepesi Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Kır Oğullarından	Mustafa	Yusuf	01.06.1915	Alagöz Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Miri Oğullarından	Osman	Yusuf	01.05.1916	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Cafer	Abdulkadir	17.10.1914	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Mestan	Abdulkadir	31.02.1915	Dilman
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Karahalil Oğullarından	Mehmet	Ahmet	21.03.1916	2550 Rakımlı Tepe
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Garip	Ahmet	01.12.1915	Danagöl Dağı
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Maraba Oğullarından	İsmail	Ahmet	19.06.1916	Yeniköy Şark Sırtları
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Ali Oğullarından	Hüseyin	Ali	21.05.1915	Taşlitepe Muharebesi

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Şerif	Bekir	-.06.1915	Koman Emrat Sırtları
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Hüseyin	Cafer	03.11.1914	Altınbulak Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Şabkular Oğullarından	Ali	Dursun	17.03.1916	Teryis Cıvarı Muharebe
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Kasaba	Dursun	30.10.1914	Oltu Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Kahraman	Edel Bey	28.12.1915	Kükürtlü
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Alacalı Oğullarından	Yunus	Eyüp	13.09.1914	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Mahmut	Fazlı	27.10.1914	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Recep	Fehim	06.09.1914	Bozvıran Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Hacı Oğullarından	Mustafa	Hamdi	22.06.1916	Tercan İleri Sırtları
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Ferah Oğullarından	Kamer	Hasan	22.03.1916	Ovacığın Şark Sırtları
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Resul Oğullarından	Digor	Hüseyin	21.05.1915	Taşlitepe Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Sait	Hüseyin	09.12.1915	18.Fırka Sıhhiye Bölüğü
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Mehmet	İbrahim	13.09.1914	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Hüseyin Oğullarından	Hasan	İmam	16.05.1916	Ziyaret Tepesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Balıkli Oğullarından	Hüseyin	İsa	31.10.1915	Tahir Hoca'nın Garp Sırtları
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Çavuş Oğullarından	Ahmet	İskender	30.10.1914	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Mustafa	İskender	29.10.1915	Azap Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Kara Hüseyin	İsmail	30.05.1914	Hınıs Hastanesi

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Şamil	İsmail	30.10.1914	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Kulu Oğullarından	Durmuş	İsmail	01.10.1916	Yanık Dere
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Hasan	Mahmut	09.04.1915	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Haciali Oğullarından	Hüseyin	Mehmet	18.06.1916	Yeniköy Şarkı
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Erzincan Oğullarından	İbrahim	Mehmet	19.06.1916	Yeniköy Garp Sırtları
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Kuşdu Oğullarından	Mustafa	Mehmet	-10.1914	Zayıt Cetvelinden
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Yusuf	Mehmet	30.11.1915	Mişki Civarındaki Muharebe
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Saka Timur	Mehmet	16.10.1914	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Mahir Oğullarından	Hasan	Mehmet Ali	30.10.1914	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Kadı Oğullarından	Hacı Akif	Mustafa	14.11.1915	Kargı Pazarı
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Hacı Bayram	Naib	31.10.1915	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Mehmet	Naim	-06.1915	Koman Emrat Sırtları
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Ahmet	Osman	06.12.1914	Arkim
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Resul	Osman	31.10.1915	Andek Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Davut Oğulları	Derviş	Rasim	01.12.1915	Harap Tepe
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Abbas Oğullarından	Mikdat	Rıza	22.09.1917	Deve Geçidi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Şeyh Hasan	Rıza	30.10.1914	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Lal Oğullarından	Mehmet	Selim	09.02.1916	2600 Rakımlı Tepe

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Alidede Oğullarından	Halil	Şahin	13.09.1914	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Musa	Şakir	01.12.1915	Erzurum Muharrem Gözesi Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Süleyman	Tufan	03.11.1915	Andek Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Veysel	Yahya	22.10.1914	Başköy Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	-	Aziz	Yusuf	21.05.1915	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Ekşi Oğullarından	Mehmet	Yusuf	19.05.1916	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Ömer Oğullarından	Salih	Yusuf	22.03.1916	Ağviran Şimal Tepesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Balakyan Oğullarından	Mustafa	Mehmet	09.05.1916	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Tercanlı Oğulları	Şevket	Mehmet	23.04.1916	Bilankaya Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Şark (Kafkas)	Şal Oğullarından	Mustafa	Veli	09.09.1915	3.Ordu Ağır Mecruh Hastanesi

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Filistin	-	İsmail	Ali	07.06.1917	8.Kolordu Babu Numa Cerrahi Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Filistin	-	Kadir	Bakir	16.09.1917	Babtoma 1.Cerrahi Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Filistin	-	Reşit	Fahri Efendi	16.08.1917	???
I. Dünya Savaşı	Filistin	-	Rüştü Bey	Fahri Efendi	17.06.1917	Tebük Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Filistin	-	Hüseyin Efendi	Fazlı Efendi	23.10.1917	-
I. Dünya Savaşı	Filistin	-	Mahmut	Hüseyin	10.10.1916	6.Kolordu Halep Vatan Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Filistin	-	İsmail	Mehmet	22.06.1917	Babtoma 1.Cerrahi Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Filistin		Yusuf	Tahir	07.06.1917	İleri Keşif Kolu
I. Dünya Savaşı	Filistin		Mehmet	Ziya Efendi	02.09.1917	3.Gazze Meydan Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Filistin	-	Mehmet Ali	Murteza	19.02.1917	Gazze
I. Dünya Savaşı	Filistin	-	Halil	Mehmet	11.01.1918	3.Kolordu 1.Fırka 7.Seyyar Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Filistin	-	Sait	Mevlüt	28.10.1917	Humus Menzil Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Filistin	Ayan Oğulları	Halil	Rıza	02.09.1917	Gazze
I. Dünya Savaşı	Filistin	-	Mehmet Emin	Hafız İbrahim	22.05.1916	Romani
I. Dünya Savaşı	Filistin	-	Mustafa	Himmet	07.09.1917	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Filistin	-	İsmail	İbrahim	26.04.1916	Kollani Karyesi

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Irak	Hüseyin	Mümin	Ali	16.11.1916	Felahiye Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Irak	Bayramoğulları	Hasan	Cemil	26.02.1916	2350 Rakımlı Tepe
I. Dünya Savaşı	Irak	Gedikoğulları	Mustafa	Hüseyin	26.04.1916	2350 Rakımlı Tepe
I. Dünya Savaşı	Irak	-	İsmail	Karabey	10.09.1915	Selmanpak
I. Dünya Savaşı	Irak	-	Mehmet Ali	Mehmet Cemalettin	30.07.1915	Vasitan Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Irak	Emirhan Zade	Tevfik	Mehmet Sıtkı Efendi	11.08.1915	Hafiri Kalesi Hücumu
I. Dünya Savaşı	Irak	-	Hasan	Mustafa	26.07.1916	Abdulahad Oteli Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Irak	-	Süleyman	Mustafa	30.02.1917	Ethem Çayı Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Irak	-	Hüseyin	Osman	06.06.1916	18.Kolordu 2.Seyyar Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Irak	-	Hurşit	Rafet	10.12.1916	Felahiye Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Irak	Nazif	Şerif	Rıza	31.01.1916	Felahiye Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Irak	Hacıkahraman Oğullarından	Ahmet	Şaban	25.02.1917	Bağdat 3.Kasırlar Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Irak	Muratoğulları	Mehmet	İsmail	09.04.1916	Felahiye Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Irak	Köprülü	Mehmet	Aziz	09.12.1916	Felahiye Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Irak	Kupalı	Mehmet	Aziz	09.10.1916	Felahiye Muharebesi

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Irak	-	Hasan	Şaban	27.02.1916	Beni Acem
I. Dünya Savaşı	Irak	Yahya Oğulları	Hüseyin	Yahya	27.07.1915	Tahir Hoca Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Irak	Kara Mustafa	Hüseyin	Yusuf	22.10.1916	Kütü'l Amare
I. Dünya Savaşı	Irak	-	Hasan	Abdulaziz	06.02.1916	Bombardıman
I. Dünya Savaşı	Irak	Abdulcelil	Mehmet	Ahmet	14.02.1916	Kütü'l Amare
I. Dünya Savaşı	Irak	Müftü	Abdülmecit	Halil	10.07.1916	Felahiye Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Irak	-	Şerif	Ömer	04.03.1916	19.Kolordu 2.Seyyar Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Irak	Kebir	Mehmet	Recep	08.02.1916	Felahiye Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Irak	-	İbrahim	Rüştü	09.02.1916	Felahiye Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Irak	Naçar Oğullarından	Turgay	Selim	26.04.1916	2350 Rakımlı Tepe
I. Dünya Savaşı	Irak	İbrahim Oğullarından	İsmail	Şerif	26.06.1916	2350 Rakımlı Tepe
I. Dünya Savaşı	Irak	-	Hüseyin	İbrahim	09.12.1916	Felahiye Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Irak	Gani Oğullarından	Osman	İbrahim	26.04.1916	2350 Rakımlı Tepe
I. Dünya Savaşı	Irak	Davut	Musa	Mehmet	08.04.1916	Felahiye Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Irak	-	İsmail	Mahmut	04.10.1915	Felahiye Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Irak	-	Meftan	Kamil	15.05.1916	18.Kolordu 2.Seyyar Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Irak	-	Çavuş Bektaş	Kayın Mikdad	13.05.1916	Felahiye Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Irak	Küçükosman Oğulları	Şahin	Hasan	25.01.1917	Meydan Harbi

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	-	-	Hüseyin	Ahmet Fazıl	23.10.1917	Sebya Gölü Civarı
I. Dünya Savaşı	-	-	Mahmut	Ali Haydar	01.11.1915	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	-	-	Mehmet	Halis Efendi	21.11.1914	-
I. Dünya Savaşı	-	Sarıoğulları	Osman	Hurşit Hüseyin	04.02.1916	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	-	-	Ali	Mehmet Sarı	31.11.1914	-
I. Dünya Savaşı	-	Darbey Oğulları	Emin	Abdullah	18.09.1914	Çermik Suyu
I. Dünya Savaşı	-	Bayram Oğulları	Hüseyin	Ahmet	20.09.1914	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	-	Mansur Oğulları	Salih	Ahmet Bilal Efendi	23.10.1915	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	-	Cezairli Oğulları	İsmail	Ali	21.09.1915	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	-	Köyağası Oğulları	İsmail	Kamil	30.10.1914	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	-	Kelbekir Oğulları	Ahmet	Mehmet	15.10.1914	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	-	Kulak(Gülek) Oğulları	Mehmet	Mevlüt	17.11.1914	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	-	Emrullah Oğulları	Mehmet	Mustafa	02.02.1917	235 Numaralı Tepe
I. Dünya Savaşı	-	Musa Oğulları	Timur	Mustafa	04.09.1914	Kerk Muharebesi
I. Dünya Savaşı	-	Aşık Oğulları	Hasan	Osman	04.09.1914	Kerk Muharebesi
I. Dünya Savaşı	-	Bekir Dayı Oğulları	Ali	Ömer	27.10.1914	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	-	Mehmet Karaömer Oğulları	Osman	Ömer	23.08.1914	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	-	Mecnun Oğulları	Hacı Ali	Sadık	25.03.1915	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	-	Kapıcı Oğulları	Hasan	Şerif	03.05.1915	Meydan-ı Harp

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	-	Bekirdayı Oğulları	Salih	Şevket	28.08.1914	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	-	-	Osman	Ali Rıza	14.07.1915	Yalova Köyü
I. Dünya Savaşı	-	-	Hasan	Bekir	09.09.1915	Aziziye
I. Dünya Savaşı	-	Delioğlan Oğulları	Bekir Şakir	Hüseyin	-	-
I. Dünya Savaşı	-	Bekirağa Oğulları	Recep	Hüseyin	-	-
I. Dünya Savaşı	-	Tatlaç Oğulları	İbrahim Ethem	Mustafa	-.-.1917	-
I. Dünya Savaşı	-	Karadalı Oğulları	Mehmet	Mustafa	-	-
I. Dünya Savaşı	-	Kırmıslı Oğulları	Mustafa	Ömer	-	Babaeski
I. Dünya Savaşı	-	Ecel Oğulları	Mustafa	Selim	05.05.1919	-
I. Dünya Savaşı	-	İmambekir Oğulları	İbrahim	Ali	14.03.1916	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	-	Küçük Ali Oğulları	İbrahim Yaşar	Ali	25.08.1916	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	-	Taman Oğulları	Mehmet	Ali	21.03.1915	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	-	Top Sakal Oğulları	Ömer	Ali	21.09.1915	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	-	Davut Oğulları	Şaban	Ali	11.10.1914	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	-	Yiğit Ali Oğulları	Veli	Halil	03.10.1915	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	-	Yiğit Osman Oğulları	Ahmet	Hasan	05.07.1915	-
I. Dünya Savaşı	-	Ahmet Oğulları	Mehmet	Hasan	01.10.1915	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	-	Kahraman Oğulları	Mehmet	Hüseyin	12.01.1916	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	-	Cezar Oğulları	Hacı Abdullah	Hüseyin Hasan	23.03.1915	Meydan-ı Harp

Savaş	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Hacı Oğulları	Mustafa	Hüseyin Hasan	15.10.1914	Azap Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Çömbey Oğulları	Mehmet	İbrahim	03.10.1915	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	Ak Hüseyin Oğulları	Hasan	Mehmet	30.05.19615	-
I. Dünya Savaşı	Emir Ömer Oğulları	Mahmut	Mehmet Şükrü	08.01.1916	Karadere Muharebesi
I. Dünya Savaşı	Apcağalı Oğulları	İbrahim	Mustafa	03.10.1915	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	Debbağ Oğulları	İbrahim	Osman	-	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	Yiğit Osman Oğulları	Ahmet	Ömer	01.10.1915	-
I. Dünya Savaşı	Emir Ahmet Oğulları	Hasan	Şevket	08.11.1915	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	Bayram Oğullarından	Mustafa	İsmail	26.02.1916	2350 Rakımlı Tepe
I. Dünya Savaşı	Akgöl Oğulları	Mustafa	Nebil	21.09.1915	Meydan-ı Harp
I. Dünya Savaşı	Kerkin Oğulları	Mahmut	Adil	30.10.1914	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	-	Hüseyin	İsmail	21.02.1915	-
I. Dünya Savaşı	Karagelin Oğulları	İbrahim	Osman	30.10.1914	Meydan Harbi

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Romanya	Kara Bey Oğullarından	Aziz	Tahsin	03.06.1917	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Romanya	-	Hasan	Ahmet	13.10.1916	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Romanya	-	Dede	Şükrü	31.10.1916	Meydan Harbi
I. Dünya Savaşı	Romanya	Tatar Oğulları	Hüseyin	İsmail	13.08.1916	Meydan Harbi

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Arabistan	-	Mehmet	Şerif	19.06.1916	Taif
I. Dünya Savaşı	Arabistan	-	Hasan	İsmail	27.04.1916	Taif

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
I. Dünya Savaşı	Galiçya	-	Ahmet	Osman	10.04.1917	2 Numaralı Pardiç İhtiyat Hastanesi
I. Dünya Savaşı	Galiçya	Değnik Oğulları	Mustafa	Şükrü	30.10.1915	-
I. Dünya Savaşı	Galiçya	-	Mustafa	Şükrü	22.07.1916	421 Rakımlı Tepe
I. Dünya Savaşı	Galiçya	-	Halil	Mehmet Zeki Efendi	15.01.1917	Vadeni Köy Civarı
I. Dünya Savaşı	Galiçya	Kastamonulu Recep Oğulları	Mehmet	Osman	04.07.1916	Galiçya
I. Dünya Savaşı	Galiçya	-	Emir Hasan	Osman	18.07.1916	Galiçya
I. Dünya Savaşı	Galiçya	-	Ahmet	Musa	18.09.1916	Galiçya
I. Dünya Savaşı	Galiçya	-	Ahmet	Süleyman	02.06.1916	Meydan Harbi

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
Trablusgarp	-	-	Kamil	Ömer Lütfi	02.04.1911	-

Erzincan Şehitleri Osmanlı Dönemi İç İsyanlar⁹

Prof. Dr. Nizamettin PARLAK¹⁰ – Ahsen ERTUÇ

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
İç İsyanlar	-	İnce Oğlu	Hüseyin	Hüseyin	11.06.1891	-
İç İsyanlar	-	Balahorlu Oğulları	Mustafa	Murat	23. - . -	Akdağ Köyü
İç İsyanlar	-	-	Mehmet	Nail Efendi	13.10.1905	Eşkıyalar Tarafından
İç İsyanlar	-	Gazazoğlu	Abdullah	Şükrü	11.02.1908	Ladiye-Beytulfaka Arası
İç İsyanlar	-	-	Mehmet	Yusuf Efendi	28.09.1905	-
İç İsyanlar	-	Eyüp Oğulları	Ahmet	Abdullah	-	-
İç İsyanlar	-	Ahmet Beyoğlu	Bekir	Mevlüt	11.02.1908	Ladiye-Beytulfaka Arası
İç İsyanlar	-	Güllüoğlu	Süleyman	Mustafa	11.02.1908	Ladiye-Beytulfaka Arası
İç İsyanlar	-	-	Emin	Şükrü	-	Beni Avamir Muharebesi

⁹ T. C. Milli Savunma Bakanlığı, *Şehitlerimiz*, I-V, Ankara 1998, c. II, s. 470-481.

¹⁰ Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi

Erzincan Şehitleri Kıbrıs¹¹

Prof. Dr. Nizamettin PARLAK¹² – Ahsen ERTUÇ

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
Kıbrıs	-	Buzlusun	Bekir	Mehmet	28.07.1974	Çatalköy Bölgesi
Kıbrıs	-	İnan	İsmail Bey	Necmettin	20.07.1974	Dağyolu Bölgesi
Kıbrıs	-	Tombul	Osman Bey	Nermi	28.07.1974	Ayermola
Kıbrıs	-	Okbay	H. Zeki Bey	Selahattin	25.09.1974	Türkiye'ye dönüşü sırasında uçak kazası

¹¹ T. C. Milli Savunma Bakanlığı, *Şehitlerimiz*, I-V, Ankara 1998, c. II, s. 470-481.

¹² Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi

Erzincan Şehitleri / Kore Savaşı¹³

Prof. Dr. Nizamettin PARLAK¹⁴ – Ahsen ERTUÇ

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
Kore	-	Doğan	-	Haydar	16.11.1952	2.Tuğ
Kore	-	Yalçın	-	Haydar	28.05.1953	3.Tuğ
Kore	-	Kelke	-	Hüseyin	28.05.1953	3.Tuğ
Kore	-	Erten	-	Kemal	29.11.1950	1. Tugay
Kore	-	Bilgi	-	Lütfi	24.05.1951	1. Tugay
Kore	-	Sonka	-	Necmi	29.09.1951	2. Tuğ
Kore	-	Canayakın	-	Nuri	11.04.1951	1. Tuğ
Kore	-	Irk	-	Mustafa	28.05.1953	3.Tuğ
Kore	-	Kaçmaz	-	Tahir	27.11.1951	2.Tuğ
Kore	-	Uslu	-	Hakir	08.10.1951	2.Tuğ
Kore	-	Kartal	-	Rıza	24.05.1953	3.Tuğ

¹³ T. C. Milli Savunma Bakanlığı, *Şehitlerimiz*, I-V, Ankara 1998, c. II, s. 470-481.

¹⁴ Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi

Erzincan Şehitleri / Kurtuluş Savaşı¹⁵

Prof. Dr. Nizamettin PARLAK¹⁶ – Ahsen ERTUÇ

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
Kurtuluş Savaşı	Garp	-	İbrahim	Ethem Şevki Efendi	25.07.1921	Türbetepe Muharebesi
Kurtuluş Savaşı	Garp	-	Mahmut	Halis Efendi	28.03.1921	Kanlı Tepe
Kurtuluş Savaşı	Garp	-	Mahmut	Hulusi	10.04.1921	Büyük Aslıhanlar Harbi
Kurtuluş Savaşı	Garp	-	-	Hulusi Efendi	-02.1921	2. İnönü Muharebesi
Kurtuluş Savaşı	Garp	-	Ali	İsmail Hakkı Efendi	21.05.1921	Tahtalı Baba
Kurtuluş Savaşı	Garp	-	Hacı Mahmut	Mehmet Celal Efendi	11.07.1921	Katranlı Harbi
Kurtuluş Savaşı	Garp	-	Mahmut	Mehmet Halis	-	-
Kurtuluş Savaşı	Garp	-	Ahmet	Rıfat Efendi	26.06.1922	Kazuçuran Tepesi
Kurtuluş Savaşı	Garp	-	Mehmet	Salih Rüştü Efendi	18.01.1921	Batum
Kurtuluş Savaşı	Garp	Çolak	Adil	Rıza	12.04.1921	Dumlupınar Muharebesi
Kurtuluş Savaşı	Garp	-	Osman	Şevket	24.08.1920	Gediz Muharebesi
Kurtuluş Savaşı	Garp	-	Osman	Şevket	25.08.1920	Gediz Derbent Muharebesi
Kurtuluş Savaşı	Garp	-	Abdullah	Yusuf Cemal Efendi	27.06.1922	Rakımlı Tezek Tepe
Kurtuluş Savaşı	Garp	-	Yusuf	Mehmet Zeki Efendi	31.01.1921	Tekke Sırtları
Kurtuluş Savaşı	Garp	Ahmet	Abdullah	Süleyman	23.08.1922	Kurtkaya Harbi
Kurtuluş Savaşı	Garp	Topal Kadir	Tabib	Ahmet	29.10.1921	Haymana Harbi
Kurtuluş Savaşı	Garp	-	Mevlüt	Hasan	26.06.1922	Sinanpaşa Harbi
Kurtuluş Savaşı	Garp	-	Seyfettin	Hasan	30.06.1922	Akçaşar Köyü

¹⁵ T. C. Milli Savunma Bakanlığı, *Şehitlerimiz*, I-V, Ankara 1998, c. II, s. 470-481.

¹⁶ Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
Kurtuluş Savaşı	Garp	Eyüplü	Şakir	Mahmut	28.11.1921	Köprü Köyü Çermik Suyu Muharebesi
Kurtuluş Savaşı	Garp	Deli Ahmet	Ahmet	Mehmet	09.06.1921	Eskişehir Hastanesi
Kurtuluş Savaşı	Garp	Veys	Veys	Hasan	01.07.1921	Haymana Cenup Sırtları
Kurtuluş Savaşı	Garp	-	İsmail	Mehmet	26.09.1921	Meydan Harbi

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
Kurtuluş Savaşı	Şark	Hızır Oğullarından	Ali	Mehmet Bayram	22.06.1921	Bağıştaş Mevki
Kurtuluş Savaşı	Şark	Kel Mehmet Oğulları	Osman	Hüseyin	20.12.1916	Bakü
Kurtuluş Savaşı	Şark	-	Ömer	Abdullah	20.01.1921	Meydan-ı Harp
Kurtuluş Savaşı	Şark	Çavuş Oğulları	Mehmet	Ahmet	06.08.1921	Şırnak Müsademesi
Kurtuluş Savaşı	Şark	Kaçar Oğulları	Mehmet Ali	Bekir	21.02.1920	Eşküyalar Tarafından
Kurtuluş Savaşı	Şark		İbrahim	İsmail	27.08.1921	Ilıca Garp Sırtları
Kurtuluş Savaşı	Şark	Hamza	Akif	Latif	11.09.1922	Kars İstikameti Büyüktepe
Kurtuluş Savaşı	Şark	-	Mehmet	Salih Rüştü Efendi	18.01.1921	Batum

Savaş	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
Kurtuluş Savaşı	Süleyman Oğulları	Veli	İsmail	26.04.1920	Meydan-ı Harp
Kurtuluş Savaşı	İncekara Oğulları	Hafız Hüseyin	Hasan	-	Kürt İsyanı
Kurtuluş Savaşı	Kahraman Oğulları	Tahir	Muharrem	04.02.1923	-
Kurtuluş Savaşı	Tarlakazan Oğulları	Hafız Mehmet	Mustafa Efendi	-.-.1921	Kemah Milis Teşkilat Esnası
Kurtuluş Savaşı	Müftü Oğulları	Mehmet Ali	Vehbi	11.03.1921	Kürt İsyanı
Kurtuluş Savaşı	Yusuf Oğulları	Ali Adıgüzel	Arif	-.-.1921	Garab
Kurtuluş Savaşı	-	Mustafa	Ahmet Hüsametdin	10.07.1921	Rumkuş Hastanesi

Erzincan Şehitleri / Osmanlı-Rus Savaşı¹⁷

Prof. Dr. Nizamettin PARLAK¹⁸ – Ahsen ERTUÇ

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
Osmanlı-Rus	-	-	Mehmet	Ahmet	19.07.1877	Kırtıl Tepe Muharebesi
Osmanlı-Rus	-	-	Osman	Ali	06.08.1877	Deveboynu Muharebesi
Osmanlı-Rus	-	-	Mehmet	Hacı Mustafa	22.07.1878	-
Osmanlı-Rus	-	-	Abdulhalim	Hafız Mehmet Efendi	23.08.1877	-
Osmanlı-Rus	-	-	İbrahim	Halil Efendi	25.09.1877	Plevne Muharebesi
Osmanlı-Rus	-	-	Nazif	Hüseyin	19.07.1877	-
Osmanlı-Rus	-	-	Ali	Hüseyin Efendi	20.07.1877	Kars
Osmanlı-Rus	-	-	Ahmet	İsmail Ağa	14.06.1877	-
Osmanlı-Rus	-	-	Hasan	Mahmut Efendi	-.-.1878	Plevne Muharebesi
Osmanlı-Rus	-	-	Emin	Mehmet Ağa	11.11.1877	Yahniler
Osmanlı-Rus	-	-	Dursun	Şerif Ağa	23.07.1877	-
Osmanlı-Rus	-	-	-	Mehmet Ağa	24.05.1854	-
Osmanlı-Rus	-	-	Mehmet	Ahmet Kaşif Efendi	01.06.1876	Medkasa Muharebesi
Osmanlı-Rus	-	Haciosman	-	Ali	23.07.1877	-
Osmanlı-Rus	-	-	Bekir	Ali Efendi	18.05.1877	Yenizağra
Osmanlı-Rus	-	-	Osman	Ethem	11.08.1877	Yahniler Muharebesi
Osmanlı-Rus	-	-	Salih	Hacı Osman	11.04.1877	Tahir Gediği Muharebesi
Osmanlı-Rus	-	-	-	Hasan Sabri	20.07.1877	Kars Muharebesi
Osmanlı-Rus	-	-	Mahmut	Hasan Sabri	-	-

¹⁷ T. C. Milli Savunma Bakanlığı, *Şehitlerimiz*, I-V, Ankara 1998, c. II, s. 470-481.

¹⁸ Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslam Tarihi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

Savaş	Cephe	Lakap	Baba Adı	Adı	Ölüm Tarihi	Ölüm Yeri
Osmanlı-Rus	-	Alipaşa	İbrahim	İsmail	11.01.1877	-
Osmanlı-Rus	-	Hakkı Hoca	Abdülkerim	Mehmet	23.07.1877	-
Osmanlı-Rus	-	Kerim	Hasan	Mehmet	08.08.1877	-
Osmanlı-Rus	-	Kurt	Mustafa	Mehmet Emin	20.07.1877	-
Osmanlı-Rus	-	-	Ali	Ömer Ağa	-.1877	Kars Muharebesi
Osmanlı-Rus	-	-	Süleyman	Mera Ağa	27.07.1877	-